

ACTA CONCILIORVM OECVMENICORVM

IVSSV ATQVE MANDATO

SOCIETATIS SCIENTIARVM
ARGENTORATENSIS

EDIDIT

EDVARDVS SCHWARTZ

TOMVS PRIMVS
VOLUMEN PRIMVM
PARS PRIMA

MDCCCCXXVII

WALTER DE GRUYTER & CO.

VORMALS G. J. GÖSCHEN'SCHE VERLAGSHANDLUNG / J. GUTTENTAG, VERLAGS-
BUCHHANDLUNG / GEORG REIMER / KARL J. TRÜBNER / VEIT & COMP.
BEROLINI ET LIPSIAE

CONCILIVM VNIVERSALE EPHESENVN

EDIDIT

EDVARDVS SCHWARTZ

VOLVMEN PRIMVM

ACTA GRAECA

PARS PRIMA

COLLECTIO VATICANA 1—32

MDCCCCXXVII

WALTER DE GRUYTER & CO.

VORMALS G. J. GÖSCHEN'SCHE VERLAGSHANDLUNG / J. GUTTENTAG, VERLAGS-
BUCHHANDLUNG / GEORG REIMER / KARL J. TRÖBNER / VEIT & COMP.
BEROLINI ET LIPSIAE

PRÆFATIO

I. DE COLLECTIONIBVS ET CODICIBVS GRAECIS

Concilii uniuersalis quod a. 431 Ephesi habitum est, gesta cum iis uarii generis scriptionibus quæ inde ab initio per longum temporum decursum gestis ipsis additæ sunt, tribus exhibentur collectionibus, quas secundum illorum codices primarios appellauī Vaticanam Seguieranam Atheniensem. omnes tres in hoc uolumine proponuntur, primo in sex primis uoluminis partibus Vaticana quippe quæ ordine et copia ceteras superet quamuis ætate inferior, deinde in septima parte Seguieriana et Atheniensis, addentur denique in eadem parte collectiones quædam minores.

v Collectionis Vaticanæ formam plenam unus continet codex Vaticanus 830 chartaceus. quæ præcedunt Gestis Ephesenis, Gelasii Historia ecclesiastica et alia, ex alio exemplari transscripta esse testatur subscriptio quæ legitur f. 105^v ἀπὸ βιβλίου μεμβράνου τοῦ μοναστηρίου τῆς χώρας; illis, quæ incipiunt f. 106^r, desinunt fol. 474^v, subscriptum est μετεγράφη τὸ παρὸν βιβλίον τῶν πρακτικῶν τῆς οἰκουμένης τρίτης συνόδου ἀπὸ βιβλίου παλαιοτάτου βαμβικίνου τῆς βιβλιοθήκης τῆς ἁγίας σοφίας κατὰ τὸ ς Πνε ἔτος [1446] ὀκτωβρίου ἱε̅ ἰνδ̅ ι̅. codex non pulcre sed accurate scriptus est; contra orthographiæ regulas raro peccatum est. præcedit capitulatio ex antiquo exemplari transsumpta neque ex ipso codice compilata: nam ad numeros 47 48 49 50 deest ipse epistularum textus, ni fallor, quia in codice aliquo eorum ex quorum stirpe Vaticanus descendit, nonnulla folia exciderunt, librarius autem qui hunc defectum inuenit, truncata capita maluit omittere quam transscribere. de codicibus qui ex V transscripti sunt, referam in capite quarto, ubi de editione Romana loquar.

MP Eiusdem collectionis formæ breuioris codex antiquissimus est Ambrosianus M 88 sup. chartaceus s. XIII, de quo Martini et Bassi in catalogo codicum Græcorum bibliothecæ Ambrosianæ referunt sub numero 534. scriptus est a monacho quodam Ioanne, fuit olim Manuelis Sophiani atque a. 1606 ex insula Chio Mediolanum portatus est. margines superior et multo magis inferior humiditate corrosi sunt adeo ut lectio sæpe incerta sit. codicis per se boni usui obstat quod librarius multa in breuius contraxit aut prorsus omisit. præter M igitur adhibenda sunt alia huius recensiois exempla, quæ quamuis ss. XV et XVI non antiquiora tamen antiqui alicuius codicis unde descripti sunt, imaginem satis accurate repræsentant. quorum inspexi codices Vat. 2179 [= Column. 18] scriptum a Georgio Bastraleto a. 1421 ¹⁾, Parisinum 417 uitiis et interpolationibus fœdatum, Monacensem 40 ex 43 transscriptum; in apparatus recepi Parisinum 416 [h] olim 206. 2041 ex bibliotheca Jo. Huralti Boistallerii, chart. s. XVI et Monacensem 43 [h] chart. s. XVI, cuius altera pars inde a uerbis ἀ δὲ γεγράφαμεν ὁρθῶς κατὰ τῶν Νεστορίου quæ sunt ex Cyrilli epistula ad Acacium Melitenensem [V 128, pars IIII p. 21, 28], ab eodem librario scripta extat in Monacensi 45.

¹⁾ Gestis Ephesenis præcedit Gelasius; ab editoribus Berolinensibus codex prætermisus est.

SD Collectionis Seguieranae codex antiquissimus est Parisinus Coislinianus 32 membr. s. XII. nitidissime scriptus est a librario non docto, qui terminationum notas sæpe non recte interpretatus est, sed contra orthographiam haud ita multum peccauit. præter folia hic illic amissa codici damnum inde allatum est, quod paginarum partes exteriores non raro plus minus abscisæ sunt. eiusdem collectionis alteram recensionem exhibuit ille codex bombycinus qui cum s. XVI primo Monachium peruenisset, ibi bis descriptus est et pro bibliotheca ducis Bauariæ [Mon. 115] et pro Fuggerana [Mon. 116], tum in bibliothecam Reuchlinianam receptus possessorem habuit marchionem Turlacensem. ex hoc codice eiusque apographo a Bernhardo Hausio pro Iohanne Pistorio Turlacensi confecto H. Commelinus Acta œcumenicæ tertiæ synodi Heidelbergæ a. 1591 edidit, codicem præter paucissima fideliter secutus¹⁾. ipse codex periit, sed ex duobus apographis Monacensibus facile restituitur præsertim adhibita editione Heidelbergensi.

A Codicem Atheniensem collectionis propriæ et a ceteris mirum quantum discrepantis testem unicum, A. Ehrhard, collega meus Argentoratensis et huius operis adiutor insignis, illic in bibliotheca Societatis Christianæ archæologicæ detexit numero 9 signatum eiusque de inuentione statim me fecit certiore. cum per Paulum Marc plura comperissem, id egi ut codex totus phototypice exprimeretur, quod ut factum sit, indefesso studio et peritæ prudentiæ Georgii Karo debetur, qui illo tempore instituto quod dicitur imperii Germanici archæologico praeerat. uere a. 1914 Fimmen, iuuenis optimæ spei, quem postea in bello gloriosa mors patriæ et litteris eripuit, codicis phototypa mihi Argentorate detulit. codex scriptus est ab homine docto multis scripturæ compendiis adhibitis uersus finem s. XII in charta quæ bombycina dici solet. initio non plus tria folia periire, paucissima in ipso codice, paulo plura in fine; præterea foliorum primorum uiginti angulus exterior partis inferioris abscissus est.

His uniuersorum corporum codicibus, quorum numerus ceterorum conciliorum codices longe superat, accedunt ii qui maiorem minoremue alicuius corporis partem continent.

W Codices Vindobonenses theolog. gr. 18 et 40 unius codicis esse partes ita discerpti, ut prior pars codici 18, altera codici 40 attribueretur, olim ex scripturæ similitudine numerisque quaternionum agnouit Ph. E. Fusey breuiterque rem exposuit in schedula, quæ primæ codicis 18 paginæ adnexa est. scripta est ingens moles in charta bombycina nitide et accurate ab uno librario præter pauca ab homine ætatis inferioris in f. 250^v — 251^r perscripta sæculo XII, ni fallor, exeunte, post mortem imperatoris Iohannis Comneni [1143], in quo finitur catalogus imperatorum f. 258^r [cf. A. Pusch, *das χρονικὸν ἐπιτομὴν der Wiener Hs. P. gr. 40*, Jena 1908]. in orthographicis non peccatum est nisi raro, 1 semper subscribitur. quæcumque occurrunt correcturæ, ipsi scribæ debentur. totus codex comparatus est ab Augerio de Busbeke Constantinopoli, cum legati Cæsarei munere fungeretur.

Post aliquot Gregorii Nazianzeni et Basilii scripta quæ enumerata sunt a Lambecio in commentariorum de Bibliotheca Cæsarea libro III p. 473, sequitur materies Ephesena. initium faciunt scriptiones nonnullæ, quæ quamuis ab ipsis gestis alienæ, tamen fere non tradi solent nisi in collectionibus Ephesenis. quarum numeros adscripsi adiecta collectione codicis R, quam descripsi in libello singulari [*Abhandlg. d. bayer. Akad. d. Wiss.* XXXII 6]:

¹⁾ Plura de his disserui in Commentatione de codice Atheniensi [*Abhandlg. d. Bayer. Akad. d. Wiss.* XXX 8 p. 80 sq.], Hartigii sagaces secutus expositiones [ibid. XXVIII 3 p. 277].

- a. cod. 18 f. 163^r τοῦ ἐν ἁγίοις πρῶς ἡμῶν κυρίλλου ἐπισκόπου ἀλεξανδρείας πρὸς βασιλίδας λόγος ἐν κεφαλαίοις τεσσαράκοντα πρὸς τοῖς τρισὶ
= *V* 149 *S* 43 *A* 2 *R* 8
- b. f. 178^r τοῦ μακαρίου κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου ἀλεξανδρείας περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ θεοῦ λόγου τοῦ υἱοῦ τοῦ πατρὸς = *V* 140 *S* 37.
- c. συζήτησις περὶ τοῦ αὐτοῦ = *V* 141 *S* 37
- d. f. 178^v περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ θυ λόγου τοῦ υἱοῦ τοῦ πρῶς: ἐκ-
θεσις τῶν ἐν νικαία συναχθέντων πρὸς παῦλον σαμοσατέα
= *V* 142 *S* 37 *A* 27 *R* 2

Iam incipiunt ipsa Acta Ephesena:

1. f. 197^r ἡ κατὰ νεστορίου τοῦ ἀνολάτρου καὶ ἀσεβοῦς παρακολουθήσασα πράξις ἐν ἐφέσω: — πρὸ τῆς συνόδου: sequitur Cyrilli epistula ad monachos
= *V* 1 *S* 1 *R* 10
2. f. 185^r Cyrilli epistula prima ad Nestorium = *V* 2 *S* 2 [7] *A* 10 *R* 11
3. f. 185^v Nestorii epistula prior ad Cyrillum = *V* 3 *S* 3 *A* 11 *R* 12
4. [hinc incipit cod. 40] f. 1^r ἐπιστολὴ τοῦ ἁγίου κυρίλλου πρὸς νεστόριον = *V* 4
S 11 *A* 12 *R* 13
5. f. 2^r Nestorii epistula altera ad Cyrillum = *V* 5 *S* 12 *A* 13 *R* 14
6. f. 4^r ἐπιστολὴ κυρίλλου πρὸς νεστόριον ἐπιφωνητικὴ τρίτη = *V* 6 *S* 13 *A* 23 *R* 15;
de capitulis omissis et subscriptione cf. notam p. 40, 21
7. f. 7^r κυρίλλου ἐπισκόπου ἀλεξανδρείας ἐπιστολὴ πρὸς κελεστίνον ἐπίσκοπον ῥώμης = *V* 144 *S* 39 *A* 161
8. f. 8^v Cælestini epistula ad Cyrillum = *V* 9 *S* 15 *A* 6
9. f. 9^r Cælestini epistula ad Nestorium = *V* 10 *S* 16 *A* 7
10. f. 11^v Cælestini epistula ad Constantinopolitanos = *V* 11 *S* 17 *A* 8
11. f. 14^v Cælestini epistula ad Iohannem Antiochenum = *V* 12 *S* 18 *A* 9
12. f. 15^r τοῦ ἁγίου κυρίλλου καὶ τῆς αὐτοῦ συνόδου = *V* 145 *S* 40 *A* 162
13. f. 15^v ἐπιστολὴ ἰωάννου ἐπισκόπου ἀντιοχείας πρὸς νεστόριον = *V* 14 *S* 41
A 20 *R* 16
14. f. 17^r Cyrilli epistula ad Iohannem Antiochenum = *V* 13 *S* 19 *A* 16
15. f. 17^v Cyrilli epistula ad Iuvenalem = *V* 15 *S* 23 *A* 18
16. f. 18^r Cyrilli epistula ad Acacium Berœensem = *V* 16 *S* 21 *A* 35
17. f. 18^v Acacii Berœensis epistula ad Cyrillum = *V* 17 *S* 22 *A* 36
18. f. 19^r διαμαρτυρία προτεθεῖσα ἐν δημοσίῳ κατὰ τῶν κληρικῶν κωνσταντινου-
πόλεως καὶ κατὰ ἐκκλησίας ἐμφανισθεῖσα ὡς ὅτι ὁμόφρων ἐστὶ νεστόριος
παύλου τοῦ σαμοσατέως τοῦ ἀναθεματισθέντος πρὸ ἐτῶν ρξ ἀπὸ τῶν
ὀρθοδόξων ἐπισκόπων = *V* 18 *S* 10 *A* 21
19. f. 19^v τοῦ αὐτοῦ ἁγίου κυρίλλου πρὸς τοὺς ἐν κωνσταντινουπόλει ὄντας κληρι-
κοὺς αὐτοῦ = *V* 22 *S* 9 *A* 137
20. f. 21^r τοῦ αὐτοῦ προσφωνητικὸς πρὸς τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα θεοδόσιον
περὶ τῆς ὀρθῆς πίστεως τῆς εἰς τὸν κύριον ἡμῶν ἰν τὸν χν = *V* 7 *S* 4 *A* 1
21. f. 33^r τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ γραφεῖσα πρὸς τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν κωνσταν-
τινουπόλεως ἐν ἣ γράφει ὥστε μὴ προσέχειν αὐτοὺς τῇ δυσσεβεῖ διδασ-
καλίᾳ τοῦ αἰρετικοῦ νεστορίου μήτε μὴν κοινωνεῖν αὐτῷ εἰ μένει λύκος
ἀντὶ ποιμένοσ· ἀλλὰ μάλλον ἀνδρίζεσθαι ἐν κω· καὶ τὴν ἑαυτῶν πίστιν
τηρεῖν ἀπαράθραυστον· ἐτι τὲ γράφει κοινωνικοὺς εἶναι τοὺς ἐκβληθέντας
παρὰ νεστορίου· ἀντειπόντας αὐτοῦ τῇ διδαχῇ = *V* 24 *S* 14 *A* 22
22. f. 34^r Theodosii sacra ad Cyrillum = *V* 8 *S* 6 *A* 5 *R* 21

23. f. 34^u ἴσον σάκρας γραφείσῃσ πρὸς ἀκάκιον τὸν τῆς βεροιαίων· συμεῶνα τὸν ἀντιοχείας ἀναχωρητὴν καὶ ἄλλαις ἐπαρχίαις ἰδία ἐκάστω = *V* 23 *S* 94 *A* 138
24. f. 35^r ἴσον ὑπομνημάτων τῶν πραχθέντων ἐν τῇ ἐν ἐφέσῳ συνόδῳ: — ἀρχὴ τῆς συνόδου: sequitur sacra imperatorum = *V* 25 *S* 24 *A* 30
- f. 35^u καὶ ἀναγνωσθείσῃσ πρᾶττεται τὰ ὑπομνήματα πραχθέντα ἐν ἐφέσῳ παρὰ τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμένης συνόδου ἕνεκα τοῦ δυσσεβοῦς νεστορίου: ipsa gesta omissa sunt, secuntur statim
25. τὰ παρεκβληθέντα κεφάλαια ἀπ' ἐνόσ τῶν αἰρετικῶν βιβλίων τοῦ δυσσεβοῦς νεστορίου τὰ ἐπὶ συνόδου ἀναγνωσθέντα παρὰ πέτρου πρεσβυτέρου ἀλεξανδρείας = *V* 60 *S* 32 *A* 32 *R* 17
26. f. 37ⁿ synodi sententia de Nestorio = *V* 62 *S* 34 *A* 32
27. καθαίρεσις = *V* 63 *S* 35 *A* 33
28. τῇ ἐξῆς τοῦ καθαιρεθῆναι τὸν αὐτὸν νεστόριον ἀπεστάλη αὐτῷ τοῦτο ἐπίσταλμα παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου: — ipsa epistula omissa est, cf. *V* 64 *S* 36 *A* 34
29. Cyrilli epistula ad Comarium Potamonem etc. = *V* 67 *S* 47
30. f. 38ⁿ Cyrilli epistula ad patres monachorum = *V* 68 *S* 48
31. f. 39^r ἀναφορὰ πρὸς τοὺς εὐσεβεστάτους βασιλεῖς παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου περὶ τῆς καθαιρέσεως νεστορίου = *V* 81 *S* 49
32. f. 40^r ἐπιστολὴ γραφείσα παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν κωνσταντινουπόλεως περὶ τῆς καθαιρέσεως νεστορίου = *V* 85 *S* 50
33. ἐπιστολὴ γραφείσα παρὰ τοῦ κλήρου κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὴν ἁγίαν σύνοδον = *V* 86 *S* 51 [= 110]
34. f. 40^u ἴσον βασιλικῷ γράμματι ἀποσταλὲν ἐν ἐφέσῳ πρὸς τὴν ἁγίαν σύνοδον διὰ παλλαδίου μαγιστριανοῦ ἀνατρέποντος τὰ παρ' αὐτῶν πραχθέντα· ὡς ὀφειλούσης ἀνωθεν γενέσθαι ζητήσεως = *V* 83 *S* 52
35. ἀναφορὰ τῆς συνόδου ἀντίγραφος πρὸς τὴν σάκραν διδάσκουσα ὡς ψευδῇ τὰ ἀνενεχθέντα παρὰ τοῦ κανδιδιανοῦ = *V* 84 *S* 53
36. f. 41^u ἴσον ἀναφορᾶς παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τοὺς εὐσεβεστάτους βασιλεῖς περὶ τῶν ἀνατολικῶν = *V* 92 *S* 60 *A* 39
37. f. 42^u γράμματα ἀποσταλέντα παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου τοῖς καθ' ἐκάστην ἐπαρχίαν τὲ καὶ πόλιν ἐπισκόποις πρεσβυτέροις ὑποδιακόνοις διακόνοις καὶ λαικοῖς περὶ τῶν ἀνατολικῶν = *V* 91 *S* 61 *A* 40
38. f. 43^r ἴσον ἀναφορᾶς πρὸς τοὺς εὐσεβεστάτους βασιλεῖς παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου περὶ τῶν ἀπὸ ῥώμης ἐλθόντων ἐπισκόπων καὶ πρεσβυτέρων διὰ τοῦ διακόνου εὐτυχοῦς = *V* 107 *S* 65 *A* 43
39. f. 43^u ἴσον σάκρας ἀποσταλείσης διὰ ἰῶ τοῦ κόμητος σακρῶν παρὰ τῶν εὐσεβεστάτων βασιλέων τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ συνόδῳ = *V* 93 *S* 66 *A* 44
40. ἴσον ἀναφορᾶς τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὴν σάκραν τὴν ἀναγνωσθείσαν παρὰ τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου κόμητος τῶν σακρῶν ἰῶ = *V* 94 *S* 67 *A* 47
41. f. 44^r ἴσον ἐπιστολῇσ κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου ἀλεξανδρείας γραφείσῃσ πρὸς τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν κωνσταντινουπόλεως = *V* 100 *S* 68 *A* 51
42. f. 44^u ἴσον ἐπιστολῇσ γραφείσῃσ παρὰ τοῦ ἀρχιεπισκόπου κυρίλλου τοῖς ἐν κωνσταντινουπόλει εὐλαβεστάτοις ἐπισκόποις θεοπέμπτῳ καὶ ποτάμῳ καὶ δανιήλῳ ὑπὲρ ὧν ἔπαθε συσκευῶν τῶν κατὰ νεστόριον καὶ ἰῶ χάριν = *V* 104 *S* 74 *A* 46
43. f. 45^r ἐπιστολὴ πραχθείσα παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου τοῖς ἀποσταλείσι παρ'

- αὐτῆς τῆς ἁγίας συνόδου ἐν κωνσταντινουπόλει εὐλαβεστάτοις ἐπισκόποις ὥστε αὐτοὺς δικάσασθαι τοῖς ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς = *V* 95 *S* 75 *A* 58
44. f. 45^u κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου ἀλεξανδρείας κατὰ τοῦ ἀποσχίσαντος ἰῶ τοῦ τῆς ἀντιοχείας = *V* 78 *S* 79 *R* 20
45. f. 46^r Cyrilli sermo = *V* 75 *S* 80
46. f. 47^r τοῦ αὐτοῦ ἁγίου κυρίλλου = *V* 77 *S* 81
47. f. 47^u τοῦ αὐτοῦ ἁγίου κυρίλλου ἐξήγησις λεχθεῖσα ἐν ἐφέσῳ ἐν ἁγίῳ ἰῶ τῷ εὐαγγελιστῇ = *V* 76 *S* 78
48. f. 48^u τοῦ αὐτοῦ κατὰ νεστορίου = *V* 80 [= 136] *S* 82
49. f. 49^r ἀνελθόντων ἐν κωνσταντινουπόλει κτλ. = *V* 109 *S* 115 *A* 149
50. f. 49^u ἀντίγραφον ἐρμηνείας βασιλικοῦ θεσπίσματος γραφέντος πρὸς ἰσίδωρον ἑπαρχὸν πραιτωρίων καὶ ὑπατον περὶ τῆς ἐξορίας νεστορίου = *V* 110 *S* 116 *A* 150
- ἀντίγραφον θείου νόμου = *V* 111 *S* 117 *A* 151
51. f. 50^r Maximiani epistula ad Cyrillum = *V* 114 *S* 83 *A* 88
52. Cyrilli epistula ad Maximianum = *V* 115 *S* 84 *A* 89
53. f. 51^u τοῦ αὐτοῦ κυρίλλου λόγος ἀπολογητικὸς πρὸς τὸν βασιλέα Θεοδοσίον = *V* 118 *S* 85 *A* 96
54. f. 57^u ἴσον θείου γράμματος ἀποσταλέντος δι' ἀριστολάου τριβούνου καὶ νοταρίου ἰῶ τῷ ἐπισκόπῳ ἀντιοχείας περὶ εἰρήνης καὶ ἐνώσεως τῶν ἁγίων ἐκκλησιῶν = *V* 120 *S* 86 *A* 102
55. f. 58^u λίβελλοι ἐπιδοθέντες τῷ ἁγιωτάτῳ ἐπισκόπῳ κυρίλλῳ παρὰ παύλου ἐπισκόπου ἐμέσης ἀποσταλέντος παρὰ ἰωάννου ἀντιοχείας = *V* 122 *S* 87 *A* 109 *R* 23
56. f. 59^r Iohannis Antiocheni epistula ad Cyrillum = *V* 123 *S* 88 *A* 110 *R* 22
57. f. 59^u τοῦ αὐτοῦ κυρίλλου ἐπιστολὴ ἐτέρα γραφείσα πρὸς ἰῶ τὸν ἀντιοχείας ἐπισκοπὸν καὶ τὴν συναχθεῖσαν ἐκείσε σύνοδον = *V* 133 *S* 92 *A* 132 *R* 35
58. f. 60^u ὁμιλία πρόκλου ἐπισκόπου λεχθεῖσα καθεζομένου νεστορίου ἐν μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ κωνσταντινουπόλεως = *V* 19 *S* 93 *A* 19 *R* 47
59. f. 62^r κυρίλλου ἐπιστολαὶ πρὸς τοὺς ἀλεξανδρεῖς· πρὸ τῆς συνόδου· ἐπιστολὴ πρώτη ἀπὸ ῥόδου = *V* 26 *S* 95 *A* 139
60. f. 62^u τοῦ αὐτοῦ δευτέρα ἐπιστολὴ = *V* 27 *S* 96 *A* 140
61. τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ τρίτη = *V* 28 *S* 97
62. f. 63^r τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ δ = *V* 29 *S* 98 *A* 141
63. ἡ ἐν νικαίᾳ σύνοδος πίστιν ἐξέθετο ταύτην = *S* 100 cf. *A* 74
64. ὅτε χαρείσιος προσῆλθε τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ κατὰ τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν = *V* 55. 56 *S* 101 cf. *A* 76
65. f. 64^r ἴσον τῆς ἐκθέσεως τοῦ παραπλασθέντος συμβόλου = *V* 57. 58 *S* 102 cf. *A* 76
66. f. 65^r synodi definitio = *V* 59 *S* 103 *A* 77
67. θεοδότου ἐπισκόπου ἀγκύρων λεχθεῖσα ἐν ἐφέσῳ = *V* 71 *S* 106
68. f. 66^r τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν γένναν τοῦ ὁρσ ἀναγασθεῖς ἐν τῇ συνόδῳ ἐπὶ τοῦ ἐπισκόπου κυρίλλου = *V* 72 *S* 107 *A* 144
69. f. 69^r τοῦ αὐτοῦ λεχθεῖσα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς γεννήσεως τοῦ ὁρσ ἡμῶν ἰῶ χῡ ὑпанεγνώσθη δὲ καὶ αὕτη ἐν τῇ αὐτῇ συνόδῳ = *V* 73 *A* 145
70. f. 72^u ἀκακίου ἐπισκόπου μελετίνης ὁμιλία λεχθεῖσα ἐν ἐφέσῳ = *V* 74 *S* 108 *A* 146
71. f. 73^u ὁμιλία παύλου ἐπισκόπου ἐμέσης· λεχθεῖσα χοιᾶκ κθ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ἀλεξανδρείας καθημένου τοῦ μακαρίου κυρίλλου εἰς τὴν γένναν τοῦ

- $\chi\bar{\upsilon}$ καὶ ὅτι θεοτόκος ἡ ἁγία παρθένοσ μαρία καὶ ὅτι οὐ δύο υἱοὺσ λέγομεν ἀλλ' ἓνα υἱὸν $\kappa\bar{\nu}$ τὸν χριστὸν· καὶ εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον ἐγκώμιον = *V* 124 *S* 123 *A* 111 *R* 24
72. f. 74^r τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία λεχθεῖσα ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ἀλεξανδρείας τυβί· εἰς τὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ $\sigma\rho\sigma$ ἡμῶν $\iota\omega$ $\chi\bar{\upsilon}$ καὶ εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον κύριλλον ἐγκώμιον = *V* 125 *S* 124 *A* 112 *R* 25
73. f. 75^r κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου ἀλεξανδρείας εἰς τὸν προεξηγησάμενον καὶ εἰς τὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ κυρίου = *V* 126 *S* 125 *A* 113 *R* 26
74. f. 75^v ὁμιλία ῥηγίνου ἐπισκόπου κύπρου λεχθεῖσα ἐν ἐφέσῳ μετὰ τὴν καθαίρεσιν νεστορίου = *V* 70 *S* 105 *A* 143
- f. 76^r *uacuum relictum est, sequitur*
75. f. 76^v κυρίλλου ἀλεξανδρείας πρὸς τὰ παρὰ θεοδώριτου εἰρημένα κατὰ τῶν ἀναθεματισμῶν = *A* 25 *R* 7
76. f. 95^r *post spatium relictum sequitur* τοῦ ἐν ἁγίοις $\pi\rho\sigma$ ἡμῶν κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου ἀλεξανδρείας ἐπιστολὴ πρὸς οὐαλεριανὸν ἐπίσκοπον τοῦ ἱκονίου = *V* 119 *A* 134 *R* 34
77. f. 99^v τοῦ αὐτοῦ ἁγίου κυρίλλου πάπα ἀλεξανδρείας πρὸς εὐλόγιον πρεσβύτερον ἐπιστολὴ περὶ πίστεωσ = *V* 132 *S* 91 *A* 131 *R* 31
78. f. 100^r τοῦ αὐτοῦ πρὸς ἀκάκιον ἐπίσκοπον μελιτηνῆσ = *V* 128 *S* 90 *A* 127 *R* 28
79. f. 104^r τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν μακαριώτατον ἐπίσκοπον σούκενσον τῆσ διακαισαρέων πόλεωσ κατὰ τὴν ἰσαύρων ἐπαρχίαν περὶ πίστεωσ = *V* 171 *A* 135 *R* 32
80. f. 106^r πρόκλου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεωσ λόγος πρὸς ἀρμενίους περὶ πίστεωσ = *A* 133 *R* 46
81. f. 109^v τοῦ ἐν ἁγίοις $\pi\rho\sigma$ ἡμῶν ἀθανασίου τοῦ μεγάλου ἀρχιεπισκόπου ἀλεξανδρείας ἐπιστολὴ δογματικὴ πρὸς ἐπίκτητον ἐπίσκοπον κορίνθου = *R* 55
82. f. 112^v τοῦ αὐτοῦ ἀπόδειξις ὅτι εἰς ὁ $\chi\sigma$ = *R* 59 [Lietzmann, Apollinaris 294]
83. f. 114^v τοῦ αὐτοῦ περὶ τῆσ ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ $\theta\bar{\upsilon}$ λόγου καὶ περὶ τῆσ ἁγίας τριάδοσ = *R* 62 [PG 26, 984]
84. f. 120^v ἐπιστολὴ τοῦ ἐν ἁγίοις $\pi\rho\sigma$ ἡμῶν κυρίλλου πρὸς τὸν μακαριώτατον πατριάρχην ἀντιοχείας $\iota\omega$ καὶ τοὺσ τῆσ ἀνατολῆσ ἐπισκόπους περὶ εἰρήνησ = *V* 127 *S* 89 *A* 114 *R* 27
85. f. 122^r ἐπιστολὴ τοῦ ἐν ἁγίοις $\pi\rho\sigma$ ἡμῶν λέοντοσ πάπα ῥώμησ γραφεῖσα πρὸς τὸν ἐν ἁγίοις φλαβιανὸν $\pi\rho\tau$ άρχην κωνσταντινουπόλεωσ κατὰ εὐτυχοῦσ αἵρεσιάρχου ἢ ὀνομασθεῖσα παρὰ τῆσ ἁγίας τετάρτησ συνόδου στήλη ὀρθοδοξίας = *R* in appendice [Leo ep. 28]
86. f. 125^v προσφωνητικὸσ παρὰ τῆσ ἁγίας τετάρτησ συνόδου πρὸς τὸν φιλόχριστον βασιλέα μαρκιανόν· ὅτι οὐ καινοτομῶν τί καὶ κατὰ τῆσ ἐν νικαία πίστεωσ νῦν ὁ ἁγιώτατοσ ἀρχιεπίσκοποσ λέων ἐποιήσατο τὴν ἐπιστολὴν τὴν πρὸς τὸν ἐν ἁγίοις ἐπίσκοπον τῆσ βασιλίδοσ κωνσταντινουπόλεωσ φλαβιανόν· ἀλλὰ τοῖσ ἁγίοισ πατράσιν ἀκολουθῶν· τοῖσ καὶ μετὰ τὴν μεγάλην σύνοδον τὴν ἐν νικαία τὰσ κατὰ καιρὸν ἀναφείσασ αἱρέσεις ὁμοιοτρόπωσ ἐλεγξάσαν = *L* 1111 819 *M* vii 456
87. f. 128^r λέοντοσ πάπα ῥώμησ τοῦ μακαριωτάτου καὶ σοφωτάτου ἐπιστολὴ πρὸς λέοντα βασιλέα τὸν μέγαν μετὰ μαρκιανὸν βασιλεύσαντα = *R* in appendice (Leo ep. 165); edidi in libro speciali de codice *R* [Abhndlg. d. Bayer. Akad. d. Wiss. xxxii 6 p. 56 sq.]
- f. 131^r ἐπιστολὴ μιχαὴλ τοῦ ἁγιωτάτου $\pi\rho\tau$ άρχου κωνσταντινουπόλεωσ πεμφθεῖσα πρὸς τὸν μακαριώτατον $\pi\rho\tau$ άρχην ἀντιοχείας κύριον πέτρον· cf. Kriui-

bacher p. 82, 6. hinc incipit farrago ætatis recentioris et a conciliis aliena, quam enumeratam inuenies in Lambecii commentariis facileque inde codicem tempore Comnenorum compositum esse concludes. unum tamen specimen antiquitatis his immixtum est f. 146^r ἔκθεσις τῆς ἀγίας πρώτης συνόδου τῶν τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτὼ ἀγίων πρῶν κατὰ παύλου τοῦ σαμοσατέως = nr. d supra p. 111

Collectorem, quem orthodoxæ Constantinopolitanæ asseclam et Cyrillum Leonemque papam pro rectae fidei columnis habuisse apparet, materiem ex uno eodemque fonte petiisse nemo credit; tamen nr. 1—74 ex quodam gestorum Ephesenorum codice transcriptos esse et per se probabile est et inde confirmatur quod haud raro occurrunt spatia uacua relictæ, unde illum codicem hic illic male habitum fuisse concludas; eiusmodi locos inueni f. 9^r [V 10 p. 77, 25], f. 18^r [V 15 p. 97, 28], f. 22^r [V 7 p. 46, 12/13], f. 24^r [V 7 p. 50, 7], f. 25^u [V 7 p. 54, 13/14], f. 34^u [V 8 p. 74, 22/23], f. 49^r [duobus locis, V 80], f. 51^u [V 118 p. 76, 21. 21/22], f. 58^u [V 122 p. 7, 6], f. 61^r [V 19 p. 105, 6], f. 65^u [V 71], f. 70^r [V 73], f. 72^r [V 73], f. 73^r [V 74]. neque scio an in isto codice gestis adnexa fuerit illa Cyrilli apologiæ pro xii capitulis aduersus Theodoretum recensio quæ codicum *WAR* propria est et sub nr. 75 in *W* inuenitur ab eis quæ præcedunt et quæ secuntur, distincta; nam f. 93^r pro ἀνθρωποφαγίαν ἡμῶν ἀποφαίνει [p. 360, 19/20 Pusey] scriptum est in *W* ἀνθρωπο spatium ἀποφαίνει. notandum autem in nr. 76—81 eiusmodi lacunas non extare.

H Ratione longe diuersa materies Ephesena et Chalcedonensis commixta est in collectiuncula quadam quæ extat in codicibus Musei Britannici Arundeliano 529 [= Add. 10 445] et Parisino 1115. ipsam collectiunculam edam in fine uoluminis; at in codice Britannico [*H*] ei quædam præcedunt, quæ causam præbent iam hic de eo referendi. scriptus est priore quadam, sed non multo antiquiore scriptura detera a. 1111, sicut testatur subscriptio in fine codicis: ἔλαβε τὸ προσῆκον πέρασ ἡ πανίεροσ αὐτῇ βιβλοσ μνηϊ ἰουνίω ᾧ ἰνδ ᾧ [legas δ] ἔτους < > χιθ. collectionibus et Ephesenæ et Chalcedonensi interponit librarius excerpta ex Cyrilli Scythopolitani uitis Euthymii et Sabæ quæ enumerata sunt in catalogo bibliothecæ Arundelianæ [*Catalogue of manuscripts in the British Museum. New Series. Vol. I p. 529 sq. London 1834.*] f. 1—5^r leguntur uaria excerpta quæ ad concilium Nicænum pertinent, f. 5^b—6^u excerptum de concilio Epheseno ex Cyrilli uita Euthymii [Anal. Gr. Paris 1688 p. 40, 3—42, 21], deinde folium siue folia interciderunt. iam f. 7^r materies Ephesena incipit a uerbis — βόλων τιπρώσκεται Cælestini epistolæ ad Nestorium [V 10 p. 80, 23], quam secuntur [f. 10^r] ipsa quæ post epistolæ lectionem in concilio gesta sunt [καὶ μετὰ τὸ ἀναγνωσθῆναι πᾶσαν πέτροσ πρεσβύτεροσ ἀλεξανδρείασ — ἐμπερέσθω τοῖς ὑπομνήμασιν καὶ προεκομίσθη ἐν ἐφέσω ἡ ἐπιστολὴ τοῦ ἐν ἀγίοις κυρίλλου ἡ πρὸς νεστόριον cf. V 50 p. 36, 16—20] et Cyrilli epistula tertia [V 6] ad Nestorium. cuius finis legitur f. 19^u; in margine superiore scriptum est ἔωσ ὡδε τὰ τῆς γ̅ συνόδου· τὰ δὲ ἐντεῦθεν ἀρχόμενα περὶ ἐνώσεωσ εἰσὶν atque sequitur collectiuncula illa quæ, sicut dixi, *H* cum codice Parisino [*X*] communis est et in ultima huius uoluminis parte edetur. ceterum codex *H* plurimis et pessimis scripturæ uitiis non minus laborat quam codex *X*, quo damno ne quis ab eius usu deterreatur, moneo ut animaduertatur p. 82, 14, quo loco ex magna testium multitudine unus *H* ueram lectionem exhibet.

De parua, sed docta collectione de Cyrilli cum Nestorio certamine et de pace ab eo cum Iohanne Antiocheno facta, quæ extat in codice Vaticano 504 s. xii [*E*], in ultima *J* huius uoluminis parte agendum erit; hic ad describendum transeo codicem Vallicellianum *F* 22 chart. s. xv a plus uno librario conscriptum, ubi ex gestis Ephesenis præ-

cipue ea excerpta sunt quæ ad rixam et ad pacem Cyrilli et Orientalium episcoporum pertinent. codici inest collectio canonum, quam recentem esse probant additamenta s. xiiii debita [cf. Martini, Catalogo di manoscritti Greci esistenti nelle biblioteche italiane 2, 148 sq.]; præcedunt canonibus hæc, titulos desumpsi ex tabula f. 9^r perscripta:

- α συνοδικὸν ἀναγινωσκόμενον τῇ κυριακῇ τῆς ὀρθοδοξίας [f. 10^r—37^v]
 β ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς πρώτης συνόδου [f. 40^r—48^r]: excerpta sunt e Gelasio
 γ ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς τρίτης συνόδου· ἔνθα καὶ τὰ κεφάλαια τοῦ ἁγίου κυρίλλου [f. 48^v—134^v]
 δ ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς τετάρτης συνόδου· ἐπιστολὴ τοῦ ἁγιωτάτου λέοντος πάπα ῥώμης [f. 135^r—142^v, Leon. ep. 28]

Parte numero γ signata comprehensa sunt:

1. f. 48^v ἐπιστολὴ τῶν ἐπὶ τὰ ἀνατολικῶν ἐπισκόπων πρὸς τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν ἐφέσω = A 65
2. f. 49^r ἄλλη ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς αὐτοὺς = A 66
3. f. 50^r ἀντίγραφα τῶν ἐν ἐφέσω ἀνατολικῶν πρὸς τοὺς ἐν κωνσταντινουπόλει = A 67
4. f. 51^v ἀναφορὰ τῶν ἐν ἐφέσω ἀνατολικῶν καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς πρὸς τὸν βασιλέα = A 68
5. f. 52^v ἐπιστολὴ θεοδωρίτου ἐπισκόπου κύρου πρὸς ἀλέξανδρον τὸν ἱεραπόλεωσ γραφείσα ἀπὸ χαλκηδόνοσ = A 69
6. f. 55^r ἐπιστολὴ τῶν ἐν κωνσταντινουπόλει σταλέντων ἀνατολικῶν πρὸς τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν ἐφέσω = A 70
7. f. 56^v κυρίλλου πρὸς τὰ παρὰ θεοδωρίτου εἰρημένα κατὰ τῶν ἀναθεματισμῶν: est eadem recensio atque in A 25 R 7 W 75
8. f. 108^r ἴσον ἀναφορὰς σταλείσης παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα θεοδόσιον = A 49 V 102
9. f. 110^r ἴσον ἐπιστολῆς γραφείσης παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὸν ἀρχιεπίσκοπον τῆς ῥώμης κελεστίνον δηλοῦσα πάντα τὰ πραχθέντα ἐν αὐτῇ τῇ ἐφεσίῳ ἁγία καὶ μεγάλη συνόδω = A 54 V 82
10. f. 115^r Cyrilli epistula tertia ad Alexandrinos, in mg. scriptum extat τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ γ = V 28, deest in A
11. f. 115^v ἐπιστολὴ μαξιμιανοῦ τοῦ ἁγιωτάτου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεωσ πρὸς κύριλλον τὸν ἁγιώτατον κατὰ νεστορίου καὶ περὶ τῆς οἰκείας χειροτονίας = A 88 V 114
12. f. 116^v κυρίλλου πρὸς τὸν αὐτὸν μαξιμιανὸν σταλείσα διὰ ἀριστολάου = A 125 V 131
13. f. 117^v τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτὸν ἐπιστολὴ β = A 126
14. f. 118^v θεῖον γράμμα πρὸς τὴν ἐν ἐφέσω ἁγίαν σύνοδον ἀπολύων πάντα τοὺς ἐπισκόπους εἰς τὰ ἴδια καὶ ἀποκαθιστῶν κύριλλον καὶ μέμονα τοὺς ἁγιωτάτους ταῖς ἰδίαις ἐκκλησίαις = A 97
15. f. 119^r ἀρχὴ τῶν κεκινημένων ἐπὶ τῇ ἐνώσει τῶν ἐκκλησιῶν: — γράμμα βασιλικὸν ἀποσταλὲν διὰ ἀριστολάου τριβούνου καὶ νοταρίου ἰωάννη ἐπισκόπου ἀντιοχείας περὶ τῆς ἐνώσεως τῶν ἐκκλησιῶν = A 102 V 120
16. f. 121^v ἐπιστολὴ ἰωάννου ἐπισκόπου ἀντιοχείας πρὸς κύριλλον ἀρχιεπίσκοπον ἀλεξανδρείας περὶ τῆς συμβάσεως διὰ παύλου πεμφθείσα τοῦ ἐμέσης καὶ μὴ προσδεχθείσα παρὰ κυρίλλου = A 108
17. f. 124^v τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτὸν κύριλλον τὸν ἁγιώτατον = A 110 l. 123

18. f. 126^v κυρίλλου τοῦ ἀγιωτάτου πρὸς τὸν μακάριον ἰωάννην τὸν ἀντιοχείας ἐπιστολὴ σταλλεῖσα διὰ τοῦ εὐλαβεστάτου ἐπισκόπου παύλου = *A* 114 *V* 127
 19. f. 131^r ἐπιστολὴ ἰωάννου ἐπισκόπου ἀντιοχείας πρὸς κύριλλον = *A* 118
 20. f. 132^v τοῦ αὐτοῦ γρὸς πάντας τοὺς τῆς ἀνατολῆς ἐπισκόπους μνηύουσα τὴν γεγεννημένην εἰρήνην = *A* 119

Accuratius de hac collectione disputandum erit simul cum collectione Atheniensi, quacum eam arte coherere primo obtutu apparet; hic adnotasse sufficiat *J* ex ipso codice *A* descriptum esse non posse, quoniam unam certe epistolam [10] continet, quæ in Collectione *A* primaria quidem inerat, in codice tamen *A* cum haud paucis aliis iam non extat.

Fuit cum crederem similiter iudicandum esse de codice Marciano 504 s. xv, qui inter multa alia hanc parvam continet collectionem:

- f. 279^r θεοδώριτου πρὸς ἰωάννην ἐπίσκοπον ἀντιοχείας = *A* 128
 f. 279^v κυρίλλου πρὸς δυνατὸν ἐπίσκοπον νικοπόλεως παλαιᾶς ἡπείρου = *A* 129 *V* 129
 f. 280^v τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς εὐσέβιον πρεσβύτερον = *A* 130
 f. 281^v τοῦ αὐτοῦ πρὸς εὐλόγιον πρεσβύτερον ἀλεξανδρείας στάζοντα [sic] ἐν κωνσταντινουπόλει = *A* 131 *V* 132
 f. 283^r τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς ἰωάννην ἀντιοχείας ἐπίσκοπον καὶ τὴν συναχθεῖσαν ἐκεῖ σύνοδον = *A* 132 *V* 133
 f. 285^r πρόκλου ἐπισκόπου κωνσταντινουπόλεως πρὸς ἀρμενίους περὶ πίστεως = *A* 133

Ordine scriptionum artus inter Marcianum et *A* conexus demonstratur, sed spes qua pellectus me gemellum codicis Atheniensis inuenisse putaveram, fefellit: non gemellus est Marcianus, sed ex ipso codice Atheniensi descriptus. in Cyrilli commonitorio ad Eulogium uerba ἡμᾶς τοὺς ὀρθοδόξους ταῖς Ἀπολιναρίου δόξαις ἀκολουθεῖν καὶ φρονεῖν ὅτι σύγκρασις ἐγένετο ἢ [uol. 14 p. 35, 18'19] omissa sunt in Marciano, lineam faciunt in *A*. ibidem p. 36, 10'11 in *A* linea incipit αὖ μὲν νῦν νοερῶς, desinit in ἐνώσεως ὁμολογοῦ | : Marcianus uerba νοερῶς usque ad ἐνώσεως ὁμολογουμένης omittit. nota igitur *T* = *cod. Marcianus* 504 in catalogo codicum parti quartæ huius uoluminis præmisso delenda est.

Eius inter duo concilia a. 431 Ephesi habita quod uniuersalis et orthodoxi nomine dignum esse paulo post uel aduersarii Orientales pronuntiarunt, caput præ omnibus ceteris eminens fuit Cyrillus. neque minus recte molis ingentis librorum commentariorum sermonum epistularum quas ille per longum episcopatus tempus conscripsit, pars quamuis non maxima, sed primaria et ea quam posterī plurimi æstimabant, dici potest uaria illa et multiplex series scriptionum quibus ecclesiæ Aegyptiacæ archiepiscopus et dominus pugnam contra Nestorium eiusque et socios et præcessores ante concilium instituit, in concilio peruicit, post synodum et terminauit et continuauit. inde factum est ut non in ipsis tantum concilii gestorum corporibus materies, ut ita dicam, Ephesena et Cyrilliana simul crescerent et magis magisque inter se coalescerent, sed etiam collectiones et ex gestorum corporibus et ex Cyrilli operibus aliunde petitis uario modo componerentur. quarum antiqua et insignia exempla sunt collectio codicis Vaticani 1431 [*R*], cui propter nimiam et partim a concilio Epheseno alienam materiem peculiarem destinaui librum [*Abhandlg. d. Bayer. Akad. d. Wiss.* xxxii 6], et codicis Vallicelliani *C* 4 [*U*], quam ultimæ huius uoluminis parti reseruauī. simili intentione confectam, ab eis tamen quæ in codicibus ad hæc tempora peruenerunt, longe diuersam describit Photius in bibliothecæ codice 169; continebat illa *V* 165. 166. 4. 5. 6. 119 et alias epistulas inter quas certo erant *V* 135, *V* 134 et scholia de incarnatione

unigeniti. hic enumero eas quæ sicut illæ, materiem et Ephesenam et Cyrillianam præbent, sed non dignæ sunt quæ specialiter ederentur.

- z Incipio a codice Parisino 1308 [olim *MDCCXXXIII*. 1897. 2981], quem ut hic explorare potuerim, Henrici Omont probatæ debeo liberalitati. in fine codicis f. 167^r alia manu subscriptum est ἐν ἔτει ϷωϷΖ' γέγραπται, i. e. anno p. C. 1388, 89. post alia et recentia continet:

- f. 89^a τοῦ ἁγίου κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου ἀλεξανδρείας ἐπιστολὴ πρὸς νεστόριον ἐπισκοπον κωνσταντινουπόλεως = *V* 6
 f. 99^r θεοδωρήτου ἐπισκόπου κύρου ἀνατροπὴ τῶν τοιούτων 13^r κεφαλαίων, secuntur litteræ fere euanidæ quas ita legere mihi uisus sum ἐν οἷς αἱ ἀπολογίαι πρὸς, tum clare legitur ἐν ἑκάστον τοῦ ἁγίου κυρίλλου ἐπισκόπου ἀλεξανδρείας. est recensio genuina apologiæ Cyrilli contra Theodoretum qualis extat in *V* 167—169. in fine scriptæ sunt litteræ cryptographicæ, quibus rubrica hæc superposita est explicatio: τέλος τῆς φιλονεικίας
 f. 139^r τοῦ ἁγίου κυρίλλου ἐπισκόπου ἀλεξανδρείας λόγος περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ θυ λόγου υἱοῦ τοῦ πρσ = *V* 140
 f. 140^a τοῦ αὐτοῦ ἁγίου κυρίλλου ἐκ τοῦ συνοδικοῦ τόμου. inscriptio falsa est; sequitur anathematismus viii concilii quinti [L v 573 = *M* viii 382 εἰ τις ἐκ δύο φύσεων — ἡ τοῦ θεοῦ ἐκκλησία]
 f. 141^r τοῦ αὐτοῦ ἁγίου κυρίλλου ὑπομνηστικὸν εὐλογίῳ διακόνῳ ἀλεξανδρείας παραμένοντι ἐν κωνσταντινουπόλει ὄντι ἀποκρισεαρίῳ = *V* 132
 f. 144^r τοῦ αὐτοῦ ἁγίου κυρίλλου ἀλεξανδρείας ἐπιστολὴ πρὸς τὸν μακαριώτατον σουκενσον ἐπίσκοπον τῆς διοκαισαρέων τῆς κατὰ τὴν ἰσαύρων ἐπαρχίαν περὶ τῶν δυσσεβεστάτων νεστορίου δογμάτων = *V* 171
 f. 150^a τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ δευτέρα πρὸς σουκενσον: — ἕτερον ὑπομνηστικὸν ἀντιγραφὲν πρὸς τὰς πεύσεις ἡμῶν παρ' αὐτοῦ = *V* 172
 f. 155^a τοῦ αὐτοῦ περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ μονογενοῦς: secuntur excerpta ex Cyrilli Scholiis quæ edidi uol. v p. 219—226

Finem faciunt scriptiones Athanasio et Basilio suppositæ de imaginibus. ceterum ex hoc codice descriptus est Parisinus 882, quo usus est Aubert in Scholiorum editione.

- B Aliam huius generis inueni collectionem in codice Borbonico 11 B 15 bibliothecæ Neapolitanæ s. xiiii. initium faciunt [Codices Græci mss. regiæ bibliothecæ Borbonicæ descripti a S. Cyrillo. Neapoli 1826 t. i p. 163 sq.] f. 1 αἱ τῶν ἀρμενίων αἱρέσεις κεφαλαιωδῶς, f. 3 τοῦ ὑπερτίμου τοῦ ψελλοῦ πρὸς τὸν βασιλέα κύριν μιχαήλ τὸν δούκαν [1071—1078] τὸ σύμβολον τῆς ἁγίας πίστεως καὶ περὶ τοῦ [sic] Ζ' συνόδου διὰ στίχων πολιτικῶν, deinde secuntur

- f. 4^a ᾧ ἀναθεματισμοὶ τῶν τοῦ ὠριγένους ληρημάτων τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμένης εἰς συνόδου: non sunt illi xv anathematismi quos olim Lambecius in cod. Vindob. hist. gr. 7 inuenit, sed decem a Iustiniano in fine tractatus contra Origenem prolati [L v 677 = *M* viii 533]
 f. 5^a δ τοῦ ἐν ἁγίοις πρσ ἡμῶν κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου ἀλεξανδρείας ἐρμηνεία τῶν ἐκτεθέντων παρ' αὐτοῦ κατὰ νεστορίου δώδεκα κεφαλαίων = *V* 148
 f. 15^r εἰ τοῦ ἐν ἁγίοις κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου ἀλεξανδρείας β ἐπιστολὴ πρὸς νεστόριον τὸν ἐν βεβήλοις = *V* 4
 f. 18^a Ϸ τοῦ ἐν ἁγίοις κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου ἀλεξανδρείας ἐπιστολὴ γ πρὸς τὸν αὐτὸν δυσσεβῆ νεστόριον = *V* 6
 f. 28^a ζ τοῦ ἐν ἁγίοις κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου ἀλεξανδρείας ἐπιστολὴ πρὸς ἰωάννην ἀντιοχείας ἀρχιεπίσκοπον = *V* 127

- f. 40^r ἡ τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς σοῦκενσον τὸν μακαριώτατον ἐπίσκοπον τῆς διο-
καισαρέων ἐκκλησίας κατὰ τὴν ἰσαύρων ἐπαρχίαν = *V* 171
- f. 46^v θ τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν αὐτὸν ἐπίσκοπον σοῦκενσον περὶ τῶν δύο
φύσεων = *V* 172
- f. 51^v ι τοῦ αὐτοῦ πρὸς ἀκάκιον ἐπίσκοπον μεμψάμενον αὐτὸν ὡς συνθέμενον τοῖς
ἀνατολικοῖς = *V* 128
- f. 64^v ια τοῦ αὐτοῦ ἐν ἀγίοις κυρίλλου ἐπιστολὴ πρὸς εὐλόγιον πρεσβύτερον χρη-
ματίζοντα ἐν κωνσταντινουπόλει = *V* 132
- f. 67^r ιβ τοῦ μεγάλου ἀγίου βασιλείου ἐκ τῶν ἀσκητικῶν αὐτοῦ λόγων: ἐρωτήσεις
ὀλίγαι. *primam sententiam* [ἐν μὲν δὴ τοῦτο ἔχειν δεῖ προειλημμένον ἐν
ταῖς διανοαῖς ἡμῶν ὅτι ποίημα ὄντες τοῦ ἀγαθοῦ θεοῦ καὶ ὑπ' αὐτοῦ συγκρο-
τούμενοι μικρά τε καὶ μεγάλα περὶ ἡμᾶς οἰκονομοῦντος οὔτε πάθοιμεν ἂν τι
θεοῦ μὴ βουλομένου οὔτε μὴν ὧν πάσχομεν, βλαβερόν τί ἐστὶν ἢ τοιοῦτον
ὥστε ἐνεῖναι κἂν ἐπινοοῖαι βέλτιον λαβεῖν] *in eis quæ feruntur asceticis*
Basilii non inueni; ceteræ tres sunt regularum breu. tract. interr. et
resp. 204 [usque ad τηρήσετε]. 211. 259
- f. 67^v ἐκ τοῦ εἰς τὰ γενέθλια τοῦ ἁγίου λόγου τοῦ αὐτοῦ = PG 31, 1460. 1461
[τίνα τρόπον φησὶν ἐν σαρκὶ — οὐ τῇ θεότητι τῆς οἰκείας μετέδωκεν ἀσθενείας]
- f. 68^r ιγ τοῦ ἐν ἀγίοις γρηγορίου τοῦ θαυματουργοῦ περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ
θυ λόγου πίστις ἐκτεθείσα ἐν κεφαλαίοις ιβ καὶ ἐρμηνευθείσα = *V* 170
- f. 72^r ιδ εἰς τὸ ἐγὼ καθεύδω καὶ ἡ καρδία μου ἀγρυπνεῖ [Cant. 5, 2] = Greg. Nyss.
homil. in Cant. 10 p. 993 [ὅταν γὰρ ἡ ψυχὴ μόνη — δέχεται τοῦ θεοῦ τὴν
ἐμφάνειαν]
- f. 72^v ιε τοῦ ἐν ἀγίοις πρῶτος ἡμῶν γρηγορίου τοῦ θεολόγου πρὸς νεκτάριον ἐπίσκοπον
κωνσταντινουπόλεως = Greg. Naz. ep. 202
- f. 74^v ις τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ β πρὸς κληδόνιον κατὰ ἀπολιναρίου = Greg. Naz.
ep. 101, *quæ in editionibus prior numeratur*
- f. 83^r ιζ λέοντος τοῦ ἐν ἀγίοις ἐπισκόπου ῥώμης πρὸς φλαβιανὸν τὸν ὁσιώτατον
ἐπίσκοπον κωνσταντινουπόλεως κατὰ εὐτυχοῦς τοῦ ἐν βεβήλοις περὶ τῆς
ἐνώσεως τῶν δύο φύσεων τῆς νίκης ὑποστάσεως καὶ τῆς ἐκατέρας αὐτῶν
ἐν τῇ οἰκείᾳ ιδιότητι μονῆς = Leon. ep. 28. *in hoc tomo celeberrimo*
finem facit collectio; quæ secuntur inde a f. 93^r, aliorum spectant.

Finem faciat codex Vaticanus 720 s. xii, ubi inter multa et uaria extant

- f. 36^v τοῦ ἀγίου κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου ἀλεξανδρείας ἐκθεσις περὶ τῆς ἐνανθρωπή-
σεως τοῦ θεοῦ λόγον τοῦ υἱοῦ τοῦ πατρὸς = *V* 140. *adiungitur f. 38^r sine*
intervallo uel distinctione συζήτησις περὶ τοῦ αὐτοῦ = V 141

- f. 39^r τοῦ ἐν ἀγίοις κυρίλλου ἐπισκόπου ἀλεξανδρείας ἐπιστολὴ πρὸς σοῦκενσον ἐπί-
σκοπον διοκαισαρείας τῆς ἰσαύρων χώρας = *V* 171

- f. 43^r τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτὸν σοῦκενσον ἐπιστολὴ δευτέρα = *V* 172

Singulares Cyrilli epistolæ raro in codicibus occurrunt; hic adferendi sunt

Codex Oxoniensis Laudianus 92^b s. x, ubi Leontium sequitur f. 210^r ὑπομνηστικὸν
τοῦ θεοφιλεστάτου ἀρχιεπισκόπου κυρίλλου πρὸς τὸν μακάριον σοῦκενσον ἐπίσκοπον τῆς
διοκαισαρέων κατὰ τὴν ἰσαύρων ἐπαρχίαν [= *V* 171] et f. 218^r ἕτερον ὑπομνηστικὸν ἀντι-
γραφὲν πρὸς τὰς πύσεις ἡμῶν παρὰ τοῦ αὐτοῦ [*V* 172]

et codex Oxoniensis Baroccianus 26, qui in initio appendicis quæ canonum col-
lectioni adnexa est, f. 341^v continet τοῦ ἀγίου κυρίλλου ἀλεξανδρείας ἐκ τῆς βιβλίου τῆς
τρίτης συνόδου ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς οικειοὺς ἀποκριταριοὺς [= *V* 22]. de codice
et canonum collectione plura inuenies in libro rossico Wladimiri Beneševič de col-

lectione canonica quattuordecim titulorum p. 316 sq. de codicibus singularibus earum Cyrilli scriptionum, quas pro capitulis suis confecit, suo loco in præfationibus partium v. vi. vii agetur.

In concilii Chalcedonensis actione prima lectæ sunt epistolæ V 4 cum initio eorum quæ post lectionem gesta sunt [1 2 p. 13, 20—14, 12] et V 127, eadem epistolæ sine gestis iterum in actione tertia quæ uulgo secunda dicitur. hac de causa facere non potui quin uel hic adhiberem codices Gestorum Chalcedonensium, quos in codicum tabula p. 2 enumeraui; adieci duos qui epistulas V 4 et V 127 ex Gestis Chalcedonensibus præbent excerptas. accurate de his agendum erit in præfatione tomi alterius.

II. DE FLORILEGIO CYRILLIANO

Cyrillus ut primus si non instituit, certe diuulgauit communemque reddidit morem fidei doctrinam quam ueram et unice traditam proclamabat, locis ex patribus excerptis probandi et fulciendi, ita inde ab initio primarium fere locum obtinuit in eis florilegiis quæ eius exemplum secuti composuerunt qui doctrinam eius contra concilium Chalcedonense non magis quam contra Eutychianos defendebant, Timotheus Aelurus et compiler florilegii quod ex codice Vaticano 1431 nuper a me editum est [*Abhandlg. d. Bayer. Akad. d. Wiss.* xxxii 6 p. 28 sq.], neque duarum naturarum doctrinæ propugnatores sicut Theodoretus et Leo papa facere poterant quin florilegiis a se collectis locos adderent Cyrillianos. etiam magis studium effloruit Cyrillum excerpti, postquam Iustiniani tempore et auspiciis consuetudo inualuit symbolum Chalcedonense explicandi ex Cyrilli doctrina, sicut faciunt Ephraim Antiochenus et Eulogius a Photio excerpti [bibl. 229. 230]; quod ultimum dicere possis antiquorum florilegiorum exemplum, Doctrina patrum plena est locis Cyrillianis. de quibus omnibus hoc loco agere eo minus in animo est, quo de antiquissimis florilegiis Timothei Aeluri et florilegio codicis Vaticani in libro memorato disserui, de posterioribus utilia dici non possunt dum quis ausus sit Leontii Byzantii libros ex codicibus qui extant boni et antiqui, integros edere. de uno uero uel hic plura dicere commodum duxi, de florilegio illo Cyrilliano nondum edito, quod olim Angclus Maius [Noua bibl. patr. 2, 445], Philippus Edwardus Pusey [Cyrill. in Iohann. euang. uol. 3, 476. de recta fide ad imperatorem etc. p. xi sq.], Franciscus Diekamp [Doctr. patr. p. xlviii sq.] Iohanni Cæsariensi concilii Chalcedonensis defensori adscripserunt. quod falsum esse docte et sagaciter ex Seueri memoria syriaca probauit R. Draguet [*Julien d'Halicarnasse* p. 50 sq.]; quæ ab eo edoctus nuper [*Zeitschr. f. neutestamentl. Wiss.* 1926 p. 73] exposui, eo magis breuiter hic repetenda esse censui, quo ipse olim [Act. Conc. I 5, 1 p. xv] illos uiros secutus falsa protuli. Seuerus cum a. 508—511 Constantinopoli degeret, ibi in collectionem quandam ccxxxiiii locorum incidit, quos homines complures eo consilio ex Cyrilli scriptis excerpterunt, ut symbolum Chalcedonense ab illius doctrina non abhorreere probarent. quod illis male cecidisse ut demonstraret, conscripsit ipse librum Φιλαλήθης nomine inditum et ita dispositum, ut parte priore florilegium illud Cyrillianum repeteret integrum atque totum, parte altera locos illos non accurate exscriptos aut falso intellectos aut similia doceret. libri huius Seueriani memoria extat duplex. totum præbet illum uersio syriaca in cod. Vaticano 139 s. viii; partem priorem, id est florilegium Cyrillianum, et initium refutationis Seuerianæ seruauerunt duo codices Græci inter se simillimi, codex Parisinus 415 [P] s. xii, quem hic explorare per Henrici Omont liberalitatem mihi licuit, et codex, s. xiiii male et raptim scriptus, olim monasterii S. Ecatherinæ Cairensis, ubi Ph. E. Pusey eum detexit, nunc Sinaiticus 1690 [s], iterum ab W. Benešević inuentus, qui

phototypa a se expressa olim mihi donauit. codicis Parisini apographon est codex Ven. 165 [p] s. xv; quoniam ille antequam in bibliothecam Parisinam peruenit, haud paucas quaterniones et inter eas maximam florilegii partem amisit, apographon in hac certe codicis parte utilius est exemplari. in utroque codice, et Parisino et Sinaitico, adiunctum est florilegium epistularum quæ ad instituendum concilium Chalcedonense pertinent, collectioni et ipsis primæ sessionis gestis; in Parisino sequitur canonum collectio. opus quod huc pertinet, incipit nullo titulo uel auctoris nomine præmisso a definitione fidei Chalcedonensi [cf. *Zeitschr. f. neutestamentl. Wiss.* 1926 p. 72]; sequitur comparatio singularum symboli sententiarum cum singulis locis Cyrilli; hæ partes receptæ sunt in Doctrinæ patrum c. 24 tmemata x et xii. iam sequitur ipsum florilegium:

Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας χρήσεις διάφοροι, ἐν αἷς ἔστιν εὐρεῖν τῶν δύο φύσεων τὸ διάφορον καὶ τὸν θεὸν λόγον ἀπαθῆ καὶ ἀθάνατον, τὸν δὲ ναὸν παθητὸν καὶ θνητὸν παρ' αὐτοῦ κηρυττόμενον

- α—ε ἐκ τῆς πρὸς Νεστόριον δευτέρας ἐπιστολῆς, ἥς ἡ ἀρχὴ· Καταφλυαροῦσι μὲν, ὡς μανθάνω, τινὲς τῆς ἐμῆς ὑπολήψεως [V 4]: excerpta vi
- ζ τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου ἐκ τῆς πρὸς Νεστόριον τρίτης ἐπιστολῆς, ἥς ἡ ἀρχὴ· Τοῦ σωτήρος ἡμῶν ἐναργῶς λέγοντος [V 6]: excerptum i
- η—ια τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου ἐκ τῆς πρὸς Ἰωάννην Ἀντιοχείας ἀρχιεπίσκοπον ἐπιστολῆς ἥς ἡ ἀρχὴ· Εὐφραινέσθωσαν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἀγαλλιášθω ἡ γῆ [V 127]: excerpta iiii
- ιβ—ιε τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου ἐκ τῆς πρὸς Εὐλόγιον ἐπιστολῆς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀποκρισιάριον, ἥς ἡ ἀρχὴ· Ἐπιλαμβάνονται τινες τῆς ἐκθέσεως ἥς πεποιήνται οἱ Ἀνατολικοὶ [V 132]: excerpta iiii
- ις—ιθ τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου ἐκ τοῦ περὶ ἐνανθρωπήσεως λόγου, οὗ ἡ ἀρχὴ· Βαθὺ μὲν καὶ μέγα καὶ ἀξιοθαύμαστον [R 19, *Abhndlg. d. Bayer. Akad. d. Wiss.* xxxii 6 p. 13]: excerpta iiii
- κ τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς πρὸς Ἀκάκιον τὸν Βεροίας δευτέρας ἐπιστολῆς, ἥς ἡ ἀρχὴ· Πρέπουσαν ἑαυτῇ φροντίδα καὶ νῦν ἡ σὴ δσιότης ἀνεδέξατο [A 107]: excerptum i
- κα—κη τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου ἐκ τῆς ἐρμηνείας τοῦ ἀποπομπαίου ἥς ἐποίησε πρὸς Ἀκάκιον τὸν Σκυθοπόλεως ἐπίσκοπον, ἥς ἡ ἀρχὴ· Τοῖς παρὰ τῆς σῆς δσιότητος ἀρτίως ἐπεσταλμένοις ἐντυχὼν ἥσθην ἄγαν [V 134]: excerpta viii
- κθ—λε τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς πρὸς Ἀκάκιον τὸν Μελιτηνῆς ἐπίσκοπον ἐπιστολῆς, ἥς ἡ ἀρχὴ· Χρῆμα μὲν ἀδελφοῖς ἡ πρόσρησις [V 128]: excerpta vii
- λς—μζ τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ πρώτου ὑπομνηστικοῦ τοῦ πρὸς Σούκενσον ἐπίσκοπον τῆς Διοκαισαρέων τῶν κατὰ τὴν Ἰσαύρων ἐπαρχίαν, οὗ ἡ ἀρχὴ· Ἐνέτυχον μὲν τῷ ὑπομνηστικῷ τῷ παρὰ τῆς σῆς δσιότητος ἀποσταλέντι [V 171]: excerpta xii
- μη—νδ τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ πρὸς τὸν αὐτὸν Σούκενσον δευτέρου ὑπομνηστικοῦ, οὗ ἡ ἀρχὴ· Ἐμφανῆ μὲν καθίστησιν ἑαυτὴν ἡ ἀλήθεια τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτήν [V 172]: excerpta vii
- νε—νζ τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου ἐκ τῆς πρὸς Θεοδώρητον ἐρμηνείας τοῦ πρώτου ἀναθεματισμοῦ [V 169]: excerpta iiii
- νη τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς πρὸς τὸν αὐτὸν Θεοδώρητον ἐρμηνείας τοῦ δευτέρου ἀναθεματισμοῦ [V 169]: excerptum i
- νθ. ε τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς πρὸς τὸν αὐτὸν Θεοδώρητον ἐρμηνείας τοῦ τρίτου ἀναθεματισμοῦ [V 169]: excerpta ii
- ξα τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς πρὸς τὸν αὐτὸν Θεοδώρητον ἐρμηνείας τοῦ τετάρτου ἀναθεματισμοῦ [169]: excerptum i

- $\overline{\epsilon\beta}$ τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς πρὸς τὸν αὐτὸν Θεοδώρητον ἐρμηνείας τοῦ ἔκτου ἀναθεματισμοῦ [V 169]: excerptum 1
 $\overline{\epsilon\gamma}$ τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς πρὸς τὸν αὐτὸν Θεοδώρητον ἐρμηνείας τοῦ ἑβδόμου ἀναθεματισμοῦ [V 169]: excerptum 1
 $\overline{\epsilon\delta}$ τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς πρὸς τὸν αὐτὸν Θεοδώρητον ἐρμηνείας τοῦ ἰβ' ἀναθεματισμοῦ [V 169]: excerptum 1
 $\overline{\epsilon\epsilon}—\overline{\sigma\alpha}$ τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς πρὸς μονάζοντας πρώτης ἐπιστολῆς, ἥς ἡ ἀρχή· Ἀφίκοντο μὲν τινες [V 1]: excerpta vii
 $\overline{\sigma\beta}$ τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς πρὸς μονάζοντας δευτέρας ἐπιστολῆς, ἐν ἣι ὑπομνηματίζει τὸ τῶν τριακοσίων δεκαοκτὼ σύμβολον, ἥς ἡ ἀρχή· Τὸ φιλομαθὲς καὶ φιλόπονον τῆς ὑμετέρας ἀγάπης [V 135]: excerptum 1
 $\overline{\sigma\gamma}$ τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ περὶ ἐνανθρωπήσεως λόγου, οὗ ἡ ἀρχή· Αὐτὸς γὰρ ὑπάρχων τοῦ θεοῦ καὶ πατρός: excerptum 1 [in editis non inueni]
 $\overline{\sigma\delta}$. $\overline{\sigma\epsilon}$ τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου ἐκ τῆς πρὸς Οὐαλεριανὸν ἐπίσκοπον Ἰκονίου ἐπιστολῆς, ἥς ἡ ἀρχή· Ἀπόχρη μὲν ὡς διακείμεναι [sic], μᾶλλον δὲ καὶ ὡς ἔχει φύσεως τὸ ἀληθές [V 119]: excerpta ii
 $\overline{\sigma\zeta}—\overline{\zeta}$ τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ κατὰ συνουσιαστῶν λόγου, οὗ ἡ ἀρχή· Ὁ μακρὸς ἡμῖν ἀρτίως πεποιήται λόγος: excerpta xv [edita sunt a Ph. E. Pusey in Cyrilli comment. in euang. Ioh. uol. 3, 476—489]
 $\overline{\zeta\alpha}$ τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου ἐκ τῆς ἐρμηνείας τῆς εἰς τὸν Ἀβραάμ καὶ τὸν Μελχισεδέκ, ἥς ἡ ἀρχή· Νόμον μὲν εἰς βοήθειαν ἔδωκεν ὁ τῶν ὅλων θεός [Glaiphyra 2 PG 69, 80]: excerptum 1
 $\overline{\zeta\beta}—\overline{\rho\iota\theta}$
 $\overline{\rho\kappa}$ τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου ἐκ τῶν Σχολίων [edidit uol. v p. 226—230]: excerpta xxviii
τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου ἀπὸ τῆς πραγματείας τῆς περὶ δογμάτων ἐπιλύσεως, ἥς ἡ ἀρχή· Ὁ ἐπὶ πάντων θεὸς χεῖρας πόδας ὀφθαλμοὺς ὠτὰ τε καὶ πτέρυγας ἔχειν ὑπὸ τῆς θείας γραφῆς ὀνομάζεται: excerptum 1 [editum a Ph. E. Pusey l. c. p. 549]
 $\overline{\rho\kappa\alpha}$ τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου πρὸς τοὺς λέγοντας ὅτι ἠγνόησεν ὁ υἱὸς τὴν ἐσχάτην ἡμέραν, τὸ δὲ προοίμιον ἐστὶ τόδε: excerptum 1 [editum a Ph. E. Pusey l. c. p. 583]
 $\overline{\rho\kappa\beta}$. $\overline{\rho\kappa\gamma}$ τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου ἐκ τῆς ἀπολογίας τοῦ πρώτου ἀναθεματισμοῦ ἣν [ὄν p ὁ s] ποιεῖται πρὸς τοὺς τῆς Ἀνατολῆς, ἥς ἡ ἀρχή· Τῆς μετὰ σαρκὸς οἰκονομίας [A 24]: excerpta ii
 $\overline{\rho\kappa\delta}—\overline{\rho\kappa\varsigma}$ τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς αὐτῆς ἀπολογίας τοῦ τρίτου ἀναθεματισμοῦ, ἥς ἡ ἀρχή· Ὁ θεσπέσιος Παῦλος [A 24]: excerpta iii
 $\overline{\rho\kappa\zeta}—\overline{\rho\lambda}$ τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς αὐτῆς ἀπολογίας τοῦ τετάρτου ἀναθεματισμοῦ, ἥς ἡ ἀρχή· Σκοπός, ὡς ἔοικε, τοῖς ἐθέλουσιν ἀπερισκέπτως [A 24]: excerpta iii
 $\overline{\rho\lambda\alpha}$. $\overline{\rho\lambda\beta}$ τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς αὐτῆς ἀπολογίας τοῦ ἑβδόμου ἀναθεματισμοῦ, ἥς ἡ ἀρχή ἐστὶ τόδε· Καὶ νῦν ἡμῖν οὐδὲν ἦττον δὴ [sic] τῶν ἴσων ἔρχεται λόγων τῆς ἀπολογίας ὁ τρόπος [A 24]: excerpta ii
 $\overline{\rho\lambda\gamma}$. $\overline{\rho\lambda\delta}$
 $\overline{\rho\lambda\epsilon}—\overline{\rho\lambda\upsilon}$ τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς αὐτῆς ἀπολογίας τοῦ ἰβ' ἀναθεματισμοῦ [A 24]: excerpta ii
τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου ἐκ τοῦ προσφωνητικοῦ λόγου τοῦ πρὸς Θεοδόσιον τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα, οὗ ἡ ἀρχή· Τῆς μὲν ἐν ἀνθρώποις εὐκλείας τῷ ἀνωτάτῳ [sic] καὶ ἀσυγκρίτοις διαφοραῖς [V 7]: excerpta xxi
 $\overline{\rho\lambda\varsigma}—\overline{\rho\lambda\delta}$ τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τῆς πρὸς τὰς βασιλίσσας Ἀρκαδίαν καὶ Μαρίναν, ἥς ἡ ἀρχή· Σεμνολόγημα μὲν οἰκουμενικόν [V 150]: excerpta viii
 $\overline{\rho\lambda\epsilon}—\overline{\rho\lambda\upsilon}$ τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τῆς πρὸς τὰς εὐσεβεστάτας βασιλίδας Πουλχερίαν καὶ Εὐδοκίαν, ἥς ἡ ἀρχή· Τοῖς τὸ θεῖον καὶ οὐράνιον ἱεουργοῦσι

κήρυγμα διὰ φωνῆς Ἡσαίου διακελεύεται [sic] λέγων ὁ τῶν ἄλων θεός· ἐπ' ὅρους [sic] ὑψηλὸν ἀνάβηθι ὁ εὐαγγελιζόμενος Σιών, ὕψωσον [V 149]: excerpta xi

ροϛ τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ κατὰ Ἰουλιανοῦ δευτέρου βιβλίου, λόγου δὲ ἑκτου, οὗ ἡ ἀρχή· Ἐπὶ καιροῦ δὲ πάλιν ἐροῦμεν τὰ ἐκ τῆς θεοπνεύστου γραφῆς· ἔφη γὰρ ὅτι θάνατος καὶ ζωὴ ἐν χειρὶ γλώσσης [PG 76, 780]: excerptum i

ροζ τοῦ αὐτοῦ βιβλίου λόγου ὀγδόου, οὗ ἡ ἀρχή· Φέρεται [sic] μὲν οὖν τῷ σοφῷ κατὰ τῆς ἀρρήτου δόξης ὁ πόλεμος [PG 76, 885]: excerptum i

ροη τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ κατὰ Ἰουλιανὸν [sic] βιβλίου τρίτου λόγου τετρακαιδεκάτου, οὗ ἡ ἀρχή· Ὁ θεσπέσιος προφήτης Ἰερεμίας ἤγουν δι' αὐτοῦ θεὸς τοῖς τῆς ἀληθείας ἐχθροῖς οἰονεῖ πως: excerptum i [nondum editum¹]

ροθ τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου ἐκ τῆς αὐτῆς βίβλου τρίτης λόγου δωδεκάτου, οὗ ἡ ἀρχή· Πειράται μὲν οὖν ὁ δι' ἐναντίας πολυτρόποις συκοφαντίαις [legendum συκοφαντίας] εὐρήμασιν ἐκπολιορκεῖν τὴν ἀλήθειαν: excerptum i [nondum editum¹]

ρπ τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς αὐτῆς βίβλου λόγου τρισκαιδεκάτου, οὗ ἡ ἀρχή· Ἀκόρεστος μὲν εἰς φιλοσοφίας ὁ τῶν ἀγίων κατήγορος: excerptum i [nondum editum¹]

ρπα—ρqa τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου ἐκ τοῦ λόγου τοῦ κατὰ Διοδώρου ἐπισκόπου Ταρσοῦ, οὗ ἡ ἀρχή· Προτετάσσεται μὲν τῆς ἀληθείας οὐδὲν παρὰ γε τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὴν καὶ εὖ εἰδόσι λαλεῖν περὶ αὐτῆς: excerpta xi [edita a Ph. E. Pusey l. c. p. 492 sq.]

ρqb—ρqd τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου ἐκ τοῦ πρὸς τὰ Θεοδώρου δευτέρου λόγου, οὗ ἡ ἀρχή· Οἱ τὴν ἀγίαν καὶ θεόπνευστον γραφὴν καθαρῶι διανοίας περιαθρήσαντες ὀφθαλμῶι: excerpta 111 [edita a Ph. E. Pusey l. c. p. 511 sq.]

ρqε. ρqς τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου ἐκ τοῦ πρὸς τὰ Θεοδώρου ἐπισκόπου Μοψουεστίας τρίτου λόγου, οὗ ἡ ἀρχή· Φορτικοὶ μὲν γὰρ ἴσως οἱ πρὸς ἡμῶν εἰσι λόγοι: excerpta 11 [edita a Ph. E. Pusey l. c. p. 525 sq.]

ρqz—σλα²) τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου ἐκ τῆς περὶ τριάδος πραγματείας ἣν πρὸς Νεμεσινόν τινα ποιεῖται, καλεῖται δὲ Θησαυρὸς ἡ βίβλος [PG 75]: excerpta xxxv. inde ab excerpto σς [= Thesaur. 15, PG 75, 292] uerbis ultimis [καὶ συνδεσμούμενους πρὸς ἐμὲ διὰ τὴν κατὰ σάρκα συγγένειαν] præsto est codex Parisinus 415. codex Sinaiticus desinit in fine excerpti σλ; excerpti quod sequitur, codex Parisinus non seruauit nisi initium Καὶ μεθ' ἕτερα πάλιν· περὶ quæ secuntur, uerba esse Seueri ad suam refutationem transeuntis exposui l. I. [*Zeitschr. f. neutestamentl. Wiss.* 1926, 73]. quoniam florilegium excerpta cccxxxiiii continuisse Seueri testimonio constat, apparet in codicum Græcorum archetypo prioris partis libri Seueriani finem casu quodam periisse. nam codicibus illis florilegii non formam primariam exhiberi, sed eam quam Seuerus in ipsius librum Φιλαλήθης recepit, demonstratur ultimis quamuis laceris et disiectis codicis Parisini uerbis. coniecerim igitur hominem quendam orthodoxiæ Chalcedonensis asseclam ex libro Seueri titulum et partem alteram Seueri ipsi debitam præter prima uerba in eadem pagina atque florilegii finem perscripta cultro adhibito resecuisse et hunc truncum postmodum transcriptum esse cum ipsis illis uerbis, quæ Seueri hæretici esse librarius non nouerat. ceterum si quis Seueri hunc librum critice edere sibi proposuerit, uereor ne codicem Vat. syr. 139 non adiumentum

¹) Fr. Diekamp se hæc excerpta editurum esse olim pollicitus est [*Sitzungsber. d. Berl. Akad.* 1901, 10511], sed, quantum scio, promisso non stetit.

²) De errore quem in numeris adponendis librarius codicis Parisini commisit, cf. *Zeitschr. f. neutestamentl. Wiss.* 1926, 72¹.

tantum necessarium habeat in florilegio, cum codices Græci sat multis uitiis laborasse uideantur, sed impedimentum quoque molestum, ne dicam insuperabile; codex enim et mutilus est et pessime habitus. mihi in eo acquiescendum erat, ut excerptorum Græcorum uariam lectionem plenam apparatusi insererem.

III. DE VERSIONIBVS

Ex eis quæ in gestorum Ephesenorum corpora relata sunt, Marius Mercator monachus in monachorum usum statim post ipsum concilium Latine uertit *V* 2. 4. 5. 22 et symbolum illud transformatum quod Ephesi d. 22. m. Iul. a. 431 lectum est [*A* 76] et ipse contra gestorum testimonium Theodoro Mopsuesteno adscripsit. quorum omnium exemplaria Græca non e gestorum quadam collectione, sed ni fallor [cf. uol. v I p. XI sq.], a Cyrilli apocrisiariis Constantinopoli constitutis accepit. neque ad gestorum Ephesenorum memoriam pertinet Cyrilli Scholiorum uersio Leonis epistula 165 antiquior, cf. uol. v I p. XIII.

Quæ Ephesi et postmodum Constantinopoli de Nestorii depositione et ordinatione Maximiani acta sunt, præterea pacis formulam quæ inter Cyrillum et Iohannem Antiochenum a. 433 constituebatur, Romam siue per ipsos Cælestini legatos siue per litteras synodales Græce conceptas esse nuntiata certum est; sed horum omnium uersiones Latinæ in scrinio Romanorum pontificum non extabant nisi epistularum Cyrilli alterius ad Nestorium [*V* 4] et de pace ad Iohannem Antiochenum [*V* 127], quas ex Collectione Quesneliana edidi uol. v p. 334—340; sunt concilio Chalcedonensi antiquiores [cf. uol. v 2 p. XIII sq.]. quam parua uel sub finem sæculi quinti in Occidente fuerit rerum Ephesi gestarum, nedum gestorum Ephesenorum in magna corpora redactorum notitia, testis est Dionysius exiguus qui in epistula uersioni epistolæ Cyrilli synodicae ad Nestorium [*V* 6, cf. uol. v p. 235, II sq.] præmissa illam Græcis iam dudum bene compertam hactenus Latinis esse ignoratam queritur. Dionysius præterea transtulit primus epistulas Cyrilli ad Successum [*V* 171. 172, uol. v 294 sq.].

Cum uero schismate Acaciano sublato et communione inter ecclesias Constantinopolitanam Romanamque restituta controuersia primo de uno ex trinitate passo, tum de doctrina Cyrilli concilii Epheseni ducis et propugnatoris, quæ aliis a symbolo Chalcedonensi discrepare, aliis cum eo conciliari posse uidebatur, ex Oriente magis magisque in Occidentem transfluerent, acceperat studium apud Latinos et ea noscendi quæ Ephesi gesta erant, et quæ aliquo modo ad illud concilium pertinebant. præterea crescebat Constantinopoli notitia sermonis Latini, uel antequam Italia imperio recuperari cepit. inde factum est ut sæculo sexto quasi pullularent translationes uel partium uel totorum corporum Ephesenorum. primo, ut uidetur, translata sunt ea quæ gesta sunt Ephesi d. 22. m. Iul. a. 431, quæ uulgo contra codicum memoriam dicitur actio sexta; harum uersionum historiam satis intricatam enarraui uol. v 2 p. VIII sq. accedebant alia, quæ in Collectionem quam dixi Sichardianam recepta sunt: Cyrilli defensionis capitulorum contra Theodoretum ea recensio qua illa cum interpretationibus eiusdem coniuncta est [*A* 25], synodi Orientalium decretum [*V* 96] et alia quæ iam Græce ne extant quidem. huic collectori extitit aduersarius collector Palatinus; præter nouam uersionis illorum quæ Ephesi d. 22. m. Iul. a. 431 gesta sunt, recensionem Cyrilli defensionis capitulorum contra Theodoretum formam primariam [*V* 167—169] et defensionem eorundem capitulorum contra Orientales [*A* 24] transtulit [uol. v p. 116 sq.]. eodem fere tempore, certe antequam Liberatus diaconus breuiarium paulo post concilium Constantinopolitanum a. 553 con-

scripsit, facta est translatio concilii Epheseni prima, sicut gloriatur eius auctor in subscriptione quæ antiquissimo illius codice Parisino 1572 seruata est. hæc uersio quæ etiam nunc extat in ea Collectione, quam Fridericum Maassen secutus appellauit Turo-nensem, bis correcta et emendata est, primo in Collectione Veronensi, qua tamen non recepta est nisi pars illius uersionis, deinde tota et multo diligentius a Rustico, cuius recensio uersionis antiquæ est prior pars Collectionis Casinensis, alteram quam edidi in uol. IIII, de suo adiecit. hæc hic sufficiant; plura præter præfationem uol. II inuenies in uol. III, ubi uersionem antiquam proponam qualis a Rustico emendata est, ita tamen ut etiam illius forma primaria facile possit agnosci.

Syriace totum gestorum corpus translatum non fuisse uidetur; certe nullius eiusmodi uersionis notitia ad me peruenit. neque earum quæ singularium scriptio-num quæ in corpora Græca peruenerunt, notæ sunt uersionum Syriacarum exemplaria Græca ex corporibus gestorum Ephesenorum desumpta esse uidentur. omnium antiquissima est ea quam Rabbula inter annos 432 et 435 [cf. *Concilstud.* 2, 24 sq.] con-fecit orationis Cyrilli ad Theodosium de recta fide [V 7], cuius exemplar Cyrillus ipse ei miserat; e codice Musei Britannici add. 14 557 s. VII edidit Ph. Ed. Pusey in editione illius libri Oxonii 1877. est magis paraphrasis uerba Græca sermoni Syriaco libere accommodans quam translatio unde editor lectiones exemplaris Græci diuinari possit, sed uel ita non prorsus inutilis in illius libri recensione ultra modum difficili ¹⁾. ex eodem codice P. Bedjan in editionis Nestorii libri Heraclidæ appendice publicauit uer-siones interpretationum seu solutionum quas Cyrillus capitulorum suorum synodali-bus Ephesenis protulit [V 148], Cyrilli epistolæ ad Valerianum [V 119], libelli a Paulo Emeseno Cyrillo oblati [V 122], epistolæ Iohannis Antiocheni ad Cyrillum [V 123], Cyrilli epistolæ ad Iohannem Antiochenum [V 127]. denique codici dudum celebri Musei Britannici Add. 12 156 s. VI, de cuius parte priore egi in adnotationibus ad flori-legium codicis Vaticani 1431 [*Abhandlg. d. Bayer. Akad. d. Wiss.* xxxii 6] insunt uersiones Cyrilli defensionis capitulorum suorum aduersus Orientales i. e. Andream Samosatenum [f. 91^a—107^b], et eiusdem defensionis eorundem capitulorum aduersus Theodoretum [f. 107^b—122^a]. quas ut per codicis phototypa commode explorare possim, debeo munificentia Pii pontificis XI, qui multis quæ pro conciliorum editione fecit, etiam hoc pretiosum donum adici uoluit.

IIII. DE EDITIONIBVS

Primus Gesta concilii Epheseni Græca typis imprimenda curauit typotheta doc-tus Hieronymus Commelinus cuius opera ACTA OECUMENICAE TERTIAE SYNODI EPHESI HABITAE Græce nunc primum e REUCHLINIANAE BIBLIOTHECAE exemplari peruetusto fideliter expressa Heidelbergæ a. 1591 in lucem prodierunt. codice usus est arche-typo collectionis D, qui cum plurimis ceteris bibliothecæ Reuchlinianæ codicibus perit,

¹⁾ Questionem ad amussim pertractare non huius præfationis est; sed liceat quæ grauissima sunt, in ad-notatione perstringere. Cynillum orationis ad imperatorem alteram confecisse editionem et dialogis ad Hermian adunxisse cum cognouisset Pusey, optime egit quod etiam huius libri formæ proposuit editionem ad codices exactam si quæ lectiones dialogi [Δ] sensu et sermone commendabantur, eas recipere non dubitauit; sed re-stant loci nonnulli quibus aperta uitia et Δ et codicibus orationis imprimis DA communia sunt. quem consen-sum inde ortum esse quod DA redeant ad codicem ex Δ correctum, neque per se probabile est et eo refellitur quod earum mutationum quæ Δ propter dialogi formam orationi primariæ superductam propriæ sunt, in DA nullum inuenitur uestigium. unde consensus ille mirus non uideo qua alia ratione explicari possit quam ita ut DA redeant ad exemplar quoddam orationis ex codice correctum gemello eius quod Cyrillus transscriben-dum dedit libranis, cum paucis permutatis orationem in dialogum transformasset. ab hoc codice discre-pabat ille quem Rabbula destinauerat, ne eum quidem uitis propriis destitutum.

et istius apographo pro Pistorio magistro confecto et illi donato, quod postquam exemplar typothetis Commelinianis fuit, abiectum esse uidetur. summopere se curasse ut editione quantum potuit codex ille archetypus repræsentaretur, ipse dicit Commelinus et testatur artissimus consensus qui inter editionem atque apographa illa Monac. 115 et 116 intercedit [cf. supra p. 11].

Plura uoluerunt ii homines docti quibus a Sixto v et Paulo v munus impositum est ut conciliorum œcumenicorum acta græca ex codicibus ederent adiecta uersione Latina. primus hoc consilium capere ausus est Antonius Augustinus uir ingenio atque doctrina non inter Hispanos tantum et ultra illud sæculum ingeniis fertile emens, sed consilii magni et uasti fructus remansit nullus nisi apographa codicum Græcorum a Græculis opera mercenaria confecta, quæ postea Romam in bibliothecam Vaticanam perlata sunt. cum Gregorio papæ XIII frustra suasisset ut concilia non Latine tantum, sed etiam Græce edi iuberet, post mortem eius Sixtus papa v consilium ex feruore uera funditus sciendi exortum suum fecit, ut imperio ecclesiæ uniuersali instrumentum fieret. sicut Vulgatæ Bibliorum, ita conciliorum quoque editionem quam celerrime non præparari tantum atque inchoari, sed etiam ad finem perducere uolebat papa, frena uero eius festinationi imperiosæ imposuerunt uiri docti quibus munus edendi imponebatur ne nominum quidem mentione permissa. certe hoc consecuti sunt, ut non unus, sed plures adhiberentur codices ex eis quorum copia facile præsto erat; quod nimis pauci erant et pauci illi opera nisi festina non explorabantur, temporum, ut caute loquar, erat, non illorum culpa. primus conciliorum generalium ecclesiæ catholicæ Pauli v pont. max. auctoritate editorum tomus Romæ a. 1608 ex typographia Vaticana prodit. indici eorum quæ sub concilii Epheseni titulo continentur, præmissa est nota editorum hæc:

Cum quattuor Græcis codd. mmss. collatum, Bibliothecæ Vaticanæ, et Sfortianæ, tertio Card. Columnæ, olim Card. Sirleti, quarto Ant. Aug. Archiepiscopi Tarraconen. ex Hispaniis Romam allato: ac etiam cum impresso in Germania apud Commelinum. Latina uero interpretatio ubi aliud non adnotatur, est Theodori Peltani, multis locis ad Græcum exemplar castigata.

Quam notam ut explicarem et codices qui illic commemorati sunt, inuenirem, contigit mihi, cum a. 1910 Romæ codices Vaticanos explorarem a Francisco Ehrlé nunc eminentiæ purpura decorato et Iohanne Mercati docte et beneuole adiutus. codex quem typographiæ tradiderunt editores Romani, est is quem illi quarto loco numerant, Vaticanus 1177¹⁾ ex bibliotheca Antonii Augustini, codicis Ottoboniani 49, sine dubio eius quem editoribus præbebat bibliotheca Sfortiana, apographon a. 1557 confectum; codex Ottobonianus a. 1524 ex codice transcriptus est Vaticano 830 [V], quem primo loco adferunt. qui in nota codex dicitur cardinalis Columnæ, olim cardinalis Sirleti, est Vaticanus 1431, cuius historiam enarraui in libro quem de eo conscripsi [*Abhandlg. d. Bayer. Akad. d. Wiss.* XXXII 6 p. 3 sq.]. eiusmodi apparatui recensio critica superstrui non poterat; nam ipsorum gestorum codices tres, Vaticani 830 et 1177 atque Ottobonianus 49 re uera ad unum redeunt ceterorum duorum patrem et auum, Vaticanum 830; Vaticanus autem 1431 quippe qui non gestorum codex sit, sed collectio alio et proprio consilio compilata, multa omittit, quæ in concilii editione deesse non poterant. codicem Vaticanum non sufficere editores Romani uel inde nouerant, quod quattuor capitulationis titulis $\alpha\gamma$ $\alpha\delta$ $\rho\gamma$ $\rho\delta$ in ipso corpore textus desunt,

¹⁾ Codicis folia 341—348 per casum in cod. Vat. lat. 6418 perlata et ibi numeris 209—216 signata esse me docuit I. Mercati.

cf. supra p. 1. propter hunc defectum sane intolerabilem ad codicem quendam confugerunt, quem in notis codicis Vaticani 1177 marginibus adscriptis et in titulo ipsorum illorum textuum [*Copie del Bavarico*], qui in foliis nonnullis eidem codici Vaticano post capitulationem insertis perscripti sunt, Bauaricum dicunt. est codex Monacensis 115 [cf. supra p. 11], quem d. 12. m. Nou. a. 1588 ad Sixtum v missum esse testatur F. Oefele bibliothecarius in nota d. 24. m. Febr. a. 1782 perscripta et codici inserta, cuius codicis ut notitia Romam perueniret, ante aliquot annos per mirum causarum casuumque conexum accidit. cum enim circa a. 1558 codex ille uetustus *D*, qui postea bibliothecæ Reuchlinianæ fuit [cf. supra p. 11], Monachii esset et transcriberetur, ducis Bauariæ Alberti iussu sodalis quidam societatis Iesu Theodorus Peltanus, id est de Pelte uico quodam monasterii Leodiensis oriundus, concilium Ephesenum ex illo codice siue potius eius apographo Latine uertit, ea tamen condicione ut translatio simul cum Græco exemplari, id est codice Monac. 115, Romam mitteretur et hoc illic cum codicibus Vaticanis conferretur. et uersio et exemplar Græcum Romæ per XII annos delituerunt, dum Peltano illuc profecto cardinalis Sirletus tum bibliothecarius utrumque librum qui post uaria fata ad illum peruenerunt, reddidit adiecta collatione Monacensis 115 cum Vaticano 830; alterum uersionis Peltanianæ exemplar Romæ remansit [Vat. lat. 5512]. Peltanus Ingolstadium, ubi ducis mandato primum Græcam, mox Hebraicam Chaldaicamque linguam, denique theologiam docebat, reuersus translationem denuo ad collationem Sirletianam Vaticani 830 et ad alterum codicis *D* apographon Fuggeranum [Mon. 116] exactam et correctam Ingolstadiæ a. 1576 edidit. quarum rerum memoria cum Romæ mansisset, uiri quibus munus concilia edendi impositum erat, a Sixto v impetrauerunt, ut codicem Mon. 115 iterum Romam mitti a Bauariæ duce rogaret. postea cum Commelini editionem, quæ tribus annis postquam codicem Bauaricum Romam transmissum acceperunt, in lucem prodiit, cum eis quæ ex Bauarico transcripserant et adnotauerant, accurate consentire cognouissent, non tantum capitibus illis ex Bauarico descriptis paginas editionis Commelinianæ adscripserunt, sed etiam in nota illa de codicibus quos adhibuerunt, Bauarici loco editionem Heidelbergensem commemorare maluerunt.

Vt omnes has animaduersiones quas in bibliothecis Vaticana et Monacensi coram ipsis codicibus feci, in summam redigam, editio Romana exprimit mixtam quandam lectionum uarietatem, quarum maxima pars debetur propagini codicis *V*, minor codicibus *D*, minima codici *R*. ex hac materie quamuis parca textum non imperite et cum sensu quodam eius quod aptum et probabile sit, extractum esse iterum iterumque, dum ipse opus non restauro, sed ex fundamentis nouum ædifico, expertus sum; certe concilii Epheseni recensio Romanam multo meliorem inueni quam Chalcedonensis, quæ raptim et sine diligentia conserta esse uidetur.

Operi ab editoribus Romanis non perpetrato, sed incepto nihil addiderunt qui secuti sunt Conciliorum Collectores uel cloaca illa maxima Migneana, quæ Patrologiæ Græcæ nomine gloriatur, quamuis ueræ patrologiæ grauissima damna intulerit et inferre pergat. nam quod Labbei operosa futilitas marginibus tomi III editionis regiæ renouatæ quæ Parisiis a. 1671 prodiit, lectiones quasdam ex codice *S* excerptas adpersit, nullius erat usus, quoniam notas nullo signo ab eis distinxit quas ex editione Romanas desumpsit. immo et ille et qui eum secuti sunt, imprimis Dominicus Mansi, in quo desiit ista editorum series immerito celebrata, textum Romanum deprauauerunt typtothecarum erroribus haud paucis admissis neque correctis.

Vnus post uiros illos numquam nominatos qui editionem Romanam curauere, strenuam operam non ipsis gestis, sed aliquot gestorum partibus codicum ope recen-

sendis nauauit Philippus Edwardus Pusey. qui feruenti zelo Cyrillum tamquam orthodoxiæ columnam ueneratus magnam temporis pecuniæ laboris copiam eorum illius operum quibus plurimum tribuebat, editionibus nouis parandis impendit; ex haud parua harum editionum mole duo huc pertinent uolumina, quorum alterum Oxoniæ a. 1875 emissum continet Cyrilli duo epistulas ad Nestorium [V 4. 6], epistulam ad Iohannem Antiochenum [V 127], libros quinque aduersum Nestorium [V 166], duodecim capitum explanationem [V 148], eorundem defensiones contra Orientales episcopos [A 24] et contra Theodoretum [V 167—169], Scholia de incarnatione unigeniti [edidi aliter disposita uol. v 184 sq.], alterum ibidem a. 1877 publicatum de recta fide ad Theodosium imperatorem [V 7] simul cum dialogo de incarnatione unigeniti, de recta fide ad Arcadium Marinamque principissas [V 150], de eadem re ad Pulcheriam Eudociamque Augustas [V 149], quod unus Christus dialogum, apologeticum ad Theodosium imperatorem [V 118]. quam promisit epistularum Cyrilli omnium editionem, ea numquam in lucem prodiit. bene de Cyrilli memoria uir Anglus primo eo meritus est quod haud paucos codices primus ex bibliothecarum tenebris ad lucem protraxit aut per se ipsum aut per optimos illorum temporum exploratores codicum Hermannum Hinck et Augustum Mau summa diligentia collatos, deinde indefesso illo et tenaci labore quo Cyrilli librorum quos edebat, memoriam per catenas, panoplias dogmaticas Byzantinorum, excerpta innumera in codicibus Syriacis Musei Britannici abdita persecutus ingentem molem conquisiuit, unde e. g. ei contigit ut Scholiorum Cyrilli Græcorum reliquias omnes quæ extant, colligeret. neque tamen opus inceptum ita absoluit, ut nouo editori nihil nisi spicas legendas relinqueret, immo apparatus ita obscure et ambigue instituit, ut nullius codicis quamuis bene collati accurata notitia inde peti posset et omnes denuo conferri deberent. grauius est quod codices imprudenter et antiquitatis specie nimis confusus elegit memoriæ historia illius sæculi more neglecta; grauissimum quod codicibus imprudenter electis imprudentem tribuebat fiduciam sermonis leges sensusque aptitudinem parum curans; e. g. in Cyrilli apologetico codices *SDW*, quos solos adhibuit, peiorem textum præbere non agnouit, sed ita presse eos secutus est, ut editionem Romanam non emendaret, sed prauiolem redderet. hic quoque igitur omnia de fundamentis denuo erant extruenda.

Hæc in usum lectorum quos non omnes defuturos spero, primæ Actorum Græcorum parti præmittenda esse duxi; caput de collectionum origine et historia in partis quartæ præfationem distuli, quando primaria certe Collectionis Vaticanæ forma edita erit.

Iam cum præfationem eius partis concludo, quod totius operis initium est, in mentem ascendit pia collegæ Argentoratensis et per multos annos amici memoria, HENRICI BRESSLAU ante paucos menses inter graues morbi perniciosi dolores defuncti. qui simul atque Societati scientiarum Argentoratensi per testamentum Trübnerianum maiora audere licuit, consilium concilia œcumenica edendi feruide arripuit, deinde Societatis præses electus indefessa opera atque perita prudentia opus hoc ipsum fouit promouitque neque temporibus infaustis, cum patriæ calamitas Societatem grauiter opprimeret, studium certe et spem præbere destitit. non officii magis quam ueritatis causa nomen uiri optimi cum hoc opere quod ei tantum debet, semper coniunctum fore hoc loco publice testari uolui.

Monachii mense Maio a. xxvii h. s.

E. Schwartz

EDITIONVM CONSPECTVS

Concilia ed. Labbeus et Cossartius Parisiis 1671 t. III	Conciliorum collectio ed. Mansi t. IIII. v	
p. 9—20	III p. 577—588	V 19 uol. I pars I
p. 20—45	III p. 588—617	V 1 uol. I pars I
p. 45—105	III p. 617—680	V 7 uol. I pars I
p. 105—225	III p. 680—801	V 150 uol. I pars V
p. 225—314	III p. 804—884	V 149 uol. I pars V
p. 314. 315	III p. 884. 885	V 2 uol. I pars I
p. 315	III p. 885	V 3 uol. I pars I
p. 315—322	III p. 885—892	V 4 uol. I pars I
p. 322—327	III p. 892—1000	V 5 uol. I pars I
p. 327—330	III p. 1000	V 21 uol. I pars I
p. 330. 331	III p. 1000. 1001	V 20 uol. I pars I
p. 331—338	III p. 1004—1008	V 22 uol. I pars I
p. 338. 339	III p. 1008—1012	V 18 uol. I pars I
p. 339—346	III p. 1012—1017	V 144 uol. I pars V
p. 346—350	III p. 1017—1021	V 9 uol. I pars I
p. 349—352	III p. 1021—1024	Coll. Veron. 3. 4 uol. II
p. 351	III p. 1023	V 24 ¹ uol. I pars I
p. 354—363	III p. 1025—1036	V 10 uol. I pars I
p. 363—374	III p. 1036—1048	V 11 uol. I pars I
p. 375—378	III p. 1048. 1049	V 12 uol. I pars I
p. 378. 379	III p. 1049—1052	V 13 uol. I pars I
p. 379. 382	III p. 1053. 1056	V 16 uol. I pars I
p. 382—386	III p. 1056. 1057	V 17 uol. I pars I
p. 386. 387	III p. 1057. 1060	V 15 uol. I pars I
p. 387—395	III p. 1061—1068	V 14 uol. I pars I
p. 395—410	III p. 1068—1084	V 6 uol. I pars I
p. 410—419	III p. 1085—1094	uol. V p. 235—244
p. 419. 422	III p. 1093. 1096	V 24 uol. I pars I
p. 422. 423	III p. 1097	V 145 uol. I pars v
p. 423—426	III p. 1099. 1100	uol. v p. 247—249
p. 426—431	III p. 1101—1108	V 143 uol. I pars V
p. 434. 435	III p. 1109. 1112	V 8 uol. I pars I
p. 435—439	III p. 1112—1116	V 25 uol. I pars I
p. 439	III p. 1116	V 26 uol. I pars I
p. 439. 442	III p. 1117	V 27 uol. I pars I
p. 442. 443	III p. 1117. 1120	V 31 uol. I pars I

L

p. 443. 446
 p. 446—518
 p. 518. 519
 p. 519—530
 p. 530—547
 p. 560
 p. 560—564
 p. 564—568
 p. 568—572
 p. 572. 573
 p. 573
 p. 576
 p. 576. 577
 p. 577. 580
 p. 580—584
 p. 584—589
 p. 589—600
 p. 600
 p. 601
 p. 601. 604
 p. 604. 605
 p. 605. 608
 p. 608. 609
 p. 609—632
 p. 633
 p. 633—653
 p. 656—660
 p. 660—668
 p. 668. 669
 p. 672
 p. 673—689
 p. 693—697
 p. 697—700
 p. 701. 704
 p. 704. 705
 p. 705—709
 p. 709
 p. 712
 p. 712—716
 p. 716
 p. 717. 720
 p. 721
 p. 724—728
 p. 727—731
 p. 732. 733
 p. 733—735
 p. 735. 736

M

III p. 1121
 III p. 1124—1193
 III p. 1196
 III p. 1196—1208
 III p. 1208—1225
 III p. 1228
 III p. 1228—1232
 III p. 1232—1236
 III p. 1236—1240
 III p. 1240
 III p. 1241. 1244
 III p. 1244
 III p. 1244. 1245
 III p. 1245. 1248
 III p. 1248—1252
 III p. 1252—1257
 III p. 1260—1269
 III p. 1269. 1272
 III p. 1272. 1273
 III p. 1273
 III p. 1273. 1276
 III p. 1276. 1277
 III p. 1277. 1280
 III p. 1280—1304
 III p. 1304. 1305
 III p. 1305—1325
 III p. 1325—1329
 III p. 1329—1337
 III p. 1337—1341
 III p. 1341. 1344
 III p. 1344—1361
 III p. 1368—1372
 III p. 1372. 1373
 III p. 1376. 1377
 III p. 1377. 1380
 III p. 1380—1384
 III p. 1384. 1385
 III p. 1385
 III p. 1385—1389
 III p. 1389
 III p. 1392
 III p. 1396
 III p. 1400. 1401
 III p. 1401—1407
 III p. 1407. 1408
 III p. 1408—1410
 III p. 1410. 1411

V 30 uol. I pars I
 V 33—54 uol. I pars II
 A 75 uol. I pars VII
 V 60 uol. I pars II
 V 61. 62 uol. I pars II
 V 63—65 uol. I pars II
 V 67 uol. I pars II
 V 146 uol. I pars V
 V 81 uol. I pars III
 V 69 uol. I pars II
 V 28 uol. I pars I
 V 29 uol. I pars I
 V 68 uol. I pars II
 V 70 uol. I pars II
 V 75 uol. I pars II
 V 80 uol. I pars II
 V 151 uol. I pars V
 V 152 uol. I pars V
 V 153 uol. I pars V
 V 155 uol. I pars V
 V 156 uol. I pars V
 V 157 uol. I pars V
 V 160 uol. I pars V
 V 106. 107 uol. I pars III
 V 85 uol. I pars III
 V 87—90 uol. I pars III
 V 92 uol. I pars III
 V 82 uol. I pars III
 V 78 uol. I pars II
 A 74 uol. I pars VII
 A 76. 77 uol. I pars VII
 V 79 uol. I pars II
 V 163 uol. I pars V
 V 96 uol. I pars III
 V 83 uol. I pars III
 V 154 uol. I pars V
 V 161 uol. I pars V
 V 162 uol. I pars V
 V 158 uol. I pars V
 V 159 uol. I pars V
 V 164 uol. I pars V
 V 93 uol. I pars III
 V 96 uol. I pars III
 Coll. Winteriana 15—18 uol. V
 Coll. Winteriana 22 uol. V
 Coll. Winteriana 24 uol. V
 Coll. Winteriana 25 uol. V

L

p. 736
 p. 736—741
 p. 743
 p. 744
 p. 745. 746
 p. 745—752
 p. 752. 753
 p. 753
 p. 756
 p. 756—760
 p. 760. 761
 p. 761. 764
 p. 764—768
 p. 768. 769
 p. 769. 770
 p. 772
 p. 772. 773
 p. 773. 776
 p. 777. 780
 p. 780. 781
 p. 781—785
 p. 785. 788
 p. 787 sq.
 p. 802
 p. 802—806
 p. 806. 807
 p. 809
 p. 810
 p. 811—827
 p. 827—887
 p. 887—943
 p. 944—974
 p. 974—979
 p. 979—983
 p. 983—987
 p. 988
 p. 987—1006
 p. 1007—1022
 p. 1023—1027
 p. 1027—1058
 p. 1058. 1059
 p. 1059. 1062
 p. 1062. 1063
 p. 1063—1067
 p. 1067—1069
 p. 1069—1072
 p. 1072—1074

M

III p. 1411. 1412
 III p. 1412—1417
 III 1417—1419
 III 1419. 1420
 III p. 1420—1422
 III p. 1421—1425
 III p. 1428. 1429
 III p. 1429
 III p. 1432
 III p. 1433. 1436
 III p. 1436. 1437
 III p. 1437. 1440
 III p. 1441. 1444
 III p. 1444—1448
 III p. 1448
 III p. 1449
 III p. 1450
 III p. 1450. 1453
 III p. 1453. 1456
 III p. 1457. 1460
 III p. 1460—1464
 III p. 1464
 III p. 1465—1468
 III p. 1469
 III p. 1469—1473
 III p. 1476
 III p. 1477. 1478
 III p. 1478
 V p. 1—20
 V p. 20—81
 V p. 81—140
 V p. 141—169
 V p. 169—176
 V p. 177—180
 V p. 181—185
 V p. 186
 V p. 185—204
 V p. 204—217
 V p. 221—225
 V p. 225—256
 V p. 256
 V p. 257
 V p. 257. 260
 V p. 260—265
 V p. 265. 266
 V p. 266—269
 V p. 269—271

Coll. Winteriana 19 uol. V
 V 97 uol. I pars III
 Coll. Winteriana 20 uol. V
 Coll. Winteriana 21 uol. V
 Coll. Winteriana 23 uol. V
 V 84 uol. I pars III
 V 66 uol. I pars II
 V 67 uol. I pars II
 V 86 uol. I pars III
 V 94 uol. I pars III
 V 100 uol. I pars III
 V 101 uol. I pars III
 V 102 uol. I pars III
 V 105 uol. I pars III
 Coll. CT 64 uol. III
 V 104 uol. I pars III
 V 98 uol. I pars III
 V 99 uol. I pars III
 V 103 uol. I pars III
 V 95 uol. I pars III
 V 108 uol. I pars III
 V 116 uol. I p. III
 Coll. Winteriana 6 uol. V
 A 82 uol. I pars VII
 V 91 uol. I pars III
 A 83 uol. I pars VII
 Coll. Winteriana 3 uol. V
 Coll. Winteriana 4 uol. V
 V 148 uol. I pars V
 A 24 uol. I pars VII
 V 167—169 uol. I pars VI
 Coll. Palat. 57 uol. V
 V 140—142 uol. I pars V
 V 77 uol. I pars II
 V 74 uol. I pars II
 Coll. CT 50 uol. III
 V 73 uol. I pars II
 V 72 uol. I pars II
 V 71 uol. I pars II
 V 118 uol. I pars III
 V 109. 110 uol. I pars III
 V 113 uol. I pars III
 V 114 uol. I pars III
 V 115 uol. I pars III
 Coll. CT 66 uol. III
 Coll. Veron. 26 uol. II
 Coll. Veron. 23 uol. II

L.	M	
p. 1074. 1075	V p. 271—272	Coll. Veron. 24 uol. II
p. 1075—1086	V p. 273—277	Coll. Veron. 25 uol. II
p. 1082—1082	V p. 277—281	V 120 uol. I pars III
p. 1086	V p. 281. 284	V 121 uol. I pars III
p. 1087	V p. 284	V 23 uol. I pars I
p. 1087. 1090	V p. 285	V 130 uol. I pars III
p. 1090. 1091	V p. 288	V 122 uol. I pars III
p. 1091	V p. 289. 290	Coll. CT 73 uol. III
p. 1091—1095	V p. 289—292	V 123 uol. I pars III
p. 1095. 1098	V p. 293. 296	V 124 uol. I pars III
p. 1089—1103	V p. 296—301	V 125 uol. I pars III
p. 1103	V p. 301	V 126 uol. I pars III
p. 1106—1111	V p. 301—309	V 127 uol. I pars III
p. 1111—1130	V p. 309—325	V 128 uol. I pars III
p. 1130—1146	V p. 328—344	V 134 uol. I pars III
p. 1147. 1150	V p. 344—348	V 132 uol. I pars III
p. 1151. 1154	V p. 348—352	V 129 uol. I pars III
p. 1155	V p. 352	V 131 uol. I pars III
p. 1155—1175	V p. 353—372	V 119 uol. I pars III
p. 1175—1178	V p. 371—373	Coll. Veron. 32 uol. II
p. 1178. 1179	V p. 379. 380	Coll. Veron. 31 uol. II
p. 1179—1206	V p. 384—408	V 135 uol. I pars III
p. 1206—1210	V p. 408—413	V 133 uol. I pars III
p. 1210. 1211	V p. 413	V 111 uol. I pars III
p. 1211. 1214	V p. 416. 417	V 112 uol. I pars III
p. 1214. 1215	V p. 417. 420	V 138. 139 uol. I pars III
p. 1218—1231	V p. 421—437	t. III 2 p. 187—195
p. 1234—1242	V p. 437—445	V 137 uol. I pars III

Hæc editio

R = Collectio codicis Vaticanæ, de qua cf.
Abhandlg. d. Bayer. Akad. d. Wiss. XXXII 6

Migne, Patrologia Græca

75 p. 1369—1412
75 p. 1413—1420
76 p. 9—248
76 p. 256—292
76 p. 293—312
76 p. 316—385
76 p. 385—452
76 p. 453—488
76 p. 1133—1200
76 p. 1201—1336
76 p. 1336—1420
77 p. 10—40 [ep. 1]
77 p. 40. 41 [ep. 2]
77 p. 44 [ep. 3]
77 p. 44—49 [ep. 4]

uol. V p. 184—231
V 140. 141 uol. I pars V
V 166 uol. I pars VI
A 3 uol. I pars VII
V 148 uol. I pars V
A 24 uol. I pars VII
V 167—169 uol. I pars VI
V 118 uol. I pars III
V 7 uol. I pars I
V 150 uol. I pars V
V 149 uol. I pars V
V 1 uol. I pars I
V 2 uol. I pars I
V 3 uol. I pars I
V 4 uol. I pars I

Migne, Patrologia Græca

77 p. 49—57 [ep. 5]
 77 p. 60. 61 [ep. 8]
 77 p. 61. 64 [ep. 9]
 77 p. 64—69 [ep. 10]
 77 p. 80—85 [ep. 11]
 77 p. 85—89
 77 p. 89—93 [ep. 12]
 77 p. 93. 96 [ep. 13]
 77 p. 97. 100 [ep. 14]
 77 p. 100. 101 [ep. 15]
 77 p. 104. 105 [ep. 16]
 77 p. 105—121 [ep. 17]
 77 p. 124. 125 [ep. 18]
 77 p. 125. 128 [ep. 19]
 77 p. 128. 129 [ep. 20]
 77 p. 129. 132 [ep. 21]
 77 p. 132 [ep. 22]
 77 p. 132—137 [ep. 23]
 77 p. 137 [ep. 24]
 77 p. 137. 140 [ep. 25]
 77 p. 140. 141 [ep. 26]
 77 p. 141. 144 [ep. 27]
 77 p. 144. 145 [ep. 28]
 77 p. 145. 148 [ep. 29]
 77 p. 148. 149 [ep. 30]
 77 p. 149—156 [ep. 31]
 77 p. 156. 157 [ep. 32]
 77 p. 157—162 [ep. 33]
 77 p. 161—164 [ep. 34]
 77 p. 164. 165 [ep. 35]
 77 p. 165. 168 [ep. 36]
 77 p. 168. 169 [ep. 37]
 77 p. 169—173 [ep. 38]
 77 p. 173—181 [ep. 39]
 77 p. 181—201 [ep. 40]
 77 p. 201—221 [ep. 41]
 77 p. 221 [ep. 42]
 77 p. 221. 224 [ep. 43]
 77 p. 224—228 [ep. 44]
 77 p. 228—237 [ep. 45]
 77 p. 237—245 [ep. 46]
 77 p. 248. 249 [ep. 47]
 77 p. 249—253 [ep. 48]
 77 p. 253. 256 [ep. 49]
 77 p. 256—277 [ep. 50]
 77 p. 277—282 [ep. 51]
 77 p. 283—286 [ep. 52]

V 5 uol. I pars I
 V 21 uol. I pars I
 V 20 uol. I pars I
 V 22 uol. I pars I
 V 144 uol. I pars V
 U 3 uol. I pars VII
 V 9 uol. I pars I
 V 13 uol. I pars I
 V 16 uol. I pars I
 V 17 uol. I pars I
 V 15 uol. I pars I
 V 6 uol. I pars I
 V 24 uol. I pars I
 V 145 uol. I pars V
 V 26 uol. I pars I
 V 27 uol. I pars I
 V 30 uol. I pars I
 V 67 uol. I pars II
 V 28 uol. I pars I
 V 29 uol. I pars I
 V 68 uol. I pars II
 V 100 uol. I pars III
 V 104 uol. I pars III
 V 116 uol. I pars III
 V 114 uol. I pars III
 V 115 uol. I pars III
 CT 66 uol. III
 C 145 uol. III
 C 196 uol. III
 V 130 uol. I pars III
 V 122 uol. I pars III
 A 117 uol. I pars VII
 V 123 uol. I pars III
 V 127 uol. I pars III
 V 128 uol. I pars III
 V 134 uol. I pars III
 R 40
 R 41
 V 132 uol. I pars III
 V 171 uol. I pars VI
 V 172 uol. I pars VI
 A 118 uol. I pars VII
 V 129 uol. I pars III
 V 131 uol. I pars III
 V 119 uol. I pars III
 Coll. Veron. 30 uol. II
 Coll. Veron. 31 uol. II

Migne, Patrologia Græca

77 p. 288. 289 [ep. 54]
 77 p. 289—320 [ep. 55]
 77 p. 320 [ep. 56]
 77 p. 320. 321 [ep. 57]
 77 p. 321 [ep. 58]
 77 p. 323. 324 [ep. 59]
 77 p. 323—326 [ep. 60]
 77 p. 325—328 [ep. 61]
 77 p. 327. 328 [ep. 62]
 77 p. 328 [ep. 63]
 77 p. 327—330 [ep. 64]
 77 p. 329. 330 [ep. 65]
 77 p. 329—332 [ep. 66]
 77 p. 332—337 [ep. 67]
 77 p. 337. 338 [ep. 68]
 77 p. 337. 340 [ep. 69]
 77 p. 341 [ep. 70]
 77 p. 341—344 [ep. 71]
 77 p. 344. 345 [ep. 72]
 77 p. 348—352 [ep. 75]
 77 p. 352—360 [ep. 76]
 77 p. 376 [ep. 82]
 77 p. 981—985 [hom. 1]
 77 p. 985—989 [hom. 2]
 77 p. 989. 992 [hom. 3]
 77 p. 992—996 [hom. 4]
 77 p. 996—1001 [hom. 5]
 77 p. 1001—1005 [hom. 6]
 77 p. 1005—1009 [hom. 7]
 77 p. 1009 [hom. 8]
 77 p. 1089—1096 [hom. 15]
 77 p. 1096 [hom. 16]
 77 p. 1349—1369
 77 p. 1369—1385
 77 p. 1385—1389
 77 p. 1433—1437
 77 p. 1437—1444
 77 p. 1444
 77 p. 1449—1457
 77 p. 1457—1461
 77 p. 1464. 1465
 77 p. 1468—1472

A 130 uol. I pars VII
 V 135 uol. I pars III
 R 38
 R 44
 R 43
 C 283 uol. III
 C 300 uol. III
 C 284 uol. III
 C 298 uol. III
 R 30
 C 299 uol. III
 C 302 uol. III
 Coll. Sichard. 14 uol. V
 V 133 uol. I pars III
 C 303 uol. III
 R 36
 R 37
 C 288 uol. III
 R 39
 R 48
 R 50
 R 42
 V 77 uol. I pars II
 V 76 uol. I pars II
 V 126 uol. I pars III
 V 80 uol. I pars II
 V 75 uol. I pars II
 V 78 uol. I pars II
 V 79 uol. I pars II
 CT 50 uol. III
 R 19
 E 8 uol. I pars VII
 V 73 uol. I pars II
 V 72 uol. I pars II
 V 71 uol. I pars II
 V 124 uol. I pars III
 V 125 uol. I pars III
 HX 2 uol. I pars VII
 V 14 uol. I pars I
 V 120 uol. I pars III
 V 101 uol. I pars III
 V 74 uol. I pars II

COLLECTIO VATICANA

1—32

Acta conciliorum oecumenicorum, I, 1.

- V = Collectio Vaticana
 Codex Vaticanus 830 s. XV
- MP = Collectionis Vaticanæ recensio breuior
- M = Codex Ambrosianus M 88 sup. s. XIII
- P { h = Codex Parisinus 416 s. XVI
 k = Codex Monacensis 43 s. XVI
- S = Collectio Seguierana
 Codex Parisinus Coislinianus 32 s. XI
- D = Collectionis Seguieranæ recensio altera
 m = Codex Monacensis 115 s. XVI
 n = Codex Monacensis [Fuggeranus] 116 s. XVI
- A = Collectio Atheniensis
 Codex Atheniensis societatis archæologiæ Christianæ 9 s. XII
- W = Codex Vindobonensis theol. gr. 40 s. XII, in epistulis 1—3 = Codex Vindobonensis theol. gr. 18 s. XII
- R = Codex Vaticanus 1431 s. XI
- H = Codex musei Britannici Arundelianus 529 s. XII, in 18 = Codex Monacensis 467
- B = Codex Neapolitanus II B 15 s. XIII
- E = Codex Vaticanus 504 s. XII
- F = Codex Vaticanus 720 s. XII
- L = Codex Laudianus 92^b s. X
- U = Codex Vallicellianus C 4 s. XIII
- J = Codex Vallicellianus F 22 s. XV
- Z = Codex Parisinus 1308 s. XIII
- O = Codex Oxoniensis Baroccianus 26 s. X
- Acta Chalcedonsia
- Δ^v = Codex Vindobonensis hist. gr. 27 s. XII
- Δ^m = Codex Venetus 555 s. XII
- Δ^p = Codex Parisinus 415 s. XII unde descriptus est codex Venetus 165 s. XV
- Δ^s = Codex Sinaiticus 1690 s. XIII
- Excerpta ex Actis Chalcedonsibus
- Θ^p = Codex Parisinus 415
- Θ^r = Codex Vaticanus 712

Τάδε ἔνεστι τῇδε τῇ βίβλῳ

Τὰ πρὸ τῆς τρίτης συνόδου κατὰ Νεστορίου παρακολουθήσαντα κεφάλαια

- α̅ Τοῦ ἁγίου Κυρίλλου ἐπιστολὴ πρὸς τοὺς μονάζοντας: —
 β̅ Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Νεστόριον ἐπιστολή: —
 γ̅ Νεστορίου ἐπιστολὴ πρὸς Κύριλλον: — 5
 δ̅ Κυρίλλου πρὸς Νεστόριον ἐπιστολή: —
 ε̅ Νεστορίου ἐπιστολὴ πρὸς Κύριλλον: —
 ς̅ Κυρίλλου πρὸς Νεστόριον ἐπιστολή, ἐν ἣ καὶ οἱ ἀναθεματισμοὶ ἦτοι τὰ κεφάλαια: —
 ζ̅ Τοῦ αὐτοῦ προσφωνητικὸς πρὸς τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα Θεοδοσίον περὶ τῆς ὀρθῆς πίστεως: — 10
 η̅ Θεοδοσίος ἔνδοξος θριαμβευτὴς αἰ αὐγουστος Κυρίλλῳ ἐπισκόπῳ: —
 θ̅ Ἐπιστολὴ Κελεστίνου ἐπισκόπου Ῥώμης πρὸς τὸν ἅγιον Κύριλλον: —
 ι̅ Ἐπιστολὴ τοῦ αὐτοῦ πρὸς Νεστόριον: —
 ια̅ Κελεστίνος ἐπισκόποις πρεσβυτέροις διακόνους κλήρωι θεοῦ δούλοις καὶ καθολικῷ λαῷ διάγουσιν ἐν Κωνσταντινουπόλει: — 15
 ιβ̅ Ἐπιστολὴ τοῦ αὐτοῦ Κελεστίνου πρὸς Ἰωάννην ἐπίσκοπον Ἀντιοχείας: —
 ιγ̅ Ἐπιστολὴ τοῦ ἁγίου Κυρίλλου πρὸς τὸν αὐτὸν Ἰωάννην ἐπίσκοπον Ἀντιοχείας: —
 ιδ̅ Ἀντίγραφον ἐπιστολῆς γραφείσης παρὰ Ἰωάννου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας πρὸς Νεστόριον: —
 ιε̅ Ἐπιστολὴ Κυρίλλου πρὸς Ἰουβενάλιον ἐπίσκοπον Ἱεροσολύμων: — 20
 ις̅ Ἐπιστολὴ Κυρίλλου πρὸς Ἀκάκιον: —
 ιζ̅ Ἐπιστολὴ Ἀκακίου πρὸς Κύριλλον: —
 ιη̅ Διαμαρτυρία προτεθείσα ἐν δημοσίῳις κατὰ τῶν κληρικῶν Κωνσταντινουπόλεως καὶ κατὰ ἐκκλησίαν ἐμφανισθεῖσα ὡς ὅτι ὁμόφρων ἐστὶ Νεστόριος Παύλου τοῦ Σαμοσατέως τοῦ ἀναθεματισθέντος πρὸ ἐτῶν ρξ̅ ἀπὸ τῶν ὀρθοδόξων ἐπισκόπων: — 25
 ιθ̅ Ὁμιλία Πρόκλου ἐπισκόπου Κυζίκου λεχθεῖσα καθεζομένου Νεστορίου ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ Κωνσταντινουπόλεως: —
 κ̅ Κυρίλλου πρὸς τινὰ Ζηλωτὴν περὶ Νεστορίου: —
 κ̅α Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἐγγράφως αὐτὸν αἰτιασαμένους ὅτιπερ οὐ σεσιώπηκεν ἐξ ἀκοῆς μαθὼν ἔρπειν ἐπὶ τὸ χεῖρον τὴν δυσσεβῆ τοῦ Νεστορίου διδασκαλίαν: — 30

VM, P [= hk]

1 om. M ἐστὶν ἐν τῇ P 2 τὰ δὲ M πρὸ — συνόδου om. M κατὰ] τὰ κατὰ τοῦ P κεφάλαια VP ἐν τῇ ἁγίᾳ τρίτῃ συνόδῳ ἐστὶ ταῦτα M 8 καὶ ἀναθεματισμὸς P 11 θεοδοσίου βασιλέως ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ἅγιον κύριλλον M 12 πρὸς — Κύριλλον euapuerε in M 13 τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ M 14/15 κελεστίνου ἐπισκόπου πᾶσι τοῖς ἐν cetera euapuerε M 16 ἐπιστολὴ om. M 17 τοῦ — κυρίλλου ἐπιστολὴ M 18 ἀντίγραφον — παρὰ om. M ἀντιοχείας ἐπιστολὴ M 20 κυρίλλου ἐπιστολὴ M Ἱεροσολύμων euapuit in M 23 ἐν om. M δημοσίᾳ MP 24 κατὰ τὴν P 25 ρξ̅ M ἑκατὸν ἑξήκοντα P ρζ̅ V παρὰ M 26 Κυζίκου om. MP 28 om. MP 29 κ̅ MP τοῦ αὐτοῦ V κυρίλλου MP 30 τοῦ om. MP

- κβ Τοῦ αὐτοῦ: —
- κγ Ἴσον σάκρας γραφείσης πρὸς Ἀκάκιον τὸν τῆς Βεροιαίων καὶ Συμεῶνα τὸν ἐν Ἀντιοχείαι ἀναχωρητὴν καὶ ἄλλαις ἐπαρχίαις ἰδίαι ἐκάστωι: —
- κδ Τοῦ ἁγίου Κυρίλλου ἐπιστολὴ γραφείσα πρὸς τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν Κωνσταντινουπόλεως: — 5
- κε Θείον γράμμα ἀποσταλὲν ἐν Ἀλεξανδρείαι Κυρίλλω ἐπισκόπῳ καὶ τοῖς κατὰ χώραν τῶν μητροπόλεων ἐπισκόποις: —
- κς Πρὸ τῆς συνόδου ἐπιστολὴ Κυρίλλου πρὸς τοὺς ἐν Ἀλεξανδρείαι, ἀπὸ Ῥόδου: —
- κζ Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ δευτέρα, ἀπὸ Ῥέσου: —
- κη Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ τρίτη, περὶ τῆς συνόδου: — 10
- κθ Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ τετάρτη, περὶ τῆς καθαιρέσεως Νεστορίου: —
- λ Ἐπιστολὴ Ἰωάννου Ἀντιοχείας πρὸς Κύριλλον: —
- λα Πάντων συνεδρευσάντων ἐν Ῥέσῳ, ἀπεστάλη ἐν Ῥέσῳ τὸ ἐξῆς θεῖον γράμμα: —
- λβ Καὶ μετὰ τὸ ἀναγνωσθῆναι ἐν Ῥέσῳ τοῦτο αὐτὸ τὸ προγεγραμμένον θεῖον γράμμα πράττεται παρὰ τῶν ἁγίων πατέρων καὶ ἐπισκόπων τὰ τῇ ὑποθέσει ἡρμοσμένα: — 15
- λγ Αἱ ὀνομασίαι τῶν ἐν τῇ συνόδῳ ἐπισκόπων καὶ τῶν πόλεων αὐτῶν: —
- λδ Διδασκαλία Πέτρου πρεσβυτέρου Ἀλεξανδρείας καὶ νοταρίου περὶ τῶν Νεστορίου ὁμιλιῶν: —
- λε Διαλαλιὰ Ἰουβενάλιου ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων περὶ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ θείου γράμματος τοῦ πρὸς ἕκαστον μητροπολίτην ἀποσταλέντος: — 20
- λς Αἴτησις Φίρμου ἐπισκόπου Καισαρείας Καππαδοκίας καὶ κατάθεσις Μέμνονος ἐπισκόπου Ῥέσου περὶ τοῦ ποιῆσαι τοὺς ἐπισκόπους ἡμέρας δέκα καὶ ἕξ ἐν Ῥέσῳ μετὰ τὴν ὀρισθεῖσαν προθεσμίαν, καὶ τότε συνήδρευσαν: —
- λζ Διαλαλιὰ Θεοδότου ἐπισκόπου Ἀγκύρας περὶ τοῦ παραγενέσθαι Νεστόριον ἐν τῇ συνόδῳ: — 25
- λη Καταθέσεις τῶν ἐπισκόπων τῶν ἀποσταλέντων πρὸς Νεστόριον: —
- λθ Διαλαλιὰ Φλαβιανοῦ ἐπισκόπου Φιλίππων περὶ τοῦ κληθῆναι Νεστόριον ἐκ δευτέρου: —
- μ Καταθέσεις τῶν ἀποσταλέντων ἐπισκόπων ἐν τῇ δευτέρῃ κλήσει Νεστορίου: —
- μα Διαλαλιὰ Φλαβιανοῦ περὶ τρίτης κλήσεως: —
- μβ Καταθέσεις τῶν ἐν τῇ τρίτῃ κλήσει ἀποσταλέντων ἐπισκόπων: — 30
- μγ Διαλαλιὰ Ἰουβενάλιου ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων περὶ τῶν τριῶν Νεστορίου κλήσεων καὶ περὶ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ συμβόλου: —
- μδ Διδασκαλία Πέτρου πρεσβυτέρου καὶ νοταρίου καὶ διαλαλιὰ Ἀκακίου ἐπισκόπου Μελιτηνῆς περὶ τῆς δευτέρας Κυρίλλου πρὸς Νεστόριον ἐπιστολῆς: —
- με Καταθέσεις πάντων τῶν ἐπισκόπων περὶ τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς: — 35
- μς Διαλαλιὰ Παλλαδίου ἐπισκόπου Ἀμασείας περὶ τῆς ἀναγνώσεως τῆς Νεστορίου πρὸς Κύριλλον ἐπιστολῆς: —

VM, P [= bk]

1 κα τοῦ αὐτοῦ: — κβ τοῦ αὐτοῦ MP 2 τῆς om. P βεροιαίων V 4 5 om. MP 6 κδ MP
σταλὲν M κυρίλλω ἐν ἀλεξανδρείαι M ἀρχιεπισκόπῳ P om. M 8 κε MP κυρίλλου ἐπιστολὴ M
τὸν ἐν — λαὸν P 9 κς MP 10 κζ MP 11 κη MP 12 om. MP 13 κθ MP
ἐστάλη M om. P ἐν Ῥέσῳ om. MP θεῖον om. M 14 λ MP ἐν — προγε-
γραμμένον VP τὸ α̅ γεγραμμένον γράμμα ἐν Ῥέσῳ M 16 λα MP 17 λβ MP 19 λγ MP ἐπισκό-
που VP τοῦ M θείου om. M 20 πρὸς — ἀποσταλέντος] σταλέντος πρὸς τοὺς μ̅ροπόλitas M
21 λδ MP 22 δέκα καὶ ἕξ Y δεκαῖε P ις M 24 λε P λς M ἀγκύρων VM 26 λς P λζ M
27 λζ P λη M 28 λη P λθ M τῶν ἐπισκόπων τῶν ἀποσταλέντων P 29 λθ P μ M
Φλαβιανοῦ] τοῦ αὐτοῦ MP τρίτης] τῆς P in fine add. νεστορίου εἰς τὸ ἐλθεῖν M 30 μ P μα M
31 μα P om. M ἐπισκόπου VP τοῦ M 33 μβ MP 35 μγ MP ὑπὲρ MP 36 μδ MP
παλαδίου VMP, corr. V 36/37 ἐπιστολῆς πρὸς κύριλλον M

- μζ Καταθέσεις πάντων τῶν ἐπισκόπων περὶ τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς: —
 μη Αἱ τῶν ἐπισκόπων ἐκβοήσεις κατὰ Νεστορίου: —
 μθ Διαλαλιά Ἰουβενάλιου ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων περὶ τῆς ἀναγνώσεως τῆς ἐπιστολῆς Κελεστίνου ἐπισκόπου Ῥώμης: —
 ν Καταθέσεις τῶν ἐπισκόπων ἀποδεδωκότων Νεστορίῳ τὰς ἐπιστολάς: — 5
 να Διδασκαλία Φείδου ἐπισκόπου Ἰόπης περὶ ὧν καὶ ἐν Ἐφέσῳ Νεστόριος ἐδυσφήμησεν: —
 νβ Διαλαλιά Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας περὶ τῶν αὐτῶν δυσφημιῶν: —
 νγ Καταθέσεις Θεοδότου ἐπισκόπου Ἀγκύρας καὶ Ἀκακίου ἐπισκόπου Μελιτηνῆς: —
 νδ Διδασκαλία Πέτρου πρεσβυτέρου καὶ νοταρίου περὶ τῶν χρήσεων τῶν ἁγίων πατέρων: — 10
 νε Ὅτε Χαρίσιος προσήλθε τῇ συνόδῳ κατὰ τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν: —
 νς Οἱ ἐπιδιοθέντες λίβελλοι παρὰ Χαρισίου πρεσβυτέρου: —
 νζ Ἴσον ἐκθέσεως τοῦ παραπλασθέντος συμβόλου: —
 νη Αἱ ὑπογραφαὶ τῶν μεταθεμένων ἀπὸ τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν καὶ ὑπογραψάντων εἰς αὐτό: — 15
 νθ Ὅρος τῆς συνόδου περὶ τοῦ μηδενὶ ἐξεῖναι πίστιν ἑτέραν ἐκτίθεσθαι παρὰ τὸ ἅγιον σύμβολον: —
 ξ Διδασκαλία Πέτρου πρεσβυτέρου καὶ νοταρίου καὶ διαλαλιά Φλαβιανοῦ ἐπισκόπου Φιλίππων περὶ τῆς ἀναγνώσεως τῶν Νεστορίου λόγων: —
 ξα Διδασκαλία Πέτρου πρεσβυτέρου καὶ νοταρίου περὶ τῆς σταλείσης ἐπιστολῆς ἀπὸ Καρ- 20
 θαγένης παρὰ Καπραιόλου ἐπισκόπου: —
 ξβ Ἀπόφαισις τῆς συνόδου κατὰ Νεστορίου καὶ ὑπογραφαὶ τῶν ἐπισκόπων: —
 ξγ Καθαίρεσις: —
 ξδ Τῇ ἐξῆς τοῦ καθαιρεθῆναι τὸν αὐτὸν Νεστόριον ἀπεστάλη αὐτῷ τοῦτο τὸ ἐπίσταλμα παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου: — 25
 ξε Ἐπιστολὴ πεμφθεῖσα πρὸς τοὺς κληρικοὺς καὶ οἰκονόμους τῆς ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἐν ἣ αὐτῷ Νεστορίῳ ἀπεστάλη: —
 ξς Τῶν εὐρεθέντων ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπισκόπων ὑπομνηστικόν: —
 εξ Ἡ σταλείσα ἐπιστολὴ τοῦ ἁγίου Κυρίλλου Κομαρίῳ καὶ Ποτάμῳ ἐπισκόποις καὶ τῷ ἀρχιμανδρίτῃ Δαλματίῳ καὶ Τιμοθέῳ καὶ Εὐλογίῳ: — 30
 ξη Κυρίλλου ἐπιστολὴ γραφείσα ἀπὸ Ἐφέσου πρὸς τοὺς πατέρας τῶν μοναζόντων: —
 ξθ Συνοδικὴ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαόν: —
 ο Ὁμιλία Ῥηγίνου ἐπισκόπου Κύπρου λεχθεῖσα ἐν Ἐφέσῳ μετὰ τὴν καθαίρεσιν Νεστορίου: —
 οα Ὁμιλία Θεοδότου ἐπισκόπου Ἀγκύρας λεχθεῖσα ἐν Ἐφέσῳ: —
 οβ Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν γένναν τοῦ σωτῆρος ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῇ συνόδῳ ἐπὶ τοῦ ἐπι- 35
 σκόπου Κυρίλλου: —
 ογ Τοῦ αὐτοῦ λεχθεῖσα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς γεννήσεως τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ὑπανεγνώσθη δὲ καὶ αὐτὴ ἐν τῇ αὐτῇ συνόδῳ: —

VM, P [= hk]

1 μΊ MP	2 μς MP	τῶν ἐπισκόπων	VP κατὰ τῶν ἐπισκόπων ἦτοι M	3 μζ MP
ἐπισκόπου om. M	τῆς' om. P	5 μη MP	ἀποδεδωκότων ἐπισκόπων M	τὰς νεστορίου P
6 μθ P euanuit in M	φίδου P	Ἰόπησ P	8 ν P euanuit in M	9 νᾱ P euanuit in M
ἀγκύρων M	Ἀκακίου om. P	ἐπισκόπου om. M	in fine add. περὶ τῶν αὐτῶν δυσφημιῶν MP	
10 νβ MP	11 νγ MP	12 νδ MP	13 νε MP	14 Αἱ] καὶ MP numeratione omitta
18 νζ MP	20 νη MP	Διδασκαλία — νοταρίου]	ἐπιστολὴ τοῦ αὐτοῦ πέτρου M	ἀποσταλεί- σησ P
20/21 καθαργένησ MP		21 κραπαιόλου V	22 νθ MP	τῆς om. V
24—32 om. MP	30 δαλμάτω V	33 εἰα MP	Ῥηγίνου MP	34 εβ MP
ἀγκύρων M	35 εγ MP	γέννησιν V	37 εδ P om. M	37/38 γεννήσεως — αὐτῇ] χυ γεννή- σεως ὑπαναγνωσθεῖσα M

- $\overline{\alpha\delta}$ Ἀκακίου ἐπισκόπου Μελιτηνῆς ὁμιλία λεχθεῖσα ἐν Ἐφέσῳ: —
 $\overline{\alpha\epsilon}$ Ὁμιλία Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας λεχθεῖσα ἐν Ἐφέσῳ συνάξεων ἐπιτελουμένων καθαιρεθέντος Νεστορίου: —
d. 26. m. Sept. $\overline{\alpha\zeta}$ Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία λεχθεῖσα ἐν ἡμέραι τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ εὐαγγελιστοῦ: —
43¹ $\overline{\alpha\eta}$ Τοῦ αὐτοῦ ἐν Ἐφέσῳ ὁμιλία ὡραία πάνυ: 5
 $\overline{\alpha\theta}$ Τοῦ αὐτοῦ κατὰ Ἰωάννου τοῦ Ἀντιοχείας: —
 $\overline{\alpha\iota}$ Τοῦ αὐτοῦ πρὶν συσχεθῆναι παρὰ τοῦ κόμητος καὶ ὑπὸ στρατιωτῶν φυλαχθῆναι: —
 $\overline{\alpha\iota}$ Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Νεστόριον, ἥνικα κατῆλθον οἱ ἑπτὰ εἰς τὴν ἁγίαν Μαρίαν: —
 $\overline{\alpha\iota}$ Ἀναφορὰ πρὸς τοὺς εὐσεβεστάτους βασιλεῖς περὶ τῆς καθαιρέσεως Νεστορίου: —
 $\overline{\alpha\iota}$ Ἀναφορὰ πρὸς Κελεστίνον ἐπίσκοπον Ῥώμης: — 10
 $\overline{\alpha\iota}$ Ἴσον βασιλικῷ γράμματος ἀποσταλέντος ἐν Ἐφέσῳ πρὸς τὴν ἁγίαν σύνοδον διὰ Παλλαδίου μαγιστριανοῦ: —
 $\overline{\alpha\iota}$ Ἴσον ἀναφορᾶς τῆς ἁγίας συνόδου σταλείσης διὰ Παλλαδίου μαγιστριανοῦ Καλανδῶν
d. 1. m. Iul. Ἰουλίῳν Ἐπιφί Ζ' ἰνδ. ιε': —
43¹ $\overline{\alpha\iota}$ Ἴσον ἐπιστολῆς γραφείσης παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν 15
Κωνσταντινουπόλεως: —
 $\overline{\alpha\iota}$ Ἴσον ἐπιστολῆς γραφείσης παρὰ τοῦ κλήρου Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὴν ἁγίαν
σύνοδον: —
 $\overline{\alpha\iota}$ Λίβελλοι ἐπιδοθέντες παρὰ τῶν ἁγιωτάτων ἐπισκόπων Κυρίλλου καὶ Μέμνονος: —
 $\overline{\alpha\iota}$ Διαλαλία Ἰουβεναλίου ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων περὶ τῆς ἀναγνώσεως τῶν αὐτῶν 20
λιβέλλων: —
 $\overline{\alpha\iota}$ Καταθέσεις τῶν ἐπισκόπων τῶν ἀποσταλέντων παρὰ τῆς συνόδου πρὸς Ἰωάννην
Ἀντιοχείας: —
 $\overline{\alpha\iota}$ Διαλαλία τῆς συνόδου ἀνατρέπουσα τὰ πεπραγμένα παρὰ Ἰωάννου κατὰ Κυρίλλου καὶ
Μέμνονος: — 25
 $\overline{\alpha\iota}$ Ἐπιστολὴ ἀποσταλείσα παρὰ τῆς συνόδου τοῖς καθ' ἑκάστην ἐπαρχίαν τε καὶ πόλιν
ἐπισκόποις πρεσβυτέροις διακόνοις καὶ παντὶ τῷ λαῷ: —
 $\overline{\alpha\iota}$ Ἴσον ἀναφορᾶς τῆς συνόδου πρὸς τοὺς βασιλεῖς: —
 $\overline{\alpha\iota}$ Ἴσον σάκρας ἀποσταλείσης διὰ Ἰωάννου τοῦ κόμητος τῶν σάκρων τῇ συνόδῳ: —
 $\overline{\alpha\iota}$ Ἴσον ἀναφορᾶς τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὴν σάκραν τὴν ἀναγνωσθεῖσαν παρὰ Ἰω- 30
άννου κόμητος τῶν σάκρων: —
 $\overline{\alpha\iota}$ Ἐντολιμαῖον γράμμα πρὸς τοὺς Ζ' ὥστε ἐν Κωνσταντινουπόλει δικάσασθαι πρὸς Ἰω-
άννην ἐπίσκοπον Ἀντιοχείας: —
 $\overline{\alpha\iota}$ Ἴσον ἐντολικῷ: —

VM, P [= hk]

1 $\overline{\alpha\epsilon}$ P om. M	2 $\overline{\alpha\zeta}$ P om. M	ἐπισκόπου om. M	2/3 τελουμένων M	4 $\overline{\alpha\eta}$ P om. M
ὁμιλία — εὐαγγελιστοῦ] εἰς τὰ τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου [Ἰωάννου om. P] MP	5 $\overline{\alpha\theta}$ P om. M			
ὁμιλία — πάνυ om. MP	6 $\overline{\alpha\iota}$ P om. M	Ἰωάννην P	τοῦ Ἀντιοχείας om. MP	7 $\overline{\alpha\iota}$ P om. M
συσχεθῆναι — φυλαχθῆναι SD in inscriptione συσχεθῆ — φυλαχθῆ VMP	8 $\overline{\alpha\iota}$ P om. M	πρὸς P	9 $\overline{\alpha\iota}$ P	
Ἐδ M	βασιλέας M	10 $\overline{\alpha\iota}$ P ἔε M	11 $\overline{\alpha\delta}$ P ἔε M	13 $\overline{\alpha\epsilon}$ P om. M
ἀποσταλείσης P	τοῦ αὐτοῦ παλλαδίου M	μαγιστριανοῦ om. M	14 ἐπὶ φιξίνδι ἰνδικτιῶνος πέμπτῃ P ἐπιφίξιν M	
15 $\overline{\alpha\delta}$ P om. M	16 τῆς κωνσταντινουπόλεως M	17 $\overline{\alpha\eta}$ P om. M	18 σύνοδον MP σύνοδον καὶ	
τὸν λαόν V	19 $\overline{\alpha\theta}$ P om. M	20 $\overline{\alpha\theta}$ P om. M	22 $\overline{\alpha\iota}$ P om. M	τῶν σταλέντων ἐπισκόπων M
23 ἐπίσκοπον ἀντιοχείας MP	24 $\overline{\alpha\iota}$ P om. M	κατὰ Κυρίλλου om. P	26 $\overline{\alpha\iota}$ P om. M	
σταλείσα M	τοῖς om. M	τε om. M	27 ἐπισκόποις om. P	διακόνους ἅμα ἐπισκόποις P
τῷ om. M	28 $\overline{\alpha\iota}$ P om. M	τῆς — βασιλεῖς om. MP	29 $\overline{\alpha\delta}$ P om. M	σταλείσης M
κόμητος τῶν σάκρων Ἰωάννου M	30 $\overline{\alpha\epsilon}$ P om. M	τὴν ἀναγνωσθεῖσαν σάκραν M	30/31 Ἰωάν-
νου — σάκρων] τοῦ κόμητος Ἰωάννου M	32 $\overline{\alpha\zeta}$ P om. M
34 $\overline{\alpha\eta}$ P om. M				Ζ' scripsi ἔξῃς VMP
				33 ἐπίσκοπον]

- $\overline{\alpha\zeta}$ Ἐπιστολή γραφεῖσα παρὰ τοῦ αὐτοῦ Ἰωάννου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ πρὸς Ῥούφον ἐπίσκοπον Θεσσαλονίκης: —
 $\overline{\alpha\eta}$ Ἴσον ἐπιστολῆς γραφείσης τῇ ἐν Ἐφέσῳ ἀγίᾳ συνόδῳ παρὰ τῶν εὐρεθέντων ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπισκόπων: —
 $\overline{\alpha\theta}$ Ἀντίγραμμα τῆς προτεταγμένης ἐπιστολῆς παρὰ τῆς συνόδου: — 5
 $\overline{\rho}$ Ἴσον ἐπιστολῆς Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς τὸν κλῆρον Κωνσταντινουπόλεως: —
 $\overline{\rho\alpha}$ Ἴσον ἐπιστολῆς Μένονος ἐπισκόπου Ἐφέσου πρὸς τὸν κλῆρον Κωνσταντινουπόλεως: —
 $\overline{\rho\beta}$ Ἀναφορὰ πρὸς τοὺς βασιλεῖς περὶ τῆς ὑπογραφῆς παρὰ τῆς συνόδου: —
 $\overline{\rho\gamma}$ Δέσεις παρὰ τοῦ κλήρου Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα: — 10
 $\overline{\rho\delta}$ Ἐπιστολή Κυρίλλου πρὸς Θεόπεμπτον Ποτάμωνα καὶ Δανιὴλ ἐπισκόπους: —
 $\overline{\rho\epsilon}$ Συνοδικὴ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν κλῆρον Κωνσταντινουπόλεως: —
 $\overline{\rho\zeta}$ Ἴσον ὑπομνήματος πραχθέντος ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ τῶν ἀπὸ Ῥώμης ἐλθόντων ἐπισκόπων καὶ πρεσβυτέρων: —
 $\overline{\rho\eta}$ Ἴσον ἀναφορᾶς πρὸς τοὺς εὐσεβεστάτους βασιλεῖς περὶ τῶν ἀπὸ Ῥώμης ἐπισκόπων τε 15 καὶ πρεσβυτέρων διὰ τοῦ διακόνου Εὐτυχίου: —
 $\overline{\rho\theta}$ Ἀντίγραφον ἀναφορᾶς παρὰ τῆς συνόδου διὰ Ἰουβενάλιου Φίρμου Φλαβιανοῦ Ἀρκადίου Ἀκακίου Θεοδότου Εὐοπίου ἐπισκόπων καὶ Φιλίππου πρεσβυτέρου: —
 $\overline{\rho\iota}$ Βασιλικὸν θέσπισμα τὸ δημεῦον καὶ ἐξορίζον Νεστόριον: —
 $\overline{\rho\iota}$ Ἀντίγραφον ἐρμηνείας βασιλικοῦ θεσπίσματος γραφέντος πρὸς Ἰσίδωρον ἑπαρχὸν πραι- a. 436 τωρίων καὶ ὕπατον περὶ τῆς ἐξορίας Νεστορίου: — 21
 $\overline{\rho\iota\alpha}$ Ἀντίγραφον θείου νόμου: —
 $\overline{\rho\iota\beta}$ Διάταξις τῶν ἐπάρχων: —
 $\overline{\rho\iota\gamma}$ Ἐπιστολὴ συνοδικὴ γραφεῖσα ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως: —
 $\overline{\rho\iota\delta}$ Ἐπιστολὴ γραφεῖσα παρὰ τοῦ γενομένου ἐπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως Μαξιμιανοῦ 25 πρὸς Κύριλλον ἀρχιεπίσκοπον Ἀλεξανδρείας: —
 $\overline{\rho\iota\epsilon}$ Ἐπιστολὴ Κυρίλλου πρὸς Μαξιμιανὸν ἐπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως: —
 $\overline{\rho\iota\zeta}$ Ἐπιστολὴ Ἀλυπίου πρεσβυτέρου τῶν ἀποστόλων πρὸς Κύριλλον: —
 $\overline{\rho\iota\eta}$ Κύριλλος Ἀλυπίῳ πρεσβυτέρῳ: —
 $\overline{\rho\iota\theta}$ Κυρίλλου ἀπολογητικὸς πρὸς τὸν βασιλέα Θεοδόσιον: — 30
 $\overline{\rho\iota\theta}$ Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Οὐαλεριανὸν ἐπίσκοπον κατὰ τῶν τὰ Νεστορίου φρονούντων: —
 $\overline{\rho\kappa}$ Ἴσον θείου γράμματος ἀποσταλέντος δι' Ἀριστολάου τριβούνου καὶ νοταρίου Ἰωάννη ἐπισκόπῳ Ἀντιοχείας περὶ τῆς εἰρήνης καὶ ἐνώσεως τῶν ἐκκλησιῶν: —
 $\overline{\rho\kappa\alpha}$ Θεῖον γράμμα ἀποσταλὲν πρὸς Ἀκάκιον ἐπίσκοπον Βεροίας: —
 $\overline{\rho\kappa\beta}$ Λίβελλος ἐπιδοθεὶς τῷ ἀρχιεπισκόπῳ Κυρίλλῳ παρὰ Παύλου ἐπισκόπου Ἐμέσης τοῦ 35 ἀποσταλέντος παρὰ Ἰωάννου τοῦ Ἀντιοχείας ἐπισκόπου: —
 $\overline{\rho\kappa\gamma}$ Ἐπιστολὴ Ἰωάννου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας πρὸς Κύριλλον: —

VM, P [= hk]

1 $\overline{\pi\eta}$ P om. M γραφεῖσα — αὐτοῦ om. M 3 $\overline{\pi\theta}$ P om. M 5 $\overline{\eta}$ P om. M ἀντίγραφα MP
6 $\overline{\eta\alpha}$ P om. M ἐπισκόπου om. MP Ἀλεξανδρείας om. M 8 $\overline{\eta\beta}$ P om. M ἐπισκόπου τοῦ M
τὸν αὐτὸν MP Κωνσταντινουπόλεως om. MP 9 $\overline{\eta\gamma}$ P om. M πρὸς — συνόδου om. MP
post 9 ins. $\overline{\eta\delta}$ [om. M] Πρὸς τὸν κλῆρον Κωνσταντινουπόλεως παρὰ τῆς συνόδου: — MP 10 $\overline{\eta\epsilon}$
P om. M εὐσεβέστατον om. M 11 $\overline{\eta\zeta}$ P om. M 12 om. MP 13 $\overline{\eta\zeta}$ P om. M τῇ om. P
15 $\overline{\eta\eta}$ P om. M εὐσεβεῖς M 17 $\overline{\eta\theta}$ P $\overline{\eta\theta}$ M 19 $\overline{\rho}$ P $\overline{\rho}$ M 20 $\overline{\rho\alpha}$ P $\overline{\rho\alpha}$ M 20/21 πραιτωρίων —
ὑπατον om. M 22 $\overline{\rho\beta}$ P $\overline{\rho\beta}$ M 23 $\overline{\rho\gamma}$ P inde ab hoc omnes numeros om. M 24 $\overline{\rho\delta}$ P 25 $\overline{\rho\epsilon}$ P
26 ἐπίσκοπον P τὸν M 27 $\overline{\rho\zeta}$ P 28 $\overline{\rho\zeta}$ P 29 $\overline{\rho\eta}$ P ἐπιστολὴ κυρίλλου πρὸς ἀλύπιον
πρεσβύτερον M κυρίλλου P 30 om. M $\overline{\rho\theta}$ P 31 $\overline{\rho\iota}$ P φρονούντων τὰ νεστορίου M
32 $\overline{\rho\iota\alpha}$ P 34 $\overline{\rho\iota\beta}$ P βεροίας V 35 $\overline{\rho\iota\gamma}$ P τῷ ἀρχιεπισκόπῳ om. M 37 $\overline{\rho\iota\delta}$ P
τὸν Ἀλεξανδρείας ἅγιον κύριλλον M

- d. 25. m. ρκδ
Dec. 432 'Ομιλία Παύλου ἐπισκόπου Ἑμέσης λεχθεῖσα Χοιὰκ εἰκοστῇ ἐνάτῃ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ Ἀλεξανδρείας καθημένου τοῦ μακαρίου Κυρίλλου εἰς τὴν γένναν τοῦ Χριστοῦ καὶ ὅτι θεοτόκος ἡ ἀγία παρθένος Μαρία καὶ ὅτι οὐ δύο υἱοὺς λέγομεν, ἀλλ' ἓνα υἱὸν καὶ κύριον τὸν Χριστόν, καὶ εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον ἐγκώμια: —
- d. 1. m. Jan. ρκε
433 Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία λεχθεῖσα ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ Ἀλεξανδρείας Τυβὶ εἰς τὴν 5 ἐνανθρώπησιν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Κύριλλον ἐγκώμια: —
- ρκς Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας εἰς τὸν προεξηγησάμενον καὶ εἰς τὴν ἐνανθρώ-
πησιν τοῦ κυρίου: —
- ρκζ Ἐπιστολὴ Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς Ἰωάννην Ἀντιοχείας: — 10
- ρκη Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς Ἀκάκιον ἐπίσκοπον Μελιτηνῆς: —
- ρκθ Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς Δυνατὸν ἐπίσκοπον Νικοπόλεως Παλαιᾶς Ἡπείρου: —
- ρλ Ἰωάννου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας καὶ τῶν λοιπῶν τῶν σὺν αὐτῷ ἐπιστολὴ πρὸς Ξύστον ἐπίσκοπον Ῥώμης καὶ πρὸς Κύριλλον ἐπίσκοπον Ἀλεξανδρείας καὶ πρὸς Μαξιμιανὸν ἐπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως: — 15
- ρλα Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας ἐπιστολὴ πρὸς Μαξιμιανὸν ἐπίσκοπον Κωνσταντι-
νουπόλεως: —
- ρλβ Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Εὐλόγιον πρεσβύτερον Ἀλεξανδρείας στατίζοντα ἐν Κωνσταντινουπόλει: —
- ρλγ Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Ἰωάννην ἐπίσκοπον Ἀντιοχείας καὶ τὴν συναχθεῖσαν ἐκεῖ σύνοδον: —
- ρλδ Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς Ἀκάκιον ἐπίσκοπον [Μελιτηνῆς] περὶ τοῦ ἀποκομπαίου: — 20
- ρλε Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ ἅγιον σύμβολον: —
- ρλς Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Νεστόριον, ἡνίκα κατήλθον οἱ ἑπτὰ εἰς τὴν ἀγίαν Μαρίαν: —
- ρλζ Βασιλικὸς νόμος περὶ τῶν προσφευγόντων ἐν ἐκκλησίᾳ: —
- ρλη Ἴσον θεοῦ θεσπίσματος τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Θεοδοσίου κατὰ τε Πορφυρίου καὶ Νεστοριανῶν καὶ κατὰ Εἰρηναίου ἐπισκόπου Τυρίων: — 25
- ρλθ Διάταγμα προτεθὲν παρὰ τῶν ἐπάρχων μετὰ τοῦ θεοῦ πραγματικοῦ κατὰ Πορφυρίου καὶ Νεστορίου καὶ Εἰρηναίου: —
- ρμ Κυρίλλου περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ θεοῦ λόγου τοῦ υἱοῦ τοῦ πατρὸς: —
- ρμα Συζήτησις περὶ τοῦ αὐτοῦ: —
- ρμβ Ὅροι ἐπισκόπων τῶν ἐν Νικαίᾳ συναχθέντων ἐν τῇ συνόδῳ καὶ ἐκθεσις τῆς αὐτῆς 30 συνόδου κατὰ Παύλου Σαμοσατέως: —
- ρμγ Δέησις Βασιλείου διακόνου καὶ λοιπῶν μοναχῶν πρὸς τοὺς φιλοχρίστους βασιλεῖς: —
- ρμδ Κυρίλλου ἐπιστολὴ πρὸς Κελεστίνον: —
- ρμε Τοῦ αὐτοῦ συνοδικὴ πρὸς τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει μοναχοὺς: —
- ρμς Ἀναφορὰ Νεστορίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἐπισκόπων πρὸς τὸν βασιλέα περὶ τῶν πεπραγ- 35 μένων παρὰ τῇ ἀγίᾳ συνόδῳ, γραφείσα πρὸ τοῦ παραγενέσθαι ἐν Ἐφέσῳ τὸν Ἀντιοχείας ἐπίσκοπον: —

V, MP [usque ad 27 Εἰρηναίου: —]

1 ριε P	ἐμίσησ M	2 γέννησιν V	4 ἐγκώμιον εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον V	5 ριζ P
τυβὶ ε V	ε τυβὶ M καὶ P	6 τοῦ κυ τοῦ σρα M	ἡμῶν om. M	ἀρχιεπίσκοπον] ἄγιον M
7 ἐγκώμιον V	8 ριζ P	ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας om. M	10 ριη P	Ἐπιστολὴ —
Ἀλεξανδρείας] τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ M	11 ριθ P	12 ρκ P	ἐπιστολὴ om. P	δυνατὸν V
13 ρκα P	καὶ — ἐπιστολὴ om. M	14 καὶ πρὸς om. M	ἐπίσκοπον om. VM	πρὸς om. M
15 ἐπίσκοπον om. M	κωνσταντινουπόλεως ἐπιστολὴ M	16 ρκβ P	ἐπισκόπου —	
ἐπιστολὴ om. P	ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας om. M	ἐπίσκοπον om. M	18 ρκγ P	πρεσ- βύτερον VM ἐπίσκοπον P
coll. M	ἐπίσκοπον om. M	19 ρκδ P	ἐπίσκοπον om. M	20 ρκε P
	Μελιτηνῆς falso additum	21 ρκς P	ἄγιον om. P	22 om. M P
23 ρκζ P	24 ρκη P	τε om. M	27 καὶ om. V	

- ρμζ Θείον γράμμα ἀποσταλὲν τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ διὰ Κανδιδιανοῦ τοῦ καὶ τὴν εὐταξίαν τῆς συνόδου ἐγχειρισθέντος: —
- ρμη Ἐπίλυσις τῶν δώδεκα κεφαλαίων ῥηθείσα ἐν Ἐφέσῳ ὑπὸ Κυρίλλου, τῆς ἁγίας συνόδου ἀξιώσεως αὐτὸν σαφέστερον αὐτοῖς ἐκτρανωθῆναι τὴν τούτων λύσιν: —
- ρμθ Κυρίλλου προσφωνητικὸς ταῖς εὐσεβεστάταις βασιλίσσαις περὶ τῆς ὀρθῆς πίστεως: — 5
- ρν Τοῦ αὐτοῦ ἕτερος προσφωνητικὸς ταῖς εὐσεβεστάταις δεσποίνας: —
- ρνα Ὑπομνήματα παρὰ τοῖς Ἀνατολικοῖς ἐπισκόποις πραχθέντα κατὰ Κυρίλλου καὶ Μένονος καὶ τῆς ἁγίας συνόδου: —
- ρνε Γράμμα τῶν αὐτῶν περὶ τῆς ἀκοινωνησίας σταλὲν τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ: —
- ρνη Ἀναφορὰ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν βασιλέα δι' ἧς ἐμήνυσαν τὰ πραχθέντα καὶ τὴν αἰτίαν 10 τῆς βραδυτήτος τῆς ἀφίξεως τοῦ Ἀντιοχείας: —
- ρνθ Ἀναφορὰ πρὸς τὸν βασιλέα Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Ἀντιοχείας καὶ τῶν σὺν αὐτῷ, ἣν ἀντέγραψαν διὰ Παλλαδίου: —
- ρνε Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν κληρὸν Κωνσταντινουπόλεως: —
- ρνε Ἐτέρα πρὸς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει σύγκλητον: — 15
- ρνε Ἐτέρα πρὸς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει λαόν: —
- ρνη Ἀναφορὰ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν βασιλέα περὶ τῆς καθαιρέσεως Κυρίλλου καὶ Μένονος: —
- ρνη Ἐτέρα ἀναφορὰ, ἣν δεδώκασιν μετὰ τῆς προειρημένης Εἰρηνάιῳ τῷ κόμητι: —
- ρξ Ἐτέρα ἀναφορὰ τῶν αὐτῶν πρὸς τὰς βασιλίδας: —
- ρξα Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν ἑπαρχόν: — 20
- ρξβ Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν πραιπόσιτον: —
- ρξγ Ἀναφορὰ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν βασιλέα, ἧς προέταξαν τὸ σύμβολον τῶν ἐν Νικαίᾳ, ἀναγαγόντες τὰ τυπωθέντα ὑπὸ τῆς ἁγίας συνόδου ἐπὶ τοῖς δοθείσιν αὐτῇ λιβέλλοις παρὰ Κυρίλλου καὶ Μένονος, ἧτις ἐστάλη Εἰρηνάιῳ κόμητι καὶ δι' αὐτοῦ ἐπεδόθη: —
- ρξδ Ἐπιστολὴ κόμητος Εἰρηνάιου πρὸς τοὺς Ἀνατολικούς περὶ τῶν πραχθέντων μετὰ τὴν 25 ἐν Κωνσταντινουπόλει εἴσοδον αὐτοῦ καὶ τὴν τῶν ἀναφορῶν ἀπόδοσιν: —
- ρξε Τὰ ἀντιλεγόμενα ἐκ τῶν Νεστορίου δυσφημιῶν κεφάλαια ἐν τοῖς κατ' αὐτοῦ γεγραμμένοις πέντε βιβλίοις τῷ ἐν ἁγίοις Κυρίλλῳ ἡγουν ἐν μὲν τῷ α κεφάλαιῳ ια, ἐν τῷ 30 δευτέρῳ ιδ, ἐν τῷ τρίτῳ ἐξ, ἐν τῷ δ ἐπτά καὶ ἐν τῷ πέμπτῳ ἐπτά: —
- ρξς Ἡ κατὰ τῶν τοιούτων κεφαλαίων πεντάβιβλος ἀντίρρησις ἡγουν οἱ πέντε τόμοι τοῦ ἁγίου Κυρίλλου: —
- ρξζ Ἐπιστολὴ Θεοδωρήτου κατὰ τοῦ ἁγίου Κυρίλλου περὶ τῶν γραφέντων παρ' αὐτοῦ δώδεκα κεφαλαίων ἀναθεματισμῶν διαλαμβάνουσα: — 35
- ρξη Ἐπιστολὴ τοῦ ἁγίου Κυρίλλου πρὸς Εὐόπτιον πρὸς τὴν παρὰ Θεοδωρήτου κατὰ τῶν δώδεκα κεφαλαίων ἀντίρρησιν: —
- ρξθ Αὐτὰ τὰ τοῦ ἁγίου Κυρίλλου κεφάλαια τῶν ἀναθεματισμῶν δώδεκα, ἔχοντα ἐν ἑκάστῳ ὑποτεταγμένην τὴν παρὰ Θεοδωρήτου μέμψιν καὶ τὴν παρὰ τοῦ ἁγίου Κυρίλλου πρὸς τὴν μέμψιν ἀντίρρησιν καὶ ἀπολογία: — 40
- ρϑ Τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ θαυματουργοῦ ἐπισκόπου Νεοκαισαρείας κεφάλαια περὶ πίστεως δώδεκα, ἐν οἷς καὶ ἀναθεματισμὸς κεῖται καὶ ἐρμηνεία ἐκάστῳ ὑποτετάχται: —
- ρϑα Ἐπιστολὴ τοῦ ἁγίου Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς τὸν μακαριώτατον Σούκενσον ἐπίσκοπον τῆς Διοκαισαρέων: —
- ρϑβ Ἐτερον ὑπομνηστικὸν ἀντιγραφὲν πρὸς τὰς πεύσεις ἡμῶν παρ' αὐτοῦ: — 45

1 = S I. Latine extat in Collectione CT I

L III 20 1 Κύριλλος πρεσβυτέροις καὶ διακόνοις πατράσι μοναχῶν καὶ τοῖς σὺν ὑμῖν τὸν μονήρη
M III 588 βίον ἀσκοῦσιν καὶ ἐν πίστει θεοῦ ἰδρυμένοις ἀγαπητοῖς καὶ ποθεινοτάτοις ἐν κυρίῳ χαί-
PG 77, 9 ρειν. Ἀφίκοντο μὲν τινὲς κατὰ τὸ εἰωθὸς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῶν σὺν ὑμῖν ἐρομένῳ δέ
[ep. 1] μοι καὶ φιλοπευστοῦντι λίαν εἰ τῆς τῶν πατέρων ἐπεικειάς ἰόντες κατ' ἵχνος καὶ ὑμεῖς 5
αὐτοὶ πίστει μὲν ὀρθῇ τε καὶ ἀμωμήτῳ διαπρέπειν ἐπείγεσθε, πολιτεῖαι δὲ τῇ παγκάλῃ
κατασεμνύνεσθε καὶ τοῖς τῆς ἀσκήσεως ἐναβρύνεσθε πόνοις, τρυφὴν ἀληθῶς ἡγούμενοι
τὸ ὑπὲρ γε τοῦ ἀγαθοῦ τληπαθεῖν ἐλέσθαι γεννικῶς, ἀπήγγελλον μὲν ἐκείνοι ταῦτά γε ὑμῖν
οὕτως ἔχειν, προσέθεσαν δὲ ὅτι τοῖς τῶν προλαβόντων ἀνδραγαθήμασιν ἀμιλλᾶσθε φιλοτι-
μότερον. ἔχαιρον οὖν ἀναγκαίως ἐγὼ καὶ μοι διεχέιτο πρὸς εὐθυμίαν ὁ νοῦς τὰς τῶν 10
ἐμῶν τέκνων εὐδοκίμησεις οἰκουμενῶν, καὶ σφόδρα εἰκότως. καὶ γὰρ ἐστὶ τῶν ἀτόπων
PG 12 παιδοτρίβας μὲν ταῖς τῶν νέων ἐπιγάνυσθαι ῥώμας κἂν εἴ τι γένοιτο παρ' αὐτῶν τῶν
εἰς ἐπαίνους τελούντων τῇ τέχνῃ, τοῦτο ταῖς σφῶν αὐτῶν οἷά τινα στέφανον ἀνάπτειν
κεφαλαῖς καὶ τῆς ἐκείνων ἀνδρείας μερίζεσθαι τὰ αὐχήματα, ἡμᾶς δὲ πατέρας ὄντας πνευ-
ματικούς καὶ λόγοις ὑμᾶς ἐπαλείφοντας τοῖς εἰς ἀγαθὴν εὐτολμίαν, ἵνα καταθλήσαντες μὲν 15
τῶν τῆς σαρκὸς κινήματων παραιτούμενοι δὲ τὸ πίπτειν εἰς ἁμαρτίαν καὶ μὴν καὶ ἡττᾶσθαι
πειράζοντι τῷ σατανᾷ κομίσησθε τὸ βραβεῖον, μὴ οὐχὶ δὴ μᾶλλον ἢ ἐκείνοι θεοφιλοὺς
M III 589 2 ἀναπύμπλασθαι θυμηδίας. οὐκοῦν, καθά φησιν τοῦ σωτῆρος ὁ μαθητής, σπουδὴν
2 Petr. 1, 5-8 πᾶσαν παρεισενεγκόντες ἐπιχορηγήσατε ἐν τῇ πίστει ὑμῶν τὴν ἀρετὴν,
ἐν δὲ τῇ ἀρετῇ τὴν γνῶσιν, ἐν δὲ τῇ γνῶσει τὴν ἐγκράτειαν, ἐν δὲ τῇ 20
ἐγκρατεῖᾳ τὴν ὑπομονήν, ἐν δὲ τῇ ὑπομονῇ τὴν εὐσέβειαν, ἐν δὲ τῇ
εὐσεβείᾳ τὴν φιλαδελφίαν, ἐν δὲ τῇ φιλαδελφίᾳ τὴν ἀγάπην. ταῦτα γὰρ
ὑμῖν παρόντα καὶ πλεονάζοντα οὐκ ἀργοὺς οὐδὲ ἀκάρπους καθίστησιν
εἰς τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπίγνωσιν. χρῆναι γὰρ ἔγωγε φημί
τοὺς οἵπερ ἂν ἔλοιnton τῆς ἐν Χριστῷ νοουμένης ζωῆς τὴν εὐκλεᾶ τε καὶ ἀξιέραστον διαίτ- 25
τειν ὁδόν, πρῶτον μὲν ἀπλῇ τε καὶ ἀλωβήτῳ κατασεμνύνεσθαι πίστει, προσεπάγειν δὲ
οὕτως αὐτῇ τὴν ἀρετὴν, οὗ δὴ γεγονότος πειράσθαι καταπλουτεῖν τοῦ κατὰ Χριστὸν μυ-

Flor. Cyr. 65 ἐκ τῆς πρὸς μονάζοντας πρώτης ἐπιστολῆς, ἧς ἡ ἀρχὴ· Ἀφίκοντο μὲν τινες

VM, P [= hk], S, D [= mn], W R A^c A^c

inscr. βιβλίον πρῶτον τῶν πρακτικῶν τῆς τρίτης συνόδου SD ἡ κατὰ νεστορίου τοῦ ἀνθρωπολά-
τρου καὶ ἀσεβοῦς παρακολουθήσασα πράξις ἐν ἐφέσω W ᾱ VSD 2 μοναχοῖς VSD
ἡμῖν VMRS 3 καὶ ποθεινοτάτοις om. M ποθεινοτάτοις ἀδελφοῖς D χῶ S 4 ἐν ἀλεξαν-
δρείᾳ κατὰ τὸ ἡθὺς R ἐν ἀλεξανδρείᾳ S ὑμῖν MDWR^{cor} A^c ἡμῖν VPSR 5 ὄντες S 6 τε
om. VR δέ] τε RA^c καλλίστη V 7 ἐναβρύνεσθε P 8 γε om. D ἀληθοῦς S
γεννικῶς R γεννικῶς VMPSW γενναίως D ἀπήγγελλον W γε] τε SD om. R 8/9 οὕτως
ὑμῖν P 8 ἡμῖν R 9 ἀμιλλᾶσθαι VR 9/10 φιλοτιμότεροι V 10 μὲν οὖν D ἐγὼ om. V
εὐφρημίαν D 11 ἀτοπωτάτων R 12 ἐπιγάννυσθαι VMPSDW γένοιτό τι D τι γένεται V
13 ἐπαινον P συντελούντων D 14/15 πνευματικούς ὄντας V 15 λόγους R 16 ἁμαρ-
τίαν VA^c ἁμαρτίας MPSDW μὴν καὶ] μὴ P 17 ἢ om. SD ἐκείνων D 19 παρεισε-
νέγκαντες DR συνεισενέγκαντες S ὑμῶν ἐν τῇ πίστει M 23 ἀκάρπους] ἀπράκτους W πα-
ρίστησιν SD 25/26 διάγειν VD 26 τε] δὲ M

στηρίου τὴν γνῶσιν καὶ ἀναφοιτᾶν εὖ μάλα πρὸς τελεωτάτην σύνεσιν. τοῦτο γάρ, οἶμαι, ἐστὶν τὸ εἰς ἄνδρα τέλειον καταντῆσαι καὶ εἰς μέτρον ἡλικίας ἐλθεῖν τοῦ πλη- Eph. 4, 13
 ρώματος αὐτοῦ. νήψει δὴ οὖν τῇ προπούσῃ μονασταῖς τὰς ἑαυτῶν ὁσφύας εὖ μάλα
 διεζωσμένοι κατανδρίξεσθε τῶν παθῶν ψυχικῶν τε ἅμα καὶ σωματικῶν ἔσεσθε γὰρ οὕτω 4
 λαμπροὶ καὶ εὐδόκιμοι καὶ ἐν καλῶι τῆς ἐλπίδος τῆς τοῖς ἁγίοις ἡύτρεπισμένης. ἔστω L III 21
 δὲ ἐν ὑμῖν καὶ πρό γε τῶν ἄλλων ἡ πίστις ὁρθή καὶ τὸ ἀνεπίληπτον ἔχουσα παντελῶς.
 οὕτω γὰρ οὕτω καὶ ὑμεῖς αὐτοὶ τὴν τῶν ἁγίων πατέρων ἰχνηλατοῦντες εὐσέβειαν ἐναυλι-
 σθήσεσθε σὺν αὐτοῖς ταῖς ἄνω μοναῖς καὶ σκηναὶς οἰκήσετε τὰς ἐν οὐρανοῖς, ὧν καὶ ὁ θε-
 σπέσιος Ἡσαΐας διαμέμνηται λέγων· οἱ ὀφθαλμοί σου ὄψονται Ἱερουσαλήμ, πόλις Ies. 33, 20
 πλουσία, σκηναὶ αἱ οὐ μὴ σεισθῶσιν. 10

3 Λαμπρὸς μὲν οὖν ὅτι καὶ ἀξιάγαστος ὑμῖν ὁ βίος ὁρθή τε καὶ ἀκαπήλευτος ἐνίδρυται
 πίστις, οὐκ ἡγνόηκα, πόθεν; τετάραγμα δὲ οὐ μετρίως ἀκηκοῦς ὅτι θρύλοι τινὲς εἰς ὑμᾶς
 ἀφίκοντο χαλεποὶ καὶ περινοστοῦσι τινὲς τὴν ἀπλὴν ὑμῶν παραλύοντες πίστιν καὶ ῥηματίων
 εἰκαίων ἀποπτύοντες ὄχλον ἀναπυνθανόμενοι τε καὶ λέγοντες τὴν ἁγίαν παρθένον πότερον 14
 ποτε θεοτόκον ἢ μὴ κατονομάζεσθαι χρή. καὶ ἦν μὲν ἄμεινον τῶν τοιούτων ὑμᾶς ζητη- PG 13
 μάτων εἰς ἅπαν ἀποφοιτᾶν καὶ ἃ μόλις ἐστὶν ὡς ἐν ἐσόπτρῳ καὶ αἰνίγματι θεωρούμενα 1 Cor. 13, 12
 τοῖς ἀρτίοις τὴν φρένα καὶ βεβηκόσι τὸν νοῦν, μηδὲ ἀνορύττειν ὅλως (τὰ γὰρ τοι τῶν
 θεωρημάτων ἰσχυρότερα τὸν τῶν ἀκεραιτέρων ὑπερνῆχεται νοῦν)· ἐπεὶ δὲ ἅπαξ οὐκ
 ἀνήκοι τῶν τοιούτων μεμενήκατε λόγων καὶ φιλονεικεῖν εἰκὸς ἐλέσθαι τινὰς καὶ τοῖς τὸν
 νοῦν οὐκ ἐρηρυσμένοις οἷά τινα σκόλοπα τὸ ἐπ' αὐτοῖς δὴ τούτοις ἐμπερονῆσαι βλάβος, 20
 δεῖν ὡιήθην ἀναγκαιῶς ὀλίγ' ἄττα πρὸς ὑμᾶς περὶ τούτων εἰπεῖν, οὐχ ἵνα λογομαχῇτε
 μάλλον, ἀλλ' ἵνα εἴ τις ὑμῖν ἐπιφύοιτο, ταῖς ἐκείνων εἰκαιολογίαις τὸ ἀληθὲς ἀντε- M III 592
 ἔαγοντες αὐτοὶ τε διαδιδράσκητε τὴν ἐκ τοῦ πλανᾶσθαι ζημίαν, προσωφελῆτε δὲ καὶ ἐτέ-
 ρους, τοῖς καθήκουσι λογισμοῖς ὡς ἀδελφοὺς ἀναπείθοντες τὴν ἄνωθεν ταῖς ἐκκλησίαις καὶ
 ἐκ τῶν ἁγίων ἀποστόλων παραδοθεῖσαν πίστιν καθάπερ τινὰ πολῦτιμον μαργαρίτην ἐν ἰδίαις 25
 ἔχειν ψυχαῖς.

4 Θεθαύμακα τοίνυν εἶπερ ὅλως ἐνδοιάζουσι τινὲς πότερον ποτε θεοτόκος ἢ μὴ λέγοιτ'
 ἂν ἡ ἁγία παρθένος. εἰ γὰρ ἐστὶ θεὸς ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, πῶς οὐ θεοτόκος
 ἢ τεκοῦσα παρθένος; ταύτην ἡμῖν παρέδωσαν τὴν πίστιν οἱ θεσπέσιοι μαθηταί, κἂν εἰ
 μὴ τῆς λέξεως πεποιήνται μνήμην· οὕτω φρονεῖν δεδιδάγμεθα παρὰ τῶν ἁγίων πατέρων. 30
 καὶ γοῦν ὁ τῆς αἰοιδίου μνήμης πατὴρ ἡμῶν Ἀθανάσιος τῆς Ἀλεξανδρέων ἐκκλησίας κατα-
 κοσμήσας τὸν θρόνον ἐφ' ὅλοις ἔτεσιν τεσσαράκοντα καὶ ἕξ τὸν ἀριθμὸν καὶ ταῖς τῶν
 ἀνοσίων αἰρετικῶν εὐρεσιλογίαις ἅμαχόν τινα καὶ ἀποστολικὴν ἀντιτάττων σύνεσιν καὶ οἶον
 εὐδοσμοτάτῳ τινὶ μύρῳ τοῖς ἰδίῳις συγγράμμασι κατευφραίνων τὴν ὑπ' οὐρανὸν καὶ ἐπ'

VM, P [= hk], S, D [= mn], WR A^c A^c

3 αὐτοῦ] τοῦ χυ D δ' οὖν P μονασταὶ D 4 διαζωσμένοι R γὰρ φησιν S 5 ἔστι S
 ἔσται R 6 ἡμῖν S ὁρθή SDR A^c ὁρθή καὶ ἀκαπήλευτος VMPW ἀνεπίληπτον R ἀνεπίληπτον VMW
 εἶχε ἀνεπίληπτον h^{ms} 7 οὕτω² om. P A^c, add. h αὐτοὶ om. P 7/8 συναυλισθήσεσθε P
 8 ὧν] ψ D 9 μου SD 9/10 πόλεις πλουσίας D 10 σκηναὶ MSWR σκηναὶ VPD 11 οὖν
 om. D ὑμῖν ὅτι καὶ ἀξιάγαστος D ὑμῶν W ἐνίδρυται W ἢ D 12 θρύλλοι VPSD
 θρύλοι W εἰς] ψ R 13 ἀπλῆν D om. W ἡμῶν V 14 παραπτύοντες SD παραλύ-
 οντες R παρθένον SDR A^c παρθένον μαρίαν VPW παρθένον καὶ θεοτόκον M 15 ποτε om. D
 ἡμᾶς R 16 αἰνίγμασι S 17 μὴ VMPW τοι om. VMPDW 18 ἰσχυρότερα τῶν θεωρη-
 μάτων VMPW τῶν νοημάτων ἰσχυρότερα D τὸν] τό R 19 ἐλέσθαι τινὰς εἰκὸς VP 20 τού-
 τοις SDR τοῦτο VMPW 21 ὀλίγα ἄττα SWR ὀλίγα τινὰ VMm περὶ τούτων πρὸς ὑμᾶς M
 22 ἵνα VR 22/23 ἀντεξετάζοντες SD 23 αὐτοὶ τε om. VMPW πλανᾶσθε D προσωφελῆτε W
 24 ἄνωθεν ἐν VMPSW καὶ om. MDWA^c, corr. W 25 πολῦτιμῳ VMDW ταῖς ἰδίαις D
 27 τοίνυν] γάρ R ποτε om. D πῶς M 28 ὁ χ^ς MWR 29 τεκοῦσα] τεκοῦσα ἡ ἁγία V αὐτὸν
 τεκοῦσα P τὴν πίστιν παρέδωσαν VMPSW εἰ om. M 31 ὁ τῆς V 33 εὐρησιλογίαις WR
 ἀντιτάσων SR 34 εὐδοσμοτάτην W τὴν ὑπ'] τὸν S

ὀρθότητι καὶ ἀκριβείαι δογμάτων παρὰ πάντων μαρτυρούμενος τὸ περὶ τῆς ἀγίας ἡμῖν καὶ ὁμοουσίου τριάδος συντιθείς βιβλίον, ἐν τῷ τρίτῳ λόγῳ ἄνω τε καὶ κάτω θεοτόκον ἀποκαλεῖ τὴν ἀγίαν παρθένον, καὶ χρήσομαι δὲ ἀναγκαίως ταῖς αὐτοῦ φωναῖς, αὐταῖς λέξεσιν ἐχούσαις ὥδε

Ath. c. Ar. 3, 29
L III 24
Σκοπὸς τοίνυν οὗτος καὶ χαρακτὴρ τῆς θείας γραφῆς, ὡς πολλάκις εἵπομεν, διπλὴν 5 εἶναι τὴν περὶ τοῦ σωτῆρος ἐπαγγελίαν ἐν αὐτῇ, ὅτι τε αἰεὶ θεὸς ἦν καὶ ἐστὶν υἱὸς, λόγος ὢν καὶ ἀπαύγασμα καὶ σοφία τοῦ πατρὸς, καὶ ὅτι ὕστερον δι' ἡμᾶς σάρκα λαβὼν ἐκ παρθένου τῆς θεοτόκου Μαρίας ἄνθρωπος γέγονεν.

c. Ar. 3, 33
Jer. 1, 5
Lc. 1, 41
Καὶ μεθ' ἕτερα πάλιν· Πολλοὶ γοῦν ἅγιοι γεγονάσι καὶ καθαροὶ πάσης ἀμαρτίας· ἱε-
ρεμίας δὲ καὶ ἐκ κοιλίας ἡγιασθῆ καὶ Ἰωάννης ἔτι κυοφορούμενος ἐσκίρτησεν ἐν ἀγα- 10
λιάσει ἐπὶ τῇ φωνῇ τῆς θεοτόκου Μαρίας.

PG 16
Ἀξίохρεως μὲν οὖν ὁ ἀνὴρ καὶ θαρσεῖσθαι πρέπων ὡς οὐκ ἂν ἔφη τι τῶν ὅσα ἐστὶν τοῖς ἱεροῖς οὐ συμβαίνοντα λόγοις. πῶς γὰρ ἂν ἀμάρτοι τάληθοὺς ὁ λαμπρὸς οὕτω καὶ διαβόητος καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἀγίᾳ καὶ μεγάλῃ συνόδῳ, τῇ ἐν Νικαίᾳ φημί κατὰ 15 καιροὺς συναγερμένη, πρὸς ἀπάντων τεθαυμασμένος; οὐπω μὲν γὰρ τὸν τῆς ἐπισκοπῆς διείπε θρόνον, ἐτέλει δὲ μᾶλλον ἐν κληρικοῖς· πλὴν ἀγχινοίας ἔνεκα καὶ τῆς ἄλλης ἐπιεικείας καὶ ἰσχνῆς ἄγαν καὶ ἀσυγκρίτου φρενὸς παρελήφθη μὲν τὸ τηνικάδε παρὰ τοῦ τῆς μακαρίας μνήμης Ἀλεξάνδρου τοῦ ἐπισκόπου, συνῆν δὲ τῷ πρεσβύτῃ οἵᾳπερ υἱὸς πατρί, ποδηγῶν εἰς ἕκαστα τῶν χρησίμων καὶ τὴν ἐφ' ἑκάστῳ τῶν πρακτέων ὁδὸν εὖ μάλα παρα- 20 δεικνύς.

M III 593
5
Ἐπειδὴ δὲ τινὰς εἰκὸς δεῖν μὲν οἶεσθαι τὸν ἐπὶ τούτοις ἡμῖν ἐμπεδοῦσθαι λόγον καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς ἱεράς καὶ θεοπνεύστου γραφῆς φάναι τε πρὸς τούτῳ τὴν ἀγίαν ἐκείνην καὶ μεγάλην σύνοδον μήτε θεοτόκον εἰπεῖν τὴν τοῦ κυρίου μητέρα μήτε μὴ ὅλως ὀρίσαι 25 τι τοιοῦτον, φέρε δὴ φέρε καὶ νῦν, ὡς ἔνι, καταδεικνύμεν τῆς ἐν Χριστῷ νοουμένης οἰκονομίας τὸ μυστήριον τίνα μὲν τρόπον παρὰ τῆς θείας ἡμῖν κεκήρυκται γραφῆς, τί δὲ καὶ αὐτοὶ λελαλήκασιν οἱ πατέρες τὸν τῆς ἀμωμήτου πίστεως ὅρον ἐκφέροντες, ἐνηχοῦντος 30 αὐτοῖς τάληθές τοῦ ἁγίου πνεύματος. οὐ γὰρ ἦσαν οἱ λαλοῦντες αὐτοὶ κατὰ τὴν τοῦ σωτῆρος φωνήν, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ καὶ πατὴρ τὸ λαλοῦν ἐν αὐτοῖς. ἀποδεδειγμένου γὰρ οὕτως ὅτι θεὸς κατὰ φύσιν ἐστὶν ὁ ἐκ τῆς ἀγίας παρθένου γεγεννημένος, κατοκνήσειν οἶμαι παντελῶς οὐδένα πρὸς γε τὸ χρῆναι νοεῖν καὶ μὴ καὶ φράσαι ὅτι θεοτόκος ἂν 35 λέγοιτο, καὶ μάλα εἰκότως. ἔχει δὲ οὕτως ἡμῖν τὸ τῆς πίστεως σύμβολον

6 Πιστεύομεν εἰς ἓνα θεὸν πατέρα παντοκράτορα, πάντων ὁρατῶν τε καὶ ἀοράτων ποιητὴν· καὶ εἰς ἓνα κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, γεννηθέντα ἐκ τοῦ πατρὸς μονογενῆ, τουτέστιν ἐκ τῆς οὐσίας αὐτοῦ, θεὸν ἐκ θεοῦ, φῶς ἐκ φωτός, θεὸν ἀληθινόν

9—11 cf. Exc. Ephes. III

VM, P [= hk], S, D [= mn], WRA¹A^c

1 ἀκριβείαι] εὐσεβεία V	2 τε om. R	3 καὶ χρήσομαι R	κεχρήσομαι VMPSDW	ταῖς
αὐτοῦ φωναῖς ἀναγκαίως V	3/4 λέξεσιν αὐταῖς S	6 παρὰ V	ἐπαγγελίαν PDRA ¹	ἀπαγ-
γελίαν VMSWA ^c	ἀεὶ om. V	9 πᾶσιν om. V	καὶ om. SR	12 οἷα VMPW
τοῖς ἱεροῖς D	ἀν om. VMPWR	14 οὕτως D	14/15 κατὰ καιροὺς om. D	21 ἐπεὶ D
ναὶ SA ¹ et φάναι et φανῆναι uerit ¹ A ^c	τοῦτο P	23/24 ὀρίσαι τι τοιοῦτον ὅλως D	24 τοιοῦ-	των R
καὶ νῦν om. P	καταδεικνύμεν W	ἐν VMPWR ἐπὶ SD	27 αὐτοῖς om. V	
τάληθούς A ^c	σωτῆρος] κῶ R	29 οὕτως] αὐτοῖς S	ἐστὶν om. R	γεγεννημένος VS
corr. V	30 μὲν οἶμαι V	· νοεῖν — φράσαι] εἰπεῖν καὶ νοῆσαι V	31 καὶ — εἰκότως om. VA ¹	
32 πιστεύω D	32/33 ποιητὴν πάντων — ἀοράτων D	32 τε om. P	33—13, 5 θὸ τὸν μονο-	γενῆ καὶ τὰ λοιπὰ V
	34 αὐτοῦ] τοῦ πρὸ R			

ἐκ θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα, οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ πατρί, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο
τά τε ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ τὰ ἐν τῇ γῇ, τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέ-
ραν σωτηρίαν κατελθόντα σαρκωθέντα ἐνανθρωπήσαντα παθόντα καὶ ἀναστάντα τῇ τρί-
τῃ ἡμέρᾳ, ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς, ἐρχόμενον κρίναι ζῶντας καὶ νεκρούς· καὶ εἰς τὸ
ἅγιον πνεῦμα.

6

- 7 Οἱ μὲν γὰρ τῶν αἱρέσεων εὔρεται τοὺς τῆς ἀπωλείας σφίσιν τε αὐτοῖς καὶ μὴν καὶ L III 25
ἐτέροις ὀρύττοντες βόθρους ματαιότητος εἰς τοῦτο κατῳλισθον ἐννοιῶν, ὥς οἶεσθαι τε καὶ
λέγειν πρόσφατον εἶναι τὸν υἱὸν καὶ ἐν ἴσῳ τοῖς κτίσμασιν παρῆχθαι πρὸς ὕπαρξιν παρὰ τοῦ
θεοῦ καὶ πατρός. καὶ τὸν πρὸ παντὸς αἰῶνος καὶ χρόνου, μᾶλλον δὲ τῶν αἰώνων τὸν
ποιητὴν τῇ κατὰ χρόνον ἀρχῇ περιγράφοντες οὐκ ἐρυθριῶσιν οἱ δείλαιοι, ὑποβιάζοντες 10
δέ, κατὰ γε τὸ αὐτοῖς δοκοῦν, τῆς πρὸς τὸν πατέρα καὶ θεὸν ἰσότητός τε καὶ δόξης, τὸ PG 17
προὔχειν αὐτῷ τῶν ἄλλων παραχωροῦσι μόλις, μεσίτην δὲ εἶναί φασι θεοῦ καὶ ἀνθρώ-
πων οὔτε τῆς εἰς λῆξιν ὑπεροχῆς λαχόντα τὴν δόξαν οὔτε μὴν τοῖς τῆς κτίσεως ἐνιζή-
σαντα μέτροις. τίς οὖν ἄρα ἐστὶν ὁ καὶ τῆς θείας ὑπεροχῆς ἡττώμενος καὶ τῶν τῆς
κτίσεως μέτρων ἀνωικισμένος; ἀδιανόητον παντελῶς τὸ χρήμ' ἐστίν, καὶ τόπος ἢ λόγος 15
οὐδεὶς ὁράται μεταξύ ποιητοῦ καὶ κτίσματος. κατασύροντες τοίνυν αὐτόν, τό γε ἦκον ἐπ'
αὐτοῖς, τῶν τῆς θεότητος θώκων, υἱὸν καὶ θεὸν ὀνομάζουσιν καὶ προσκυνεῖσθαι δεῖν οἶον· M III 596
ταί, καίτοι τοῦ νόμου βοῶντος ἀναφανδὸν κύριον τὸν θεὸν σου προσκυνήσεις καὶ Deut. 6, 13
αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις, καὶ μὴν καὶ διὰ φωνῆς τοῦ Δαυὶδ θεοῦ λέγοντος τοῖς ἐξ
Ἰσραὴλ οὐκ ἔσται ἐν σοὶ θεὸς πρόσφατος οὐδὲ προσκυνήσεις θεῷ ἄλλοτρίῳ. Ps. 80, 10
8 ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν οἵαπερ ἀμαξιτὸν ἀφέντες εὐτριβὴ τὴν ἀλήθειαν, ἐπὶ βόθρους ἵενται καὶ 21
πέτρας καὶ ἡ φησὶν ὁ Σολομών, τοὺς ἄξονας τοῦ ἰδίου γεωργίου πεπλάνηνται καὶ Prov. 9, 12
συνάγουσι χερσὶν ἀκαρπίαν· ἡμεῖς δέ, οἷς τὸ θεῖον εἰς νοῦν ἐνήστραψε φῶς, τῆς ἐκείνων
ἄβελτηρίας τὰ ἀσυγκρίτως ἀμείνω φρονεῖν ἡρημένοι καὶ τῇ τῶν ἁγίων πατέρων ἐπόμενοι
πίστει γεγεννησθαι φαμέν ἀληθῶς ἐκ τῆς τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς οὐσίας τὸν υἱὸν θεοπρεπῶς 25
τε καὶ ἀπορρήτως καὶ ἐν ἰδίᾳ μὲν ὑποστάσει νοεῖσθαι, τῇ δὲ ταυτότητι τῆς οὐσίας ἐνοῦ-
σθαι τῷ γεγεννηκότι καὶ εἶναι μὲν ἐν αὐτῷ, ἔχειν δὲ πάλιν ἐν ἑαυτῷ τὸν πατέρα.
ὁμολογοῦμεν δὲ εἶναι φῶς ἐκ φωτός, θεὸν ἐκ θεοῦ κατὰ φύσιν ἰσοκλεᾶ τε καὶ ἰσουργὸν
χαρακτήρ' αὖτε καὶ ἀπαύγασμα καὶ κατὰ πᾶν ὅτιον ἰσομέτρως ἔχοντα καὶ κατ' οὐδένα Hebr. 1, 3
τρόπον μειονεκτούμενον. ἐπαριθμουμένου γὰρ οὕτως τοῦ ἁγίου πνεύματος, ἡ ἁγία 30
τε καὶ ὁμοούσιος τριάς εἰς μίαν θεότητα ἐνοῦται φύσιν.
- 9 Ἀλλ' ἡ μὲν θεόπνευστος γραφὴ σάρκα φησὶν γεγενῆσθαι τὸν ἐκ θεοῦ λόγον, τουτέστιν 104. 1, 14
ἐνωθῆναι σαρκὶ ψυχὴν ἐχούσῃ τὴν λογικὴν· ἐπομένη δὲ τοῖς εὐαγγελικοῖς κηρύγμασιν ἡ
ἁγία καὶ μεγάλη σύνοδος αὐτὸν ἔφη τὸν ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς γεγεννημένον

32—33 Flor. Cyr. 65 ἡ μὲν θεόπνευστος — λογικὴν

VM, P [= hk], S, D [= mn], WRA¹Λ^c

2 τῷ om. MPDW τὰ om. P 3 καὶ σαρκωθέντα MPR καὶ σαρκωθέντα καὶ WΛ^c καὶ
παθόντα καὶ ταφέντα P 4 τοὺς om. SR καὶ πάλιν ἐρχόμενον P 8 καὶ ἐν ἴσῳ PSDR ἐν
ἴσῳ τε VM ἐν ἴσῳ W παρῆχθαι S, corr. S^{ms} πρὸς ὕπαρξιν om. D 9/10 τὸν ποιητὴν τῶν
αἰώνων M τὸν om. R 10 τῇ — χρόνον] καὶ κατὰ καιρὸν D 11 γε om. V ἑαυτοῖς VW
τὸν om. DR τὸ] τοῦ S 12 προϋπάρχειν V προπροὔχειν M μόλις παραχωροῦσι M 12/13 θῷ
καὶ ἀνῶν φασὶν R 14 καὶ¹ om. VMPW 15 ὑπερανωικισμένους SD 15/16 οὐδεὶς ἢ λόγος P
τοίνυν] οὖν P γοῦν W 17 θάκων DR 18/19 καὶ — λατρεύσεις om. R 19 τοῦ θῷ P
21 ἀμαξιτὸν D 22 ἡ] ὡς S ὁ om. S 23 εἰς νοῦν om. P 25 γεγενῆσθαι PS ἀληθῶς
om. R τὸν μονογενῆ ὡν R 27 τε τῷ MPWR ἐν αὐτῷ μὲν εἶναι V αὐτῷ S 28 δὲ Λ^c
29 τε om. P πάντα R καὶ om. SD 30 μὲν γὰρ V 32 γενέσθαι Flor. Cyr. ἐκ
θεοῦ om. V θῷ θῷ M 33 ἔχοντα Flor. Cyr. 34 γεγεννημένον S

- μονογενῇ, τὸν δι' οὗ τὰ πάντα καὶ ἐν ᾧ τὰ πάντα, δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν καταφοιτῆσαι μὲν ἐξ οὐρανῶν, σαρκωθῆναι δὲ καὶ ἐνανθρωπήσαι παθεῖν τε καὶ ἀναστῆναι καὶ ὅτι κατὰ καιροὺς ἀφίξεται κριτῆς· ὠνόμαζον δὲ τὸν ἐκ θεοῦ λόγον ἓνα κύριον Ἰησοῦν Χριστόν. ἄθρει δὴ οὖν ὅπως ἓνα λέγοντες υἱόν, κύριον δὲ αὐτὸν καὶ
- L III 28 Χριστόν Ἰησοῦν ὀνομάζοντες, ἐκ τοῦ θεοῦ καὶ πατὸς γεγενῆσθαι φασιν εἶναι τε μονογενῇ καὶ 5
- PG 20 10 θεὸν ἐκ θεοῦ καὶ φῶς ἐκ φωτός, γεννηθέντα καὶ οὐ ποιηθέντα καὶ ὁμοούσιον τῷ πατρί. καίτοι τὸ Χριστὸς ὄνομα φαίη τις ἂν ὡς ἤρμωσε μὲν οὐ μόνῳ τῷ Ἐμμανουήλ, ἀλλὰ γὰρ καὶ ἐφ' ἐτέρων αὐτὸ τεθειμένον εὐρήσομεν. ἔφη γὰρ πού θεὸς περὶ τῶν ἐξελεγμένων καὶ ἡγιασμένων
- Ps. 104, 15 ἐν πνεύματι· μὴ ἄπτεσθε τῶν χριστῶν μου καὶ ἐν τοῖς προφήταις μου μὴ πονηρεύεσθε. καὶ μὴν καὶ ὁ θεσπέσιος Δαυὶδ κεχρισμένον εἰς βασιλέα παρὰ τοῦ θεοῦ 10
- 1 Reg. 24, 7 διὰ χειρὸς Σαμουὴλ χριστὸν κυρίου τὸν Σαοὺλ ἀποκαλεῖ. καὶ τί τοῦτο λέγω, καίτοι μετὸν
- M III 597 εὐκόλως τοῖς ἐθέλουσιν ἰδεῖν τοὺς ἐν πίστει τῇ ἐν Χριστῷ δεδικαιωμένους καὶ ἡγιασμένους ἐν πνεύματι τῇ τοιαύτῃ κλήσει τιμημένους; καὶ γοῦν ὁ προφήτης Ἀμβακούμ τὸ ἐπὶ Χριστῷ
- Hab. 3, 13 μυστήριον καὶ τὴν δι' αὐτοῦ σωτηρίαν προανακέκραγε λέγων· ἐξῆλθες εἰς σωτηρίαν λαοῦ σου τοῦ σῶσαι τοὺς χριστούς σου. οὐκοῦν τὸ Χριστὸς ὄνομα πρέπει ἂν 15
- οὐχὶ μόνῳ τε καὶ ἰδικῶς, ὡς ἔφην, τῷ Ἐμμανουήλ, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν οἵπερ ἂν εἶεν τῇ τοῦ ἁγίου πνεύματος χάριτι κατακεχρισμένοι. πεποιῆται γὰρ ἀπὸ τοῦ πράγματος ἡ φωνὴ καὶ ἀπὸ τοῦ κεχρίσθαι χριστοί. ὅτι δὲ καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ τὴν οὕτως εὐκλεᾶ
- 1 Ioh. 2, 20. τε καὶ ἀξιόληπτον ἀληθῶς καταπλουτοῦμεν χάριν, ἐμπεδοῖ λέγων ὁ σοφὸς Ἰωάννης· καὶ 27
- ὑμεῖς χρίσμα ἔχετε ἀπὸ τοῦ ἁγίου. καὶ πάλιν· οὐ χρεῖαν ἔχετε ἵνα τις 20
- διδάσκηι ὑμᾶς, ἀλλ' ὡς τὸ αὐτοῦ χρίσμα διδάσκει ὑμᾶς. γέγραπται δὲ καὶ
- Act. 10, 38 περὶ τοῦ Ἐμμανουήλ· Ἰησοῦν τὸν ἀπο Ναζαρέτ, ὡς ἔχρισεν αὐτὸν ὁ θεὸς πνεύματι ἁγίῳ καὶ δυνάμει. καὶ μὴν καὶ ὁ θεσπέσιος Δαυὶδ πρὸς αὐτὸν πού
- Ps. 44, 8 φησιν· ἡγάπησας δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησας ἀδικίαν· διὰ τοῦτο ἔχρισέν σε ὁ θεός, ὁ θεός σου, ἔλαιον ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς μετόχους σου. τί οὖν ἂν 25
- τις ἴδοι τὸ περιττὸν ἐν τῇ ἁγίᾳ παρθένῳ παρὰ τὰς ἄλλας, κἂν εἰ λέγοιτο τεκεῖν αὐτὴν τὸν Ἐμμανουήλ; ἄτοπον γὰρ οὐδέν, κἂν εἰ ἔλοιτό τις καὶ τὴν ἐκάστου τῶν κεχρισμένων μη-
- 11 τέρα Χριστοτόκον ἀποκαλεῖν. ἀλλ' ἔστι πολὺ τὸ μεσολαβοῦν καὶ ἀσυγκρίτοις διαφοραῖς τῆς τοῦ σωτῆρος ἡμῶν εὐκλείας καὶ ὑπεροχῆς ἀποτειχίζον τὰ καθ' ἡμᾶς. οἰκέται μὲν γὰρ ἡμεῖς, ὁ δὲ κατὰ φύσιν κύριος καὶ θεός, κἂν εἰ γέγονε μεθ' ἡμῶν καὶ ἐν τοῖς καθ' 30
- ἡμᾶς οἰκονομικῶς. ταύτῃ τοι καὶ ὁ μακάριος Παῦλος Χριστὸν αὐτὸν ὠνόμαζε καὶ θεόν,
- Eph. 5, 5 οὕτω λέγων· τοῦτο γὰρ ἴστε γινώσκοντες ὅτι πᾶς πόρνος ἢ ἀκάθαρτος ἢ πλεονέκτης, ὅς ἐστιν εἰδωλολάτρης, οὐκ ἔχει κληρονομίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Χριστοῦ καὶ θεοῦ. οὐκοῦν οἱ μὲν ἄλλοι πάντες, ὡς ἔφην, εἶεν ἂν καὶ μάλα εἰκότως διὰ τὸ κεχρίσθαι χριστοί, μόνος δὲ Χριστὸς καὶ θεός ἀληθῶς ὁ Ἐμμανουήλ, καὶ οὐκ 35

VM, P [= hk], S, D [= mn], WRA^{Ac}

1 καὶ — πάντα om. VMPW τὸν δι R διὰ om. SA^{Ac} 2 καταφοιτήσαντα D 4 οὖν
om. V πῶς DR 5 Ἰησοῦν om. W τοῦ om. VMPW γεγενῆσθαι S τε καὶ D 6 καί²
om. V καὶ³ om. V 7 ὡς ἤρμωσε μὲν οὐ SD ὡς ἤρμωσθαι μὲν οὐ R οὐχ ὡς ἤρμωσμένον [ἤρμωσμένω
PW, corr. W] VMPW μόνον SDA^{Ac} γὰρ om. VDR, corr. V ἐτέρω D ἐκατέρων μάλλον δὲ
ἐφ' ἐτέρων V S πού² ὁ P 9 ἄπτεσθαι SR 10 καί² om. VMPW κεχρισμένον MPSWA^{Ac}
κεχρισμένον VD ἐχρισμένον R βασιλεῖαν R τοῦ om. SD 11 ἀπεκάλει S ἐπεκάλει D
μετὸν SR μετὸν D μὲν VMPW 12 εἰς χν W καὶ ἡγιασμένους om. D 13 ἀββακούμ V
χν P χυ R 14 σωτηρίαν] παρουσίαν S προανακέκραγε DA^{Ac} ἀνακέκραγε S προανακεκράγει VMPWR
17 κεχρισμένοι D 18 ὅτι — αὐτοὶ om. R ὑμεῖς S 20 ἁγίου VMSWRA^{Ac} θῷ PD πάλιν
om. D καὶ οὐ R 21 διδάξῃ S ἀλλ' ὡς] ἀλλὰ V ημας R 23 ἐν πνι D καί³
om. VMPSW πού om. VMPW 24 ἀδικίαν MPSmWR ἀνομίαν Vn 25 θεός²] ὁ M ὁ θεός
om. S 26 αὐτῇ R αὐτὸν MPW 27 κἂν] καὶ R 29 τὰ] τὸ W μὲν om. V 31 ὀνομάζει R
32 ἴστε VMPWR ἐστὲ SD inter utrumque variant A^{Ac} 33 ὅς MPDWR ὁ SA^{Ac} ὅστις V 34 τοῦ
om. VS 34/35 καὶ μάλα εἰκότως post χριστοὶ coll. D om. SA^{Ac} 35 χν θῷ W om. R ἀληθῶς om. P

ἀν ἁμάρτοι τάληθοῦς, εἴ τις ἔλοιτο λέγειν ὡς αἱ μὲν τῶν ἄλλων μητέρες χριστοτόκοι μὲν, οὐ μὴν ἔτι καὶ θεοτόκοι, μόνη δὲ παρ' ἐκείνας ἡ ἁγία παρθένος χριστοτόκος τε ὁμοῦ καὶ θεοτόκος νοεῖται τε καὶ λέγεται. γεγέννηκε γὰρ οὐ φιλὸν ἄνθρωπον καθ' ἡμᾶς, σαρκω- PG 21
θέντα δὲ μᾶλλον καὶ ἐνανθρωπήσαντα τὸν ἐκ θεοῦ πατρὸς λόγον. ὠνομάσμεθα μὲν γὰρ καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ κατὰ χάριν θεοῖ· πλὴν οὐχ οὕτω θεὸς ὁ υἱός, φύσει δὲ μᾶλλον καὶ L III 29
ἀληθεῖαι, κἂν εἰ γέγονε σάρξ.

12 Ἀλλ' ἴσως ἐκεῖνο ἐρεῖς· ἄρ' οὖν, εἰπέ μοι, θέοτης μήτηρ γέγονεν ἡ παρθένος; καὶ πρὸς γε τοῦτο φαμέν ὅτι γεγέννηται μὲν ὁμολογουμένως ἐξ αὐτῆς τῆς οὐσίας τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς ὁ Ζῶν τε καὶ ἐνυπόστατος αὐτοῦ λόγος καὶ ἀναρχον ἐν χρόνῳ τὴν ὑπαρξίν M III 600
ἔχει, αἰετὶ συνεφεστικῶς τῷ γεγεννηκότῳ ἐν αὐτῷ τε καὶ σὺν αὐτῷ καὶ ὑπάρχων καὶ νοοῦ- 10
μενος· ἐν ἐσχάτοις δὲ τοῦ αἰῶνος καιροῖς, ἐπειδὴ γέγονε σάρξ, τουτέστιν ἡνώθη σαρκὶ ψυ-
χὴν ἐχούσῃ τὴν λογικὴν, γεγεννηθῆναι λέγεται καὶ σαρκικῶς διὰ γυναικός. ἔοικε δὲ πῶς
τῷ καθ' ἡμᾶς τόκῳ τὸ ἐπ' αὐτῷ μυστήριον. αἱ μὲν γὰρ τῶν ἐπὶ γῆς μητέρες, ὑπη-
ρετοῦσαι τῇ φύσει πρὸς γένεσιν, ἔχουσι μὲν ἐν μήτραι πηγνυμένην κατὰ βραχὺ τὴν σάρκα
καὶ ἀφράστοις τισὶν ἐνεργείαις θεοῦ προιοῦσάν τε καὶ τελειουμένην εἰς εἶδος τὸ ἀνθρώπινον· 15
ἐνίησι δὲ τῷ Ζῳίῳ τὸ πνεῦμα ὁ θεὸς καθ' ὃν οἶδεν τρόπον. πλάττει γὰρ πνεῦμα ἀν- Zach. 12, 1
θρώπου ἐν αὐτῷ κατὰ τὴν τοῦ προφήτου φωνήν. ἕτερος δὲ σαρκὸς καὶ ὁμοίως
ἕτερος ὁ ψυχῆς ἐστὶ λόγος. ἀλλ' εἰ καὶ γεγόνῃσι μόνων αὐταὶ τῶν ἀπὸ γῆς σωμάτων
μητέρες, ἀλλ' οὖν ὅλον ἀποτεκοῦσαι τὸ Ζῳιον, τὸ ἐκ ψυχῆς δὴ λέγω καὶ σώματος, οὐχὶ
μέρος λέγονται τεκεῖν, οὐδ' ἂν εἴποι τις, φέρε εἰπεῖν, τὴν Ἑλισάβετ σαρκοτόκον μὲν, οὐ 20
μὴν ἔτι καὶ ψυχοτόκον· ἐκτέτοκε γὰρ ψυχωθέντα τὸν βαπτιστὴν καὶ ὡς ἐν ἑξ ἁμφοῖν τὸν
ἄνθρωπον, ψυχῆς δὴ λέγω καὶ σώματος. τοιοῦτόν τι πεπράχθαι παραδεξόμεθα καὶ
ἐπὶ τῇ γεννήσει τοῦ Ἑμμανουήλ. γεγέννηται μὲν γάρ, ὡς ἔφην, ἐκ τῆς τοῦ θεοῦ καὶ
πατρὸς οὐσίας ὁ μονογενὴς αὐτοῦ λόγος· ἐπειδὴ δὲ σάρκα λαβὼν καὶ ἰδίαν αὐτὴν ποιη-
σάμενος κεκηρμάτικε καὶ υἱὸς ἀνθρώπου καὶ γέγονε καθ' ἡμᾶς, οὐδέν, οἶμαι, τὸ ἄτοπον 25
εἰπεῖν, μᾶλλον δὲ καὶ ἀναγκαῖον ὁμολογεῖν ὅτι γεγέννηται κατὰ σάρκα διὰ γυναικός, κα-
θ' ἡμᾶς ἀμέλει καὶ ἡ τοῦ ἀνθρώπου ψυχὴ τῷ ἰδίῳ συναπογεννᾶται σώματι καὶ ὡς ἐν λε-
λόγισται πρὸς αὐτό, καίτοι τὴν φύσιν ἑτέρα παρ' αὐτὸ νοουμένη τε καὶ ὑπάρχουσα κατὰ
τὸν ἴδιον λόγον. κἂν εἰ βούλοιτό τις τὴν τοῦ δεινὸς μητέρα λέγειν ὡς ἔστι μὲν σαρκο-
τόκος, οὐ μὴν ἔτι καὶ ψυχοτόκος, περισσοεπήσει λίαν· τέτοκε γάρ, ὡς ἔφην, συντεθειμένον 30
εὐτεχνῶς ἐξ ἀνομοίων τὸ Ζῳιον καὶ ἐκ δυοῖν μὲν, πλὴν ἄνθρωπον ἕνα, μένοντος μὲν
ἐκατέρου τοῦθ' ὅπερ ἐστίν, συνδεδραμηκότων δὲ ὥσπερ εἰς ἐνότητα φυσικὴν καὶ οἷον ἀνα-
κρινάντων ἀλλήλοιον ὅπερ ἂν ὡς ἴδιον ἐκατέρῳ προσῇ.

7—18 Flor. Cyr. 66 ἀλλ' ἴσως — λόγος

VM, P [= lik], S, D [= mn], WRA¹Λ^c

1 ἀν ἔλοιτο VSD	μὲν om. SDA ^c	2 μὴν δὲ P	ἐκείναις S	4 τοῦ θῦ D	μὲν
om. MPW del. V	5 καὶ om. D	αὐτοὶ om. V	θεοὶ κατὰ χάριν D	5/6 πλὴν — εἰ om. S	
7 διὰ θεότητος SD	ἡ ἁγία παρθένος Flor. Cyr.	8 πρὸ S πρῶτον D	γεγέννηται S	9 λόγος	
αὐτοῦ V τοῦ θεοῦ λόγος Flor. Cyr.	10 συνεφεστικῶς R συνεφεστῶς SD συνεφεστικῶς Flor. Cyr.	10/11 καὶ [om. SD Flor. Cyr.] ὑπάρχων καὶ νοοῦμενος MPWDWR Flor. Cyr. Λ ^c συνυπάρχων καὶ συν- νοοῦμενος V	12 καὶ γεγεννηθῆναι λέγεται [λέγεται καὶ S] SD	14 γέννησιν S	τῇ μήτρᾳ R
15 ἀφράστως D	τε om. VMPW	τελουμένην R	16 τῷ Ζῳίῳ om. W	ὁ om. MPWDW	τὸ
πνεῦμα V	18 ὁ om. PR	τῆς ψυχῆς SD	αὐταὶ μόνων S μόνον αὐταὶ DW	19 δὴ λέγω om. RA ^c	
20 λέγεται M	τὴν Ἑλισάβετ φέρε εἰπεῖν S	21 ἕνα D ἐν W om. S	ἐξ om. W	22 ἐκ	
ψυχῆς W	δὴ om. W	παραδεξόμεθα MPWR, corr. R	22/23 καὶ ἐπὶ — ἑμμανουήλ παραδεξώ- μεθα P	23 καὶ	
om. M	26 καὶ om. S	ὅτι καὶ V	γεγέννηται S	27 ἀμέλει om. VMPW	28 ἐστὶν ἑτέρα R
29 καὶ D	30 ἔτι καὶ ἔτι S	περιττοεπήσει P περιττοεπήσ εἰ W περιττοεπήσ ἡ M περιττοεπὸν	ὑπάρχει V	31 ἐντέχνως P ἀτέχνως D	δυσεῖν D
ὥσπερ om. R	32/33 ἀνακρινάντων P	33 ἂν] ἐστὶν W	ἕνα ἄνθρωπον P	32 τοῦτο] τὸ R	

- PG 24 18 "Οτι δέ ἐστιν ἀναγκαιοτάτη λίαν ἡ ἔνωσις ἐπὶ Χριστοῦ, καταθρῆσαι ῥάδιον καὶ ἀταλαί-
 πωρον παντελῶς καὶ διὰ πολλῶν ἐτέρων. φέρε γάρ, εἰ δοκεῖ, τὰς τοῦ μακαρίου Παύλου
 πολυπραγμονώμεν φωνάς, ἀκριβῆ τὸν νοῦν καὶ ὡς ἐνι λεπτῶς ἐνερείδοντες. ἔφη τοίνυν
 L III 32 περὶ τοῦ μονογενοῦς· ὅς ἐν μορφῇ θεοῦ ὑπάρχων οὐχ ἄρπαγμὸν ἡγήσατο
 Phil. 2, 6-8 τὸ εἶναι ἴσα θεῷ, ἀλλ' ἐαυτὸν ἐκένωσεν μορφὴν δούλου λαβὼν, ἐν ὁμοιώ- 5
 ματι ἀνθρώπων γενόμενος, καὶ σχήματι εὐρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος, ἐταπεί-
 M III 601 νωσεν ἑαυτόν. τίς οὖν ἄρα ἐστὶν ὁ ὑπάρχων ἐν μορφῇ τοῦ θεοῦ καὶ οὐχ ἄρπαγ-
 μὸν ἡγησάμενος τὸ εἶναι ἴσα θεῷ; ἢ τίνα κεκένωται τρόπον, καθίεται δὲ ὅπως εἰς ταπεί-
 νωσιν καὶ ἐν τῇ τοῦ δούλου μορφῇ; εἰ μὲν οὖν εἰς δύο τέμνοντες τὸν ἓνα κύριον
 Ἰησοῦν Χριστόν, εἰς τε ἄνθρωπον φημι καὶ τὸν ἐκ θεοῦ πατρός λόγον, τὸν ἐκ τῆς ἀγίας 10
 παρθένου φασὶν ὑπομεῖναι τὴν κένωσιν, ἀποδυστάντες αὐτοῦ τὸν ἐκ θεοῦ λόγον, προαπο-
 δεικνύντων ὅτι καὶ ἐν μορφῇ καὶ ἰσότητι νοεῖται τε καὶ ἦν τοῦ πατρός, ἵνα καὶ τὸν τῆς
 κενώσεως ὑπομείνῃ τρόπον, εἰς ὅπερ οὐκ ἦν, καθιγμένους. ἀλλ' οὐδὲν ἐστὶν τῶν πε-
 ποιημένων, εἰ κατ' ἰδίαν νοοῖτο φύσιν, τὸ ἐν ἰσότητι τοῦ πατρός· πῶς οὖν ἄρα κεκενωσθαι
 λέγεται, εἰ τὴν φύσιν ἄνθρωπος ὦν γεγέννηται καθ' ἡμᾶς ἐκ γυναικός; ἐκ ποίας, εἰπέ μοι, 15
 πρεσβυτέρας ὑπεροχῆς τῆς ἀνθρώπου· .ονος εἰς τὸ ἄνθρωπος εἶναι κατέβη; ἢ πῶς ἂν
 νοοῖτο λαβεῖν, ὡς οὐκ ἔχων ἐν ἀρχῇ, τὴν τοῦ δούλου μορφὴν ὁ φύσει τελῶν ἐν οἰκέταις
 14 καὶ ὑπὸ ζυγᾷ δουλείας κείμενος; ἀλλὰ ναί, φησὶν, ὁ φύσει τε καὶ ἀληθῶς καὶ ἐλευθερος
 υἱός, ὁ ἐκ θεοῦ πατρός λόγος, ἐν μορφῇ τοῦ γεγεννηκότος ὑπάρχων καὶ ἴσος ὦν αὐτῷ,
 κατώικησεν ἐν ἀνθρώπῳ γεννηθέντι διὰ γυναικός, καὶ τοῦτό ἐστιν ἡ κένωσις καὶ τὸ τῆς 20
 ταπεινώσεως χρήμα καὶ τὸ ἐν τῇ τοῦ δούλου καθικέσθαι μορφῇ. εἴτα, ὦ βέλτιστοι, τὸ
 κατοικῆσαι μόνον ἐν ἀνθρώπῳ τὸν ἐκ θεοῦ λόγον ἀρκέσειεν ἂν εἰς κένωσιν αὐτῷ, καὶ
 ἀσφαλὲς εἰπεῖν ὅτι τε οὕτως ὑπέδυ τὴν τοῦ δούλου μορφὴν καὶ οὗτος αὐτῷ γένοιτ' ἂν
 Ioh. 14, 23 ὁ τῆς ταπεινώσεως τρόπος; καίτοι λέγοντος ἀκούω τοῖς ἀγίοις ἀποστόλοις· ἂν τις ἀγαπᾷ με,
 τὸν λόγον μου τηρήσει καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτόν καὶ πρὸς αὐτόν 25
 ἐλευσόμεθα καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιησόμεθα. ἀκούεις ὅπως ἐν τοῖς ἀγα-
 πῶσιν αὐτὸν συγκατοικήσειν αὐτῷ καὶ αὐτὸν ἔφη τὸν θεὸν καὶ πατέρα; ἄρ' οὖν καὶ αὐτὸν
 κεκενωσθαι δώσομεν καὶ τὴν ὁμοίαν ἀνατλήναι ταπεινώσιν τῷ υἱῷ καὶ τὴν τοῦ δούλου
 μορφὴν ἀναλαβεῖν, ὅτι τὰς τῶν ἀγαπῶντων αὐτὸν ψυχὰς ἀγίας ποιεῖται μονάς; τί δὲ
 PG 25 τὸ πνεῦμα τὸ κατοικοῦν ἐν ἡμῖν; ἄρα καὶ αὐτὸ τῆς ἐνανθρωπήσεως ἀποπληροῖ τὴν 30
 οἰκονομίαν, ἣν διὰ μόνου τοῦ υἱοῦ πεπραῆχαι φαμέν τῆς ἀπάντων σωτηρίας ἕνεκα καὶ
 15 ζωῆς; ἄπαγε τῆς οὕτω περιττῆς καὶ ἀνονήτου παντελῶς εἰκαιοβουλίας. τεταπείνωκε
 τοίνυν ἑαυτὸν ὁ ἐν μορφῇ καὶ ἰσότητι τοῦ θεοῦ καὶ πατρός ὑπάρχων λόγος, ὅτε γενόμενος
 Ioh. 1, 14 σάρξ, καθά φησιν Ἰωάννης, γεγέννηται διὰ γυναικός καὶ ὁ γέννησιν ἔχων τὴν ἐκ θεοῦ
 M III 604

VM, P [= hk], S, D [= mn], WRA^cΛ^c

1 ἀναγκαιοτάτον D	ῥάδιον D	3 φωνάς] ἀφορμὰς S	καὶ om. VMWA ^c	λεπτομερῶς V
ἐπερείδοντες VD	5/6 ὁμοιότητι S	7 τοῦ om. D	8 κατήλαθε V	9 εἰ RA ^c
οἱ VMPSDW	αὖν om. S	τεμόντες R	10 τοῦ θῷ R	11 ἀποδυστῶντες V ἀποδυστόν- τες P
11/12 προαποδεικνύντες D	προαποδεικνύτωσαν V	12 τε καὶ ἦν] γε εἶναι P	12—14 ἵνα	— πατρός om. S
13 ὑπομεῖναι R	οὐκ om. M	καθηγμένους P	14 ἄρα om. S	ἔτι D
15 καθ' ἡμᾶς om. P	ἐκ ² SDR ^a Λ ^c καὶ ἐκ VMPW	16 ὑπεροχῆς πρεσβυτέρας καὶ P ὑπεροχῆς S	τῆς	τοῦ D τοῦ S
17 ἀρχαῖς R	18 ὑπὸ] οὐχ ὑπὸ V	ζυγὸν VFW	δούλου V	φασιν VMPWA ^c
ἀληθῶς ὑπάρχων PD	καὶ om. M	20 κατώικηκεν R	21 καθικνεῖσθαι VMPW	23 οὕτως S
οὕτως VPW οὕτω M	αὐτῷ om. M	24 κενώσεως D	λέγοντος ὡς V	26 πῶς SD
27 αὐτὸν om. V	καὶ αὐτὸν ἔφη συγκατοικήσειν αὐτῷ P	αὐτῷ om. D	28 δώσομεν	SDRA ^c λέγετε VMPW
υἱῷ] θῷ R	29 ἀγίας VPSWRA ^c ἰδίας D	πεποιήται W	μονὰς DRA ^c μονὰς ἰδίας VMPSW	30 τὸ ἅγιον πᾶν V
30 τὸ ἅγιον πᾶν V	τὸ ² om. R	ἐνανθρωπίσεως W	ἀποπληροῖ SDR ^a Λ ^c ἀπεπλήρου VMPW	31 ἦν] ἢ Λ ^c
31 ἦν] ἢ Λ ^c	πᾶντων ἕνεκα σωτηρίας VMPW	32 ἀνονή- του R ἀνοήτου VMPSDW	33 τοῦ — πρὸς καὶ ἰσότητι P	θεοῦ καὶ om. W
33 τοῦ — πρὸς καὶ ἰσότητι P	34 καθὼς P	δ Ἰωάννης D	γεγέννηται S	

πατρός καὶ τὴν καθ' ἡμᾶς ὑπέμεινε παθεῖν δι' ἡμᾶς. ἐπεὶ διδασκόντων αὐτοὶ κατὰ τίνα τρόπον ὁ ἐκ θεοῦ πατὴρ λόγος Χριστὸς ἂν νοοῖτο καὶ λέγοιτο πρὸς ἡμῶν. εἰ ἀπὸ γε L III 33 τοῦ κεχρίσθαι Χριστὸς ὀνομάζεται, τίνα κέχρικεν ὁ πατήρ τῷ ἐλαίῳ τῆς ἀγαλλιάσεως Ps. 44, 8 ἦτοι τῷ ἁγίῳ πνεύματι; εἰ μὲν οὖν ἰδικῶς τὸν ἐξ αὐτοῦ καὶ μόνον γεννηθέντα θεὸν λόγον καὶ τοῦτο εἶναι φασιν ἀληθές, ἀγνοοῦσιν ὅπως καὶ τὴν τοῦ μονογενοῦς ἀδικουσί φύσιν καὶ 5 τῆς μετὰ σαρκὸς οἰκονομίας παρασημαίνουσι τὸ μυστήριον. εἰ γὰρ κέχρισται τῷ ἁγίῳ πνεύματι θεὸς ὢν ὁ λόγος, ἐπιδεᾷ πάντως ἁγιασμοῦ καὶ οὐχ ἐκόντες ὁμολογήσουσιν κατὰ τοὺς ἄνωθεν ἔτι χρόνους ὑπάρχειν αὐτόν, καθ' οὗς οὕτω κεχρισμένος ἀμέτοχος ἦν ἔτι τῆς ὕστερον αὐτῷ δοθείσης δωρεᾶς. τὸ δὲ ἁγιασμοῦ τητῶμενον σεσάλευται κατὰ φύσιν καὶ οὐκ ἂν νοοῖτο παντελῶς ἡμοιρηκὸς ἀμαρτίας ἦτοι τοῦ δύνασθαι πλημμελεῖν 10 ὑπομεμένηκεν οὖν ἄρα καὶ τροπὴν τὴν εἰς τὰ ἀμείνω τυχόν ὁ λόγος. πῶς οὖν ὁ αὐτός Mai. 3, 6 ἐστὶ καὶ οὐκ ἡλλοίωται; καὶ εἰ θεὸς ὢν ὁ λόγος καὶ ἐν μορφῇ καὶ ἰσότητι τοῦ πατρὸς ἐχρίετό τε καὶ ἡγιάζετο, φαίη τις ἂν ἴσως ὡς ἀπὸ γε τοῦ πράγματος εἰς ἐξιτήλους ἐννοίας ἀπενηνεγμένος ὅτι τάχα που καὶ αὐτὸς ὁ πατήρ δέοιτ' ἂν ἁγιασμοῦ, μᾶλλον δὲ ἤδη καὶ μεῖζων αὐτοῦ πέφηνεν ὁ υἱός, εἴπερ ἡγιάσται μὲν αὐτός, ἴσος ὢν αὐτῷ καὶ ἐν μορφῇ πρὸ 15 ἁγιασμοῦ, ὃ δὲ ἀπομεμένηκεν ἐν οἷς ἦν αἰεὶ καὶ ἔστιν καὶ ἔσται, οὕτω τὴν εἰς τὰ ἀμείνω λαβὼν ἐπίδοσιν διὰ γε τοῦ ἡγιάσθαι καθ' ὁμοιότητα τοῦ υἱοῦ. μεῖζον δὲ ἤδη καὶ ἀμφοῖν ὁράται τὸ πνεῦμα τὸ ἁγιάζον αὐτούς, εἴπερ ἐστὶν οὐκ ἐνδοιαστὸν ὡς ἀπάσης ἀντιλογίας δίχα τὸ ἔλαττον ὑπὸ τοῦ κρείττονος εὐλογεῖται. ἀλλ' ἐστὶν ταῦτα λῆρος καὶ Hebr. 7, 7 τερθρεία καὶ ἀποπληξίας ἐγκλήματα. ἁγία γὰρ κατὰ φύσιν ἡ ὁμοούσιος τριάς, ἅγιος ὁ 20 πατήρ, ἅγιος δὲ καὶ ὁ υἱὸς οὐσιωδῶς κατὰ τὸν ἴσον τρόπον, ὁμοίως δὲ καὶ τὸ πνεῦμα. 16 οὐκοῦν ὅσον εἰς ἰδίαν φύσιν, οὐχ ἡγιάσται κατὰ μόνας ὁ ἐκ θεοῦ πατὴρ λόγος. εἰ δὲ δὴ τις οἶοιτο τὸν ἐκ τῆς ἁγίας παρθένου γεγεννημένον κεχρίσθαι τε καὶ ἡγιάσθαι μόνον ταύτῃ τοι καὶ ὀνομάσθαι Χριστόν, λεγέτω παρελθὼν εἰ ἀπόχρη τὸ χρίσμα πρὸς τὸ ἀπο- PG 28 φῆναι τὸν χριόμενον ἰσοκλεᾶ καὶ ὁμόθρονον τῷ πάντων ἐπέκεινα θεῷ. καὶ εἰ μὲν 25 ἀπόχρη, καὶ τοῦτο ἐροῦσιν ὡς ἐστὶν ἀληθές· κεχρίσμεθα καὶ ἡμεῖς, καὶ μαρτυρήσει λέγων ὁ θεσπέσιος Ἰωάννης καὶ ὑμεῖς χρίσμα ἔχετε ἀπὸ τοῦ ἁγίου. ἐσόμεθα 1 Ioh. 2, 20 δὴ οὖν ἐν ἴσῳ τάχα που καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ τῷ θεῷ, εἴργει δέ, οἶμαι, παντελῶς οὐδὲν καὶ συνεδρεῦειν αὐτῷ, καθάπερ ἀμέλει καὶ αὐτὸς ὁ Ἐμμανουήλ· εἴρηται γὰρ πρὸς αὐτὸν κάθου Ps. 109, 1 ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. προσ- M III 605 κυνέτω καὶ ἡμᾶς ἡ τῶν ἄνω πνευμάτων ἁγία πληθὺς· ὅταν γὰρ φησιν, εἰσαγάγηι τὸν 31 πρωτότοκον εἰς τὴν οἰκουμένην, λέγει· καὶ προσκυνήσάτωσαν αὐτῷ πάντες Hebr. 1, 6

3—22 Flor. Cyr. 67 τίνα κέχρικεν — λόγος

22—25 οὐκοῦν — θεῷ adferuntur a Cyrillo in apologia xii capitulorum contra Orientales [A 24]
27 [= PG 76, 329], cf. hos ipsos in 20 [PG p. 325] φησὶν ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ

VM, P [= hk], S, D [= ma], WRA¹Ac

1 καὶ πρὸ VR, corr. R ὑπομείναι R δι' ἡμᾶς παθεῖν R αὐτῶν MDW καὶ κατὰ D
2—3 ἂν νοοῖτο — Χριστὸς om. MW 2 εἰ μὴ P 3 καὶ τίνα M 4 τῷ om. P τὸν
μόνον ἐξ αὐτοῦ V λόγον καὶ θῶ D 5 τοῦτον Flor. Cyr. φασὶν εἶναι D εἶναι φασὶν S
τάληθές Ac ἀληθῶς Flor. Cyr. 6 παρασιαινέουσι V 7—12 ἐπιδεᾷ — ὁ λόγος om. Flor. Cyr.
9 εἰς ὕστερον M ἐσῶστερον VW ἡττώμενον VMW σαλεύεται VMPW 10 ἡμοιρηκὸς MR, corr. R
ἀμαρτίαν V 11 ἄρα] ἔτι D τὴν om. VMPW ὁ om. M 13 τε om. Flor. Cyr. ὡς
om. VMPW εἰς om. R 14—16 μᾶλλον — ἁγιασμοῦ om. SD 15 μεῖζον M πέφηνεν R
Flor. Cyr. ἀναπέφηνεν VP ἀπέφηνεν MW αὐτοῦ VW Flor. Cyr. αὐτὸς M καὶ πρὸ P πρὸ τοῦ V
16 ὑπομεμένηκεν SD ἐναπομεμένηκεν V ἐν om. Vm καὶ ἔσται om. Ac 17 διὰ γε] δὲ γε ei δὲ Flor.
Cyr. codd. 18 ὁράται om. R ὡς] καὶ M πείσῃ W 18/19 ἀπολογία P 19 λῆρος ταῦτα SD
20 γὰρ ἐστὶ Flor. Cyr. 21 καὶ κατὰ SD τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον Flor. Cyr. 22 ὅσον VMPWRA¹
apol. ὅσον ἦκεν SD Flor. Cyr. κατὰ — λόγος om. R 23 οἶεται V ἡγιάσθαι] ἡβάσθαι V
25 ἀλειφόμενον V 26 ἀπόχρη SDR¹Ac ἀπόχρη τὸ χρίσμα VMPW 28 δὴ om. P αὐτοὶ om. R

- L III 36** ἄγγελοι θεοῦ. ἀλλ' ἡμεῖς μὲν, εἰ καὶ τῷ ἀγίῳ κεχρίσμεθα πνεύματι, τὴν μὲν τῆς υἰοθεσίας καταπλουτοῦμεν χάριν, κεκλήμεθα δὲ καὶ θεοί, τό γε μὴν τῆς ἑαυτῶν φύσεως μέτρον οὐκ ἄγνοήσομεν. ἐσμὲν γὰρ ἐκ γῆς καὶ τελοῦμεν ἐν οἰκέταις, ὃ δὲ ἐστὶν οὐκ ἐν οἷς ἡμεῖς, ἀλλὰ
- 17** φύσει τε καὶ ἀληθῶς υἱὸς καὶ τῶν ὅλων κύριος καὶ ἔξ οὐρανῶν. καὶ οὐ δῆπου φαμὲν ὀρθὰ φρονεῖν ἡρημένοι σαρκὸς γενέσθαι πατέρα τὸν θεὸν οὐδ' αὖ τὴν τῆς θεότητος φύσιν γεγενῆσθαι διὰ γυναικός, οὕτω προσλαβοῦσαν τὸ ἀνθρώπινον, συνενεγκόντες δὲ μᾶλλον εἰς ἔνωσιν τὸν τε ἐκ θεοῦ φύντα λόγον καὶ τὸν ἐκ τῆς ἁγίας παρθένου τελείως ἄνθρωπον, ἓνα Χριστὸν Ἰησοῦν καὶ κύριον προσκυνήσομεν, οὔτε τῶν τῆς θεότητος ὄρων ἔξω τιθέντες διὰ τὴν σάρκα οὔτε μὴν εἰς ἀνθρωπότητα φιλήν καταβιβάζοντες διὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς ὁμοίωσιν. οὕτω νοήσεις τὸν ἐκ θεοῦ φύντα λόγον τὴν ἐκούσιον ὑπομεῖναι κέ-
- Phil. 2, 8. 7 νωσιν· οὕτω τεταπείνωκεν ἑαυτὸν μορφὴν δούλου λαβὼν ὁ κατὰ φύσιν ἰδίαν ἐλεύθερος·
- Hebr. 2, 16. οὕτω σπέρματος Ἀβραάμ ἐπελάβετο καὶ κεκοινώνηκεν αἵματος καὶ σαρκός. εἰ γὰρ ἄν-
- 14**θρωπος νοεῖται φιλὸς καθ' ἡμᾶς, πῶς ἐτέρου παρ' αὐτὸν φυσικῶς ἐπελάβετο σπέρματος
- Hebr. 2, 17 Ἀβραάμ; πῶς δὲ τῆς ἰδίας σαρκὸς κεκοινωνηκέναι λέγεται, ἵνα κατὰ πάντα τοῖς ἀδελφοῖς ὁμοιωθῇ; τὸ γὰρ τισιν ὁμοιοῦσθαι λεγόμενον ἔξ ἀνομοίου τινὸς ἐπὶ τὸ δεῖν ὁμοιοῦ-
- 18**σθαι τρέχει. ἐπελάβετο τοίνυν σπέρματος Ἀβραάμ καὶ κεκοινώνηκεν αἵματος καὶ σαρκός ὁ τοῦ θεοῦ λόγος, ἴδιον ποιησάμενος σῶμα τὸ ἐκ γυναικός, ἵνα μὴ μόνον ὑπάρχων θεός, ἀλλ' ἤδη καὶ ἄνθρωπος γεγονώς καθ' ἡμᾶς νοοῖτο διὰ τὴν ἔνωσιν. οὐκοῦν ἐκ δυοῖν μὲν πραγμάτων ὁμολογουμένως, θεότητος τε καὶ ἀνθρωπότητος ὁ Ἐμμανουήλ· πλὴν εἰς κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς τε καὶ ἀληθῶς υἱὸς θεός τε ὁμοῦ καὶ ἄνθρωπος καὶ οὐκ ἄνθρωπος
- PG 29 θεοποιηθεὶς ἐν ἴσῳ τοῖς κατὰ χάριν, θεὸς δὲ μᾶλλον ἀληθινὸς ἐν ἀνθρωπείᾳ μορφῇ πεφηνώς δι' ἡμᾶς. πιστῶσεται δὲ πρὸς τοῦτο ἡμᾶς καὶ ὁ θεσπέσιος Παῦλος λέγων·
- Gal. 4, 4 ὅτε δὲ ἦλθεν τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἔξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, γενόμενον ἐκ γυναικός, γενόμενον ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ἔξαγοράσῃ, ἵνα τὴν υἰοθεσίαν ἀπολάβωμεν ἡμεῖς. εἶτα τίς ὁ ἀπεσταλμένος ὑπὸ
- M III 608 νόμον τε καὶ ἐκ γυναικός, ὡς ἔφη, γεγεννημένος, πλὴν ὅτι πάλιν αὐτὸς ὁ πέρα μὲν νόμων
- Hebr. 2, 17 ὡς θεός, ἐπειδὴ δὲ κεχηρημάτικεν ἄνθρωπος, γεγονώς καὶ ὑπὸ νόμον, ἵνα κατὰ πάντα τοῖς
- Mt. 17, 27 ἀδελφοῖς ὁμοιωθῇ; καὶ γοῦν συνετέλει μὲν ὁμοῦ τῷ Πέτρῳ τὸ δίδραχμον κατὰ τὸν Μωσέως νόμον· ὅτι δὲ ἐστὶν ἐλεύθερος ὡς υἱὸς καὶ νόμου κρείττων ὡς θεός, καὶ εἰ
- Mt. 17, 25. 26 γέγονεν ὑπὸ νόμον ὡς ἄνθρωπος, ἐδίδασκε λέγων· οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ τίνων λαμβάνουσι κῆνσον ἢ τέλη; ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν ἢ ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων; Πέτρου δὲ φάσκοντος ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων, ἐπήνεγκεν αὐτός· ἄρα γε ἐλεύθεροί εἰσιν οἱ υἱοί.

*Οντος δὴ οὖν ἐναργοῦς ὡς οὐκ ἂν λέγοιτο Χριστὸς ἔξω τε σαρκὸς ὑπάρχων καὶ

L III 37 οἷον εἰ κατὰ μόνας ὁ ἐκ θεοῦ λόγος, πρεπούσης δὲ μᾶλλον αὐτῷ τῆς τοιαύτης κλήσεως, ὅτε 33 γέγονεν ἄνθρωπος, φέρε δὴ φέρε δεικνύμεν ἔξ αὐτῶν ἐλόντες τὰς πίστεις τῶν ἱερῶν γραμμάτων

4—12 Flor. Cyr. 68 καὶ οὐ — σαρκός

VM, P [= hk], S, D [= mn], WRA ¹ Ac				
2 τότε γε D	2/3 ἠγνοήσαμεν SD	4 οὐρανῶν SDR ¹ Ac οὐρανοῦ VMPW	5 πατέρα]	
παρὰ S	οὐδὲ [οὐδ' M] αὐτὴν τὴν MSD	αὖ πάλιν Flor. Cyr.	6 γεγενῆσθαι S	προλαβοῦ-
σαν S	8 προσκυνήσωμεν MR, corr. R, W	τὸν — ὄρον D	12 σαρκὸς ὁ τοῦ θῆ λόγος D	13 πῶς
ως R	14 ἵνα om. S	15 ὁμοιωσθαι VkW R ὁμοιωσθαι Mh	ἰδεῖν S om. P	15/16 ὁμοιοῦ-
σθαι M	18 ἐν MW	δυεῖν D	19 ὁμολογουμένων MPW ὁμολογουμένων V	τε om. S
20 καὶ ¹ om. R	καὶ οὐκ ἄνθρωπος SDR ¹ Ac οὐ VMPW	21 ἀληθινός om. D	22 δὲ om. R	
πρὸς om. SD	23 δὲ ἦλθεν] διήλθε M	24 γεννώμενον ἐκ γυναικός VMmW	25 λάβωμεν M	
ἀποστελλόμενος VMPW	26 ἐκ] ἀπὸ P	γεγεννημένος ὡς ἔφη R	ἔφην D	γεγεννη-
μένος S ¹ Ac	28 καὶ γοῦν καὶ R	συντελεῖ RA ¹ Ac συντελεῖ VMPSDW	δίδραχμον VMPDW	
30 ὑπὸ R	τίνος W	32 ἐκ SR	αὐτὸς SRA ¹ Ac ὁ αὐτὸς D αὐτοῖς VMPW	ἄρα] ἐτι D
34 ἐναργῶς VR				

ὅτι θεὸς κατὰ φύσιν ἐστὶ καὶ εἰς ἐνότητα συνενηνεγμένος, τὴν πρὸς γε φημί τὴν ἰδίαν σάρκα· οὐδὲ πεφηνότος ἀληθοῦς, θεοτόκος ἂν λέγοιτο πρὸς ἡμῶν καὶ σφόδρα εἰκότως ἢ ἁγία παρθένος. 19 οὐκοῦν ὁ προφήτης Ἡσαΐας μόνον οὐχὶ καὶ ἐνανθρωπήσαντα τὸν υἱὸν καὶ ὅσον οὐδέπω παρεσόμενον προκατεδείκνυε λέγων· ἰσχύσατε χεῖρες ἀνειμέναι καὶ γόνατα παρα- Ies. 35, 3-6 λελυμένα· παρακαλέσατε οἱ ὀλιγόψυχοι τῇ διανοίᾳ· ἰσχύσατε, μὴ φοβείσθε. ἰδοὺ ὁ θεὸς ἡμῶν κρίσιν ἀνταποδίδωσι καὶ ἀνταποδώσει· αὐτὸς ἤξει καὶ σώσει ἡμᾶς. τότε ἀνοιχθήσονται ὀφθαλμοὶ τυφλῶν καὶ ὦτα κωφῶν ἀκούσονται· τότε ἀλείται ὡς ἔλαφος ὁ χωλὸς καὶ τρανὴ ἔσται γλῶσσα μογιλάλων. ἄθρει δὴ οὖν ὅπως καὶ κύριον ἀποκαλεῖ καὶ θεὸν ὀνομάζει καίτοι λαλῶν ἐν πνεύματι, ὅτι μὴ ἄνθρωπον ἀπλῶς θεοφόρον ἠπίστατο τὸν Ἐμμανουὴλ οὔτε μὴν ὡς ἐν 10 ὀργάνου τάξει παρειλημμένον, ἀλλὰ θεὸν ἀληθῶς ἐνηνθρωπηκότα. τότε γὰρ τότε καὶ ἀνεώχθησαν μὲν ὀφθαλμοὶ τυφλῶν, ἤκουσαν δὲ καὶ ὦτα κωφῶν, τότε καὶ ἐλάφου δίκην ὁ χωλὸς ἀνεπήδα, γέγονε δὲ καὶ τρανὴ γλῶσσα μογιλάλων. οὕτως αὐτὸν τοῖς ἁγίοις εὐαγγελισταῖς διακηρύττειν ἐκέλευεν τὸ πνεῦμα λέγον· ἐπ' ὄρος ὑψηλὸν ἀνάβηθι, ὁ Ies. 40, 9-11 εὐαγγελιζόμενος Σιών, ὕψωσον τῇ ἰσχύϊ τὴν φωνήν σου, ὁ εὐαγγελιζόμενος Ἱερουσαλήμ· ὑψώσατε, μὴ φοβείσθε. εἰπὼν ταῖς πόλεσιν Ἰουδα· ἰδοὺ ὁ θεὸς ἡμῶν, ἰδοὺ κύριος μετὰ ἰσχύος ἔρχεται καὶ ὁ βραχίων μετὰ κυρείας. ἰδοὺ ὁ μισθὸς μετ' αὐτοῦ καὶ τὸ ἔργον ἐνώπιον αὐτοῦ. ὡς ποι- PG 32 μὴν ποιμανεῖ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ καὶ τῷ βραχίονι αὐτοῦ συνάξει ἄρνas. ἐπέφανε γάρ ἡμῖν ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς ἰσχύν ἔχων τὴν θεοπρεπῆ καὶ βραχί- 20 ονα μετὰ κυρείας, τουτέστιν ἐν ἐξουσίᾳ τε καὶ κυριότητι. τοιγάρτοι καὶ ἔφασκε τῷ μὲν λεπρῷ θέλω, καθαρίσθητι, ἤπτετο δὲ τῆς σοροῦ καὶ ἀνίστη τεθνεῶτα τὸν τῆς χήρας Mt. 8, 3 υἱόν. συνήγαγε δὲ καὶ ἄρνas· ποιμὴν γάρ ἐστιν ἀγαθός, τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θείς ὑπὲρ Lc. 7, 14 τῶν προβάτων. τοιγάρτοι καὶ ἔφασκε· καθὼς γινώσκει με ὁ πατήρ, κἀγὼ γινώσκω τὸν πατέρα, καὶ τὴν ψυχὴν μου τίθημι ὑπὲρ τῶν προβάτων. καὶ M III 609 ἄλλα πρόβατα ἔχω, ἃ οὐκ ἐστὶν ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης· κἀκεῖνά με δεῖ ἀγαγεῖν, 28 καὶ τῆς φωνῆς μου ἀκούσουσι καὶ γενήσονται μία ποίμνη, εἰς ποιμὴν. ἀρχόμενος δὲ τῶν ἐπ' αὐτῷ κηρυγμάτων καὶ ὁ θεσπέσιος βαπτιστὴς οὔτε θεότητος ὀργانون οὔτε μὴν ἄνθρωπον ἀπλῶς θεοφοροῦντα κατὰ τινος, θεὸν δὲ μᾶλλον μετὰ σαρκὸς ἢ γοῦν ἐνηνθρωπηκότα τοῖς ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἰουδαίαν εὐηγγελίζετο λέγων· ἐτοιμάσατε Mt. 3, 3 τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους τοῦ θεοῦ ἡμῶν. τίνος οὖν 31 ἄρα προστέταχεν ἐτοιμάζεσθαι τὰς ὁδοὺς πλὴν ὅτι Χριστοῦ, τουτέστιν ἐν ἀνθρωπεῖαι μορφῇ πεφηνότος τοῦ λόγου; ἀπόχρη δέ, οἶμαι, πρὸς πίστιν καὶ ὁ θεσπέσιος Πάυλος, L III 40 ἐπιμαρτυρῶν τε καὶ λέγων· τί οὖν ἐροῦμεν; εἰ ὁ θεὸς ὑπὲρ ἡμῶν, τίς καθ' Rom. 8, 31, 32 ἡμῶν; ὅς γε τοῦ ἰδίου υἱοῦ οὐκ ἐφείσατο, ἀλλ' ὑπὲρ ἡμῶν πάντων παρέ- 35

VM, P [= bk], S, D [= mn], WRA^{1c}

1 ὅτι καὶ D 2 ἀληθοῦς om. S καὶ σφόδρα VMPWR σφόδρα καὶ μάλα SD 3 καὶ¹ om. D οὕτω V 4 προκαταδεικνύει R 5 παρακαλεῖσθε SD 6 ἡμῶν — αὐτὸς om. SD 8/9 μογιλάλων γλῶσσα V μογιλάλων PWSD μογιλάλου M 9 οὖν om. W καίτοι MPSDWRA^{1c} 10 ἄτε V 11 ἀληθῶς VMPWRA^{1c} ἀληθῶς καὶ S καὶ ἀληθῶς καὶ D γὰρ SDR γὰρ δὴ VMPW 12 μὲν om. R τυφλῶν ὀφθαλμοὶ SD 13 μογιλάλων VPMWSD τοῖς ἁγίοις αὐτόν M 14 ἐκέ- λευσε SD πᾶ MSWDR πᾶ τὸ VP λέγων W 15 τὴν σιών VMPW ἐν τῇ P 16 τὴν ἱερουσαλήμ VMPW 17 βραχίων SDRA^{1c} βραχίων αὐτοῦ VMPW 18 μισθὸς SDRA^{1c} μισθὸς αὐτοῦ VMPW ἐνώπιον αὐτῶν S 19 τῷ MWRA^{1c} ἐν τῷ VPSD 20 ὁ¹ om. VMPSD τὴν om. P 20/21 μετὰ — βραχίονα V 21 ἐν om. PR μὲν om. R 22 ἀνίστει W ἀνίστα SD τεθνεῶτα om. SD 23 συνήγε P ἑαυτοῦ S τιθεῖς SD θήσει MW 24 τῶν om. V 26 δεῖ με MWR 27 ἀκούσωσι D ἀκούουσι R γενήσεται VMPA^{1c} 28 αὐτοῦ R βαπτιστῆς ἰωάν- νησ SD 30 ἐνανθρωπηκότα M τὴν om. V 31 τοῦ — ἡμῶν MSDRA^{1c} αὐτοῦ VPW 32 ἄρα om. VMPW ἐτοιμάσαι D ὀνομαζεσθαι R ἄνω V 33 πεφηνότι V μακρίως SD 34 τε om. SD τίς ὁ M 35 ἀπάντων R om. S

δωκεν αὐτόν, πῶς οὐχὶ καὶ σὺν αὐτῷ τὰ πάντα ἡμῖν χαρίζεται; εἶτα, εἰπέ μοι, πῶς ἂν νοοῖτο θεοῦ καὶ ἴδιος υἱὸς ὁ ἐκ τῆς ἀγίας παρθένου; ὥσπερ γὰρ ἴδιον ἀνθρώπου καὶ μὴν καὶ ἐκάστου τῶν ἐτέρων ζώων τὸ ἐξ αὐτοῦ κατὰ φύσιν γεγεννημένον, οὕτως ἴδιον θεοῦ τὸ ἐκ τῆς οὐσίας αὐτοῦ νοοῖτ' ἂν εἶναι καὶ λέγοιτο. πῶς οὖν ἴδιος θεοῦ υἱὸς ὠνόμασται ὁ Χριστός, ὃς καὶ δέδοται παρὰ τοῦ θεοῦ καὶ πατὴρ τῆς ἀπάν-
 Rom. 4, 25 των ἕνεκα σωτηρίας καὶ ζωῆς; παρεδόθη γὰρ διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν καὶ
 Ies. 53, 12 αὐτὸς ἀνομίας πολλῶν ἀνῆνεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον κατὰ
 1 Petr. 2, 24 τὴν τοῦ προφήτου φωνήν. πρόδηλον οὖν ὅτι τὸ τῆς ἐνώσεως χρήμα παραληφθὲν ἀναγ-
 καίως ἴδιον υἱὸν ἀποφαίνει τοῦ θεοῦ τὸν ἐκ τῆς ἀγίας παρθένου. σῶμα γὰρ ἦν οὐχ
 ἐτέρου τινὸς τῶν καθ' ἡμᾶς, ἴδιον δὲ μᾶλλον αὐτοῦ τοῦ ἐκ τοῦ πατρὸς ὄντος λόγου τὸ 10
 γεννηθὲν ἐξ αὐτῆς.

21 Εἰ δὲ δὴ ψιλὴν καὶ μόνην ἀπονέμει τις αὐτῷ τὴν ὀργανικὴν ὑπουργίαν, ἀποπέμψει καὶ οὐχ ἐκὼν καὶ τοῦ εἶναι κατὰ ἀλήθειαν υἱόν. ὑποκείσθω γὰρ τις τῷ λόγῳ, φέρε εἰπεῖν, ἄνθρωπος, ἔστω δὲ αὐτῷ καὶ παῖς τὰ εἰς λύραν τεχνίτης ψάλλειν τε ἄριστα μεμελετηκώς· ἄρ' οὖν ὁ τοιοῦτος καταλογίζεται τὴν λύραν καὶ τὸ τῆς ὠιδῆς ὄργανον ἐν υἱοῦ τάξει σὺν τῷ 13
 PG 33 υἱῷ; καίτοι πῶς οὐκ εὐθὺς λίαν τὸ χρήμ' ἔστιν; ἡ μὲν γὰρ εἰς ἔνδειξιν παρελήφθη τῆς τέχνης, ὃ δὲ ἔστι καὶ ὄργανον δίχα τοῦ τεκόντος υἱός. εἰ δὲ δὴ φαῖεν ὅτι παρελήφθη πρὸς ὑπουργίαν ὁ ἐκ γυναικός, ἵνα δι' αὐτοῦ τελεῖται τὰ θαύματα καὶ τῶν εὐαγγελικῶν θεσπισμάτων ἀναλάμψη τὸ κήρυγμα, λεγέσθω καὶ ἕκαστος τῶν ἀγίων προφητῶν θεότητος
 Exod. 7, 20 ὄργανον καὶ πρὸ γε τῶν ἄλλων ὁ ἱεροφάντης Μωυσῆς, ὃς ἀνασχὼν τὴν ῥάβδον μετετίθει 20
 14, 21, 17, 6 μὲν εἰς αἶμα τοὺς ποταμούς, διστὰς δὲ καὶ αὐτὴν τὴν θάλασσαν διὰ μέσων ἰέναι κυμάτων
 Ps. 113, 8 ἐκέλευε τοῖς ἐξ Ἰσραὴλ, ἐπιφέρων δὲ αὐτὴν καὶ πέτραις ὑδάτων αὐτὰς ἐποίει μητέρας καὶ
 1 Tim. 2, 5 πηγὴν ἔδειξε τὴν ἀκρότομον καὶ μεσίτης γέγονε θεοῦ καὶ ἀνθρώπων καὶ νόμου διάκονος
 M III 612 ἦν καὶ καθηγεῖτο λαῶν. οὐδὲν οὖν ἄρα τὸ περιττὸν ἐν Χριστῷ καὶ πεπλεονέκτηκε μὲν οὐδαμῶς τοὺς πρὸ αὐτοῦ γεγονότας ὡς ἐν ὀργάνων χρειᾷ τε καὶ τάξει κατὰ τὸν ἴσον 25
 Ps. 88, 7 τρόπον παρελημμένος, πεφλυάρηκε δὲ κατὰ τὸ εἶκος ὁ θεσπέσιος Δαυὶδ ἐκείνο εἰπὼν ὅτι τίς ἐν νεφέλαις ἰσωθήσεται τῷ κυρίῳ καὶ τίς ὁμοιωθήσεται τῷ κυρίῳ
 22 ἐν υἱοῖς θεοῦ; ἀλλ' ὁ γε σοφώτατος Παῦλος τελούντα μὲν ἐν οἰκέταις ἀποφαίνει Μωσέα, θεὸν δὲ καὶ κύριον ἀποκαλεῖ τὸν ἐκ γυναικός οἰκονομικῶς γεγονότα, τουτέστι Χριστόν.
 Hebr. 3, 1-6 γέγραφε γὰρ ὡδί· ὥστε, ἀδελφοὶ ἅγιοι, κλήσεως ἐπουρανίου μέτοχοι, κατα- 30
 νοήσατε τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς ὁμολογίας ἡμῶν Ἰησοῦν πιστὸν ὄντα τῷ ποιήσαντι αὐτόν, ὡς καὶ Μωυσῆς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. πλείονος γὰρ οὗτος δόξης παρὰ Μωυσῆν ἡξίωται, καθ' ὅσον πλείονα τιμὴν ἔχει

8—11 Flor. Cyr. 69 πρόδηλον — αὐτῆς

VM, P [= bk], S, D [= mn], WRA¹Λ^c

1	εαυτὸν S	χαρίζεται MWR	2	νοῆται P	καὶ VMPWRA ^c om. SDA ^t	3	καὶ μὴν
	καὶ MPSR καὶ μὴν VW καὶ D	ἐτέρου S		καὶ κατὰ SD	3/4 γεγεννημένον S	4	ἐκ om. V
	νοοῖτο SD	εἶναι om. PA ^{1c}	5	ὁ om. R	καὶ om. SD		τοῦ om. VMPW καὶ om.
	Flor. Cyr.	πρὸς VMPWRA ^{1c}	6	γάρ] δὲ P	8 προφήτου] μακαρίου S		τὸ om. SR
9	ἀποφαίνεται M	τοῦ om. SD		τὰν] τὸ Λ ^c τὸν ἔμμανουὴλ τὸν V	10	ἐκ πρὸς MPWK	
	θου πρὸς Flor. Cyr.	13 τις] πῶς V	14	τε] τὰ VMW τε non uertunt Λ ^{1c}	15	ἄρα VMPW	σύν]
	ἐν M	16 ἀνέθεσ M		λίαν om. R	γὰρ λύρα SDA ^{1c}	18	τελείται M
	τελεῖται V τελεῖ S	19 ἀναλάβη D		ἀγίων om. R	19/20 ὄργανον θεότητος M	20	ἄλλων
	VMPWRA ^{1c} ἄλλων ἀπάντων SD	μωσῆς SDR	21	διαχωρίζων V	δέ om. W		θάλατταν R
22	ἐκέλευσε SD	ἰσραηλίταις P	25	εἰώσ V	τᾶξει τε καὶ χρεῖα V	τε om. P	25/26 κατὰ —
	τρόπον anie πεφλυάρηκε coll. P	26	παρειλημμένος SR ^{corr}	παρειλημμένους MPDWRA ^{1c}	καὶ οὗτος		
	παραλαμβάνεται V	καὶ ὁ V		κακείνου V τοῦτο SD	ὅτι om. PA ¹	27	καὶ τίς om. SD
29	καὶ om. S	γεγονότα om. R	τὸν χν P	30	γέγραπται SD	δέ P	ὡδε VMPW
	ἀγίας VMW μου ἀγίας P	32	μωσῆς D	δῶν SDRΛ ^c om. VMPWA ¹	33	δόξης οὗτος VR	

τοῦ οἴκου ὁ κατασκευάσας αὐτόν. πᾶς γὰρ οἶκος κατασκευάζεται ὑπὸ **L III 41**
 τινος, ὁ δὲ τὰ πάντα κατασκευάσας θεός. καὶ Μωυσῆς μὲν πιστός ἐν ὅλῳ
 τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ὡς θεράπων εἰς μαρτύριον τῶν λαληθησομένων· Χριστὸς
 δὲ ὡς υἱὸς ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, οὗ οἶκος ἐσμὲν ἡμεῖς. ἄθρει δὴ οὖν ὅπως
 καὶ τὸ τῆς ἀνθρωπότητος αὐτῷ τετήρηκε μέτρον καὶ τῆς ἀνωτάτω δόξης καὶ θεοπρεποῦς **5**
 ἀξίας ἀπονέμει τὴν ὑπεροχήν. ἀρχιερέα γὰρ καὶ ἀπόστολον εἰπὼν καὶ μὴν καὶ
 γενέσθαι πιστὸν τῷ ποιήσαντι αὐτὸν εὖ μάλα διαβεβαιούμενος, τετιμῆσθαι μειζόνως
 ἢ κατὰ Μωσέα φησίν, καθ' ὅσον πλείονα τιμὴν ἔχει τοῦ οἴκου ὁ κατασκευάσας
 αὐτόν· εἴτα προσεπάγει πᾶς γὰρ οἶκος κατασκευάζεται ὑπὸ τινος, ὁ δὲ τὰ
 πάντα κατασκευάσας θεός. οὐκοῦν τέτακται μὲν ἐν ποιήμασιν καὶ ἐν τοῖς κα- **10**
 τεσκευασμένοις ὁ θεοπέσιος Μωυσῆς, κατασκευαστὴς δὲ τῶν ὅλων δέδεικται Χριστός, καίτοι
 θεοῦ λεγομένου κατασκευάσαι τὰ πάντα. θεὸς οὖν ἄρα καὶ ἀληθινὸς ἀνενδοιάστως ἐστί.
 καὶ Μωυσῆς μὲν ὡς θεράπων ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ πιστός, Χριστὸς δὲ ὡς υἱὸς ἐπὶ τὸν
 οἶκον αὐτοῦ, οὗ οἶκος ἐσμὲν ἡμεῖς, καίτοι θεοῦ λέγοντος διὰ φωνῆς προφητῶν ὅτι **14**
 ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς καὶ ἐμπεριπατήσω καὶ ἔσομαι αὐτῶν θεός καὶ αὐτοὶ **2 Cor. 6, 16**
23 ἔσονται μοι λαός. ἀλλὰ τίς ἂν νοοίτο, φαίη τις ἂν ἴσως, ἡ διαφορὰ Χριστοῦ καὶ **PG 36**
 Μωυσέως, εἴπερ ἄμφω γεγόνασι διὰ γυναικῶν; πῶς ὁ μὲν οἰκέτης καὶ ὡς ἐν οἴκῳ
 πιστός, ὁ δὲ καὶ φύσει κύριος ὡς υἱὸς καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, τουτέστιν ἡμᾶς; οἶμαι
 δὲ ἔγωγε παντὶ τῷ χρήμα ὑπάρχειν ἐναργές, εἴπερ ἐστὶν ἐν καλῷ φρενὸς καὶ νοῦν **1 Cor. 2, 16**
 ἔχει Χριστοῦ κατὰ τὸν μακάριον Παῦλον. ὁ μὲν γὰρ ἦν ἄνθρωπος καὶ ὑπὸ ζυγὰ δουλείας, **20**
 ὁ δὲ κατὰ φύσιν ἐλεύθερος ὡς θεός καὶ δημιουργὸς τῶν ὅλων καὶ κένωσιν ἀνατλάς τὴν
 ἐθελούσιον δι' ἡμᾶς, ἀλλ' οὐχὶ τοῦτο αὐτὸν τῆς θεοπρεποῦς δόξης ἐξοικιεῖ οὔτε μὴν τῆς
 ὑπερτάτης καὶ κατὰ πάντων ὑπεροχῆς ἀποσοβήσῃ· πόθεν; ὥσπερ γὰρ ἡμεῖς τὸ αὐτοῦ **M III 613**
 πνεῦμα πλουτήσαντες (κατώκηκε γὰρ ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν) τετάγμεθα μὲν ἐν τέκνοις **Eph. 3, 17**
 θεοῦ, τὸ γε μὴν εἶναι τοῦθ' ὅπερ ἐσμὲν, οὐκ ἀποβεβλήκαμεν (ἐσμὲν γὰρ ἄνθρωποι κατὰ **25**
 φύσιν, καίτοι θεῷ λέγοντες ἄββᾶ ὁ πατήρ), οὕτως καὶ αὐτὸς ὁ τῆς τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς **Rom. 8, 15**
 οὐσίας ἀπορρήτως ἐκπεφηνῶς θεὸς λόγος προσλαβὼν τὸ ἀνθρώπινον τετίμηκε μὲν τὴν
 φύσιν, οὐ μὴν ἔξω γέγονε τῆς ἰδίας ὑπεροχῆς, μεμένηκε δὲ καὶ ἐν ἀνθρωπότητι θεός.
 οὐκοῦν οὐκ ἐν ὀργάνου τάξει παρελήφθαι φαμέν τὸν ἐκ τῆς παρθένου ναόν, ἐπόμενοι
 δὲ μᾶλλον τῇ πίστει τῶν ἱερῶν γραμμάτων καὶ ταῖς τῶν ἁγίων φωναῖς σάρκα γεγενῆσθαι **Ioh. 1, 14**
 τὸν λόγον διακεισόμεθα κατὰ γε τοὺς ἤδη πλειστάκις ἡμῖν προαποδοθέντας τρόπους. **31**
 οὕτως καὶ τέθεικεν ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ἰδίαν ψυχὴν. ἐπειδὴ γὰρ ἦν ὁ θάνατος αὐτοῦ τῷ κόσμῳ
 σωτήριος, ὑπέμεινε σταυρόν, αἰσχύνῃς καταφρονήσας, καίτοι ζωὴ κατὰ φύσιν ὑπάρχων **Hebr. 12, 2**
 ὡς θεός. πῶς οὖν ἡ ζωὴ τεθνάναι λέγεται; τῇ ἰδίᾳ σαρκὶ παθοῦσα τὸν θάνατον, ἵνα **L III 44**

VM, P [= hk], S, D [= mn], WRA¹Ac

2 ὁ μωυσησ P 3 μαρτυρίαν V 4 ὁ οἶκος D πῶς SD 5 αὐτοῦ V δόξης
 om, SD 8 μωυσεά M 9 εἴτα προσεπάγει MPWR εἴτα προσάγει SD om, V τὰ om, R
 10/11 κατεσκευασμένοις MW κατασκευασμένοις PR κατασκευαζομένοις V κατασκευασμοῖς SD 11 μωυσης R
 τῶν — x̄s SDR¹Ac τούτων ὁ τῶν ὅλων θ̄s V τούτων ὁ τῶν ὅλων δέδεικται k̄s [k̄s om, MW] x̄s MPW
 13 ἐν ὅλῳ — πιστός ὡς θεράπων S οἶκος αὐτοῦ SD 14 ὁ οἶκος D τῶν προφητῶν SD
 16 μου R νοοίτο om, P ἴσως om, WR 17 μωυσεως PSD ἄμφω om, V γυναικὸς SD
 18 καὶ om, W ὡς VMPWRA¹Ac καὶ SD καὶ SDR¹Ac om, VMPW αὐτοῦ om, M 19 τῷ
 om, D 20 ζυγὸν δούλου V 22 ἐθελουσίαν S ἐξοικιεῖ SR ἐξοικιεῖ D ἐξοικίσει VMW ἐξοικίσει P
 23 καὶ om, D ἀποσοβεῖ R αὐτὸ SA¹Ac 24 κατώκησε VD καὶ τετάγμεθα W μὲν
 om, W 26 τῷ θ̄w D λέγοντος R 28 οἰκείας M 29 τὸν — ναόν om, R ναόν] υἱόν V
 30 γεγενῆσθαι VP γενέσθαι D 31 διεισόμεθα P ἡμῖν om, R 32 οὕτω γὰρ SD οὕτως V
 οὕτι M τέθεικεν P ἰδίαν om, V 32/33 τοῦ κόσμου VMPW 33 ὁ σωτήριος V
 34 ὡς] ὁ S

- 24 φαίνεται Ζωή, ζωοποιούσα πάλιν αὐτήν. φέρε γάρ, εἰ καὶ ἐφ' ἡμῶν αὐτῶν ὁ τοῦ θανάτου πολυπραγμονοῖτο τρόπος, οὐχ ἅπας τις οὖν τῶν εὖ φρονούντων ἐρεῖ τοῖς ἀπὸ γῆς σώμασιν οὐ συγκαταφθεῖρεσθαι τὰς ψυχάς; ἀλλ' οἶμαι τοῦτό ἐστιν οὐδενὶ τῶν ὄντων ἐνδοιαστόν· πλὴν ἀνθρώπου θάνατος τὸ συμβεβηκὸς ὀνομάζεται. οὕτω νοήσεις καὶ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ Ἑμμανουήλ. ἦν μὲν γὰρ ὁ λόγος ὡς ἐν ἰδίῳ σώματι τῷ ἐκ γυναικός, ἐδίδου 5 δὲ αὐτὸ τῷ θανάτῳ κατὰ καιρόν, πάσχων μὲν οὐδὲν εἰς ἰδίαν φύσιν αὐτός (ζωὴ γάρ ἐστι καὶ ζωοποιός), οἰκειούμενος δὲ τὰ σαρκός, ἵνα καὶ αὐτοῦ λέγῃται τὸ παθεῖν καὶ εἰς ὁ πάντων ἀντάξιός τεθνεὺς ὑπὲρ πάντων ἀγοράσῃ τῷ ἰδίῳ αἵματι τὴν ὑπ' οὐρανὸν καὶ κατακτή-
- PG 37 σῇται τῷ θεῷ καὶ πατρὶ τοὺς ἀνὰ πᾶσαν τὴν γῆν. καὶ τοῦτο ὡς ἀληθὲς ὁ μακάριος
- Ies. 53, 12 προφήτης Ἡσαΐας διακηρύττει λέγων ἐν πνεύματι· διὰ τοῦτο αὐτὸς κληρονομήσει 10 πολλοὺς καὶ τῶν ἰσχυρῶν μεριεῖ σκῦλα, ἀνθ' ὧν παρεδόθη εἰς θάνατον ἡ ψυχὴ αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς ἀνόμοις ἐλογίσθη καὶ αὐτὸς ἁμαρτίας πολλῶν
- 25 ἀνῆνεγκεν καὶ διὰ τὰς ἀνομίας αὐτῶν παρεδόθη. εἰς οὖν ὁ πάντων ἀξιώτερος τὴν ἰδίαν ὑπὲρ πάντων τέθεικε ψυχὴν, καὶ συνεχῶρει μὲν οἰκονομικῶς καταβιβάζεσθαι βραχὺ τῷ θανάτῳ τὴν σάρκα, κατήργηκε δὲ πάλιν αὐτὸν ὡς ζωὴ παθεῖν οὐκ ἀνεχομένη τὸ 15
- M III 616 παρὰ φύσιν ἰδίαν, ἵνα καὶ ἐν τοῖς ἀπάντων ἀτονήσῃ σώμασιν ἡ φθορὰ καὶ τὸ τοῦ θανάτου
- 1 Cor. 15, 22 παραλύοιτο κράτος. ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ πάντες ἀποθνήσκομεν, οὕτω καὶ ἐν τῷ Χριστῷ πάντες ζωοποιηθήσόμεθα. εἰ γὰρ μὴ πέπονθεν ἀνθρωπίνως ὑπὲρ ἡμῶν, οὐδὲ ἐνήργηκε θεικῶς τὰ εἰς σωτηρίαν ἡμῶν. λέγεται γὰρ πρότερον μὲν ἀποθα- νεῖν ὡς ἄνθρωπος, ἀναβιώναι δὲ μετὰ τοῦτο διὰ τοι τὸ εἶναι κατὰ φύσιν θεός. εἰ τοίνυν 20
- 1 Petr. 3, 18 οὐ πέπονθε τὸ τεθνάναι σαρκὶ κατὰ τὰς γραφάς, οὐδὲ ἐζωοποιήθη πνεύματι, τουτέστιν
- 1 Cor. 15, 17 οὐκ ἀνεβίω. καὶ εἰ τοῦτό ἐστιν ἀληθές, ματαία ἡ πίστις ἡμῶν· ἐτι ἐσμέν ἐν ταῖς
- Rom. 6, 3 ἁμαρτίαις ἡμῶν. βεβαπτίσμεθα γὰρ εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ κατὰ τὰς τοῦ μακαρίου
- Eph. 1, 7 Παύλου φωνάς καὶ τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν ἐσχήκαμεν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ.
- 26 Ἀλλ' εἶπερ ἐστὶν ὁ Χριστὸς οὔτε υἱὸς ἀληθῶς οὔτε μὴ φύσει θεός, ἄνθρωπος δὲ 25 φιλὸς καθ' ἡμᾶς καὶ θεότητος ὄργανον, σεσώσμεθα μὲν οὐκ ἐν θεῷ, πόθεν; ἐνός δὲ μᾶλλον τῶν καθ' ἡμᾶς τεθνεώτος ὑπὲρ ἡμῶν καὶ δυνάμεσιν ἁλλοτρίαις ἐγγεγμένον. πῶς οὖν ἐτι κατηργήθη θάνατος διὰ Χριστοῦ; καίτοι λέγοντος ἀκούω σαφῶς περὶ τῆς
- Ioē. 10, 18 ἰδίας ψυχῆς· οὐδεὶς αἶρει αὐτὴν ἀπ' ἐμοῦ, ἀλλ' ἐγὼ τίθημι αὐτὴν ἀπ' ἐμαυτοῦ.
- L III 45 ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτὴν καὶ ἐξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτὴν. κατέβη 30 γὰρ μεθ' ἡμῶν εἰς θάνατον διὰ τῆς ἰδίας σαρκὸς ὁ θάνατος οὐκ εἰδώς, ἵνα καὶ ἡμεῖς ἀναβαίνωμεν σὺν αὐτῷ πρὸς ζωὴν. ἀνεβίω γὰρ σκυλεύσας τὸν αἶδον οὐχ ὡς ἄνθρωπος

1—7 Flor. Cyr. 70 φέρε — ζωοποιός

13—17 Flor. Cyr. 71 εἰς — κράτος

13—16 Orientales adu. Cyrilli xi capita [A 24] 106 [= PG 76, 377] ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ· 'εἰς — ἰδίαν'.

20—21 ibid. 75 [= p. 353] ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ· 'εἰ — πνεύματι'.

VM, P [= hk], S, D [= mn], WRA¹Λ^c

1 ζωοποιούσα ζωὴ S εἰ om. DΛ^c ὑμῶν M 2 πολυπραγμονοῖτο SR Flor. Cyr. *persecute-*
tur Λ^c πολυπραγμονεῖται VMPW πολυπραγμονεῖσθω D οὖν om. D φήσει P ἀπὸ γῆς om. V
 3 μὴ P om. V οὐ del. M ἐν οὐδενὶ D 4 νομίζεται Flor. Cyr. 5 ὁ λόγος] λόγος S ὁλος R
 6 ἑαυτὸν Flor. Cyr. 7 σαρκικὰ S αὐτὴ D 8 ἀγοράσει W 9 ὡς om. VMPW 10 δια-
 κηρύσσει R 11 μεριεῖται P 12/13 αὐτός — καὶ om. SD 13 ἁμαρτίας SD 13/14 ὑπὲρ
 πάντων ὁ πάντων — ἰδίαν D 14 καταβιβάζεσθαι SDRΛ^c Orient. Flor. Cyr. καταβιβάζεσθαι VMPW
 15 κατήργει VMPW δέ om. S τέ VMPW τὸ om. VMPW 16 ἀτονήσει W ἀσθενήσῃ P
 17 καὶ om. S 18 ζωοποιησόμεθα P ζωοποιησώμεθα in ζωοποιηθησόμεθα corr. W μὴ] καὶ P
 19 οὐδὲ ἐνήργηκε] ἀλλ' ἐνήργει καὶ P ἐνήργησε PSD μὲν γὰρ R το πρότερον V
 19/20 ἀποθανεῖν μὲν D 20 τοι om. VSD θεός om. SD 21 τὸ VMSDWR τὸ V^{corr} P
 26 ὡς P 27 τεθνεώτων P 28 ὁ θάνατος VMPW 30 ἐξουσίαν γὰρ D λαβεῖν πάλιν S
 31 μεθ' ἡμῶν om. V ἰδίας om. S 31/32 ἀναβῶμεν VD

καθ' ἡμᾶς, ἀλλ' ὡς θεὸς ἐν σαρκὶ μεθ' ἡμῶν καὶ ὑπὲρ ἡμᾶς. κατεπλούτει δὲ ἡ φύσις ὡς ἐν αὐτῷ δὴ καὶ πρῶτῳ τὴν ἀφθαρσίαν καὶ συνετρίβη θάνατος τῷ τῆς ζωῆς σώματι πολεμίου δίκην ἐμβαλὼν· ὥσπερ γὰρ νενίκηκεν ἐν Ἀδάμ, οὕτω πέπτωκεν ἐν Χριστῷ. καὶ γοῦν ἀναβαίνοντι δι' ἡμᾶς καὶ ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς τὸν ἐν οὐρανοῖς πατέρα καὶ θεόν, ἵνα τοῖς ἐπὶ τῆς γῆς βάσιμον ἀποφῇνη τὸν οὐρανόν, τὰς ἐπινικίους ὠιδὰς ἀνετίθει λέγων ὁ θε- 5 σπέσιος μελωιδός· ἀνέβη ὁ θεὸς ἐν ἀλαλαγμῷ, κύριος ἐν φωνῇ σάλπιγγος. Ps. 46, 6-9 ψάλατε τῷ θεῷ ἡμῶν, ψάλατε· ψάλατε τῷ βασιλεῖ ἡμῶν, ψάλατε. ψάλατε PG 40 συνετῶς· ἐβασίλευσεν ὁ θεὸς ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη. ἔφη δέ που καὶ ὁ μακάριος Παῦλος περὶ αὐτοῦ· ὁ καταβάς αὐτός ἐστιν καὶ ὁ ἀναβάς ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν, Eph. 4, 10 ἵνα πληρώσῃ τὰ πάντα. 10

27 Ὅτε τοίνυν καὶ θεὸς ἐστὶν ἀληθῶς καὶ βασιλεὺς κατὰ φύσιν, εἴρηται δὲ καὶ τῆς 1 Cor. 2, 8 δόξης κύριος ὁ ἐσταυρωμένος, πῶς ἂν ἐνδοιάσειέ τις θεοτόκον εἰπεῖν τὴν ἁγίαν παρθένον; προσκύνησον ὡς ἓνα, μὴ διελὼν εἰς δύο μετὰ τὴν ἔνωσιν· τότε γελάσει μάτην ὁ παράφρων Ἰουδαίος· τότε κυριοκτόνος ἔσται κατὰ ἀλήθειαν, ἀλώσεται δὲ πεπλημμεληκῶς οὐκ εἰς ἓνα 14 τῶν καθ' ἡμᾶς, ἀλλ' εἰς αὐτὸν τὸν τῶν ὅλων σωτῆρα θεόν καὶ δὴ καὶ ἀκούσεται· οὐαὶ M III 617 ἔθνος ἀμαρτωλόν, λαὸς πλήρης ἀμαρτιῶν· σπέρμα πονηρόν, υἱοὶ ἄνομοι· Ies. 1, 4 ἐγκατελίπατε τὸν κύριον καὶ παρωργίσατε τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραήλ. Ἑλλήνων δὲ παῖδες κατ' οὐδένα τρόπον τῇ Χριστιανῶν διαμωμήσονται πίστει· λελατρεύκαμεν γὰρ οὐκ ἀνθρώπῳ φιλῷ, μὴ γένοιτο, θεῷ δὲ μάλλον τῷ κατὰ φύσιν, οὐκ ἀγνοοῦντες αὐτοῦ τὴν δόξαν, κἄν εἰ γέγονε καθ' ἡμᾶς μεμενηκῶς ὅπερ ἦν, τουτέστι θεός. δι' αὐτοῦ τε 20 καὶ σὺν αὐτῷ τῷ θεῷ καὶ πατρὶ ἡ δόξα σὺν ἁγίῳ πνεύματι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

2 = S 2 [7] A 10. Latīnæ uersiones habentur 1) Marii Mercatoris in Collectione Pa- latina 27; 2) in Collectione CT 2, unde deriuata est Collectio Veronensis 13 24

1 Τῷ εὐλαβεστάτῳ καὶ θεοσεβεστάτῳ συλλειτουργῷ Νεστορίῳ Κύριλλος ἐν κυρίῳ L III 314 χαίρειν. Ἄνδρες αἰδέσιμοι καὶ πίστεως ἄξιοι παραγεγόνασιν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, εἴτα μετέδο- M III 884 σαν ὡσανεὶ τῆς σῆς θεοσεβείας ἀγανακτοῦσης σφόδρα καὶ πάντα κινούσης κάλων εἰς τὸ [ep. 2] PG 77, 40

VM, P [= hk], S, D [= mn], WRΛ^aΛ^c
 1 καὶ om. P ἡμῶν D 2 δὴ om. VMPSW πρῶτον D ὁ θάνατος V 3 πολέ- μου P 3 τῷ ἀδὰμ V τῷ χῶ V 4 τοῖς οὐρανοῖς S 5 τῆς om. VS βάσιν D ἐνετίθει VMPW 7/8 ψάλατε συνετῶς om. V 8 πάντα om. V δήπου P ὁ om. SD μακάριος om. SDR 9 αὐτοῦ λέγων VMPW τῶν VMPSDWΛ^c πάντων τῶν R 11 τότε S ὅτι τέ VMW 15 τῶν ὅλων om. VMPW ὅρα καὶ θῶ V καὶ¹ om. P 16 ἀμαρτωλῶν P 17 ἐγκατελίπατε D ἐγκατελείπατε R ἐγκατελίπετε VMP ἐγκατελείπετε SW 18 τὴν τῶν SD μωμήσονται D πίστιν SD 18/19 οὐ λελατρεύκαμεν γὰρ ἄνῳ P 19 οὐκ om. MW 21 θῶ πρὶ S θῶ τε καὶ πρὶ MW ἡ om. P τῷ ἁγίῳ καὶ ζωοποιῷ D αἰῶνας τῶν αἰώνων VMPWΛ^c αἰῶνας SDR

VM, P [= hk] SS₁, D [= mn], D₁ [= mn₁], AWRΛ^mΛ^aΛ^cΛⁿ
 β VMPSD ζ S₁D₁ inser. om. VMPS₁W κυρίλλου ἐπισκόπου ἀλεξανδρείας πρὸς νεστόριον S κυρίλλου [τοῦ αὐτοῦ κυρίλλου D₁] ἐπισκόπου ἀλεξανδρείας [ἐπ. ἀλ. om. D₁A] πρὸς νεστόριον ἡνίκα ἔμαθεν αὐ- τὸν κακῶς φρονεῖν DD₁A cf. Λⁿ κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου ἀλεξανδρείας ἐπιστολὴ γραφεῖσα πρὸς νεστόριον εὐσπλαγχνίας καὶ ἀπολογίας μεστὴ ὡς αὐτοῦ νεστορίου ἐξ ἀρχῆς αἰτίου γενομένου σκανδάλου πᾶσι χριστιανοῖς τὸ [1. τῷ] μὴ ὁμολογεῖν αὐτὸν θεοτόκον τὴν ἁγίαν παρθένον ἀλλὰ χριστοτόκον ὡς τοῦ χριστοῦ μὴ ὄντος κατ' αὐτὸν θεοῦ ἀλλὰ μάλλον κοινοῦ ἀνθρώπου· παρακαλοῦντος δὲ χαρίσασθαι λέξιν τοῖς σκανδαλιζομένοις ἐπὶ τῇ αὐτοῦ ἐξηγήσει καὶ θεοτόκον ὀνομάσαι αὐτὴν R 25/26 Τῷ — χαί- ρειν om. Λ^m 25 καὶ om. S θεοσεβεστάτῳ SS₁DD₁Λ^aΛ^c θεοφιλεστάτῳ VMPWR ἐπισκόπῳ συλλειτουργῷ V κύριλλος ἐπίσκοπος DD₁A 25/26 ἐν — χαίρειν om. Λⁿ 25 χῶ P 26 εἴτα μετέδασαν om. spat. rel. W εἴτα] οἵτινες M 27 καὶ τῆς D κάλων κινούσης VSS₁DD₁ πρὸς SS₁

λυπεῖν ἐμέ. βουλομένωι δέ μοι τῆς σῆς θεοσεβείας τὴν λύπην ἀναμαθεῖν ἔφασαν ὅτι
 ep. 1 τὴν πρὸς μοναστὰς ἀγίους γενομένην ἐπιστολὴν περιφέρουσι τινὲς τῶν ἀπὸ τῆς Ἀλεξαν-
 2 δρείας καὶ ἡ τοῦ μίσους ἀφορμὴ καὶ τῆς ἀηδίας αὕτη γέγονεν. τεθαύμακα τοίνυν εἰ μὴ
 ἐκεῖνο μᾶλλον ἢ σὴ θεοσεβεία καθ' ἑαυτὴν ἐλογίσατο· οὐ γὰρ πρότερον ἐμῆς γραφείσης
 ἐπιστολῆς ὁ ἐπὶ τῇ πίστει γέγονε θόρυβος, ἀλλ' ἡ εἰρημένων τινῶν παρὰ τῆς σῆς θεοσε- 3
 βείας ἢ καὶ μὴ. πλὴν χαρτίων ἢ γούν ἐξηγήσεων περιφερομένων, κάμνομεν ἡμεῖς ἐπα-
 PG 41 νορθοῦν ἐθέλοντες τοὺς διεστραμμένους. ἐγγὺς γὰρ γεγόνاسι τινὲς τοῦ μὴ ἀνέχεσθαι
 λοιπὸν ὁμολογεῖν ὅτι θεὸς ἐστὶν ὁ Χριστός, ὄργανον δὲ μᾶλλον καὶ ἐργαλεῖον θεότητος καὶ
 ἄνθρωπος θεοφόρος καὶ τί γὰρ οὐχὶ τῶν τοιούτων ἐπέκεινα; ἦν οὖν ἄρα τὸ χαλεπαί-
 νειν ἡμῶν ἐφ' οἷς εἶρηκεν ἢ οὐκ εἶρηκεν ἡ σὴ θεοσεβεία· τοῖς γὰρ περιφερομένοις χαρ- 10
 τίοις οὐ σφόδρα πιστεύω. πῶς οὖν ἐνὶ σιωπῇσαι πίστει ἀδικουμένης καὶ τοσούτων
 διεστραμμένων; ἢ οὐ παραστησόμεθα τῷ βήματι τοῦ Χριστοῦ, οὐκ ἀπολογησόμεθα δὲ
 3 τῆς ἀκαίρου σιωπῆς ἔνεκα, καίτοι τεταγμένοι παρ' αὐτοῦ πρὸς τὸ λέγειν ἃ δεῖ; τί δὲ
 ποιήσω νῦν (δεῖ με γὰρ βουλευσασθαι μετὰ τῆς σῆς θεοσεβείας), μηνύοντος τοῦ εὐλαβε- 15
 στάτου καὶ θεοσεβεστάτου τῆς Ῥωμαίων ἐπισκόπου Κελεστίνου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ θεο- 15
 σεβεστάτων ἐπισκόπων περὶ τῶν ἀπενεχθέντων οὐκ οἶδ' ὅπως ἐκεῖ χαρτίων, πότερόν ποτε
 τῆς σῆς θεοσεβείας ἢ μὴ; γράφουσι γὰρ ὡς πάνυ σκανδαλισθέντες. πῶς δὲ τοὺς ἀπὸ
 τῆς Ἀνατολῆς ἐκ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν ἐρχομένους θεραπεύσομεν καὶ τῶν χαρτίων καταγογγύ-
 M III 885 ζοντας; ἢ τάχα που νομίζει ἡ σὴ θεοσεβεία ὅτι μικρὸς ταῖς ἐκκλησίαις ἀνεφύη θόρυβος
 ἐκ τῶν τοιούτων ὁμιλιῶν; πάντες ἐσμέν ἐν ἀγῶσι καὶ πόνοις τοὺς ἕτερα φρονεῖν οὐκ οἶδ' 20
 ὅπως ἀναπεπεισμένους μεθιστάντες εἰς τὸ ἀληθές. ὅτε τοίνυν ἡ τὴν ἀνάγκην ἅπασιν τοῦ
 γογγύζειν ἐπενεγκούσα ἡ σὴ θεοσεβεία ἐστίν, πῶς αἰτιάται δικαίως; τί δέ μου καὶ μάτην
 καταβοᾷ καὶ οὐχὶ μᾶλλον ἐπανορθοῖ τὸν ἑαυτῆς λόγον, ἵνα παύσῃ σκάνδαλον οἰκουμε-
 L III 315 νικόν; εἰ γὰρ καὶ παρερρῆ λόγος ὡς ἐπὶ λαοῦ τρέχων, ἀλλ' ἐπανορθούσθω ταῖς ἐπι-
 σκέψεσιν, καὶ λέξιν χαρίσασθαι τοῖς σκανδαλιζομένοις καταξίωσον, θεοτόκον ὀνομάζων τὴν 25
 ἁγίαν παρθένον, ἵνα θεραπεύσαντες τοὺς λελυπημένους καὶ ὀρθῇ παρὰ πᾶσιν δόξαν
 ἔχοντες ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμοψυχίᾳ τῶν λαῶν τὰς συνάξεις ἐπιτελῶμεν. ὅτι δὲ ὑπὲρ
 τῆς εἰς Χριστὸν πίστει πάντα ἔτοιμοι παθεῖν ἐσμέν καὶ δεσμωτηρίων εἰς πείραν ἐλθεῖν
 4 καὶ αὐτοῦ τοῦ θανάτου, μὴ ἀμφιβαλλέτω ἡ σὴ θεοσεβεία. ἐπ' ἀληθείας δὲ λέγω ὅτι καὶ πε-
 ριόντος ἔτι τοῦ τῆς μακαρίας μνήμης Ἀττικοῦ συντέθειταί μοι βιβλίον περὶ τῆς ἁγίας καὶ ὁμοουσίου 30

29—25, 3 loquitur de Dialogis ad Hermiam, quorum liber sextus est de incarnatione

VM, P [= hk], S S₁, D = mn], D₂ [= m₁m₂], AWRΛ^ωΛ^αΛ^α

1 ἔφασαν SS₁A om. R μετέδωσαν R^ωg 2 τὴν om. D γεγεννημένην S₁D₂ γινομένην S
 τῆς om. PD 3 καὶ ἡ om. S₁ ἀδικίας SD 4 ἑαυτὴν VMPS₁D₂WR ἑαυτὸν SDA 5 θόρυβος
 θρύλλος S₁ ἡ om. MPWR περὶ S 6 εἰ RΛ^α χαρτίων τινῶν AR 7 θέλοντες V
 8 λοιπὸν om. D μᾶλλον δὲ Λ^ω 9 θεοφόρος ἀνὴρ A τῶν τοιούτων VMPSS₁DWRΛ^ω
 τούτων D₂A 10 ἡμᾶς R εἶρηκεν VSS₁DRΛ^ωτε ἢ εἶρηκεν MPD₁WA 11 σφόδρα πάντι R
 ἐνὶ VMPS₁D₂WARΛ^ω ἢν SDA^α σιωπᾶν R 12 δὲ om. S₁ 13 καίτοι γε VS₁D εἰς SDD₁A
 δὲ καὶ S₁D₂ 14 γὰρ με VS₁D₂ γὰρ M μηνύοντι S 15 θεοφιλεστάτου VMPW^ω ρώμη V
 ἐπισκόπου VMPWΛ^ω ἐκκλησίας ἐπισκόπου S₁DD₁AA^ω ἐπισκόπου ἐκκλησίας S ἐκκλησίας R 15/16 θεο-
 σεβεστάτων MPWRΛ^ω θεοφιλεστάτων VSS₁DD₁AA^α 16 ἐκεῖ χαρτίων οὐκ οἶδ' ὅπως D ἐκεῖ om. S₁
 χάρτων V πότερόν ποτε VSDAKΛ^ω πότερον S₁D₂ πρότερον MPWΛ^α 17 σὴς εἰς R ἢ μὴ
 VSS₁DD₁ARΛ^ω om. MPWΛ^α 18 ἀνατολικῆς P χαρτῶν V 18/19 καταγογγυζόν-
 των SA^α 19 οὐ μικρὸς AR ἐνεφύη R 20 πάντες μὲν S πάντες γὰρ S₁ ἢ πάντες R
 21 ὅτι VMkW ἡ om. D πᾶσι A 22 ἐνεγκούσα S₁ εἰκαῖω P τί δέ μου VMPWKA^ω
 πῶς δὲ μισεῖ SS₁DD₁AA^α 23 καὶ ἡ S₁ ἑαυτοῦ SS₁ 24 παρερρῆ VS₁ παρῆ R ὡς om. D
 ἀλλ' om. V 26 ὀρθῶς S πᾶσαν S 27 ἐν om. R δὲ καὶ S περὶ R 28 πάντες SA
 ἐτοίμως R ἐσμέν παθεῖν M 29 τοῦ om. S₁D₂R ἀμφιβαλλέτω VSS₁DD₂ corr. V δὲ om. R
 30 τοῦ τοῦ ἔτι S₁ ἐπὶ S om. R βιβλία MPW

τριάδος, ἐν ᾧ καὶ λόγος περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ μονογενοῦς, οἷς νῦν γέγραφα, συν-
 ωιδός, καὶ ὑπανέγνωμεν αὐτὰ καὶ ἐπισκόποις καὶ κλήρῳ καὶ τοῖς φιλακροάμοσι τῶν λαῶν,
 ἐκδέδωκα δὲ τέως οὐδενί. εἰκὸς οὖν ἐκδοθέντος τοῦ λόγου πάλιν ἐγκαλεῖσθαι με ὅτι
 καὶ πρὸ τῆς χειροτονίας τῆς σῆς θεοσεβείας συντέθεικα τὸ λογίδιον.

= S 3 A 11. Latine extat in Collectione CT 3

5

Τῷ δεσπότῃ μου θεοφιλεστάτῳ καὶ ἀγιωτάτῳ συλλειτουργῷ Κυρίλλῳ Νεστόριος PG 77, 44
 ἐν κυρίῳ χαίρειν. Οὐδὲν ἐπικείας Χριστιανικῆς βιαίτερον. ὑπὸ ταύτης γοῦν νῦν [ep. 3]
 διὰ τοῦ εὐλαβεστάτου πρεσβυτέρου Λάμπωνος πρὸς τὸ παρὸν βεβιάσμεθα γράμμα, πολλὰ [Loofs Nest.
 169
 μὲν εἰπόντος ἡμῖν περὶ τῆς σῆς εὐλαβείας, πολλὰ δὲ ἀκούσαντος, τὸ δὲ τελευταῖον οὐκ
 ἐνδόντος ἡμῖν, ἕως τὸ παρ' ἡμῶν εἰσεπράξατο γράμμα. καὶ τῇ τοῦ ἀνδρὸς νενικήμεθα βίαι·¹⁰
 φόβον γὰρ ὁμολογῶ κεκτηῖσθαι πολὺν περὶ πάσαν παντὸς ἀνδρὸς Χριστιανικὴν ἐπείκειαν,
 ὡς ἐγκαθήμενον αὐτῇ τὸν θεὸν κεκτημένην. τὰ μὲν οὖν παρ' ἡμῶν, καίτοι πολλῶν παρὰ
 τῆς σῆς θεοσεβείας οὐ κατὰ ἀδελφικὴν ἀγάπην (δεῖ γὰρ εἰπεῖν εὐφημότερον) γεγο-
 νότων, ἐν μακροθυμίᾳ τε καὶ γραμμάτων ἀγάπῃ προσρητικῇ· δείξει δὲ ἡ πείρα ποταπὸς
 ἡμῖν ὁ τῆς παρὰ τοῦ εὐλαβεστάτου πρεσβυτέρου Λάμπωνος βίας καρπός.¹⁵

Πῶσαν τὴν σὺν σοὶ ἀδελφότητα ἐγὼ τε καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ προσαγορεύομεν.

4 = S 11 A 12. Lecta est in concilio Chalcedonensi, cuius Gestorum lectiones non
 adfero nisi selectas. Latinæ uersiones habentur 1) Marii Mercatoris [Λ^m] in Collec-
 tione Palatina 26, ad quam proxime accedit uersio Gestorum Chalcedonensium
 antiqua [Λ^k]; hanc correxit Rusticus [Λ^r]; 2) in Collectione Quesneliana [Λ^q] 66 [vol. 20
 v 337—340]; 3) in Collectione CT 6, unde deriuata est uersio Collectionis Veronen-
 sis 14 [Λ^v] et Gestorum concilii quinti [Λ^{qs}]

Τῷ εὐλαβεστάτῳ καὶ θεοφιλεστάτῳ συλλειτουργῷ Νεστορίῳ Κύριλλος ἐν κυρίῳ M III 888
 χαίρειν. Καταφλυαροῦσι μὲν, ὡς μανθάνω, τινὲς τῆς ἐμῆς ὑπολήψεως ἐπὶ τῆς σῆς PG 77, 44
 [ep. 4]

4 Flor. Cyr. 1 ἐκ τῆς πρὸς Νεστόριον δευτέρας ἐπιστολῆς, ἧς ἡ ἀρχὴ· Καταφλυαροῦσι μὲν, ὡς μαν-
 θάνω, τινὲς τῆς ἐμῆς ὑπολήψεως

Scripta est mense Mechir [d. 26 m. Ian. — d. 24 m. Febr.] 430, subscribitur in SD: Αὕτη ἡ πρώτη
 ἐπιστολὴ ἀνεγνώσθη ἐν τῇ ἐν ἐφέσω συνόδῳ ἀνελήφθη ἐν τοῖς ὑπομνήμασι καθὼς περιέχει

VM, P [= hk], SS₁, D [= mn], D₁ [= mnt], AWRΛ^mΛ^cΛ^a

1 ἐν — λόγος] καὶ MPW 1/2 συνωδός VARΛ^m συνωδὰ MPSS₁DD₁WΛ^a 2 ὑπανέγνωιν
 μὲν MPSS₁W αὐτῷ SD καὶ om. ARΛ^m κλήρῳ SS₁DD₁AR Λ^m κληρικοῖς VMPW 3 οὐ-
 δὲν MPW 4 θεοσεβείας om. R συντέθειται V λογάδιον M in fine add. ἔρρωσο ἐν
 κυρίῳ AR alia Λ^m

3 VM, P [= hk], SD [= mn], AWR Λ^c

γ VPSD inser. ἐπιστολὴ νεστορίου πρὸς κύριλλον τὸν ἀλεξανδρείας διὰ λάμπωνος πρεσβυτέρου
 καὶ μονάζοντος SD νεστορίου πρὸς κύριλλον A 6 ἀγιωτάτῳ δεσπότῃ μου M om. V τῷ θεοφιλε-
 στάτῳ A om. MR ἀγιωτάτῳ μου V om. M 7 ἐν — χαίρειν om. R βιαίτερον VMARΛ^c βεβαιότερον
 PSDW *suauis* Λⁱ ὑπ αὐτῆς A οὖν V 9 δὲ καὶ ἀκούσαντος VPR δὲ om. V
 10 ἡμῖν R 11 χριστιανικῆς R 12 αὐτὸν R 14 τε om. S ποταμὸς Vm 16 οἱ] ἡ W

VM, P [= hk], S, D [= mn], ARBEUW Δ^wΔ^mΔ^r [= Ven. 165], Δ^cΘ^rΘ^rΛ^mΛ^qΛⁱΛ^cΛ^aΛ^kΛ^rΛ^aΛ^c

δ VP ᾱ S β̄ D inser. om. VMPSDR κυρίλλου πρὸς νεστόριον A ἐπιστολὴ τοῦ ἀγίου
 κυρίλλου πρὸς νεστόριον W τοῦ ἀγίου κυρίλλου ἐπισκόπου ἀλεξανδρείας πρὸς νεστόριον ἐπιστολὴ E
 τοῦ ἐν ἀγίοις κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου ἀλεξανδρείας ἐπιστολὴ πρὸς νεστόριον τὸν ἐν βεβήλοις B τοῦ
 αὐτοῦ ἐπιστολὴ δευτέρα πρὸς νεστόριον U ἀντίγραφον ἐπιστολῆς γραφείσης παρὰ τοῦ θεοφιλεστάτου
 ἀλεξανδρείας ἐπισκόπου [ἐπισκόπου ἀλεξανδρείας Δ^m] κυρίλλου πρὸς νεστόριον ἐπίσκοπον [ἐπ. om. Δ^m]
 μηνὶ μεχίρ [ἰνδικτιώνος τρισκαίδεκάτης [ιγ' Δ^m] Δ^w [in prima actione], Δ^m ἢ [om. Θ^m] ἐπιστολὴ τοῦ
 μακαρίου κυρίλλου πρὸς νεστόριον Δ^w [in tertia actione], Θ^r ἀντίγραφον ἐπιστολῆς ἀποσταλείσης παρὰ
 κυρίλλου πρὸς νεστόριον Δ^c 23/24 Τῷ — χαίρειν om. EΔ^mrs Λ^mqukrns 23 εὐσεβεστάτῳ B
 θεοσεβεστάτῳ RBA^c om. A 23/24 ἐν — χαίρειν om. AR 24 μὲν om. WΔ^{rs}

- θεοσεβείας, καὶ τοῦτο συχνῶς, τὰς τῶν ἐν τέλει συνόδους καιροφυλακούντες μάλιστα, καὶ
 τάχα που καὶ τέρπειν οἰόμενοι τὴν σὴν ἀκοὴν καὶ ἀβουλήτους πέμπουσι φωνάς, ἡδίκημένοι
 L III 318 μὲν οὐδέν, ἐλεγχθέντες δέ, καὶ τοῦτο χρηστῶς, ὃ μὲν ὅτι τυφλοὺς ἡδίκηει καὶ πένητας, ὃ δὲ
 ὡς μητρὶ ξίφος ἐπανατείνας, ὃ δὲ θεραπαίνῃ συγκεκλοφῶς χρυσίον ἀλλότριον καὶ τοι-
 αύτην ἐσχηκῶς αἰετὴν τὴν ὑπόληψιν, ἣν οὐκ ἂν εὖζαιτό τις συμβῆναι τισὶν καὶ τῶν λίαν
 ἐχθρῶν. πλὴν οὐ πολλὺς τῶν τοιούτων ὁ λόγος ἐμοί, ἵνα μήτε ὑπὲρ τὸν δεσπότην καὶ
 διδάσκαλον μήτε μὴν ὑπὲρ τοὺς πατέρας τὸ τῆς ἐνούσης ἐμοὶ βραχύτητος ἐκτείνωμι
 μέτρον. οὐ γὰρ ἐνδέχεται τὰς τῶν φαύλων διαδρᾶναι σκαιότητας, ὡς ἂν ἔλοιτό τις διαβιοῦν.
 Rom. 3, 14 2 ἄλλ' ἐκεῖνοι μὲν ἀρᾶς καὶ πικρίας μεστὸν ἔχοντες τὸ στόμα τῷ πάντων ἀπολογῆσονται
 κριτῇ· τετράψομαι δὲ πάλιν ἐγὼ πρὸς τὸ ὅτι μάλιστα πρέπον ἐμαυτῷ καὶ ὑπομνήσω καὶ 10
 PG 45 νῦν ὡς ἀδελφὸν ἐν Χριστῷ τῆς διδασκαλίας τὸν λόγον καὶ τὸ ἐπὶ τῇ πίστει φρόνημα
 μετὰ πάσης ἀσφαλείας ποιείσθαι πρὸς τοὺς λαοὺς ἐννοεῖν τε ὅτι τὸ σκανδαλίσαι καὶ μόνον
 Mt. 18, 6 ἕνα τῶν μικρῶν τῶν πιστευόντων εἰς Χριστὸν ἀφόρητον ἔχει τὴν ἀγανάκτησιν. εἰ δὲ δὴ
 πληθὺς εἴη τοσαύτη τῶν λελυπημένων, πῶς οὐκ ἀπάσης εὐτεχνίας ἐν χρεῖαι καθεστήκαμεν πρὸς
 γε τὸ δεῖν ἐμφρόνως περιελεῖν τὰ σκάνδαλα καὶ τὸν ὑγιᾶ τῆς πίστεως κατευρύναι λόγον τοῖς 15
 ζητοῦσι τὸ ἀληθές; ἔσται δὲ τοῦτο καὶ μάλα ὀρθῶς, εἰ τοῖς τῶν ἀγίων πατέρων περιτυγχάνον-
 τες λόγοις περὶ πολλοῦ τε αὐτοὺς ποιείσθαι σπουδάζοιμεν καὶ δοκιμάζοντες ἑαυτοὺς εἰ ἐσμέν
 2 Cor. 13, 5 ἐν τῇ πίστει κατὰ τὸ γεγραμμένον, ταῖς ἐκείνων ὀρθαῖς καὶ ἀνεπιλήπτοις δόξαις τὰς ἐν
 ἡμῖν ἐννοίας εὖ μάλα συμπλάττομεν.
 3 *Ἐφη τοίνυν ἡ ἀγία καὶ μεγάλη σύνοδος αὐτὸν τὸν ἐκ θεοῦ πατρός κατὰ φύσιν 20
 γεννηθέντα υἱὸν μονογενῆ, τὸν ἐκ θεοῦ ἀληθινοῦ θεὸν ἀληθινόν, τὸ φῶς τὸ ἐκ τοῦ φωτός,
 τὸν δι' οὗ τὰ πάντα πεποιήκεν ὁ πατήρ, κατελθεῖν σαρκωθῆναι ἐνανθρωπήσαι παθεῖν ἀνα-
 στῆναι τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ καὶ ἀνελθεῖν εἰς οὐρανοὺς. τούτοις καὶ ἡμᾶς ἔπεσθαι δεῖ καὶ τοῖς
 λόγοις καὶ τοῖς δόγμασιν, ἐννοοῦντας τί τὸ σαρκωθῆναι καὶ ἐνανθρωπήσαι δηλοῖ τὸν ἐκ
 θεοῦ λόγον. οὐ γὰρ φαμέν ὅτι ἡ τοῦ λόγου φύσις μεταποιηθεῖσα γέγονε σὰρξ, ἀλλ' 25
 οὐδὲ ὅτι εἰς ὅλον ἄνθρωπον μετεβλήθη τὸν ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος, ἐκεῖνο δὲ μάλλον ὅτι
 M III 889 σάρκα ἐψυχωμένην ψυχῇ λογικῇ ἐνώσας ὁ λόγος ἑαυτῷ καθ' ὑπόστασιν ἀφράστως τε
 καὶ ἀπερινοήτως γέγονεν ἄνθρωπος καὶ κεχηρμάτικεν υἱὸς ἀνθρώπου, οὐ κατὰ θέλησιν μόνην

20—23/24 ἀναστῆναι adfert Nestorius in ep. 5

25—p. 28, 18 Flor. R II 57 ἐκ τῆς πρὸς Νεστόριον ἐπιστολῆς β' οὐ γάρ — ὁ λόγος

25—28 Flor. Cyr. 1 οὐ γάρ — ἄνθρωπος

VM, P [= bk], S, D [= mn], ARBEUWΔ^wΔ^mΔⁿ [= Ven. 165], Δ^sΘ^uΘ^rΛ^wΛⁱΛ^eΛ^uΛ^cΛ^rΛ^oΛ^s
 1 συνεχῶς E καὶ om. AΛⁱuns 2 καὶ om. W πεπόμφασι SD 3 χρησίμως DAΛⁱuns
 δέ] δ' ἄλλος E 4 ὡς θεραπαίνῃ VMFA 5 εὖζαιτό P 6 ὁ λόγος τῶν τοιούτων SDE τῶν τοιού-
 των λόγος UΘ^r 6/7 διδάσκαλον καὶ δεσπότην SD 7 μοι VMP^r ἐκτείνωτο DΛ^wΛ^e
 8 βιοῦν A 9 μεστὸν om. V post τὸ στόμα coll. B τὸ om. VMP 9/10 ἀπολογῆσονται τῷ τῶν πάν-
 των κριτῇ A 10 τρέφομαι P ὑπομνήσκω A 11 κῶ DAΛ^a θῶ VMPE τὸν τῆς διδασκαλίας M
 12 ἀκριβείας E δέ A 12/13 ἕνα καὶ μόνον SD 13 δὴ om. PAWΔ^wΘ^r 14 ἦν R οὐχί
 πάσης E 14/15 πρὸς — δεῖν] καιρὸς δὲ τὸ αἰετὴν E 15 τε VΔ^m ὑγιᾶ SEΔ^mps κατευ-
 ρύναι VMPSDARBEUWΔ^mpsΘ^rΛ^ups κατευρῆναι Δ^s κατευθῆναι Δ^wΘ^rΛ^e insinuetur Λ^wΛ^e 16 καὶ
 μάλα ὀρθῶς τοῦτο SD μάλλον P εἰ] αἰετὴν E 16/17 λόγοις περιτυγχάνοντες B 17 σπουδάζο-
 μεν VSDEUΘ^r καὶ om. EΛⁱ δοκιμάζομεν R εἰ om. S 18 ταῖς] καὶ ταῖς W ἀν-
 επιλήπτοις VM, h [corr. h^mg], RBEUΘ^r ἀνεπιπλάστοις Δ^{ps} 19 εὐνοίας SE συμπλάττομεν VΔ^mpsΘ^r
 συμπράττομεν E 20 θῶ VMPBEΔ^wpsΘ^rΛ^upsθ^e θῶ καὶ SDARUWΛ^ups 20/21 γεννηθέντα κατὰ
 φύσιν Δ^wΘ^r γεννηθέντα Aⁱ 21 τοῦ om. PAU 22 per quem et cum quo Λⁱ ἐστὶν κατελθεῖν S
 σαρκωθῆναι τε καὶ ἐνανθρωπήσαι V 23 τοὺς οὐρανοὺς EΔ^mpsΘ^r δὲ καὶ V om. R 23/24 τοῖς
 λόγοις ἔπεσθαι δεῖ U 23 δεῖν R 24 δηλοῖ om. B 24/25 τὸν τοῦ θῶ λόγον BΛ^wκ^r dei uerbum de
 deo Λ^m 25 μεταποιεῖσθαι S 26 οὐδ' ARE ὅτι om. VΘ^r Ilor. Cyr. flor. R ἄνθρωπον
 om. P 27 ἐψυχωμένην VκDΔ^sΘ^r ὁ λόγος ἐνώσας S ἑαυτῷ ὁ λόγος Flor. Cyr. 28 μόνον
 SnEΔ^mpsΛ^wκ^r flor. R

οὕτω καὶ ἐγγεγεμένης αὐτοῦ τῆς σαρκός, πάλιν ἡ ἀνάστασις αὐτοῦ λέγεται, οὐχ ὡς πε-
σόντος εἰς φθοράν, μὴ γένοιτο, ἀλλ' ὅτι τὸ αὐτοῦ πάλιν ἐγγήγερται σῶμα.

- 6 Οὕτω Χριστὸν ἓνα καὶ κύριον ὁμολογήσομεν, οὐχ ὡς ἄνθρωπον συμπροσκυνούντες
τῷ λόγῳ, ἵνα μὴ τομῆς φαντασία παρεισκρίνηται διὰ τοῦ λέγειν τὸ *συν*, ἀλλ' ὡς ἓνα καὶ
τὸν αὐτὸν προσκυνούντες, ὅτι μὴ ἀλλότριον τοῦ λόγου τὸ σῶμα αὐτοῦ, μεθ' οὗ καὶ αὐτῷ 5
συνεδρεύει τῷ πατρί, οὐχ ὡς δύο πάλιν συνεδρευόντων υἱῶν, ἀλλ' ὡς ἑνὸς καθ' ἑνωσιν
μετὰ τῆς ἰδίας σαρκός. ἔαν δὲ τὴν καθ' ὑπόστασιν ἑνωσιν ἢ ὡς ἀνέφικτον ἢ ὡς ἀκαλ-
λῇ παραιτώμεθα, ἐμπίπτομεν εἰς τὸ δύο λέγειν υἱούς· ἀνάγκη γὰρ πᾶσα διορίσαι καὶ εἰπεῖν
M III 892 τὸν μὲν ἄνθρωπον ἰδικῶς τῇ τοῦ υἱοῦ κλήσει τετιμημένον, ἰδικῶς δὲ πάλιν τὸν ἐκ θεοῦ
λόγον υἰότητος ὄνομά τε καὶ χρῆμα ἔχοντα φυσικῶς. οὐ διαιρετέον τοιγαροῦν εἰς υἱούς 10
7 δύο τὸν ἓνα κύριον Ἰησοῦν Χριστόν. ὀνήσει δὲ κατ' οὐδένα τρόπον τὸν ὀρθὸν τῆς
πίστεως λόγον εἰς τὸ οὕτως ἔχειν, κἂν εἰ προσώπων ἑνωσιν ἐπιφημιῶσι τινές. οὐ
Ioh. 1, 14 γὰρ εἶρηκεν ἡ γραφή ὅτι ὁ λόγος ἀνθρώπου πρόσωπον ἤγνωσεν ἑαυτῷ, ἀλλ' ὅτι γέγονε
σὰρξ. τὸ δὲ σὰρκα γενέσθαι τὸν λόγον οὐδὲν ἕτερόν ἐστιν εἰ μὴ ὅτι παραπλησίως ἡμῖν
Hebr. 2, 14 μετέσχεν αἵματος καὶ σαρκὸς ἰδιόν τε σῶμα τὸ ἡμῶν ἐποίησατο καὶ προῆλθεν ἄνθρωπος 15
ἐκ γυναικός, οὐκ ἀποβεβληκῶς τὸ εἶναι θεός καὶ τὸ ἐκ θεοῦ γεννηθῆναι πατρός, ἀλλὰ καὶ
ἐν προσλήψει σαρκὸς μεμενηκῶς ὅπερ ἦν. τοῦτο πρεσβεύει πανταχοῦ τῆς ἀκριβοῦς πίστεως
L III 322 ὁ λόγος· οὕτως εὐρήσομεν τοὺς ἀγίους πεφρονηκότας πατέρας· οὕτως τεθαροσῆκασι θεοτό-
κον εἰπεῖν τὴν ἁγίαν παρθένον, οὐχ ὡς τῆς τοῦ λόγου φύσεως ἥτοι τῆς θεότητος αὐτοῦ τὴν
ἀρχὴν τοῦ εἶναι λαβούσης ἐκ τῆς ἁγίας παρθένου, ἀλλ' ὡς γεννηθέντος ἐξ αὐτῆς τοῦ ἁγίου 20
σώματος ψυχωθέντος λογικῶς, ὡς καὶ καθ' ὑπόστασιν ἑνωθεὶς ὁ λόγος γεγεννησθαι λέγεται
κατὰ σάρκα. ταῦτα καὶ νῦν ἐξ ἀγάπης τῆς ἐν Χριστῷ γράφω, παρακαλῶν ὡς ἀδελφόν
PG 49 καὶ διαμαρτυρόμενος ἐνώπιον τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγγέλων ταῦτα μεθ' ἡμῶν
καὶ φρονεῖν καὶ διδάσκειν, ἵνα σώζῃται τῶν ἐκκλησιῶν ἡ εἰρήνη καὶ τῆς ὁμονοίας καὶ
ἀγάπης ὁ σύνδεσμος ἀρραγῆς διαμένει τοῖς ἱερεῦσι τοῦ θεοῦ. 25

Πρόσπειπε τὴν παρὰ σοὶ ἀδελφότητα. σὲ ἡ σὺν ἡμῖν ἐν Χριστῷ προσαγορεύει.

7. 8 Doctr. patr. 7, 13 ἐκ τῆς συνοδικῆς Κυρίλλου πρὸς Νεστόριον ἐπιστολῆς· ἔαν δὲ — δύο υἱούς

11. 12 Doctr. patr. 27, 3 p. 194, 24 [ex Eulogio Alexandrino] ὀνήσει — τινές

14—16 Flor. Cyr. 5 τὸ δὲ σὰρκα — εἶναι θεός

18—21 Flor. Cyr. 6 οὕτως — λογικῶς

18 Doctr. patr. p. 172, 12 οὕτως — πατέρας

VM, P [= hk], S, D [= mn], ARWBEUΔ^uΔ^m, ΔP [= Ven. 165 usque ad 25 πεφρονηκότας, inde a
26 = πατέρας Pat. 415], Δ^sΘPΘ^rΛⁿΛ^qΛ^sΛ^cΛ^uΛ^kΛ^rΛⁿΛ^s

1 τῆς αὐτοῦ Flor. Cyr. τῆς VMPΛ^uα^uα^u 1/2 πεσόντος αὐτοῦ Fl. Cyr. 2 διαφθοράν Flor. Cyr.

Flor. R πάλιν τὸ αὐτοῦ E 3 κ^w ἓνα M^r ὁμολογήσωμεν mRBEΔ^mρ^sΘ^r ὁμολογοῦμεν WΛ^uα^uα^u

Flor. R συμπροσκυνῆσθαι R 4 διὰ τὸ WΘ^r ἀλλ' ὡς| ἄλλω E 5 μὴ| μὴ δὲ ὡς U τὸ

σῶμα τοῦ λόγου D αὐτῷ MPScott REUΛ^uα^uα^u αὐτῷ VSDA τὸ σῶμα αὐτοῦ Θ^r αὐτοῦ BWΔ^wρ^sΘ^rΛⁱ

Flor. R om. Λ^uk 7 ἰδίας VMPsDBEUΛ^uρ^s ἰδίας αὐτοῦ R om. AWΔ^wρ^sΘ^rΛ^uα^uα^u Flor. R

8 παραιτούμεθα VMDΘ^r Doctr. Flor. R λέγειν δύο SΔ^wρ^s Doctr. Flor. R 10/11 δύο υἱούς MARΘ^r

11 ὦνησε MP ὠφέλησε V δὲ — τρόπον| κατ' οὐδένα γὰρ τρόπον V δὲ κατ' οὐδὲν S 12 λόγον| τρόπον P

εἰ| ἡ S εἰς VMBEWΘ^r ἐπιζημιώσωσί D 13 ἡ om. V πρόσωπον ἀνθρώπου M αὐτῷ S

14 τὸν λόγον γενέσθαι P γεγενῆσθαι τὸν λόγον Flor. Cyr. εἰ μὴ| ἡ B 15 μετασχών E κεκοινωνή-

κεν S τε| δὲ DAΔ^mρ^sΛ^k δὲ τὸ Flor. R τὸ RE 16 ἐκ γυναικός om. Λ^m γεγενῆσθαι VMPΘ^r

16/17 ἀλλ' ἐν E 18 εὐρήσωμεν RΔ^m πατέρας πεφρονηκότας P πεφρονηκότας Flor. Cyr.

τέθαροσῆκασι P τεθαροσῆκασι EWΔ^wρ^sΘ^r Flor. Cyr. τεθαροσῆκαμεν U 18/19 εἰπεῖν θεοτόκον SU 19 ἡ P

τῆς om. AR τὴν om. WΔ^wρ^sΘ^r 20 λαχούσης SRB ἁγίου αὐτοῦ Flor. Cyr. 21 ψυχω-

θέντος τε DA^uρ^s ὡς| ὡς E καὶ om. RBA^m γεγενῆσθαι S γεννηθῆναι WΔ^wρ^sΘ^r

22 δὲ καὶ M ὡς ἐξ V γράφων παρακαλῶ WΔ^wΘ^r 23 διαμαρτύρομαι WΔ^wΘ^r τοῦ θ^u VME

θ^u P *dei* Λ^m *deo* Λ^uρ^s ἀγγέλων αὐτοῦ VMP 24 καὶ^r om. AR 25 διαμένει VMPDAB διαμείνη SREU

διαμείνη WΔ^wρ^sΘ^r διαμείνει Δ^s τοῖς τοῦ θ^u ἱερεῦσι B 26 om. SDRBUWΔ^wρ^sΘ^rΛ^uα^uα^u

πρόσειπε δὲ A ἐρρῶσθαι σε καὶ μνημονεύειν τοῦ κ^w σὺν αὐτοῖς καὶ οἱ σὺν ἡμῖν λίαν προσαγορεύουσιν A

σοὶ P κ^w VMP

5 = S 12 A 13. Latinae uersiones habentur 1) Marii Mercatoris in Collectione Palatina 25; 2) in Collectione CT 7, unde deriuatae sunt uersiones Collectionis Veronensis 15 et Gestorum concilii quinti

- 1 Τῷ εὐλαβεστάτῳ καὶ θεοσεβεστάτῳ συλλειτουργῷ Κυρίλλῳ Νεστόριος ἐν κυρίῳ PG 77, 49
χαίρειν. Τὰς μὲν καθ' ἡμῶν ὕβρεις τῶν θαυμαστῶν σου γραμμάτων ἀφήμι ὡς μακρο- [εἰρ. 5]
θυμίας ἀξίας ἱατρικῆς καὶ τῆς διὰ τῶν πραγμάτων αὐτῶν κατὰ καιρὸν πρὸς αὐτάς ἀπο- Loofs Nest.
κρίσεως· ὁ δὲ γε σιωπῆς οὐκ ἀνέχεται, ὡς μέγαν φέρον, εἰ σιγηθεῖ, τὸν κίνδυνον, 7 173—180
τούτου, καθὼς ἂν οἴος τε ὦ, οὐ πρὸς μακρολογίαν ἀποτεινόμενος, ποιήσασθαι πειράσομαι
τὴν διήγησιν σύντομον, τὸν τῆς σκοτεινῆς καὶ δυσπέπτου μακρηγορίας ναυτιασμόν φυλατ-
τόμενος. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν πανσόφων τῆς σῆς ἀγάπης φωνῶν, αὐτάς αὐτολεξεῖ 10
παραθεῖς. τίνες τοίνυν αἱ τῆς θαυμαστῆς τῶν σῶν γραμμάτων διδασκαλίας φωναί;
Ἡ ἀγία φησὶν καὶ μεγάλη σύνοδος αὐτὸν τὸν ἐκ θεοῦ πατρός κατὰ φύσιν γεννηθέντα p. 26, 20—23
υἱὸν μονογενῆ, τὸν ἐκ θεοῦ ἀληθινοῦ θεὸν ἀληθινόν, τὸ φῶς τὸ ἐκ φωτός, τὸν δι' οὗ τὰ
πάντα πεποίηκεν ὁ πατήρ, κατελθεῖν σαρκωθῆναι ἐνανθρωπήσαι παθεῖν ἀναστῆναι. 14
- 2 Ταῦτα τῆς σῆς θεοσεβείας τὰ ῥήματα καὶ γνωρίζεις ἴσως τὰ σά· ἀκούε δὲ καὶ τὰ παρ' ἡμῶν, M III 893
ἀδελφικὴν ὑπὲρ εὐσεβείας παραίνεσιν καὶ ἣν ὁ μέγας ἐκεῖνος Παῦλος τῷ φιλουμένῳ παρ'
αὐτοῦ Τιμοθέῳ διεμαρτύρατο· πρόσεχε τῇ ἀναγνώσει, τῇ παρακλήσει, τῇ διδαχῇ. 1 Tim. 4, 13.
τοῦτο γὰρ ποιῶν καὶ σεαυτὸν σώσεις καὶ τοὺς ἀκούοντάς σου. τί δέ 16
μοι τὸ πρόσεχε βούλεται; ὅτι τὴν τῶν ἁγίων ἐκείνων ἐξ ἐπιπολῆς ἀναγινώσκων παρά-
δοσιν συγγνώμης ἀξίαν ἡγνόησας ἄγνοϊαν, παθητὸν αὐτοὺς εἰρηκέναι νομίσας τὸν τῷ 20
πατρὶ συναίδιον λόγον· ἔγκυπον δέ, εἰ δοκεῖ, τοῖς ῥητοῖς ἀκριβέστερον καὶ τὸν θεῖον
ἐκείνον τῶν πατέρων εὐρήσεις χορὸν οὐ τὴν ὁμοούσιον θεότητα παθητὴν εἰρηκότα οὐδὲ πρόσ- PG 52
φατον γεννητὴν τὴν τῷ πατρὶ συναίδιον οὐδὲ ἀναστᾶσαν τὴν τὸν λευμένον ναὸν ἀνα-
στήσασαν. κἄν μοι τὰς ἀκοὰς εἰς ἀδελφικὴν ἱατρείαν παράσχῃς, αὐτάς σοι τὰς τῶν ἁγί-
ων πατέρων φωνάς παραθέμενος τῆς κατ' ἐκείνων ἀπαλλάξω συκοφαντίας καὶ τῆς κατὰ 25
τῶν θείων γραφῶν δι' ἐκείνων.
- 3 Πιστεύω τοίνυν φασί, καὶ εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν υἱὸν αὐτοῦ L III 323
τὸν μονογενῆ. σκόπησον ὅπως τὸ κύριος καὶ Ἰησοῦς καὶ Χριστός καὶ μονογενής καὶ
υἱός πρότερον θέντες τὰ κοινὰ τῆς θεότητος καὶ τῆς ἀνθρωπότητος ὡς θεμελίους ὀνόματα

5 subscribitur in Collectione C: scripta est mense Iunio indictione quarta decima [430]

24—p. 30, 4 adferuntur ab Eutherio in Coll. Casinensi 291 [uol. 4 p. 216, 36—217, 2]

VM, P [= hk], S, D [= mn], AWRΛ^mΛ^cΛ^u

ε VP ιβ S ιγ D νεστορίου πρὸς κύριλλον inscr. A Ἰσον ἐπιστολῇς νεστορίου πρὸς τὸν
πάππαν κύριλλον ἦτις πᾶσιν ἀπήρσεν ἐν τῇ ἀγία συνόδῳ inscr. D 4/5 Τῷ — χαίρειν om. Λ^m
4 εὐλαβεστάτῳ καὶ θεοσεβεστάτῳ ARL^u εὐλαβεστάτῳ [εὐσεβεστάτῳ S] καὶ θεοφιλεστάτῳ SDA^c εὐλα-
βεστάτῳ W δεσπότη μου τῷ [τῷ om. P] θεοφιλεστάτῳ καὶ [καὶ om. P] ἀγιωτάτῳ VMP 4/5 ἐν —
χαίρειν om. WRL^{ms} 5 θαυμασίῳ M 6 ἀξία WR πατρικῆς M γραμμάτων Λ^c
αὐτῶν om. R καιροῦς W 7 μέγα R φέρων P σιγηθῆναι S 8 τούτου VMPSDWR
τοῦτο Λ^c τοῦτο οὐκ ἀποκρύψομαι ἀλλὰ A καθ' ὅσον MW ἂν om. W οὐ VMPAWRL^c
om. SD σοῦ Λ^m 9 δυσπέπτου P 10 ἀγάπης] διδασκαλίας S 11 αἱ om. MWR σου τῶν
γραμματῶν V τῶν γραμμάτων σου M 12 θεοῦ πατρὸς VMPWRL^m θεοῦ καὶ πατρὸς SDA^c τοῦ
θεοῦ καὶ πατρὸς Λ 13 τοῦ φωτός MPS 15 δέ VDAWRL^c δὴ MPSΛ^m τὰ VMPA
τὴν D om. S ταῦτα WR 16 παῦλος ἐκεῖνος PS 17 διδαχῇ VMPSWR διδασκαλίᾳ DA 19 ἐπι-
στολῇς V 20 αὐτὸν SD 21 λόγον om. S τοῖς ῥητοῖς ἀκριβέστερον εἰ δοκεῖ DA 22 ὁμο-
ούσιον SDAWRL^m ὁμοούσιον τοῦ πατρὸς VMPA^c 22/23 εἰρηκότας οὔτε WR 23 γεννητὴν SDA^m
γέννησιν VMPWRL^c 25 πατέρων DAWRL^u ἐκείνων VMP om. S *illorum patrum* Λ^c 26 ἁγίων P
27 πιστεύω VMPWRL^c Euthérius πιστεύομεν SDAΛ^m τοίνυν φασί A τοίνυν SDA^c φασὶν Λ^m
Euth. φησὶν VMPWR καὶ SAWΛ^u Euth. om. VMPDRA^c 28 ὅτι SD καὶ ιθ καὶ χθ MSDAWRL^c
καὶ ιθ χθ PΛ^c ιθ χθ V et Christus Euther. 29 θέντα S

τότε τὴν τῆς ἐνανθρωπήσεως καὶ τῆς ἀναστάσεως καὶ τοῦ πάθους ἐποικοδομοῦσι παρά-
 δοσιν, ἵνα τῶν ὀνομάτων τῆς φύσεως ἑκατέρας κοινῶν τινων σημαντικῶν προκειμένων
 μήτε τὰ τῆς υἰότητος καὶ κυριότητος τέμνηται μήτε τὰ τῶν φύσεων ἐν τῷ τῆς υἰότητος
 4 μοναδικῷ συγχύσεως ἀφανισμῷ κινδυνεύῃ. τοῦτου γὰρ αὐτοῖς παιδευτῆς ὁ Παῦλος
 γεγένηται, ὅς τῆς ἐνανθρωπήσεως τῆς θείας τὴν μνήμην ποιούμενος καὶ μέλλων τὰ τοῦ 5
 πάθους ἐπάγειν, πρῶτον θεὸς τὸ Χριστός, τὸ κοινόν, ὡς μικρῷ πρότερον ἔφην, τῶν φύ-
 σεων ὄνομα, προσάγει τὸν λόγον ἀμφοτέραις πρεπῶδη ταῖς φύσεσιν. τί γὰρ φησιν;
 Phil. 2, 5. 6 τοῦτο φρονεῖσθω ἐν ὑμῖν ὁ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὅς ἐν μορφῇ θεοῦ ὑ-
 πάρχων οὐχ ἄρπαγμόν ἡγήσατο τὸ εἶναι ἴσα θεῷ. ἀλλ', ἵνα μὴ τὰ καθ' ἑκα-
 στον λέγω, ὑπήκοος ἐγένετο μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ. ἐπειδὴ γὰρ 10
 ἔμελλεν τοῦ θανάτου μεμνησθαι, ἵνα μὴ τὸν θεὸν λόγον ἐντεῦθεν τις παθητὸν ὑπολάβῃ,
 τίθησιν τὸ Χριστός, ὡς τῆς ἀπαθοῦς καὶ παθητῆς οὐσίας ἐν μοναδικῷ προσώπῳ προση-
 γορίαν σημαντικὴν, ὅπως καὶ ἀπαθὴς ὁ Χριστὸς καὶ παθητὸς ἀκινδύνως καλοῖτο, ἀπαθὴς
 μὲν θεότητι, παθητὸς δὲ τῇ τοῦ σώματος φύσει.
 5 Πολλὰ λέγειν περὶ τοῦτου δυνάμενος καὶ πρῶτον γε τὸ μηδὲ γεννήσεως ἐπὶ τῆς 15
 οἰκονομίας, ἀλλ' ἐνανθρωπήσεως τοὺς ἀγίους ἐκείνους μνημονεῦσαι πατέρας, τὴν τῆς βρα-
 χυλογίας ἐν προοιμίῳ ὑπόσχεσιν χαλινούσαν τὸν λόγον αἰσθάνομαι καὶ πρὸς τὸ δεύτερον
 6 τῆς σῆς ἀγάπης κινούσαν κεφάλαιον, ἐν ᾧ τὴν μὲν τῶν φύσεων ἐπὶ διαιρέσιν κατὰ
 τὸν τῆς ἀνθρωπότητος καὶ θεότητος λόγον καὶ τὴν τούτων εἰς ἑνὸς προσώπου συνά-
 M III 896 φειαν καὶ τὸ τὸν θεὸν λόγον δευτέρας ἐκ γυναικὸς μὴ φάσκειν δεδεῆσθαι γεννήσεως καὶ 20
 τὸ πάθους ἄδεκτον ὁμολογεῖν τὴν θεότητα. ὀρθόδοξα γὰρ ὡς ἀληθῶς τὰ τοιαῦτα καὶ ταῖς
 τῶν αἰρέσεων πασῶν περὶ τὰς δεσποτικὰς φύσεις ἐναντία κακοδοξίας. τὰ λοιπὰ δὲ εἰ
 μὲν τινα σοφίαν κεκρυμμένην ἐπῆγετο ταῖς τῶν ἀναγινωσκόντων ἀκοαῖς ἀκατάληπτον, τῆς
 σῆς ἐστὶν ἀκριβείας εἰδέναι· ἐμοὶ γοῦν τὰ πρῶτα καταστρέφειν ἐδόκει. τὸν γὰρ ἐν τοῖς πρῶ-
 PG 53 τοῖς ἀπαθὴ κηρυχθέντα καὶ δευτέρας γεννήσεως ἄδεκτον πάλιν παθητὸν καὶ νεόκτιστον οὐκ 25
 οἶδ' ὅπως εἰσήγεν, ὡς τῶν κατὰ φύσιν τῷ θεῷ λόγῳ προσόντων τῇ τοῦ ναοῦ συναφείᾳ
 διεφθαρμένων ἢ μικροῦ τινος τοῖς ἀνθρώποις νομιζομένου τοῦ τὸν ἀναμάρτητον ναὸν καὶ
 τῆς θείας ἀχώριστον φύσεως τὴν ὑπὲρ ἁμαρτωλῶν γέννησιν τε καὶ τελευτὴν ὑπομεῖναι ἢ
 Ioh. 2, 19 πιστεῦσθαι τῆς δεσποτικῆς οὐκ ὀφειλοῦσης φωνῆς πρὸς Ἰουδαίους βοώσης· λύσατε τὸν
 L III 326 ναὸν τοῦτον, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν, οὐ· λύσατέ μου τὴν θεότητα 30
 καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερθήσεται.

Πάλιν πλατύνει κανταῦθα βουλόμενος, τῇ τῆς ἐπαγγελίας ἀναστέλλομαι μνήμῃ·
 7 ῥητέον δ' οὖν ὅμως βραχυλογίᾳ χρησάμενον. πανταχοῦ τῆς θείας γραφῆς, ἥνικα ἂν

VM, P [= hk], SD [= mn], AWR Λ^αΛ^αΛ^α

1 τότε om. VWR τῆς ἀναστάσεως καὶ τοῦ πάθους VMSWRΛ^α Eutlier. τοῦ πάθους καὶ
 τῆς ἀναστάσεως PDAA^α 2 τῆς φύσεως ἑκατέρας DAA τῶν φύσεων ἑκατέρων VMP τῶν φύσεων
 ἑκατέρας SR ἑκατέρας τῶν φύσεων W προκειμένων σημαντικῶν S 3 θεότητος S καὶ
 κυριότητος om. V θεότητος P 4 μοναδικῶς SD κινδυνεύεται VMP τοῦτο R αὐτὸς
 VMP 5 ἐγένετο WR δς] ὁ MP τὴν om. S 6 κοινόν VMPSWRA κοινόν τῶν
 δύο DA εἶπον WR τῶν om. A 8 τοῦτο] τοῦ S 9 τὰ om. VMPA 11 παθη-
 τὸν τίς WR ὑπολάβοι SDA 13 καὶ² om. R (οὐ)κ ἀκινδύνως M καλοῖτο VMPAA^α Eutlier
 ἐκκαλοῖτο W ἐκαλεῖτο R νοοῖτο SD 14 θεότητος S 15 ἐπὶ WR πρότερον V μηδὲ
 DAWRA^α Eutlier μὴ VMPSA^α 16 ἀλλὰ καὶ D ἐκείνους τοὺς ἀγίους A ἀπομνημονεύσαι ἢ ἀπο-
 μνημονεύεται k 18 τὴν μὲν] καὶ τὴν V 19 postulatur ἐν πρόσωπον 20 καὶ τὸν τοῦ θεοῦ λόγου R
 μὴ om. S φάσκειν om. SD 21 τοῦ VMP ἀνεπίδεκτον VMP εἶναι ὁμολογεῖν A 22 λοιπὰ
 δὲ SDAWR δὲ λοιπὰ VMP 23/24 ἐστὶ τῆς σῆς ἀκριβείας WR δ' οὖν S 26 εἰσήγαγεν K
 27 τοῖς om. P τοῦ VPA τὰ MSDWR 28 φύσεις ἀχώριστον WR γένεσιν M 29 οὐκ
 ὀφειλοῦσης φωνῆς SDA φωνῆς οὐκ ὀφειλοῦσης WR οὐκ ὀφειλομένης φωνῆς VMP 30 οὐ om. D
 31 ἐγερθήσομαι W 32 πλατύνεσθαι P συστέλλομαι PΛ^α στέλλομαι M 33 δ' οὖν S γοῦν VM
 οὖν IWR δ' DA χρησαμένου P χρησάμενος M χρησάμενοι WR

Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ θεὸν καὶ ἄνθρωπον τὸν αὐτὸν οὐδὲ ἐπινοίαις οὐδὲ λογισμοῖς διυστά-
μενον, ἵνα μὴ τὰ ἐνωθέντα λογισμοῖς διαστήσαντες οἰκονομίαν σωτήριον ἀρνησώμεθα.
PG 1369 εἰ γὰρ ἔνωσις θεοῦ καὶ ἀνθρώπου διὰ τῆς οἰκονομίας γνωρίζεται, ὁ τὴν ἔνωσιν διαστήσας
τὴν οἰκονομίαν ἠρνήσατο. πιστεύσωμεν οὖν τῆς οἰκονομίας τοῖς θαύμασιν, ἵνα πιστευ-
θεῖς ὁ Χριστὸς τοῖς ὁμολογοῦσι ταύτην τὴν χάριν βασιλείαν οὐρανῶν δωρήσεται, ἥς γένοιτο
πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν χάριτι τοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

74 = S 108 A 146

L III 983
M V 181

Ἀκακίου ἐπισκόπου Μελιτηνῆς ὁμιλία λεχθεῖσα ἐν Ἐφέσῳ

Ὅρῶντί μοι, ἀγαπητοί, τὸ φαιδρὸν τοῦτο καὶ πνευματικὸν τῆς ἁγίας συνόδου συνέ-
δριον χαίρειν τε ὁμοῦ ἐπέρχεται καὶ θαρρεῖν, χαίρειν μὲν ὅτι πάντων ἐλάχιστος ὢν ἐν τῷ 10
μεγίστῳ τούτῳ τῆς σοφίας πελάγει τὸ πενιχρὸν τοῦτο τοῦ λόγου σκάφος ἰθύνειν ἐπείγο-
μαι, θαρρεῖν δὲ ὅτι τὰ τῆς ἐπαναστάσεως ταχέως θραυσθήσεται κύματα καὶ τῇ γαλήνῃ
τῆς τοῦ κυρίου εἰρήνης πρὸς τὸ οἰκουμένικόν τῆς ἐκκλησίας ἐπιστρέψει συνέδριον. εἰ
γὰρ δώδεκα ὄντες τοῦ κυρίου μαθηταί, ὅτε αὐτοῖς τὸ σκάφος ὑπὸ τῆς βίας τῶν ἀνέμων
ἠλαύνετο, ὁμοῦ τῷ βοῆσαι πρὸς τὸν κύριον τοῦ χειμῶνος ἀπηλλάττοντο, πόσω μάλλον 15
τοῦτο νῦν ἐλπίζειν ἡμῖν ἀναμφίβολον, ὅτε τοσοῦτοι τοῦ κυρίου μαθηταί ἐπὶ τὸ αὐτὸ συν-
δραμόντες ταῖς οἰκείαις ἐκδυσωπήσουσι φωναῖς τὸν κύριον, ὅτε ὁ μέγας οὗτος πάρεστι
καὶ σοφὸς κυβερνήτης οὔτε βίας ἀνέμων εὐλαβούμενος οὔτε Ζάλης ταραχάς, ἀλλὰ σὺν
τέχνῃ πολλῇ τοὺς συνερέτας ἐπὶ τὸ πηδάλιον ἄγων καὶ τούτου συνεφάπτεσθαι πείθων
Mc. 4, 38. 39 καὶ πολλῇ τῇ συμφωνίᾳ πρὸς τὸν δεσπότην βοῶν οὐ μέλει σοι ὅτι ἀπολλύμεθα; 20
καὶ ταχέως τῇ παρ' αὐτοῦ φωνῇ πρὸς τὸν σάλον τῶν κυμάτων δυσωπῶν λέγει· σιῶπα
πεφίμωσο. θαρρεῖν οὖν ἡμῖν καὶ εὐχαριστεῖν ἐπὶ τοῖς παροῦσιν ἀρμοδιώτατον, ὅππερ
L III 986 ἡ δόξασα κατὰ τῆς ἀληθείας γεγενῆσθαι ἀντίπνοια τοὺς τῆς οἰκουμένης φωστήρας ἐπὶ τὸ
2 Cor. 2, 15 αὐτὸ συνδραμεῖν παρεσκεύασεν, ὢν ὁ μὲν βίος Χριστοῦ εὐωδία ἐστὶ τῷ θεῷ, ἡ δὲ
διάνοια πρὸς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν τῆς ἀληθείας συνήπται ἐκφώνησιν. οὐ γὰρ ἄλλα μὲν 25
τοὺς προσερχομένους διδάσκομεν, ἄλλα δὲ περὶ τῶν διδασκομένων πιστεύομεν, ἀλλ' ἡμῖν
εἷς κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ μονογενὴς υἱὸς τοῦ θεοῦ, θεὸς λόγος, ὁ αὐτὸς πρὸ μὲν πάντων
τῶν αἰώνων ἐκ μόνου πατὴρ, ἐπ' ἐσχάτων δὲ τῶν ἡμερῶν ἐν τῇ τοῦ δούλου μορφῇ,
ἄνω μόνος ἐκ μόνου, κάτω μόνος ἐκ μόνης, τὰ αὐτὰ ἀμφοτέρω * * θεικῶς, ἀνθρωπίνως
δὲ τῷ ἡμετέρῳ σαρκὶ καὶ νηπιότητι τεχθῆναι, ὁ αὐτὸς ἀπαθὴς θεότητι, παθὼν δὲ ὑπὲρ 30
Phil. 2, 7 ἡμῶν ἐκουσίως σαρκί, οὐκ ἀκουσίως τὴν οἰκονομίαν δεξάμενος, ἀλλ' ἑαυτὸν κενώσας ἐκου-
σίως λαβὼν τὴν τοῦ δούλου μορφὴν. καὶ λαβὼν διὰ τί; ἵνα σε σύμμορφον τῆς οἰκείας

V, P [= hk], AWAΛc

1 λόγοις W 2 τὰ τὸν W 3 ἔνωσις — οἰκονομίας] *unitione dei et hominis dispensatio* A
ἀνῶν PW 4 τῆς οἰκονομίας A τῇ οἰκονομίᾳ VPA τὴν οἰκονομίαν W 5 τὴν χάριν ταύτην P
6 χάριτι — αἰῶνας [αἰῶνας τῶν αἰώνων A] ἀμήν AA om. VW χάριτι καὶ φιλανθρωπία τοῦ κυρίου
καὶ θεοῦ καὶ σωτήρος ἡμῶν κυρίου μεθ' οὗ δόξα κράτος τιμὴ αἰνεσις καὶ μεγαλοπρέπεια τῷ ἀνάρχῳ
αὐτοῦ πρὶ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωαρχικῷ καὶ ζωοποιῷ πνι τῇ ἁγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ καὶ ἀδιαιρέτῳ
καὶ ἀχωρίστῳ τριάδι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν P

V, P [= hk], S, D [= mn], AW

ὁδὸν V ἔε P ρδ' D 8 μελετήνῃ W 10 θαρεῖν P 11 σοφίας VPAW φίλας SD
τοῦτο om. SD 12 κύματα ταχέως θραυσθήσεται P 13 τῆς τῆς W συνέδριον SD
πέλαγος VPAW 15 ἐκυμαίνεται V τὸν om. VD 16 ἡμᾶς D ἀμφίβολον S 17 τὸν
χρὼν W ὅτι SD 19 συνεργάτας VP τοῦτω VA 20 συμφωνεία P μέλλει SDW 22 ἐπεισιν
ἐπὶ V 24 παρεσκεύασεν VPAW συνεκάλεσεν SD 26 ἡμῖν om. V 28 ἐσχάτου W
δὲ om. S 29/30 τὰ αὐτὰ — τεχθῆναι om. W *spatio relicto* 29 τὰ αὐτὰ VPA τὰ SD *malim* ὁ
αὐτὸς *lacunam posui, suppleendo e. g.* τῷ μὲν γεγενῆσθαι ἐκ πατρὸς ὢν 30 τῷ A τῇ VPSD
τεχθῆναι om. D 31/32 καὶ ἐκουσίως P

L III 327 δειλίας καὶ βοηθείας ἀγγελικῆς ἐνδεᾶ. καὶ σιωπῶ περιτομὴν καὶ θυσίαν καὶ ἰδρῶτας καὶ πείναν, ἃ τῇ σαρκὶ μὲν ὡς δι' ἡμᾶς συμβάντα προσκυνητὰ προσαπτόμενα, ἐπὶ δὲ τῆς θεότητος ταῦτα καὶ ψευδῆ λαμβανόμενα καὶ ἡμῖν ὡς συκοφάνταις δικαίας κατακρίσεως αἵτια.

- 8 Αὐταὶ τῶν ἀγίων πατέρων αἱ παραδόσεις· ταῦτα τῶν θείων γραφῶν τὰ παραγγέλματα· οὕτω τις καὶ τὰ τῆς φιλανθρωπίας τῆς θείας καὶ τὰ τῆς αὐθεντίας θεολογεῖ· ταῦτα Tim. 4, 13 μελέτα· ἐν τούτοις ἴσθι, ἵνα σοῦ ἡ προκοπὴ φανερά ᾖ πᾶσιν, ὁ Παῦλος πρὸς πάντας φησίν. τῆς δέ γε τῶν σκανδαλιζομένων φροντίδος καλῶς μὲν ποιεῖς ἀντεχόμενος καὶ χάρις τῇ τῶν θείων μεριμνητικῇ σου ψυχῇ καὶ τῶν παρ' ἡμῖν φροντιζούσῃ· γίνωσκε δὲ πεπλανημένον σαυτὸν ὑπὸ τῶν ἐνταῦθα παρὰ τῆς ἀγίας συνόδου καθηρημένων, ὡς PG 57 τὰ Μανιχαίων φρονούντων, ἡ τῶν τῆς σῆς ἴσως διαθέσεως κληρικῶν. τὰ γὰρ τῆς ἐκκλησίας καθ' ἐκάστην προκόπτει καὶ τὰ τῶν λαῶν ἐν ἐπιδόσει διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ χάριν Ies. 11, 9 τοσαύτη, ὡς τὰ τοῦ προφήτου τοὺς βλέποντας τὰ πλήθη βοᾷ· πλησθήσεται ἡ γῆ τοῦ γνῶναι τὸν κύριον ὡς ὕδωρ πολὺ κατακαλύψει θαλάσσης. τὰ τε τῶν βασιλείων ἐν ὑπερβαλλούσῃ χαρᾷ πεφωτισμένου τοῦ δόγματος, καὶ ἵνα συνελὼν ἐπιστείλῃ, ἐκείνην ἐπὶ ταῖς θεομάχοις ἀπάσαις αἰρέσεσιν καὶ τῇ τῆς ἐκκλησίας ὀρθοδοξίᾳ καθ' 2 Reg. 3, 1 ἐκάστην εὗροι τις ἂν παρ' ἡμῖν τὴν φωνὴν πληρουμένην· ὁ οἶκος Σαοὺλ ἐπορεύετο καὶ ἡσθένει καὶ ὁ οἶκος Δαυὶδ ἐπορεύετο καὶ ἐκραταιοῦτο.
- 9 Ταῦτα τὰ παρ' ἡμῶν ὡς ἀδελφῶν πρὸς ἀδελφὸν συμβουλευμάτα· εἰ δέ τις 1 Cor. 11, 16 φιλονεικεῖ, κεκράξεται καὶ δι' ἡμῶν πρὸς τὸν τοιοῦτον ὁ Παῦλος ἡμεῖς τοιαύτην 20 M III 1000 συνήθειαν οὐκ ἔχομεν οὐδὲ αἱ ἐκκλησίαι τοῦ θεοῦ. πάσαν τὴν σὺν σοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφότητα ἐγὼ τε καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ πλείστα προσαγορεύομεν. ἐρρωμένος ὑπερευχόμενος ἡμῶν διατελοίης, δέσπντα τιμιώτατε καὶ θεοσεβέστατε.

VM, P [= hk], S, D [= mn], AWRΛ^mΛ^cΛ^u

1 καὶ Λ τε καὶ VMPSDWR ἐνδεᾶ SDAWR ἐπιδεᾶ VMP 2 πείνην R πείναν καὶ δίψαν V προσκυνητὰ MPSAWRA προσκυνητῶς V πρόσκειται D συναπτόμενα VMP προσάπτομεν WR 3 ταῦτα ψευδῆ καὶ WR 5 καὶ ταῦτα D τῶν — τὰ VPA τῶν — γραφῶν SWR τὰ τῶν — γραφῶν D 7 ἡ φανερά A παρὰ πᾶσιν A ἐν πᾶσιν WR 7/8 δ — πάντας SDAWRΛ καὶ πρὸς πάντας καθὰ ὁ παῦλος VMP 8 ποιῶ M 9 ἡμῶν S 10 δὲ μᾶλλον σαυτὸν πεπλανημένον S 10—11 ἐνταῦθα — κληρικῶν τῆς σῆς διαθέσεως κληρικῶν περὶ τῶν ἐνταῦθα παρὰ τῆς ἀγίας συνόδου καθηρημένων ὡς τὰ μανιχαίων φρονούντων D 11 φρονούντων PSDΛWRΛ^{cu} νοσοούντων VMΛ^m ἡ τῶν SDAWRΛ^{mc} ἡμῶν P ὑμῶν VM 11/12 τῆς ἐκκλησίας om. V 12 τὰ κατὰ R 12/13 ἐπιδόσει — τοσαύτη [τοσαῦτα S] SDAWR ἐπιδόσει τοσαύτη — χάριν VMP 12 χῦ VMPSWRΛ^{mcu} θῦ DAΛ^c 13 τὰ παρὰ W τοὺς om. VMP 14 τε VMPSWRΛ^{mc} δὲ DAΛ^{cu} 15 ὑπερβαλλούση MSm πεφωτισμένων VMP 16 θεομάχοις SDAWRΛ om. VMP - 17 πληρουμένην τὴν φωνὴν S 19 τὰ A om. VMPSDWR ἀδελφῶ in ἀδελφοῦ corr. S ἀδελφοῦς D ἀδελφὸν S 19/20 φιλονεικεῖ SDAWRΛ^{cu} δοκεῖ φιλονεικεῖν VMP 21 οὔτε A χῦ A 21—23 πάσαν — θεοσεβέστατε om. VMP *ipsi gloriam in saecula saeculorum* Λ^m 22 ἐν χῦ AWRΛ^{cu} om. SD 22/23 ἐρρωμένος — θεοσεβέστατε om. S 23 καὶ ὑπερευχόμενος DΛ^u δέσποτα WΛ^{cu} δέσποτά μου R πάντα μοι DA

6 = S 13 A 23. Latinae versiones extant Dionysii exigui [uol. V p. 236—244; A¹, in anathematismis A¹ et A¹] et in Collectione TC 8 [A¹A²], unde deriuatae sunt eae quas habent Collectio Veronensis 17 [A¹] et Gesta Concilii quinti [A¹]

- 1 Τῷ εὐλαβεστάτῳ καὶ θεοφιλεστάτῳ συλλειτουργῷ Νεστορίῳ Κύριλλος καὶ ἡ συν- L III 395
 ελθοῦσα σύνοδος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐκ τῆς Αἰγυπτιακῆς διοικήσεως ἐν κυρίῳ χαίρειν. M III 1068
 Τοῦ σωτῆρος ἡμῶν λέγοντος ἐναργῶς ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμέ οὐκ PG 77, 105
 ἐστίν μου ἄξιος καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμέ οὐκ ἐστίν μου ἄξιος, [ep. 17]
 τί πάθωμεν ἡμεῖς οἱ παρὰ τῆς σῆς εὐλαβείας ἀπαιτούμενοι τὸ ὑπεραγαπᾶν σε τοῦ πάν- Mt. 10, 37
 των ἡμῶν σωτῆρος Χριστοῦ; τίς ἡμᾶς ἐν ἡμέραι κρίσεως ὀνῆσαι δυνήσεται ἢ ποῖαν M III 1069
 εὐρήσομεν τὴν ἀπολογία, σιωπὴν οὕτω τιμήσαντες τὴν μακρὰν ἐπὶ ταῖς παρὰ σοῦ γενο- 8
 μέναις κατ' αὐτοῦ δυσφημίαις; καὶ εἰ μὲν σαυτὸν ἠδίκηεις μόνον τὰ τοιαῦτα φρονῶν καὶ
 διδάσκων, ἥτιτων ἂν ἦν ἡ φροντίς· ἐπειδὴ δὲ πᾶσαν ἐσκανδάλισας ἐκκλησίαν καὶ ζύμην
 αἵρέσεως ἀήθους καὶ ξένης ἐμβέβληκας τοῖς λαοῖς καὶ οὐχὶ τοῖς ἐκείσε μόνους, ἀλλὰ γὰρ
 καὶ τοῖς ἀπανταχοῦ (περιηνέχθη γὰρ τῶν σῶν ἐξηγήσεων τὰ βιβλία), ποῖος ἔτι ταῖς παρ'
 ἡμῶν σιωπαῖς ἀρκέσει λόγος ἢ πῶς οὐκ ἀνάγκη μνησθῆναι λέγοντος τοῦ Χριστοῦ μὴ 13
 νομίσητε ὅτι ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν, ἀλλὰ μάχαιραν. ἦλθον Mt. 10, 34-35
 γὰρ διχάσαι ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ θυγατέρα κατὰ τῆς PG 108
 μητρὸς αὐτῆς; πίστεως γὰρ ἀδικουμένης, ἐρρέτω μὲν ὡς ἔωλος καὶ ἐπισφαλῆς ἡ
 πρὸς γονέας αἰδώς, ἡρεμείτω δὲ καὶ ὁ τῆς εἰς τέκνα καὶ ἀδελφοὺς φιλοστοργίας νόμος
 καὶ τοῦ ζῆν ἀμείνων ἔστω λοιπὸν τοῖς εὐσεβέσιν ὁ θάνατος, ἵνα κρείττονος ἀναστά- Hebr. 11, 35
 σεως τύχωσιν κατὰ τὸ γεγραμμένον. 21

- 2 Ἰδοὺ τοίνυν ὁμοῦ τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ τῇ κατὰ τὴν μεγάλην Ῥώμην συνελεγεμένην
 προεδρεύοντος τοῦ ὁσιωτάτου καὶ θεοσεβεστάτου ἀδελφοῦ καὶ συλλειτουργοῦ ἡμῶν Κε-
 λεστίνου τοῦ ἐπισκόπου καὶ τρίτῳ σε τούτῳ διαμαρτυρόμεθα γράμματι, συμβουλευόντες
 ἀποσχέσθαι τῶν οὕτω σκαιῶν καὶ ἐξεστραμμένων δογμάτων ἃ καὶ φρονεῖς καὶ διδάσκεις, 25

Flor. Cyr. 7 ἐκ τῆς πρὸς Νεστόριον τρίτης ἐπιστολῆς, ἧς ἡ ἀρχὴ· Τοῦ σωτῆρος ἡμῶν ἐναρ-
 γῶς λέγοντος

VM, P [= hk], S, D [= inn] ARWHBUZΛΔΛ'Λ'Λ'Λ'Λ'

inser. om. VMPU ἴσον ἐπιστολῆς κυρίλλου ἐπισκόπου ἀλεξανδρείας πρὸς νεστόριον περὶ τῆς
 ἀκοινωνήσεως SD τοῦ αὐτοῦ πρὸς νεστόριον A ἐπιστολὴ κυρίλλου ἐπισκόπου ἀλεξανδρείας πρὸς νεστό-
 ριον T παραινετικὴ ὥστε εἰ μὲν πισθεῖν καὶ καθυπογράψειεν τοῖς τεταγμένοις ἐν τῇ ἐπιστολῇ ἐκκλησια-
 στικοῖς κεφαλαίοις κοινωνικὸν ἐπίσκοπον αὐτὸν εἶναι· εἰ δὲ οὐκ. ἔθεν καὶ ἀκοινωνήτον τυγχάνειν αὐτὸν
 παρὰ τοῦ τῆς Ῥωμαίων ἐπισκόπου κελεστίνου R ἐπιστολὴ κυρίλλου πρὸς νεστόριον ἐπιφωνητικὴ τρίτη W
 ἐπιστολὴ κυρίλλου ἐπισκόπου ἀλεξανδρείας πρὸς νεστόριον τὸν αἰρετικὸν H τοῦ ἐν ἁγίοις κυρίλλου
 ἀρχιεπισκόπου ἀλεξανδρείας ἐπιστολὴ πρὸς τὸν αὐτὸν δυσσεβῆ νεστόριον B τοῦ ἁγίου κυρίλλου ἀρχι-
 επισκόπου ἀλεξανδρείας ἐπιστολὴ πρὸς νεστόριον ἐπίσκοπον κωνσταντινουπόλεως Z

ξ VP ιγ S ιδ D 4 καὶ θεοφιλεστάτῳ om. V θεοσεβεστάτῳ RW 5 ἐν Ἀλεξανδρείᾳ
 om. W ἐν κυρίῳ χαίρειν om. V 6 ἐναργῶς om. RW ὑπὲρ ἐμέ om. A 7 καὶ ὁ φιλῶν
 — ἄξιος om. PW 8 πάθωμεν M πάθοιμεν P θεοσεβείας S ἀπειθοῦμενοι RW τοῦ RW
 ὑπεραγαπᾶν σε VMPA¹ αὐτὸς ὑπεραγαπᾶσθαι SDARWHBUZ 9 Χριστοῦ om. RWΛσ ποῖαν οὕτως DA
 10 τὴν om. VB σιωπὴ H τιμήσαντες] σιγήσαντες AR σιωπήσαντες W 10/11 γινόμεναι H
 11 βλασφημία κατ' αὐτοῦ P δυσφημία V τὰ om. HZ, corr. H καὶ VPSRWHB¹UZA¹ αὐτὸς ἡ DA¹
 12 ἦν om. SDH ἡ om. P ἐπεὶ P 13 ἄχθους V om. M τέ καὶ RW om. M ξένον VMS
 μόνον VMPZ 14 γὰρ om. V καὶ ποῖος RW 14/15 τῶν παρ' ἡμῖν VMP 15 σιωπῆς
 VMPS μεμνήσθαι VMP τοῦ χυ λέγοντος VMP τοῦ χυ RW 15/16 μὴ — ὅτι· οὐκ A
 16 εἰρήνην ἦλθον βαλεῖν SD τῆς γῆς Z ἀλλὰ VSAHL¹ οὐκ ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἀλλὰ
 MPDRWB¹UZA¹ αὐτὸς 18 ὡς ἔωλος] ἔλεος H ἔωλον καὶ ἐπισφαλῆς S 19 ὁ om. RW
 20 ἔσται DA 20/21 τύχωσιν ἀναστάσεως B 22 ὁμοῦ PARWHUZ ὁμοῦ M ὁμοῦ VSD¹B 23 ὁσιω-
 τάτου καὶ om. DA καὶ θεοσεβεστάτου om. Z θεοφιλεστάτου RW 24 σοὶ SD τοῦτο WH
 om. V διαμαρτυρόμεθα M 25 ἀποσχέσθαι μὲν VP οὕτως εἰκαίων U οὕτως κενῶν HA¹
 διεστραμμένων VH σου δογμάτων DA

Acta conciliorum oecumenicorum. I, 1.

ἀνθελέσθαι δὲ τὴν ὀρθὴν πίστιν τὴν ταῖς ἐκκλησίαις παραδοθεῖσαν ἐξ ἀρχῆς διὰ τῶν ἁγίων
 Lc. 1, 2 ἀποστόλων καὶ εὐαγγελιστῶν, οἱ καὶ αὐτόπται καὶ ὑπηρεταί τοῦ λόγου γεγονόσιν. καὶ
 ep. 10 εἰ μὴ τοῦτο δράσειεν ἡ σὴ εὐλάβεια κατὰ τὴν ὀρισθεῖσαν προθεσμίαν ἐν τοῖς γράμμασι
 L III 318 τοῦ μνημονευθέντος ὁσιωτάτου καὶ θεοσεβεστάτου ἐπισκόπου καὶ συλλειτουργοῦ ἡμῶν τῆς
 Ῥωμαίων Κελεστίνου, γίνωσκε σαυτὸν οὐδένα κληρὸν ἔχοντα μεθ' ἡμῶν οὐδὲ τόπον ἢ
 λόγον ἐν τοῖς ἱερεῦσιν τοῦ θεοῦ καὶ ἐπισκόποις. οὐ γὰρ ἐνδέχεται περιδεῖν ἡμᾶς ἐκκλη-
 σίας οὕτω τεθορυβημένας καὶ σκανδαλισθέντας λαοὺς καὶ πίστιν ὀρθὴν ἀθετουμένην καὶ
 διασπώμενα παρὰ σοῦ τὰ ποίμνια τοῦ σώζειν ὀφείλοντος, εἴπερ ἦσθα καθ' ἡμᾶς ὀρθῆς
 δόξης ἐραστὴς τὴν τῶν ἁγίων πατέρων ἰχνηλατῶν εὐσέβειαν. ἅπασι δὲ τοῖς παρὰ τῆς
 σῆς εὐλαβείας κεχωρισμένοις διὰ τὴν πίστιν ἢ καθαιρεθεῖσι λαϊκοῖς τε καὶ κληρικοῖς κοι-
 νωνικοὶ πάντες ἐσμέν. οὐ γὰρ ἐστὶ δίκαιον τοὺς ὀρθὰ φρονεῖν ἐγνωκότας σαῖς ἀδικει-
 Coll. Veron. σθαι ψήφοις, ὅτι σοὶ καλῶς ποιοῦντες ἀντειρήκασιν. τοῦτο γὰρ αὐτὸ καταμεμήνυκας
 ep. 3, 2 ἐν τῇ ἐπιστολῇ τῇ γραφείσῃ παρὰ σοῦ πρὸς τὸν τῆς μεγάλης Ῥώμης ἀγιώτατον καὶ
 M III 1072 συνεπίσκοπον ἡμῶν Κελεστίνον. οὐκ ἀρκέσει δὲ τῇ σῇ εὐλαβείᾳ τὸ συνομολογήσαι
 μόνον τὸ τῆς πίστεως σύμβολον τὸ ἐκτεθὲν κατὰ καιροὺς ἐν ἀγίῳ πνεύματι παρὰ τῆς 15
 ἀγίας καὶ μεγάλης συνόδου τῆς κατὰ καιροὺς συναχθείσης ἐν τῇ Νικαέῳ (νενόηκας γὰρ
 καὶ ἡρμήνευσας οὐκ ὀρθῶς αὐτό, διεστραμμένως δὲ μᾶλλον, κἂν ὁμολογήσῃ τῇ φωνῇ τὴν
 λέξιν), ἀλλὰ γὰρ ἀκόλουθον ἐγγράφως καὶ ἐνωμότως ὁμολογήσαι ὅτι καὶ ἀναθεματίζεις μὲν
 τὰ σαυτοῦ μιὰ καὶ βέβηλα δόγματα, φρονήσεις δὲ καὶ διδάξεις ἃ καὶ ἡμεῖς ἅπαντες οἱ τε
 κατὰ τὴν Ἑσπέραν καὶ τὴν Ἑώϊαν ἐπίσκοποι καὶ διδάσκαλοι καὶ λαὸν ἡγούμενοι. συνέθετο 20
 δὲ καὶ ἡ κατὰ τὴν Ῥώμην ἀγία σύνοδος καὶ ἡμεῖς ἅπαντες ὡς ὀρθῶς ἐχούσαις καὶ ἀνεπιλή-
 PG 169 τως ταῖς γραφείσαις ἐπιστολαῖς πρὸς τὴν σὴν εὐλάβειαν παρὰ τῆς Ἀλεξανδρέων ἐκκλη-
 σίας. ὑπετάξαμεν δὲ τούτοις ἡμῶν τοῖς γράμμασιν ἃ σε δεῖ φρονεῖν καὶ διδάσκειν
 καὶ ὧν ἀπέχεσθαι προσήκει. αὕτη γὰρ τῆς καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας ἡ
 πίστις, ἥ συναινοῦσιν ἅπαντες οἱ τε κατὰ τὴν Ἑσπέραν καὶ τὴν Ἑώϊαν ὀρθοδόξοι ἐπίσκοποι. 25

V, P [= hk], S, D [= mn], ARWHBUZΛ^αΛ^αΛ^αΛ^α

1 ἀνελέσθαι P 2 γεγονάσι τοῦ λόγου S καὶ] ἢ RWHΛ^αα^α, corr. H 3 θεοσεβεία S
 θεοσεβεία καὶ εὐλάβεια Z 4 μνημονευθέντος om. D 4/5 ὁσιωτάτου καὶ θεοσεβεστάτου [καὶ θ.
 om. SA^α] — τῆς Ῥωμαίων [τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας B] κελεστίνου SRBUZΛ^αα^α ὁσιωτάτου καὶ θεοσεβεστά-
 του ἀδελφοῦ καὶ συλλειτουργοῦ ἡμῶν ἐπισκόπου τῆς Ῥωμαίων [τοῦ τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας ἐπισκόπου V]
 κελεστίνου VMP ὁσιωτάτου — ἐπισκόπου κελεστίνου τοῦ συλλειτουργοῦ ἡμῶν DA ὁσιωτάτου — ἐπισκόπου καὶ
 συνύπουργοῦ ἡμῶν κελεστίνου H ὁσιωτάτου ἐπισκόπου τῆς Ῥωμαίων καὶ θεοφιλεστάτου συλλειτουργοῦ
 ἡμῶν κελεστίνου W 5 μὴδένα SDHYZ οὐτε Z 6 οὐδέ VRW παριδεῖν Z 7 οὕτω om. DA
 καὶ¹] ἢ A 8 διασπώμενα — σοῦ] διασπώμεναι ταρασσουσι H τὰ om. Z 8/9 ὀρθῆς --
 ἐραστῆς om. S 9 πατέρων om. RW 10 εὐλαβείας] εὐσεβείας S 10/11 κεχωρισμένοις --
 ἢ ἢ καὶ RH] — λαικοῖς — κληρικοῖς [κληρικοῖς τε καὶ λαικοῖς RUΛ^α] κοινωνικοὶ [κοινωνοὶ H] — ἐσμέν
 VMPSRHBUZΛ^αα^α κεχωρισμένοις διὰ τὴν πίστιν κοινωνικοὶ — ἐσμέν W κεχωρισμένοις [κεχωρισμένοις
 κοινωνοῦμεν ἡμεῖς D] ἢ καθαιρεθεῖσι κληρικοῖς διὰ τὴν πίστιν ἢ λαικοῖς κοινωνικοὶ πάντες ἡμεῖς ἐσμέν
 DA 12 σοὶ] οἱ VM om. PS φρονούντες DA 13 τῇ γραφείᾳ ἐπιστολῇ M ἀγιώτατον
 τῆς μεγάλης Ῥώμης P τῆς μεγάλης] μέγαν Z καὶ VPDHBUZΛ^α om. MSARWΛ^αα^α 14 ἐπί-
 σκοπον S τῷ τοῦ D 15 σύμβολον R καιρὸν P 16 ἀγίας καὶ μεγάλης SDAHBUZΛ^αα^α
 μεγάλης καὶ ἀγίας RW μεγάλης VMP τῆς om. S κατὰ καιροῦς om. W συνηγμένης S νικαέων
 πόλει BΛ^α 17 ἐρμήνευσας H ἡρμήνευκας DABUZ ἐρμήνευκας S διεστραμμένα M 18 καὶ ἐνωμότως
 κατενόμοτον H ὁμολογήσαι σε H ἀναθεματίσεις W ἀναθεματίσεις R 19 αὐρία H
 καὶ βέβηλα om. H βδελυρά RW *abominanda* Λ^α πάντες VMPDH τε om. VMP 20 τὴν²
 om. RWH 21 μεγάλην Ῥώμην B Ῥωμαίων AZ ἀγία om. VMPB ὡς om. RA^α 21/22 ἀν-
 επιλήκτως R 22 ταῖς ἐπιστολαῖς ταῖς γραφείσαις [πεμφθείσαις W] RW 23 ἃ σε Λ^αα^α α^α τε
 VMSDARWHBUZ α^α γε P 24 ἀποσχέσθαι SDUZ 24/25 ἡ τῆς — ἐκκλησίας πίστις H 24 καὶ
 ἀποστολικῆς om. A 25 τὴν² om. RW ὀρθόδοξοι om. RWΛ^α

8 Πιστεύομεν εἰς ἓνα θεὸν πατέρα παντοκράτορα, πάντων ὁρατῶν τε καὶ ἀοράτων ποιητὴν· καὶ εἰς ἓνα κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, γεννηθέντα ἐκ τοῦ πατρὸς μονογενῆ, τουτέστιν ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ πατρὸς, θεὸν ἐκ θεοῦ, φῶς ἐκ φωτός, θεὸν ἀληθινὸν ἐκ θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα, οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ πατρί, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο τὰ τε ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ τὰ ἐν τῇ γῇ, τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμε- 5 τέραν σωτηρίαν κατελθόντα καὶ σαρκωθέντα καὶ ἐνανθρωπήσαντα, παθόντα καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς, ἐρχόμενον κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς· καὶ εἰς τὸ ἅγιον πνεῦμα.

Τοὺς δὲ λέγοντας ἦν ποτε ὅτε οὐκ ἦν· καὶ ἔπριν γεννηθῆναι οὐκ ἦν· καὶ ὅτι ἐξ οὐκ ὄντων ἐγένετο, ἢ ἐξ ἐτέρας ὑποστάσεως ἢ οὐσίας φάσκοντας εἶναι ἢ τρεπτὸν ἢ ἀλλοιωτὸν 10 τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, τούτους ἀναθεματίζει ἡ καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ ἐκκλησία.

Ἐπόμενοι δὲ πανταχῇ ταῖς τῶν ἁγίων πατέρων ὁμολογίαις αἷς πεποιήνται λαλοῦντος ἐν αὐτοῖς τοῦ ἁγίου πνεύματος καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς ἐννοιῶν ἰχνηλατοῦντες τὸν σκοπὸν καὶ βασιλικὴν L III 399 ὥσπερ ἐρχόμενοι τρίβον φαμέν ὅτι αὐτὸς ὁ μονογενὴς τοῦ θεοῦ λόγος ὁ ἐξ αὐτῆς γεννηθεὶς τῆς οὐσίας τοῦ πατρὸς, ὁ ἐκ θεοῦ ἀληθινοῦ θεὸς ἀληθινός, τὸ φῶς τὸ ἐκ τοῦ φωτός, ὁ δι' οὗ τὰ 15 πάντα ἐγένετο τὰ τε ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ τὰ ἐν τῇ γῇ, τῆς ἡμετέρας ἕνεκα σωτηρίας κατελθὼν καὶ καθείς ἑαυτὸν εἰς κένωσιν ἐσαρκώθη τε καὶ ἐνανθρώπησε, τουτέστι σάρκα λαβὼν ἐκ τῆς ἁγίας παρθένου καὶ ἰδίαν αὐτὴν ποιησάμενος ἐκ μήτρας τὴν καθ' ἡμᾶς ὑπέμεινε γέννησιν καὶ προήλθεν ἄνθρωπος ἐκ γυναικός, οὐχ ὅπερ ἦν, ἀποβεβληκώς, ἀλλ' εἰ καὶ γέγονεν ἐν προσλήψει σαρκὸς καὶ αἵματος, καὶ οὕτω μεμενηκώς ὅπερ ἦν, θεὸς δηλονότι φύσει 20 τε καὶ ἀληθείαι. οὔτε δὲ τὴν σάρκα φαμέν εἰς θεότητος τραπήναι φύσιν οὔτε μὴν εἰς M III 1073 φύσιν σαρκὸς τὴν ἀπόρρητον τοῦ θεοῦ λόγου παρενεχθῆναι φύσιν. ἄτρεπτος γὰρ ἐστὶν καὶ ἀναλλοίωτος παντελῶς ὁ αὐτὸς αἰεὶ μένων κατὰ τὰς γραφάς, ὁρῶμενος δὲ καὶ βρέφος καὶ Mat. 3. 6 ἐν σπαργάνοις ὧν ἔτι καὶ ἐν κόλπῳ τῆς τεκούσης παρθένου πᾶσαν ἐπλήρου τὴν κτίσιν ὡς θεὸς καὶ συνέδρος ἦν τῷ γεγεννηκότι· τὸ γὰρ θεῖον ἄποσόν τέ ἐστιν καὶ ἀμέγεθες καὶ 25 4 περιορισμῶν οὐκ ἀνέχεται. ἠνώσθαι γε μὴν σαρκὶ καθ' ὑπόστασιν ὁμολογοῦντες τὸν λόγον, ἓνα προσκυνούμεν υἱὸν καὶ κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, οὔτε ἀνὰ μέρος τιθέντες καὶ διορίζοντες

19—23 Flor. Cyrill. 7 ἀλλ' εἰ — παντελῶς

21—23 Doctr. patr. 24 p. 170, 15 οὔτε δέ — γραφάς

VM, P [= hk], S, D [= mn], ARW'HBUZ Λ^dΛ^eΛ^eΛ^e

1 πιστεύομεν τὸ ἅγιον μάθημα S τε om. P 2/3 γεννηθέντα — μονογενῆ] τὸν μονογενῆ γεννηθέντα ἐκ τοῦ πρῶ SD τοῦ πατρὸς — πατρός] τῆς οὐσίας τοῦ πρῶ μονογενῆ A 4 ποιη-
θέντα] ποιηθέντα δι' οὗ ἐποίησε τοὺς αἰῶνας DA 5 τε om. S τῷ om. Z ἐπὶ τῆς γῆς R'W
6 καὶ σαρκωθέντα om. A καὶ² om. SDAZ καὶ³ om. A 7 ἡμέρα κατὰ τὰς γραφάς Z τοὺς
om. SRWH οὐρανόν S 8 τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον DA 9 ἐξ om. A 10 ἦ] καὶ V 11 ἁγία
καθολικὴ R ἁγία τοῦ Cῦ καθολικὴ W ἁγία S ἐκκλησία ἀμὴν H 12 πανταχοῦ VA πατέρων
om. RW *marlyrum* Λ^d αἷς DARWBUZΛ^dαἷς VMPS 13 τὸν om. V 14 ἐχόμενοι R
αὐτὸς om. VMP λόγος τοῦ θῷ W δ om. DA 14/15 τῆς οὐσίας γεννηθεὶς P 15 καὶ ὁ S
τοῦ om. VPDA 16 ἐγένοντο Z τε om. SBZ ἐπὶ τῆς γῆς DAB 17 λαβὼν τὴν A
19 ἀποβαλὼν Z 20 ἐν om. SDAU Flor. Cyr. πρόσληψις Flor. Cyr. μεμένηκεν Z 21 τε
om. VSD δὴ PL^d om. A φύσιν τραπήναι RW 21, 22 οὔτε μὴν — παρενεχθῆναι φύσιν
om. B σαρκὸς εἰς φύσιν V εἰς σαρκὸς Doctr. 22 ἄρρητον Flor. Cyr. τοῦ om. VMP με-
τενεχθῆναι SD παραχθῆναι V ἄτρεπτος S μὲν γὰρ Flor. Cyr. 23 παντελῶς om. BL^d Doctr.
δ — αἰεὶ μένων SRWL Λ^dαἷςα Doctr. δ — αἰεὶ μένων VMZ θαυμαστός αἰεὶ μένων H δ — αἰεὶ διαμένων B δ — μὲν
αἰεὶ ὧν P μένων δ αὐτὸς αἰεὶ DA 23/24 ὁρῶμενος — ἔτι] μένων δὲ ἔτι ἐν σπαργάνοις καὶ βρέφος
ὁρῶμενος P 23 καὶ² om. V 24 ἐν σπαργάνοις] ἐσπαργανωμένος RWH ὧν] μένων V
κόλπῳ MPSRWHL Λ^dαἷςα κόλποις VDABZA^d 25 γὰρ] θεῖον H ἀποσόν τέ ἐστιν] ἀπειρόν ἐστι
καὶ ἀποσόν Z 26 περιορισμῶν VSABZA^d περιορισμὸν MPDHUΛ^eαἷςα ὁρισμῶν RW γε μὴν] μὲν H
λόγον om. B 27 καὶ¹ om. D ὁρίζοντες W

- PG 112 ἄνθρωπον καὶ θεὸν ὡς συνημμένους ἀλλήλοις τῇ τῆς ἀξίας καὶ αὐθεντίας ἐνότητι (κενοφω-
νία γὰρ τοῦτο καὶ ἕτερον οὐδέν) οὔτε μὴν Χριστὸν ἰδικῶς ὀνομάζοντες τὸν ἐκ θεοῦ λόγον
καὶ ὁμοίως ἰδικῶς Χριστὸν ἕτερον τὸν ἐκ γυναικός, ἀλλ' ἓνα μόνον εἰδότες Χριστὸν τὸν ἐκ
θεοῦ πατὴρ λόγον μετὰ τῆς ἰδίας σαρκός. τότε γὰρ ἀνθρωπίνως κέχρισται μεθ' ἡμῶν,
Ioh. 3, 34 καίτοι τοῖς ἀξίοις τοῦ λαβεῖν τὸ πνεῦμα διδούς αὐτὸς καὶ οὐκ ἐκ μέτρου, καθά φησιν ὁ
μακάριος εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης. ἀλλ' οὐδὲ ἐκεῖνο φαμέν ὅτι κατώικηκεν ὁ ἐκ θεοῦ
λόγος ὡς ἐν ἀνθρώπῳ κοινῶι τῷ ἐκ τῆς ἀγίας παρθένου γεγεννημένῳ, ἵνα μὴ θεοφόρος
Ioh. 1, 14 ἄνθρωπος νοοῖτο Χριστός. εἰ γὰρ καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν ὁ λόγος, εἴρηται δὲ καὶ
Col. 2, 9 ἐν Χριστῷ κατοικήσαι πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς, ἀλλ' οὖν ἐννο-
οῦμεν ὅτι γενόμενος σὰρξ, οὐχ ὥσπερ ἐν τοῖς ἀγίοις κατοικήσαι λέγεται, κατὰ τὸν ἴσον
καὶ ἐν αὐτῷ τρόπον γενέσθαι διοριζόμεθα τὴν κατοίκησιν· ἀλλ' ἐνωθεῖς κατὰ φύσιν καὶ
οὐκ εἰς σάρκα τραπεῖς, τοιαύτην ἐποίησατο τὴν κατοίκησιν, ἣν ἂν ἔχειν λέγοιτο καὶ ἡ τοῦ
5 ἀνθρώπου ψυχὴ πρὸς τὸ ἴδιον ἑαυτῆς σῶμα. εἰς οὖν ἄρα Χριστὸς καὶ υἱὸς καὶ κύριος,
οὐχ ὡς συνάφειαν ἀπλῶς τὴν ὡς ἐν ἐνότητι τῆς ἀξίας ἢ γοῦν αὐθεντίας ἔχοντος ἀνθρώπου
πρὸς θεόν· οὐ γὰρ ἐνοὶ τὰς φύσεις [ἢ] ἰσοτιμία. καὶ γοῦν Πέτρος τε καὶ Ἰωάννης ἰσό- 15
τιμοὶ μὲν ἀλλήλοις καθὼ καὶ ἀπόστολοι καὶ ἄγιοι μαθηταί, πλὴν οὐχ εἰς οἱ δύο. οὔτε μὴν
κατὰ παράθεσιν τὸν τῆς συναφείας νοοῦμεν τρόπον (οὐκ ἀπόχρη γὰρ τοῦτο πρὸς ἔνωσιν
L III 402 φυσικὴν) οὔτε μὴν ὡς κατὰ μέθεξιν σχετικὴν, ὡς καὶ ἡμεῖς κολλώμενοι τῷ κυρίῳ κατὰ
1 Cor. 6, 17 τὸ γεγραμμένον ἐν πνεῦμα ἐσμέν πρὸς αὐτόν, μᾶλλον δὲ τὸ τῆς συναφείας ὄνομα παραι-
τούμεθα ὡς οὐκ ἔχον ἱκανῶς σημῆναι τὴν ἔνωσιν. ἀλλ' οὐδὲ θεὸν ἢ δεσπότην τοῦ 20
Χριστοῦ τὸν ἐκ θεοῦ πατὴρ λόγον ὀνομάζομεν, ἵνα μὴ πάλιν ἀναφανδὸν τέμνωμεν εἰς
M III 1076 δύο τὸν ἓνα Χριστὸν καὶ υἱὸν καὶ κύριον καὶ δυσφημίας ἐγκλήματι περιπέσωμεν, θεὸν
ἑαυτοῦ καὶ δεσπότην ποιούντες αὐτόν. ἐνωθεῖς γάρ, ὡς ἥδη προείπομεν, ὁ τοῦ θεοῦ
λόγος σαρκὶ καθ' ὑπόστασιν θεὸς μὲν ἐστὶ τῶν ὄλων, δεσπόζει δὲ τοῦ παντός, οὔτε
δὲ αὐτὸς ἑαυτοῦ δοῦλός ἐστιν οὔτε δεσπότης. εὐηθες γάρ, μᾶλλον δὲ ἥδη καὶ δυσ- 25
Ioh. 20, 17 σεβῆς τὸ οὕτω φρονεῖν ἢ λέγειν. ἔφη μὲν γὰρ θεὸν ἑαυτοῦ τὸν πατέρα, καίτοι θεὸς
ὢν φύσει καὶ ἐκ τῆς οὐσίας αὐτοῦ· ἀλλ' οὐκ ἠγνοήκαμεν ὅτι μετὰ τοῦ εἶναι θεὸς καὶ
ἄνθρωπος γέγονεν ὑπὸ θεῷ κατὰ γε τὸν πρέποντα νόμον τῇ τῆς ἀνθρωπότητος φύσει.
αὐτὸς δὲ ἑαυτοῦ πῶς ἂν γένοιτο θεὸς ἢ δεσπότης; οὐκοῦν ὡς ἄνθρωπος καὶ ὅσον

26. 27 adfert Ephraimi Antioch. ap. Phot. 229 p. 251^b 35

VM, P [= hk], S, D [= mn], ARWHBUZΛΔΛ'Λ'Λ'Λ'Λ'

- 1 ὡς om. MP οὔτε V μᾶλλον ἀλλήλους V ἀξίας; ἐξουσίας W 1/2 καινοφωνία V
2 οὐδέν ἕτερον Z ὀνομάζοντες ἰδικῶς Z ὀνομάζοντες P τοῦ θεοῦ MP λόγου P 3 ἰδι-
κῶς VMPAHUΛΔτῶ ἰδικῶς ὡς SDRWBZΛ' 3—4 ἀλλ' — σαρκός om. A 4 θῦ VMPZΛΔτῶ θῦ
[τοῦ θῦ R] καὶ SDRWHBU τότε; οὔτε V τοῖς ταύτης Z ἀνθρώπινον W ἀνῶς H κέχρηται
S κέχρηται ZΛ' μεθ' παρ' V 5 τοῦ om. H τὸ om. RW ἐμέτρου H ἐκ μέρους A
μέτρου λαμβάνων τοῦτο παρὰ τοῦ πρῶ Z 6 μακάριος om. RW ἄγιος Z εὐαγγελιστὴς om. VM
κατώικηκεν VMmWHBU 7 ἐν om. VPS superser. Z γεγεννημένῳ S 8 νοῆται ὁ Z
9/10 ἐννοούμεν VMPSARB 10 λέγεται κατοικήσαι A οὐδὲ κατὰ Λ' τὸ Z 11 γεγενῆ-
σθαι B διοριζόμεθα γενέσθαι PU ἀλλὰ τὴν MP 11/12 ἀλλ' — κατοίκησιν om. MPH, corr. H
12 ἂν om. Z 13 ψυχῇ] ἐστὼ M τὸ σῶμα αὐτῆς V ἴδιον μόνον II κᾶ καὶ ὡς καὶ χᾶ H
14 τὴν — ἀξίας om. R τῆς V ἐν MHUΛΔτῶ θῦ SD om. VPAWBZ
ἐνότητα V ἔχοντος; ἔχων τῆς Z 15 ἡ om. VMPA καὶ γοῦν καὶ RW τε om. RWZ
16 καὶ¹ om. Z 17 τρόπον νοοῦμεν Z 18 ὡς om. B οἰκετικὴν RWΛ' 20 ὡς om. B
σημᾶναι VMPRWHB 21 Χριστοῦ] παντός S τέμνωμεν RW 22 καὶ υἱὸν SDRWHBUZΛουα
τὸν υἱὸν VMPAΔτῶ 23 αὐτοῦ MS εἵπομεν Z θῦ πρῶ P 25 καὶ ἥδη DA 26 οὕτω
φρονεῖν ἢ λέγειν SARWHBUΔτῶ οὕτω φρονεῖν καὶ λέγειν D λέγειν οὕτως ἢ φρονεῖν ZΛ' οὕτω
φρονεῖν VMP 27 οὐχ' R ἠγνόηκεν P μείναι VMPAΔτῶ 28 ὑπὸ θῦ VMPSWU ὁ ὑπὸ
[ὑπὸ γε B] θῦ DARBAΔτῶ ὁ ὑπὸ θῦ Z οὐ ποθὸν H γε om. AU τῇ φύσει τῆς ἀνθρωπότητος B
29 δ' M om. R αὐτοῦ Λ καὶ om. ΛΔτῶ

ἦκεν εἰς γε τὸ πρέπον τοῖς τῆς κενώσεως μέτροις, ὑπὸ θεῷ μεθ' ἡμῶν ἑαυτὸν εἶναι
 φησιν. οὕτω γέγονε καὶ ὑπὸ νόμον, καίτοι λαλήσας αὐτὸς τὸν νόμον καὶ νομοθέτης
 ὡς ὑπάρχων ὡς θεός. παραιτούμεθα δὲ λέγειν ἐπὶ Χριστοῦ 'διὰ τὸν φοροῦντα τὸν φορούμενον
 σέβω· διὰ τὸν ἀόρατον προσκυνῶ τὸν ὁρῶμενον'. φρικτὸν δὲ πρὸς τούτῳ κάκεῖνο εἰπεῖν 'ὁ
 ληφθεὶς τῷ λαβόντι συγχρηματίζει θεός'. ὁ γὰρ ταῦτα λέγων διατέμνει πάλιν εἰς δύο
 Χριστοὺς καὶ ἄνθρωπον ἴστησιν ἀνὰ μέρος ἰδικῶς καὶ θεὸν ὁμοίως. ἀρνεῖται γὰρ ὁμολο-
 γουμένως τὴν ἑνωσιν, καθ' ἣν οὐχ ὡς ἕτερος ἐτέρῳ συμπροσκυνεῖται τις οὔτε μὴν συγ-
 χρηματίζει θεός, ἀλλ' εἰς νοεῖται Χριστὸς Ἰησοὺς υἱὸς μονογενῆς, μιᾷ προσκυνῇσι τιμώμε-
 νος μετὰ τῆς ἰδίας σαρκός. ὁμολογοῦμεν δὲ ὅτι αὐτὸς ὁ ἐκ θεοῦ πατὴρ γεννηθεὶς υἱὸς
 καὶ θεὸς μονογενῆς, καίτοι κατὰ φύσιν ἰδίαν ὑπάρχων ἀπαθής, σαρκὶ πέπονθεν ὑπὲρ ἡμῶν
 κατὰ τὰς γραφὰς καὶ ἦν ἐν τῷ σταυρωθέντι σώματι, τὰ τῆς ἰδίας σαρκὸς ἀπαθῶς οἰκει-
 ούμενος πάθη. χάριτι δὲ θεοῦ καὶ ὑπὲρ παντὸς ἐγεύσατο θανάτου, διδοὺς αὐτῷ τὸ
 ἴδιον σῶμα, καίτοι κατὰ φύσιν ὑπάρχων ζωὴ καὶ αὐτὸς ὢν ἡ ἀνάστασις. ἵνα γὰρ
 ἀρρήτῳ δυνάμει πατήσας τὸν θάνατον ὡς ἐν γε δὴ πρώτῃ τῇ ἰδίᾳ σαρκὶ γένηται πρω-
 τότοκος ἐκ νεκρῶν καὶ ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ὁδοποιήσῃ τε τῇ ἀνθρώπου
 φύσει τὴν εἰς ἀφθαρσίαν ἀναδρομὴν, χάριτι θεοῦ, καθάπερ ἔφημεν ἀρτίως, ὑπὲρ παντὸς
 ἐγεύσατο θανάτου τριήμερός τε ἀνεβίω σκυλευσας τὸν αἶδη. ὥστε κἂν λέγεται
 δι' ἀνθρώπου γενέσθαι ἢ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν, ἀλλὰ νοοῦμεν ἄνθρωπον τὸν ἐκ θεοῦ
 γεγονότα λόγον καὶ λελύσθαι δι' αὐτοῦ τοῦ θανάτου τὸ κράτος. ἤξει δὲ κατὰ καιροὺς
 ὡς εἰς υἱὸς καὶ κύριος ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς, ἵνα κρίνῃ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύ-
 νῃ, καθὰ γέγραπται.

7 Ἀναγκαιῶς δὲ κακεῖνο προσθήσομεν. καταγγέλλοντες γὰρ τὸν κατὰ σάρκα θάνατον τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ, τουτέστιν Ἰησοῦ Χριστοῦ τὴν τε ἐκ νεκρῶν ἀναβίωσιν καὶ τὴν εἰς οὐρανοὺς ἀνάληψιν ὁμολογοῦντες, τὴν ἀναίμακτον ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τελοῦμεν M III 1077
λατρείαν πρόσμιν τε οὕτω ταῖς μυστικαῖς εὐλογίαις καὶ ἁγιαζόμεθα μέτοχοι γινόμενοι τῆς 25
τε ἁγίας σαρκὸς καὶ τοῦ τιμίου αἵματος τοῦ πάντων ἡμῶν σωτήρος Χριστοῦ καὶ οὐχ ὡς σάρκα κοινὴν δεχόμενοι, μὴ γένοιτο, οὔτε μὴν ὡς ἀνδρὸς ἡγιασμένου καὶ συναφθέντος τῷ λόγῳ κατὰ τὴν ἐνότητα τῆς ἀξίας ἢ γοῦν ὡς θείαν ἐνοίκησιν ἐσχηκότος, ἀλλ' ὡς ζωοποιὸν ἀληθῶς καὶ ἰδίαν αὐτοῦ τοῦ λόγου. Ζωὴ γὰρ ὢν κατὰ φύσιν ὡς θεός, ἐπεὶ δὲ γέγονεν ἐν πρὸς τὴν ἑαυτοῦ σάρκα, ζωοποιὸν ἀπέφηνεν αὐτὴν, ὥστε καὶ λέγει πρὸς ἡμᾶς 30
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ Ioē. 6, 53

3/4 Cyrill. adu. Nestor. 2, 12 = Exc. Eph. VIII. XV

4/5 cf. Cyrill. 1. c. 2, 12. Exc. Eph. XV

9—12 Doctr. patr. 7, 24, 8, 15 ἐκ τῆς πρὸς Νεστόριον γ' ἐπιστολῆς· ὁμολογοῦμεν — οἰκείουμενος πάθῃ
29—p. 38, 3] Doctr. patr. 20, 2 Κυρίλλου ἐκ τῆς πρὸς Νεστόριον β' ἐπιστολῆς· Ζῶῃ — χρηματίσαντος

$$\text{VM, P [} = \text{hk]}, \text{S, D [} = \text{mn]}, \text{ARWHBUZA}^{\text{d}}\text{A}^{\text{t}}\text{A}^{\text{c}}\text{A}^{\text{u}}\text{A}^{\sigma}$$

1 ἦκον Z	γε] δὲ H	τοῖς μέτροις τῆς κενώσεως B	θν Z	ἐαυτὸν om. AW
2 καὶ ὑπὸ νόμον γέγονε S	καίτοι - νόμον om. P	3 δὲ om. M	τὸ φορούμενον RZA ¹⁴	
4 τὸ δρώμενον ZA ¹⁴	τοῦτο WH	ὅτι δ Z	6 διίστησιν Z	7 ἐν ἐτέρῳ D
8 καὶ ἰδῶν B	υἱὸς om. W	8/9 μὲν - πατρός om. P	9 αὐτὸς δ om. VM	δ om. H
10 κατ' ἰδίαν φύσιν BU	11 ἐν om. K	ἀπαθῶς om. P	12/13 τὸ ἴδιον om. W	13 ζωὴ
κατὰ φύσιν ὑπάρχων P	κατὰ φύσιν ὑπάρχων V	14 ἐν om. WL ¹⁴	15 τοῦ ἀνθρώπου VSD	
ἀνθρωπίνῃ A	16 ἔφημεν VPRWHUA ¹⁴ om. M	ἔφην SDABZ	17 γευσάμενος H	τρίη-
μέρος τε ἀνεβίω SHBUZA ¹⁴ om. P	τρίημερος δὲ ἀνεβίω VMDARWA ¹⁴	καὶ ἀνεβίω τρίημερος P		αἰδην]
θάνατον V	18 γεγενῆσθαι DAB	ἀλλὰ καὶ P ἀλλὰ γε A	19 γεννηθέντα DA	τὸ τοῦ
θανάτου DAB	20 κύριος] χᾶ H	21 καθὼς DZ	23 ἀνάστασιν PD	24 ἐν om. M
25 προσέειπεν MPH	τε om. VH δὲ RWZ	οὕτως ἦδη Z	τινόμενοι AWBHZ	γιγνόμενοι SD
γενόμενοι VMPRU	26 τε om. SHBZ	27/28 τοῦ λόγου S	28 ἔχοντος W	29 ἴδιον A
30 ἐν om. HBA ¹⁴	ταύτην A	λέγεται A ^c	31 ἀμὴν VMPRWHUA ¹⁴	ἀμὴν ἀμὴν SDAH ¹⁴ corBZA ¹⁴ om. M
μή om. V superscr. IUU	ἀνοῦ τοῦ καθ' ἑαυτὸν B			

PG 116 πίητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐχ ὡς ἀνθρώπου τῶν καθ' ἡμᾶς ἐνὸς καὶ αὐτὴν εἶναι λογιούμεθα (πῶς γὰρ ἡ ἀνθρώπου σὰρξ ζωοποιὸς ἔσται κατὰ φύσιν τὴν ἑαυτῆς;), ἀλλ' ὡς ἰδίαν ἀληθῶς γενομένην τοῦ δι' ἡμᾶς καὶ υἱοῦ ἀνθρώπου γεγονότος τε καὶ χρηματίσαντος.

8 Τὰς δέ γε ἐν τοῖς εὐαγγελίοις τοῦ σωτῆρος ἡμῶν φωνὰς οὔτε ὑποστάσει δις οὔτε μὴν προσώποις καταμερίζομεν. οὐ γάρ ἐστι διπλοῦς ὁ εἷς καὶ μόνος Χριστός, κὰν ἐκ δύο νοῆται καὶ διαφόρων πραγμάτων εἰς ἐνότητα τὴν ἀμέριστον συνενηνεγμένος, καθάπερ ἀμέλει καὶ ἄνθρωπος ἐκ ψυχῆς νοεῖται καὶ σώματος καὶ οὐ διπλοῦς μάλλον, ἀλλ' εἷς ἐξ ἀμφοῖν. ἀλλὰ τὰς τε ἀνθρωπίνας καὶ πρὸς γε τούτῳ τὰς θεικὰς παρ' ἐνὸς εἰρήσθαι διακεισόμεθα, φρονούντες ὁρθῶς. ὅταν μὲν γὰρ θεοπρεπῶς λέγῃ περὶ ἑαυτοῦ

Ioh. 14, 9 ὁ ἑωρακὼς ἐμὲ ἑώρακε τὸν πατέρα καὶ ἐγὼ καὶ ὁ πατήρ ἐν ἐσμέν, τὴν θείαν αὐτοῦ 10
Ioh. 10, 30 καὶ ἀπόρρητον ἐννοούμεν φύσιν, καθ' ἣν καὶ ἐν ἑστίν πρὸς τὸν ἑαυτοῦ πατέρα διὰ τὴν

Hebr. 1, 3 ταυτότητα τῆς οὐσίας εἰκὼν τε καὶ χαρακτήρ καὶ ἀπαύγασμα τῆς δόξης αὐτοῦ· ὅταν
Ioh. 8, 40 δὲ τὸ τῆς ἀνθρωπότητος μέτρον οὐκ ἀτιμάζων τοῖς Ἰουδαίοις προσλαλήῃ νῦν δέ με
ζητεῖτε ἀποκτείνειν, ἄνθρωπον ὅς τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα, πάλιν οὐδὲν ἦτον αὐτὸν τὸν ἐν ἰσότητι τε καὶ ὁμοιότητι τοῦ πατρὸς θεὸν λόγον καὶ ἐκ τῶν τῆς 15
ἀνθρωπότητος αὐτοῦ μέτρων ἐπιγινώσκομεν. εἰ γὰρ ἐστὶν ἀναγκαῖον τὸ πιστεῦν ὅτι
θεὸς ὢν φύσει γέγονε σὰρξ ἡ γοῦν ἄνθρωπος ἐψυχωμένος ψυχῇ λογικῇ, ποῖον ἂν ἔχοι
λόγον τὸ ἐπαισχύνεσθαι τινα ταῖς παρ' αὐτοῦ φωναῖς, εἰ γεγονάσιν ἀνθρωποπρεπῶς; εἰ
γὰρ παραιτοῖτο τοὺς ἀνθρώπῳ πρέποντας λόγους, τίς ὁ ἀναγκάσας γενέσθαι καθ' ἡμᾶς
ἄνθρωπον; ὁ δὲ καθεὶς ἑαυτὸν δι' ἡμᾶς εἰς ἐκούσιον κένωσιν διὰ ποῖαν αἰτίαν παραι- 20

L III 406 τοῖτο ἂν τοὺς τῇ κενώσει πρέποντας λόγους; ἐνὶ τοιγαροῦν προσώπῳ τὰς ἐν τοῖς εὐαγ-
1 Cor. 8, 6 γελίοις πάσας ἀναθετέον φωνὰς, ὑποστάσει μιᾷ τῇ τοῦ λόγου σεσαρκωμένῃ. κύριος
M III 1080 9 γὰρ εἷς Ἰησοῦς Χριστὸς κατὰ τὰς γραφάς. εἰ δὲ δὴ καλοῖτο καὶ ἀπόστολος καὶ ἀρχιερεὺς τῆς
Hebr. 3, 1 ὁμολογίας ἡμῶν, ὡς ἱεουργῶν τῷ θεῷ καὶ πατρὶ τὴν πρὸς ἡμῶν αὐτῷ τε καὶ δι' αὐτοῦ
τῷ θεῷ καὶ πατρὶ προσκομιζομένην τῆς πίστεως ὁμολογίαν καὶ μὴν καὶ εἰς τὸ ἅγιον 25
πνεῦμα, πάλιν αὐτὸν εἶναι φαμέν τὸν ἐκ θεοῦ κατὰ φύσιν υἱὸν μονογενῆ καὶ οὐκ ἀνθρώ-
πῳ προσνεμούμεν παρ' αὐτὸν ἐτέρῳ τό τε τῆς ἱερωσύνης ὄνομα καὶ αὐτὸ δὲ τὸ χρῆμα.

4—6] Doctr. patr. 22, 13 Εὐβούλου ἐπισκόπου Λύστρων ἐκ τοῦ λόγου τοῦ πρὸς τὸν χάρτην τὸν ἐπιδοθέντα τῷ . . . βασιλεῖ Ἡρακλεῖν ὑπὸ Ἀθανασίου τοῦ τῶν Σευηριανῶν ψευδεπισκόπου πονηθέντος αὐτῷ . . . ἐν τῇ πρὸς . . . Νεστόριον δευτέρῃ ἐπιστολῇ οὕτω πάλιν ἔγραψε· τὰς δέ γε — συνενηνεγμένους.

5] Doctr. patr. 4, 12 in scholio K. ἐν τῇ πρὸς Νεστόριον ἐπιστολῇ φησιν ὅτιπερ οὐκ ἔστι διπλοῦς — Χριστός.

9—12 adfert Ephraim Antioch. ap. Phot. 229 p. 251^b 38 ὅταν — οὐσίας

21—23 idem ibidem p. 260^a 6 ἐν τῇ πρὸς Νεστόριον τρίτῃ ἐπιστολῇ· τοιγαροῦν — γραφάς

VM, P [= hk], S, D [= mn], ARWHBUZΛ^dΛ^cΛ^aΛ^o

1 τῶν VMPZ τοῦ SDARWHB τό U 1/2 λογιούμεθα εἶναι DA 2 ἀνθρωπεία V ἐστὶ VMP
3 υἱοῦ καὶ ἀνῶ D γενομένου DA τε om. H 4 ἡμῶν om. A ἤδη δις Z 5 προσ-
ώποις δυοὶ κατὰ μερίζομένου οὐ H οὐ] οὐδὲ DA κὰν εἰ RH καὶ εἰ W 6 δυοῖν B νοεῖ-
ται W νοεῖτο BZ νοεῖτο H συνενηνεγμένους R συνηγαμένους UWL^a, corr. W 7 ὁ ἀνῶ Z
8 γε RWBU τοῦτο P πρὸς S 9 λέγεται RWL^a περὶ αὐτοῦ R παρὰ αὐτοῦ W om.
VMP 11 ἐννοούμεν V ἐννοῶμεν B 13 τὸ μέτρον οὐκ ἀτιμάζων τῆς ἀνθρωπότητος B 13/14 ζη-
τεῖτε με AB 15 τὸν om. A τε om. DARWZ τῆς om. V 16 μέτρων αὐτοῦ S μέτρον U
17 κατὰ φύσιν θᾶ ὢν V ἐμψυχωμένος VSDZ 18 τινὰς RWHL^a τὰς — φωνὰς H 19 γὰρ
καὶ A καθ' ἡμᾶς γενέσθαι SDAB 19/20 καθ' — ἄνθρωπον om. Z 20 ἄνθρωπον — ἡμᾶς
om. MP δι' ἡμᾶς om. Λ^{ic} 21 ἂν om. P τοιγαροῦν ἐνὶ B Ephr. 22 πάσας om. A
τῇ om. U σεσαρκωμένου Λ^{it} 22/23 εἷς γὰρ κᾶ Z Ephr. κᾶ γὰρ ἐστὶν B 23 ἰῶ χῶ
εἷς V 24 αὐτοῦ Λ^c 25 τῆς πίστεως om. S 25/26 καὶ μὴν — πνεῦμα om. HΛ^d 25 ναί
μὴν καὶ τὴν Z καὶ μὴν U 26 ὡς ὡν VMP 27 προσνεμούμεν VPL^d προσνεμούμεν μὲν Λ^{it} ἐτέρῳ
παρ' αὐτὸν B τε om. MDA ὄνομα] δέξιμα Z αὐτὸ om. V δὴ PScorr Z γε H om. V
τὸ om. S, corr. S χρῆμα MPSPARWHBL^{it} 28 χρῆμα VScorr UZ

γέγονε γὰρ μεσίτης θεοῦ καὶ ἀνθρώπων καὶ διαλλακτῆς εἰς εἰρήνην, ἑαυτὸν ἀναθείς εἰς ὁσμὴν
 εὐωδίας τῷ θεῷ καὶ πατρὶ. τοιγάρτοι καὶ ἔφασκεν θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἠθέλη-
 σας, σῶμα δὲ κατηρτίσω μοι. [ὀλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ εὐδόκησας.]
 τότε εἶπον· ἰδοὺ ἡκω ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ τοῦ ποιῆσαι,
 ὁ θεός, τὸ θέλημά σου. προσκεκόμικε γὰρ ὑπὲρ ἡμῶν εἰς ὁσμὴν εὐωδίας τὸ ἴδιον
 σῶμα καὶ οὐχ ὑπὲρ γε μᾶλλον ἑαυτοῦ. ποίας γὰρ ἂν ἐδεήθη προσφορᾶς ἢ θυσίας
 ὑπὲρ ἑαυτοῦ, κρείττων ἀπάσης ὑπάρχων ἁμαρτίας ὡς θεός; εἰ γὰρ πάντες ἡμαρτον
 καὶ ὑστεροῦνται τῆς δόξης τοῦ θεοῦ, καθὼ γέγοναμεν ἡμεῖς ἔτοιμοι πρὸς παρα-
 φορὰν καὶ κατηρρώστησεν ἡ ἀνθρώπου φύσις τὴν ἁμαρτίαν, αὐτὸς δὲ οὐχ οὕτως καὶ
 ἠττώμεθα διὰ τοῦτο τῆς δόξης αὐτοῦ, πῶς ἂν εἴη λοιπὸν ἀμφίβολον ὅτι τέθυται δι' ἡμᾶς
 καὶ ὑπὲρ ἡμῶν ὁ ἀμνὸς ὁ ἀληθινός; καὶ τὸ λέγειν ὅτι προσκεκόμικεν ἑαυτὸν ὑπὲρ τε ἑαυτοῦ
 καὶ ἡμῶν, ἀμοιρήσειεν ἂν οὐδαμῶς τῶν εἰς δυσσέβειαν ἐγκλημάτων. πεπλημμέληκε γὰρ
 κατ' οὐδένα τρόπον οὔτε μὴν ἐποίησεν ἁμαρτίαν· ποίας οὖν ἐδεήθη προσφορᾶς, ἁμαρτίας
 10 οὐκ οὔσης ἐφ' ἥπερ ἂν γένοιτο καὶ μάλα εἰκότως; ὅταν δὲ λέγῃ περὶ τοῦ πνεύματος
 ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάσει, νοοῦντες ὀρθῶς οὐχ ὡς δόξης ἐπιθεῖα τῆς παρ' ἐτέρου φαινόμενης
 τὸν ἕνα Χριστὸν καὶ υἱὸν τὴν παρὰ τοῦ ἁγίου πνεύματος δόξαν ἐλεῖν, ὅτι μὴδὲ κρείττον
 αὐτοῦ καὶ ὑπὲρ αὐτὸν τὸ πνεῦμα αὐτοῦ. ἐπειδὴ δὲ εἰς ἔνδειξιν τῆς ἑαυτοῦ θεότητος
 ἐχρήτο τῷ ἰδίῳ πνεύματι πρὸς μεγαλουργίας, δεδοξάσθαι παρ' αὐτοῦ φησιν, ὡς περ ἂν
 εἰ καὶ τις λέγοι τῶν καθ' ἡμᾶς περὶ τῆς ἐνουσης ἰσχύος αὐτῷ τυχὸν ἢ γοῦν ἐπιστήμης
 τῆς ἐφ' ὅτι οὐκ οὔσης ὅτι δοξάσουσί με. εἰ γὰρ καὶ ἔστιν ἐν ὑποστάσει τὸ πνεῦμα ἰδικῇ καὶ
 20 δὴ καὶ νοεῖται καθ' ἑαυτό, καθὼ πνευμά ἐστιν καὶ οὐχ υἱός, ἀλλ' οὖν ἐστιν οὐκ ἀλλότριον
 αὐτοῦ. πνεῦμα γὰρ ἀληθείας ὠνόμασται καὶ ἔστιν Χριστὸς ἡ ἀλήθεια καὶ προχεῖται
 παρ' αὐτοῦ καθάπερ ἀμέλει καὶ ἐκ τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς. ἐνεργήσαν τοιγαροῦν τὸ πνεῦμα
 καὶ διὰ χειρὸς τῶν ἁγίων ἀποστόλων τὰ παράδοξα μετὰ τὸ ἀνελθεῖν τὸν κύριον ἡμῶν
 Ἰησοῦν Χριστὸν εἰς τὸν οὐρανὸν ἐδόξασεν αὐτόν. ἐπιστεύθη γὰρ ὅτι θεός κατὰ φύσιν
 25 ἐστίν, πάλιν αὐτὸς ἐνεργῶν διὰ τοῦ ἰδίου πνεύματος. διὰ τοῦτο καὶ ἔφασκεν ὅτι ἐκ
 τοῦ ἐμοῦ λήψεται καὶ ἀπαγγελεῖ ὑμῖν. καὶ οὔτι που φαινόμεν ὡς ἐκ μετοχῆς τὸ
 πνευμά ἐστιν σοφὸν τε καὶ δυνατόν. παντέλειον γὰρ καὶ ἀπροσδεές ἐστιν παντὸς ἀγαθοῦ. L III 407

VM, P [= hk], S, D [= mn], ARWHBUZΛΔΛΛΛΛΛ

1 καὶ γὰρ γέγονε Z γὰρ om. A θῷ μεσίτησ Z τοῦ θῷ H 1/2 τῷ — πρὶ εἰς ὁσμὴν
 εὐωδίας Z 3 σῶμα — μοι Λ^o σῶμα — μοι. ὀλοκαυτώματα — εὐδόκησας [ἐζήτησας Z] VMPDAZ ὀλο-
 καυτώματα — ἠδὲ δόκησας σῶμα — μοι SRWHBUZΛΔΛΛΛΛΛ 5 τὸ θέλημά σου ὁ θς VP τὸ θέλημά σου
 RWΛⁱ προκεκόμικε P περὶ S 6 οὐ μᾶλλον γε ὑπὲρ Z γε μᾶλλον om. V γε om. RW
 αὐτοῦ P πῶς H ἂν om. VMH, corr. H δεηθείη P 7 ὑπὲρ ἑαυτοῦ] καὶ H ἀπάσης
 ἁμαρτίας ὡς θς ὑπάρχων B ἀπάσης ὑπάρχων ἁμαρτίας VMPS ὑπάρχων ἀπάσης ἁμαρτίας DZ ὑπάρχων
 ἁμαρτίας ἀπάσης A ἀπάσης ἁμαρτίας ὑπάρχων RWIU 8 εἰς U 8/9 παραφορὰν HZcorr
 9 κατηρρώστησεν ARW 10 τητῶμεθα ἡγουν ὑστερούμεθα B διὰ τοῦτο om. VRW ἀμφί-
 λογον RW 11 τὸ om. S λέγειν δὲ DA προκεκόμικεν PBA γε V αὐτοῦ S
 11/12 ἡμῶν τε καὶ ἑαυτοῦ Z 12 καὶ ἡμῶν καὶ S καὶ ὑπὲρ RW ἂν om. PU 13 πῶς VA
 οὖν ἂν BU ἂν οὖν Z egeret Λⁱ 14 καὶ — εἰκότως om. V 15 παρ' om. VMP 16 Χριστόν] ἔν S
 ἐλεῖν] αἰτεῖν Z 17 αὐτοῦ VZ 18 ἐκέχρητο VMP ἐχρήσατο H ἰδίῳ SDAKWBZΛΔΛΛΛΛΛ
 ἁγίῳ VMPH μεγαλουργίαν VMPDWUΛ^o οὐχ ὡς περ V 19 καὶ om. Z αὐτῷ ἰσχύος S
 ἢ γοῦν ἐπιστήμης τυχὸν B 20 ἐφασκεν RW δοξάσουσιν [δοξάσωσιν H] ἐμὲ ARWHBUZ
 21 καὶ om. Z καθὼ καὶ H καὶ om. U οὐχ υἱός] οὐ χς RW ἐστίν οὐκ] οὐκ ἐστίν B
 22 ὠνόμασται] ἐστὶ καὶ ὠνόμασται Z ὁ χς U ἢ om. II 22/23 καὶ προχεῖται — πατρός
 om. W, add. in nig. m. rec. 23 θεοῦ καὶ om. P καὶ om. M ἐνήργησεν H 23/24 τοιγαροῦν —
 καὶ] δὲ το αὐτὸ πᾶν U 24 διὰ om. R παραδόξα ποιοῦν H 24/25 μετὰ — οὐρανόν om. U
 24 τὸν χν SDA 25 τοὺς οὐνοὺς Z 26 πᾶν om. P ἰδίου om. VMP ἁγίου AZ, superser. H
 27 ἀπαγγελεῖ VMPSΔΛ ἀναγγελεῖ mRWHBZ ὅτι που U οὐ τύπου H 28 ἐστὶ] καὶ S
 γάρ] δὲ II παντὸς om. Z

1 Cor. 1, 24 ἐπειδὴ δὲ τῆς τοῦ πατρὸς δυνάμεως καὶ σοφίας, τουτέστιν τοῦ υἱοῦ, πνεῦμά ἐστιν, αὐτό-
 χρημα σοφία ἐστὶ καὶ δύναμις.

11 Ἐπειδὴ δὲ θεὸν ἐνωθέντα σαρκὶ καθ' ὑπόστασιν ἢ ἁγία παρθένος ἐκτέτοκε σαρκι-
 κῶς, ταύτηι τοι καὶ θεοτόκον εἶναι φαμέν αὐτήν, οὐχ ὡς τῆς τοῦ λόγου φύσεως τῆς

Io. 1, 1 ὑπάρξεως τὴν ἀρχὴν ἐχούσης ἀπὸ σαρκός (ἦν γὰρ ἐν ἀρχῇ καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος καὶ 5

PG 120 ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν θεὸν καὶ αὐτός ἐστι τῶν αἰώνων ὁ ποιητής, συναίδιος τῷ πατρὶ
 καὶ τῶν ὅλων δημιουργός), ἀλλ' ὡς ἤδη προείπομεν, ἐπειδὴ καθ' ὑπόστασιν ἐνώσας ἐαυ-
 τῷ τὸ ἀνθρώπινον καὶ ἐκ μήτρας αὐτῆς γέννησιν ὑπέμεινε σαρκικὴν, οὐχ ὡς δεηθεὶς ἀναγ-
 καίως ἦτοι διὰ τὴν ἰδίαν φύσιν καὶ τῆς ἐν χρόνῳ καὶ ἐν ἐσχάτοις τοῦ αἰῶνος καιροῖς
 γεννήσεως, ἀλλ' ἵνα καὶ αὐτὴν τῆς ὑπάρξεως ἡμῶν εὐλογῇσιν τὴν ἀρχὴν καὶ τεκούσης 11
 γυναικὸς αὐτὸν ἐνωθέντα σαρκὶ παύσῃται λοιπὸν ἢ κατὰ παντὸς τοῦ γένους ἀρὰ πέμπουσα

Gen. 3, 16 πρὸς θάνατον τὰ ἐκ γῆς ἡμῶν σώματα καὶ τὸ ἐν λύπαις τέξῃ τέκνα δι' αὐτοῦ κα-

ies. 25, 8 ταργούμενον ἀληθὲς ἀποφῆναι τὸ διὰ τῆς τοῦ προφήτου φωνῆς κατέπειεν ὁ θάνατος
 ἰσχύσας καὶ πάλιν ἀφείλεν ὁ θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ παντὸς προσώπου.
 ταύτης γὰρ ἕνεκα τῆς αἰτίας φαμέν αὐτὸν οἰκονομικῶς καὶ αὐτὸν εὐλογῆσαι τὸν γάμον καὶ 15

Io. 2, 1, 2 ἀπελθεῖν κεκλημένον ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας ὁμοῦ τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις.

12 Ταῦτα φρονεῖν δεδιδάγμεθα παρὰ τε τῶν ἁγίων ἀποστόλων καὶ εὐαγγελιστῶν, καὶ
 πάσης δὲ τῆς θεοπνεύστου γραφῆς καὶ ἐκ τῆς τῶν μακαρίων πατέρων ἀληθοῦς ὁμολογίας
 τούτοις ἅπασιν καὶ τὴν σὴν εὐλάβειαν συναινέσαι χρή καὶ συνθέσθαι δίχα δόλου παντός.
 ἃ δὲ ἐστὶν ἀναγκαῖον ἀναθεματίσαι τὴν σὴν εὐλάβειαν, ὑποτέτακται τῇδε ἡμῶν τῇ ἐπι- 20
 στολῇ.

ᾱ Εἴ τις οὐχ ὁμολογεῖ θεὸν εἶναι κατὰ ἀλήθειαν τὸν Ἐμμανουὴλ καὶ διὰ τοῦτο
 θεοτόκον τὴν ἁγίαν παρθένον (γεγέννηκε γὰρ σαρκικῶς σάρκα γεγονότα τὸν ἐκ θεοῦ λόγον),
 ἀνάθεμα ἔστω.

β Εἴ τις οὐχ ὁμολογεῖ σαρκὶ καθ' ὑπόστασιν ἰνῶσθαι τὸν ἐκ θεοῦ πατρός λόγον 25
 ἕνα τε εἶναι Χριστὸν μετὰ τῆς ἰδίας σαρκός, τὸν αὐτὸν δηλονότι θεὸν τε ὁμοῦ καὶ ἀνθρω-
 πον, ἀνάθεμα ἔστω.

γ Εἴ τις ἐπὶ τοῦ ἐνὸς Χριστοῦ διαιρεῖ τὰς ὑποστάσεις μετὰ τὴν ἔνωσιν, μόνῃ συ-
 νάπτων αὐτὰς συναφείαι τῇ κατὰ τὴν ἀξίαν ἢ γοῦν αὐθεντίαν ἢ δυναστείαν καὶ οὐχὶ δι
 μᾶλλον συνόδῳ τῇ καθ' ἔνωσιν φυσικῇ, ἀνάθεμα ἔστω. 30

28—30] Ephraimi Antioch. ap. Phot. 229 p. 259^b 34 ἐν τῷ τρίτῳ κεφαλαίῳ τῶν ἀναθεματισμῶν
 'εἴ τις — ἔστω'

VM, P [= hk], S, D [= mn], AR, W [usque ad 21], HBUZA^d, AP [inde ab 22], Λ'Α'Α'Α'Α'

1 πνεῦμα ἐστὶ, τουτέστι τοῦ υἱοῦ Z 2 ἐστὶ σοφία V 3 ἐπειδὴ δὲ] καὶ ἐπειδὴ V ἁγία
 om. H τέτοκε A 4 εἶναι om. WΛ^{us} 4/5 τὴν τῆς ὑπάρξεως V ὑπάρξεως τὴν R 6 τῶν
 — δ] ὁ τῶν ὅλων Z καὶ συναίδιος Z συναίδιος ὧν W 7 ὁ δημιουργός R 7/8 αὐτῷ R
 8 καὶ om. UΛ^d 9 καὶ om. VMPΛ^d χρόνοις Z καιροῖς τοῦ αἰῶνος W 10 αὐτός S
 11 ἐνωθέντα σαρκὶ om. RWΛ^s 12 πρὸς! εἰς S 13 ἀληθὴ S καὶ ἀληθὲς A ἀποφῆναι A
 τό om. S 16 ὁμοῦ — ἀποστόλοις om. V ἅμα H ἁγίοις om. RZΛ^s 17 τε om. VMPW
 ἁγίων om. Z 18 δὲ om. H τῆς ἐκ τῶν S ἁγίων BZ ὁμολογίας ἀληθοῦς M
 19 καὶ om. P δεῖ M καὶ συνθέσθαι om. RΛ^s λόγου VMPW 20 ἀναγκαῖα DΛ^{us}
 τῇ om. Z 21 subscriptisit εἰς δὲ ᾧ λέγει ὁ ἅγιος ὑποτετάχθαι ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ ἐπιστολῇ,
 τὰ δυσκαίδεκα κεφάλαια τὰ κατὰ [1. μετὰ] τῶν ἀναθεματισμῶν ἅτινα καὶ ἐτέθησαν ἐμπροσθεν μετὰ τὸ
 ὅλον συμπέρασμα τῶν ἐν τῇ συνόδῳ πραχθέντων· ὅτι καὶ προεγράφησαν μετὰ καὶ τῶν ἐρμηνειῶν
 αὐτῶν καὶ τῶν πρὸς τὰ κεφάλαια τοῦ ἁγίου, τοῦ θεοδωρήτου μέμψεων καὶ τῶν παρὰ τοῦ ἁγίου πάλιν
 κυρίλλου, πρὸς τὰς τοῦ θεοδώριτου μέμψεων ἀντιθέσεων: — W 22 sq. numerus om. S D Z
 διὰ τοῦτο om. P σάρκα γεγονότα om. S 24. 27. 30 ἔστω om. Z hic om. M 25 πατρός
 om. S 26 τε² om. V 28 ὑποστάσεις] φύσεις H 29 ἡτοῦν H ἢ R αὐθεντία V Ephr.
 ἢ δυναστείαν om. Ephr. Λ' cf. V 148, 10 δυναστεία V 30 φυσικῇ RZ cf. V 169, 22 A 24, 19

δ Εἴ τις προσώποις δυσὶν ἢ γοῦν ὑποστάσῃ τὰς τε ἐν τοῖς εὐαγγελικοῖς καὶ ἀποστολικοῖς συγγράμμασι διανέμει φωνὰς ἢ ἐπὶ Χριστῷ παρὰ τῶν ἁγίων λεγομένας ἢ παρ' αὐτοῦ περὶ ἑαυτοῦ καὶ τὰς μὲν ὡς ἀνθρώπῳ παρὰ τὸν ἐκ θεοῦ λόγον ἰδικῶς νοουμένῃ προσάπτει, τὰς δὲ ὡς θεοπρεπεῖς μόνῳ τῷ ἐκ θεοῦ πατρὸς λόγῳ, ἀνάθεμα ἔστω. M III 1084

ε Εἴ τις τολμᾷ λέγειν θεοφόρον ἄνθρωπον τὸν Χριστὸν καὶ οὐχὶ δὴ μᾶλλον θεὸν εἶναι κατὰ ἀλήθειαν ὡς υἱὸν ἓνα καὶ φύσει, καθὸ γέγονε σὰρξ ὁ λόγος καὶ κεκοινώνηκε Hebr. 2, 14 παραπλησίως ἡμῖν αἵματος καὶ σαρκός, ἀνάθεμα ἔστω.

ς Εἴ τις λέγει θεὸν ἢ δεσπότην εἶναι τοῦ Χριστοῦ τὸν ἐκ θεοῦ πατρὸς λόγον καὶ PG 121 οὐχὶ δὴ μᾶλλον τὸν αὐτὸν ὁμολογεῖ θεόν τε ὁμοῦ καὶ ἄνθρωπον, ὡς γεγονότος σαρκὸς Ioh. 1, 14 τοῦ λόγου κατὰ τὰς γραφάς, ἀνάθεμα ἔστω. 10

ζ Εἴ τις φησιν ὡς ἄνθρωπον ἐνηργῆσθαι παρὰ τοῦ θεοῦ λόγου τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν τοῦ μονογενοῦς εὐδοξίαν περιῆφθαι ὡς ἐτέρῳ παρ' αὐτὸν ὑπάρχοντι, ἀνάθεμα ἔστω.

η Εἴ τις τολμᾷ λέγειν τὸν ἀναληφθέντα ἄνθρωπον συμπροσκυνεῖσθαι δεῖν τῷ θεῷ λόγῳ καὶ συνδοξάζεσθαι καὶ συγχρηματίζειν θεὸν ὡς ἕτερον ἐτέρῳ (τὸ γὰρ σὺν αἰεὶ προστιθέμενον τοῦτο νοεῖν ἀναγκάσει) καὶ οὐχὶ δὴ μᾶλλον μιᾷ προσκυνήσει τιμᾷ τὸν Ἑμμα- 15 νουήλ καὶ μίαν αὐτῷ τὴν δοξολογίαν ἀνάπτει, καθὸ γέγονε σὰρξ ὁ λόγος, ἀνάθεμα ἔστω.

θ Εἴ τις φησιν τὸν ἓνα κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν δεδοξάσθαι παρὰ τοῦ πνεύματος, ὡς ἄλλοτρίαι δυνάμει τῇ δι' αὐτοῦ χρώμενον καὶ παρ' αὐτοῦ λαβόντα τὸ ἐνεργεῖν δύνασθαι κατὰ πνευμάτων ἀκαθάρτων καὶ τὸ πληροῦν εἰς ἀνθρώπους τὰς θεοσημείας, καὶ οὐχὶ δὴ μᾶλλον ἴδιον αὐτοῦ τὸ πνεῦμά φησιν, δι' οὗ καὶ ἐνήργηκε τὰς θεοσημείας, ἀνάθεμα ἔστω. 20

ι Ἀρχιερέα καὶ ἀπόστολον τῆς ὁμολογίας ἡμῶν γεγενῆσθαι Χριστὸν ἡ θεία λέγει Hebr. 3, 1 γραφή, προσκεκόμικε δὲ ὑπὲρ ἡμῶν ἑαυτὸν εἰς ὁσμὴν εὐωδίας τῷ θεῷ καὶ πατρί. εἴ Eph. 5, 2 τις τοίνυν ἀρχιερέα καὶ ἀπόστολον ἡμῶν γεγενῆσθαι φησιν οὐκ αὐτὸν τὸν ἐκ θεοῦ λόγον, ὅτε γέγονε σὰρξ καὶ καθ' ἡμᾶς ἄνθρωπος, ἀλλ' ὡς ἕτερον παρ' αὐτὸν ἰδικῶς ἄνθρωπον ἐκ γυναικός, ἢ εἴ τις λέγει καὶ ὑπὲρ ἑαυτοῦ προσε νεγκεῖν αὐτὸν τὴν προσφορὰν καὶ οὐχὶ δὴ 25 μᾶλλον ὑπὲρ μόνων ἡμῶν (οὐ γὰρ ἂν ἐδείθη προσφορὰς ὁ μὴ εἰδὼς ἁμαρτίαν), ἀνάθεμα ἔστω.

ια Εἴ τις οὐχ ὁμολογεῖ τὴν τοῦ κυρίου σάρκα ζωοποιὸν εἶναι καὶ ἰδίαν αὐτοῦ τοῦ ἐκ θεοῦ πατρὸς λόγου, ἀλλ' ὡς ἑτέρου τινὸς παρ' αὐτὸν συνημμένου μὲν οὕτῳ κατὰ τὴν

1—4 cf. cp. 128, 13

VM, P [= hk], S, D [= mn], ARHBUZA^d APΛ'Λ'Λ'Λ'Λ'σ
 1 ὑποστάσεων H τε om. Z 2 γράμμασι R διανέμοι V λεγομένην S 3 αὐτῷ V
 αὐτοῦ PS ἐκ] τοῦ H νοουμένῳ ἰδικῶς Z νοουμένων H 4 προσάπτειν H ὡς
 om. U θεοπρεπεῖς A' πατρὸς om. AA' cf. V 169, 32 A 24, 19 ἔστω om. RZ 7 ἔστω
 om. MRZ 9 ὁμολογεῖ] ὁμοῦ λέγει H ὁμοῦ τε V 10 ἔστω om. MZ 11 ἐνεργῆσαι A
 ἐνεργεῖσθαι Z 12 εὐδοξίαν] δόξαν αὐτῷ Z ἕτερον — ὑπάρχοντα VBA^σ ἔστω om. M
 13 τολμήσει V δεῖ V 14 θῷ VH ἐτέρῳ PS HBUZA^d om. ἐν ἐτέρῳ VMDARΛ' 14/15 τὸ —
 ἀναγκάσει om. AA' cf. V 148, 22. 169, 56. A 24, 62 αἰεὶ συνπροστιθέμενον V προστεθέν H
 15 ἀναγκάσει VMSRHUZA^p ἀναγκάσει B ἀναγκάζει PDA^d om. δὴ] γε H τιμὰν Z 16 ἀνάπτει
 MSU προσάπτει R *dependit* A^d *adhabet* A^c *refert* A^σ ἀναπέμπει VPDAB^σ ἀναπέμπειν Z cf. II. cc. καθὰ S
 ἔστω om. M 17 Ἰησοῦν om. A^c Χριστὸν om. VMP δεδοξάσθαι λέγει D δοξάζεσθαι A' πρὸς
 VM, corr. M 18 τῇ δι' αὐτοῦ om. D δύνασθαι ἐνεργεῖν M 19 κατὰ τε II πνευμά-
 των τέ B εἰς ἀνθρώπους om. A^d cf. V 169, 59 20 φῆσει MS φύσει D ἔστω om. K
 21/22 Ἀρχιερέα — πατρί om. V 22 προσκεκόμικε MPSRHBUZA^d om. προσκεκομικέναι DAA^c cf.
 V 148, 26. 169, 66 A 24, 80 δὲ M' SRHUZA^p γὰρ BA^σ τέ DAA^c om. cf. II. cc. ὑπὲρ ἡμῶν om. A^c
 αὐτόν P 23 καὶ — γεγενῆσθαι φησὶν [λέγει DA] VMPDA^σ om. φησὶ καὶ ἀπόστολον ἡμῶν
 γεγενῆσθαι [γενέσθαι SRZ] SRHBUZ A^c cf. II. cc. οὐχ R 24 ὅτι VMPS καὶ om. II
 παρ'] πρὸς P ἄνθρωπον ἰδικῶς M ἀνθ' R 25 καὶ om. RA^d cf. II. cc. αὐτοῦ H
 τὴν προσφορὰν om. Z 26 μόνων om. S 28 οὐκ H 29 αὐτῷ H κατὰ om. P

Acta conciliorum oecumenicorum. I, 1.

ἀξίαν ἢ γοῦν ὡς μόνην θείαν ἐνοίκησιν ἐσχηκότος, καὶ οὐχὶ δὴ μᾶλλον ζωοποιόν, ὡς ἔφημεν, ὅτι γέγονεν ἰδίᾳ τοῦ λόγου τοῦ τὰ πάντα ζωογονεῖν ἰσχύοντος, ἀνάθεμα ἔστω.

ἰβ Εἰ τις οὐχ ὁμολογῇ τὸν τοῦ θεοῦ λόγον παθόντα σαρκὶ καὶ ἐσταυρωμένον σαρκὶ καὶ θανάτου γευσάμενον σαρκὶ γεγονότα τε πρωτότοκον ἐκ τῶν νεκρῶν, καθὼς ζωὴ τέ ἐστι καὶ ζωοποιὸς ὡς θεός, ἀνάθεμα ἔστω.

5

7 = S 4 A 1. extat uersio Syriaca a Rabbula confecta et a Puseyo in editione Oxoniensi [1877] huius et aliorum Cyrilli libellorum publicata [Σ], adeo tamen ab exemplari recedit, ut eius ad recensionem paruus sit usus. inde a p. 44, 25 libellum totum repetiit ipse Cyrillus in dialogo septimo ad Hermiam [Δ].

Λόγος προσφωνητικὸς πρὸς τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα Θεοδόσιον περὶ τῆς ὀρθῆς πίστεως τῆς εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν παρὰ Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας

PG 76. 1 Τῆς μὲν ἐν ἀνθρώποις εὐκλείας τὸ ἀνωτάτω καὶ ἀσυγκρίτοις διαφοραῖς τῶν ἄλλων
 1133 ἀπάντων ἀνεστηκός τε καὶ ὑπερκείμενον ὑμεῖς, ὦ φιλόχριστοι βασιλεῖς, καὶ κληρὸς ὑμῖν
 Ies. 45, 23 ἐξαίρετός τε καὶ πρέπων παρὰ θεοῦ τῆς ἐνούσης αὐτῷ κατὰ πάντων ὑπεροχῆς εἰκότος 15
 Col. 1, 16 ἐπὶ γῆς τὸ γέρας. κάμπτει μὲν γὰρ αὐτῷ πᾶν γόνυ θρόνόν τε καὶ ἀρχαὶ κυριότητές
 Ies. 6, 3 τε καὶ ἐξουσίαι δούλον ὑπέχουσαι τὸν αὐχένα καὶ ταῖς καθηκούσαις αἰεὶ δοξολογίαις κατα-
 γεραίρουσαι πλήρη τε εἶναι φασὶ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν τῆς δόξης αὐτοῦ. ἴδοι δ' ἄν τις καὶ ἐπὶ τῆς ὑμετέρας γαληνότητος τῆς οὕτω περιφανοῦς καὶ ἀνωτάτω πασῶν εὐ-
 κλείας διαπρέποντά τε καὶ ἐναργῆ τὸν τύπον. ὑμεῖς γὰρ ἐστὲ καὶ τῶν εἰς λῆξιν ἀξιω- 20
 μάτων πηγαὶ καὶ ἀπάσης ὑπεροχῆς ἐπέκεινα καὶ τῆς ἐν ἀνθρώποις εὐημερίας ἀρχὴ καὶ
 γένεσις, καὶ νεύμασι μὲν τοῖς ἡμερωτάτοις τοῦ ὑμετέρου κράτους πρὸς ἔννομον τε
 καὶ ἀξιάγαστον καὶ ἀοίδιμον πηδاليουχεῖται ζωὴν πᾶν ὅσον ἐστὶ τοῖς τῆς βασιλείας
 θύκοις ὑπεστρωμένον, οἱ δὲ τῆς Ζεύγλης οὐκ ἀνεχόμενοι πίπτουσι ραιδίως, τῆς ἐνούσης
 ὑμῖν εὐσθενείας ἠττώμενοι, κἂν ἀστράψῃ μόνον ἢ βασιλέως ἀσπίς, φροῦδα τὰ ἐκείνων, 25
 PG 1136 οἰχονται, διολύωσι καὶ τῆς ἐνούσης αὐτοῖς ἀπονοίας τὸν οἰκεῖον εὐθύς ἀποστήσαντες
 νοῦν πεσόντες εἰς γόνυ ζητοῦσι τὸν ἔλεον. τοιγάρτοι κεκράτηκε τῆς ὑπ' οὐρανὸν
 τῶν ὑμετέρων ὑπασπιστῶν ἡ μαχιμωτάτη καὶ ἐμπειροπόλεμος καὶ αἰεὶ νικῶσα πληθὺς·
 ὑμεῖς ἐστὲ τῶν πρὸς ἔω καὶ ἐσπέραν καὶ ὠιδὴ καὶ λύρα καὶ ἀπάσης εὐφημίας
 ὑπόθεσις· ὑμᾶς οἱ πρὸς νότον καὶ μὴν καὶ ὅσοι βορειότεραν οἰκοῦσι χώραν, φωναῖς 30
 ταῖς χαριστηρίοις στεφανοῦντες οὐ καταλήγουσιν. ἔρρισμα δὲ τὸ ἀκράδαντον τῆς

Flor. Cyrill. 135 ἐκ τοῦ προσφωνητικοῦ λόγου τοῦ πρὸς Θεοδόσιον τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα, οὗ ἡ ἀρχή· Τῆς μὲν ἐν ἀνθρώποις εὐκλείας τὸ ἀνωτάτω καὶ ἀσυγκρίτοις διαφοραῖς

1 ἐσχηκότα SA^{ms} 2 ἔφην AZA^s cf. V 148, 28 A 24, 96 τὰ om R 3 καὶ ἐσταυρω-
 μένον σαρκὶ om. H 4 καὶ θανάτου — σαρκὶ om. B τε om. S δὲ A 4/5 τέ ἐστι VMSHUZA^d
 ἐστι PDARB cf. V 169, 89

VM, P [= hk], S, D [= mn], WU

10 λόγος SD κυρίλλου ἐπισκόπου ἀλεξανδρείας VMP τοῦ αὐτοῦ WU προσφωνητικὸς om. U
 εὐλαβέστατον SD 11 τῆς — Χριστὸν om. S τὸν χν MW παρὰ — Ἀλεξανδρείας om. VMPWU
 Z VP S SD 13 μὲν om. D ἀνωτάτων V ἀσυγκρίτως P 14 ἡμῖν WU 15 θεῷ P
 κατὰ om. S εἰκότος VMPWU εἰκότος γάρ SD 16 τεῖ δὲ S 17 τε om. VMWU ὑπέχουσι SD
 αἰεὶ VMPWU αὐτῷ S αὐτῷ αἰεὶ D 17/18 καταγεραίρουσι D καταγεραίροντες S 18 δὲ SD
 19 ἡμετέρας S ἀνωτάτης S 20 τόν om. M ἡμεῖς U 21 πάσης SD 23 καὶ ἀοίδιμον om. SD
 πηδاليουχεῖτε M 24 θάκοις SD ὑπεστρωμένον SW 25 ἡμῖν S 26 οἰχεται MW
 27 καὶ κεκράτηκε D 29 ἔω SD ἔωσαν VMPWU ἔσπερον D 29/30 ὑπόθεσις εὐφημίας V
 μὴν καὶ om. P βορειότερον — τόπον V 31 εὐχαριστηρίοις D εὐφημοῦντες W δὲ
 om. P ἀκρότατον D

οὕτω θεοφιλοῦς καὶ εὐαγεστάτης ὑμῶν βασιλείας αὐτὸς ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. δι' αὐτοῦ γὰρ βασιλεῖς βασιλεύουσι καὶ οἱ δυνάσται γράφουσι δικαιοσύνην Prou. 8, 15 κατὰ τὸ γεγραμμένον. ἔστι γὰρ αὐτῷ παναλκὲς τὸ θέλημα καὶ ἐν τῷ κατανεῦσαι μόνον ἢ παντὸς πλήρωσις ἀγαθοῦ, διανέμει δὲ καὶ λίαν ἐτοιμῶς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν τὰ πάντων ἐξαιρέτα τῶν ὅσα ἐστὶν ἀξιόληπτα καὶ τεθραυμασμένα. καὶ ἀπόχρη μὲν εἰς ἀπόδειξιν 5 ὧν ἔφην, τὰ τῷ ὑμετέρῳ κράτει δεδωρημένα, δοθησόμενα δὲ ἔτι καθὰ πεπιστεύκαμεν· ὅτι δὲ ἐστὶ κρηπὶς ἀκατάσειστος ταῖς βασιλέων τιμαῖς τῆς εἰς θεὸν εὐσεβείας τὰ αὐχήματα, καὶ ἐξ αὐτῆς πειράσομαι τῆς ἀγίας καὶ θεοπνεύστου πληροφορήσαι γραφῆς, βραχυλογήσας ὡς ἔνι.

2 Πλείστοι μὲν γὰρ ὅσοι γεγόνασι κατὰ καιροὺς οἱ τῆς Ἰουδαίων ἄρξαντες χώρας καὶ 10 τοὺς τῆς παρ' αὐτοῖς βασιλείας διέποντες θρόνους· ἀλλ' οἱ μὲν τῆς εἰς θεὸν αἰδοῦς ἀνοσίως ὀλιγώρησαντες καὶ τὸν τῆς δικαιοσύνης πρῦτανιν παρ' οὐδὲν ποιούμενοι νόμον καὶ τοῖς τῆς φαυλότητος βόθροις ἑαυτοὺς ἐνιέντες οἱ τάλανες κακοὶ κακῶς ἀπολώλασι (παγχάλεπον γὰρ τὸ προσκρούειν θεῷ καὶ κατὰ τι γοῦν ὅλως ἔξω φέρεσθαι τοῦ εἰκότος λυποῦντας αὐτόν)· ὅσοι γε μὴν τῆς εἰς αὐτὸν εὐσεβείας γεγόνασιν ἐπιμεληταὶ καὶ τῶν ἀρεσκόντων 15 αὐτῷ γνήσιοι φύλακες, νενικήκασιν ἐχθροὺς ἀμογητὶ καὶ κεκρατήκασιν τῶν δι' ἐναντίας, τοιοῦτός τις ἦν Ἰωσίας ἐκεῖνος, ὃς αὐτοῖς τεμένεσι καὶ βωμοῖς τοὺς τῶν εἰδώλων κατεμπρήσας θεραπευτὰς γοητείας τε πάσης καὶ ψευδομαντείας τρόπους περιελών καὶ τὰ τῆς δαιμονιώδους ἀπάτης καταλύσας παίγνια τοῦ παντὸς ἀξίαν ἀπέφηνε λόγου τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν καὶ ἀειάγαστον μὲν τοῖς πάλαι, τεθραυμασμένην δὲ καὶ εἰς δεῦρο παρά γε τοῖς 20 εἰδόσι τιμάν τὰ οἷς ἂν ὁ θεὸς ἐφήδοιτο νοῦς. ἀλλὰ ταυτὶ μὲν ἅπαντα τοῖς τε ὑμετέροις προγόνοις καὶ ὑμῖν αὐτοῖς εὖ μάλα κατῴρθωται, διαμενήσομαι δὲ χρησίμως καὶ τῶν Ἑζεκίου τῷ σοφωτάτῳ κατὰ καιροὺς πεπραγμένων· ὀνήσει γὰρ οὐ μετρίως τὴν εὐσεβεστάτην ὑμῶν κορυφὴν τῶν διηγημάτων ἢ δύναμις. 24

3 Ἄνθρωπος τις τῶν ἐκ Βαβυλῶνος τῆς Περσικῆς (Ῥαψάκης οὗτος ἦν) εἶλε μὲν ἅπασαν PG 1137 ὡς ἔπος εἰπεῖν τὴν τῶν Ἰουδαίων χώραν, καταδηλώσας δὲ σὺν αὐτῇ τὴν Σαμάρειαν ἐπ' αὐτὴν ἦιεν τὴν Ἱερουσαλὴμ μυριάνδρῳ πληθύνει τῶν ὑπὸ χεῖρα δορυφορούμενος καὶ φάλαγγα μὲν ἱππικὴν οὐκ εὐχείρωτον ἔχων, μάλλον δὲ καὶ δυσάντητον, ὀπλίτην δὲ πεζομάχον ταῖς ψάμμοις ἰσάριθμον. εἶτα τῷ τείχει περιστήσας τὰς ἐλεπόλεις καὶ τὴν τοῦ πολέμου παρασκευὴν ἀπονοαῖς τε βαρβαρικαῖς οὐ μετρίως ὠφρυωμένος, αἰρήσειν μὲν κατὰ κράτος 30 ταῖς ἄλλαις ὁμοῦ καὶ αὐτὴν ἔφασκε τὴν ἀγίαν πόλιν καὶ τῆς ἀρρήτου δόξης κατεθρασύνετο καὶ παλιμφήμους ἠφίει φωνάς, ἀκρατὴ καὶ ἀχάλινον ἐπὶ θεῷ τὴν γλῶσσαν ἀνείσ. ἔφη γὰρ ὅτι κἂν εἰ βούλοιο σῶζειν αὐτοὺς, ἀνόνητον ἔσεσθαι τοῖς ἐπ' αὐτῷ πεποιθόσι τῆς ἐπικουρίας τὴν χάριν. ἐπειδὴ δὲ ἤκον τινὲς ἀπαγγέλλοντες τῷ βασιλεῖ τῆς ἐκείνου σκαυότητος τὰ τολμήματα καὶ τοὺς Περσικοῦ φρονήματος γέμοντας λόγους, τότε δὴ τότε 35

VM, P [= hk], S, D [= mn], A [inde a 25 ἄνθρωπος, per totum libellum foliorum anguli inferiores abscissi], WU

1 ἐναγεστάτης D	δ ἄσ MW	3 γάρ καὶ D	5 ἀπόδοσιν V	6 ἔτι VMPWU
καὶ ἔτι SD	καθάπερ SD	8 γραφῆς πληροφορησάι PU, corr. U	11 αὐτῆς S	12 δίκης D
13 φιλαυτότητος D	14 καὶ om. S	ὅλως om. SD	φέρεσθαι ἔξω S	15 γε μὴν δὲ V
16 καὶ om. MPSWU	18 ἀπάσης VMPU	ψευδομαντείας PU	19 ἀπάτης ἀπάσης MW	
20 τε PSD	21 τε om. V	21/22 ἡμετέροις S	22 κατῴρθωται W	διαμενησόμεθα SD
καὶ κατὰ S	τῶν ἐν D	23 σοφῷ SD	ὀνήσει γὰρ MSDWU καὶ γὰρ ὀνήσει P καὶ ὀνήσει V	
οὐ μετρίως SDUS om. VMPW	24 τῶν διηγημάτων ἢ MPSPDWUS ἢ τῶν λόγων V	25 οὗτος ἦν VMPWU οὗτος A οὗτος ἦν οὗτος SD	ἀνείλε SDA	27 ἦτοι om. W
28 δὲ om. M	πεζομάχον [πεζομάχων M] καὶ VMPWU	τοῖς AW	29 ψάμμων S φαλοῖς W	παραστήσας D
τάς om. VMPWU	30 ὠφρυωμένος M ὠφρυωμένος S	κατωφρυωμένος V	31 καὶ — ἀρρήτου	
τῆς ἀρρήτου δὲ U	32 καὶ ² VMPSWU τε καὶ DA	ἐπὶ — ἀνείσ MPAWU	τὴν γλῶσσαν ἀνείσ ἐπὶ θεῷ V ἐπὶ θεῷ τὴν γλῶσσαν ἀφείσ SD	34 τὴν χάριν τῆς ἐπικουρίας V
			35 τοῦ MSWU	τότε ² om. V

μόναις ὥσπερ ἐπαλήσας ταῖς κατὰ θεοῦ δυσφημίαις καὶ τοῦ τὴν πόλιν ἀλῶναι ταύτην
 ἔσεσθαι πρόφασιν ἐμφρόνως ὑπείληφώς, περιερρήγνυτο τὴν ἐσθῆτα καὶ εἰς τὸν οἶκον ἀνέβη
 τοῦ θεοῦ, λιταῖς δηλονότι τὴν θείαν ὀργὴν ὑποτρέχων καὶ τῶν ἐπὶ ταῖς δυσφημίαις αἰ-
 τιαμάτων ἑαυτὸν ἀπαλλάττων. καὶ τί τὸ ἐντεῦθεν; εὐμενὴ καὶ ἴλεων κατεστήσατο τὸν
 τῶν δυνάμεων κύριον· νενίκηκε τὸν Ἀσσύριον, οὐχ ἵππον εἰς μάχην ὀπλίσας εὐχάλινον, 5
 οὐ τοξοτῶν εὐστοχίαις, οὐ δοράτων βολαῖς οὐδὲ ταῖς τῶν τακτικῶν ἐμπειρίαις τῶν ὑπὸ
 χεῖρα χρώμενος, ψήφωι δὲ μᾶλλον τῇ παρὰ θεοῦ τῆς τῶν Ἀσσυρίων στρατιᾶς τὸν ἐν
 Ies. 37, 36 μιᾷ νυκτὶ καθορίσαντος θάνατον. ἐξῆλθε γάρ φησιν, ἄγγελος κυρίου καὶ ἀνεῖλεν
 ἐκ τῆς παρεμβολῆς τῶν Ἀσσυρίων ἑκατὸν ὀγδοήκοντα πέντε χιλιάδας. καὶ
 ἀναστάντες τὸ πρῶτ' εὗρον πάντα τὰ σώματα νεκρά. οὗτοι τῆς εἰς θεὸν 10
 εὐσεβείας καρποὶ καὶ τοῦ μὴ ἀνασχεῖσθαι φωνῆς, εἰ κατ' αὐτῆς τῆς θείας γένοιτο δόξης.
 4 Δεῖν δὲ οἶμαι μάλιστα ταῖς βασιλέων εὐσεβέσιν ἀκοαῖς παλίμνημον μὲν οὐδὲν λα-
 λείσθαι κατὰ θεοῦ, ἐκεῖνα δὲ μᾶλλον ὅσα καὶ μώμου παντός καὶ διαβολῆς ἐπέκεινα τρέχει
 καὶ τῆς πρεπούσης δοξολογίας αὐτῷ ποιεῖται τὴν ἔκτισιν. ἄριστα δὲ κἀγὼ τοῦτο εἰδὼς
 ἔχειν, παρωρμήθην ἀναγκαίως τῆς ὀρθῆς τε καὶ ἀποστολικῆς πίστεως τὴν παράδοσιν ἐγ- 15
 γράψαι μὲν τῷδε τῷ βιβλίῳ, ξένιον δὲ ὥσπερ τι πνευματικὸν προσκομίσαι τῷ ὑμετέρῳ
 κράτει, καὶ αὐταῖς δὲ ταῖς θεοφιλεστάταις ἀληθῶς βασιλίσιν, αἱ τῇ ὑμετέρῃ γαλη-
 νότητι συναστράπτουσιν, ἡ μὲν ταῖς εὐκταιοτάταις ὑμῖν ἐπαυχούσα γοναῖς καὶ τῆς
 PG 1140 εἰς αἰεὶ διαμονῆς τὰς ἐλπίδας τοῖς σκήπτροις εἰσφέρουσα, ἡ δὲ τοῖς παρθενικοῖς
 βλαστήμασι συνακμάζουσα καὶ τὰς τῆς εὐκλεεστάτης ὑμῶν βασιλείας οἰκειομένη φρον- 20
 τίδας. λίθοι μὲν οὖν Ἰνδικαὶ τὰς αἰοιδίμους ὑμῶν καταφαιδρύνουσι κεφαλὰς, ψυχῆς
 δὲ καὶ νοῦ νοητός ἂν γένοιτο κόσμος πίστις ὀρθή τε καὶ ἀκιβδήλευτος, ἦν ὅτι τηρή-
 σετε, τεθαρσηκῶς προσάγω τὸν λόγον ὡς ἔρεισμα νοῦ καὶ ψυχῆς ἀγλαίσμα καὶ
 Prou. 8, 11 καρδίας στέφανον. γέγραπται γάρ ὅτι κρείσσω σοφία λίθων πολυτελῶν,
 πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστίν. οὐκοῦν διὰ βραχέων εἰπεῖν πειράσομαι 25
 τὰ περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ μονογενοῦς, καὶ ὃ τί ποτέ ἐστι τὸ ἐπ' αὐτῷ μυστήριον,
 Cor. 13, 12 διαρθροῦν ὅτι μάλιστα σαφῶς κατὰ γε τὸ ἐγχωροῦν τοῖς ἐν ἐσόπτρῳ καὶ αἰνίγματι βλέ-
 Eph. 4, 7 πουσι καὶ ἐκ μέρους γινώσκουσι κατὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς τῆς ἐπιχορηγίας τοῦ πνεύ-
 Phil. 1, 19 ματος, καθὰ καὶ ὁ θεσπέσιος γράφει Παῦλος. οὐδεὶς γὰρ λέγει κύριος Ἰησοῦς εἰ
 Cor. 12, 3 5 μὴ ἐν πνεύματι ἀγίῳ, καὶ οὐδεὶς λέγει ἀνάθεμα Ἰησοῦς εἰ μὴ ἐν Βεελζεβούλ. φαίη δ' 30
 ἂν οἰμαί τις· οὐκοῦν ἐπειδὴ σοὶ καὶ τῆς ἐπὶ τούτῳ κόνεως ἄψασθαι δοκεῖ καὶ τὸν οὕτω
 διαβριθῆ καὶ δύσοιστον ἀνατλήναι πόνον, ἀοκνότατα διασάφει τὸν ἀκριβῆ τε καὶ ἀκιβδήλευ-
 τον καὶ ἀπάσης αἰτίας ἀπηλλαγμένον ἐπὶ Χριστῷ λόγον. διαφόροις γὰρ δόξαις κατα-
 μεθύουσι τινές, παραπλάττοντες εἰς τὸ ἀκαλλές τὰ ἐπ' αὐτῷ κεχρησμιωδημένα παρά τε
 τῆς νέας καὶ ἀρχαιοτέρας γραφῆς. οὐκ ἠγνοήκαμεν οὖν ὡς ἀνεπιτήδευτον ἐστὶ τῶν 35

VM, P [= hk], S, D [= mn], AWU

1 βλασφημίαις P	3 ἀποτρέπων A	4 κατεκτήσατο SDA	5 νενίκηκε γὰρ PD
6/7 τῶν ὑπὸ χεῖρα om. S	7 χρώμενος D	χρωμένων VMPSAWU	τὸν om. P
9 παρα- τάξεως A	τῶν Ἀσσυρίων om. U	ἐν μιᾷ νυκτὶ ἑκατὸν MPAWU	10 τὸ VMScorr DU κατὰ τὸ A
τῷ PSW	11 οἱ καρποὶ MP	γένοιτο VMPWU	γένηται A λέγοιτο SD
12 βασιλέως A	13 παντός om. PA	14 αὐτῷ δοξολογίας SD	14/15 τοῦτο κἀγὼ ἔχειν εἰδὼς SD
16 ἡμε- τέρῳ S	17 ταῖς — ἀληθῶς MPWU	ταῖς ἀληθευτάταις ἀληθῶς V	ταῖς ἀληθῶς θεοφιλεστάταις SD
ἀληθῶς ταῖς θεοφιλεστάταις A	βασιλίσσαις D	18 καὶ ἡ μὲν DA	τοῖς S
19 ἔσαι V	20 εὐκλεωτάτης MW	21 Ἰνδικαὶ MPWU Ἰνδικοὶ VSDA	22 ἀκατήλευτος V
23 τεθαρρηκῶς SDA	προσφέρειν A	26 ἐνανθρωπίσεως W	αὐτῆς SD
27 σοφῶς S	αἰνίγμασι VA, corr. V	29 λέγει P	κῶ ἴν D, de A non constat
30 ἴν SDW, de A non constat	31 ἀψεσθαι V	32 δια- βριθῆ] διακριβῆ P	ἀκριβῆ VMPWU ἀληθῆ SDA
33 πάσης VMPWU	ἐν P	24 παρα- πλάττοντες DA	κεχρησμιωδημένα SD
35 οὐκ ἀνεπιτήδευτον VMPWU			

ἀτόπων τοῖς ἀσυνέτοις οὐδέν, πίπτουσι δὲ καὶ λίαν ἐτοίμως εἰς πέταυρον αἵτου κατὰ τὸ Prov. 9, 18 γεγραμμένον καὶ εἰς παγίδα θανάτου, μὴ νοοῦντες μήτε ἂ λέγουσι μήτε περὶ τίνων 1 Tim. 1, 7 διαβεβαιοῦνται. τίνες δ' ἂν εἶεν οἱ παρ' ἐκάστωι θρύλοι καὶ τὰ σεμνὰ μυθάρια, διειπεῖν ἀναγκαῖον.

6 Οἱ μὲν γὰρ ὅτι πέφηνε μὲν ἄνθρωπος ὁ ἐκ θεοῦ πατὴρ λόγος, οὐ μὴν ὅτι καὶ πεφόρηκε 5 τὴν ἐκ τῆς ἁγίας [καὶ θεοτόκου] παρθένου σάρκα, φρονεῖν τε καὶ λέγειν τετολμήκασι, καταψεύδονται δὲ μόνην τοῦ μυστηρίου τὴν δόκησιν. ἕτεροι δὲ αὐ κατερυθριάσκειν σκηπτόμενοι τὸ δοκεῖν ἀνθρώπῳ προσκυνεῖν καὶ τὴν ἀπὸ γῆς σάρκα ταῖς ἀνωτάτω δόξαις στεφανοῦν παραιτούμενοι καὶ ἐκ τῆς ἁγίας ἀμαθίας νόθην τινὰ καὶ παρεφθαρμένην νοσοῦντες εὐλάβειαν παρατετράφθαι φασὶ τὸν ἐκ θεοῦ πατὴρ λόγον εἰς ὁστέων τε καὶ νεύρων 10 καὶ σαρκὸς φύσιν, τὴν ἐκ παρθένου γέννησιν τοῦ Ἑμμανουὴλ πλατὺ γελῶντες οἱ τάλανες καὶ τὸ ἀπρεπὲς καταγράφοντες τῆς οὕτως ἀρίστης καὶ θεοπρεποῦς οἰκονομίας. οἱ δὲ καὶ ὀψιγενῆτὸν συναϊδίον τῷ πατρὶ θεὸν λόγον εἶναι πεπιστεύκασι καὶ εἰς τὸ μόλις ὑπάρξει διακεκλήσθαι τότε ὅτε καὶ τῆς κατὰ σάρκα γεννήσεως ἔλαχε τὴν ἀρχήν. εἰσὶ δὲ οἱ καὶ πρὸς 14 τοῦτο μανίας δυσσεβῶς ἡγμένοι, ὥστε καὶ ἀνυπόστατον τὸν ἐκ θεοῦ φασιν εἶναι λόγον, PG 1141 ῥῆμα δὲ ἀπλῶς τὸ κατὰ μόνην νοούμενον προφορὰν ἐν ἀνθρώπῳ γενέσθαι· Μάρκελλος δὲ οὗτοι καὶ Φωτεινός. δοκεῖ γε μὴν καὶ ἑτέροις ἐνανθρωπήσαι μὲν ἀληθῶς τὸν μονογενῆ καὶ ἐν σαρκὶ γενέσθαι πιστεύειν, μὴ μὴν ἔτι καὶ ἐψυχῶσθαι τελείως τὴν ἀναληφθεῖσαν σάρκα ψυχῇ λογικῇ καὶ νοῦν ἐχούσῃ τὸν καθ' ἡμᾶς, εἰς ἐνότητά τε τὴν εἰς ἅπαν, ὥσπερ οὖν οἶονται, κατασφίγγοντες τὸν τε ἐκ θεοῦ λόγον καὶ τὸν ἐκ τῆς ἁγίας παρθένου 20 ναόν, κατοικήσαι φασιν ἐν αὐτῷ τὸν λόγον καὶ ἴδιον μὲν ποιήσασθαι σῶμα τὸ ἀναληφθέν, ψυχῆς δὲ αὐτὸν τῆς λογικῆς τε καὶ νοεράς ἀναπληροῦν τὸν τόπον. ἕτεροι δὲ αὐ πρεσβεύουσι μὲν ταῖς τούτων δόξαις τὰ ἐναντία καὶ ἀντιφέρονται τοῖς φρονήμασιν, ἔκ τε θεοῦ λόγου καὶ ψυχῆς τῆς λογικῆς καὶ σώματος ἥτοι τελείας ἀπλῶς ἀνθρωπότητος συνεστάναι τε καὶ ἀναπεπλέχθαι διαβεβαιούμενοι τὸν Ἑμμανουήλ, οὐ μὴν ἔτι καὶ ὑγιᾶ καὶ ἀμώμητον 25 παντελῶς τὴν ἐπ' αὐτῷ τετηρήκασι δόξαν. καταδυστάσι γὰρ εἰς δύο τὸν ἕνα Χριστὸν καὶ παχεῖαν ὥσπερ αὐτοῖς ἐνιέντες τὴν διατομήν, ἀνὰ μέρος ἐκάτερον μόνον οὐχὶ καὶ ἐστῶτα παραδεικνύουσιν, ἕτερον μὲν εἶναι διατεινόμενον τὸν ἐκ παρθένου τεχθέντα τελείως ἄνθρωπον, ἕτερον δὲ αὐ τὸν ἐκ θεοῦ πατὴρ λόγον, οὐχ ὅ τί ποτέ ἐστιν ἢ τε τοῦ λόγου φύσις καὶ τῆς σαρκὸς, διακρίνοντες οὐδὲ μόναις ταῖς εἰς τοῦτο διαφοραῖς ἐμφιλοχερεῖν ἐθέλοντες 30 (οὐ γὰρ ἂν ἐννοίας τῆς ἀληθοῦς εἰς τοῦτο διήμαρτον, ἐπεὶ μὴ φύσις ἢ αὐτὴ σὰρξ τε καὶ θεότης), ἀλλὰ τὸν μὲν ὡς ἄνθρωπον ἰδίαι τιθέντες καὶ ἀνὰ μέρος, τὸν δὲ ὡς θεὸν φύσει τε καὶ ἀληθῶς υἱὸν ὀνομάζουσι, καίτοι θέλοντες εἶναι Χριστιανοί. καὶ διὰ καὶ λογίδι' ἅττα περὶ τούτου συγγράφοντες εἰπεῖν τετολμήκασιν αὐταῖς λέξεσιν ὧδε

3—12 Flor. Cyr. 135 τίνες δ' ἂν — οἰκονομίας

17—22 Flor. Cyr. 136 δοκεῖ — τόπον

VM, P [= hk], S, D [= mn], AWU

1 δὲ om. V 2 μήτε² om. S 3 θρύλλοι VMPSDAWU 4 δεῖ εἰπεῖν A δὲ εἰπεῖν Flor. Cyr. 5 ἀναγκάως A 6 μὲν om. V 7 γὰρ om. A 8 πεφόρηκε DAW πεφόρακε S 9 τῆς ἁγίας καὶ θεοτόκου παρθένου SU τῆς [γῆς W] καὶ θεοτόκου παρθένου MW τῆς ἁγνῆς καὶ θεοτόκου παρθένου P τῆς ἁγίας παρθένου καὶ θεοτόκου VDAΣ τῆς ἁγίας παρθένου Flor. Cyr. 10 6/7 καταψεύδονται — δόκησιν om. A 11 σκεπτόμενοι DA 12 τῆς — δόξης Flor. Cyr. 13 καὶ om. SD 14 νόθον D 15 τε om. S 16 οἱ τάλανες om. S 17 θεὸν om. S 18 εἶναι λόγον S 19 ὑπάρξει καὶ M 20 ἔλαβε S 21 ἡγμένοι VAU 22 τῷ τοῦ S 23 φώτισ V 24 γε μὴν] δὲ A 25 μὲν VMPWU μὴν S γε μὴν A om. D 26 μὴ] γε Flor. Cyr. 27 ὅτι DAW 28 ἐμψυχῶσθαι VSD, corr. S 29 τῶν W 30 τὸν ἐκ θῦ τε M τὸν ἐκ θῦ A τὸν ἐκ θῦ πρὸ SD 31 καὶ κατοικήσαι Flor. Cyr. 32 δ' V om. MPU τε Flor. Cyr. 33 τὰναντία A 34 τῆς om. SD, de A non constat 35 τελείως SD 36 ὅτι W 37 τὴν ἐπαυτὸν παντελῶς D, de A non constat 38 εἰς δύο om. V 39 διανομήν A 40 ἐκάτερον καὶ SDA 41 καὶ om. W 42 τῆς παρθένου D 43 λόγου VMPAWUD 44 θῦ SD 45 οὐδὲ D 46 ἂν om. P 47 λογίδια ἅττα SA 48 τούτων D

Loofs, Nesto-
riana p. 217,
18, 19
ibid. 20-218,

Ὁ μὲν γὰρ φύσει καὶ ἀληθῶς υἱὸς ὁ ἐκ θεοῦ πατὴρ λόγος ἐστίν, ὁ δὲ ὁμωνύμως τῷ υἱῷ υἱός.

Καὶ μεθ' ἑτέρα πάλιν· Οὐ σὰρξ ὁ τοῦ θεοῦ λόγος, ἀλλὰ ἄνθρωπον ἀνελήφως. ὁ μὲν γὰρ μονογενὴς προηγουμένως καὶ καθ' ἑαυτὸν υἱὸς τοῦ θεοῦ ἐστίν τοῦ πάντων δημι-
ουργοῦ· ὃν δὲ ἀνέλαβεν ἄνθρωπον, οὐ φύσει θεὸς ὢν, διὰ τὸν ἀναλαβόντα αὐτὸν ἀλη- 5

Mt. 11, 27 θῶς θεοῦ υἱὸν ὁμωνύμως αὐτῷ χρηματίζει. τὸ μὲν γὰρ οὐδεὶς ἔγνω τὸν υἱὸν εἰ
μὴ ὁ πατήρ τὸν φύσει τε καὶ ἀληθείᾳ δηλοῖ ἐκ τοῦ πατρὸς υἱόν, τὸ δὲ λεγόμενον ὑπὸ

Lc. 1, 30, 31 τοῦ Γαβριὴλ μὴ φοβοῦ, Μαριάμ, εὖρες γὰρ χάριν παρὰ τῷ θεῷ, καὶ ἰδοὺ
συλλήψῃ ἐν γαστρὶ καὶ τέξῃ υἱὸν καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν
τῷ ἀνθρώπῳ ἐφαρμόζει.

7 Ἀλλὰ ταυτὶ μὲν ἐκείνοι· φρονήσομεν δὲ ἡμεῖς οὐχ ὧδε, πόθεν; ἀναπείσει γὰρ οὐδα-
μῶς τῶν ἑτεροδόξων ὁ λόγος τροχίαν ἀφέντας τὴν ἐπ' εὐθὺ διαστείχειν ἑτέραν τὴν ἔξω

PG 1144 σκοποῦ καὶ διεστραμμένην. καὶ εἰ μὲν τις ἔλοιτο μακρὸν ἐφ' ἐκάστωι ποιεῖσθαι λόγον
καὶ διαρκῆ τὴν βάσανον, οὐκ εὐαρίθμητον μὲν δαπανήσῃ χρόνον, δυσασχῆ δὲ ἰδρύτα καὶ
δυσδιάφυκτον ἀνατλάς κατορθώσῃ μόλις· παρέντες δὲ οὖν τὸ δεῖν οἶσθαι μακρὰ καὶ σφό- 15
δρα στενολεσχέιν καὶ ὀλίγην κομιδὴν τὴν βάσανον ἐπιρριπτοῦντες ἐκάστωι, φέρε λέγωμεν

Mt. 22, 29 καὶ πρό γε τῶν ἄλλων τοῖς δοκῆταις· πλανᾶσθε, μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς μήτε μὴν

1 Tim. 3, 16 τὸ μέγα τῆς εὐσεβείας μυστήριον, τουτέστι Χριστόν, ὃς ἐφανερώθη ἐν σαρκί, ἐδικαι-
ώθη ἐν πνεύματι, ὤφθη ἀγγέλοις, ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσιν, ἐπιστεύθη ἐν
κόσμῳ, ἀνελήφθη ἐν δόξῃ. δεῖν δὲ οἶμαι τοὺς δι' ἐναντίας ἢ ψήφον ἐπάγειν 20
τὴν αἰσχίῳ τοῖς πάλαι καὶ ψευδηγόρους ἀποκαλεῖν τοὺς τῆς οἰκουμένης μυσταγωγούς, οἷς

Mt. 28, 19 αὐτὸς ἔφη Χριστὸς πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, ἢ εἴπερ τοῦτο κα-
ταπεφρίκασι δρᾶν, ὁρθὰ μὲν ἐλέσθαι φρονεῖν τὰ ἐπὶ Χριστῷ, φράσαντας δὲ τὸ ἐρρῶσθαι
δεῖν ταῖς σφῶν αὐτῶν ἀμαθίαις ἀπρίξ μὲν ἔχεσθαι τῶν ἱερῶν γραμμάτων, τὴν δὲ ἀπλανῆ τῶν
8 ἀγίων διαίτην τρίβον ἐπ' αὐτὴν ἰέναι τὴν ἀλήθειαν. εἴη γὰρ ἂν οὐχ ἕτερον οἶμαί 25

τι τὸ τῆς εὐσεβείας μυστήριον ἢ αὐτὸς ἡμῖν ὁ ἐκ θεοῦ πατὴρ λόγος, ὃς ἐφανερώθη ἐν
σαρκί· γεγέννηται γὰρ διὰ τῆς ἀγίας [καὶ θεοτόκου] παρθένου, μορφὴν δούλου λαβὼν·

Lc. 2, 14 ὤφθη δὲ καὶ ἀγγέλοις, οἱ γεννηθέντα καταγεραίρουσι δόξα τε, φασίν, ἐν ὑψίστοις
θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία, καὶ μὴν καὶ τοῖς ποιμέσι

Lc. 2, 11, 12 κατασημαίνοντες τὸν δι' ἡμᾶς ἐν σαρκὶ θεὸν λόγον, ἰδοὺ δὴ, φασίν, ἐγεννήθη ὑμῖν σήμερον 30
σωτήρ, ὃς ἐστὶ Χριστὸς κύριος, ἐν πόλει Δαυίδ. καὶ τοῦτο ὑμῖν τὸ σημεῖον·
εὐρήσετε βρέφος ἐσπαργανωμένον καὶ κείμενον ἐν φάτνῃ. οὐ δὲ τόκος ὁ διὰ
παρθένου καὶ φανέρωσις ἐν σαρκί, πῶς οὐκ ἀδρανὴς εἰκαιμοθυμία, πῶς δὲ οὐχὶ μανία καὶ
λῆρος τὸ τῆς δοκῆσεως ὄνομα τῆς οὕτω σαφοῦς τε καὶ ἐναργοῦς καταγράφειν οἰκονομίας;
εἰ γὰρ σκιά καὶ δόκησις ἦν καὶ οὔτε σάρκωσις ἀληθῶς οὔτε μὴν τέτοκεν ἡ παρθένος, 35

VM, P [= hk], S, D [= mn], AWU

1 καὶ om. SD	υἱός] θσ P	θεοῦ om. W	ἐστὶ λόγος SD	3 μεθ' om. S	ἀλλ' DA
5 θσ VMPSDWU κσ AD	6 θυ υἱόν SDAΔ υἱόν θυ VMPWU	7 τέ MPSDAWU τέλειον V			
παρὰ D	8 τῷ om. VMPWU	9 τέξεις PD	11 φρονήσωμεν SDAU	πόθεν om. V	
ἀναπείθει D, de A non constat	12 ἀφέντες SD, de A non constat	εὐθείαν in ἐπ' εὐθείαν corr. V			
διατρέχειν D	12/13 ἔξω σηκοῦ καὶ M om. V	ἔξω σκοποῦ spatia relicto om. W	13 ἔκαστον V		
ἐκάστου A	14 διαρκῆ μου V	μὲν om. S	καιρὸν A	15 δυσδιάφευκτον A	16 σθενο- λεσχέιν D
ἐκαστα D, de A non constat	17 δοκίταις VA	πλανᾶσθαι S	18 ἐν om. P		
21 τοῖς] τῆς A	οὐσ V	22/23 καὶ πεφρίκασι A	23 φράσαντας niΔ φράσαντες VMPStAWU		
24 σφῶν om. D	μὲν om. D	εὐχεσθαι S	25 διάγοντας VD	ὁδὸν DA	ἂν om. A
27 γεγέννηται S	παρθένου Δ καὶ θεοτόκου παρθένου PSAWU	θεοτόκου παρθένου MD	παρθένου καὶ θεοτόκου VΣ	δούλου μορφὴν M	29 καὶ om. S
31 ἡμῖν SU, corr. U	32 εὐρήσετε γὰρ M	καὶ om. WU	οὐ MPSDWUΣ εἰ θυ VA	εἰ Δ	
δ MPWUΔ om. VSDA	33 τῆς παρθένου U	εἰκαιμοθυμία M	35 εἰ] ἡ S		

οὐκ ἐπελάβετο σπέρματος Ἀβραάμ ὁ ἐκ θεοῦ πατὴρ λόγος, οὐχ ὡμοιώθη τοῖς ἀδελφοῖς. **Hebr. 2, 16.**
 σκιά γὰρ οὐτι που τὰ καθ' ἡμᾶς ἢ δόκησις, ἀλλ' ἐσμέν ἐν σώμασιν ἀπτοῖς τε καὶ ὁρατοῖς ¹⁷
 9 καὶ τὴν γηγενῆ δὴ ταύτην σάρκα κατημφισμένοι καὶ φθορᾶς καὶ παθῶν ἠττήμεθα. οὐ-
 κούν εἰ μὴ γέγονε σὰρξ ὁ λόγος, οὐδὲ ἐν ᾧ πέπονθεν, αὐτὸς πειρασθεὶς δύναι- **Hebr. 2, 18**
 ται τοῖς πειραζομένοις βοηθῆσαι· οὐδὲ γὰρ ἂν τι πάθοι σκιά. οἴχεται δὴ οὖν τὸ PG 1145
 σύμπαν ἡμῖν εἰς τὸ μηδὲν ἀληθῶς. ποῖον γὰρ ἔτι νῦτον δέδωκεν ὑπὲρ ἡμῶν ἢ ποῖαν **Ies. 50, 6**
 τοῖς παῖουσι παρειὰν ὑποστρώσας πρὸς τὰς ἐκ τῶν Ἰουδαίων διεκαρτέρει πληγὰς; ἤλοις 7
 δὲ διαπεπάρθαι χεῖράς τε καὶ πόδας τὸν οὐκ ἐν σαρκὶ πεφηνότα τίνα δὴ τρόπον οἰηθεῖν
 τις ἂν; ἢ ποῖαν, εἰπέ μοι, πλευρὰν διανύττοντες οἱ Πιλάτου δορυφόροι τὸ τίμιον αἷμα συ- **Ioh. 19, 34**
 ναναβλύζον ὕδατι τοῖς θεωμένοις παρέδειξαν; καὶ εἰ χρή τούτων τὸ ἐπέκεινα λέγειν, οὔτε 10
 ἀπέθανεν ὑπὲρ ἡμῶν οὔτε μὴν ἐγήγερται Χριστός, οὐ παραδεχθέντος εἰς ἀλήθειαν κεκένωται
 μὲν ἡ πίστις, οἴχεται δὲ ὁ σταυρός, ἡ τοῦ κόσμου σωτηρία καὶ ζωὴ, καὶ διόλωλε παντελῶς
 ἡ τῶν ἐν πίστει κεκοιμημένων ἐλπίς. εὐ γὰρ ὥδε ἔχειν ἐδόκει καὶ τῷ μακαρίῳ Παύλῳ.
 παρέδωκε γὰρ ὑμῖν, φησὶν, ἐν πρώτοις ὁ καὶ παρέλαβον, ὅτι Χριστὸς ἀπέθανεν **1 Cor. 15, 3-8**
 ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν κατὰ τὰς γραφὰς καὶ ὅτι ἐτάφη καὶ ὅτι ἐγήγερται ¹⁵
 τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ κατὰ τὰς γραφὰς καὶ ὅτι ὤφθη Κηφᾷ, εἴτα τοῖς δώ-
 δεκα, ἔπειτα ὤφθη ἐπάνω πεντακοσίοις ἀδελφοῖς ἐφ' ἅπαξ, ἐξ ὧν οἱ πλείους
 μένουσιν ἕως ἄρτι, τινὲς δὲ καὶ ἐκοιμήθησαν· ἔπειτα ὤφθη Ἰακώβῳ,
 ἔπειτα τοῖς ἀποστόλοις πᾶσιν, ἔσχατον δὲ πάντων, ὥσπερ εἰ τῷ ἐκτρώματι, ¹⁹
 ὤφθη κάμοι. καὶ μεθ' ἕτερα πάλιν· εἰ δὲ Χριστὸς κηρύσσεται ὅτι ἐκ νεκρῶν **1 Cor. 15,**
 ἐγήγερται, πῶς λέγουσιν ἐν ὑμῖν τινὲς ὅτι ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν; εἰ ¹²⁻¹⁵
 δὲ ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται· εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ
 ἐγήγερται, κενὸν ἄρα τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ [δὲ] καὶ ἡ πίστις ἡμῶν. εὐρι-
 σκόμεθα δὲ καὶ ψευδομάρτυρες τοῦ θεοῦ, ὅτι ἐμαρτυρήσαμεν κατὰ τοῦ θεοῦ
 ὅτι ἤγειρε τὸν Χριστόν, ὃν οὐκ ἤγειρεν, εἶπερ ἄρα νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται. ²⁵
 τεθναίη γὰρ ἂν, εἰπέ μοι, τίνα δὴ τρόπον ἢ σκιά; πῶς οὖν ἀνέστησε τὸν Χριστόν ὁ πατὴρ
 σκιάν ὄντα καὶ δόκησιν καὶ τοῖς τοῦ θανάτου δεσμοῖς οὐχ ἁλώσιμον; οἰχέσθω δὴ οὖν
 ὁ ἐκείνων ἔμετος, μῦθον δὲ ἄλλως καὶ ἀνοσίου βουλῆς ἀποβράσματα τὰ παρ' αὐτοῖς ἠγώ-
 μεθα. τοὺς γὰρ τοιοῦτους ἡμῖν προκαταμηνύει γράφων τοῦ σωτῆρος ὁ μαθητὴς· ὅτι **1 Ioh. 4, 1-3**
 πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐξεληλύθασιν εἰς τὸν κόσμον, ἐν τούτῳ γινώσκετε ³⁰
 τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ· πᾶν πνεῦμα ὃ ὁμολογεῖ Ἰησοῦν Χριστόν ἐν σαρκὶ
 ἐληλυθότα, ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστὶ, καὶ πᾶν πνεῦμα ὃ μὴ ὁμολογεῖ τὸν Ἰησοῦν, ἐκ
 τοῦ θεοῦ οὐκ ἐστὶ. καὶ τοῦτό ἐστι τὸ τοῦ ἀντιχρίστου ὃ ἀκηκόατε ὅτι
 ἔρχεται, καὶ νῦν ἐν τῷ κόσμῳ ἐστὶν ἤδη. εἰ γὰρ μὴ γέγονεν ἄνθρωπος μήτε

6—10 Flor. Cyr. 137 ποῖον δέδωκε νῦτον — παρέδειξαν

VM, P [= hk], S, D [= mn], AWU

2 οὐτι που] οὐ τόπος D	ἢ δόκησις om. S	τε om. S	3 ταύτην δὴ SD ταύτην A
κατημφισμένοι U	ἠττήμεθα DA	4 πέπονθεν] γέγονε A	πειραθείς AW ^{corr}
Flor. Cyr.	ἢ ποῖαν] ὁποῖαν Flor. Cyr.	7 ἐκαρτέρει A	8 δὴ οὖν A om. D
δορυφόροι Πιλάτου Flor. Cyr.	10 χρή τι A Δ	11 μὴν om. P	9 ἂν om. M
VMPWU	διόλωλε μὲν A	13 γὰρ] γε W	12 μέν om.
φησιν ὑμῖν PA	14 παρέδωκε V	15 ὡς περί P	16 τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ W
φησιν W	17 ἐπάνω]	18 εἴτα ὤφθη SD	19 ὡς περί P
ἐπέκεινα W	πλείονες SD	20 φησὶ καὶ S	21/22 εἰ — ἔστιν om. SD
22 φησὶ καὶ S	κηρύττεται SD	23 ἄρα καὶ A	24 ὅτι — θεοῦ om. P
25 τεθναίη — σκιά om. V	26 τεθναίη] τεθνάναι ἢ MW	27 ἐπέ μοι] εἰπομι U	28 ἐκείνων ὃ D
29 ἀποβράσμα U	τὰ om. MW	30 προκατεμήνυσε DA	31 δ om. SW, corr. W
32 καὶ πάλιν πᾶν PW	33 ἀκούετε P		

μὴν ἀναβέβηκεν ἐν σαρκὶ πρὸς τὸν ἐν οὐρανοῖς πατέρα καὶ θεόν, οὐδ' ἂν ὑποστρέψειεν ἔξ οὐρανοῦ καθ' ἡμᾶς, ἄνθρωπος δηλονότι καὶ ἐν σαρκί.

PG 1148 10

Τὸ δὲ δὴ καὶ ἐτέρους οἶεσθαι τε καὶ φρονεῖν ἔξ ἀμετρήτου νωθείας γέννησιν μὲν ἀνήνασθαι τὴν διὰ τῆς ἀγίας παρθένου τὸν ἐκ θεοῦ φύντα λόγον καὶ φύσιν μὲν ἀτιμάσαι τὴν καθ' ἡμᾶς, παρατετράφθαι δὲ μᾶλλον αὐτὸν εἰς τὴν ἀπὸ γῆς σάρκα, δυσφημούντων 5 ἔστι τὴν οἰκονομίαν καὶ τοῖς θείοις σκέμμασιν ἐπιτιμᾶν ἡρημένων. ὁ μὲν γὰρ τῶν

Phil. 2, 7

Gal. 4, 4

Hebr. 2, 14.

15

ὄλων δημιουργὸς καὶ πολὺς εἰς ἔλεον τοῦ θεοῦ λόγος κεκένωκεν ἑαυτὸν δι' ἡμᾶς γενόμε-
νος ἄνθρωπος, γενόμενος ἐκ γυναικός, ἵν' ἐπέιπερ αἵματος καὶ σαρκὸς κεκοινώνηκε τὰ παι-
δία, τουτέστιν ἡμεῖς, καὶ αὐτὸς παραπλησίως μετὰ σخی τῶν αὐτῶν, ἵνα διὰ τοῦ θανάτου
καταργήσῃ τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τουτέστι τὸν διάβολον, 10
καὶ ἀπαλλάξῃ τούτους ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ παντὸς τοῦ ζῆν ἔνοχοι
ἦσαν δουλείας. ὦδε γὰρ ἔφη τὸ γράμμα τὸ ἱερόν· οἱ δὲ τῆς οὕτω παγκάλῃς καὶ
ἀρίστης βουλῆς τὸ ἀπρεπὲς καθορίζουσι καὶ ὥσπερ ἐνὸν αὐτοῖς τὰ ἀμείνω φρονεῖν, καὶ τοῖς
τῆς σοφίας ἐπιτιμῶσι σκέμμασι. μὴ γὰρ δὴ χρῆναι λέγουσιν ὠδῖνα καὶ τόκον τὸν ἐκ γυναι-
κὸς καταγράφειν ἡμᾶς τοῦ μονογενοῦς, οἶεσθαι δὲ μᾶλλον τὴν τοῦ λόγου φύσιν εἰς τὸ 15
σαθρὸν δὴ τοῦτο καὶ γηγενὲς μετεστοιχειῶσθαι σῶμα καὶ τροπὴν φαντάζονται τοῦ τροπῆν
οὐκ εἰδότος. ἐρήρεισται γὰρ ἡ τοῦ θεοῦ φύσις ἐν ἰδίῳ ἀγαθοῖς καὶ ἀκατάσειστον ἔχει
τὴν ἐφ' οἷς ἐστὶ διαμονήν. φύσις μὲν γὰρ ἡ γενητὴ καὶ χρόνῳ παρενεχθεῖσα πρὸς
ὑπαρῆν πάθοι ἂν τὴν ἀλλοίωσιν καὶ οὐκ ἔξω λόγου τοῦ καθήκοντός τε καὶ ἀληθοῦς τὸ
χρῆμα κείσεται· τὸ γὰρ ἀρχὴν ὅλως τοῦ εἶναι λαχὸν οἶονεῖ πως ἤδη καὶ συνεσπαρμένον 20
ἔχει τὸ ἀλλοιοῦσθαι δεῖν. θεὸς δὲ ὁ παντὸς ἐπέκεινα νοῦ γενέσεως καὶ φθορᾶς τὴν
ὑπαρῆν ἔχων ἐξηρημένην τε καὶ ὑπερίσχουσιν ἀμείνων ἔσται καὶ τροπῆς, καὶ ὥσπερ τῷ
τῆς ἰδίας φύσεως λόγῳ παντὸς τοῦ κεκλημένου πρὸς γένεσιν ὑπερανέστηκ' τε καὶ ὑπερφέρεται,
καὶ τοῦτο ἀσυγκρίτοις διαφοραῖς, οὕτω καὶ ἐν τοῖς εἰωθόσι συμβαίνειν τοῖς δι' αὐτοῦ γεγονόσιν
ὑπερανέστηξαι πάλιν, παθεῖν οὐκ εἰδὼς τὸ πεφυκὸς ἀδικεῖν. οὐκοῦν ἐν ἀγαθοῖς μὲν τὸ θεῖον 25
ἀμεταπτώτοις ἐστί, τὰ δὲ γε τῆς κτίσεως ἐν ἀλλοιώσει καὶ τροπαῖς καὶ ἀγχίθυρον ἔχοντα
τὴν παραφθοράν. καὶ τοῦτο γινώσκων εὖ μάλα καὶ ὡς ἄριστα φιλοσοφῶν ὁ προφήτης
Bar. 3, 3 Ἱερεμίας ἀνεφώνει πρὸς θεὸν ὅτι σὺ καθήμενος τὸν αἰῶνα καὶ ἡμεῖς ἀπολλύμενοι
τὸν αἰῶνα. καθεδεῖται γὰρ ὥσπερ ἐν ἰδίῳ θώκοις τὸ θεῖον αἰεὶ βασιλεῦον καὶ κατακρα-
τοῦν τῶν ὄλων καὶ ὑπὸ μηδενὸς τῶν παθῶν τυραννούμενον, ἡμεῖς δὲ τὴν φύσιν εὐτροχω- 30
τάτην τε καὶ εὐπαράφορον κομιδῇ πρὸς ἀλλοίωσιν ἔχοντες καὶ τροπὴν ἀπολλύμεθα τὸν
αἰῶνα, τουτέστιν ἐν παντὶ καιρῷ καὶ χρόνῳ φθαρτοί τε ἐσμέν καὶ τρεπτοί. οὐτ' οὖν
τὸ θεῖον ἐν παρατροπαῖς γένοιτ' ἂν ποτε, τῆς ἰδίας ἐδραιότητος ἔξωσθ' ἐν τῶν

12—25 Flor. Cyr. 138 οἱ δὲ — ἀδικεῖν

VM, P [= lk], S, D [= mn], AWU

1 τοῖς οὐρανοῖς MP5A καὶ om. M ὑποστρέψῃ V 3 νύθην V γένεσιν MPAW
4 ἀνήνασθαι A 5 τῆς γῆς VMPW 8 γενόμενος SDAΣΔ om. VMPWU ἐπεὶ W αἵματος
om. S 9 παραπλησίως om. V 12 δουλεία D τὸ ἱερόν γράμμα M 12/13 τῆς — ὥσπερ τοῖς
οὐπὲρ S 12 παγκάλου V 14 τὸν DAΔΣ Flor. Cyr. om. VMP5WU 14/15 ἐκ γυναικὸς om. S
15 θῷ λόγου SD ἐς SD 16 δὴ om. A φαντάζεσθαι VA 17 τοῦ om. AD 18 ἐν Flor. Cyr.
μὲν om. A γεννητὴ VPSAW Flor. Cyr., corr. A 19 ὑπαρῆν SDAΔ Flor. Cyr. γένεσιν VMPWU
τε] δὲ Flor. Cyr. 20 τοῦ εἶναι om. S ἤδη om. A διεσπαρμένον D 21 νοῦ MSDAUΣΔ
Flor. Cyr. νοῦ καὶ φύσεως PW νοῦ καὶ φύσεως καὶ V 22 ἔχων om. D ὑπερέχουσιν U
ὑπερίσχουσιν SDA Flor. Cyr. ἐστὶ DA Flor. Cyr. 23 τὸ V πρὸς γένεσιν om. M 24 δια
τούτου A 25 ὑπερανέστηξαι] τας A ὑπερανέστηκε Flor. Cyr. παθεῖν om. A εἰδὼς VP
27 παραφορὰν VU 28 ἐν SAΔ τὸν θῷ VMPDWU 29 καθεδεῖται W θάκοις SD σαλεύον V
29/30 κρατοῦν SDA 30/31 εὐτροχοτάτην M ἐντροχοτάτην D 31 τε om. V παράφορον SD
32 καιρῷ SDAΔ καιρῷ τέ MPWU τέ καιρῷ V τε om. VD 33 γένοιτ' ἂν ποτε ἐν παρατρο-
παῖς VMPW παρὰ τῆς S ἔξωσθ' S ἔξωθεν VMPWU του om. DA τε S

παθῶν, οὐτ' ἂν ἡ φθαρτή τε καὶ ἀλλοιουμένη φύσις, τουτέστιν ἡ γενητὴ καταπλουτήσειεν ἂν οὐσιώδη τὴν ἀτρεψίαν οὐδ' ἂν ἐπαυχήσειε τοῖς τῆς θείας φύσεως ἀγαθοῖς ὡς ἰδίοις ἢ κτίσις. ἀκούσεται γὰρ εὐλόγως τί γὰρ ἔχεις, ὃ οὐκ ἔλαβες; ὅτι δέ ἐστιν ἀτρεπ- 1 Cor. 4. 7
τος μὲν καὶ ἀναλλοίωτος παντελῶς ἡ τοῦ λόγου φύσις, ἀλλοιωτὴ δὲ πάντως ἡ γενητὴ, καταθρῆσαι τις ἂν καὶ λίαν εὐκόλως ἀναμελιωδούντος ἐν πνεύματι τοῦ μακαρίου Δαυὶδ· 5
οἱ οὐρανοὶ ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμένεις· καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθή- Ps. 101, 27.
σονται καὶ ὡσεὶ περιβόλαιον ἐλίξεις αὐτούς, καὶ ἀλλαγῇσονται· σὺ δὲ ὁ 28
αὐτὸς εἰ καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσι. ποῦ τοιγαροῦν μεμένηκεν ὁ αὐτὸς ὁ
ἐκ θεοῦ λόγος, εἴπερ ἐστὶν ἀληθὲς εἰπεῖν ὅτι μεθεις τὸ ἐρηρυσμένως τε καὶ ἀκλονήτως
ἔχειν καταπεφοίτηκε μὲν εἰς ὅπερ οὐκ ἦν, μεταπεποιήται δὲ καὶ εἰς σαρκὸς φύσιν καὶ εἰς 10
τὸ φθείρεσθαι πεφυκός; ἄρ' οὖν οὐχὶ λήρὸς τε ἤδη καὶ μανία ταυτί; καίτοι πῶς ἂν
ἐνδοιάσειέ τις (ὥρα γὰρ εἰπεῖν ταῖς ἐκείνων ἀμαθίαις ἀντιτείνοντας ἀμαθέστερον) ὡς
ἐστὶν οὐκ ἀπεικός καὶ τὴν ἀπὸ γῆς σάρκα πρὸς τὴν τῆς θεότητος φύσιν ἀναφοιτᾶν δύ-
νασθαι ποτε καὶ τῆς ἀνωτάτω πασῶν οὐσίας γενέσθαι σύστασιν; εἰ γὰρ αὕτῃ τῆς θεό-
τητος ἡ φύσις κατὰ γε τὴν ἐκείνων ἐμβροντησίαν εἰς τὴν τῆς σαρκὸς μετακεχώρηκε φύσιν, 15
οὐδὲν ὡς ἔοικε τὸ ἀπείργον ἔτι τὴν μὲν κάτω τε καὶ ἰδίαν φύσιν ὑπερπέτασθαι τὴν σάρκα,
μεταπλάττεσθαι δὲ πρὸς θεότητα καὶ εἰς οὐσίαν τὴν ἀνωτάτω. ἀλλ' οὐ ταῖς ἐκείνων
ἀσυνεσίαις τὸ εὐπειθὲς χαριούμεθα, προσκεισόμεθα δὲ μᾶλλον ταῖς θείαις γραφαῖς, καὶ προφήτου
μὲν λέγοντος ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱὸν καὶ καλέσουσι Is. 7, 14
τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἑμμανουήλ, κατασφραγίζοντος δὲ τὴν προαναφώνησιν τοῦ μακαρίου 20
Γαβριὴλ καὶ τὴν ἄνωθεν ψῆφον τῇ παρθένῳ διερμηνεύοντος (μὴ φοβοῦ γὰρ ἔφη, Lc. 1, 30. 31
Μαριὰμ, ὅτι ἰδοὺ συλλήψῃ ἐν γαστρὶ καὶ τέξῃ υἱὸν καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα
αὐτοῦ Ἰησοῦν), ἐκ γυναικὸς ἀληθῶς γεγεννησθαι πιστεύομεν τὸν Ἑμμανουήλ καὶ τὸ
λαμπρόν τε καὶ ἀξιάγαστον τῆς ἑαυτῶν φύσεως οὐ διωσόμεθα καύχημα, φρονούντες ὁρθῶς,
ἐπεδράξατο γὰρ ὁ μονογενὴς οὐχὶ τῆς ἰδίας φύσεως (ἦν γὰρ ἂν οὐδὲν τι μᾶλλον τὰ 25
καθ' ἡμᾶς ἐν ἀμείνοσιν), ἀλλ' οὐδὲ τῆς ἀγγέλων, ἀλλὰ σπέρματος Ἀβραάμ, καθὰ γέγρα- Hebr. 2, 16
πται. ἦν γὰρ οὕτω καὶ οὐχ ἑτέρως τὸ διολισθῆσαν εἰς φθορὰν ἀνασώσασθαι γένος.

12 Τί δέ; οὐχὶ κάκεινο πρὸς τοῖσδε καταθαυμάζειν ἄξιον; μόνον γὰρ οὐχὶ καὶ τὸ ἐρρω- PG 1152
σθαι φράσαντες τῇ θεοπνεύστῳ γραφῇ καὶ πνεύμασι πλάνης τὸν οἰκείον τινὲς ἀπονέ- 1 Tim. 4, 1
μοντες νοῦν εἰς τοῦτο καθίκοντο δυσβουλίας καὶ μειρακιώδους ἀβελτηρίας, ὡς οἶεσθαι δεῖν 30
τὸν τῶν αἰώνων δημιουργόν, τὸν συναίδιον τῷ θεῷ καὶ πατρὶ θεὸν λόγον, τῇ τῆς σαρ-
κὸς γενέσει συμπαρομαρτοῦσαν ἔχειν τῆς ὑπάρξεως τὴν ἀρχὴν καὶ ὀψιγενῇ φαντάζεσθαι
τὸν ἐπέκεινα παντὸς αἰῶνος καὶ χρόνου, ὡς ἐν ἐσχάτοις καὶ μόλις τοῖς τῆς ἐνανθρωπήσεως

3—17 Flor. Cyr. 139 ὅτι δέ — ἀνωτάτω

VM, P [= hk], S, D [= mn], AWU

1 γεννητὴ PSA, corr. A 2 ἂν om. A οὐσιώδη DAA οὐσιωδῶς VMPSWU 4 μὲν
SDAA τε VMPWU πάντως MPAWU Flor. Cyr. πάντῃ V παντελῶς SDA γεννητὴ PSU
5 καταθρήσειεν ἂν τις D μακαριωτάτου P θεοπνεύστου D 6 διαμενεῖς VA 7 ἐλίξεις W
καὶ αὐτοῦ S 8 μεμένηκεν ὁ αὐτὸς PAΔ ἔτι [ὅτι Flor. Cyr.] μεμένηκεν ὁ αὐτὸς MSDWU με-
μένηκεν ὁ αὐτὸς ἔτι V 9 ἰδεῖν Flor. Cyr. ἐρηρυσμένον P Flor. Cyr. ἐρηρυσμένον U τε
om. A 11 ταυτὸ S ταύτῃ Flor. Cyr. ἂν om. A 13 ἀπεικός Flor. Cyr. εἰς SD
14/15 ποτὲ δύνασθαι A 15 ἡ om. V γε om. Flor. Cyr. 16 οὐδὲν ὡς] οὐδενὸς Flor. Cyr.
ἔτι] ἐστὶ A Flor. Cyr. ὑπεπετέσθαι S καὶ τὴν Flor. Cyr. 17 δὲ SDAΔ Flor. Cyr. δὲ καὶ
VMPWU εἰς om. V Flor. Cyr., corr. V 18 ἀπειθὲς An προσκεισόμεθα SDAΔ ἐφόμεθα
VMPWU 20 προφητήσιν P 23 Ἰησοῦν] ἐμμανουήλ V γυναικὸς οὖν V γεγεννησθαι SAU
'Εμμανουήλ] ἰν V 24 αὐτοῦ k αὐτοῦ h 25 ἐπελάβετο DA ἦν] ἡ W ἂν om. D
26 ἀλλὰ σπέρματος] σπέρματος δὲ V καθὼς MWU 27 οὕτως PAU διολισθῆσαν W
ἀνασώζεσθαι A 28 μόνον γὰρ οὐχὶ MSDW μονονοῦχὶ γὰρ VPAU 29 πλάνοις U 30 καθή-
κοντο mW ὡς om. W δεῖν] μὲν DA 31 τῶν om. SD πρὶ καὶ θῶ SD

- καιροῖς πατέρα μὲν γενέσθαι τὸν θεόν, συνεισβαλεῖν δὲ ὥσπερ εἰς τὸ εἶναί τε καὶ ὑφε-
 στάναι τῷ ἐκ τῆς παρθένου ναῶι τὸν δι' οὗ τὰ πάντα καὶ ἐν ᾧ τὰ πάντα. ἄρ' οὖν
 οὐχὶ πρὸς λῆξιν ἤδη τὴν ἀνωτάτω διεληλάκασι τῶν κακῶν οἱ μῦθον οὕτω τὸν γραυῶδη
 καὶ βδελυρὸν προχειρότατα προσηκάμενοι καὶ τῆς ἀκράτου νωθείας τὸν οἰκείον ἀναπλή-
 Ps. 13, 3 σαντες νοῦν; τάφος ἀληθῶς ἀνενωγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν, ταῖς γλώσσαις 5
 αὐτῶν ἐδολιοῦσαν· ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χεῖλη αὐτῶν, ὧν τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ
 πικρίας γέμει. τὸν γάρτοι δι' οὗ τὰ πάντα, καὶ προυφεστάναι τῶν πάντων ἀνάγκη νοεῖν.
 Ioh. 1, 1-3 τί δὲ δὴ καὶ δρωῖεν ἄν; Ἰωάννου μὲν γράφοντος ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος
 ἦν πρὸς τὸν θεόν, καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος. πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο καὶ χωρὶς αὐτοῦ
 Ioh. 1, 1-3 ἐγένετο οὐδὲν καὶ πάλιν ὃ ἦν ἀπ' ἀρχῆς, ὃ ἀκηκόαμεν, ὃ ἐωράκαμεν τοῖς ὀφθαλ- 10
 μοῖς ἡμῶν, ὃ ἐθεασάμεθα καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν, περὶ τοῦ λόγου τῆς
 ζωῆς, καὶ ἡ ζωὴ ἐφανερώθη καὶ ἐωράκαμεν καὶ μαρτυροῦμεν καὶ ἀπαγγέλλο-
 μεν ὑμῖν τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον, ἥτις ἦν πρὸς τὸν πατέρα καὶ ἐφανερώθη
 ἡμῖν, αὐτοῦ δὲ Χριστοῦ τῆς ἰδίας υπάρξεως τὴν ἀποπτον ἀρχαιότητα τοῖς Ἰουδαίοις κατα-
 Ioh. 8, 57 σημαίνοντος· ἐπεὶ δὲ γὰρ ἔφασκον πεντήκοντα ἔτη οὕτω ἔχεις, καὶ Ἀβραάμ ἐώρα- 15
 κας; ἀντήκουον ἐναργῶς ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, πρὶν Ἀβραάμ γενέσθαι, ἐγὼ εἰμί·
 οὐδὲ τὸ ἦν ἔστιν ἐπεννηγεμένου μηδενὸς καὶ μὴν καὶ τὸ εἰμί τέτακται σαφῶς, τίνα τῆς
 γενέσεως κατίδοι τις ἂν τὴν ἀρχήν; ἢ τίνα δὴ τρόπον ὁ ὧν ἐν ἀρχῇ τῇ παντός ἐπέκεινα
 νοῦ παραδέξατο ἂν τὸ ἐν καιρῷ κεκλησθαι πρὸς ὑπαρξιν; εἰ μὲν οὖν τις ἔλοιτο τούτοις
 σχολαιότερον ἀντιφέρεσθαι, χαλεπὸν οὐδὲν τοῦς τῆς θεοπνεύστου γραφῆς παρακομίζοντας 20
 λόγους τὰ ἐκ τῆς ἐκείνων ἐμβροντησίας ἀποκρούεσθαι βλάβη, τὰ τε μὴν οὕτως ἐναργῇ νο-
 σοῦντα τὸν ἐλεγχον καὶ πολὺ λίαν ἔχοντα τὸ ἀκαλλῆς περιττὸν οἰμαί που καὶ φροντίδος
 ἀξιοῦν. οὐκοῦν ἐπ' ἐκείνο ἴωμεν, ὅπερ ἐστὶ τῶν κατεγνωσμένων συγγενές.
- 13** Παρασημαίνουσι γὰρ τινὲς τῆς ἀληθείας τὸ κάλλος, καθάπερ τι νόμισμα κιβδηλεύοντες
 Ps. 74, 6 ἐπαίροντές τε εἰς ὕψος τὸ κέρας καὶ ἀδικίαν λαλοῦντες κατὰ τοῦ θεοῦ κατὰ τὸ γεγραμ- 25
 PG 1153 μένον ἀνύπαρκτόν τε καὶ ἰδικῶς οὐχ ὑφεστηκότα φαντάζονται τὸν μονογενῆ, καὶ οὐκ εἶναι
 μὲν ἐν ὑποστάσει τῇ καθ' ἑαυτόν, ῥῆμα δὲ ἀπλῶς καὶ λόγον τὸν κατὰ μόνην τὴν προ-
 φοράν γενέσθαι παρὰ θεοῦ καὶ ἐν ἀνθρώπῳ κατοικῆσαί φασιν οἱ τάλανες. συνθέντες
 δὲ οὕτως τὸν Ἰησοῦν, ἀρίων μὲν εἶναι φασιν ἀριώτερον, οὐ μὴν ἔτι καὶ θεόν. οὐκοῦν,
 Ioh. 2, 22. καθὰ καὶ ὁ τοῦ σωτῆρος ἐπιστέλλει μαθητῆς, τίς ἐστὶν ὁ ψεύστης εἰ μὴ ὁ ἀρνού- 30
 23 μένος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἐστὶν ὁ Χριστός; οὗτός ἐστιν ὁ ἀντίχριστος ὁ ἀρνού-
 μένος τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱόν. πᾶς ὁ ἀρνούμενος τὸν υἱόν οὐδὲ τὸν πα-
 τέρα ἔχει· ὁ ὁμολογῶν τὸν υἱόν καὶ τὸν πατέρα ἔχει. ἄμφω γὰρ δι' ἀμφοῖν
 καὶ ἑκάτερος ἐν ἑκατέρῳ πρὸς τε ἡμῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀγίων ἀγγέλων ἐπιγινώσκονται.
 οὐ γὰρ ἂν τις ἀναμάθοι τί ἐστὶ πατήρ, εἰ μὴ υἱὸν ὑφεστῶτά τε καὶ γεγεννημένον εἰσδέ- 35
 ξαιτο κατὰ νοῦν· ἀλλ' οὐδ' ἂν ὁ τί ποτέ ἐστιν υἱός, ἀναμάθοι πάλιν, εἰ μὴ ὅτι τέτοκεν

VM, P [= hk], S, D [= mn], AWU

- 1 συνεισβαλεῖν W συνεισβάλλειν SDA τέ A 2 τῆς οἰπ. D 3 διεληλάκησαν V 4 τῆς
 om. S ἀκρατοῦς PWU ἀκράτου A 5 ἀληθῶς om. A 7 γὰρ P καὶ προυφεστάναι! καὶ
 ἐν ᾧ τὰ πάντα ἓνα P καὶ — νοεῖν om. W spatio relicto ὄντων D de A non constat 8 δὲ
 om. D δεῖ P ἂν om. S 9 λόγος οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν θῶ SD 10 οὐδέεν V οὐδέ
 ἐν nU 12/13 ἀπαγγελοῦμεν V 13 τὴν αἰώνιον ζωὴν M 14 ὑμῖν S τοῖς Ἰουδαίοις om. A
 14/15 κατασημάναντος MW κατασημῆναντος VPU 15/16 εἶδες A 16 ἀντήκουσαν SDA ἀμὴν*
 om. P 17 ναὶ μὴν καὶ V καὶ μὴν D 18 δὴ om. D 19 παρεδέξατο A ἔλοιτό τις M βούλοιτο DA
 19/20 σχολαιότερον τούτοις M 20 σχολαιότερον SA 21 βλάβη SDAWUΔ βέλη VMPΣ 22 ἀκαλέσ A
 καὶ DAD om. VMPSWU 26 καὶ om. W ὑφεστῶτα PS δοξάζουσι S 28 ὡς καὶ DA
 29 τε DA 30 καὶ om. P ἐπέστειλε AΔ 32 πᾶς ὁ ἀρνούμενος τὸν υἱόν om. V πᾶς
 γὰρ P 33 τὸν υἱόν om. S γὰρ καὶ D 34 ἐν ἑκατέρῳ ἑκάτερος DA γε V αὐ-
 τῶν om. U ἐπιγινώσκεται PU 34/35 ἐπιγινώσκονται — ὑφεστῶτά; ἔφαφάνιζοντα S 35 τε
 om. SDA γεγεννημένον S 35/36 εἰσδέξεται DA 36 ὁ υἱός VMWΔ

ὁ πατήρ, διενθυμοῖτο σαφῶς οὐκοῦν ἀναγκαῖον οἶμαί που καὶ ἀσφαλές εἰπεῖν ὡς εἶπερ ἔστιν ἀνύπαρκτος ὁ υἱός, οὐδ' ἂν τὸν πατέρα πατέρα κατὰ τὸ ἀληθές νοήσαιμεν ἄν. ποῦ γάρ ἐστι πατήρ, εἰ μὴ τέτοκεν ἀληθῶς; ἢ εἶπερ γεγέννηκε τὸ μὴ ὑφ' ἐστὶς μηδὲ ὑπάρχον ὅλως, τὸ γεννηθὲν ἔσται τὸ μηδέν. τὸ γάρτοι μὴ ὑφ' ἐστὶς ἐν ἴσῳ τῷ μηδενί, 14 μᾶλλον δὲ παντελῶς οὐδέν. εἴτα τοῦ μηδενὸς ἔσται πατήρ ὁ θεός; ἀλλ' ὡ βέλτιστοι, 5 φαίην ἂν ἔγωγε πρὸς γε τοὺς τῶν τοιούτων ἐξηγητάς, ὕθλος εἰκαῖος τὰ παρ' ὑμῶν. ἢ γοῦν ἐρομένῳ φράζεστε· πῶς ἐξαίρετος ἢ εἰς ἡμᾶς ἀγάπησις τοῦ θεοῦ καὶ πατρός; καὶ εἰ δέδωκεν ὑπὲρ ἡμῶν τὸν υἱὸν τὸν καθ' ὑμᾶς οὐχ ὑφ' ἐστὶς, τὸ μηδέν ἄρα δέδωκεν ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ οὔτε γέγονε σὰρξ ὁ λόγος οὔτε τὸν τίμιον ὑπέστη σταυρὸν οὔτε κατήργηκε τοῦ θανάτου τὸ κράτος οὔτε μὴν ἀνεβίω πάλιν. εἰ γάρ ἐστι τὸ μηδέν καὶ ἀνύπαρκτος καθ' ὑμᾶς, πῶς 10 ἐν γε τούτοις γένοιτ' ἄν; πεφενάκιεν οὖν ἄρα τῆς ἀγίας γραφῆς ὁ λόγος τοὺς πεπιστευκότας καὶ ἢ τῆς πίστεως ἐδραιότης οἵχεται πρὸς τὸ μηδέν. τί δέ; οὐκ ἐν μορφῇ θεοῦ Phil. 2, 6 ὑπάρχειν τὸν υἱὸν τὸ ἱερὸν ἡμῖν κατεσήμηνε γράμμα εἰκόνα τε αὐτὸν καὶ χαρακτήρα φησι Hebr. 1, 3 τοῦ γεγεννηκότος; καίτοι πῶς τοῦτο ἐστὶν οὐχ ἅπασιν ἐναργές· αἱ δὲ εἰκόνες ὡς τὰ ἀρχέτυπα· δεῖ γὰρ οὕτως αὐτὰς καὶ οὐχ ἑτεροίως ἔχειν. οὐκοῦν εἰ μὴ ἐνυπόστατος ἢ 15 εἰκὼν μήτε μὴν ἐν ὑπάρξει νοοῖτο τῇ καθ' ἑαυτὸν ὁ χαρακτήρ, ἀνυπόστατον εἶναι δώσουσιν ὡς ἐξ ἀναγκαίου λόγου καὶ τὸν οὐπὲρ ἐστὶ χαρακτήρ, καὶ τὸ τῆς εἰκόνος ἀκαλλές ἀνα- 15 δραμεῖται που πάντως ἐπὶ τὸ ἀρχέτυπον. εἴτα εἰπέ μοι, Φίλιππος, χριστομαθὴς ὢν ἄγαν, τὸν ὄντα τε καὶ ὑφ' ἐστὶς πατέρα κατιδεῖν ἡξίου λέγων κύριε, δεῖξον ἡμῖν τὸν Ioh. 14, 8 πατέρα, καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν ἢ γοῦν τὸν οὐκ ὄντα καὶ ἀνυπόστατον; ἀλλ' οἶμαι φαίη 20 τις ἂν μελλήσας οὐδὲν ὅτι τὸν ὄντα τε καὶ ὑφ' ἐστὶς. εἶπερ οὖν ἐστὶ τὸ μηδέν ὁ PG 1:56 υἱός, ἅτε δὴ μὴ ὑφ' ἐστὶς κατὰ γε τὸ ἐκείνων ἀχάλινον θράσος, εἰς εἰκόνα καὶ γινώσκιν ἀκριβῆ τοῦ πατρὸς ἑαυτὸν ἡμῖν ἀνθ' ὅτου παρεκόμεζε λέγων· τοσοῦτον χρόνον μεθ' Ioh. 14, 9, 10 ὑμῶν εἰμι, καὶ οὐκ ἔγνωκάς με, Φίλιππε; ὁ ἑωρακὴς ἐμὲ ἑώρακε τὸν πατέρα. οὐ πιστεύεις ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατήρ ἐν ἐμοί ἐστιν; ἐγὼ καὶ ὁ 25 πατήρ ἐν ἐσμέν. ἀλλ' οὐκ ἂν οἶμαί που τὸν ὑφ' ἐστὶς καταθρήσειέ τις ἐν γε τῷ μὴ ὑφ' ἐστὶς, οὐδ' ἂν ἐννοοῖτο ποτε καὶ ταυτὸν εἰς ἅπαν τῷ μὴ ὑπάρχοντι τὸ ὑπάρχον. ἔσται δὲ ὅπως ἐν υἱῷ μὲν ὁ πατήρ, ὁ υἱός δὲ αὐτὸν ἐν τῷ πατρὶ; ἢ οὐχ ἔτοιμον εἰπεῖν ὡς εἰ μὴ ἐστὶν ὁ λόγος ἐν ὑπάρξει τῇ καθ' ἑαυτὸν, κινδυνεύσειεν ἂν καὶ αὐτὸς ὁ πατήρ, ἔχων μὲν ἐν ἑαυτῷ τὸ μηδέν, νοούμενος δὲ ὑπάρχειν ἐν τῷ μηδενί; 30 τὸ γὰρ οὐκ ὄν ὅλως οὐδὲν ἂν νοοῖτο λοιπόν. καὶ οὐκ ἄτραχος μὲν ὁ λόγος (πλείστην γὰρ ὄσιν ἐν ἑαυτῷ τὴν ἀτοπίαν νοσεῖ), περιστήσιν δ' οὖν ὅμως εἰς τὸ ἀπηχῆς τῶν δι' ἐναντίας τὸ δόγμα. κατατεθήποι δ' ἂν τις εἰκότως τίνα δὴ τρόπον ἐν τῷ υἱῷ τῷ μὴ λαχόντι τὸ εἶναι τὰ ὄντα πεποίηκεν ὁ πατήρ. εἰ δὲ δὴ τις ἔροιτο πότερα τοῖς οὐσι τὸ εἶναι καλὸν ἢ γοῦν τὸ μὴ εἶναι τυχόν, φαίη τις ἂν εὐθύς ὅτι τὸ εἶναι. τοῖς γὰρ 35

VM, P [= bk], S, D [= mn], AWU

1 σοφῶς WΔ	που om. A	2 πατέρα ³ om. SΔ	3 ἐστὶ VMPDAWUΣ ἐτι SΔ	δ
πῆρ P	τεγέννηκε S	ὑφ' ἐστὶς MW	4 ὑφ' ἐστὶς MW	6 γε om. SA
ἔδωκεν DA	8 ὑφ' ἐστὶς S	ἄρα δέδωκεν	παραδέδωκεν P	παρέδωκεν MW
9 σὰρξ ὁ λόγος γέγονεν V	κατήργηται A	10 ἀνεβίωσε SD	ἀνύπαρκτον VA	12 οὐκ
καὶ A	13 κατεσήμηνε MWU	κατεσήμανε VPA	ὑπεσήμανε SD	αὐτὸν om. A
χαρακτήρα PDA	14 γεγεννηκότα S	ὅτι αἱ δὲ A	15 ἐτέρως V	ἐνυπόστατον V
17 ἀκαλῆς A	18 που om. V	19 τε om. V	20 τε καὶ S	21 μελλήσας VPSDAU
22 εἰς] ὡς Sn	23 ἀκριβῆ om. D	προεκόμιζε P	τοσοῦτω χρόνῳ MW	24 καὶ τὸν D
πατέρα μου S	25 ἐστὶν om. U	25/26 ἐγὼ — ἐσμέν om. V	26 ἀλλ' καὶ U	που τὸν
SDA τοῦτον VMPWU	γε om. V	27 ἀλλ' οὐδ' A	καὶ ταυτὸν SDAΔ	καταυτὸν U
ταυτὸν VMPW	28 δ' αὐτὸν V δὲ DA	28/29 οὐκ ἔτοιμον U	οὐκ ἔτυμον A	30 ὁ πατήρ αὐτός
M ὁ πατήρ U	31 οὐδὲ DA	32 ἐν αὐτῷ S om. VMPWU	33 κατατεθήπη U	34 πότε-
ρον M	ἐνοοῖ A	35 τυχόν om. S	τοῖς γὰρ MPSDAWU	ὁ γὰρ τοῖς V

- οὐκ οὐσί ποτε τὸ εἶναι διδοὺς ἀγαθὸς ὅτι μάλιστα κεχρημάτικέ τε καὶ ἔστιν ὁ δημιουργός·
 ἔχει γὰρ ἂν ὡδε τὸ χρήμα τῇ φύσει. οὐκοῦν ἐν ἀμείνοσιν ἢ κτίσις ἥπερ ὁ δι' οὐ
 τὰ πάντα παρήχθη πρὸς γένεσιν· ὃ μὲν γὰρ οὐχ ὑφεστηκέναι λέγεται, τὰ δὲ ὑφέστηκε τε
 Hebr. 4, 12 καὶ ἐν τῷ εἶναι νοεῖται. ὡ τῆς τῶν ἐννοιῶν ἀτοπίας· ἅπαγε τῆς δυσφημίας. Ζῶν γὰρ
 Ioh. 14, 6 ὁ λόγος τοῦ θεοῦ καὶ ἐνεργῆς καθὰ γέγραπται. τοιγάρτοι καὶ ἔφασκεν ἐγὼ εἰμι 5
 ἡ Ζωή, ἀλλ' οὐκ ἂν νοοῖτο Ζωή, μὴ ὑφεστηκώς· Ζωή δὲ ἐστὶ κατὰ φύσιν, διαφεύσεται
 γὰρ οὐδαμῶς. τὸ ἄρα μὴ ὑφεστάναι λέγειν τὸν ἐκ θεοῦ πεφηνότα λόγον ψευδηγόρημα
 Exod. 3, 14 σαθρόν καὶ φρενὸς ἀπόβρασμα τῆς ἡλιθιωτάτης. Μωσεῖ γὰρ ἔφασκεν αὐτὸς ἐγὼ εἰμι
 ὁ ὢν. τὸ δὲ ὄν ἀληθῶς οὐκ ἐν ὑποστάσει τῇ καθ' ἑαυτὸ σιωζόμενον πῶς ἂν νοοῖτο
 ποτε; οὐκοῦν τῶν τῇδε διειληφόντων καθορισμὸν εἰκότως τὸ εἰς ἄκρον ἀμαθές. 10
 16 Οὐ μὴν οὐδὲ ἐκείνους ἐπαινέσομεν, φιλοθηρεῖν εὖ μάλα δεδιδαγμένοι τὸ ἀληθές, οἱ
 τητᾶσθαι λέγουσι ψυχῆς λογικῆς τὴν ἐνωθεῖσαν τῷ λόγῳ σάρκα. σαρκὶ γὰρ που μόνῃ
 καὶ τὴν ζωτικὴν τε καὶ αἰσθητικὴν λαχούσῃ κινήσιν ἀμφιεννύντες τὸν λόγον παραφέρουσιν
 εἰς κόσμον, τὴν νοῦ καὶ ψυχῆς ἐνέργειαν ἀπονέμοντες τῷ μονογενεῖ. καταπεφρίκασι
 PG 1157 γὰρ οὐκ οἶδ' ὅπως ψυχωθείσῃ ψυχῇ λογικῇ τῇ ἀνθρωπίνῃ σαρκὶ κατὰ φύσιν ἡνώσθαι 15
 τὸν λόγον ὁμολογεῖν, τῆς μὲν ἄνωθ' ἐν τε καὶ ἀρχαιοτάτης πίστεως τὴν παράδοσιν ὀλίγου
 παντελῶς ἀξιοῦντες λόγου, θελήσει δὲ μόνῃ τῇ κατὰ σφᾶς αὐτοὺς καὶ τοῖς ἀνθρωπίνους
 Rom. 12, 3 δεῖν ἔπεσθαι λογισμοῖς ἀμαθῶς ἡρημένοι καὶ φρονούντες ἀληθῶς παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν.
 καὶ τίς ὁ λόγος αὐτοῖς τοῦ τοιοῦδε δόγματος; ἐγὼ φράσω. τὸν θεοῦ μεσίτην καὶ
 1 Tim. 2, 5 ἀνθρώπων κατὰ τὰς γραφὰς συγκεῖσθαι φαμέν ἐκ τε τῆς καθ' ἡμᾶς ἀνθρωπότητος τελείως 20
 ἐχούσης κατὰ τὸν ἴδιον λόγον καὶ ἐκ τοῦ πεφηνότος ἐκ θεοῦ κατὰ φύσιν υἱοῦ, τουτέστι
 τοῦ μονογενοῦς, διαβεβαιούμεθα δὲ σύνοδον μὲν τινα καὶ τὴν ὑπὲρ λόγον συνδρομὴν εἰς
 ἔνωσιν ἀνίσων τε καὶ ἀνομοίων πεπραχθαι φύσεων· ἓνα δ' οὖν ὁμοῦ Χριστὸν καὶ κύριον
 καὶ υἱὸν ἐπιγινώσκουμεν, ἐν ταυτῷ καὶ ὑπάρχοντα καὶ νοούμενον θεόν τε ὁμοῦ καὶ ἀνθρω-
 πον. ἀδιάσπαστον δὲ παντελῶς τὴν ἔνωσιν διατηρεῖν εἰθίσμεθα, τὸν αὐτὸν εἶναι πρὸς 25
 στεύοντες καὶ μονογενῇ καὶ πρωτότοκον, μονογενῇ μὲν ὡς ἐκ θεοῦ πατὴρ λόγον καὶ ἐκ
 Rom. 8, 29 τῆς οὐσίας αὐτοῦ πεφηνότα, πρωτότοκον δὲ αὐτὸ καθὼ γέγονεν ἄνθρωπος καὶ ἐν πολλοῖς
 1 Cor. 8, 6 ἀδελφοῖς. ὥσπερ γὰρ εἰς ἐστὶ θεὸς ὁ πατήρ, ἐξ οὗ τὰ πάντα, οὕτως καὶ εἰς
 κύριος Ἰησοῦς Χριστός, δι' οὗ τὰ πάντα. θεὸν γὰρ ὄντα κατὰ φύσιν ἐπιγινώ-
 σκουμεν τὸν δι' οὗ τὰ πάντα λόγον, καὶ εἰ γέγονε σὰρξ, τουτέστιν ἄνθρωπος. 30
 17 Ἀλλ' οὐτι που σφόδρα ταῖς ἐν ἡμῖν περὶ τούτου δόξαις τὰ ἐκείνων συμφέρεται.
 ἓνα μὲν γὰρ ὁμολογουμένως παραδέχονται καὶ αὐτοὶ Χριστὸν Ἰησοῦν, παρωθοῦνται δὲ λίαν,
 ὡς δυσσεβές ὅτι μάλιστα, καταδυστὰν εἰς δύο τὸν Ἐμμανουήλ· ψυχῆς δ' οὖν ὁμοῦ τῆς
 ἀνθρωπίνης καὶ λογικῆς τὴν σάρκα γυμνῶσαντες, ἡνώσθαι φασιν αὐτῇ τὸν ἐκ θεοῦ λόγον.

11—25 Flor. Cyr. 140 οὐ μὴν — εἰθίσμεθα

VP [= hk], S, D [= mn], AWU

- 1 διδοῦς DAΔ δοῦς VMPSWU τε om. PDA 2 ἔχει D γάρ] δ' A κτήσις S
 ἥπερ PAU εἰπερ VMSDV 3 γάρ om. W οὐχ om. M ὑφεστηκότα S τε om. VA
 6 διαφεύδεται W 8 ἡλιθιωτάτης] λιθώδους V μωσῇ S 9 οὐκ om. VA 10 ποτέ μὴ
 ὑφεστηκώς [ὑφεστῶς A] VA καθαρῶς V 11 οὐ μὴν VMSAWU Flor. Cyr. οὐκοῦν P οὐκοῦν D
 οὐδὲ om. S ἐπαινέσομεν ἂν MA ἐπαινέσωμεν ἂν DU ἐπαινέσαιμεν ἂν Δ Flor. Cyr. δεδιδαγμένους
 Flor. Cyr. 12 ἡττάσθαι VM 12/13 μόνῃ καὶ DAΔ Flor. Cyr. μόνῃ MSWU μόνῃ VP 15 λογικῇ
 ψυχῇ V φύσιν] ἀλήθειαν Flor. Cyr. 16 τε om. A 17 αὐτοῦς om. S 19 αὐτοῦ S
 ἐγὼ γὰρ Flor. Cyr. τοῦ θεοῦ Flor. Cyr. 20 ἀνθρώπον Flor. Cyr. συγκεῖσθαι] νοεῖσθαι
 Flor. Cyr. τέ om. DA 21 καὶ om. U ἐκ θεοῦ om. DA 22 μὲν om. D 23 ἀνίστην U
 ὁμοίων S κν̄ ἰν̄ DA 24 υἱὸν ὀνομάζεσθαι SD 24/25 καὶ ἄνῶν ὁμοῦ D 25 ἀδιάσπαστον DA
 τηρεῖν S 25/26 καὶ μονογενῇ πιστεύοντες V 26 ἐκ om. V 27 πεφηνότα καὶ VMPU
 καθὰ S 28 ὁ θς ὁ S ὁ θς καὶ DA 29 γὰρ om. A 32 ὁμολογηθῆναι ὡς MPW ἰν̄ χν̄ VM
 33 τῆς om. D 34 χωρίσαντες καὶ γυμνῶσαντες V

ἐξεύρηται δέ τις αὐτοῖς πιθανός, ὡς οἶονται, πρὸς τοῦτο λόγος. τὰ γάρτοι, φασί, κατὰ σύνθεσιν πρὸς ἑνὸς τελείου σύστασιν συνδεδραμηκότα μέρη τε καὶ ἐξ ἀτελῶν ὁρᾶσθαι φιλεῖ, τοῦ τελείως ἔχοντος καθ' ἑαυτὸ καὶ ὡς ἐν ἰδίᾳ φύσει τῆς ἐκ μερῶν συνθέσεως οὐ δεδμημένου. τοιγάρτοι, φασί, παραιτητέον εἰκότως ἄνθρωπον δοῦναι τέλειον τὸν συνενωθέντα τῷ λόγῳ ναόν, ἵνα καὶ ἡ σύνθεσις, ἥπερ ἂν ἐπὶ Χριστῷ νοοῖτο τυχόν, ἀκριβῆ τε καὶ ἀδιάβλητον τὸν ἐπ' αὐτῆς ἀποσώζοι λόγον. καὶ μὴν κακεῖνο προσθεῖεν ἂν, ὥσπερ οὖν ἐγῶμαι πάλιν. εἰ γὰρ ἐξ ἀνθρώπου τελείου, φασί, καὶ τοῦ ἐκ πατρὸς ὄντος λόγου συντίθεμεν τὸν Ἑμμανουήλ, οὐ βραχὺ τὸ δείμα, μᾶλλον δὲ ἀδιάφυκτον ἤδη πως ἀναφανείται λοιπὸν τὸ καὶ ἀβουλήτως δεῖν δύο μὲν υἱούς, Χριστοὺς δὲ αὐτὸν δύο φρονεῖν τε καὶ λέγειν. εἴτα τί τούτοις ἀντεροῦμεν ἡμεῖς; πρῶτον μὲν ὅτι τῆς πίστεως τὴν οὕτως ἀρχαιοτάτην καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ἀγίων ἀποστόλων διήκουσαν εἰς ἡμᾶς παράδοσιν οὐ ταῖς ὑπερμέτροις ἀκριβείαις καταλύειν ἄξιον οὔτε μὴν ταῖς εἰς ἄκρον ἐρεύναις ὑποφέρειν τὰ ὑπὲρ νοῦν, ἀλλ' οὐδὲ ἦκειν εἰς μέσον οἷά περ τινὰς ὀριστὰς ῥησοκινδύνως λέγοντας ὡς τὸ δεῖνα μὲν ὀρθῶς, τὸ δεῖνα δὲ αὐτὸν ἑτεροίως ἔχειν. ἐχρῆν δὴπου καὶ ἦν ἄμεινον ἀληθῶς ἀπονέμειν μᾶλλον τῷ πανσόφῳ θεῷ τῶν ἰδίων διασκέψεων τὴν ὁδὸν καὶ μὴ τοῖς εὖ ἔχειν παρ' αὐτῷ δεδοκιμασμένοις ἀνοσίως ἐπιτιμᾶν. ἀκουσόμεθα γὰρ λέγοντος ἐναργῶς· οὐ γὰρ εἰσιν αἱ βουλαὶ μου ὥσπερ αἱ βουλαὶ ὑμῶν οὐδὲ ὥσπερ αἱ ἰes. 55, 8 ὁδοὶ ὑμῶν, αἱ ὁδοὶ μου· ἀλλ' ὡς ἀπέχει ὁ οὐρανὸς ἀπὸ τῆς γῆς, οὕτως ἀπέχει ἡ ὁδὸς μου ἀπὸ τῶν ὁδῶν ὑμῶν καὶ τὰ διανοήματα ὑμῶν ἀπὸ τῆς διανοίας μου. υἱούς δὲ οὐ τι που δύο προσκυνήσομεν, ἀλλ' οὐδὲ Χριστοὺς ἐροῦμεν δύο, κἂν ἐψυχῶσθαι πιστεύωμεν ψυχῇ λογικῇ τὸν ἐνωθέντα τῷ λόγῳ ναόν. ὥσπερ γὰρ κατὰ γε τὸ ἐκείνοις εὖ ἔχειν δοκοῦν κἂν εἰ ἐκ μόνης λέγοιτο τῆς σαρκὸς καὶ τοῦ ἐκ θεοῦ πατρὸς πεφηνότος λόγου, οὐδεὶς αὐτοὺς ἀναπείσει τρόπος ἀνὰ μέρος τὴν σάρκα τιθέντας καὶ ἀνὰ μέρος αὐτὸν τὸν μονογενῆ δυάδα Χριστῶν ὁμολογεῖν, οὕτω κἂν τῇ καθ' ἡμᾶς ἀνθρωπότητι τελείως ἐχούσῃ κατὰ γε τὸν τῆς ἰδίας φύσεως λόγον οἰοεὶ συνενηνέχθαι τε καὶ ἡνωσθαι λέγωμεν ἀπορρήτως τε καὶ ὑπὲρ νοῦν τὸν ἐκ θεοῦ λόγον, οὐχ υἱὸν δυάδα νοήσομεν, ἀλλ' ἓνα καὶ τὸν αὐτόν, φύσει μὲν ὄντα θεὸν καὶ ἐξ αὐτῆς πεφηνότα τῆς οὐσίας τοῦ θεοῦ καὶ πατρός, ἐν ἐσχάτοις δὲ τοῦ αἰῶνος καιροῖς γενόμενον ἄνθρωπον καὶ διὰ τῆς ἀγίας [καὶ θεοτόκου] παρθένου γεγεννημένον καὶ πρὸς τε ἡμῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀγίων ἀγγέλων προσκυνούμενον κατὰ τὰς γραφάς.

Εἰ δὲ δὴ φαῖεν ὅτι μόνης μὲν ἔδειτο τὰ καθ' ἡμᾶς τῆς τοῦ μονογενοῦς ἐπιδημίας, ἐθέλη-

20—27 Flor. Cyr. 141 υἱούς — νοήσομεν διὰ τοῦτο

VM, P [= hk], S, D [= mn], AWU

1 ἐξεύρηται S	καὶ τις V	πιθανός αὐτοῖς DA	περὶ τούτου S	φασί A
2 δεδραμηκότα VMPW	3 οὐ om. D, de A non constat	4 καὶ δοῦναι D, de A non constat		
τὸν om. SD	5 σύνθεσις SDAΣΔ ἔνωσις VMPWU	χῦ P	τυχόν W	6 τὸν om. VMPWU
αὐτοῖς S αὐτῇ DA	διασώζοι PDA	7 ἐγῶμαι πάλιν SDΣ ἐγῶμαι AΔ ἡγοῦμαι πάλιν VMPWU		
φασί om. S	τοῦ ἐκ τοῦ VMPW	8 συντίθεμεν DAΔ φήσομεν εἶναι VMPSWU	τὸν] τὸ D	
9 καὶ om. U	δ' αὐ V	10 μὲν om. P	ὄντως P	11 εἰς] ὡς U
καταλύειν VMPSWUS καταλιπεῖν DA καταλυπεῖν et καταλιπεῖν Δ codd.				12 ὑπὲρ μέτρον S
VMDW	13 εἶκειν S	ὀριστὰς VPSWUS ὀριστὰς καὶ DAΔ	14 μὲν om. S	ἐτέρως
VMPWU	χρῆν S	δέ που A	15 δὲ μᾶλλον MDΔ δὴ μᾶλλον U	15/16 τοῖς μὴ τοῖς U
16 αὐτοῦ P αὐτῶν A	δεδοκιμαμένοις V	18 μου αἱ ὁδοὶ ὑμῶν A	ὁ om. A	20 δύο om. P
ἀλλ' om. A	21 ἐμψυχῶσθαι SD	πιστεύομεν W πιστεύσωμεν Flor. Cyr.	22 τὸ ἐκείνοις]	
ἐκείνουσ D	ἔχον W	εἰ om. S	ἐλοιτο A ἐλοιντο D	τοῦ ἐκ τοῦ S
om. Flor. Cyr.	23 λόγος SU	τρόπος] λόγος S	25 ἰδίας om. Flor. Cyr.	λόγον om. S
συνενέχθαι V συνηνέχθαι MSWU	26 τε om. SD	λέγομεν καὶ ἡνωσθαί πως S	λέγωμεν P(S)	
DAW Flor. Cyr.	27 αὐτοῖς U	29 καὶ θεοτόκου om. Δ	γεγεννημένον SA	καὶ om. S
ὑμῶν S	αὐτῶν om. U	31 τὰ om. VMW		

- Bar. 3, 38** σας δὲ ὀφθῆναι τοῖς ἐπὶ γῆς καὶ ἀνθρώποις συναναστραφῆναι παραδείξαι τε ἡμῖν τῆς εὐαγγελικῆς πολιτείας τὴν ὁδὸν οἰκονομικῶς ἡμπέσχετο τὴν ὁμοίαν ἡμῖν σάρκα (τὸ γάρτοι θεῖον κατὰ φύσιν ἰδίαν οὐχ ὁρατόν), ἡγνοήκοτες ἀλώσσονται τῆς ἐνανθρωπήσεως τὸν σκοπὸν
- 1 Tim. 3, 16** καὶ συνέντες οὐδαμῶς τὸ μέγα τῆς εὐσεβείας μυστήριον. εἰ γὰρ δὴ μόνην ἔχει τὴν ἀφορμὴν τὸ ὀφθῆναι τοῖς ἐπὶ γῆς τοῦ μονογενοῦς ἢ σάρκωσις ἢ γοῦν ἐνανθρώπησις, προσετίθει γε μὴν ἕτερον οὐδὲν τῇ ἀνθρώπου φύσει, πῶς οὐκ ἄμεινον ἤδη πως καὶ σοφὸν τῇ τῶν δοκητῶν συμφέρεσθαι δόξει καὶ ἡμᾶς αὐτούς; οἱ σαρκὸς τε ὁμοῦ καὶ γήινου σώματος ἀπαμφιεννύντες τὸν λόγον ὠφθαι μὲν ἐπὶ γῆς ὡς ἄνθρωπον μυθοπλαστοῦσιν
- PG 1161** οἱ δέιλαιοι, ἡμαρτηκότες δὲ τάληθοὺς ἀλοῖεν ἂν καὶ οὐ σὺν ἰδρωτί μακρῶι. ἡ οὐκ ἄμεινον ἐροῦσιν, εἰ μὴδὲν ὀνίνησι τὴν ἀνθρώπου φύσιν ὁ ἐκ θεοῦ λόγος, καὶ εἰ γέγονε σὰρξ, ἀπαλλάττεσθαι μὲν ἀκαθαρσίας σαρκικῆς, δόξει δ' οὖν ἅπαξ τῷ γήινῳ προσκεκρῆσθαι σώματι διαπερᾶναι τε οὕτως τὸν προτεθέντα σκοπὸν; τίς οὖν ἂν γένοιτο λοιπὸν τῆς ἐπιδημίας ὁ λόγος ἢ τίς ὁ τρόπος τῆς ἐνανθρωπήσεως, πέπρακται δὲ ὅτου χάριν, εἴ τις ἔροιτο τυχόν, ἀντακούσεται παρ' ἡμῶν· ἡ θεία διδάξει γραφή. ἴθι δὴ οὖν ὦ γενναῖε, πυθοῦ τῶν ἱερῶν γραμμάτων καὶ ταῖς τῶν ἀγίων ἀποστόλων φωναῖς ἐνερείσας εὖ μάλα τῆς διανοίας τὸν ὀφθαλμὸν ἄθρει καλῶς τὸ ζητούμενον. ἔφη τοίνυν ὁ σοφὸς ἡμῖν
- 2 Cor. 13, 3** **Hebr. 2, 14.** Παῦλος, αὐτὸν ἔχων ἐν ἑαυτῷ λαλοῦντα Χριστόν· ἐπειδὴ γὰρ τὰ παιδία κεκοινώνηκεν αἵματος καὶ σαρκός, καὶ αὐτὸς παραπλησίως μετέσχε τῶν αὐτῶν, ἵνα διὰ τοῦ θανάτου καταργήσῃ τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τουτέστι τὸν διάβολον καὶ ἀπαλλάξῃ τούτους ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ παντὸς τοῦ ζῆν ἔνοχοι ἦσαν δουλείας. καὶ μὴν καὶ ἐτέρωθι τρόπον ἡμῖν (ἕτερον) ἀφηγούμενος
- Rom. 8, 3. 4** τὸ γὰρ ἀδύνατον τοῦ νόμου, φησὶν, ἐν ᾧ ἡσθένει διὰ τῆς σαρκός, ὁ θεὸς τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν πέμψας ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ἁμαρτίας καὶ περὶ ἁμαρτίας κατέκρινε τὴν ἁμαρτίαν ἐν τῇ σαρκί, ἵνα τὸ δικαίωμα τοῦ νόμου πληρωθῇ ἐν ἡμῖν τοῖς μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα. ἄρ' οὖν οὐχὶ προδηλότατον καὶ οὐδενὶ τῶν ὄντων ἀσυμφανές ὅτι καθ' ἡμᾶς γέγονεν ὁ μονογενής, τουτέστι τέλειος ἄνθρωπος, ἵνα τῆς μὲν ἐπεισάκτου φθορᾶς τὸ γήινον ἡμῶν ἀπαλλάξῃ σῶμα, τῇ καθ' ἑνώσιν οἰκονομία τὴν ἰδίαν αὐτῷ ζωὴν ἐνείξῃ, ψυχὴν δὲ ἰδίαν τὴν ἀνθρωπίνην ποιούμενος ἁμαρτίας αὐτὴν ἀποφῆναι κρείττονα, τῆς ἰδίας φύσεως τὸ πεπηγὸς τε καὶ ἄτρεπτον, οἷά περ ἐρίῳ βαφήν, ἐγκαταχρώσας αὐτῇ; δεῖν γὰρ οἶμαι τοῖς περὶ τούτων λό-
- 1 Cor. 13, 12** γοις παραδειγμάτων πολὺ λίαν ἔχουσι τὸ ἀσυμφανές· ὁρῶμεν γὰρ μόλις ἐν ἐσόπτρῳ καὶ αἰνίγματι τὰ θεῖα τε καὶ ὑπὲρ νοῦν μυστήρια. εἴη δ' ἂν οὐκ ἄτοπον οἶμαί που τὸ χρῆμα· φέρει γὰρ ἐν ἑαυτῷ τὸν εἰκότα, μᾶλλον δὲ τὸν ἀληθῆ λογισμόν. ὥσπερ οὖν ἐπειδὴ γέγονε σὰρξ τοῦ ζωοποιούντος τὰ πάντα λόγου, τὸ θανάτου καὶ φθορᾶς ὑπερφέρεται κρά-

VM, P [= hk], S, D [= mn], AWU

1 τῆς γῆς MAWU	1/2 εὐαγγελικῆς SDAUSΔ	ἀγγελικῆς VMPW	2 ἡμπέσχετο VU
ὁμοίαν] ἰδίαν D	4 συνέντες VWU	5 τὸ] τοῦ VW	τῆς γῆς MPWU
ἐνανθρώπωση U	6 προσετέθη V	ἀνθρωπεία DAΔ	πως καὶ] πῶς δ' οὐ V
7 δοκ-	τῶν V	σαρκὸς] ψυχῆς S	τε om. A
8 ἀπαμφιαννύντες M	ἐπαμφιεννύντες D	9 ἂν	om. VMPWU
10 εἰ καὶ VMPWU	11 ἅπαξ] ὅμως SD	κεκρῆσθαι S	12 οὖν om. P
13 ἡ om. D	τρόπος] λόγος A	13/14 εἴ τις — γενναῖε om. W	spatio rel. 14 πρὸς S
ἡ — γραφή om. V	ἴθι V	15 πίθου V	ἐρείσας V
16 ἄθρει δὴ V	17 τὸν χῶν MSDA	γὰρ VMPWUΔ δὲ SDA	20 τούτου S
21 καὶ] ναί U	τὸν ante τρόπον add. S	αὐτὸν τρόπον P	ἕτερον Δ om. VMPSDAWU
22 τοῦ νόμον	— ἡσθένει VMPWU	τοῦ νόμου	ἐν ᾧ ἡσθένει φησὶ SD
23 πέμψας ὧν M	ἐκπέμψας SD	καὶ περὶ ἁμαρτίας om. SD	26 προδηλώτατον U
27 τελείως A	γῆιο-	νον V	30 ἐν ἐρίῳ P
αὐτὴν SD	αὐτῷ U	τούτου SD	31 καὶ] τε καὶ VS
καὶ ἐν PA	32 ἄτοπον VMkW	ἀποπτον hk=κ SDAU	που om. VMPW
33 φέροι A	γάρ] δὲ SD	ἐν om. SD	τὴν εἰκόνα D
34 ἐγένετο A	φθορᾶς καὶ	θανάτου V	ἐπιφέρεται W
δέ καὶ VMPWU	τὸν om. P		

τος, κατὰ τὸν αὐτὸν οἶμαι τρόπον, ἐπεὶ τοι γέγονε ψυχὴ τοῦ πλημμελεῖν οὐκ εἰδότης, ἐρηρ-
σμένην ἔχει λοιπὸν τὴν ἐφ' ἅπασιν τοῖς ἀγαθοῖς ἀμεταποίητον στάσιν καὶ τῆς πάλαι καθ'
ἡμῶν τυραννοῦσης ἀμαρτίας ἀσυγκρίτως εὐσθενεστέραν. πρῶτός τε γὰρ καὶ μόνος
ἄνθρωπος ἐπὶ γῆς ὁ Χριστός, (ὃς) οὐκ ἐποίησεν ἀμαρτίαν οὐδὲ εὐρέθη δόλος 1 Petr. 2, 22
ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, ρίζα δὲ ὥσπερ καὶ ἀπαρχὴ τεθειμένος τῶν εἰς καινότητα ζωῆς 5
ἀναμορφουμένων ἐν πνεύματι καὶ τὴν τοῦ σώματος ἀφθαρσίαν καὶ τὸ [ἐκ] τῆς θεότητος
ἀσφαλές καὶ ἐρηρυσμένον, ὥς ἐν μεθέξει καὶ κατὰ χάριν, καὶ εἰς ἅπαν ἥδη τὸ ἀνθρώπινον
παραπέμψει γένος. καὶ τοῦτο εἰδὼς ὁ θεσπέσιος γράφει Παῦλος· ὥσπερ γὰρ ἐφορέ- PG 1164
σαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ χοικοῦ, φορέσωμεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου. 1 Cor. 15, 49
εἰκόνα μὲν γὰρ τοῦ χοικοῦ τὸ εὐόλισθον ἔφη πρὸς ἀμαρτίαν καὶ τὸν ἐντεῦθεν ἡμῖν ἐπιρ-
ριφέντα θάνατον, εἰκόνα δὲ αὐτοῦ τοῦ ἐπουρανίου, τουτέστι Χριστοῦ τὸ ἐδραῖον εἰς
ἁγιασμὸν καὶ τὴν ἐκ θανάτου καὶ φθορᾶς ἀνακομιδὴν τε καὶ ἀνακαίνισιν εἰς ἀφθαρσίαν
καὶ ζωὴν.

- 21 Ὅλον οὖν ὅληι συνηνώσθαι φαμέν τῇ καθ' ἡμᾶς ἀνθρωπότητι τὸν ἐκ θεοῦ λόγον.
οὐ γάρ που τὸ ἄμεινον ἐν ἡμῖν, τουτέστι ψυχὴν οὐδενὸς ἂν ἡξίωσε λόγου, μόνῃ δωροῦ- 15
μενος τῇ σαρκὶ τῆς ἐπιδημίας τοὺς πόνους. ἐπράττετο δὲ δι' ἅμφω καλῶς τῆς οἰκονο-
μίας τὸ μυστήριον· προσεχρήσατο δὲ καθάπερ ὀργάνῳ τῇ μὲν ἰδίᾳ σαρκὶ πρὸς τὰ σαρκὸς
ἔργα τε καὶ ἀρρωστήματα φυσικὰ καὶ ὅσα μώμου μακράν, ψυχῇ δὲ αὐτῇ ἰδίᾳ πρὸς τὰ
ἀνθρώπινά τε καὶ ἀνυπαίτια πάθη. πεινῆσαι γὰρ λέγεται κόπους τε ὑπενεγκεῖν τοὺς ἐκ
μακρῶν ὁδοιποριῶν πτοίας τε καὶ φόβους καὶ λύπην καὶ ἀγωνίαν καὶ τὸν ἐπὶ τῷ σταυ- 20
ρῷ θάνατον. ἐπαναγκάζοντος γὰρ οὐδενὸς τέθεικεν ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν ἰδίαν ψυχὴν ὑπὲρ
ἡμῶν, ἵνα καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων κυριεύσῃ, σάρκα μὲν τὴν ἰδίαν τῆς ἀπάντων Rom. 14, 9
σαρκὸς ἀνταποτινὺς δῶρον ἀληθῶς ἀντάξιον, ψυχὴν δὲ ψυχῆς ἀντίλυτρον τῆς ἀπάντων
ποιούμενος, εἰ καὶ ἀνεβίω πάλιν, ζωὴ κατὰ φύσιν ὑπάρχων ὡς θεός. καὶ γοῦν ὁ θε- 21
σπέσιος Πέτρος ἄνδρες ἀδελφοί, φησὶν, ἔξδον εἰπεῖν μετὰ παρρησίας πρὸς Act. 2, 29-31
ὑμᾶς περὶ τοῦ πατριάρχου Δαυὶδ ὅτι καὶ ἐτελεύτησε καὶ ἐτάφη καὶ τὸ
μνημα αὐτοῦ ἐστὶν ἐν ἡμῖν ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης. προφήτης οὖν ὑπάρ-
χων καὶ εἰδὼς ὅτι ὀρκῶ ὡμοσεν αὐτῷ ὁ θεὸς ἐκ καρποῦ τῆς ὀσφύος
αὐτοῦ καθίσθαι ἐπὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ, προειδὼς ἐλάλησε περὶ τῆς ἀναστά-
σεως τοῦ Χριστοῦ ὅτι οὔτε ἐγκατελείφθη εἰς αἶδην ἡ ψυχὴ αὐτοῦ οὔτε ἡ 30
σὰρξ αὐτοῦ εἶδε διαφθοράν. οὐ γάρτοι θέμις εἰπεῖν φθορᾷ μὲν δύνασθαι κρατεῖ-
σθαι ποτε τὴν ἐνωθεῖσαν τῷ λόγῳ σάρκα, κάτοχον δὲ αὐταῖς αἰδοῦ πύλαις τὴν θείαν γε-
νέσθαι ψυχὴν. οὐκ ἐγκατελείφθη γὰρ εἰς αἰδοῦ, καθὰ καὶ ὁ θεσπέσιος ἔφη Πέτρος.
οὐ γάρ που τὴν γε ἄληπτον παντελῶς καὶ ἀνάλωτον τῷ θανάτῳ φύσιν, τουτέστι τὴν

14—24 Flor. Cyr. 142 ὅλον -- ποιούμενος

31—p. 56, 8 Flor. Cyr. 143 οὐ γάρτοι — κατεφαίνετο

VM, P [= dk], S, D [= mn], AWU

1 τοι om. V 2 λοιπὸν om. DA 2/3 καθ' ἡμῶν πάλαι SD 3 τυραννεοῦσης VMWU
τυραννεοῦσης P 4 τῆς γῆς VP 5 δς ΣΔ om. VMPSDAWU 6 οὐδὲ γὰρ M 7 κενότητα W
6 ἐν om. S 8 ἐκ SDAΣ om. VMPWUΔ 9 καὶ om. VMPW 10 καὶ om. D 11 παραπέμψη
MPW παραπέμψει A 12 γένος om. S 13 τοῦ χυ P 14 τὸν ἔχον P 15 ἀνακαίνισιν P
13 τέ καὶ SD 16 ἐν om. P 17 τὴν ψυχὴν DA Flor. Cyr. 18 ἄν om. SD, de A non constat
16 τοῦ πόνου S τοὺς τρόπους P 17 καλῶς δι' ἅμφω V 18 τε om. A 19 τὰ om. D 20 τε
om. Flor. Cyr. 21 κόπους τε] κόπους V καὶ κόπους Flor. Cyr. 22 ἀνθ' P 23 ἵνα μὴν Flor. Cyr.
23 ἀποτινὺς A 24 δῶρον ἀληθῶς VMWUΔ Flor. Cyr. 25 ἀληθῶς δῶρον SDA δῶρον P 26 τῆς om.
Flor. Cyr. 27 καὶ ζωὴ A 28 ἡμᾶς SU 29 ὑμῖν SD 30 26/27 καὶ τὸ — ταύτης om. Σ
27 ἄχρι — ταύτης om. S 31 ὁ θς αὐτῷ M 32 τοῦ θρόνου SDA 33 οὐκ PS 34 κατελείφθη V
ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς αἶδην VMPWU 35 γὰρ τι Flor. Cyr. 36 31/32 κρατεῖσθαι δύνασθαι SD 37 αἶδην
VP καὶ om. A 38 γε Δ Flor. Cyr. τε VMPSDAWU

- θεότητα τοῦ μονογενοῦς τῶν ὑπὸ χθόνα μυχῶν ἀνακεκομίσθαι φήσομεν. οὐ γὰρ ἂν ἡξιώθη τὸ χρῆμα θαύματος, εἰ μὴ μεμέννηκεν εἰς τὸν αἶδην ὁ ἐκ θεοῦ λόγος, τῇ τῆς θεότητος ἐνεργείᾳ τε καὶ φύσει παραδόξως καὶ ὑπὲρ λόγον πληρῶν μὲν τὰ πάντα καὶ τοῖς πᾶσιν ἐπιδημῶν. ἀνωτέρω γὰρ τόπου καὶ περιορισμοῦ καὶ μεγέθους μετρητοῦ τὸ θεῖον, PG 1163 22 αὐτὸ δὲ ὑπὸ μηδενὸς χωρούμενον. παράδοξον δὲ καὶ οὐδενὶ τῶν ὄντων ἀθαύμαστον 5 ὅτι σῶμα μὲν ἀνεβίω τὸ τῇ φύσει φθαρτόν (ἦν γὰρ ἴδιον τοῦ ἀφθάρτου λόγου), ψυχὴ δὲ δὴ πάλιν τὴν πρὸς αὐτὸν λαχοῦσα συνδρομὴν τε καὶ ἔνωσην καταπεφοίτηκε μὲν εἰς αἶδου, θεοπρεπεῖ δὲ δυνάμει καὶ ἐξουσίᾳ χρωμένη καὶ τοῖς ἐκείσε πνεύμασι κατεφαίνετο. τοι- Ies. 49, 9 γάρτοι καὶ ἔφασκε τοῖς ἐν δεσμοῖς ἐξέλθετε, καὶ τοῖς ἐν τῷ σκοτεινῷ ἀνακα- λύφθητε. καὶ μοι δοκεῖ φάναι τι τοιοῦτον καὶ ὁ θεσπέσιος Πέτρος περὶ τοῦ θεοῦ 10 I Petr. 3, 17- λόγου καὶ τῆς καθ' ἔνωσην οἰκονομικῆν γεγενημένης αὐτοῦ ψυχῆς· κρεῖττον γὰρ ἀγα- 20 θοποιοῦντας, εἰ θέλοι τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, πάσχειν ἢ κακοποιοῦντας, ὅτ καὶ Χριστὸς ἅπαξ ὑπὲρ ἁμαρτιῶν ἀπέθανε, δίκαιος ὑπὲρ ἀδίκων, ἵνα ἡμᾶς προσαγάγῃ τῷ θεῷ, θανατωθεὶς μὲν σαρκί, ζωοποιηθεὶς δὲ πνεύ- ματι, ἐν ᾧ, φησί, καὶ τοῖς ἐν φυλακῇ πνεύμασι πορευθεὶς ἐκήρυξεν ἀπει- 15 θήσασιν ποτέ. οὐδὲ γάρ, οἶμαι, φαῖεν ἂν ὡς γυμνὴ καὶ καθ' ἑαυτὴν ἡ θεότης τοῦ μονογενοῦς καταπεφοίτηκε μὲν εἰς αἶδου, διεκήρυξε δὲ τοῖς ἐκείσε πνεύμασιν, ἄποπτος οὔσα παντελῶς (κρεῖττον γὰρ αἰ τοῦ ὁρᾶσθαι τὸ θεῖον), ἀλλ' οὐδὲ δοκήσει καὶ ἐσχηματι- σμένως εἰς τὸ ψυχῆς εἶδος αὐτὴν μεμορφῶσθαι δώσομεν (παραιτητέον γὰρ πανταχῇ τὴν δόκησιν), ἀλλ' ὥσπερ τοῖς ἔτι μετὰ σαρκὸς συνανестράφη μετὰ σαρκός, οὕτω καὶ ταῖς 20 εἰς αἶδου ψυχαῖς διεκήρυξεν, ἴδιον ἔχων φόρημα τὴν ἐνωθεῖσαν αὐτῷ ψυχὴν.
- 28 Καὶ βαθὺς μὲν ἴσως καὶ ἀπόρρητος ἀληθῶς καὶ ταῖς ἡμετέραις διανοαῖς οὐχ ἀλώ- σιμος ὁ τῆς ἐνανθρωπήσεως τρόπος, ἐκείνο δ' οὖν ὅμως ἀναλογίζεσθαι πρέπει. τὰ γάρτοι μὴ καθ' ἡμᾶς πολυπραγμονεῖν οὐκ ἀζήμιον, ἀνούστατον δὲ παντελῶς τὸ βασάνοις ὑποφέρειν τὰ ὑπὲρ νοῦν καὶ πειρᾶσθαι νοεῖν ἢ νοεῖν οὐχ οἶόν τε. ἢ οὐκ οἴσθα ὅτι τὸ βαθὺ 25 δὴ τοῦτο μυστήριον καὶ νοῦν ὑπερέχον τὸν ἐν ἡμῖν ἀπεριεργάστωι πίστει τετίμηται; τὸ Iob. 3, 9 δὲ ἀσυνέτως λέγειν πῶς δύναται ταῦτα γενέσθαι Νικοδήμωι τε ἐκείνῳ καὶ τοῖς κατ' αὐτὸν ἀπονέμοντες, ἀνενδοιάστως παραδεξώμεθα τὰ διὰ τοῦ θεοῦ πνεύματος χρη- Ioh. 3, 11 σμιωδούμενα, καὶ αὐτῷ δὲ πιστεύσωμεν λέγοντι τῷ Χριστῷ· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἃ οἶδαμεν, λαλοῦμεν, καὶ ἃ ἑώρακαμεν, μαρτυροῦμεν. οἰχέσθω δὴ οὖν 30 λῆρος μὲν ἅπας μῦθος τε ἀδρανῆς καὶ ψευδοδοξία καὶ κεκομψευμένων ῥημάτων φανακισμός.

16—21 Flor. Cyr. 144 οὐδὲ γάρ — ψυχὴν

VM, P [= bk], S, D [= mn], AWU

1 θόνα U φήσομεν VMPSPDWUS Flor. Cyr. φησὶν AΔ οὐ SDAΔ Flor. Cyr. οὐδὲ MPWU
οὔτε V 3 καὶ] τε καὶ SDA 4 ἀνωτέρω VS τόπου καὶ περιορισμοῦ MPSWUΔ Flor. Cyr. με-
τροῦ καὶ τόπου [τύπου A] καὶ περιορισμοῦ DA που καὶ περιορισμοῦ καὶ τόπου V μετρητοῦ] με-
στοῦ M 5 δὲ] τε DA οὐδενὶ τῶν ὄντων] οὐδενὸς ἦττον P θαυμαστόν VMPW 7 δὴ
om. MSDAW Flor. Cyr. αὐτὸ PSD 8 χρωμένοσ A ἐκείσε πνεύμασι] ἐκεῖ πᾶσι P
9 ἐξέλθατε A 9/10 ἀνακαλύφθητε VMAWUΔ ἀνακαλύπτεσθε V suprascr., PSD 10 τοιοῦτο MWU
τε om. V 11 τοῖς D αὐτῷ P 12 εἰ θέλει D ἐθέλοι V 13 καὶ om. SD 14 ὁ χῶ
VMWUΔ περὶ A ἁμαρτωλῶν VSDA ἔπαθε A 14 τῷ om. A μὲν om. AΔ
θανατωθῇ — ζωοποιηθῇ V 14/15 τῷ πᾶσι D 15 ἐν om. V 16 ἂν om. S 17 ὡς om. U
17 μὲν om. Flor. Cyr. διακηρύξει A 18 δὲ om. A 19 τῆς ψυχῆς D αὐτὸν P πανταχοῦ
Flor. Cyr. 20 ἔτι μετὰ σαρκός] ἐπὶ γῆς V ἀνεστράφη Flor. Cyr. 21 ἐν P ἐκήρυξεν
Flor. Cyr. φρόνημα VA αὐτοῦ S 22 ἐνανθρωπήσεως] ἐνώσεως Δ 23/24 τὰ γάρτοι]
ὡς τάγε W 24 καθ' ἡμᾶς μὴ U καθ' ἡμᾶς A 25 νοεῖν ἢ νοεῖν DAΔ νοεῖν ἢ MPSWU ἢ V
26 δὴ om. PD τουτὶ AΔ ἐν ἡμῖν τῇ ἡμῶν D ἡμῶν A 27 νικοδίου V τε VPSDWU
δὴ A utrumque Δ codd. 28 παραδεξόμεθα PD θείου] ἰδίου S 29 πιστεύσωμεν PS τῷ
om. VM 31 μὲν om. P δὲ A ῥηματίων SD et ῥημάτων et ῥηματίων Δ codd.

προσίεμεθα γὰρ οὐτι που τὸ κατασίνεσθαι πεφυκός, κἂν εἰ τοῖς ἄγαν ἐξησκημένοις καὶ μὴν καὶ πικροῖς ἡμᾶς κατακροτοῖεν λόγοις οἱ δι' ἐναντίας. ἔστι γὰρ τὸ θεῖον ἡμῶν μυστήριον οὐκ ἐν πειθοῖ σοφίας ἀνθρωπίνης λόγοις, ἀλλ' ἐν ἀποδείξει πνεύ- 1 Cor. 2, 4
ματος.

24 Θεὸς οὖν ὑπάρχων καὶ τῶν ὅλων κύριος κατὰ τὰς γραφὰς ὁ μονογενὴς ἐπέφανεν Ps. 117, 27
ἡμῖν. ὤφθη γὰρ ἐπὶ γῆς καὶ ἐπέλαμψε τοῖς ἐν σκότει, γενόμενος ἄνθρωπος, οὐ δοκῆσει PG 1168
(μὴ γένοιτο· μανία γὰρ τοῦτό γε φρονεῖν ἢ λέγειν), οὔτε μὴν εἰς σάρκα παρενεχθεὶς κατὰ
μετάστασιν καὶ τροπὴν (ἀναλλοίωτος γὰρ καὶ ἀεὶ κατὰ τὸ αὐτὸ καὶ ὡσαύτως ἔχων ὁ ἐκ
θεοῦ λόγος), ἀλλ' οὐδὲ ὁμόχρονον τῇ σαρκὶ τὴν ὑπαρξίν ἔχων (αὐτὸς γὰρ ἔστι τῶν αἰ-
ώνων ὁ ποιητής), οὔτε μὴν ὡς λόγος ἀνυπόστατος οὐδὲ ὡς ῥῆμα ψιλὸν ἐν ἀνθρώπῳ 10
γεγονώς· ὁ γάρτοι καλῶν τὰ οὐκ ὄντα ποτὲ πρὸς ὑπαρξίν τε καὶ γένεσιν προυφίστηκεν
ἀναγκαίως· αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ ζωὴ, πεφηνώς ἐκ ζωῆς, τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς ὄντος
τε καὶ νοουμένου κατ' ἰδίαν ὑπόστασιν. ἀλλ' οὐδὲ μόνην ἡμπέσχετο σάρκα ψυχῆς
ἐρήμην τῆς λογικῆς, γεγέννηται δὲ κατὰ ἀλήθειαν ἐκ γυναικὸς καὶ πέφηνεν ἄνθρωπος ὁ
ζῶν καὶ ὑπάρχων καὶ συναΐδιος τῷ θεῷ καὶ πατρὶ θεὸς λόγος, μορφήν δούλου λαβὼν, 15
καὶ ἔστιν ὡσπερ ἐν θεότητι τέλειος, οὕτω καὶ ἐν ἀνθρωπότητι τέλειος, οὐκ ἐκ μόνης θεό-
τητος καὶ σαρκὸς εἰς ἓνα Χριστὸν καὶ κύριον καὶ υἱὸν συγκεείμενος, ἀλλ' ἐκ δυοῖν τελείων,
ἀνθρωπότητος δὴ λέγω καὶ θεότητος, εἰς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν παραδόξως συνδούμενος.

25 Ἐρεῖ δέ τις κατὰ τὸ εἰκός· τίνα δὴ οὖν τέτοκεν ἡ ἀγία παρθένος; τὸν ἄνθρωπον
ἢ γοῦν τὸν ἐκ θεοῦ λόγον; φαμέν δὲ ἡμεῖς· καὶ μὴν τοῦτό γε ἔστιν ἡ πλάνησις καὶ τὸ 20
ἀμαρτεῖν τοῦ πρέποντός τε καὶ ἀληθοῦς. μὴ γὰρ μοι διέλησις μετὰ τὴν ἔνωσιν μηδὲ
διιστάς εἰς ἄνθρωπον ἰδικῶς καὶ εἰς θεὸν λόγον διπρόσωπον ἡμῖν ἀνατύπου τὸν Ἐμμανουήλ,
μὴ ἄρα τις ἡμῖν εἰκότως διαμωμήσαιο φρονεῖν ἐλομένοις ὀρθὸν μὲν οὐδέν, ἐκείνο δὲ
μᾶλλον ὃ καὶ διὰ τῆς ἀγίας κατεδικάσθη γραφῆς. ὥδε γὰρ τις ἔφη τῶν Χριστοῦ Iuda 17-19
μαθητῶν· ὑμεῖς δὲ ἀγαπητοί, μνήσθητε τῶν ῥημάτων τῶν προειρημένων ὑπὸ 25
τῶν ἀποστόλων τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι ἔλεγον ὑμῖν ὅτι ἐπ'
ἐσχάτου τῶν χρόνων ἐλεύσονται ἐν παιγμονῇ ἐμπαίκεται, κατὰ τὰς ἑαυτῶν
ἐπιθυμίας πορευόμενοι τῶν ἀσεβειῶν. οὗτοί εἰσιν οἱ ἀποδιορίζοντες,
ψυχικοί, πνεῦμα μὴ ἔχοντες. οὐ διοριστέον οὖν ἄρα κατ' οὐδένα τρόπον εἰς γε δὴ
μάλιστα τὸ δύο φάναι μετὰ τὴν ἔνωσιν καὶ ἀνὰ μέρος ἐκάτερον ἐννοεῖν. ἰστέον δ' οὖν 30

16—18 Flor. Cyr. 145 καὶ ἔστιν — συνδούμενος
30—p. 58, 3 Flor. Cyr. 146 ἰστέον — συνδρομήν

VM, P [= bk], S, D [= mn], AWU

1 προσίεμεθα — πεφυκός om. VMPW προίεμεθα A 1/2 κἂν εἰ — ἐναντίας om. A 2 ἡμᾶς
om. DU κατακροτοῖεν W κρατοῖεν SD 3 πειθῶ, suprascr. οι V πειθοῖς SD σοφίας ἀνθρω-
πίνους VP ἀνθρωπίνης σοφίας SDA λόγων A 5 οὖν ἄρα SDA τὰς om. U ἐπέφανη A
6 τῆς γῆς SD σκότῳ MSA γενομένοις ἀνθρώπῳ A 7 γε om. SDA ἢ φρονεῖν ἢ MPW
8 καὶ SDA ἢ VMPWU καὶ² om. V 9/10 ὁ ποιητὴς τῶν αἰώνων M 10 ὁ om. SD οὔτε A
11 τε om. VMPWU ὑφίστηκεν D προυφίστηκας A 13 ἡμπέσχετο VP 14 ἐρημον MU
γεγέννηται SU δὲ VMPWU γὰρ SDAΣ 15 πρὶ καὶ θῶ SD πρὶ PA ὁ λόγος MW
16 ὡς P οὕτω — τέλειος om. PSD οὕτω om. A 17 κν καὶ υν καὶ χν D θν χν A
ἀλλ' — τελείων om. D ἐν Flor. Cyr. τέλειον Flor. Cyr. 18 ἀνθρωπότητα V δὴ
VMWU Flor. Cyr. om. PA τε SD θεότητα V καὶ εἰς Flor. Cyr. 19 οὖν δὴ S δὴ DA
20 γοῦν om. VM δὲ θεοῦ θν A δὲ om. D οὖν W μὴν om. V μὴν καὶ MWU 21 ἀμαρ-
τημα V 22 ἰδικῶς] ἀληθῶς SD εἰς om. A λόγον] ἰδικῶς D ἡμῖν om. D 23 μὲν
ἐλομένους A μὲν οὖν MWU 24 τοῦ χν V ἐν χν A 26 ἔλεγεν SD ἡμῖν SDW
27 ἐσχάτων SD τοῦ χρόνου MPAU ἐν παιγμονῇ MPW ἐμπαιγμονῇ VU ἐν ἐμπαιγμονῇ SDA
28 οὗτοι δὲ P 29 εἰς γε PSU εἰς τε VA εἰς δὲ γε MW εἴτε D δεῖ D 30 τὰ D
φανῆναι SD νοεῖν V οὖν V Flor. Cyr.

ὅτι θεωρεῖ μὲν τινα φύσεων διαφορὰν ὁ νοῦς (ταυτόν γὰρ οὔτι που θεότης τε καὶ ἀνθρωπότης), εἰσδέξεται δὲ ὁμοῦ ταῖς περὶ τούτων ἐννοίαις καὶ τὴν ἀμφοῖν εἰς ἐνότητα συνδρομήν. οὐκοῦν θεοῦ μὲν ἐξέφυ τοῦ πατρὸς ὡς θεός, ἐκ παρθένου δὲ ἀνθρωπος.

PG 1169 ὁ γὰρ ἐκ θεοῦ πατρὸς ἀπορρήτως τε καὶ ὑπὲρ νοῦν ἀναλάμπας λόγος γεγενῆσθαι λέγεται καὶ ἐκ γυναικός, καταφοιτήσας εἰς ἀνθρωπότητα καὶ καθείς ἑαυτὸν εἰς ὅπερ οὐκ ἦν, οὐχ ἵνα μείνη κεκενωμένος, ἀλλ' ἵνα θεὸς εἶναι πιστεῦται καὶ ἐν εἴδει τῷ καθ' ἡμᾶς πεφηνῶς ἐπὶ γῆς, οὐχ ὡς ἐν ἀνθρώπῳ κατοικήσας, ἀλλ' ὡς αὐτὸς κατὰ φύσιν ἀνθρωπος γεγονώς μετὰ τοῦ τὴν ἰδίαν ἀνασώσασθαι δόξαν. καὶ γοῦν ὁ θεσπέσιος Παῦλος τὰ πολὺ τῆς ἀλλήλων ὁμοουσιότητος διεστηκότα τε καὶ ἀμετρήτῳ διαφοραῖ διεσχοινισμένα, θεότητά τε καὶ ἀνθρωπότητα, συλλέγων εἰς ἓν οἰκονομικῶς καὶ ἐξ ἀμφοῖν τὸν ἓνα κατασημαίνων Χριστὸν καὶ υἱὸν καὶ θεόν¹⁰

Rom. 1, 1-4 Παῦλος δοῦλος, φησὶν, Ἰησοῦ Χριστοῦ, κλητὸς ἀπόστολος ἀφωρισμένος εἰς εὐαγγέλιον θεοῦ, ὃ προεπηγγείλατο διὰ τῶν προφητῶν αὐτοῦ ἐν γραφαῖς ἀγίαις περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ τοῦ γενομένου ἐκ σπέρματος Δαυὶδ κατὰ σάρκα, τοῦ ὀρισθέντος υἱοῦ θεοῦ ἐν δυνάμει κατὰ πνεῦμα ἁγίωσύνης. ἰδοὺ δὴ σαφῶς ἀφωρίσθαι φησὶν ἑαυτὸν εἰς εὐαγγέλιον θεοῦ, καίτοι γράφων ἀναφανδόν¹⁵
² Cor. 4, 5 οὐ γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσσομεν, ἀλλὰ Χριστὸν Ἰησοῦν κύριον, καὶ πάλιν· οὐ γὰρ
¹ Cor. 2, 2 ἔκρινά τι εἰδέναι ἐν ὑμῖν εἰ μὴ Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον.

26 υἱὸν δὲ αὐτὸν ὀνομάσας θεοῦ, καὶ ἐκ σπέρματος τοῦ Δαυὶδ γεγενῆσθαι φησὶν ὠρίσθαι τε δισχυρίζεται καὶ εἰς υἱὸν θεοῦ. πῶς οὖν, εἰπέ μοι, θεὸς ὁ ἐκ σπέρματος ἀναφύς τοῦ Δαυὶδ; ὁ δὲ δὴ καὶ πρὸ αἰώνων καὶ αἰδίως υἱὸς καθὼ πέφηνεν ἐκ θεοῦ, τίνα δὴ τρόπον²⁰ εἰς υἱὸν ὠρίσθη θεοῦ, καθάπερ εἰς ἀρχὸς τοῦ ὑφεστάναι παρενεχθείς; ἔφη γὰρ αὐτὸς πε-

Ps. 2, 7 ρὶ ἑαυτοῦ· κύριος εἶπε πρὸς με· υἱός μου εἰ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε, καίτοι τοῦ σήμερον αἰέ πως ἡμῖν οὐχ ὅτι τὸν παρωιχηκότα, τὸν ἐνεστῶτα δὲ μᾶλλον καταδηλοῦντος καιρόν. βαθὺ τὸ μυστήριον, ἀλλὰ τοῖς μὲν ἀνὰ μέρος τιθεῖσι καὶ διορίζουσι δυσέφικτόν τε καὶ ἄπορον ἀληθῶς, τοῖς γε μὴν εἰς ἐνότητα κατασφίγγουσι τὸν Ἑμμανουὴλ ἐγγὺς τε ἐλεῖν καὶ ἐτοιμοτάτῃ λίαν ἢ τῶν ἱερῶν δογμάτων ἀκιβδήλευτος γνῶσις. ὁ γὰρ τῷ φύσαντι συναίδιος καὶ πρὸ παντὸς αἰώνος υἱὸς ἐπειδὴ καταβέβηκεν εἰς τὴν ἀνθρώπου φύσιν, οὐκ ἀπολισθήσας τοῦ εἶναι θεός, προσλαβὼν δὲ τὸ ἀνθρώπινον, νοοῖτ' ἂν εἰκότως καὶ ἐκ σπέρματος γεγενῆσθαι Δαυὶδ καὶ νεωτάτην ἔχειν τὴν ἐν ἀνθρωπότητι γέννησιν· ἔστι δὲ οὐκ ἀλλότριον αὐτοῦ τὸ προσληφθέν, ἀλλ' ἰδίον ἀληθῶς. λελόγισται³⁰ τοιγαροῦν ὡς ἐν πρὸς αὐτόν, καθάπερ ἀμέλει καὶ τὴν ἀνθρώπου σύνθεσιν καταθρῆσαι τις ἂν. πέπλεκται μὲν γὰρ ἐξ ἀνομοίων τὴν φύσιν, ψυχῆς δὴ λέγω καὶ σώματος, ἀλλ' οὖν

27—30 Flor. Cyr. 147 ὁ γὰρ — λελόγισται

VM, P [= hk], S, D [= mn], AWU

1 διαφορὰν φύσεων W	φύσεως S Flor. Cyr.	ταυτὶ S	1/2 θεότης — ἀνθρωπότης
MPWUΔ θεότητος — ἀνθρωπότητος VSDA Flor. Cyr.	2 τούτου S	3 θς VMPW	ἐξέφυ
τοῦ] ἐξ ἐμφύτου VMWU	ἐξέφη P	4 τε om. V	γεγενῆσθαι S
5 καὶ om. VA	6 εἶναι om. D καὶ etasum S ὡν P	7 φύσιν VMPWUΔ	ἐν
ἀνθρωπότητι V	οὐχί S	8 κλητὸς ἀπόστολος om. P	12 θεοῦ
ἀλήθειαν SDA	9 θεότητος τε καὶ ἀνθρωπότητος S	11 κλητὸς ἀπόστολος om. P	12 θεοῦ
om. S	15 δὴ om. D	16 κηρύσσομεν A	17 ὡς V
om. PSD	17 ὡς V	18 τοῦ om. SD	19 ἀναφύει D
20 αἰδῖος W	υἱός] θς M	21 ἀρχὴν SD	22/23 παραδη-
21/22 περὶ αὐτοῦ VP	πρὸς ἑαυτόν S	23 πῶς ἡμῖν αἰεί A	24 οὐχ ὅτι] οὐ SDAΔ
λοῦντος DA	25 τε — ἀληθῶς] ἀληθῶς καὶ ἄπορον P	26 ἐτοιμοτάτος S	27 τῷ φύσαντι VMAWU
κατασφίγγοντι SD	28 τὸ MIV	προσλαβὼν δὲ [δὲ om. SD] MPSDWUΣΔ Flor. Cyr.	προελεθεῖν εἰς VA
φῶντι S⊕ D	29 γεγενῆσθαι SA	30 γένεσιν MPSDU Flor. Cyr.	ἔστι δὲ] ὥστε V
νοοῖτο SD	31 αὐτὸ D	ἀνθρωπείαν V	αὐτῷ S
32 συμπεπλεκται SD	33 μέν om. V	καταθρῆσαι VMPWU	καταθρῆσαι A κατα-

εἰς νοεῖται τὸ συναμφοτέρον ἄνθρωπος, ὡς ἀπὸ μόνης μὲν τῆς σαρκὸς ὅλον ἔσθ' ὅτε κατωνομάσθαι τὸ ζῶιον, ψυχῆς δὲ ὠνομασμένης νοεῖσθαι τὸ συναμφοτέρον. κατὰ τὸν PG 1172 ἴσον οὖν ἄρα τρόπον καὶ ἐπ' αὐτοῦ παραδεξόμεθα τοῦ Χριστοῦ· εἰς γὰρ υἱὸς καὶ εἰς κύριος Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς καὶ πρὸ σαρκὸς καὶ ὅτε πέφηνεν ἄνθρωπος.

27 Καὶ τὸν ἀγοράσαντα ἡμᾶς δεσπότην οὐκ ἀρνησόμεθα, κἂν εἰ διὰ τῶν ἀνθρωπίνων ἡμῖν καὶ ἐκ τῶν τῆς κενώσεως ἔσθ' ὅτε μέτρων κατασημαίνοντο. Ἰουδαίοις μὲν γὰρ ἔφη προσλαλῶν ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς· εἰ τέκνα τοῦ Ἀβραάμ ἦτε, τὰ Ioh. 8, 39. 40 ἔργα τοῦ Ἀβραάμ ἐποιεῖτε ἂν· νῦν δὲ ζητεῖτέ με ἀποκτείνειν, ἄνθρωπον ὃς τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα. τοῦτο Ἀβραάμ οὐκ ἐποίησε. γράφει δὲ καὶ Παῦ- 9 λος περὶ αὐτοῦ· ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς αὐτοῦ δεήσεις τε καὶ ἱκετη- Hebr. 5, 7. 8 ρίας πρὸς τὸν δυνάμενον σῶζειν αὐτὸν ἐκ θανάτου μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ δακρύων προσενέγκας καὶ εἰσακουσθεὶς ἀπὸ τῆς εὐλαβείας, καίπερ ὦν υἱὸς, ἔμαθεν ἀφ' ὧν ἔπαθε, τὴν ὑπακοήν. ἄρ' οὖν ἄνθρωπον αὐτὸ δὴ τοῦτο φιλὸν καὶ κατ' οὐδένα τρόπον ἀνεστηκότα τῶν καθ' ἡμᾶς λογιούμεθα τὸν Χριστόν; μὴ γένοιτο. τὴν δὲ τοῦ θεοῦ σοφίαν καὶ δύναμιν ἀσθενείας εἰς τοῦτο καθικέσθαι δώσο- 15 μεν, ὡς δεδιέναι μὲν θάνατον, ἐξαιτεῖν δὲ τὸ σῶζεσθαι παρὰ τοῦ πατρός, καὶ τοῦ κατὰ φύσιν εἶναι ζῶν ἐκπέμφομεν τὸν Ἐμμανουήλ; ἢ περιτρέποντες εἰς τὴν ἀνθρωπότητα καὶ εἰς μέτρον φύσεως τῆς καθ' ἡμᾶς τὸ ὡς ἐν λόγοις σμικροπρεπές, δράσομέν τι τῶν ἐπαινουμένων καὶ ἐξ ὧν ἐστι θεός, τὴν ὑπερκόσμιον αὐτοῦ κατοψόμεθα δόξαν, τὸν αὐτὸν εἶναι συ- 20 νέντες θεὸν τε ὁμοίως καὶ ἄνθρωπον ἥτοι θεὸν ἐννηθρονηκότα; ἡκέτω δὴ οὖν εἰς μέσον ἡμῖν 30 ὁ δοκιμώτατος Παῦλος, ταυτὶ βοῶν τε καὶ λέγων· σοφίαν δὲ λαλοῦμεν ἐν τοῖς τελείοις, 1 Cor. 2, 6-8 σοφίαν δὲ οὐ τοῦ αἰῶνος τούτου οὐδὲ τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου τῶν καταργουμένων, ἀλλὰ λαλοῦμεν θεοῦ σοφίαν ἐν μυστηρίῳ τὴν ἀποκεκρυμμένην, ἣν οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου ἔγνωκεν. εἰ γὰρ ἔγνωσαν, οὐκ ἂν τὸν κύριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν. καὶ μὴν ἐπὶ τούτοις· 25 ὃς ὦν ἀπαύγασμα τῆς δόξης καὶ χαρακτήρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ φέρων Hebr. 1, 3. 4 τε τὰ πάντα τῷ ῥήματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, καθαρισμόν τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν ποιησάμενος, ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης ἐν ὑψηλοῖς, τοσοῦτωι κρείττων γενόμενος τῶν ἀγγέλων, ὅσῳ διαφορώτερον παρ' αὐτοὺς κεκληρονόμηκεν ὄνομα. καίτοι τό γε εἶναι τε καὶ ὀνομάζεσθαι τῆς δόξης κύριον πῶς οὐ 30 λῖαν ὑπερτενές καὶ παντὸς ἐπέκεινα γενητοῦ καὶ παρηγμένου πρὸς γένεσιν; καὶ παρήμι μὲν τὰ ἀνθρώπινα (σμικρὰ γὰρ δὴ λῖαν), ἐρῶ δ' οὖν ὅτι κἂν ἀγγέλους ὀνομάσαι καὶ ἀρχὰς καὶ θρόνους καὶ κυριότηας ἀπαριθμήσαιο τις καὶ μὴν καὶ εἰ τῶν ἀνωτάτω διαμεμνήσεται σερα- 35 φίμ, κατόπιν ἰόντα τῆς οὕτως ὑπερτενοῦς ὁμολογήσειεν ἂν εὐκλείας, εἴ γε νοῦν ἔχοι τὸν εὐ βεβη- PG 1173

13—20 Flor. Cyr. 148 ἄρ' οὖν — ἄνθρωπον

VM, P [= hk], S, D [= mn], AWU

1 ὅλον] 8 ἔστιν S 2 κατωνομάζεσθαι W 3 οὖν om. A αὐτοῖς S παραδεξόμεθα
VMWU εἰς γὰρ] εἰ γὰρ S εἰ γὰρ εἰς D 3/4 καὶ εἰς υἱὸς D 3 ὁ υἱὸς P 4 ὁ om. Vka
8 τι P 5 εἰ om. A 6 μέτρων ἔσθ' ὅτε VMPWU κατασημαίνεται D κατασημαίνονται A
7 ἰσ χᾶ Vk 8 με ζητεῖτε SD ἄνθρωπος S 10 ὃς — αὐτοῦ om. P τε om. P 13/14 αὐ-
τὸν δὴ τοῦτον D δὴ τοῦτον A 16 τὸν θάνατον SDA ἐξαιτῶν SD τοῦ Flor. Cyr.
18 μικροπρεπές VSW 19 καὶ om. SD, de A non constat τὸν om. Flor. Cyr. 19/20 συνιέν-
τες VMP συνθέντες A 20 τε om. U ὁμοῦ SDU Flor. Cyr., de A non constat δὴ om. P
23 σοφίαν θῷ λαλοῦμεν P λαλοῦμεν σοφίαν SD 24 ἀρχόντων] ἁνῶν μᾶλλον δὲ τῶν ἀρχόντων V
25 ἔγνωκεν S ἔγνωκαν D ἐσταύρωσε S καὶ μὴν καὶ VMPWU 27 ἡμῶν SDΣΔ om. VMPAWU
28 τοῖς ὑψηλοῖς VMPWU τοσοῦτον V τούτω S 29 κρείττω mA ὅσον VP 30 τό γε
MPAWUD γε τὸ V τὸ SD 31 ὑπερτελέσ V γεννητοῦ VSDA παρενηνεγμένου A 32 σμικρὰ
— λῖαν om. SD ὁρῶ γ' οὖν ὁμῶς A ὅτι om. D ὀνομάσαιο M om. U 33 καί* om. SD
διαμεμνήσεται MSDWΔ διαμεμνήσετε U διαμεμνήσαιο PA διαμνήσεται V 33/34 σεραφείμ MW
34 ἔχει VMPSDU

αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου ᾧ δέδωκάς μοι, καὶ ἐφύλαξα αὐτοὺς καὶ οὐδεὶς
 ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο, εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ.
 νῦν δὲ πρὸς σὲ ἔρχομαι καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ, ἵνα ἔχωσι τὴν
 χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην ἐν αὐτοῖς. συνίης οὖν ὅπως ἀπὸ μόνης ὥσπερ
 ἡμῖν τῆς ἀνθρωπότητος ἐν γε τουτοῖσι κατασημαίνεσθαι δοκεῖ; οἰησόμεθα γὰρ οὐδαμῶς
 κεκρύφθαι τε καὶ ἀποδημεῖν τοῦ κόσμου, καίτοι λέγοντα σαφῶς ἀμὴν ἀμὴν λέγω Mt. 18, 20
 ὑμῖν ὅτι ὅπου ἂν συναχθῶσι δύο ἢ τρεῖς εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμὶ ἐν
 μέσῳ αὐτῶν καὶ πάλιν ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμὶ πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς Mt. 28, 20
 συντελείας τοῦ αἰῶνος. Ἰδοὺς δ' ἂν καὶ αὐτὸν τὸν ἱερώτατον Παῦλον καταραθυ-
 μούντα πολλάκις τοῦ καὶ ἀνθρώπου δεῖν ἀνακηρύττειν αὐτόν· Παῦλος γὰρ φησιν, ἀπό- Gal. 1, 1
 στολος, οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων οὐδὲ δι' ἀνθρώπου, ἀλλὰ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ
 αὐτὸς ἐπὶ τούτοις γνωρίζω δὲ ὑμῖν τὸ εὐαγγέλιον, φησί, τὸ εὐαγγελισθὲν ὑπ' Gal. 1, 11, 12
 ἐμοῦ ὅτι οὐκ ἐστὶ κατὰ ἀνθρώπον· οὐδὲ γὰρ ἐγὼ παρὰ ἀνθρώπου παρέλαβον
 αὐτὸ οὐδὲ ἐδιδάχθην, ἀλλὰ δι' ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ. καὶ μὴν καὶ 14
 ἐτέρωθι φησιν εἰ δὲ καὶ ἐγνώκαμεν κατὰ σάρκα Χριστόν, ἀλλὰ νῦν οὐκέτι 2 Cor. 5, 16
 γινώσκομεν. τίς οὖν ἐστὶν Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς ὁ τὴν οὕτως ἀπόρρητον ἀπλανῇ τε
 καὶ θείαν ἀποκάλυψιν τῶν ἑαυτοῦ μυστηρίων ἐναστράπτων αὐτῷ; ἄρ' οὐχὶ γενόμενος
 σὰρξ ὁ λόγος καὶ τὴν ἐκ γυναικὸς δι' ἡμᾶς οὐκ ἀτιμάσας γέννησιν; καίτοι πῶς οὐκ
 ἀληθὲς ὅπερ ἔφην; μεμνήμεθα γὰρ τοῦ μακαρίου λέγοντος Γαβριὴλ πρὸς τὴν ἁγίαν παρ- 19
 θένον μὴ φοβοῦ, Μαριάμ· ἰδοὺ γὰρ συλλήψῃ ἐν γαστρὶ καὶ τέξῃ υἱὸν καὶ Lc. 1, 30
 καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν. καινὸν δὲ οἶμαι τουτὶ παρὰ τοῦ πατρὸς
 ὄνομα δεδόσθαι τῷ λόγῳ διὰ τῆς ἀγγέλου φωνῆς· προανακεκράγει γὰρ οὕτω καὶ χρη-
 σμῶδημα προφητικὸν καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ τὸ καινὸν ὃ ὁ κύριος Ies. 62, 2
 ὀνομάσει αὐτό. ὅτε τοίνυν ὁ συναίδιος τῷ πατρὶ καὶ πρὸ παντὸς αἰῶνος υἱὸς καὶ
 μονογενὴς ἐν ἐσχάτοις τοῦ αἰῶνος καιροῖς γέγονεν ἄνθρωπος, γεγέννηται δὲ καὶ ἐκ γυναι- 25
 κὸς καὶ ὠρίσθη μὲν υἱός, κεκηράτικε δὲ καὶ πρωτότοκος καὶ γέγονεν ἐν πολλοῖς ἀδελ- Rom. 8, 29
 φοῖς, τότε καὶ ὁ φύσει πατὴρ ὀρίζει τοῦνομα, τοῖς τῆς πατρότητος, ἵν' οὕτως εἴπωμεν,
 ἐπόμενος νόμοις.

80 Ὁ αὐτὸς οὖν ἄρα καὶ μονογενὴς ἐστὶ καὶ πρωτότοκος. ὁ γάρτοι μονογενὴς ὡς PG 1177
 θεός, πρωτότοκος ἐν ἡμῖν καθ' ἔνωσιν οἰκονομικὴν καὶ ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς ὡς ἄνθρωπος, 30
 ἵνα καὶ ἡμεῖς ὡς ἐν αὐτῷ τε καὶ δι' αὐτοῦ υἱοὶ θεοῦ φυσικῶς τε καὶ κατὰ χάριν, φυσικῶς
 μὲν ὡς ἐν αὐτῷ τε καὶ μόνῳ, μεθεκτικῶς δὲ καὶ κατὰ χάριν ἡμεῖς δι' αὐτοῦ ἐν πνεύματι.
 ὥσπερ οὖν γέγονεν ἴδιον τῆς ἀνθρωπότητος ἐν Χριστῷ τὸ μονογενὲς διὰ τὸ ἠνῶσθαι τῷ

33—p. 62, 2 Flor. Cyr. 150 ὥσπερ — σαρκὶ ψυχὴν ἐχούσῃ τὴν λογικὴν

VM, P [= bk], S, D [= mn], AWU

1 ᾧ — μοι om. VΣ	οὐς A	καὶ ¹ om. A	3 λέγω A	4 αὐτοῖς M ἑαυτοῖς UΔ	συ-
νιέις MAW	ὅπως] ὥσπερ A	ὥσπερ om. A	5 ἡμεῖς P	τουτοῖσι] τουτοῖς εἰ MW	τού-
τοῖς U	οἰήσομαι VMPWU	6 κόσμου] σκοποῦ W	λέγοντος SD	ἀμὴν ² om. SD	
7 ὅτι om. A	ἂν A δ' ἂν SD	8 ἡμῶν SU	καὶ ἕως MPAW	9 αὐτὸν] τὸν τὸν U	
10 καὶ om. D	γὰρ om. A	10/11 ὁ ἀπόστολος P	12/13 τὸ — ἐμοῦ VMPWU	φησι τὸ	
εὐαγγέλιον — ἐμοῦ SD	τὸ εὐαγγέλιον τὸ — ἐμοῦ φησιν A	15 εἰ δὲ ἐγνώκαμεν S	κατὰ		
σάρκα om. D	16/17 ἀπλανῇ τε καὶ ἀπόρρητον θείαν VMPW	17 ἀπαστράπτων A			
18 ἐκ om. A	19 ἀληθὲς S	ἔθεν S	γὰρ om. A	μακαρίου om. VΣ	γαβριὴλ λέγον-
τος V	20 γὰρ om. PU	τέξεις U	20/21 καὶ καλέσεις — Ἰησοῦν om. A	21 καλέσῃ S	τοῦτο
VMPWU	22 δίδοσθαι SD	22/23 ἀγγέλου — προφητικόν] προφητείας V	22 τοῦ ἀγγέλου SDA		
προανακεκράγει D	23 τὸ ³ om. A	24 αὐτῷ AW	ὁ om. D	καὶ ⁴ om. V	ὁ A
αἰῶνος om. V	γεγέννηται S	26 υἱὸς SDAΣΔ υἱὸς θῷ VMPWU	27 τὸ ὄνομα VSDΔ		
28 νόμοις ἐπόμενος V	29 οὖν om. M	29/30 ὁ γάρτοι — πρωτότοκος om. U	30 οἰκονομικῶς V		
ὡς om. SDAU, corr. U	31 καὶ om. VMPWU	ἡμεῖς MPSDWUΔ	ἡμεῖς ὡμεν VA	χάριν γενόμεθα W	
32 μεθεκτικῶς V	τὲ S	33 ἴδιον γέγονε A	τὸ μονογενὲς om. A		

- Rom. 8, 29** λόγῳ κατὰ σύμβασιν οἰκονομικήν, οὕτως ἴδιον τοῦ λόγου τὸ ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς καὶ τὸ πρωτότοκος διὰ τὸ ἡνώσθαι σαρκί. ἐρηρυσμένον δ' οὖν ἔχων τὸ εἶναι θεὸς καὶ τροπῆς ἀμείνων ὑπάρχων ἀεί, μεμνήκεν ὅπερ ἦν, καὶ ὅτε γέγονεν ἄνθρωπος, τῇ κατὰ πάντων ὑπεροχῇ δόξῃ τε τῇ ἀνωτάτῳ κατεστεμμένος. τοιγάρτοι κεκέλευσται μεθ' ἡμῶν καὶ αὐτὴ τῶν ἄνω πνευμάτων ἡ ἀγία τε καὶ παμμακαρία πληθὺς προσκυνεῖν αὐτῷ. ἦν γὰρ δὴ που καὶ μάλα εἰκὸς ἀνήνασθαι τὴν προσκύνησιν καὶ κατοκνήσαι τιμάν, τὸ τῆς ἀνθρωπότητος ὀρῶντας μικροπρεπές, καὶ τὸν δι' ἡμᾶς γενόμενον καθ' ἡμᾶς οὐκ ἀξιῶσαι δοξολογεῖν, ἀποφοιτῶντας ὡς ἀπωτάτῳ τοῦ πεπλανῆσθαι δοκεῖν. ἄποπτον γὰρ καὶ αὐτοῖς ἦν ἔτι τὸ ἐπὶ Χριστῷ μυστήριον, ἐξεκάλυπτε δὲ τὸ πνεῦμα αὐτοῖς καὶ δυσσεβεῖν οὐκ ἠφίει τοὺς
- Hebr. 1, 6** ἡγιασμένους. τοιγάρτοι φησὶν ὁ θεσπέσιος Παῦλος· ὅταν δὲ εἰσαγάγῃ τὸν πρωτότοκον εἰς τὴν οἰκουμένην, λέγει· καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι θεοῦ. ὁ γὰρ ιδιότητι φυσικῇ τῆς οἰκουμένης ἀπάσης διενεγκὼν ἔξω τε αὐτῆς ὑπάρχων καθὸ νοεῖται θεός, εἰσβέβηκεν εἰς αὐτήν, μέρος κόσμου πεφηνῶς ὡς ἄνθρωπος, πλὴν οὐ διὰ τοῦτο τῆς θείας ὑπώλισθε δόξης. προσκυνεῖται γὰρ ὡς μονογενῆς καὶ εἰ καλοῖτο πρωτότοκος, ὅπερ ἐστὶν ἐναργῶς τοῖς τῆς ἀνθρωπότητος μέτροις ὅτι μάλιστα πρέπον.
- 31** Ἄρ' οὖν ὡς ἄνθρωπον προσκυνήσομεν τὸν Ἑμμανουήλ; μὴ γένοιτο. λῆρος γὰρ ἦδη τοῦτο καὶ ἀπάτη καὶ πλάνησις, διοίσομεν δὲ κατ' οὐδὲν τῶν τῇ κτίσει λελατρευκότων
- Rom. 1, 25** παρὰ τὸν κτίστην καὶ ποιητὴν, οἳ τινες μετήλλαξαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ θεοῦ ἐν τῷ ψεύδει κατὰ τὸ γεγραμμένον, οἷς εἰ φρονήσαιμεν ἀδελφά, καὶ συνακουσόμεθα πάντως·
- Rom. 1, 22, 23** φάσκοντες εἶναι σοφοὶ ἐμωράνθησαν καὶ ἥλλαξαν τὴν δόξαν τοῦ ἀφθάρτου θεοῦ ἐν ὁμοιώματι εἰκόνας φθαρτοῦ ἀνθρώπου καὶ πετεινῶν καὶ τετραπόδων καὶ ἐρπετῶν. ἢ γὰρ οὐχὶ καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ καὶ ἰσουργοὶ καὶ σύμφρονες τοῖς μνημονευθεῖσιν ἐσόμεθα τὴν τοῦ θεοῦ δόξαν ἐν τῷ ψεύδει μεταλλάττοντες ἐν ὁμοιώματι εἰκόνας φθαρτοῦ ἀνθρώπου, εἰ ὡς ἀνθρώπῳ φιλῶν καὶ ἐνὶ τῶν καθ' ἡμᾶς προσοίσομεν τὴν προσ-
- PG 1180** κύνησιν τῷ Ἑμμανουήλ; τί δέ; οὐχὶ καὶ αὐτὴ τῶν ἀγγέλων ἡ ἄνω πληθὺς τοῖς εἰς τοῦτο μανίας ἤκουσι συντετάσσεται; ἀνεξίτητον δὲ οἶμαί που τὴν ἐπὶ τῷ πεπλανῆσθαι γραφὴν καὶ τῇ τῶν ἐθνῶν ἀγέλῃ περιθήσομεν καὶ δυσσπόνιπτον ἔξει τῶν ἀρχαίων αἰτιμάτων τὸ βλάβος. πλανᾶται γὰρ οἶμαι καὶ νῦν καὶ οὐδὲν ἦττον ἢ πάλαι, καὶ τὴν εἰς εὐθὺ διαστείχουσιν ἡγνόηκε τρίβον, καὶ περιττός, ὡς ἔοικεν, ὁ μακάριος Παῦλος προ-
- Gal. 4, 8, 9** σφυνῶν τε αὐτοῖς καὶ λέγων· ἀλλὰ τότε μὲν οὐκ εἰδότες θεὸν ἐδουλεύσατε τοῖς φύσει μὴ οὖσι θεοῖς, νῦν δὲ γνόντες θεόν, μᾶλλον δὲ γνωσθέντες ὑπὸ θεοῦ, πῶς ἐπιστρέφετε πάλιν ἐπὶ τὰ ἀσθενῆ καὶ πτωχὰ στοιχεῖα, οἷς πάλιν ἄνωθεν δουλεύειν θέλετε; ποῖον γὰρ ἔτι θεὸν ἐγνώκασιν, εἰ μὴ φύσει θεὸς ὁ Χριστὸς εἰς ὃν πεπιστεύκασιν; καὶ εἰ λελατρεύκασιν ἀνθρώπῳ, τοῖς τῆς ἀρχαίας πλάνης

VMI. P [= hk], S, D [= mn], AWU

- 2 σαρκί ψυχὴν ἐχοῦσιν τὴν λογικὴν Flor. Cyr. οὖν W om. U 3 ὅταν V 4 ἀνωτάτη S
5 μακαρία PU δὴ om. A 6 εἰκότως A 6/7 τὸ τῆς — ὀρῶντας μικροπρεπές S τὸ τῆς —
ὀρῶντας μικροπρεπές D ὀρῶντας τὸ τῆς — μικροπρεπές A τὸ τῆς — μικροπρεπές [σ μικρόν P]
ὀρῶντας VMPWU 8 ἀποτάτω DA ὑποπτον U ἦν καὶ αὐτοῖς A αὐτοῖς ἦν D αὐτῶν εἶναι
τι S ἔτι om. A 9 χῦ P ἡφίη A ἐφίει VW 13 αὐτὴν] ἐαυτὸν S 14 ἀπολεῖσθαι S
17 προσκυνήσομεν SDAΣΔ προσκυνήσομεν μόνον VMPWU 18 ἦδη om. SD τοῦτο VMPWU
καὶ ἀπάτη om. A διοισόμεθα A καὶ κατ' P τῶν om. S 19 κτίσαντα VMPWU τοῦ
θεοῦ om. SDA 20 εἰ φρονήσαιμεν VMPAWU ἐφρονήσαιμεν S εἰ συμφρονήσαιμεν D ἀδελφοὶ SD
21 ἥλλαξαν SD 22 φθαρτοῦ om. D 22/23 ἐρπετῶν καὶ τετραπόδων SD 23 οὐχὶ om. U
24 ἐν — μεταλλάττοντες τὴν — δόξαν P μεταλλάσσοντες SD 25 ἀνω φθαρτοῦ A εἰ ἢ
SD 26 ἀνω om. V τῆς V 27 ἀντιτάσσεται SD ἀνεξίτηλον SDA ἀνεκζήτητον P
τῶν W 28 ἔξει ΣΔ ἔχει VMPSDAWU 29 οἶμαι] ἔτι A καὶ SDA om. VMPWAU οὐδὲν
ἦττον om. A 30 ἡγνοῦσθαι VMPW 31 τε] γε U 32 ἀπὸ M 35 πεπιστεύκαμεν S

ένέχονται βρόχοις. ἢ οὐκ ἀληθές ὁ φημί; ἀληθές μὲν οὖν. ἄθρει δὴ οὖν, ὦ φιλό-
 χριστε βασιλεῦ, ὅπως ἐξ ἀναγκαίων ἤδη συλλογισμῶν μόνον οὐχὶ συνωθούμεθα πρὸς γε
 τὸ δεῖν ἐμφρόνως ὡς θεῷ τῷ κατὰ φύσιν προσκυνεῖν τῷ ἐκ θεοῦ πατρὸς φύντι λόγῳ
 καὶ ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς πεφηνότι σχήματι, τῆς ἀμφοῖν εἰς ἐνότητα συνδρομῆς οὐκ ἀνικάνως
 ἐχούσης πρὸς τὸ ἀφανίσαι τυχὸν τὸ καὶ ἔσθ' ὅτε λυποῦν εἰς μόνης ἡμᾶς ἀνθρωπότητος
 ὑποψίαν. προσλαβοῦσα γὰρ ἡ τοῦ λόγου φύσις τὸ ἀνθρώπινον οὐκ ἀνθρωπότης ἔσται
 φιλή, νικῶσα δὲ μᾶλλον ἰδίαι δόξει τὸ προσληφθὲν ἐν ἀκλονήτῳ σώζεται διαμονῇ τῆς
 θεοπρεποῦς ὑπεροχῆς. ταυτὶ φρονούντες οἱ μαθηταὶ προσεκύνουν, λέγοντες ἀληθῶς Mt. 14, 33
 θεοῦ υἱὸς εἶ, καίτοι βάδην ἰόντα βλέποντες καὶ ἐν σαρκὶ καθ' ἡμᾶς ἐπ' ἄκρου γὰρ δὴ
 δίδεται κύματος παραδόξως ὡς θεός. 10

32 Ἐρεῖ δὲ ἴσως ὁ τῇ τοιαύτῃ δόξει μαχόμενος· καὶ τίς ἦν ὁ λέγων πρὸς τὴν ἐν τῇ
 Σαμαρείᾳ γυναῖκα· ὑμεῖς προσκυνεῖτε ὁ οὐκ οἶδατε, ἡμεῖς προσκυνούμεν ὁ οἶδα- Ioh. 4, 22
 μεν; εἰτα πῶς ἔσται προσκυνητὸς ὁ τοῖς προσκυνούσι συντεταγμένος; ἐγὼ δὲ φαίην ἂν
 ὅτι τὸ τίς ἦν ὅλως ἐπὶ Χριστοῦ λεγόμενον ἀσύμφλόν τε καὶ ἀμαθές· μεμέρισται γὰρ οὐδαμῶς.
 ὁ δὲ τῷ γυναικίῳ προσλαλῶν ὁ εἰς τε καὶ μόνος κύριος ἦν Ἰησοῦς Χριστός, ἐκ τῆς προσ- 15
 κυνούσης ἀνθρωπότητος καὶ ἐκ τῆς προσκυνουμένης θεότητος τὸ εἶναί τε καὶ ὀνομάζεσθαι
 θεός τε ὁμοῦ καὶ ἀνθρωπος ἀληθές ἔχων ἐφ' ἑαυτῷ, καθάπερ ἀμέλει φαίη τις ἂν καὶ
 ἐτέρως περὶ αὐτοῦ. ἦι μὲν γὰρ ἐστὶ θεός, νοοῖτ' ἂν ὑπάρχων αὐτὸς ὁ τῆς δόξης κύ- 1 Cor. 2, 8
 ριος· ἦι δὲ γέγονεν ὁ κατὰ μέθεξιν τὴν παρὰ θεοῦ δοξαζόμενος ἀνθρωπος, ἐδεῖτο καὶ δόξης, 19
 λέγων πάτερ, δοξασόν σου τὸν υἱόν. ἀλλ' εἰς κύριος, μία πίστις, ἐν βάπ- Ioh. 17, 1
 τισμα κατὰ τὸ γεγραμμένον. ὥσπερ οὖν ἐστὶ μία πίστις ἢ εἰς Χριστὸν καὶ ἐν ἀληθῶς Eph. 4, 5
 τὸ βάπτισμα, καίτοι βαπτιζομένων καὶ πεπιστευκότων ἡμῶν εἰς πατέρα καὶ υἱὸν καὶ ἅγιον
 πνεῦμα, κατὰ τὸν αὐτὸν οἶμαι τρόπον τε καὶ λόγον μία προσκύνησις ἢ πατρὸς καὶ ἑναν- PG 1181
 θρωπήσαντος υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος. ἐξωσθήσεται γὰρ οὐδαμῶς τοῦ προσκυνεῖσθαι 24
 δεῖν πρὸς τε ἡμῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἁγίων ἀγγέλων ὁ μονογενής, καὶ εἰ γέγονε σὰρξ καὶ Ioh. 1, 14
 ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν κεχηρημάτικέ τε πρωτότοκος ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς. ἐπεὶ τίς ἂν εἴη Rom. 8, 29
 πάλιν ὁ τῆς ἐπ' αὐτῷ πίστεως λόγος; πῶς οὐκ ἄξιον ἰδεῖν; οὐδὲ γὰρ οἶμαι φαίην ἂν
 οἷπερ ἂν ἔλαιντο φρονεῖν ὀρθῶς, ὡς εἰς μόνον πεπιστεύκαμεν τὸν ἐκ θεοῦ πατρὸς φύντα
 λόγον, ἀπογυμνοῦντες αὐτὸν τῆς σαρκός. οὐδ' αὖ ἐκείνο παρήσομεν εἰπεῖν (λελέζεται
 γάρ)· οὐ γὰρ ὡς εἰς ἓνα τῶν καθ' ἡμᾶς οὔτε μὴν ὡς εἰς ἀνθρώπον ἢ πίστις, ἀλλ' ὡς 30
 εἰς θεὸν πράττεται τὸν φύσει καὶ ἀληθῶς ἐν προσώπῳ Χριστοῦ. συλλήψεται δὲ τῷ
 λόγῳ καὶ ὁ σοφὸς γράφων Παῦλος· οὐ γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσσομεν, ἀλλὰ Χριστὸν 2 Cor. 4, 5, 6
 Ἰησοῦν κύριον, ἑαυτοὺς δὲ δούλους ὑμῶν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι ὁ θεός ὁ

12—17 Flor. Cyr. 151 ὑμεῖς — ἑαυτῷ

VM, P [= hk], S, D [= mn], AWU

2 γε om. DA	τε S	3 τῷ ¹ om. SD	θῷ καὶ A	4 τῷ τοῖς MW	οὐκ ἂν
ἱκανῶς MPS	οὐχ ἱκανῶς D	5 ἐμφανίσαι A	καὶ τὸ A τὸ P	6 οὐκ om. W	ἀνθρωπό-
τητος V	8 ταυτὶ DΔ	ταύτη MWU	ταῦτα VPSDA	10 κύματα S	11 τῇ om. VMPWU
12 ἡμεῖς W	ἡμεῖς δὲ AS	Flor. Cyr.	13 ἔσται om. M	τεταγμένος S	14 ἀσύμφλόν A
Flor. Cyr.	καὶ om. S	15 δὲ om. V	τε] δὲ V	μόνος Ἰησοῦς Χριστός ἦν Flor.	
Cyr.	ἦν κύριος SD	κῶ ἡμῶν A, de ἦν non constat	15/16 προσκυνήσεως Flor. Cyr.		
16 καὶ — θεότητος om. V	προσκυνούσης Flor. Cyr.	17 ἀληθῶς A	18 ἦ εἰ DA	ἐστὶ	
θᾶ VA θᾶ ἐστὶ SD	ἐστὶ MPWU	αὐτὸς ὑπάρχων A	19 ἦ εἰ DA	δεξάμενος D	21 ἐν
χῶ VMPWU	22 τὸ om. DA	23 καὶ μία SD	23/24 τοῦ ἑνανθρωπήσαντος U	24 οὐδα-	
μοῦ D	τὸ A	25 τε] γε V	εἰ καὶ VMPWU	26 ὡς ἐν: VMWU	ἂν om. A
27 τῆς — πίστεως ὁ λόγος VMPWU	οὖν οὐκ VMPWU	ἂν om. VMPWU	28 εἴπερ V		
29 εἰπεῖν om. V	30 οὐ γὰρ οὐκ A	οὐτε γὰρ U	ὡς MSDWUΣΔ om. PA	ὡς VMPWUΣ	
om. DA	ὡς om. DΔ	31 τε καὶ A	32 ἑαυτὸν S	32/33 ἰὺ χῶ καὶ κῶ S	33—p. 64, 2
ὅτι — Χριστοῦ om. P					

- εἰπὼν ἐκ σκότους φῶς λάμπει, ὃς ἔλαμψεν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν πρὸς φωτισμὸν τῆς γνώσεως τῆς δόξης αὐτοῦ ἐν προσώπῳ Ἰησοῦ Χριστοῦ. ἰδοὺ δὴ σαφῶς τε καὶ ἐναργῶς ὁ φωτισμὸς τῆς γνώσεως τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς ἐν προσώπῳ
- Ioh. 14, 9 διέλαμψε τοῦ Χριστοῦ. τοιγάρτοι καὶ ἔφασκεν ὁ ἑωρακὴς ἐμὲ ἐώρακε τὸν πα-
- Ioh. 10, 30-33 τέρα· ἐγὼ καὶ ὁ πατήρ ἐν ἐσμέν. χαρακτήρ δὲ ὁ θεὸς οὐ σωματικός, ἀλλ' ἐν δυνάμει καὶ δόξῃ τῇ θεοπρεπεστάτῃ, τοῦτο δὲ ἦν ἀκραιφνὲς ἐν Χριστῷ. γνωρίζεσθαι δὲ καὶ διὰ τούτων ἡξίου καὶ διὰ τῆς τῶν ὁρωμένων ὑπεροχῆς εἰς ἐννοίας ἀναφοιτᾶν τὰς ἐπ' αὐτῷ τοὺς ἀκρωμένους ἠθελε, κατασμικρυνούσης αὐτὸν ἡρέμα παρά γε τοῖς ἀσυνέτοις
- Ioh. 10, 37-38 τῆς ὁρωμένης σαρκός. εἰ γὰρ οὐ ποιῶ τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς μου, φησί, μὴ πιστεύετε μοι· εἰ δὲ ποιῶ, κἂν ἐμοὶ μὴ πιστεύητε, τοῖς ἔργοις μου πιστεύετε. φάναι δὲ οἶμαι ταυτὶ τὸ τῆνικαδε Χριστὸν οὐκ ἀσυντελὲς εἰς ὄνησιν εἰδὸτα τὸ χρῆμα. ἐπειδὴ γὰρ ὥιοντο θεὸν μὲν οὐκ εἶναι κατὰ φύσιν τὸν δι' ἡμᾶς ἐνηνθρωπηκότα, ψιλὸν δὲ ἀπλῶς ἄνθρωπον καθ' ἡμᾶς ἀπαράδεκτον τε διὰ τοῦτο τὴν ἐπ' αὐτῷ πίστιν ἐποιοῦντο τινές, ἀναγκαίως τὸ δείμα καὶ τὸν ἐπὶ τούτοις ὄκνον ὑποτεμνόμενος τῇ τῆς θεότητος φύσει τὴν πίστιν ἀνατιθεῖς ὡς ἐν προσώπῳ πατρὸς καὶ οὐχὶ τῇ καθ' ἡμᾶς
- Ioh. 12, 44-45 σμικροπρεπείαι προσνέμων ἔφασκεν· ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ πιστεύει εἰς ἐμέ, ἀλλ' εἰς τὸν πέμψαντά με, καὶ ὁ θεωρῶν ἐμὲ θεωρεῖ τὸν πέμψαντά με. ἄρ' οὖν οὐκ ἴσον εἰπεῖν· ὡ τῶν ἐμῶν κατήκοοι λόγων, μὴ μικρὰ καὶ χαμαιριφῇ τὰ εἰς ἐμέ δοξάζετε, ἴστε δὲ ὅτι τὴν εἰς αὐτὸν ἐμὲ τὸν ὀρώμενον ἐν σαρκὶ προσιέμενοι πίστιν οὐκ εἰς ἄνθρωπον ἀπλῶς ἔσεσθε πεπιστευκότες, ἀλλ' εἰς αὐτὸν τὸν πατέρα δι' ἐμοῦ τοῦ κατὰ πᾶν ὁτιοῦν ἴσως τε καὶ ἀπαραλλάκτως ἔχοντος υἱοῦ, σαρκωθέντος μὲν δι' ὑμᾶς καὶ περί-
- PG 1184 βλημα σμικροπρεπὲς οἰκείουμένου τὴν ἀνθρωπότητα, τό γε μὴν ἰσοφυὲς τε καὶ ἰσοιργὸν καὶ ἐν ταυτότητι δόξης ἀδιαλώβητον παντελῶς ἔχοντος πρὸς αὐτόν;
- 84 Μάθοι δ' ἂν τις καὶ ἐτέρως αὐτὸν τὴν πίστιν οὐ διωθούμενον, ἀλλὰ τομῆς τινος δίχα καὶ διαφορᾶς εἰσδεδεγμένον αὐτὴν ὡς ἐν ἰδίῳ προσώπῳ, καὶ εἰ γέγονεν ἄνθρωπος. ἐπειδὴ γὰρ τὸν ἐκ γενετῆς ἰάτο τυφλὸν καὶ τὸ γλυκὺ μὲν, ἄηθες δ' οὖν ἐνεφύτευσε φῶς αὐτῷ, παρὰ πάντων εἰκότως ἐθαυμάζετο. ἀλλ' ὁ μὲν τοῦ πάθους ἀπηλλαγμένος παρὰ
- Ioh. 9, 35-38 τοῖς Ἰουδαίοις ἐκρίνετο καὶ ὡμολόγει τὸν ἱατρὸν, Χριστὸς δὲ αὐτῷ περιτυχὼν σὺ πιστεύεις, ἔφασκεν, εἰς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ; τοῦ δὲ τίς ἐστι, κύριε διακεκραγότες, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν; ἀντεφώνει λέγων· καὶ ἐώρακας αὐτόν καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ ἐκεῖνός ἐστιν. ὁ δὲ ἔφη· πιστεύω κύριε, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. καίτοι πῶς οὐχ
- Ioh. 1, 18 ἅπασι συμφανὲς ὡς ἄποπτος παντελῶς ἡ θεία τε καὶ ἀνωτάτω φύσις; θεὸν γὰρ οὐδεὶς ἐώρακε πώποτε κατὰ τὸ γεγραμμένον. εἶπερ οὖν διστάς ἑαυτοῦ τὸ ἀνθρώπινον ὡς αὐτὸ δὴ τοῦτο πεφηνῶς ὁ ἐκ θεοῦ πατρὸς λόγος γυμνὸς καὶ μόνος ἡξίου πιστεῦεσθαι, τί μὴ μᾶλλον τὴν τοῦ θεοῦ φύσιν ἀναλογίζεσθαι δεῖν, ἥτις ποτέ ἐστι, τὸν εὐ παθόντα διεκελεύετο, παρέδειξε δὲ σωματικῶς, ὡς καὶ αὐτοῖς ὁμμασι καταθεῖσθαι παρόν; ἔφη γὰρ

31—33 Flor. Cyr. 152 καίτοι — γεγραμμένον

VM, P [= bk], S, D [= mn], AWU					
2 Ἰησοῦ om. SΣΔ	3 τέ om. VMPWU	5 σωματικῶς SU	6 θεοπρεπεστάτῳ V	δὲ	
om. A	7 ἀποφοιτᾶν τὰς A ἀναφοιτῶντας S	8 κατασμικρυνούσας V	10 πιστεύητέ A	μὴ	
om. S	πιστεύηται W	μου om. A	10/11 πιστεύσατε VMPWU	11 ταυτὶ om. V	ἀτελὲς SD
12 γὰρ om. W	13 ἀπλῶς V	τέ MWUΔ δὲ VPSDA	ἐπ' αὐτῷ ἐαυτῶν SD	14 ὑποτεμ-	
μενος A	16 μικροπρεπεία MPSWU	17 θεωρῶν] ἑωρακῶς A	18 ἄρα SD	οὖν om. AΔ	
19 ἐν σαρκὶ om. D	21 ἡμᾶς SD	22 μικροπρεπὲς U	οἰκειωσαμένου VMPWU	23 ἀδιά-	
βλητον D	πρὸς αὐτόν ἔχοντος παντελῶς P	26 γεννητῆς SD	ἰάται U	26/27 αὐτῷ	
φῶς D	27 ἀλλὰ SD	28 τοῖς om. A	οὐ] οὐ P	29 δὲ τὸ τίς AΔ	κύριε om. A
30 ἀνταναφωνεῖ SDA	32 ὡς — παντελῶς om. S	τε om. S	ἀνωτάτῃ SU	33 αὐτοῦ SD	
34 τοῦτο om. A τοῦτο καὶ V	δ om. VMPWU	35 εὐπαθεύοντα A	36 καταθεῖσθαι SΔΔ		
καταθεῖσθαι VMAW	παραθεῖσθαι P	θεῖσθαι U	παρῶν S παρόντα DA		

ὅτι καὶ ἑώρακας αὐτόν καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ ἐκεῖνός ἐστιν. ἢ οὐχὶ τὴν **Ioh. 9, 37**
σάρκα παραδείξει φήσομεν; εἴτα πῶς αὐτὸς ἂν εἴη λοιπὸν ἢ σὰρξ, εἰ μὴ νοοῖτο καθ'
ἑνωσιν, ὥς αὐτὸς ὑπάρχων τὸ ἴδιον αὐτοῦ; καθάπερ ἀμέλει καὶ ἐφ' ἡμῶν γένοιτ' ἂν· κατα-
δείξειε γὰρ ἂν τις οὐ μεμερισμένως οὐδὲ ἀτελῶς τὸν καθ' ἡμᾶς ἄνθρωπον, τὸν ἐκ ψυχῆς
δὴ λέγω καὶ σώματος, καὶ ἀπὸ μόνης αὐτοῦ τῆς σαρκός. 5

- 85** Γέγραφε δέ που καὶ ὁ σοφὸς ἡμῖν Ἰωάννης ὅτι πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα **Ioh. 20, 30.**
ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἀ οὐκ ἐστὶ γεγραμμένα ἐν 31
τῷ βιβλίῳ τούτῳ· ταῦτα δὲ γέγραπται, ἵνα πιστεύσητε ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν
ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι
αὐτοῦ. κατατεθήποι δ' ἂν τις οὐ μείον καὶ τὸν θεσπέσιον Πέτρον Ἰουδαίῳι προσπε- 10
φωνηκότα σαφῶς καὶ ἀναφανδόν· ἄρχοντες τοῦ λαοῦ καὶ πρεσβύτεροι, εἰ ἡμεῖς **Act. 4, 8-10.**
σήμερον ἀνακρινόμεθα ἐπὶ εὐεργεσίαι ἀνθρώπου ἀσθενοῦς, ἐν τίνι οὗτος 12
σέσωσται, γνωστὸν ἔστω πᾶσιν ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραὴλ ὅτι ἐν
τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε, ὃν ὁ
θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, ἐν τούτῳ οὗτος παρέστηκεν ἐνώπιον ὑμῶν 15
ὑγιής. καὶ μεθ' ἕτερα πάλιν· καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἢ σωτηρία. οὐδὲ
γὰρ ὄνομα ἕτερόν ἐστιν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις,
ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς. τίς οὖν ἄρα ἐστὶν ὁ καὶ θάνατον ὑποδύς καὶ ἐγγεγερμένος **PG 1185**
ἐν δόξῃ καὶ ἐκ Ναζαρέτ, εἰ μὴ Χριστὸς Ἰησοῦς, τουτέστιν ὁ πρὸ παντὸς μὲν αἰῶνος ἐκ
πατρὸς ἀπορρήτως γεγεννημένος, ἐν δὲ γε τῷ λοίσθῳ καὶ εἰς πέρας ἦκοντι τοῦ αἰῶνος 20
καιρῷ καὶ σωματικῶς ἐκ γυναικός; ὁ πίστιν οὖν ἄρα τὴν εἰς αὐτὸν προσιέμενος γέρας
ἀποίσεται τὸ ἑξαίρετον· διακεκλήσεται γὰρ υἱὸς θεοῦ. ὅσοι γὰρ ἔλαβον αὐτόν, **Ioh. 1, 12, 13**
ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν, φησί, τέκνα θεοῦ γενέσθαι τοῖς πιστεύουσιν εἰς
τὸ ὄνομα αὐτοῦ, οἳ οὐκ ἐξ αἱμάτων οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκὸς οὐδὲ ἐκ θελή- 24
ματος ἀνδρός, ἀλλ' ἐκ θεοῦ ἐγεννήθησαν. ἵνα γὰρ γένηται πρωτεύων ἐν πᾶσιν **Col. 1, 18**
86 αὐτός, καθὰ γέγραπται, γεγέννηται μὲν ἐκ γυναικός, ἐπειδὴ δὲ ἐστὶν ἀπαρχὴ τῆς ἀναμορ-
φουμένης κτίσεως δι' ἁγιασμοῦ πρὸς θεόν, καὶ πρὸ γε τῶν ἄλλων αὐτὸς γεννητὸς ἐδείχθη
πνεύματος, τὴν ἀνδρὸς τε καὶ γυναικὸς οὐ περιμένων σύνοδον καὶ οὐκ ἀτιμίαι καὶ μύμῳι
καταδικάζων τὴν φύσιν (τίμιος γὰρ ὁ γάμος καὶ ὁ πλάσας ἀπ' ἀρχῆς ἄρσεν καὶ **Hebr. 13, 4**
θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς), ἀλλὰ τῷ μείζονι καὶ ἀσυγκρίτως ὑπερκειμένῳ προσνέμων 30
ἤδη πως τὰ ἀνθρώπινα. γεννητοὺς γὰρ πνεύματος, οὐκ ἀνδρῶν ἡμᾶς ἔτι χρηματίζειν
ἤθελε. καὶ γοῦν πατέρα, φησί, μὴ καλέσητε ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς· εἰς γὰρ ἐστὶν **Μτ. 23, 9, 8**
ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος, πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελφοί ἐστέ. οὐκοῦν ἀμώμητον
παντελῶς τὸ πιστεύειν εἰς αὐτόν, μᾶλλον δὲ καὶ τῇ τῶν πλημμελημάτων ἀμνηστίαί τετίμη- 34
ται. γράφει γὰρ ὡδε πάλιν ὁ ἔκκριτος Παῦλος· εἰδότες δὲ ὅτι οὐ δικαιοῦται **Gal. 2, 16**

VM, P [= hk], S, D [= mn], AWU

1 ἢ om. P 2 ἂν — λοιπὸν αὐτός SDA 3 ὡς om. S αὐτὸ W 3/4 καταδείξει S
καταδείξει D καταδείξη A 5 δὴ om. D 6 οὖν om. SD 8 πιστεύητε A 8 τι om. U
9 ὁ Χριστὸς om. A 10 ζῶν αἰώνιον MW 10 εἰσὶτε S 10 οὐ μείον] τὸ ὅμοιον SD 11 καὶ om. S
13 ἡμῖν W 15 παρέστηκεν] ἐστὶν S ἡμῶν S 16 ἕτερον S ἐν οὐδενὶ ἄλλῳ SD
ἐν ἄλλῳ ἐν οὐδενὶ W 17/18 ἐν ᾧ — ἡμᾶς τὸ — ἀντίσ SD ἐν ᾧ — ἡμᾶς A 19 καὶ ἐκ] ἐν S
Ἰησοῦς χς AD 19/20 ἀπορρήτως ἐκ θῦ πρὸς SD 20 γεγεννημένος S γε om. A 21 ὁ
εἰσάγει S προσιέμενος om. S 22 ἀποίσειτο A τὸ om. A διακεκλήσειτο A 22/23 ὅσοι —
τοῖς] καὶ ὅσοι W 23 φησί — γενέσθαι SDAΔ τέκνα — γενέσθαι φησί MPU τέκνα θυ γενέσθαι V
θῦ πρὸς S 24/25 ἀνδρὸς — σαρκὸς U 25 ἐγενήθησαν S 25/26 αὐτὸς ἐν πᾶσι SDA
26 καθὼς γέγραπται P κατὰ τὸ γεγραμμένον A ἐστὶν ἀπαρχὴ] ἀπαρχὴν S 26/27 τοῖς ἀναμορ-
φουμένοις D 27 κτίσεως om. D ἁγιασμὸν MWU πρὸς θεόν om. S ἐδείχθη γεννητὸς P
28 πρὸς SDAΔ τοῦ πρὸς Μωσῆ WU τοῦ πρὸς MP ἐκ πρὸς V περιμείνας S μύμῳ U 30 κρείτ-
τονι SD 31 ἤδη πως] εἶδει V ἀνδρὸς P ἔτι om. DA 32 ὑμῶν μὴ καλέσητε A
μὴ καλέσητε V 33 ὑμῶν ὁ πρὸς S ὑμῶν D

- άνθρωπος ἐξ ἔργων νόμου, ἐὰν μὴ διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡμεῖς εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν ἐπιστεύσαμεν, ἵνα δικαιωθῶμεν ἐν αὐτῷ. κατοκνήσω δὲ οὐδαμῶς, ὅπερ ἤδη φθάσας ἔφην, ἀνακυκλήσας εἰπεῖν ὅτι Χριστὸς Ἰησοῦς οὐ γυμνὸς καὶ καθ' ἑαυτὸν ὁ ἐκ θεοῦ νοεῖται λόγος, ἀλλ' ὅτε προσέλαβε τὸ ἀνθρώπινον καὶ ἀσυγχύτως ἐνεπλάκη σαρκί, οὕτως ἔχοντα καὶ ὀρώμενον καὶ ἐν εἵδει τῷ καθ' ἡμᾶς τυγχάνοντα τοῖς ἁγίοις ἀπο- 5
- Mt. 17, 5** στόλοις παρέδειξεν ὁ πατήρ, φωνῆς ἄνωθεν ἐκπεπονημένης τοιάσδε· οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα· αὐτοῦ ἀκούετε. σύνες οὖν ὅπως οὐκ ἐν τούτῳ, φησὶν, ἐστὶν ὁ υἱὸς μου, ἵνα μὴ ἀνὰ μέρος ὡς ἕτερος ἐν ἐτέρῳ τυχόν, ἀλλ' εἰς νοοῖτο καὶ ὁ αὐτός καθ' ἑνώσειν οἰκονομικῇν. πλημμελὲς δὲ ὅτι τὸ ἀντιτείνειν ἐστὶ 10
- Ioh. 5, 9. 10** καὶ τῶν ὅτι μάλιστα σφαλερωτάτων, ἀναπείθει γράφων Ἰωάννης ὡδὶ· ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ θεοῦ ὅτι μεμαρτύρηκε περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ ἔχει τὴν μαρτυρίαν τοῦ θεοῦ ἐν ἑαυτῷ· ὁ μὴ πιστεύων τῷ θεῷ ψεύστην πεποίηκεν αὐτόν, ὅτι οὐκ ἐπίστευσεν εἰς τὴν μαρτυρίαν ἣν μεμαρτύρηκεν ὁ θεὸς περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. μεμαρτύρηκε δὲ ὅτι οὗτος ὁ 15
- PG 1188** μετὰ σαρκὸς καὶ ἐν τῇ τοῦ δούλου μορφῇ μοναδικῶς τε καὶ ἰδικῶς ἐμὸς ἀληθῶς υἱός. καὶ αὐτὴν δὲ τὴν διὰ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος εὐκλεᾶ χάριν καὶ τὴν ἐν αὐτῷ ζωοποίησιν καὶ τὴν θεοῦ μέθεξιν δι' ἁγιασμοῦ ἐν πνεύματι διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ πεπραχθαι δώσομεν
- Mt. 3, 11** ἀναγκαίως. μεμνήμεθα γὰρ Ἰωάννου λέγοντος· ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἰσχυρότερός μου ἐστίν, οὐ οὐκ εἰμὶ ἰκανὸς τὰ ὑποδήματα βαστάσαι· ἐκεῖνος ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί. ἄρ' οὖν, εἰπέ μοι, τῆς καθ' ἡμᾶς ἀνθρω- 20
- πότητος ἔργον εἶναι φαμέν τὸ ἐν πνεύματι ἁγίῳ βαπτίζειν δύνασθαι καὶ πυρί; καὶ πῶς ἂν εἴη τοῦτό γε; καὶ μὴν ἄνδρα λέγων τὸν ὅσον οὐδέπω παρεσόμενον τε καὶ ὀφθησόμενον αὐτόν ἔφη βαπτίζειν ἐν πυρὶ καὶ ἁγίῳ πνεύματι, οὐ τὸ ἀλλότριον τοῖς βαπτιζομένοις ἐνιέντα πνεῦμα δουλοπρεπῶς καὶ ὑπουργικῶς, ἀλλ' ὡς θεὸν κατὰ φύσιν μετ' ἐξουσίας τῆς ἀνωτάτω τὸ ἐξ αὐτοῦ 25
- τε καὶ ἰδιον αὐτοῦ, δι' οὗ καὶ ὁ θεὸς ἡμῖν ἐνσημαίνεται χαρακτήρ. ἀναμορφούμεθα γὰρ ὡς εἰς εἰκόνα τὴν θείαν, εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν, οὐ σωματικὸν ὑπομένοντες τὸν ἀναπλασμόν (κομιδῇ γὰρ εὐθεὶς οἶσθαι τουτί), διὰ δὲ τοῦ μεταλαχεῖν ἁγίου πνεύματος αὐτόν ἐν ἑαυ- 30
- Ies. 61, 10** τοῖς πλουτοῦντες Χριστόν, ὡς ἤδη χαίροντας ἐκεῖνο φωνεῖν ἀγαλλιάσθω ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τῷ κυρίῳ· ἐνέδυσσε γὰρ με ἱμάτιον σωτηρίου καὶ χιτῶνα εὐφροσύνης.
- Gal. 3, 27** ὅσοι γὰρ εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν ἐνεδύσασθε, φησὶν.
- 37** Εἰ δὲ δή τις ἔροίτο προσιών· ἄρ' οὖν εἰς ἄνθρωπον βεβαπτίσμεθα καὶ τοῦτο εἶναι φήσομεν ἀληθές; καὶ πρὸς γε ἡμῶν ἀντακούσεται· εὐφήμει, ἄνθρωπε· τί δρᾷς, ὦ οὗτος; κατακομίζεις ἡμῶν εἰς γῆν τὴν ἐλπίδα; βεβαπτίσμεθα γὰρ οὐκ εἰς ἄνθρωπον ἀπλῶς, ἀλλ' εἰς θεὸν ἐνηνθρωπηκότα καὶ ἀνιέντα ποιότης καὶ τῶν ἀρχαίων αἰτιαμάτων τοὺς τὴν

VM, P [= hk], S, D [= mn], AWU

3 εἶπον A 4 νοεῖται ὁ ἐκ θῷ V 5 ὅτι P 6 προσεπλάκη SD 6 φωνῶν S 7 ἐκπε-
πονημένης MPSWUΔ ἐκπεπονημένης VDA 7 ἡδύοκησα MDU 8 ἀκούετε αὐτοῦ S 8 ὁ υἱὸς
ἐστίν SD μου om. SD 9 ἐν om. SD 9 καὶ ὁ MPSAWU ὁ V καὶ D 10 τὸ om. P
10 ὅτι] ὅντι A 10 σφαλερωτέρων D 10 ὡδε SD 11/12 ὅτι — θεοῦ² om. S, add. S² 11 ὅτι]
ἦν S² D 12 μαρτυρίαν τοῦ θῷ VMAWU μαρτυρίαν ἀληθῆ τοῦ θῷ P μαρτυρίαν SD αὐτῷ P
13 τῷ θῷ DAA τῷ υἱῷ VMPSWU εἰς τὸν υἱὸν Σ 14 οὗτος] αὐτός S 15 καὶ om. AW
τε om. VMPWU υἱὸς ἐστὶν ἀληθῶς SD 16 αὐτός S βαπτίσματος DAA πᾶς VMPSWU
17 τοῦ θῷ P 18 μεμνησόμεθα S μεμνήσομαι Δ 19 ἐκεῖνος] αὐτός SD 20/21 ἄρ' — πυρὶ om. P
20 ἄρα οὖν SD ἄρ' V 21 τῷ S βαπτίζειν δύνασθαι] βαπτίζεσθαι D καὶ² om. VMPWU
22 γε om. SD 22 ὅσον om. W 23 οὕτω A 24 θῷ PA 25 τε om. VMPWU 25 ἰδιον] δι' SD
26 εἰς om. PS 26 εἰς om. A 26 ἀναμένοντες A 27 οἶσθαι εὐθεὶς A 27 τουτί SD 27 ταυτί
VMPAWU 28 χαίροντες A 30 γὰρ φησιν — ἐνεδύσασθε S γὰρ εἰς — ἐνεδύσασθε D
32 ἀλήθειαν V γε A τε SD om. VMPWU 32 ὡ ἀνέ A ἀνὸν S 33 καὶ κατακομίζεις DA κατα-
κομίζων V ἡμῶν τὴν ἐλπίδα εἰς γῆν S ἡμῶν τὴν ἐλπίδα D εἰς γῆν ἡμῶν τὴν ἐλπίδα A ἀλη-
θῶς S 34 ποιῶν SD τὴν om. MPW

εἰς αὐτὸν πίστιν εἰσδεδεγμένους. καὶ γοῦν ὁ θεσπέσιος Πέτρος Ἰουδαίοις ἔφη προσλαλῶν μετανοήσατε οὖν καὶ βαπτισθῆτω ἕκαστος ὑμῶν ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ **Act. 2, 38** Χριστοῦ εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ λήψεσθε τὴν δωρεὰν τοῦ ἁγίου πνεύματος. ἀπολύων γὰρ ἁμαρτίας τὸν αὐτῷ προσκείμενον τῷ ἰδίῳ λοιπὸν καταχρίει πνεύματι, ὅπερ ἐνίησι μὲν αὐτὸς ὡς ἐκ θεοῦ πατὴρ λόγος καὶ ἐξ ἰδίας ἡμῖν ἀναπηγάξει φύσεως, κοινὸν **5** δὲ ὡς περ τὸ χρῆμα τιθεῖς τῇ μετὰ σαρκὸς οἰκονομία διὰ τὴν ἔνωσιν καὶ ὡς ἄνθρωπος ἐνέπνει σωματικῶς. ἐνεφύσησε γὰρ τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις εἰπὼν λάβετε πνεῦμα **Ioh. 20, 22** ἅγιον, καὶ οὐκ ἐκ μέτρου δίδωσι τὸ πνεῦμα κατὰ τὴν Ἰωάννου φωνήν, ἀλλ' αὐτὸς **Ioh. 3, 34** ἐνίησιν ἐξ ἑαυτοῦ, καθάπερ ἀμέλει καὶ ὁ πατήρ. καὶ γοῦν ὁ θεσπέσιος Παῦλος, ὄλην ἀποστήσας τὴν ἐν γε τούτῳ διαφοράν, ποτὲ μὲν αὐτὸ τῷ θεῷ καὶ πατρὶ προσνέμων **10** ὁράται, ποτὲ δὲ αὐτῷ υἱῷ. γράφει γὰρ ὡδε· ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐστὲ ἐν σαρκί, ἀλλ' **Rom. 8, 9, 10** ἐν πνεύματι, εἴπερ πνεῦμα θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν. εἰ δὲ τις πνεῦμα Χριστοῦ οὐκ **PG 1189** ἔχει, οὗτος οὐκ ἐστὶν αὐτοῦ. εἰ δὲ Χριστὸς ἐν ὑμῖν, τὸ μὲν σῶμα νεκρὸν διὰ ἁμαρτίαν, τὸ δὲ πνεῦμα ζῶν διὰ δικαιοσύνην. ἄραρεν οὖν ὅτι καὶ ἰδιὸν ἐστὶ τὸ πνεῦμα τοῦ υἱοῦ καὶ οὐτι που μόνον ἢ λόγος ἐστὶ πεφηνῶς ἐκ πατρὸς, ἀλλ' εἰ καὶ **15** νοοῖτο καθ' ἡμᾶς ἄνθρωπος γεγονῶς ὁ τῶν τῆς θεότητος ἰδιωμάτων ὡς ἐν ἰδίᾳ φύσει λειπόμενος. καὶ γοῦν αὐτὸς ὑπάρχων ἢ πάντων ζωὴ διὰ τὴν ἐκ ζώντος πατρὸς ἄρρητον γέννησιν, ζωοποιεῖσθαι λέγεται μεθ' ἡμῶν. πάρα δ' οὖν ὅμως ἰδεῖν χαριζόμενον μὲν τῇ ἰδίᾳ σαρκὶ τῆς θεοπρεποῦς ἐνεργείας τὴν δόξαν, οἰκειούμενον δὲ αὐτὰ σαρκὸς καὶ οἰονεῖ πως καθ' ἔνωσιν οἰκονομικὴν καὶ τῇ ἰδίᾳ περιτιθέντα φύσει. **20**

38 Ἡ οὐχὶ δὴ μάλιστα πρέπει τις τῷ γε ὄντι κατὰ φύσιν ἐκ θεοῦ πατὴρ λόγῳ τὸ ἄνωθεν ἦκειν καὶ ἐξ οὐρανοῦ τὸ ζωογονεῖν δύνασθαι τὰ οἷς ἂν ἐνιέναι βούλοιο τὴν ζωὴν; τί δέ; τὸ δημιουργεῖν, εἶπέ μοι, θεικῶς δοῖη τις ἂν εἶναι τῶν ἀνθρωπίνων; οὐδαμῶς. πῶς τοίνυν; ἡμᾶς ζωοποιεῖ μὲν ὡς θεός, πλὴν οὐ μόνῳ τῷ μεταλαχεῖν ἁγίου **24** πνεύματος, ἀλλ' ἐδεσθὴν παραθεῖς καὶ τὴν ἀναληφθεῖσαν σάρκα. ἔφη γὰρ ὅτι ἀμὴν **Ioh. 6, 53** ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ πίητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς. κατακερτομούντων δὲ αὐτὸν τῶν Ἰουδαίων ποτὲ καὶ τὴν ἐπὶ τοῖς ἀμείνοσι ψῆφον ἀνάπτειν οὐκ οἶδ' ὅπως ἐπικεχειρηκότων τῷ μακαρίῳ Μωσῇ εἰρηκότων τε ἀναφανδὸν οἱ πατέρες ἡμῶν ἔφαγον τὸ **Ioh. 6, 31-30** μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθὼς ἐστὶ γεγραμμένον· ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν **30** αὐτοῖς φαγεῖν. τί ποιεῖς σὺ σημεῖον, ἵνα πιστεύσωμέν σοι; τί ἐργάζῃ, ὡς ἄνωθεν ἡμῖν καὶ ἐξ οὐρανοῦ κατακομίσας τὸ σῶμα; φησὶν· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, **Ioh. 6, 32, 33** οὐ Μωυσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀληθινόν. ὁ γὰρ ἄρτος τοῦ θεοῦ ἐστὶν ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ζωὴν διδοὺς τῷ κόσμῳ. καὶ πρὸς γε τούτοις πάλιν μόνον οὐχὶ καὶ δακτύλῳ καταδεικνὺς ἑαυτὸν ἐν- **35**

VM, P [= hk], S, D [= mn], AWU

1 ἐκδεδεγμένους A ἐνδεδεγμένους μάλλον δὲ εἰσδεδεγμένους V προσλαλῶν ἔφη V 2 οὖν
om. SD 2/3 εἰς ὄνομα τοῦ κυ ἱου χυ S 3 ἁμαρτιῶν MSDΣ τῶν ἁμαρτιῶν A ἁμαρτιῶν ὑμῶν VPWU
τῶν ἁμαρτιῶν ὑμῶν WeorD 4 ἁμαρτιῶν SD 5 ὡς] ὁ W καὶ om. W ἀναπηγάξων MW
6 διὰ om. SW, corr. W 8 κατὰ — φωνήν τὸ πᾶν V 9 αὐτοῦ SDA 10 αὐτὸ MSAWUΣ αὐτῷ VPDΔ
11 αὐτῷ τῷ P γὰρ PWUΣΔ δὲ VSDA om. M 12 εἰ τις δὲ V Χριστοῦ] θῷ W 14 ζῶν
VMPWUΣ ζωὴ SDAΔ τὴν δικαιοσύνην SD ἄραρεν] ἄρα γε V 15 υἱοῦ] θῷ SD 16 ὁ
MWΣΔ ὁ μὴ VPSDAU 17 λειπόμενον S ὑπάρχει SD διὰ δὲ D ἐκ τοῦ V 17/18 ἀπόρ-
ρητον γένεσιν S 18 πάρα δ' οὖν om. W spatia relicta 19 τὴν σάρκα V 21 πρέπον V
τε A 22 καὶ om. P coniciam τό (τε) 23 δὲ δὴ D εἶναι om. A ἢ τῶν V 24 ζωοποιεῖ μὲν
ἡμᾶς SD μόνον A 25 σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθῶ D 26 ὅτι ἐὰν S τοῦ] om. M 27 πίετε U
αὐτοῦ om. V 28 ποτὲ om. U 28/29 ἐπιχειρηκότων W 29 μωσῇ PSW τέ MPWUΔ
δὲ VSDA ὁμῶν V 30 ἐρήμῳ καὶ ἀπέθανον κατὰ τὸ W 32 ἀμὴν² om. VP λέγω λέγω U
33 μωσῆς U οὐρανοῦ] οὐρανοῦ ἀλλ' ὁ πᾶρ μου δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ VDAΣ 35 δακ-
τύλοις κατασημαίνων αὐτὸν S 35—p. 68, 1 ἐν σώματι D

- Ioh. 6, 51. 56. σώματον ἐγὼ εἰμι, φησίν, ὁ ἄρτος ὁ ζῶν ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς. ἐάν
 57 τις φάγηι ἐκ τούτου τοῦ ἄρτου, ζήσει εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ ὁ ἄρτος δὲ ὃν ἐγὼ
 δώσω, ἡ σὰρξ μου ἐστὶν ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς. ὁ τρώγων μου τὴν
 σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ μένει καὶ γὰρ ἐν αὐτῷ. καθὼς ἀπέστειλέ
 με ὁ ζῶν πατήρ καὶ γὰρ ζῶ διὰ τὸν πατέρα, καὶ ὁ τρώγων με καὶ κεῖνος ζήσει
 δι' ἐμέ. καίτοι πῶς οὐκ ἀληθὲς εἰπεῖν ὥς οὐ καταπεφοίτηκε μὲν ἐξ οὐρανῶν ἡ σὰρξ,
 PG 1192 ἀλλ' ἦν ἐκ παρθένου κατὰ τὰς γραφάς; ἔστι δὲ οὐκ ἐδεστός ὁ λόγος, ἀλλ' εἰς ἓν ἄμφω
 συλλέγων κατὰ σύμβασιν οἰκονομικὴν τὰ τῶν φύσεων ἰδιώματα διὰ μυρίων ὅσων ἡμῖν
 ὁράται λόγων. Νικοδήμωι μὲν γὰρ οὐ συνιέντι τὸ μυστήριον, ἀνακεκραγότι δὲ ἀμαθῶς
 Ioh. 3, 9 πῶς δύναται ταῦτα γενέσθαι; εἰ τὰ ἐπίγεια, φησίν, εἶπον ὑμῖν καὶ οὐ πιστεύ- 10
 Ioh. 3, 12. 13 ετε, πῶς ἐάν εἴπω ὑμῖν τὰ ἐπουράνια, πιστεύσετε; καὶ οὐδεὶς ἀναβέβηκεν
 εἰς τὸν οὐρανόν, εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.
 Ἰουδαίοις δὲ πάλιν τὴν ἴσην ἐκείνῳ νοσοῦσιν ἀπαιδευσίαν καὶ διαγελᾶν οὐκ οἶδ' ὅπως
 Ioh. 6, 61. 62 ἐλομένους αὐτόν, ἐπέπερ ἔφη ζωοποιὸν καὶ ἐξ οὐρανοῦ τὸ ἴδιον σῶμα, τοῦτο ὑμᾶς σκαν-
 δαλίζει; φησίν· ἐάν οὖν θεωρῇτε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ὅπου 15
 ἦν τὸ πρότερον; ἢ οὐχὶ τετέχθαι φαμέν ἐκ γυναικὸς τὸν Ἑμμανουήλ; ποῦ τοιγαροῦν
 τὸ πρότερον ἦν ἢ πῶς ἀναβέβηκεν ἔνθαπερ εἶναί φησιν αὐτός, καίτοι τεχθέντος διὰ τῆς
 ἀγίας παρθένου τοῦ ἐνωθέντος αὐτῷ σώματος; οὐχὶ δὲ καὶ ἀπρακτεῖν ὁμολογήσαμεν
 ἂν τὴν ἀπὸ γῆς σάρκα πρὸς τὸ δύνασθαι ζωοποιεῖν ὅσον ἦκεν εἰς ἰδίαν φύσιν; πῶς οὖν,
 εἶπέ μοι, ζωοποιὸς ἡ σὰρξ; ἢ πῶς ἂν νοοῖτο καὶ ἐξ οὐρανοῦ τὸ ἀπὸ γῆς; καθ' ἑνωσιν 20
 δηλονότι τὴν πρὸς γε φημί τὸν ζῶντά τε καὶ οὐρανόθεν λόγον. φρονήσομεν γὰρ ὡδὶ
 τὰ λῆαν ὀρθὰ καὶ τοῖς ἱεροῖς συμβαίνοντα λόγοις· εἴη γὰρ ἂν οὐχ ἑτέρως καὶ δημιουργὸς
 39 θεικῶς καὶ ὅτε μὴ δίχα νοοῖτο σαρκός. συλλήπτορα δὲ τοῦ λόγου ποιήσομαι πάλιν ὡδὶ
 Col. 1, 12-20 γεγραφότα τὸν θεσπέσιον Παῦλον· εὐχαριστοῦντες τῷ θεῷ καὶ πατρὶ τῷ ἰκα-
 νῶσαντι ἡμᾶς εἰς τὴν μερίδα τοῦ κλήρου τῶν ἁγίων ἐν τῷ φωτί, ὃς ἔρρυ- 25
 σατο ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ σκότους καὶ μετέστησεν εἰς τὴν βασιλείαν
 τοῦ υἱοῦ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ, ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν, τὴν ἄφεσιν
 τῶν ἁμαρτιῶν, ὃς ἐστὶν εἰκὼν τοῦ θεοῦ τοῦ ἀοράτου, πρωτότοκος πάσης
 κτίσεως, ὅτι ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ 30
 ὁρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα, εἴτε θρόνοι εἴτε κυριότητες εἴτε ἀρχαὶ εἴτε ἐξουσίαι, τὰ
 πάντα δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτόν ἔκτισται, καὶ αὐτός ἐστι πρὸ πάντων καὶ τὰ πάντα
 ἐν αὐτῷ συνέστηκε, καὶ αὐτός ἐστὶν ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος τῆς ἐκκλη-
 σίας, ὃς ἐστὶν ἀρχή, πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν, ἵνα γένηται ἐν πᾶσιν αὐ-
 τὸς πρωτεύων, ὅτι ἐν αὐτῷ εὐδόκησεν πᾶν τὸ πλήρωμα κατοικῆσαι καὶ δι'

6—9 Flor. Cyr. 153 πῶς — λόγων

16—21 Flor. Cyr. 154 τετέχθαι — λόγον

VM, P [= hk], S, D [= mn], AWU

1 φησίν om. V ὁ ζῶν om. SD 2 τοῦ ἄρτου τούτου VMPU Ζήσει VMPWAU Ζήσεται
 SDA δὲ om. SW 3 ἦν ἐγὼ δώσω ὑπὲρ VΣ 5 ζῶ om. M 6 καταπεφοίτηκε
 μὲν οὐκ VMWU καταπεφοίτηκε μὲν A Flor. Cyr. 7 ἔστι MPSPDUΣΔ Flor. Cyr. ὅτι VAW
 8 συμβίβασιν P ἡμῖν ὅσων A ἡμῖν ὅσων ἡμῖν Flor. Cyr. ἡμῖν VMPWU 10 εἶπον ὑμῖν φησί DA
 11 ἂν A πιστεύετε U 13 δέ] τέ V 14 ἴδιον] ἄγιον A 15 θεωρῇτε φησί A
 16 οὖν V 17 τὸ] τὰ A ἢ om. A ἔνθα φησίν εἶναί V αὐτόν SDA καίτοιγε D
 τεχθέντα SD ἐκ Flor. Cyr. 18 αὐτῇ S τῷ λόγῳ Flor. Cyr. σώματος ψυχὴν ἔχοντος
 τὴν λογικὴν Flor. Cyr. cf. Σ ὁμολογήσαι V ὁμολογήσομεν SA ὁμολογήσωμεν D 20 τῆς γῆς SΔ
 21 ἐξ οὐρανοῦ SD φρονήσωμεν VMDW ὡδὶ om. V 22 ἂν om. V ἕτερος D 23 ὅτι
 VMPW ποιήσομεν P 24 γράφοντα S οὐρανόφρονα καὶ θεσπέσιον DA 25 ἐν τῇ μερίδι A
 27 τῆς ἀγάπης] τοῦ ἀγαπητοῦ A ἢ U 27/28 τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν om. V 29 τὰ* om. SDA
 τοῖς om. W τὰ* om. SDA 33 τῶν om. U 34 ἡδύοκησε S

αὐτοῦ ἀποκαταλλάξαι τὰ πάντα εἰς αὐτόν, εἰρηνοποιήσας διὰ τοῦ αἵματος τοῦ σταυροῦ αὐτοῦ [δι' αὐτοῦ] εἴτε τὰ ἐπὶ τῆς γῆς εἴτε τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. ἰδοὺ δὴ πάλιν ἀναφανδὸν δι' αὐτοῦ, φησί, καὶ εἰς αὐτὸν ἔκτισται τὰ πάντα, καὶ μὴν ὅτι πρὸ πάντων ἐστὶ καὶ ὅτι τὰ πάντα συνέστηκεν ἐν αὐτῷ, καὶ αὐτὸν εἶναι φησι πρωτότοκον ἐκ νεκρῶν, εἰρηνοποιήσαντα διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ τὰ τε ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς 5 γῆς. εἴτα τίς ὁ ἐκ νεκρῶν πρωτότοκος, εἰ μὴ Χριστὸς Ἰησοῦς, τουτέστιν ἐν σαρκὶ καὶ PG 1193 μετὰ σαρκὸς ὁ λόγος; τεθναίη γὰρ ἂν οὐδαμῶς τό γε ἦκον εἰς ἰδίαν φύσιν θεὸς ὦν ὁ λόγος οὐδ' ἂν νοοῖτο τῶν ὄλων δημιουργὸς καθ' ἡμᾶς ὦν ἄνθρωπος, εἰ μὴ δεδημιούργηκε μὲν ὡς θεός, καὶ εἰ μὴ δίχα σαρκὸς νοοῖτο μετὰ τὴν ἔνωσιν, πρωτότοκος δὲ καὶ ἐκ νεκρῶν καθὼς πέφηνεν ἄνθρωπος, οὐκ ἀποβαλὼν τὸ εἶναι θεὸς διὰ τὴν ἐνανθρώπησιν. 10

40 Ἰδοὺς δ' ἂν καὶ ἐτέρωθι διὰ τῶν αὐτῶν ἰόντας λόγων τοὺς πνευματοφόρους. Ἰωάννης μὲν γὰρ ἐν ἀρχῇ φησὶν ἦν ὁ λόγος καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν θεὸν καὶ θεὸς 10h. 1, 1-3 ἦν ὁ λόγος. οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν θεόν. πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδέν. Παῦλος δὲ αὖ· εἰς θεὸς ὁ πατήρ, ἐξ οὗ 1 Cor. 8, 6 τὰ πάντα, καὶ εἰς κύριος Ἰησοῦς Χριστός, δι' οὗ τὰ πάντα. ἀλλ' εἴπερ ἦν 15 τι μεσολαβοῦν μετὰ τὸ ἡνώσθαι σαρκὶ τὸν λόγον καὶ εἰς ἑτερότητα καταδιαιροῦν, τὴν ὡς ἐν υἱῶν δυάδι φημί κατὰ τὸ τισὶ δοκοῦν, πῶς ἐκτίσθη τὰ πάντα διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ; ἀλλὰ μὴν ἐκτίσθη δι' αὐτοῦ τὰ πάντα. πρόδηλον οὖν ὅτι τὰ φύσει τε καὶ ἰδικῶς ἐνυπάρχοντα τῷ ἐκ πατρὸς ὄντι λόγῳ τετήρηται πάλιν αὐτῷ καὶ ὅτε πέφηνεν ἄνθρωπος, ἐπισφαλὲς οὖν ἄρα τὸ διατέμναι ἀποτολμᾶν. εἰς γὰρ κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ δι' 20 αὐτοῦ τὰ πάντα δεδημιούργηκεν ὁ πατήρ. ἔστι τοιγαροῦν καὶ δημιουργὸς θεϊκῶς καὶ ζωοποιὸς ὡς ζωὴ ἀνθρωπίνους τε αὐ καὶ τοῖς ὑπὲρ ἄνθρωπον ἰδιώμασιν εἰς ἓν τι τὸ μεταξὺ συγκεείμενος. μεσίτης γάρ ἐστι θεοῦ καὶ ἀνθρώπων κατὰ τὰς γραφάς, φύσει μὲν 1 Tim. 2, 5 ὑπάρχων θεὸς καὶ οὐ δίχα σαρκὸς, ἄνθρωπος δὲ ἀληθῶς καὶ οὐ ψιλὸς καθ' ἡμᾶς, ἀλλ' ὦν 24 ὅπερ ἦν, καὶ εἰ γέγονε σὰρξ. γεγράφται γὰρ ὅτι Ἰησοῦς Χριστὸς χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. ἡ γὰρ οὐχὶ διὰ τῆς ἀγίας [καὶ θεοτόκου] παρ- 41 θένου τετέχθαι πιστεύομεν ἐν ἐσχάτοις τοῦ αἰῶνος καιροῖς τὸν Ἐμμανουήλ; εἴτα πῶς τοῦτο οὐκ ἀληθές; τὸ δὲ δὴ χθὲς καὶ σήμερον, ὦ φιλόχριστε βασιλεῦ, καιρὸν ἡμῖν τὸν ἐνεστηκότα καὶ τὸν ἤδη παρωικηκότα κατασημήνειεν ἂν. πῶς οὖν ὁ αὐτὸς εἴη ἂν εἰς γε τὸν παρωικηκότα, καίτοι γενέσιν οὕτω τὴν κατὰ σάρκα λαχύν; οὐκοῦν ἦν ὁ λόγος ἐν 30 ἀρχῇ καὶ ὡς ἐξ αἰδίου καὶ ἀτρέπτου πεφηνῶς τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς ἔχει καὶ αὐτὸς ἐν ἰδίᾳ φύσει τὸ αἰδιόν τε καὶ ἄτρεπτον. ἡ οὐχὶ νεώτατον κομιδῇ καὶ τοῖς τῆς ἐνανθρω-

VM, P [= hk], S, D [= mn], AWU

1 καταλλάξαι V 2 τοῦ διὰ V αὐτῷ SD δι' αὐτοῦ MPSDAU om. VWΣΔ
εἴτε τὰ] τὰ τε W τῆς om. A εἴτε τὰ] τὰ τε W τοῖς om. S 3 φησι δι' αὐτοῦ SD
4 τὰ om. S φησι om. A 5 τῶν νεκρῶν SDA εἰρηνοποιήσας S αἵματος VMPAWUΔ
αἵματος τοῦ σταυροῦ SDΣ τε om. A τοῖς om. VA ἐπὶ om. S τῆς om. VA 6 ἐκ
om. D 7 τεθναίη M ἂν om. A ἦκον — φύσιν SDA εἰς — φύσιν ἦκον V εἰς ἰδίαν
φύσιν MPWU θεὸς ὦν om. A 8 ὦν] ὡς SW 9 μὲν om. SD καὶ SDAΔ κἂν VMPWU νοοῖτ'
ἂν A καὶ om. MPA 10 ἄνθρωπος] εἶναι θεός U 10/11 τὴν ἐνανθρώπησιν — λόγων om. W 10 τὴν
om. MU 11 δ' om. D καὶ om. SDA λόγον S 12 γὰρ om. VP φησιν ἐν ἀρχῇ SD
14 οὐδὲ ἐν MSDΔ αὐ om. DA ὁ θς ὁ U 15 καὶ εἰς — τὰ πάντα om. A 17 δυάδα V
φημί om. D 17/18 τὰ πάντα — ἐκτίσθη om. MPWU 17 τὰ πάντα SDA πάντα VA 18 οὖν
om. VMPWU ἰδίᾳ VMPWU 19 τετήρηται] ταῦτα MPWU αὐτῷ] οὕτω A γέγονεν A
21 ἔστι om. SD θεϊκῶς] ὡς θς SD 22 ζῶν ΑΣ ἀνθρωπίνως SDA 24 οὐχὶ δίχα P ψιλῶς SD
25 ὅτι om. A 26 οὐ A καὶ θεοτόκου om. Δ 27 φαμέν καὶ πιστεύομεν SD τοῦ αἰῶνος
om. P 28 ἀλήθεια V 28/29 ἐνεστῶτα A 29 ἤδη om. SD κατασημήνειεν P καταση-
μαίνη A κατασημαίνει SD ἂν om. SD οὖν om. A ἂν εἴη V γε PUΔ τε VMSDAW
30 καίτοι VMPSUΔ καίτοι γε DAW τὴν κατὰ σάρκα οὕτω VMPWU ἦν om. A 32 ἡ] καὶ A
καί om. VS 32—p. 70, 1 ἐνανθρωπίσεως W ἐνθρωπίσεως P

πήσεως χρόνοις συνδεδραμηκός ὄνομα τῷ λόγῳ τὸ Ἰησοῦς Χριστός; καὶ μὴν τοῦτο ἡμῖν διὰ πλείστων ὅσων ἐδείχθη λόγων. σύνες οὖν ὅτι Χριστὸν Ἰησοῦν καὶ οὐ μονοειδῶς τὸν λόγον χθές τε καὶ σήμερον τὸν αὐτὸν εἶναι φησι καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. πῶς δ' ἂν PG 1196 ἔχοι τὸ ἄτρεπτόν τε καὶ τὴν ἐν ταυτότητι διαμονὴν ἢ ἀνθρώπου φύσις, καίτοι κίνησιν ὑπομένουσα καὶ πρό γε τῶν ἄλλων τὴν ἐξ οὐκ ὄντων εἰς τὸ εἶναι καὶ Ζῆν; διημάρτηκεν 5 οὖν ἄρα τάληθοῦς ἡμῖν τὸ γράμμα τὸ ἱερὸν καὶ τὸν χθές οὐκ ὄντα προεῖναι φησι; φαῖν ἂν οὐχὶ τοῦτο ἐγώ, πολλοῦ γε καὶ δεῖ (χθές γὰρ καὶ σήμερον ὁ αὐτός καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας Χριστός Ἰησοῦς)· τὸ δὲ τοῦ λόγου πρεσβύτατόν τε καὶ ἀκλινές ἦκιστα μὲν ἀρνήσομαι, καὶ εἰ γέγονε σάρξ, οἴησομαι δὲ καθ' ἑνωσιν μετὰ τῆς ἰδίας σαρκὸς ὡς χθές ὄντα καὶ προυπάρχοντα καταδηλοῦσθαι πάλιν αὐτόν. καὶ γοῦν κατεμυσάττετο μὲν ὁ παράφρων 10 Ἰουδαῖος καὶ καταλιθοῦν αὐτόν ἐπεχείρει, τὴν πίστιν οὐ προσιέμενος. κατατεθῆκει γὰρ ὅτι καίτοι καθ' ἡμᾶς ὁρώμενος ἄνθρωπος τῆς ὑπὲρ ἄνθρωπον ἀρχαιότητος ἑαυτῷ τὸ Ioh. 8, 58 πρεσβύτερον ἐπεμαρτύρει, λέγων ὡς θεὸς ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, πρὶν Ἀβραὰμ γενέσθαι, ἐγὼ εἰμί, ὅτε καὶ πρὸς τοῦτο ἔφασκον ἐκείνοι πεντήκοντα ἔτη οὐπω Ioh. 1, 30 ἔχεις, καὶ Ἀβραὰμ ἐώρακας; ἔφη δὲ καὶ Ἰωάννης· οὗτός ἐστι περὶ οὗ ἐγὼ 15 εἶπον· ὀπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν. καίτοι πῶς ἄνδρα τε εἰδῶς καὶ ὀνομάζων τὸν Ἑμμανουὴλ ἔμπροσθέν τε αὐτοῦ καὶ πρῶτον γενέσθαι φησὶ τὸν ὀπιγενῆ τε καὶ μετ' αὐτόν; ἀλλ' ἐρεῖ πῶς ἴσως· ἔμπροσθεν αὐτόν καὶ πρῶτον γενέσθαι φησὶ κατὰ γε τὴν δόξαν, ὡς περ οὖν ἔπεισί μοι νοεῖν. καὶ μὴν ὅτι κίβδηλόν τε καὶ ἀμαθές τὸ τῇδε νοεῖν, οὐ μακρὸς ἡμῖν διαδείξει 20 λόγος. παραδεξάμενοι γὰρ τὸ ἔμπροσθεν εἰς τὸ ἄμεινον ἐν δόξῃ, κατὰ τὸν ἴσον που λόγον καὶ τὸ ὀπίσω φήσομεν τὸ ὡς ἐν εὐκλείᾳ δεύτερον εὐ μάλα καταδηλοῦν. συμβήσεται τοίνυν ὡς ἐξ ἀνάγκης ἡμῖν τῆς Ἰωάννου δόξης ἡττάσθαι Χριστὸν καὶ ὀπίσω δραμεῖν ἀσυνέτως ὑπονοεῖν. ἔφη γὰρ ὅτι ὀπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ. ὦ τῆς ἀτοπίας· Ps. 88, 7 οἰησόμεθα γὰρ οὐχ ὥδε ἔχειν, ἐννεονηκότες ὀρθῶς τὸ ἐν ψαλμοῖς γεγραμμένον ὅτι τίς 25 ἐν νεφέλαις ἴσωθήσεται τῷ κυρίῳ; ὁμοιωθήσεται τῷ κυρίῳ ἐν υἱοῖς θεοῦ; ἀναθετόν οὖν ἄρα καὶ μετὰ σαρκὸς αὐτῷ τὸ πρεσβύτατον ὡς θεῷ κατὰ φύσιν ἐνωθέντι σαρκὶ καὶ τὰ τῆς ἰδίας φύσεως ἀγαθὰ κοινοποιεῖν εἰωθότι τῷ ἰδίῳ σώματι.

42 Τοῦτο δ' ἂν μάθοις ὡδέ τε ἔχον καὶ εἰρημένον ὀρθῶς καὶ ἐξ ἐτέρων εὐθύς, εἴπερ ἔλοιο, μαρτυρίων. ἔφη μὲν γὰρ που θεὸς περὶ τοῦ ἐκ σπέρματος Δαυὶδ τὸ κατὰ σάρκα 30 Mich. 5, 2 Χριστοῦ δι' ἐνός τῶν ἁγίων προφητῶν καὶ σὺ, Βηθλεὲμ οἶκος τοῦ Ἐφραθᾶ, μὴ ὀλιγοστός εἰ τοῦ εἶναι ἐν χιλιάσιν Ἰουδα; ἐκ σοῦ μοι ἐξελεύσεται τοῦ εἶναι εἰς ἄρχοντα ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ αἱ ἐξοδοὶ αὐτοῦ ἀπ' ἀρχῆς ἐξ ἡμερῶν 1 Cor. 10, 2-4 αἰῶνος· περὶ δὲ γε τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὁ ἱερώτατος Παῦλος ὅτι πάντες εἰς τὸν Μωυσῆν ἐβαπτίσθησαν ἐν τῇ νεφέλῃ καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ καὶ πάντες βρῶμα 35

VM, P [= hk], S, D [= mn], AWU

1 $\chi\sigma$ $\iota\sigma$ VMPWU ἡμῖν SDAΔ ἤδη VMPWU ἤδη ἡμῖν Σ 2 καὶ om. SD 3 γε τὸν A
 4 ἐχθές SD τοὺς om. SD 4 τε om. U ἡ om. A 5 τὴν] τῶν A διημάρτεν SD
 6 τὸ ἱερὸν γράμμα M ἐχθές SD 7 δεῖ] δὴ A 8 $\iota\sigma$ $\chi\sigma$ A τε om. SΔ 10 μὲν SDA
 μὲν καὶ VMPWU καὶ A παραφρονῶν VMPWU 11 προσιέμενος A κατετεθήκει MD
 12 ὁρώμενος ἀνὸς καθ' ἡμᾶς P 13 πρεσβύτατον SD κατεμαρτύρει PV αὐτῷ om. P
 15 δὲ πάλιν καὶ VP καὶ om. S 15/16 εἶπον ἐγὼ M 16 εἶπον ὅτι S εἶπον ὑμῖν DΣ
 17 τὸν ἐμμανουὴλ καὶ ὀνομάζων P 18 ἑαυτοῦ U 18/19 τὸν ὀπιγενῆ — φησὶ om. A 19 αὐ-
 τοῦ W οὖν om. V 20 διδάξει D 22 θήσομεν A κατάδηλον S 24 ὅτι om. A
 25 ὀρθῶς om. S 26 ὁμοιωθήσεται τῷ κυρίῳ om. MPW τίς ὁμοιωθήσεται S καὶ τίς ὁμοιω-
 θήσεται UΔ 27 οὖν ἄρα] τοίνυν S τὸ om. S ὡς] ἡ S 28 οἰκείας VMWU 29 ὡδέ!
 τῇδε A τε om. SD ἔχων WU ἐξ — εὐθύς] ἐξαιρέτως A 30 ἔλοιο A μὲν om. MPSP
 ὁ $\theta\sigma$ P τὸ om. SDA 31 ἁγίων om. P εὐφραθᾶ PSD μὴ VSDUΣ om. MPWΔ
 32 γὰρ μοι W 34/35 μωσῆν SA 35—p. 71, 1 βρῶμα τὸ πνευματικόν VMΔ βρῶμα πνευματικόν
 AW τὸ αὐτὸ βρῶμα πνευματικόν PU τὸ αὐτὸ πνευματικόν βρῶμα SD

τὸ πνευματικὸν ἔφαγον καὶ πάντες τὸ αὐτὸ πνευματικὸν ἔπιον πόμα. ἔπι- PG 1197
νον γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθοῦσης πέτρας, ἡ δὲ πέτρα ἦν ὁ Χριστός.
ἄθρει δὴ οὖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ δεικνύμενον καθ' ἔνωσιν οἰκονομικὴν τὸ ἰδικῶς τοῦ λόγου
πρεσβύτατον. ἢ οὐκ ἐναργής ὁ λόγος; τὸν γάρτοι Βηθλεεμίτην ὡς ἄνθρωπον καὶ ἐκ
γυναικὸς ἀπ' ἀρχῆς αἰῶνος τὰς ἐξόδους ἔχειν εὖ μάλα φησίν. ἐν ἀρχῇ γὰρ ἦν καὶ 5
πρὸ παντὸς αἰῶνος ὁ ἐνανθρωπήσας λόγος καὶ αὐτὸς ἦν ἡ πέτρα, δεδιψηκότα τὸν Ἰσραὴλ
τοῖς παρ' ἐλπίδα καὶ ἀδοκήτοις ἐκμεθύσκων νάμασι, καίτοι γεννηθεὶς κατὰ γε τὴν σάρκα
καὶ τὸ ἀνθρώπινον ἐν ἐσχάτοις τοῦ αἰῶνος καιροῖς καὶ κεχρισμένος εἰς τὴν εἰς τόνδε τὸν
κόσμον ἀποστολὴν παρὰ τοῦ θεοῦ καὶ πατρός· κατωνόμασται γὰρ οὐχ ἑτέρου του χάριν
ἀλλ' ἡ διὰ τοῦτο Χριστός, Χριστὸς δὲ ἦν ἡ πέτρα κατὰ τὸν Παῦλον. ἐπαγωνιέται δὲ 10
αὐ καὶ συναθλήσει τῷ λόγῳ καὶ ὁ σοφὸς Ἰωάννης, μόνον οὐχὶ καὶ συναγείρων τὰς
φύσεις καὶ συνδέων εἰς ἔνωσιν τῶν ἐκατέρω προσόντων ἰδιωμάτων τὴν δύναμιν. θέα
γὰρ ὁ φησιν· ὁ ἦν ἀπ' ἀρχῆς, ὁ ἀκηκόαμεν, ὁ ἐωράκαμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς 1 Ioh. 1, 1. 2
ἡμῶν, ὁ ἔθεασάμεθα καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν, περὶ τοῦ λόγου τῆς
ζωῆς, καὶ ἡ Ζωὴ ἐφανερώθη καὶ ἐωράκαμεν καὶ μαρτυροῦμεν καὶ ἀπαγ- 15
γέλλομεν ὑμῖν τὴν Ζωὴν τὴν αἰώνιον, ἣτις ἦν πρὸς τὸν πατέρα καὶ ἐφα-
νερώθη ἡμῖν. ἰδοὺ τὸν ὄντα ἀπ' ἀρχῆς ὠφθαί τέ φησιν ἐναργῶς, ὑπομῖναι δὲ καὶ
ἀφήν. ἀνακεκράγει γὰρ ὁ Θωμᾶς· ὁ κύριός μου καὶ ὁ θεός μου, ἀναμετρήσας Ioh. 20, 28
δακτύλῳ πλευράν τε τὴν σώματος καὶ τὰς διατρήσεις τῶν ἥλων. γεγενῆσθαι δὲ φησι
τοὺς ἀγίους ἀποστόλους καὶ ὁ θεὸς ἡμῖν Λουκᾶς αὐτόπτας τε καὶ ὑπηρέτας τοῦ λόγου. Lc. 1, 2
γέγονε γὰρ ἐμφανὴς ὁ ἀσώματος καὶ ἀπτός ὁ ἀναφής, οὐκ ὀθνεῖον ἔχων περίβλημα τὴν 21
ἀπὸ γῆς σάρκα, ἀλλ' ἴδιον αὐτὴν ποιησάμενος ναὸν καὶ ἐν αὐτῇ τε καὶ σὺν αὐτῇ γνω-
ριζόμενος ὡς θεὸς καὶ κύριος. γεγραφότα δὲ οἶσθ' αὖτε τὸν ἱερώτατον Παῦλον· οὐδεὶς Rom. 14, 7-9
γὰρ ἡμῶν ἑαυτῷ Ζῇ καὶ οὐδεὶς ἑαυτῷ ἀποθνήσκει. ἐάν τε γὰρ Ζῶμεν,
τῷ κυρίῳ Ζῶμεν, ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν, τῷ κυρίῳ ἀποθνήσκομεν. ἐάν 25
τε οὖν Ζῶμεν ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν, τοῦ κυρίου ἐσμέν. εἰς τοῦτο γὰρ
Χριστὸς ἀπέθανε καὶ ἔζησεν, ἵνα καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων κυριεύσῃ.

48 Ἄραρεν οὖν ὅτι κεκυρίευκεν ἀληθῶς νεκρῶν τε καὶ ζώντων ὁ μὴ ἑτέρου του χάριν
πλήν ὅτι τοῦδ' ἐκεῖ καὶ μόνου τεθνεῶς καὶ ἐξηγερέμενος. τίνα δὴ οὖν ἄρα φαιμέν ὡς
ὑπέδου μὲν θάνατον, ἀνελίξω δὲ αὐτῷ, ἡ τὸν υἱὸν δηλονότι; ἀλλ' ὅτι μὲν τὸν υἱόν, ἅπας τις 30
οὖν, οἶμαι, συννεύσειεν ἄν. τί οὖν ἐροῦμεν; πότερα δὴ οὖν θνητός τέ ἐστι καὶ
φθορᾷ ἀτόχος ὁ ἐκ θεοῦ πατρός λόγος ἢ πέρα θανάτου καὶ φθορᾶς ἀμείνων ὡς Ζωή;
καίτοι πῶς οὐχ ἅπασιν ἐναργὲς ὅτι θανάτου κρείττων ὡς Ζωή; εἰτα πῶς γέγονεν
ἐν νεκροῖς καὶ ἐλεύθερος κατὰ τὰς γραφάς; τεθναίῃ γὰρ ἄν οὔτι που καθ' ἑαυτὸν ὁ λόγος.

VM, P [= hk], S, D [= mn], AWU

1 πόμα πνευματικὸν ἔπιον PU ἔπιον V 2 ἐκ τῆς U 3—12 δεικνύμενον —
προσόντων] δι A 4 βηθλεεμίτην D βηθλεὲμ τὴν S 6 ὁ om. SD θῶ λόγος VΣ 7 ἀδο-
κήτως SD γε om. SD 8 κεχρημένος M εἰς¹ om. D 9 τοῦ] τοῦ δὲ SD 10 ἀλλ' om. VMWU
ἦν om. P τὸν νόμον καὶ τὸν παῦλον V 11 τῷ λόγῳ καὶ ἐπαθλήσει SD 12 ἐκατέρω W 13 8
φησιν] φασιν S 16 τὴν¹ om. A 17 δὲ] τέ A 18 ἀνακεκράγει D γὰρ] δὲ W 19 τὴν om. MA
σώματος PUΔ τοῦ σώματος VMSDAW 19/20 τοὺς ἀγίους ἀποστόλους φησὶ SD 20 θεῖος] θαυ-
μάσιος SD 21 ἀπῶς S 22 ἐν VMPWUΣ σὺν SDA τε om. V σὺν αὐτῇ VMPWUΣ ἐν
ἀρχῇ SD, de A non constat 23 που καὶ V τῶν ἱερωτάτων M 24 ὑμῶν S 25 ἀποθνήσκο-
μεν PU ἀποθνήσκωμεν W 26 ἀποθνήσκομεν S 27 Χριστός om. W καὶ² om. V 28 ὅτι —
ζώντων VMAWUΔ ὅτι καὶ νεκρῶν τε καὶ ζώντων κεκυρίευκεν ἀληθῶς P ἀληθῶς ὅτι κεκυρίευκε [καὶ
κεκυρίευκεν D] καὶ ζώντων καὶ νεκρῶν SD 29 γε καὶ SA τέ καὶ VMPWU καὶ DΔ τέ καὶ M 29—p.
72, 3 τίνα δὴ — ἐξηγερέμενος om. V 31 πότερα SDA πότερον PΔ ποτέρῳ MWU δὴ οὖν
om. SD οὖν om. A τέ om. U 32 ἢ πέρα θανάτου] εἰπερ ἀνάστασ A ὡς] ἡ A 33 καί-
τοι — ζωὴ om. PΔ θανάτων M κρείττων S 34 καὶ ἐν νεκροῖς ἐλεύθερος A ἄν U om. MPSDAW

- PG 1200 φαμέν οὖν ὅτι τεθνεώσης αὐτοῦ τῆς σαρκὸς αὐτὸς τοῦτο λέγεται παθεῖν. οὐκοῦν οὐ
 δίχα σαρκὸς, ἐν αὐτῇ δὲ μᾶλλον καὶ μετ' αὐτῆς τὴν τῆς κυριότητος ἀνεδήσατο δόξαν ὁ
 νόμῳ σαρκὸς καὶ φύσει τῇ καθ' ἡμᾶς τεθνεώς καὶ ἐγηγερμένος, ἀνθρώπινον μὲν τὸ τε-
 θάναι πάθος, ἐνέργημα δὲ θεικὸν τὸ ἀναβιώσθαι δεικνύς, ἵνα δι' ἀμφοῖν γνωρίζηται καθ'
 ἡμᾶς τε ἅμα καὶ ὑπὲρ ἡμᾶς ὡς θεὸς καὶ τῶν ὅλων γεγονώς ὁρῶιτο κύριος ὁ καὶ πρὸ 5
 σαρκὸς βασιλεύων μετὰ τοῦ ἰδίου πατρός. οὕτως αὐτὸν ὁ Ναθαναὴλ ἐπιγινώσκων
 Ioh. 1, 50 ἔφασκε· ῥαββί, σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ, αὐτὸς δὲ
 Ioh. 13, 13 τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς ὑμεῖς καλεῖτέ με φησὶν ὁ κύριος καὶ ὁ διδάσκαλος, καὶ
 Mt. 10, 1 καλῶς λέγετε· εἰμὶ γάρ. ἔργῳ δὲ αὐτὸ πιστούμενος ἀνίησι μὲν ἁμαρτίας, ἐξουσίαν
 δὲ δέδωκε κατὰ πνευμάτων ἀκαθάρτων, ὥστε ἐκβάλλειν αὐτὰ καὶ θεραπεύειν 10
 Act. 3, 6, 2 πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ. ἐν ὀνόματι γὰρ Ἰησοῦ Χριστοῦ
 τοῦ Ναζωραίου τεθεράπεται μὲν ὁ τῷ πόδε λελωβημένος καὶ τῇ ὠραίᾳ προσιζάνων πύλη,
 ἄρρωστίαν δὲ τὴν οὕτω μακρὰν ἀπεσείσατο καὶ κομιδῇ δυσδιάφυκτον διέδρα νόσον Αἰνέας,
 Act. 9, 34 πρὸς ὃν ὁ θεσπέσιος ἔφη Πέτρος· Αἰνέα, ἰάταί σε Ἰησοῦς ὁ Χριστός.
 44 Πανταχόθεν οὖν ἄρα συνωθούμενοι πρὸς ἀλήθειαν καὶ τὸ τοῖς ἱεροῖς γράμμασι δο- 15
 κοῦν ἰχνηλατεῖν εὖ μάλα σπουδάζοντες καὶ ταῖς τῶν πατέρων ἐπόμενοι δόξαις, τὸν ἐκ
 ῥίζης Ἰεσσαί, τὸν ἐκ σπέρματος Δαυὶδ, τὸν ἐκ γυναικὸς κατὰ σάρκα, τὸν μεθ' ἡμῶν ὑπὸ
 νόμον ὡς ἄνθρωπον καὶ ὑπὲρ ἡμᾶς ὑπὲρ νόμον ὡς θεόν, τὸν δι' ἡμᾶς τε καὶ μεθ' ἡμῶν
 ἐν νεκροῖς, τὸν ὑπὲρ ἡμᾶς δι' ἑαυτὸν ζωοποιὸν καὶ ζωὴν υἱὸν εἶναι τοῦ θεοῦ κατὰ ἀλή-
 θειαν πιστεύομεν, οὔτε ψιλοῦντες θεότητος τὸ ἀνθρώπινον οὔτε μὴν ἀνθρωπότητος ἀπαμ- 20
 φιεχνύντες τὸν λόγον μετὰ τὴν ἄφραστόν τε καὶ ἀπερινόητον ἔνωσιν, ἀλλ' ἕνα καὶ τὸν
 αὐτὸν ὁμολογοῦντες υἱὸν ἐκ δυοῖν πραγμάτων εἰς ἓν τι τὸ ἐξ ἀμφοῖν ἀπορρήτως ἐκπε-
 45 φηνότα, καθ' ἔνωσιν δηλονότι τὴν ἀνωτάτω καὶ οὐ φύσεως παρατροπήν. ὅσον γὰρ
 Ioh. 4, 15 οὕτω δοξάζουσι περιέσται τὸ κέρδος, σαφηνικῇ λέγων ὁ Χριστοῦ μαθητῆς· ὃς ἂν ὁμολο-
 γήσῃ ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ὁ θεὸς ἐν αὐτῷ μένει καὶ αὐτὸς 25
 ἐν τῷ θεῷ. ὅτι δὲ Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ ἐκ Δαυὶδ κατὰ σάρκα κατὰ φύσιν καὶ ἀληθῶς
 Ioh. 1, 14 υἱὸς ἐστὶ τοῦ θεοῦ καθὼ γέγονε σὰρξ ὁ λόγος καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, κατασφραγιστὴν λέγων
 Ioh. 5, 20 ὁ σοφὸς Ἰωάννης· καὶ οἶδαμεν ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ἦκει καὶ ἔδωκεν ἡμῖν
 διάνοιαν ἵνα γινώσκωμεν τὸν ἀληθινὸν θεόν, καὶ ἐσμὲν ἐν τῷ ἀληθινῷ,
 ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστῷ. οὗτός ἐστιν ὁ ἀληθινὸς θεὸς καὶ ζωὴ 30
 αἰώνιος, καὶ δι' αὐτοῦ τε καὶ σὺν αὐτῷ τῷ θεῷ καὶ πατρὶ ἡ δόξα σὺν ἀγίῳ πνεύματι
 εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν.

15—21 Flor. Cyr. 155 πανταχόθεν — ἔνωσιν

VM, P [= hk], S, D [= mn], AWU

2 ἐν PWUΣ σὺν SDAΔ μετ' αὐτῆς MPWUΣΔ ἐν αὐτῇ SD αὐτὴν A ἀνεδήσατο MWUΔ ἀνεδύσατο
 P ἀνεδέξατο SDA ὁ om. A 3 τεθνηκώς SD 5 ὠρῶτο MW, corr. M ὁ om. A 6 ἐπιγινώ-
 σκων ὁ ναθαναὴλ [ναθαὴλ S] SD 7 ῥαββί A ραββὴ S σὺ βασιλεὺς εἶ A 10 δ' ἔδωκε P αὐτὰ
 ἐκβάλλειν D 11 πᾶσαν² om. V ἐν τῷ U 12 τῷ ποδὶ A προσκαθήμενος M 13 δυσδιά-
 φυκτον A ἀπέδρα SD 14 Ἰησοῦς om. V 15 τὴν ἀλήθειαν P 18 τε om. DA μεθ' ἡμῶν
 ΛΣΔ Flor. Cyr. καθ' ἡμᾶς μεθ' ἡμῶν SD καθ' ἡμᾶς VMPWU 19 τὸν] καὶ Flor. Cyr. ἑαυτοῦ Flor.
 Cyr. 20 ἀνθρώπινον] ἀναληφθέν Flor. Cyr. ἀνθρωπότητος om. D 21 τε om. S Flor. Cyr.
 ἀπερινόητον VMPWU ἀπορρήτον SDA Flor. Cyr. 22 υἱὸν VMPWUΣΔ χῡ SDA δυεῖν D τὸ
 SDAUΔ τὸν VMW τῶν P 23 οὐ om. S 24 τοῖς οὕτω SD γράφων DA χῡ θεσπέσιος
 DA 25 αὐτός SDAΔ οὕτος VMPWU 26 καὶ om. SD 27 ἐστὶν υἱὸς SDA κατασφραγίσει
 SD 28 ἦκε W 29 γινώσκωμεν Pm 30 ἡ ζωὴ ἡ SDA ζωὴ ἡ U 31 καὶ om. SD τε
 om. SD ἡ om. P ἀγίῳ MPWUΣΔ τῷ ἀγίῳ S τῷ ἀγίῳ καὶ προσκυνητῷ καὶ ζωοποιῷ D τῷ
 ἀγίῳ καὶ ζωοποιῷ καὶ προσκυνητῷ VA νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς VA 32 τῶν αἰώνων om. VMSD

8 = S 6 A 5. Latine extat in Collectione CT 20

- 1 Αυτοκράτορες Καίσαρες Θεοδόσιος καὶ Οὐαλεντινιανὸς νικηταὶ τροπαιοῦχοι μέγιστοι **L III 434**
 αἰσέβαστοι αὐγουστοὶ Κυρίλλω ἐπισκόπῳ. Μέλει πλείστον θεοσεβείας ἡμῖν, δι' ἣν οἱ **M III 1109**
 πλημμελοῦντες ἀξιοῦνται συγγνώμης, οὐ μὴν εὐδόκιμον [τὸ δεῖσθαι συγγνώμης] τοῖς ἐπαι-
 νείσθαι παρ' ἡμῶν ὀφείλουσι καὶ διὰ τὴν σεπτὴν μάλιστα τιμᾶσθαι θρησκείαν. τοὺς δὲ 5
 ἱερέας χρή καὶ ἀπὸ τῆς τῶν ἡθῶν χρηστότητος καὶ ἀπὸ τῆς περὶ τὴν πίστιν ἀκριβείας
 θαυμάζεσθαι καὶ τὴν ἀπλότητα τοῦ βίου διὰ παντὸς ἐπιδεικνύναι γινώσκειν τε ὡς τὴν
 ἐκάστου πράγματος φύσιν καὶ τοὺς περὶ τὴν εὐσεβείαν μάλιστα λόγους μᾶλλον ἢ εὖροι
 2 Ζήτησις ἥπερ αὐθάδεια. καὶ γὰρ ἐξ ἀρχῆς ἡμῖν αὐτοὺς οὐκ ἀπειλή τινος δυναστεύοντος
 ἢ δυναστεύειν νομίζοντος, ἀλλ' ἢ τῶν ἀγίων πατέρων καὶ τῆς ἱερᾶς συνόδου βουλή κατε- 10
 στήσατο, καὶ παντὶ δῆλον ὡς ἡ θρησκεία τὸ βέβαιον οὐκ ἂν ἐκ κελεύσεως σχοίῃ μᾶλλον
 ἢ συναιρέσεως. νῦν οὖν ἡμᾶς ἡ σὴ θεοσεβεία διδάσκει τί δήποτε ἡμῶν, οἷς τοσοῦτον
 οἶσθα μέλειν αἰεὶ εὐσεβείας, ὑπεριδὼν, ὑπεριδὼν δὲ καὶ τῶν ἀπανταχοῦ ἱερέων, οὓς
 συλλεχθέντας ἦν ἄμεινον λῦσαι τὴν ἀμφισβήτησιν, ταραχὴν τὸ γε ἐπὶ σαυτῷ καὶ χωρι-
 σμὸν ταῖς ἐκκλησίαις ἐμβέβληκας, ὡς δὴ τοῖς ὑπὲρ εὐσεβείας λόγοις θρασυτέρας ὁρμῆς 15
 πρεπούσης μᾶλλον ἢ ἀκριβείας καὶ παρ' ἡμῖν αὐτοῖς οὐκ ἐμμελείας πλέον ἰσχυρούσης ἢ
 θράσους καὶ ποικιλίας μᾶλλον ἡμῖν ἥπερ ἀπλότητος ἀρεσκούσης. καὶ μὴν οὐχ οὕτως
 ἡμῶν τὴν πολλὴν ὠμόμεθα τιμὴν παρὰ τῆς σῆς θεοσεβείας δεχθήσεσθαι οὐδὲ ὥσπερ οὐχὶ
 3 καὶ ἀγανακτεῖν εἰδόντων ἡμῶν πάντα συνταραχθήσεσθαι· νῦν δὲ μελήσει ἡμῖν τῆς ἱερᾶς
 γαλήνης. πάντα δὲ ἴσθι συγκινήσας οὐχ' ὡς ἐχρῆν, καὶ θαυμαστὸν οὐδὲν τὸ 20
 μέτρον ἐκβεβηκότα μὴ μέχρι τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τῶν συνιερέων στήσαι τὴν ἐπιχείρησιν,
 ἀλλὰ καὶ περὶ ἡμῶν αὐτῶν πιστεῦσαι τῆς ἡμετέρας τι εὐσεβείας ἀνάξιον. ἡ τίνα εἶχε
 λόγον ἕτερα μὲν πρὸς ἡμᾶς καὶ τὴν εὐσεβεστάτην αὐγουσταν Εὐδοκίαν τὴν ἐμὴν σύμβιον **nr. 7**
 ἐπιστέλλειν, ἕτερα δὲ πρὸς τὴν ἐμὴν ἀδελφὴν τὴν εὐσεβεστάτην αὐγουσταν Πουλχερίαν; **nr. 149**
 ἡ διχονοεῖν ἡμᾶς ὠήθης ἢ διχονοήσκειν ἡλπισας ἐκ τῶν τῆς σῆς θεοσεβείας γραμμάτων. 25
 τοῦτο δὲ καὶ γεγονός, εἴπερ οὕτως εἶχεν, ἐκ περιεργίας εἰδέναι τὸν οὕτω πόρρωθεν ὄντα παντε-

8 VM, P [= bk], S, D [= mn], A, WRA¹ A^c

inser. deest VMPWA¹ ἴσον σάκρασ [σάκρας ἀποσταλείσης D] παρὰ τοῦ εὐσεβεστάτου ἡμῶν βασιλέως
 θεοδοσίου πρὸς κύριλλον ἐπίσκοπον ἀλεξανδρείας SD σάκρα ἀποσταλεῖσα τῷ δσιωτάτῳ κυρίλλῳ A του
 βασιλεως θεοδοσίου ἐπιστολὴ πρὸς κύριλλον R

ἡ V ζ SD 2—3 αυτοκράτορες — ἐπισκόπῳ DARA¹ θεοδόσιος ἐνδοξος θριαμβευτὴς αἰαυγουστος κυ-
 ρίλλῳ ἐπισκόπῳ VMPW om. S 3 μέλλει VPSD θεοσεβείας SDARA¹ ἐν ἄλλῳ φιλοσοφίας A¹ φιλοσο-
 φίας VMPW 4 εὐδόκιμον SDARA¹ εὐδαιμον VMPW τὸ δεῖσθαι συγγνώμης VMPWA¹ om. SDARA¹
 4/5 τοὺς — ὀφείλοντας P ἡμῖν R 5 σεπτὴν VMPWA¹ om. SDARA¹ 7 τοῦ βίου διὰ παν-
 τὸς ἐπιδεικνύναι [ἐπιδεικνύνειν V] VMPWA¹ διὰ παντὸς ἐπιδεικνύναι τοῦ βίου SR διὰ παντὸς ἐπιδείκνυ-
 σθαι τοῦ βίου DA 8 τὴν εὐσεβείαν SDARA¹ τῆς εὐσεβείας VMPW 9 αὐτοὺς SDARA¹ αὐτοῖς
 VMPW 10 δυναστεύειν om. R 11 καὶ VMPWA¹ καίπερ SR καίτοι DA δῆλον
 παντὶ M παντὶ τῷ A ἢ om. VMPWR οὐκ ἂν om. S 11/12 σχοίῃ μᾶλλον ἢ SDARA¹
 ἔχει μᾶλλον δὲ ἐκ A ἔχει ἢ μᾶλλον VMPW 12 συναιρέσεως SAA¹ συνέσεως VMPWDR ἡμᾶς
 om. A οἷς VMPWRA¹ οἷ S οὖς DA 13 οἶσθα μέλειν VMPW οἶσθα μὲν DAA¹ ἡσθημεν S
 οἶσθα R αἰεὶ SDARA¹ om. VMPW εὐσεβεῖς DA ὑπεριδὼν ὑπεριδὼν δὲ VMPW ὑπεριδὼν
 SDARA¹ ὑπεριδὼν δὲ AR πανταχοῦ DA 14 συναφθέντας A ἄμεινον ἦν M τῷ W
 σὲ αὐτῷ R 14/15 χωρισμὸν SDARA¹ om. VMPW 15 ὁργῆς A 16 προσοῦσης S αὐτοῖς
 SDARA¹ om. VMPW 17 μᾶλλον VMPW καὶ μᾶλλον τούτων SDARA¹ ἥπερ ἀπλότητος ἀρεσ-
 κούσης SDARA¹ ἀρκούσης ἥπερ ἀπλότητος VMPW 18 δειχθήσεσθαι SR 18/19 οὐδὲ — συν-
 ταραχθήσεσθαι om. R οὐχὶ καὶ MPW καὶ VA om. SD 19 πάντας A 20 οὐχ' ὡς ἐχρῆν
 SDARA¹ ὡς οὐκ ἐχρῆν VMPWR οὐδὲν SDARA¹ οὐδὲν ἐν τούτοις VMPW 21 τῶν τῆς ἐκκλησίας
 SRA¹ τῆς ἐκκλησίας DA καὶ τῶν om. R συνιερέων SDARA¹ ἱερέων VMPW τὰ τῆς
 ἐπιχειρήσεως P 22 τῆς ἡμετέρας τι SDARA¹ τι τῆς ἡμετέρας VMPW τίνα μὲν V 25 ἡ
 SDARA¹ εἰ μὴ VMPW ὠήθη R ἔλπισας R 26 καὶ om. W γεγονώς D περιεργίας WR

M III 1112 λῶς ἐστὶν ἐπίμογον, καὶ μὴ γεγονὸς ποιῆσαι βούλεσθαι παντὸς μᾶλλον ἢ ἱερέως. ὁρμῆς
 μέντοι μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς προθέσεως τὰ τε τῶν ἐκκλησιῶν τὰ τε τῶν βασιλέων μέλη χωρίζειν
 LIII 435 4 βούλεσθαι ὡς οὐκ οὔσης ἀφορμῆς ἑτέρας εὐδοκίμησεως. ὡς ἂν οὖν εἰδείης ὅποιον
 τὸ ἡμέτερον, καὶ τὰς ἐκκλησίας ἴσθι καὶ τὴν βασιλείαν ἠνώσθαι καὶ ἔτι μᾶλλον κελευόντων
 ἡμῶν ἐνωθήσεσθαι σὺν τῇ τοῦ σωτῆρος προνοίᾳ θεοῦ καὶ δεδοσθαι τῇ σῇ θεοσεβείᾳ 5
 συγγνώμην, ὡς ἂν μὴ πρόφασις εἴη μηδὲ λέγειν δύναο διὰ τοὺς ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας ἐγ-
 κεκλήσθαι λόγους. γυμνασθῆναι γὰρ τούτους ἐπὶ τῆς ἱερᾶς συνόδου βουλόμεθα καὶ
 κρατεῖν ὡς ἂν καλῶς ἔχειν δόξειεν, εἴτε μεταλαμβάνοιεν συγγνώμης εἴτε μὴ παρὰ τῶν
 πατέρων οἱ νικηθέντες. ἡμεῖς μέντοι γε συνταράσσεσθαι τὰς πόλεις καὶ τὰς ἐκκλησίας
 οὐκ ἀνεξόμεθα οὔτε μὴν ἀνεξετάστους ἡμῖν τοὺς λόγους, ὧν κριτὰς προκαθίσαι δεῖ τοὺς 10
 τῆς ἀπανταχοῦ προεστῶτας ἱερωσύνης καὶ δι' ὧν ἡμεῖς ἐγκρατέστεροι τῆς ἀληθινῆς δόξης
 ἐσμέν τε καὶ ἐσόμεθα. πάντως δὲ οὐδεὶς ὅτι καὶ μικρὸν μέτεστι πολιτείας ἀξίας
 παρρησιάζεσθαι ἢ τῆς κατὰ τὴν εὐσέβειαν πεποιθήσεως, τὴν τοιαύτην ἀποφυγεῖν αἰρήσεται
 κρίσιν, ἐπεὶ μηδὲ βουλευθέντι τοῦτο ἐξέσται, τῆς ἡμετέρας θειότητος ἐπαινούσης μὲν
 ἀναγκαίως τοὺς ἐπὶ προθυμίᾳ θαρροῦντας ἐλθεῖν ἐπὶ τὴν τοιαύτην ἐξέτασιν, οὐκ ἀνεξο- 15
 μένης δὲ εἴ τις κελεύειν μᾶλλον ἢ συμβουλεύειν καὶ συμβουλεύεσθαι περὶ τῶν τοιούτων
 5 ἐθέλοι. ὥστε ἥκειν δεῖ σου τὴν εὐλάβειαν κατὰ τὸν χρόνον ὃν τὰ ἕτερα δηλοῖ γράμματα
 ep. 25 πρὸς ἅπαντας ἀπεσταλμένα τοὺς τῶν μητροπόλεων ἐπισκόπους, καὶ τὴν παρ' ἡμῶν σχέσιν
 μὴ ἄλλως ἀνακτήσασθαι προσδοκᾶν, εἰ μὴ πᾶν μὲν λυπηρὸν καὶ ταραχώδες παύσειας, ἐπὶ
 δὲ τὴν τῶν ζητουμένων ἔρευναν ἐλθοῖς ἐθέλοντί. καὶ γὰρ ἂν οὕτως δόξιας οὔτε 20
 οἰκεία πεπληγμένος λύπη οὔτε τινὶ δυσμεναίνων παρὰ τὸ προσῆκον τὰ τε ἤδη γεγονότα
 σκληρῶς μὲν καὶ παραλόγως, ὅμως δὲ ὑπὲρ δόξης πεποιηκέναι καὶ τὰ ἐξῆς ἐνδίκως ἐθέλιν
 οὐ γὰρ ἑτέρως ἂν ἐθέλοντος ἀνεξόμεθα.

VM, P [= hk], S, D [= mn], AWRAL^c

1—3 παντὸς — βούλεσθαι om. PSDARAL^c 2 μέλη M^c μέλλει W μέλλειν V 3 εἰδείη S
 εἰδῆς D 4 κελευόντων VMPWDAL^c καὶ λεγόντων SKAL^c 5 τοῦ ὁρᾶ προνοία SRA^c τοῦ ὁρᾶ
 ἡμῶν προνοία DA προνοία τοῦ ὁρᾶ VMW προνοία P τοῦ θεοῦ P om. R δεδοσθαι δὲ P
 6 μήτε SDAR τῆς εὐσεβείας S εὐσεβείας DAR *pietatis* AL^c τῆς ἐκκλησίας VMPW 6/7 ἐγκεκλή-
 σθαι VMW ἐκεκλήσθαι R *excluderis* AL^c 8 ἔχειν καλῶς SK δείξειεν D μεταλαμβάνειεν S
 καὶ μὴ SDAR 9 κινηθέντες P γε om. SDAR συνταράττεσθαι MPWR τοὺς ἐκκλησίας A
 10 οὐδε R ἡμῖν SDARAL^c εἶναι VMPW 11 καὶ δι' SDARAL^c δι' VMPW 12 ὅτω MWSDRAL^c
 οὕτω VPAA^c καὶ V DARAL^c καὶ MPWSAL^c μέτεστι SDA^c μέτεστιν αὐτῷ VA ἐστὶ MPW πρόσσεσι K
 πολιτείας VSDARAL^c τὰς αἰτίας MPW 12/13 ἀξίας παρρησιάζεσθαι *scripsi* ἀξίος [ἀξίως MW] παρρησιάζε-
 σθαι VSDARAL^c παρρησιάζεσθαι ἀξίως P 13 ἢ τῆς MPWSRAL^c εἰ τις VDA τῆς M^c τὴν εὐσέβειαν
 πεποιθήσεως MPWA^c τὴν πεποιθήσιν SDA^c τὴν πεφοίτησιν R πεποιθήσιν V τὴν τοιάνδε DAR τέ
 τοιάνδε S ἀποφεύγειν R 14 μὴ MPW βουλευθέντος S τούτω P 14/15 ἐπαινούσης — ἐξέτασιν
 om. SDARAL^c 15 ὑπὸ M ex corr. προθυμία W προθυμίας VMP 15/16 ἀνεξομένης VMPW ἀνεχομένης
 SDARAL^c 16 δὲ om. SDARAL^c ἥτις SDAKAL^c κελεύει SDAR συμβουλεύει D καὶ SDAWR ἢ
 VMPAL^c 17 ἐθέλει DAR ὥστε καὶ SD ὧν P ἕτερα] ἡμέτερα W συγγράμματα S 18 πάντα
 SDAR τῶν om. M 19 ὅλως S ὅλλως R μὲν SDAKAL^c om. VMPW 20 ἐλθῆς SDAR ἐθελοντήσ
 SDAR ἂν om. R 21 οὐτε] αὐδὲ D τι S παρὰ τὸ προσῆκον om. S τε] δὲ R
 22 παρὰ λόγον A 22/23 ὅμως — ἀνεξόμεθα om. W *spatio relicto* 22 ὅμως VAR ὅλως MPSDAL^c
 τέ h τό Mk ἐθέλιν ἐνδίκως VMP 23 οὐ γὰρ ἑτέρως ἂν V οὐ γὰρ ἂν ἑτέρως SDA οὐ γὰρ ἑτέρως R
 ὅπερ ἂν MI^c θέλοντας S

- ἀγιότης γεγράφηκεν. πάντα τὰ δίκτυα τῆς δολερᾶς προσομιλίας ἐγύμνωσας καὶ οὕτως τὴν πίστιν ὠχύρωσας, ὥς μὴ δύνασθαι τὴν καρδίαν τῶν τῷ Χριστῷ καὶ θεῷ ἡμῶν πιστευ-
 4 ὄντων εἰς ἕτερον ἐλकुσθῆναι μέρος. μέγας οὗτός ἐστι τῆς ἡμετέρας πίστεως θρίαμβος τὸ καὶ ἀποδείξαι τὰ ἡμέτερα οὕτως ἰσχυρῶς καὶ νενικηκέναι τὰ ἐναντία διὰ τῆς τῶν θείων γραφῶν μαρτυρίας. τί λοιπὸν διαπράζεται ἢ ποῦ ἑαυτὸν ἐκείνος περιστρέψει; ὅς γενόμε- 5 νος ἑραστής ἀσεβοῦς νεωτερισμοῦ, ὥς ἐβούλετο ταῖς ἑαυτοῦ μάλλον ἐννοίαις δουλεύειν ἢ τῷ Χριστῷ, τὸν ἐμπιστευθέντα ἑαυτῷ δῆμον βλάψαι ἠθέλησε τῷ τῆς ἰδίας προσομιλίας
 Tit. 3, 9 δηλητηρίῳ, δέον καὶ ἀναγνῶναι τοῦτο καὶ κατέχειν ὅτι τὰ μάταια ζητήματα καὶ μὴ προκόπ-
 5 ἄλλ' ὅμως εἰς κρημνοὺς αὐτὸν ἐπειγόμενον, μάλλον δὲ ἤδη ἐν αὐτῷ τῷ κρημνῷ ὅθεν 10 πεσεῖται, διάγοντα, εἴ γε δυνάμεθα, ἀνακαλεῖσθαι ὀφείλομεν, μὴ τὴν πτῶσιν αὐτοῦ τῷ μὴ βοηθεῖν προσωθήσωμεν. ὁ Χριστὸς ὁ θεὸς ἡμῶν, ὣς ἐπάγεται Ζήτησις περὶ τῆς ἰδίας
 Lc. 15, 4, 5 γεννήσεως, ἐδίδαξεν ἡμᾶς κάμνειν ὑπὲρ προβάτου ἐνός, θέλων καὶ διὰ τῶν ἰδίων ὤμων ἀνακαλεῖσθαι, μὴ ἐκκέηται τῷ λύκῳ εἰς ἀρπαγὴν· εἶτα ὁ διδάξας ἡμᾶς οὕτως δραμεῖν ὑπὲρ σωτηρίας προβάτου ἐνός, πῶς ἄρα ἡμᾶς κάμνειν βούλεται ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ τῶν προβάτων 15 ποιμένος; ὅς τῆς προσηγορίας ταύτης καὶ τοῦ ἐπαγγέλματος ἐπιλεησμένος αὐτὸς ἑαυτὸν εἰς ἀρπαγὴν λύκου μετήλλαξεν, ἐπιθυμῶν ἀπολέσαι τὴν ἀγέλην ἣν αὐτὸς ὤφειλε συντηρῆσαι.
 6 τοῦτον οὖν ἡμεῖς ἀπὸ τῆς περικλείσεως τῶν ἁμῶν ἀποκινήσαι ὀφείλομεν, ἂν μὴ αὐτόν,
 Ez. 32, 11 ὥς θέλομεν, διορθωσώμεθα. εἴη ἔτι συγγνώμης ἐλπίς διορθούμενῳ· θέλομεν γὰρ ἵνα ὑποστρέψῃ καὶ Ζήσῃ, εἰ μὴ αὐτὸς τὴν Ζωὴν τῶν ἐμπεπιστευμένων ἑαυτῷ ἀπολέσειεν· 20 εἴη δὲ τις φανερά ἀπόφασις κατ' αὐτοῦ ἐμμένοντος. ἐκκοπτόν γὰρ τὸ τοιοῦτον τραῦμα,
 cf. Mt. 5, 29 δι' οὗ οὐχ ἔν μέλος βλάπτεται, ἀλλὰ πᾶν τὸ σῶμα τῆς ἐκκλησίας τιτρώσκεται. τί γὰρ ποιεῖ μετὰ τῶν ἀλλήλοις ὁμονοούντων, ὅς μόνος ἑαυτῷ φρονεῖν δοκῶν ἀπὸ τῆς ἡμετέρας
 L III 350 διχονοεῖ πίστεως; ὅθεν μενέτωσαν ἐν τῇ κοινωνίᾳ οὓς αὐτὸς ἀντιλέγοντας αὐτῷ ἀπε-
 κίνησε τῆς κοινωνίας, καὶ γινωσκέτω ὅτι αὐτὸς τὴν ἡμετέραν κοινωνίαν ἔχειν οὐ δύναται, 25 ἂν ἐν ταύτῃ τῇ τῆς διαστροφῆς ὁδῷ παραμείνῃ ἐναντιούμενος τῇ ἀποστολικῇ διδαχῇ.
 7 συναφθείσης σοι ταῖν τῆς αὐθεντίας τοῦ ἡμετέρου θρόνου, τῇ ἡμετέρᾳ διαδοχῇ χρη-
 VM, P [= hk], S, D [= mn], AWAΛΛΑΛ
 1 δολερᾶς SDA δολίας VMPW 2 τῷ om. P καὶ om. M τῷ P 3 ἐστὶ om. A
 ὁ θρίαμβος P 4 τὸ καὶ DA [= Λ] τὸ VMPSW καὶ SDA [= Λ] καὶ οὕτως VMPW 5 μαρ-
 τυρίας ἐδείχθη DA ποῦ λοιπὸν W αὐτόν V περιστρέψει VMPW περιτάγγοι SDA *circumferat* Λ
 6 ἀσεβοῦς om. P ὡς VDA [= Λ] ὅς MPSW μάλλον ταῖς ἑαυτοῦ VMPW δουλεύων D
 7 ἢ τῷ $\chi\omega$ MPW [= Λ] ὤφθη ἑαυτῷ ἢ [μάλλον ἢ Λ] τῷ $\chi\omega$ ἐξακολουθῶν καὶ VSDA αὐτῷ PDA
 ἠθέλησε VMPW [= Λ] ἐσπούδασε SDA 8 ἀναγνόντι W τοῦτον DA τὰ om. A τὸ S
 8/9 προκόπτοντα εἰς ὑγίειαν VMPW εἰς ὑγίαν προκόπτοντα SDA 10 αὐτοὺς V om. D ἐπεισα-
 γόμενον SD ἐπιγενόμενον A ἐν om. S 11/12 μὴ — προσωθήσωμεν om. M τῷ μὴ βοηθεῖν
 VS [= Λ] τῷ βοηθεῖν PDW τοῦ βοηθεῖν A προσωθήσωμεν DA προσωθίσωμεν W ὡς ἐπαγγέ-
 λεται A 13 γενέσεως Λ περὶ P θέλειν S καὶ om. P ὤμων om. W *spatio relicto* ἡμῶν DA
 14 ἀνακεῖσθαι S καὶ μὴ M ὡς μὴ D δραμεῖν VMPW τρέχειν SDA 15 ὅπως A
 πόσον SD τῶν om. P 16 ὅσον S τοῦ om. MW αὐτόν ἑαυτόν D 17 ἀρπαγὴν
 λύκου MPW [= Λ] ἀρπαγα λύκον VS^{mcort} A ἀρπαγμα λύκον D μετήλλαξεν VMPW μετέβαλεν SDA
 μάλλον ὤφειλε S 18 καὶ ἡμεῖς S περικλείσεως VMPW μάνδρας SDA τὸν αὐτόν S ἑαυ-
 τὸν DA 19 ἐθέλομεν A διορθωσώμεθα VMP [= Λ] διορθωσώμεθα W σπουδάσωμεν διορθώσα-
 σθαι S σπουδάσῃ διορθώσασθαι DA εἴη Λ ἢ εἰ MPW εἰ VSDA διορθούμενῳ MPW *corrigenti*
 Λ διορθωθησομένῳ [διορθωθησομένου S] δυνήσεται περιλείπεσθαι VSDA 20 ἐπιστρέψῃ P τῶν
 ἐμπεπιστευμένων τὴν ζωὴν S αὐτῷ PDA 21 εἴη VMPW ἔσται SDA 22 διατιτρώ-
 σκεται V 23 ὅς VMPW [= Λ] ὁ SDA ἑαυτόν S φρονεῖν δοκῶν VMPW δοκῶν φρονεῖν
 ἄριστα SDA καὶ ἀπὸ DA 24 διχονοεῖ VMPW [= Λ] διχονοῶν SDA μενέτωσαν ἐν τῇ κοινωνίᾳ
 VMPW [= Λ] μένειν ἑαυτοὺς πάντες ἐν τῇ ἡμετέρᾳ κοινωνίᾳ εἰδέτωσαν [ιδέτωσαν SD] SDA 25 κοινωνίας
 ὡς ἐνόμισε SDA γινωσκέτω VMPW [= Λ] γινωσκέτωσαν SD om. A δυνήσεται VMPW 26 ἐν om.
 SDA διαμείνῃ S διατάξει S 27 ταῖν σοι M καὶ τῇ SDA διαδοχῇ MW [= Λ]
 δοχῇ P τοῦ τόπου διαδοχῇ ἐπ' ἐξουσία VSDA

σάμενος ταύτην ἐκβιάσεις ἀκριβεί στερρότητι τὴν ἀπόφασιν ἵνα ἡ ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀριθμουμένων ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ὑπομνήσεως ταύτης τὰ κακὰ κηρύγματα ἑαυτοῦ ἐγγράφῳ ὁμολογίαι ἀθετήσῃ καὶ ἑαυτὸν διαβεβαιώσῃται ταύτην κατέχειν τὴν πίστιν περὶ τῆς M III 1021 γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἦν καὶ ἡ Ῥωμαίων καὶ ἡ τῆς σῆς ἀγιότητος ἐκκλησία καὶ ἡ καθόλου καθοσίωσις κατέχει, ἡ ἐὰν μὴ τοῦτο ποιήσῃ, εὐθὺς ἡ σὴ ἀγιότης 6 ἐκείνης τῆς ἐκκλησίας προνοησομένη μάθῃ αὐτὸν παντὶ τρόπῳ ἀπὸ τοῦ ἡμετέρου σωματίου ἀποκινήτεον, ὅς οὔτε τῶν θεραπευόντων ἴασιν ἠθέλησε καταδέξασθαι καὶ εἰς ἀπώλειαν αὐτοῦ τε καὶ πάντων τῶν αὐτῷ ἐμπεπιστευμένων καθὼς λοιμώδης ἠπείχθη.

8 Τὰ δὲ αὐτὰ ἐγράψαμεν πρὸς τοὺς ἀγίους ἀδελφοὺς καὶ συνεπισκόπους ἡμῶν Ἰωάννην Ῥούφον Ἰουβενάλιον καὶ Φλαβιανόν, ἵνα φανερὰ ᾖ ἡ περὶ αὐτοῦ ἡμῶν, μᾶλλον δὲ ἡ τοῦ 10 Χριστοῦ ἡμῶν θεία ἀπόφασις.

10 = S 16 A 7. Latina epistula extat in Collectionibus Turonensi [A'], Casinensi [A'], Veronensi [A'], Frisingensi [A'], Vaticana [A'], edita est uol. II p. 7—12

1 Τῷ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ Νεστορίῳ Κελεστίνος. Ἐφ' ἡμέρας τινὰς τῆς ζωῆς ἡμῶν L III 354 μετὰ τὸ ἀνόσιον καὶ πολλάκις κατακριθὲν δόγμα Πελαγίου καὶ Κελεστίου ἡ καθολικὴ πίστις M III 1025 εἰρήνευσεν, ὅποτε ἐκείνους μετὰ τῶν ἐπομένων τῇ δόξῃ αὐτῶν ἢ τε Ἀνατολὴ καὶ ἡ Δύσις 18 ἀκοντίῳ συμφωνούσης ἀποφάσεως ἔπληξεν. αὐτίκα ὁ τῆς ἀγίας μνήμης Ἀττικὸς ὁ διδάσκαλος τῆς καθολικῆς πίστεως καὶ ἀληθῶς τοῦ μακαρίου Ἰωάννου καὶ εἰς ταῦτα διάδοχος οὕτως ἐκείνους ἐδίωξεν ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ βασιλέως, ὥστε αὐτοῖς μὴδὲ τοῦ ἐκεῖ ἐστάναι ἀνεσιν συγχωρηθῆναι. ἔσχεν ἡμᾶς μετὰ τὴν ἐκείνου ἔξοδον οὐχ ἡ τυχούσα φροντίς ἐκδεχομένους 20 πότερον ὁ ἐκείνον διαδεξιόμενος εἴη αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν πίστιν διάδοχος, ἐπειδὴ δυσχερές ἐστίν ἐκτείνεσθαι τὰ καλὰ· πολλάκις γὰρ ἑαυτὰς ἀμοιβαδὸν αἱ ἐναντιότητες διαδέχονται. ἀλλ' ἐσχήκαμεν μετ' ἐκείνον· τὸν μέλλοντα ἡμᾶς ταχέως καταλιπεῖν τὸν ἅγιον Σισίνιον εὐδοκίμησαντα ἐπὶ τε ἀπλότῃ καὶ ἀγιότητι κοινωνόν, αὐτὴν τὴν πίστιν ἦν εὔρε, κηρύττοντα. 21 ἀνεγνώκει δηλαδὴ ἡ ἀπλὴ ἐκείνη εὐλάβεια καὶ εὐλαβῆς ἀπλότης δεῖν μᾶλλον φοβεῖσθαι ἢ Rom. 11, 20

VM, P [= bk], S, D [= mn], AWA'Λ'Λ'Λ'Λ'

1 ἵνα om. P ἡ VMPW [= Λ] εἰ μὴ SDA ἡμερῶν δέκα M 2 τῆς ὑπομνήσεως VMPW [= Λ] τῆς κατὰ τὴν ὑπόμνησιν ταύτην SDA 3 ὁμολογία ἀθετήσῃ VMPW ἀναθεματίσει SA] ὁμολογία SDA 4 γενέσεως A τοῦ om. W χῦ τοῦ θῦ VPW [= Λ'Λ'] χῦ καὶ θῦ SDA [= Λ'] ἡ τῆς Ῥωμαίων DA 4/5 ἐκκλησία om. S 5 καθοσίωσις VMPW [= Λ] θρησκεία SDA κατέχει VMPW [= Λ] κηρύττει SDA ἡ — ποιήσῃ VMPW [= Λ] om. SDA 6 προνοησομένη Λ προνοησαμένη VMPW ποιήσῃται πρόνοιαν καὶ SDA αὐτὸν VMPW ἑαυτὸν SDA ἀπὸ om. SDA 7 ἀποκινήτεον VMPW ἀποκινήτεον τυγχάνειν SDA τὴν τῶν SD δέξασθαι S 8 αὐτοῦ VMPW ἑαυτοῦ SD καθ' ἑαυτοῦ A πεπιστευμένων VMPW καθὼς [καθὰ MP] λοιμώδης MPW male pestifer Λ δυστρόπως καὶ ὡς [οἷα A] λοιμώδης νόσος SDA οἷα λοιμώδης νόσος V ἠπείχθη MP [= Λ] ὑπείχθη W ἠπείχθη δραπεῖν διὰ παντὸς τοῦ τῆς ἐκκλησίας σώματος ἐλαυνόμενος VSDA 9—11 Τὰ — ἀπόφασις VMPW [= Λ] om. SDA

10 VM, P [= bk], S, D [= mn], AWA'Λ'Λ'Λ'Λ'

inscr. deest in VMPW τοῦ αὐτοῦ πρὸς νεστόριον SA τοῦ αὐτοῦ κελεστίνου πρὸς νεστόριον D 7 VMP 15 S 16 D

14 Τῷ — κελεστίνος VMPW [= Λ'Λ'] τῷ ἀγιωτάτῳ ἀδελφῷ νεστορίῳ κελεστίνος ἐν κυρίῳ χαίρειν D om. SA 15 τὸ τὸ W καὶ om. W καὶ om. M κελεστίνου MSAW, corr. S 16 ἠρεύνῃσεν P αὐτῶν τῇ δόξῃ P καὶ δύσις MA 17 συμφωνούντων S 19 ἐκεῖνος VMP om. A αὐτοῦς MPSW μήτε VDA μὴ MPW 20 ἐκείνου om. S ἐκδεχομένους om. VMPW 21 διαδεξιόμενος D διαδεξιόμενος VMPSAW 22 αἱ om. P 23 ταχέως om. MA διαδέχεσθαι MA γρ καταλιπεῖν m in mg. σισίνιον MD 24 τε τῇ V αὐτὸν P 25—78, 1 ἀνεγνώκει — Ζητεῖν om. W spatio relicto 25 γὰρ δηλαδὴ M ἡ ἀπλὴ ἐκείνη VA ἐκείνη ἡ ἀπλὴ MPD εὐλάβεια VMFA εὐσέβεια SD εὐλαβῆς VMFA ἡ εὐσεβῆς SD δεῖ P

- Sir. 3, 22 ἰδίας συνέσεως βάθος ζητεῖν, καὶ ἀλλαχοῦ· μὴ δεῖν ἀνερυνᾶν τὰ βαθύτερα, καὶ πάλιν· εἴ
 Gal. 1, 8 2 τις ἄλλο κηρύξειεν παρ' ὃ ἐκηρύξαμεν, ἀνάθεμα εἴη. ἀλλὰ καὶ τούτου ἐκ τοῦ κόσμου
 μεθισταμένου, ὡς ἡ ἡμετέρα φροντίς ἐπὶ τοσοῦτον ἑαυτὴν ἐξέτεινεν, ἐφ' ὅσον ὁ κύριος
 ἐπέτρεψεν, ἔχαροποίησεν ἡμῶν τὴν ψυχὴν ἡ διήγησις τῶν ἐρχομένων ἀγγέλων, ἣν εὐθέως
 ἐβεβαίωσεν ἡ τῶν ἡμετέρων κοινωνῶν ἀναφορὰ τῶν παραγενομένων τῇ σῇ χειροτονίᾳ, 5
 οἵτινες τοσοῦτόν σοι ἐμαρτύρησαν ὅσον ἐχρῆν τῷ ἀλλαχόθεν ἐπιλεχθέντι. μετὰ τοσαύτης
 πρότερον ὑπολήψεως ἔζησας, ὥστε καὶ ἐφθόνησε τοῖς σοῖς ἀλλοτρία πόλεις· μετὰ τοσαύτης
 δὲ νῦν ἀτοπίας φευκτέον σεαυτὸν παρεσκεύασας, ὡς τοὺς σοὺς ἐν ἀλλοτρίοις ὁρᾶν ὅπως
 8 ἀπηλλάγησαν. πρῶτην ἐδεξάμεθα τὰς σὰς ἐπιστολάς, αἷς ἐν στενωπῇ οὐκ ἠδυνήθημεν
 ἀποκρίνασθαι· ἔδει γὰρ τὸν λόγον εἰς Ῥωμαϊκὸν μεταβληθῆναι. ὅπερ ὡς βραδέως διὰ τὴν 10
 ἀνάγκην ποιοῦμεν, ἐδεξάμεθα τοιαῦτα περὶ σοῦ γράμματα τοῦ ἀγίου ἀδελφοῦ καὶ συνεπισκόπου
 μου Κυρίλλου τοῦ δοκιμωτάτου ἱερέως διὰ τοῦ υἱοῦ μου Ποσειδωνίου τοῦ διακόνου, ἀφ'
 ὧν σφόδρα ἐλυπήθημεν ἀπολωλέναι τῶν περὶ σοῦ ἀνεγκόντων τὴν μαρτυρίαν. καλὰς
 γὰρ σου τὰς ἀρχὰς κακῇ, ὡς ὁρῶμεν, ἀπόβασις διεδέξατο, καλὰς φημί ἀρχὰς τὰς παρ'
 ἡμῖν οὕτω φημισθείσας, ὡς δεῖξαι ἡμᾶς ἐν τῇ ἀποκρίσει τῇ πρὸς τὴν ἀναφορὰν τῶν 15
 ἀδελφῶν ὅπως ἡμεν κοινωνοὶ τῆς χαρᾶς· ἀλλὰ νῦν ἐννοοῦντες καὶ τὴν περὶ σοῦ μέμψιν
 τοῦ προειρημένου ἀδελφοῦ καὶ τὰς σὰς ἐπιστολάς ἐρμηνευθείσας, αἵτινες φανεράς περιέχουσι
 Gal. 4, 20 βλασφημίας, ὁρῶμεν ὅτι λεκτέον παρ' ἡμῶν τὸ ἀποστολικὸν ἐκεῖνο· ἤθελον ἀλλάξαι μου
 τὴν φωνήν, ὅτι καταισχύνομαι ἐν ὑμῖν. μᾶλλον δὲ ἥλλαξα, εἰ μὴ ἑαυτὸν ἀπὸ τοῦ
 1 Cor. 5, 13 κρηνοῦ ἀνακαλέσειεν ὁ ἀσεβὴς προσομιλητής· ἀνάγκη γάρ ἐστιν ἵνα ἀφ' ἡμῶν αὐτῶν τὸ 20
 κακόν, ὥσπερ ἐκελεύσθη, ἀποστήσωμεν.
 L III 355 4 Ἀνέγνωμεν τοίνυν τῶν ἐπιστολῶν τὸ ὕφος καὶ τὰς βίβλους τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου
 ἀνδρὸς τοῦ υἱοῦ ἡμῶν Ἀντιόχου ἀποδιδόντος ὑπεδεξάμεθα. ἐπὶ ταύταις ἀνιχνευθεὶς μὲν
 ἡμῖν καὶ εὑρεθεὶς καὶ κατασχεθεὶς, πολυλαλῆσαι τινὶ ἐξωλίσθαι, τάλῃθι τοῖς σκοτεινοῖς ἐγ-
 καλύπτων καὶ πάλιν συγχέων ἐκάτερα τῷ ὁμολογεῖν μὲν τὰ ἀρνηθέντα, ἐπιχειρεῖν δὲ 25
 ἀρνεῖσθαι τὰ ὁμολογημένα· ἐν δὲ ταῖς σαῖς ἐπιστολαῖς φανεράν ἀπόφασιν οὐχ οὕτως περὶ τῆς
 ἡμετέρας πίστεως ὡς περὶ σεαυτοῦ ἐξήνεγκας, θέλων περὶ τοῦ θεοῦ λόγου ἄλλως κηρύξει ἢ περὶ
 5 πάντων πίστις ἔχει. ἰδοὺ νῦν εἰς οἷαν καλοῦμεθα ἀπόφασιν περὶ σοῦ· ἰδοὺ οἵαί εἰσιν αἱ εὐεργεσίαι
 τῶν σῶν καινοτήτων. ἀφ' οὗ ἀγνοούμενος μὲν ἐπελέχθης, γνωσθεὶς δὲ κατηγορήθης, λοιπὸν
 Rom. 8, 26 μετὰ τοῦ τῶν ἐθνῶν διδασκάλου λεκτέον· τί γὰρ εὐξόμεθα ὡς χρή, οὐκ ἴσμεν. ἄρα οὐ ταῦτα 30
 τὰ ῥήματα ἐκείνηι τῇ ἐκκλησίᾳ πρέπει, ἥτις δεδοκιμασμένων ἐν αὐτῇ ἀνθρώπων κατε-
 φρόνησεν, ἀκολουθήσασα τῇ σῇ φήμῃ, οὐ τῇ γνώσει; ἡπατήθη ἡ ὑπόνοια τῶν καλῶς

V, P [= bk], S, D [= mn], AWΛ'Λ'Λ'Λ'Λ'

1 ἐρευνᾶν PWA καὶ DA [= Λ] om. VMPSW πλὴν P 2 κηρύξει καὶ νομοθετήσει
 V κηρύξει PDA ἔστω VMPW 3 ἑαυτὴν MSDA αὐτὴν V ἑαυτὸν PW 4 ἐπέστρεψεν M εὐθύς S
 5 ὑμετέρων VMP 6 οἱ DA σοι om. S τοσαύτης οὖν M τοσαύτης γὰρ καὶ SD 7 ὥστε]
 ὅθεν SD 8 σεαυτὸν A παρασκεύασας S 10 ῥωμαϊκὴν P ἀνεγχεῖναι P 11 ποιοῦ-
 μεν MPWS [= Λ] ἐποιοῦμεν VDA τοιαῦτα SDA [= Λ] om. VMPW παρὰ D 12 μου om. PS
 μου] ἡμῶν D τοῦ διακόνου om. A ἀφ'] δι' DA 13 ἐλυπήθη S τὴν τῶν M
 τὴν om. MPW 14 κακὴν S ἀπόβασιν S ἀπόφασιν PD 15 φανείσας A 15/16 τῇ —
 ἀδελφῶν] ἀναφορὰ τῇ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς A 16 παρὰ D 17 ἀδελφοῦ VMPW [= Λ] ἀδελφοῦ
 μου SDA ἐπιστολάς τὰς DA ἔχουσι VMPW 18 ἀναλλάξαι P 19 τὴν φωνήν μου DA
 ἡμῖν S ἐκ P 20 ἐστὶν om. S 21 ἐκελεύσθη DA [= Λ] ἐκελεύσθημεν VMPSW ἀποσπάσωμεν DA
 22 pestulatur τὰς βίβλους δις 23 ἀπεδεξάμεθα VA ἀνιχνεύθη SD 24 ἡμῖν om. P
 εὐρέθη SD καὶ κατασχεθεὶς om. S κατεσχέθη D πολυλαλῆσαι τινὶ VMPW [= Λ] πολυλα-
 λῆσαι A πολυλόγα τινα SD ἐξωλίσθαι] ἐξωλίσθαι] VPAW [= Λ] ἐξολισθάνων S ἐξολισθαι]ων D
 obliteratum in M 26 ὁμολογηθέντα P 27 σεαυτοῦ A θεοῦ] υἱοῦ M 28 περὶ πάντων P
 νῦν MPWS [= Λ] τοίνυν VDA om. Λ^u 29 καινοτήτων SDA [= Λ] καινοτήτων VMPW μὲν om. A
 κατηγορῆ A 30 τῶν om. A καθὼς W ἄρα οὐ] ἀρ' αὖν A 32 ἀκολουθήσασα DA [= Λ]
 ἀκολουθοῦσα VMPSW

- περὶ σοῦ πιστευσάντων. τίς γὰρ ἐντὸς προβατείου μαλλοῦ ἄρπαγα κεκρύφθαι λύκον Mt. 7, 15 νομίσειε; φωνή ἐστὶν αὐτοῦ τοῦ ἀποστόλου δεῖν καὶ αἱρέσεις εἶναι, ἵνα οἱ δεδοκιμασμένοι 1 Cor. 11, 19 φανεροὶ ᾤσιν. ἄνοιγέ σου τὰς ἀκοὰς καὶ τούτου τοὺς πρὸς Τιμόθεον καὶ Τίτον ἄκουε λόγους· τί ἄλλο κελεύει ἢ ἵνα τὰς βεβήλους καινότητος τῶν φωνῶν ἀποστρέφωσιν; ταῦτα 2 Tim. 2, 16 Tit. 3, 9 γὰρ εἰς ἀσέβειαν προχωρεῖ, ἅπερ αἰ ἀκάνθας καὶ τριβόλους ποιεῖ. τὸν δὲ Τιμόθεον καὶ 1 Tim. 1, 3 παρακεκληκέναι αὐτὸν φησιν, ἵνα τῇ Ἐφέσῳ παραμένων παραγγείλῃ τισὶ μὴ τις ἄλλο κηρύξῃ. πρὸ ὀφθαλμῶν μοί ἐστι τὰ ῥήματα Ἱερεμίου τοῦ προφήτου· φοβερά, φησὶν Jer. 5, 30. 31
- 6 ἐγένετο ἐπάνω τῆς γῆς· οἱ προφῆται ἀδικίαν προφητεύουσι. ταῦτα, εἶπέ μοι, ὡς ἄγνωστα σε παρέρχεται ἢ ὡς ἔγνωσμένων καταφρονεῖς; εἰ μὲν ὡς ἄγνωστά σε παρέρχεται, μὴ αἰδεσθῆς μαθεῖν τὸ ὀρθόν, ὡς οὐκ ἐφοβήθης τὸ διεστραμμένον διδάξαι· εἰ δὲ 10 ὡς ἔγνωσμένων καταφρονεῖς, νόει ὅτι ἀναπολόγητά σοι ἔσται, ὅταν ἀπο σοῦ τοῦ ἐπιτρα- Mt. 23, 24 sq. πέντος σοι ταλάντου τὸν λόγον ἐκεῖνος ἐπιζητήσῃ, ὃς δι' ἡμῶν ἀπὸ τούτου τοῦ ἀγίου δανείσματος ἑαυτοῦ αἰ κέρδος ἐκδέχεται. ὅρα οἷα τιμωρία ἐκείνον μένει τὸν κρύψαντα ὅπερ εἰλήφει, ἔτι γε μὴν τὸν ὀλόκληρον ἀποκαταστήσαντα ὅπερ εἰλήφει. ὅθεν φανερώς
- 7 πρόσεχε ὅσος καὶ οἶος ὁ κίνδυνος μὴδὲ ὅπερ ἔλαβες, ἀποδιδόναι. ἄρα σὺ τῷ δεσπότῃ 15 ἡμῶν ἑρεῖς· οὐς δέδωκάς μοι, ἐφύλαξα, ὅποτε οὕτως ἀκούομεν σχίζεσθαι εἰς μέρη τὴν Iob. 17, 12 ἐκκλησίαν αὐτοῦ; μεθ' οἷας συνειδήσεως Ζῆς, σχεδὸν ὑπὸ πάντων τῶν ἐν ταύτῃ τῇ πόλει καταλειφθεῖς; ἡνύχον αὐτοὺς τότε μάλλον γεγενῆσθαι ἀσφαλεῖς ἢ νῦν εἰσιν, ὅτε ἑαυτοῖς ἐπιζητοῦσι βοήθειαν. πόθεν σοι εἰς τοιαῦτα ζητήματα ἰθύνειν λόγους, ἅπερ ἐν- νοεῖν βλάσφημον; πόθεν ἐπισκόπῳ ταῦτα εἰς δῆμους κηρύττειν, δι' ὧν τὸ σέβας τοῦ 20 παρθενικοῦ τόκου τιτρώσκεται; οὐκ ὀφείλουσι τῆς ἀρχαίας πίστεως τὴν καθαρότητα βλάσφημοι εἰς τὸν θεὸν λόγοι διαταράξαι. τίς πώποτε οὐκ ἄξιος τοῦ ἀναθεματισθῆναι ἐκρίθη ἢ ἀφαιρῶν τι ἢ προστιθεῖς τῇ πίστει; τὰ γὰρ μεστῶς καὶ φανερώς παραδοθέντα ἡμῖν παρὰ τῶν ἀποστόλων οὔτε προσθήκην οὔτε μείωσιν ἐπιδέχεται. ἀνέγνωμεν ἐν ταῖς Apoc. 22, 18. 19 M III 1029 L III 358 26 βίβλοις ἡμῶν μήτε προστιθέναι δεῖν μήτε ἀφαιρεῖν· μεγίστη γὰρ καὶ τὸν προστιθέντα καὶ τὸν ἀφαιροῦντα τιμωρία δεσμεῖ.
- 8 Ὅθεν καυτήρα καὶ σίδηρον ἐτοιμάζομεν, ἐπειδήπερ ἐτέρως οὐκ ἐστὶ καταντλητέα τὰ τραύματα, ἅπερ ἐστὶ λοιπὸν ἀποκοπῆς ἄξια· ἴσμεν γὰρ τὰ μέγιστα ἐλαττώματα μετὰ μεί- ζονος αἰ πόνου θεραπευόμενα. ἀλλὰ μεταξύ πολλῶν ἅπερ παρὰ σοῦ ἀσεβῶς κηρυτ- τόμενα ἢ καθόλου ἀπωθεῖται ἐκκλησία, κλαίομεν μάλιστα τὸ ταῦτα τὰ ῥήματα παρὰ σοῦ 30 ἐπῆρθαι ἀπὸ τοῦ συμβόλου, ἅπερ ἡμῖν πάσης ζωῆς καὶ σωτηρίας ἐπαγγέλλεται τὴν ἐλπίδα.

V, M [u=que ad 2 νομίσειε], P [= bk], S, D [= mn], AWΛcΛcΛcΛcΛ

1 προβατείου S προβάτου V μαλλοῦ VSW ἄρπαγα κεκρύφθαι λύκον VMPW ἄρπαγα λύκον κεκρύφθαι S κεκρύφθαι λύκον ἄρπαγα DA 2 νομίσειε VMPS νομίσει W ὑποτοπάσειε A ὑποτοπάσεις D 2—p. 83, 3 φωνή — κρίσει om. M, pro his ponendo ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα τῆς τοιαύτης ἐπιστολῆς περι- εχοῦσης καὶ πῇ μὲν τὸν δυσσεβῆ νεστόριον κατονειδιζούσης πῇ δὲ καὶ πρὸς μετὰμελον προκαλούσης πρὸς τῷ τέλει διαλαμβάνει M 2 φωνῆς A 3 τούτου DA [= A] om. VPSW 4 καινότητος SDA [= A] κενότητος VPW 5 αἰ SDA [= A] ἂν VPW ποιῇ VhW 6 ἑαυτὸν P παραγγέλλῃ A 7 μου SD τὰ ῥήματα τὰ [τά διὰ τοῦ S] SA 8 προφῆται φησὶν DA 9 σοι PSD 9/10 εἰ — παρέρχεται om. A 9 μὲν om. VPSW σοι PD 10 μαθεῖν τὸ διεστραμμένον καὶ V 11 καταφρονεῖν A 13 ἑαυτοῦ VPWA [= A] ἑαυτῷ SD κέρδος αἰ V μένει ἐκείνον DA 14 ὅπερ om. V ἔτι γε — εἰλήφει om. PW μὴν καὶ D τὸν A [= A] τὸν μὴ VSD 15 προσέχετε A 6 om. PAW ἀποδιδότω S 16 ἔδωκάς A σχίζεσθαι εἰς μέρη PWSDA [= A] σφάζεσθαι καὶ σχίζεσθαι V 17 ἀπὸ VPSW τῶν om. VPW ταύτῃ VPW [= A] αὐτῇ DA om. S 18 καταληφθεῖς P τότε SDA [= A] om. VPW 19 αὐτοῖς SA τὴν βοήθειαν SD 20 εἰς δῆμους ταῦτα VP 21 τῇ — καθαρότητα SDA 22 εἰς τὸν θεὸν λόγοι SD [= A] εἰς θεολογίαν A λόγοι VPW ἀνάξιος A 23 τι om. S τί τῇ S 24 γὰρ ἐν V 25 προσθεῖναι PS προσθεῖναι VW ἀφελεῖν S καὶ om. S 27 καυστήρα A τὰ om. A 28 λοιπὸν ἐστὶν A καὶ μετὰ P 29 τοῦ πόνου DA ἀσεβῶς SDA [= A] om. VPW 29/30 ἢ — ἐκκλη- σία τὰ κηρυττόμενα διὰ σοῦ A 30 καθολικῇ SD ἀπὸ A 31 fuisse sublata A ἐπῆρθαι VPWSDA ἀπῆρθαι conit. edd. Rom. συμβόλου VPSDA διαβόλου W symbolo ab apostolis tradito A

- ὅπερ διὰ τί γίνεται, λαλοῦσιν αἱ ἐπιστολαί σου, περὶ ὧν οὐδεμία ἀμφιβολία ἐστίν, ἐπειδὴ ταύτας αὐτὸς ἀπέστειλας, ὅς οὐκ ἠβουλόμεθα ἐληλυθέναι εἰς ἡμετέρας χεῖρας, μὴ ἀναγκασθῶμεν δικάσαι περὶ τοῦ εἶδους τοῦ τηλικούτου μύσους. πασῶν τῶν διαλέξεών σου τὰς ὁδοὺς ὁ βραχὺς ἐκείνων περιέκλεισε λόγος· ἥπλωσας σεαυτὸν πλατύτερον καὶ πολλαῖς στροφαῖς περιήλθες, ὥπὲρ δὲ ὅμως διὰ διαφορῶν ὁδῶν εἰς τὸν ἀσεβῆ ὅρον ἔφθασας. ἴσμεν τί 5
- Tit. 3, 9** ἐκεῖνος διέταξεν ὁ κελεύσας φεύγειν τὰς ἑριδας καὶ τὰς μάχας τὰς περὶ τοῦ νόμου· εἰσὶ γάρ, φησίν, ἄχρηστοι καὶ μάταιοι. ὅπερ τοίνυν ἄχρηστον καὶ μάταιον κρίνεται, οὐδεὶς 9 ἀμφιβάλλει μακρὰν εἶναι ὠφελείας. τοιγαροῦν εἰ καὶ ὁ ἀδελφὸς Κύριλλος ἤδη σε διὰ δευτέρων ἐπιστολῶν μεθοδευθῆναί φησι, θέλω σε τοῦτο νοεῖν ὅτι μετὰ τὴν πρώτην καὶ δευτέραν ἐκείνου καὶ ταύτην τὴν ἡμετέραν ἐπιτίμησιν, ἣν δηλὸν ἐστὶν εἶναι λοιπὸν τρίτην, 10 παντελῶς ἀπὸ τοῦ συνεδρίου ἡμῶν καὶ τῆς τῶν Χριστιανῶν συνόδου ἀπεκλείσθης, ἔαν
- Io. 14, 6** μὴ εὐθέως τὰ κακῶς εἰρημένα διορθωθῇ, ἔαν μὴ εἰς ταύτην τὴν ὁδὸν ἐπανέλθῃς, ἣν ἑαυτὸν ὁ Χριστὸς εἶναι μαρτύρεται. κακῶς κατὰ τοῦτου ὅπλα κατ' ἀνελπιστίαν ἐκίνησας, 15
- Mt. 24, 45 sq.** ὅς ἐπάνω σε τῶν οἰκετῶν ἑαυτοῦ ὡς πιστὸν καὶ συνετὸν δοῦλον ἐπέτρεψε πρότερον καταστήναι. ἀπώλετό σοι ἡ ὑπὲρ τῆς τοιαύτης ὑπηρεσίας ἐπαγγελθεῖσα μακαριότης· οὐ 15 γὰρ μόνον τροφὴν οὐ παρέχεις ἐν καιρῷ, ἀλλὰ καὶ δηλητηρίῳ ἀναιρεῖς οὓς ἐκεῖνος τῷ
- Ps. 13, 3** ἰδίῳ αἵματι καὶ τῷ ἰδίῳ θανάτῳ ἐκέρδανε. δηλητήριον γὰρ ὑπὸ τοῖς σοῖς χεῖλεσιν ἐστὶ ταῦτα ἅπερ κατάρας καὶ πικρότητος μεστὰ καθορῶμεν, ὅποτε κατὰ τοῦ ὄντος ἡδέος
- Io. 10, 10** ἐπιχειρεῖς διαλέγεσθαι. ποῦ ἐστὶν ἡ ποιμενικὴ ἐπιμέλεια; ποιμὴν ἀγαθὸς τὴν ψυχὴν 11. 12 αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν ἰδίων προβάτων, μισθωτὸς δὲ ἐστὶν, ὅς ταῦτα τοῖς λύκοις 20 καταλιμπάνει καὶ παραδίδωσι. τί δὲ σύ, ὦ ποιμὴν, ἐνταῦθα πράξεις, ὅτε τὴν δεσποτικὴν ἀγέλην ἀντὶ λύκων αὐτὸς διασπαράττεις; εἰς ποίους λοιπὸν φραγμοὺς ἡ δεσποτικὴ ἀγέλη καταφυγεῖν δύναται, εἰ ἐντὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν περιβόλων τιτρώσκεται; ἡ
- Io. 10, 16** ποῖαι παραφυλακῇ ἀσφαλῆς ἔσται, ὅποτε σε φάσκει ἀντὶ φύλακος ἄρπαγα; καὶ ἄλλα, φησίν ὁ κύριος, ἔχω ἅπερ οὐκ ἐστὶν ἀπὸ τοῦτου τοῦ προβατεῶνος κάκεινα δεῖ με ἀγαγεῖν. 25 ἐκεῖνος ἄλλα ἐπαγγέλλεται ἀγαγεῖν, σοὶ δὲ ἅπερ εἶχες, ἀπόλλυται, εἰ καὶ τὰ μάλιστα φανερόν ἐστιν, ὅσάκις ταῦτα συμβαίνει, οὐ τὰ πρόβατα τοῖς ποιμέσιν, ἀλλὰ μᾶλλον τοῖς προβάτοις τοὺς ποιμένας ἀπόλλυσθαι. καὶ τὴν φωνὴν μου, φησίν, ἀκούσονται. διὰ τί; ἵνα γένηται μία ἀγέλη. πρὸς τὴν ἐκείνου φωνὴν μία ἀγέλη γίνεται, πρὸς δὲ τὴν σὴν 30
- 11** ἡ βλάπτεται ἡ φυγαδεύεται. σκληρόν ἐστιν ἵνα ἐπὶ σοῦ ἀρμόσῃ τὰ ῥήματα τοῦ μακαρίου 30
- M III 1032** Παύλου ἀπὸ τῶν Πράξεων τῶν ἀποστόλων· ἐγώ, φησίν, οἶδα ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν
- Act. Ap. 20, 29** ἐμὴν ἀναχώρησιν λύκοι βαρεῖς καθ' ὑμῶν, μὴ φειδόμενοι τῆς ἀγέλης· ἀφ' ὑμῶν ἀνα-
- L III 359** στήσονται ἄνθρωποι λαλοῦντες διεστραμμένα, ἵνα ἀγάγῃ τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν.

V, P [= bk], S, D [= mn], AW, H [inde a 23 — βόλων], Λ'Λ'Λ'Λ'Λ'
 2 πρὸς D 4 ἐκεῖνος A περιέκλυσε SD περιστροφῆς VA 5 διήλθες P διὰ
 om. PW τί SDA ὅτι VPW 9 θέλω A [= Λ] θέλων VPSDW νοεῖν Λ ποιεῖν VPSDAW
 11 τοῦ DA τῆς τοῦ VPSW *ab universitate collegii* Λ 12 εἰρημένα ὑπὸ σοῦ SD 14 αὐτοῦ P
 ὡς VPW ὡς περ SDA δοῦλον καὶ συνετὸν DA ἐκέλευσε D πότερον S 15 τῆς om.
 SDA 16 παρέχεις VPW [= Λ] παρέσχεος SDA 18 εἰσὶ DA ὄντως VA ἡδέως D 20 ἑαυτοῦ PW
 τῶν ἰδίων προβάτων VPW τῶν προβάτων τῶν ἰδίων S τῶν προβάτων DA 21 ὁ ποιμὴν S
 ὅτε SDA ὅτι VPW *qui* Λ 23 καταφεύγειν DSA εἰ ἢ D ἐν τοῖς τῶν ἐκκλη-
 σιαστικῶν περιβόλοις V 24 ἀσφαλῆς V om. H φάσκει postulatut πᾶσχει 25 ἃ P πρό-
 βατα ἅπερ V ἀπὸ τοῦτου τοῦ προβατεῶνος VA ἀπὸ τοῦτου τοῦ προβατῶνος D ἐκ τοῦτου τοῦ
 προβατῶνος S ἀπὸ τούτων τῶν προβάτων ὡς WH ἀπὸ τῶν προβάτων τούτων δς P 26 ἐκεῖνος —
 ἀγαγεῖν om. P ἐκεῖνος VSWH [= Λ] ὁ κῶ DA σοὶ H [= Λ] σὺ VPSDAW ἃ DA εἶχες
 V=8 PSW [= Λ] ἔχεις VDA ἀπόλλυται VPSW [= Λ] ἀπόλλυται H ἀπολλύεις D ἀπολύεις Λ
 27 ἐστὶν om. A 28 τῆς φωνῆς PDA 29 γίνονται S ἀγέλη SDAH ποίμνη PW ποίμνη εἰς ποίμνη V
 ποίμνη V γέννηται H 30 ἡ βλάπτεται SDAH [= Λ] βλάπτεται VPW [= Λ'] σκληρόν σοι Λ
 σοῦ VPWH σοὶ SDA 32 τοῦ ποιμνίου P καὶ ἀφ' H 33 ἄνδρες H ἀγάγῃ VPW
 [= Λ'] ἀπαγάγῃ SDAH [= Λ'] ἑαυτῶν SD

- ταῦτα ἡβουλόμεθα παρὰ σοῦ ἄλλοις ἢ σοὶ εἰρήσθαι· διδακτέα γὰρ ἦν παρὰ σοῦ, οὐ μαθη-
τέα σοι ἅπερ λέγομεν. τίς γὰρ φέρει διδάσκεσθαι ἐπίσκοπον ὅπως ὀφείλει εἶναι Χρι-
στιανός; ἐπιμελῶς πρόσεχε εἰς οἷαν αἵρεσιν κέκλησαι· προκαλῆ, διαβάλλη, κατηγορή.
τί τούτων ἱερεῖ πρέπει; σκληροῖς σκληρὰ ἀπόκρισις, εἴ τις ἄρα ἐστὶν ἄμυνα λόγοις τιμωρεῖσθαι
τὰ βλάσφημα. ἢ ὑπολαμβάνεις ὅτι ἡμεῖς σου φεισόμεθα, ὅποτε τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς αὐτὸς οὐ
φείδῃ; ὅς πάντας θέλεις τοὺς φθάσαντας καὶ τοὺς παρόντας καὶ τοὺς μέλλοντας ἀφαιρεῖσθαι
12 τὴν εὐεργεσίαν τῆς σωτηρίας. διώκω δηλονότι τοὺς ἐχθροὺς τοῦ καλοῦ δεσπότου μου δοῦ-
λος πιστός, ὅποτε φησὶν ὁ προφήτης τελείωι μίσει τούτους μισεῖν· ὑπομιμνήσκομαι πάλιν Ps. 138, 22
ἄλλου λαλοῦντος ἵνα μὴ φείσωμαι. τίνι ἐγὼ ἐνταῦθα προσχῶ; τίνι δὲ τιμὴν τινα φυλά- Deut. 13, 8
ξω, ὅποτε τοῦτο ὁρῶ πραττόμενον, ἵνα μοι ἀρθῇ ἡ ἀπάσης ἐλπίδος ὑπόθεσις; αὐτοῦ 10
τοῦ κυρίου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ ῥήματά ἐστιν οἷς φησὶν μὴ πατέρα μὴ μητέρα μὴ τέκνα μὴ τινα Mt. 10, 37
συγγένειαν ὀφείλιν αὐτοῦ προτιμᾶσθαι. ἔστι γὰρ πολλάκις τοιαύτη εὐσέβεια ἀφ' ἧς ἀσέ-
βεια τίκεται, ὅτε, νικώσης τῆς κατὰ σάρκα διαθέσεως, ἐκείνης τῆς ἀγάπης, ἥτις ἐστὶν ὁ 1 Ioh. 4, 16
θεός, ἡ σωματικὴ ἀγάπη προκρίνεται. δι' ἣν πολλάκις [μέν] τιμῶμέν τινας· ἀλλ' ὅτε κατ'
ἐκείνου ἐστίν, ὅς ἐστὶν αὐτὴ ἡ ἀγάπη, ἀνάγκη λοιπὸν κακεῖνας τὰς ἐννοίας ἐκβάλλεσθαι, 15
13 ὧν ὁ ἀρχηγὸς εἰς δίκην καλεῖται. ἔξυπνίσθητι ὅπερ ποτε· οὐ γὰρ λεκτέον ταύτας ἐγρη-
γόρσεις ὡς ἀπονέμεις οὐ τῇ φυλακῇ, ἀλλὰ τῇ ἀρπαγῇ. ἡβουλόμεθά σε ἐν τούτῳ ὡι
κηρύττεις, κοιμᾶσθαι καὶ ἐγρηγορεῖν ἐν τούτῳ καθ' οὗ πολεμεῖς· τί δὲ λέγω; φορητό-
τερον ἦν ἡμῖν, εἰ ἐκοιμῶ εἰς ἐκάτερον. οὐδένα ἀπώλλυες, οὐδένα ἐκέρδαινες· ἐν οὐδεμῇ Ζημία
ψυχῶν ἢ ἐκκλησία ἐστύγναζεν, ἐν οὐδενὶ κέρδει ἔχαιρεν· ἥρκει αὐτῇ εἰ τῷ ἰδίῳ νυμφίῳ 20
αὐτὴν ὡσπερ παρεῖληφεις, καὶ παρεδίδους. ἀλλὰ τί πολλοῖς ἐμβραδύνω; λέγοντος
τοῦ ἀρχιτέκτονος Παύλου, μάτην διὰ σοῦ ἐπικτισθέν τι ζητῶ, ἐν ὧι οὐχ ὁρῶ θεμέλιον. 1 Cor. 3, 10. 11
- 14 Ἀκούω βίαν ὑπομένειν τοὺς κληρικοὺς μεγίστην τοὺς καθολικῶς φρονούντας, οἷς
ἡμεῖς κοινωνοῦμεν, ὡς λέγεσθαι αὐτοὺς καὶ τῆς πόλεως ἀποκεκλείσθαι. χαίρουμεν ὅτι
τὸ ἔπαθλον τῆς ὁμολογίας ἐκέρδαναν, ἀλλὰ λυπούμεθα ὅτι ἐπίσκοπος ὁ διώκων. ὁ 25
μακάριος ἀπόστολος Παῦλος ἀπὸ διώκτου εἰς κήρυκα μετελλάγη· νῦν δὲ μέγιστον ἀσέ-
15 βημα εἰς διώκτην ἀπὸ κήρυκος μετελλάχθαι. ἀρίθμει τοὺς πάλαι αἵρετικούς, οἵτινες
τοιαύτας ζητήσεις ταῖς ἐκκλησίαις ἐπήνεγκαν. τίς πώποτε ἀπὸ τοιαύτης ἔριδος νικήσας
ἀνεχώρησεν; ἔχεις τῆς πόλεως τῆς σῆς ὑπόδειγμα· Παῦλος ὁ Σαμοσατεὺς ἐπιβάς τῆς
Ἀντιοχείων ἐκκλησίας ὡς τινα ἐκήρυττε, συνῆξε τῶν ἰδίων σπερμάτων τὸ θέρος. τοὺς M IIII 1033
λοιποὺς τῶν κακῶν εὐρετὰς κατασχόντας τῶν ἐκκλησιῶν ἀεὶ ἡ αὐτὴ στερρότης τῆς ἀπο- 31
φάσεως κατεβάλλετο· ἀλλὰ καὶ τούτους τοὺς αἵρετικούς, περὶ ὧν ἡμᾶς, ὡς τὰ κατ' αὐτοὺς

V, P [= hk], S, D [= mn], AWHΛ'Λ'Λ'Λ'Λ'Λ'

1 ἐβουλόμεθα P παρὰ σοῦ ἡβουλόμεθα DA 2 σοὶ σου A ἐλέγομεν S γὰρ —
διδάσκεσθαι om. H 2/3 χριστιανὸς εἶναι V 3 προσέχετε A ποῖαν DH κέκλησαι VA
προσκαλῆ P 4 εἰ DAH [= Λ] ἢ PSW ἢ V λόγων S 5 ὅτι om. H σου φεισόμεθα
ἡμεῖς V ἡμεῖς σου φειδόμεθα Λ σαυτοῦ A αὐτὸς om. VS 6 θέλει S τοὺς παρόντας καὶ om. P
καὶ τοὺς om. H 7 διώκω VSD [= Λ] διώκων PAWH 7/8 δοῦλος PAWH [= Λ] ὡς
δοῦλος VSD 9 μὴ om. PW φήσωμαι PA γὰρ ἐγὼ H τιμὰ S τινα om. V τίνα
δὲ DA 10 μοι SDAH [= Λ] μὴ VPW ἀρεσθῇ A πάσης SDAH 11 ῥήμα AH 11/12 συγγένειαν
τινὰ DA 12 ὀφείλει S 13 ὅτι A ἐκείνην τὴν ἀγάπην PW 14 ἦς A μὲν om. VDH
ὅτε] ὡ A 15 ἐκείνου PW ἐκείνον H ὡς W 16 ταύτης S 16/17 ἐγρηγορήσεις V εἰ
γρηγορεῖς DA ἐγρηγορεῖν H 17 ἐβουλόμεθα PSDAH ὡι om. H 18 καὶ] ἢ D ἐν τού-
τῳ SDAH [= Λ] om. VPW 18/19 φορητέον W 19 ἦν ἐν V ἀπώλλυες SA ἐκέρδανες
PAW 20 ψυχῆς SD ἐν om. A αὐτὴν W 21 παρείφης V παρείληφας A
παρεδίδως PDA 22 ἐπικτιθέν A 23 βίαν ὑπομένειν μεγίστην τοὺς κληρικοὺς A μεγίστην
ὑπομένειν βίαν τοὺς κληρικοὺς D 25 ἐκέρδανον A ἀλλὰ SDAH [= Λ] om. VPW 26 ἀπόστολος
om. V μετελλάγη] εἰς τὴν H δέ] ὡς H 27 ἀπὸ κήρυκος εἰς διώκτην S 28 ταῖς ἐκκλη-
σίαις SDAH [= Λ'Λ'Λ'] τῇ ἐκκλησίᾳ VPW [= Λ] 29 τῇς—ὕπόδειγμα SDAH ὑπόδειγμα τῆς πόλεως τῆς σῆς
VPW 31 λοιπῶν W αὐτὴ ἡ αἰὶ A αὐτῆς W 32 κατεβάλλετο AH τοὺς om. H

- ἀγνοῶν, ἐρωτῆσαι ἠθέλησας, ἐκ τῶν ἰδίων θρόνων ὡς ἄδικα λαλοῦντας καταδίκη δικαία ἐξέωσεν. οὕς ἐκεῖ εὐρηκέναι ἀνάπαυσιν οὐ θαυμάζομεν· εὐρήκασιν γὰρ ἄσεβες κήρυγμα, **L III 362 18** ὅτε ἐν συγκρίσει ἑαυτοὺς ἐνόμισαν ἀνευθύνους. ἐνταῦθα ἐπειδὴ ἡ εὐκαιρία τοῦ λόγου ἀπήτησεν, οὐ δυνάμεθα σιωπᾶν ὅπερ θαυμάζομεν. ἀνέγνωμεν ὅπως καλῶς πιστεύεις περὶ τῆς κατὰ γένεσιν ἁμαρτίας καὶ ὅπως αὐτὴν τὴν φύσιν δεικνύεις εἶναι κατάχρεω καὶ 5 τοῦτον δικαίως ἀποδιδόναι τὸ χρέος, ὃς ἀπὸ τοῦ γένους τοῦ χρεώστου κατάγεται. τί μετὰ σοῦ ποιοῦσιν οἱ κατακριθέντες, ὅτι ταῦτα ἠρνήσαντο; οὐδέποτε ἀνυπόπτως τὰ ἐναντία ἑαυτοῖς συμφωνεῖ· ἀλλὰ μὴν ἐξεβάλλοντο, εἰ καὶ σοὶ ὁμοίως ἀπήρεσκον. ὅμως διὰ τί νῦν τὰ κατ' ἐκείνων πεπραγμένα ζητεῖται, ὅποτε δῆλόν ἐστιν ὅτι ἐκείθεν πρὸς ἡμᾶς παρὰ τοῦ τότε ἐπισκόπου τοῦ καθολικοῦ Ἀττικοῦ τὰ ὑπομνήματα ἀπεστάλη; διὰ τί μὴ 10 ὁ τῆς ἁγίας μνήμης Σισίνιος ἐζήτησε; δηλαδή, ὅτι ἐδοκίμασεν αὐτοὺς παρὰ τοῦ προηγησαμένου δικαίως κατακεκρίσθαι. κλαίετῳσαν οἱ ἄθλιοι ἐκπεπτωκότες τῆς κατὰ ἀνθρώπους ἐλπίδος, οἵτινες εἰς μόνην τὴν κοινωνίαν διὰ μετανοίας βοηθεῖσθαι ἠδύναντο. ἰδοὺ ἤρξω μαθεῖν περὶ αὐτῶν, εἴ τι πρῶτον ἠγγόνησας· ἀλλὰ τὸ σὸν πρᾶγμα μᾶλλον ἢ τὸ ἄλλων **Lc. 4, 23** καθολικῇ καὶ ἐπιταχυνομένῃ σκέψει θεράπευε, ὅτι ἡρμοσμένως λέγομεν· ἱατρέ, θεράπευσον 15 σεαυτὸν ὁ βοηθεῖν ἄλλοις σκεπτόμενος. ἡ ποιότης τῆς νόσου τῆς σῆς οὔτε ἐπιδέχεται οὔτε **17** ἐπιτρέπει δοθῆναι ἀνακωχήν. τοῦ ἱερέως τῆς Ἀλεξανδρέων ἐκκλησίας τὴν πίστιν καὶ ἐσχήκαμεν καὶ ἔχομεν δεδοκιμασμένην, καὶ σὺ δι' αὐτοῦ ὑπομνησθεῖς τὰ αὐτὰ ἡμῖν πάλιν φρόνει, εἰ μεθ' ἡμῶν εἶναι θέλεις. ὦι, ἀδελφέ, εἰ δίδοται παρὰ σοῦ συναίνεσις, πάντων καταγνούς, ὧν ἄχρι τοῦ παρόντος ἐφρόνησας, εὐθύς ταῦτα, ὡς θέλομεν, κήρυττε, ἅπερ αὐτὸν κη- 20 ρύττοντα καθορᾷς. ἡμεῖς γὰρ παρὰ τὸ πρέπον καὶ τοὺς ἱερεῖς ἀνεχόμεθα διορθωθῆναι· ἀλλ' ὥσπερ φροντίζομεν αὐτῶν τῷ πρότερον μεθοδεῦειν, οὕτως εἰ ἀποχρήσονται τῇ ὑπ-εινῇ ὑπομνήσει, ἀνάγκη ἡμᾶς βεβαιῶσαι κατ' αὐτῶν τὴν τῆς καταδίκης ἀπόφασιν. τοῦτο δὲ ἔσται μετὰ τὸ καταγνῶναί σε τοῦ φαύλου δόγματος μεστὸν μαρτύριον τῆς διορθώσεως· ἀνακληθῶσι πάντες εἰς τὴν ἐκκλησίαν, οὕς δῆλόν ἐστιν ἀποκεκλείσθαι διὰ τὸν Χριστόν, 25 ὃς ἐστὶ ταύτης κεφαλὴ. ἀνακληθῶσι πάντες, οὕς εἰ μὴ γίνεται ὁ λέγομεν, ὁ ἐκβλητέος ἐξέβαλεν, εἰ καὶ τὰ μάλιστα ἐν τῇ ἡμετέρῃ κοινωνίᾳ εἰσὶν εἰς οὓς ὠφθης τοιοῦτος.
- 18** Καὶ πρὸς τὸν κλῆρον δὲ τῆς ἐκκλησίας τῆς κατὰ Κωνσταντινούπολιν καὶ πάντας τοὺς ἐπιγραφομένους τὸ τοῦ Χριστοῦ ὄνομα, οἷα ἀπήτησεν ἡ ἀνάγκη, ἀπεστείλαμεν γράμματα, ἵνα ἔαν ἐν τῇ τῆς διεστραμμένης διαλέξεως παραμονῇ διατελέσης καὶ μὴ ταῦτα ἅπερ ὁ 30 ἀδελφὸς Κύριλλος μεθ' ἡμῶν κηρύττει, κηρύξης, μάθωσί σε ἀποκεχωρίσθαι τοῦ ἡμετέρου

V, P [= hk], S, D [= mn], AWHΛ'ΛεΛ'Λ'Λ'

1 ἠθέλησας ἐρωτῆσαι V	2 ἐξώθησεν P	3 ὅτε ἐν] <i>cuius</i> Λε ¹ <i>cui</i> Λ ^f	κρίσει P
4 ὅπως DAH [= Λ] ὅτι ὡς S ὅπερ VPW	4/5 περὶ — ἁμαρτίας πιστεύεις S	5 κατάχρεων A	
κατάχρεωσ H	6 κατάγεται] κατέσται H	7 ἠρνήσατο A	8 συμ-
φωνήσῃ DA
9 νῦν om. V	ζητεῖτε PSWH	ὅτε S om. PW	10/11 ὁ μὴ S ὁ PW
WH	12 κεκρίσθαι VPW	κλαέτῳσαν SAW	κλάστωσαν H
πράγμα H [= Λ] τραῦμα VPSDAW	15 ἐπισκέψει V	θεράπευε VW	16 βοηθήσει D
17 καὶ om. V	18 ἔσχομεν S	πάλιν om. H	φρονεῖς P
19 δίδοται Λ δέδοται VPSDAWH	παρὰ σοῦ PSWH [= Λ]	ἄρα σοὶ VDA	συναίνεσις Λ
VPSDAWH	20 παρόντος VPDASH νῦν S	ἐθέλομεν A	κηρύττομεν P
κηρύττοντα S	21 τοὺς ἱερεῖς] τὴν εἰς τοὺς ἱερεῖς μέμψιν W	22 ἐφροντίζομεν DA	20/21 καθορᾷς
ἐαυτῶν
PSDA	τῷ] τὸ WH	22/23 ὑγίει VA	24 ἐστὶν H
25 ἀνακληθῶσι SDAWH [= Λ ^{ef}]	ἀνακληθῶμεν V	εἰ ἀνακληθῶσι P [= Λ ^u]	ἀν ἀνακληθῶσι W ^{cor}
οὕς] οὐ H	26 ἀνακληθῶσι πάντες om. W	ἀνακληθῶμεν V	πάντα S
ὡς WH	γίνεται DA	γίνεται S	γένηται VPWH
ἐκβέβληται 88 H	28 τοὺς om. VP	29 τοῦ χῡ VPDWH	χῡ S
ἢ om. D	ἐπεστείλαμεν H	30 εἰ VPW	διατελέσεις VP
κηρύξεις AH		31 ἀδελφὸς ἡμῶν D	ἐμῶν H

συνεδρίου, μεθ' ὧν σοι οὐ δύναται εἶναι κοινωνία, εἰσόμενοι καὶ τοῦτο καὶ λοιπὸν ὄντες τῷ ὑποδείγματι ἀσφαλείς, ὅπως τῆς ψυχῆς ἑαυτῶν προνοεῖσθαι ὀφείλουσι καθηψημένη καὶ πεπεμένη κρίσει. φανερώς τοίνυν ἴσθι ταύτην ἡμῶν εἶναι τὴν ἀπόφασιν ὡς ἔαν M III 1036 μὴ περὶ τοῦ θεοῦ τοῦ Χριστοῦ ἡμῶν ταῦτα κηρύξης ἄπερ καὶ ἡ Ῥωμαίων καὶ ἡ Ἀλεξανδρέων καὶ πᾶσα ἡ καθολικὴ ἐκκλησία κατέχει, ὡς καὶ ἡ ἁγία ἡ κατὰ τὴν μεγάλην Κων- 6 σταντινούπολιν ἐκκλησία ἕως σοῦ κάλλιστα κατέσχε, καὶ ταύτην τὴν ἀπιστον καινότητα, ἣτις ἐπιχειρεῖ χωρίζειν ἄπερ συνάπτει ἡ ἁγία γραφή, ἐντὸς δεκάτης ἡμέρας ἀριθμουμένης ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης τῆς ὑπομνήσεως φανεραὶ καὶ ἐγγράφωι ὁμολογίαι ἀθετήσεως, ἀπὸ L III 363 πάσης κοινωνίας καθολικῆς ἐκκλησίας ἐκβέβλησαι. ὅνπερ τύπον πρὸς σέ τῆς ἡμετέρας κρίσεως διὰ τοῦ μνημονευθέντος υἱοῦ ἡμῶν Ποσειδωνίου τοῦ διακόνου μετὰ πάντων τῶν 10 χαρτίων πρὸς τὸν ἅγιον καὶ συνεπίσκοπόν μου τῆς μνημονευθείσης Ἀλεξανδρέων ἱερέα τὸν πρὸς ἡμᾶς περὶ τούτου αὐτοῦ ἐντελέστερον ἀνενεγκόντα ἀπεστείλαμεν, ἵνα τοποτηρῶν ἡμῖν τοῦτο πράξει ὥστε τὸ παρ' ἡμῶν ὠρισμένον σοί τε καὶ πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς φανερωθῆναι, ἐπειδὴ πάντες εἰδέναι ὀφείλουσι τὸ πραττόμενον, ὅσάκις ἢ περὶ κοινου πράγματος ἢ σκέψας. 16

11 = S 17 A 8. Latina epistula extat in iisdem Collectionibus atque 10

- 1 Κελεστίνος ἐπίσκοπος πρεσβυτέροις διακόνοις κλήρωι θεοῦ δούλοις καὶ καθολικῶι λαῷ διάγουσιν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀγαπητοῖς ἀδελφοῖς ἐν κυρίῳ χαίρειν. Πρὸς τούτους μοι διαλεχθησομένωι οἷτινες ἐκκλησίαν ποιοῦσι, παράσχοι ὁ ἀποστολικὸς λόγος προοίμιον, ἵνα οἱ εὐλαβεῖς μαθηταὶ πρῶτον ἀκούσωσιν ἐκείνου τοῦ διδασκάλου τὰ ῥήματα, 20 ὅς τοῖς ἔθνεσιν ἐκήρυξεν. ἐκτὸς ἐκείνων, φησίν, ἄπερ ἐστὶν ἔξωθεν, ἡ ἐπιμονή μου 2 Cor. 11, 28. ἡ καθημερινή, ἡ φροντὶς πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν. καὶ πάλιν· τίς ἀσθενεῖ, καὶ οὐκ ἀσθενῶ; 29 τίς σκανδαλίζεται, καὶ ἐγὼ οὐ καίομαι; οὕτω καὶ ἡμεῖς, εἰ καὶ πόρρω ὄντες, ὡς ἐγνώκαμεν ἐνταῦθα διαστροφῇ διδασκαλίας τὰ ἡμέτερα μέλη διασπαράττεσθαι, πατρικῆς φροντίδος ἡμᾶς ὑπὲρ ὑμῶν καιούσης, ἄλλοτρίωι πυρὶ ἐνεπρήσθημεν, εἰ καὶ τὰ μάλιστα παρὰ ταῖς 25

subscr. Αὕτη ἡ ἐπιστολὴ ἀνεγνώσθη ἐν τῇ συνόδῳ τῇ ἐν Ἐφέσῳ μετὰ τὰς καταθέσεις τὰς κατὰ τῆς ἐπιστολῆς Νεστορίου, ἣτις καὶ ἀνελήθη ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν: — SD

V, M [unde a 3], P [= hk], S, D [= mn], AWHΛ'Λ'Λ'Λ'Λ'

1 μεθ' ἡμῶν γάρ DA κοινωνὸν εἶναι V τοῦτο καὶ om. S 2 ὅπερ VPW καθε-
ψημένη D καθηψημένη PWH 4 τοῦ θῦ τοῦ χῦ MP [= Λ] τοῦ θῦ καὶ χῦ S τοῦ χῦ τοῦ θῦ VD χῦ τοῦ
θῦ A τοῦ χῦ καὶ θῦ WH καὶ om. H ἡ om. H 5 ἁγία κατὰ SD 5/6 μεγάλην κωνσταν-
τινούπολιν SDH μεγαλόπολιν VMPW μεγαλόπολιν κωνσταντινούπολιν A 6 σοῦ SDA [= Λ] οὐ VMPWH
καινότητα SDA [= Λ] κενότητα VMPWH 7/8 ἀριθμουμένης — ἡμέρας om. H 8 ἀθετήσεις AWH
8/9 ἀπὸ πάσης om. MPW 9 ἐκβέβλησαι κοινωνίας — ἐκκλησίας M τῆς καθολικῆς P 11 χαρ-
τῶν S μνημονευθείσης om. V ἀλεξανδρέων MP [cf. Λ] ἀλεξανδρέων ἐκκλησίας SDAH ἐκκλη-
σίας ἀλεξανδρέων W ἀλεξανδρείας V 12 πρὸς ἡμᾶς om. V τούτου αὐτοῦ VMPWS [= Λ] τοῦ
αὐτοῦ DA 12/13 ἵνα -- πράξει om. M τοποτηρῶν — ὥστε om. V 12 τοποτηρητῶν PWh
διὰ τοποτηρητῶν W^{corr} τόπον τηρῶν H ἡμῶν P 13 φανερωθῇ V 14 ἢ VDA om.
MPSWH

V M, P [= hk], S [multa abscissa], D [= mn], AWHΛ'Λ'Λ'Λ'Λ'

inscr. deest VMPWS τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν κωνσταντινουπόλεως ἐπιστολὴ A
Κελεστίνου ἀρχιεπισκόπου ῥώμης πρὸς τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν κωνσταντινουπόλεως ἐπιστολὴ D 1a
VMP 12 S 15 D

17 ἐπισκόποις MPW 18 ἀγαπητοῖς om. D ἐν — χαίρειν om. V 19 ἐκκλησίαν A [= Λ]
ἐκκλησίας SD ἐκκλησίαν θεοῦ VMPW παράσχη MS παράσχοι μοι P 20 πρῶτον om. SD
22 ἡ om. AW καθ' ἡμέραν A ἡ om. PW 23 ἐγὼ οὐ καίομαι MPW οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι VSDA
εἰ καὶ εἶναι P om. MW 24 πατρικὴ A 25 ἡμῶν S

ἐκκλησίαις τοῦ θεοῦ, αἵτινες εἰς ἓνα θάλαμον Χριστοῦ πανταχοῦ ἀναφέρονται, τί ἂν εἴη πόρρω;
 2 τί δὲ νομισθεῖν ἀλλότριον; ὄντων οὖν ὑμῶν ἡμετέρων μελῶν, δικαίως ἡγωνιάσαμεν ἡ
 τὴν ὑμετέραν πίστιν τὴν πανταχοῦ κηρυττομένην ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀληθείας ἡ ἐνδελέ-
 χεια τοῦ κακῶς διδάσκοντος ἀποστρέψῃ. Νεστόριος γὰρ ὁ ἐπίσκοπος περὶ τοῦ παρ-
 5 θενικοῦ τόκου καὶ περὶ τῆς θεότητος τοῦ Χριστοῦ τοῦ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν, ὡς περ τοῦ
 σεβάσματος αὐτοῦ καὶ τῆς κοινῆς πάντων σωτηρίας ἐπιλελησμένος, ἀθέμιτα κηρύττει, φευ-
 κτέα συμβουλεύει, ὡς καὶ τὰ γράμματα αὐτοῦ μετ' ἰδίας ὑπογραφῆς ἀποσταλέντα ἡμῖν, ὡς
 καὶ ἡ ἀναφορὰ τοῦ ἁγίου ἀδελφοῦ καὶ συνεπισκόπου μου Κυρίλλου διὰ τοῦ υἱοῦ μου
 M III 1037 Ποσειδωνίου τοῦ διακόνου πρὸς ἐμὲ ἀποσταλεῖσα ἐδίδαξεν. ὡς πάντων ἀναγνωσθέντων,
 μεγίστην καὶ φευκτέαν διαστροφὴν ἀσεβοῦς κηρύγματος εὐρήκαμεν. τὴν γὰρ ἀνθρω-
 10 πίνην καὶ τὴν θεῖαν φύσιν ἐν τῷ Χριστῷ ἀνακρίνει, νῦν μόνον ἄνθρωπον, νῦν αὐτῷ
 3 κοινωνίαν θεοῦ, ὅσακις καταξιοί, προσάπτων. ἀλλ' ἡμεῖς, ὡς Ἱερεμίας φησί, τῶν τοι-
 Ier. 23, 16 οὔτων προφητῶν τοὺς ματαίους ἀκοῦσαι οὐ δυνάμεθα λόγους. ἀκούσῃ τοῦ Ἰεζεκιήλ
 Ezech. 13, 9. καὶ ἐπιγνώι τί αὐτῷ ἀπειλεῖ. ἐκτενῶ, φησί, τὴν χεῖρα μου ἐπάνω τῶν προφητῶν τῶν
 L III 366 ὁρῶντων ψευδῇ καὶ λαλούντων κενά. ἐν τῇ ἐπιστήμῃ τοῦ λαοῦ μου οὐκ ἔσονται οὐ-
 15 δὲ ἐν τῇ γραφῇ τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ γραφήσονται καὶ εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ οὐκ εἰσελεύ-
 σονται, ὅτι τὸν λαόν μου ἠπάτησαν. ποῦ ἐστὶν ἡ χρεωστούμενη περὶ τὴν ἱερὰν ἀγέλην
 φροντὶς τοῦ ποιμένος; ποῦ ἡ πρόνοια τῶν δεσποτικῶν περιβόλων; ποῖαν δὲ ἐλπί-
 20 δα ἔξει ἡ ἀγέλη, ὅτε λύκον ἑαυτὸν ὁ ποιμὴν δείκνυσιν καὶ οὕτως τοῖς προβάτοις ἐπέρ-
 χεται, ὡς καθ' ἑκάστου λυσσᾶν; ἐκείνῳ γὰρ τῷ στόματι διασπαράττονται, ἀφ' οὗ τὰ 20
 ἀσεβῆ προφέρεται. τροφαὶ παραβάλλονται οὐχ αἱ παινύουσαι, ἀλλ' αἱ βλάπτουσαι· μα-
 4 καρία δὲ ὅμως ἡ ἀγέλη ἢ παρέσχεν ὁ κύριος κρίνειν περὶ τῆς ἰδίας νομῆς. ὅθεν, ὡς
 οὐκ ἀμφιβάλλομεν ὅτι ποιεῖτε, τὴν ἀσεβῆ διάλεξιν ἀπωθεῖσθαι ὀφείλει ἡ πίστις ὑμῶν, ἵνα
 παρ' ὑμῖν ἐν Χριστῷ ἐρηγορόσι φανερά ἢ διαφορὰ τροφῆς καὶ δηλητηρίου καὶ ἐπιμείνητε
 25 τούτοις ἅπερ τοῦ λόγου τῶν προτέρων ποιμένων διδάσκοντος μεμαθήκατε, εἰδότες ὅτι
 ἄχρι τοῦ παρόντος ἐσχῆκατε ἱερέας ἐν τε διδασκαλίᾳ καὶ ἀγιότητι προύχοντας, οἵτινες
 οὐδέποτε χωριζόμενοι τῶν πατρικῶν παραδόσεων τὴν ἐκκλησίαν τοῦ κυρίου μετὰ μεγίστης
 5 ἐκυβέρνησαν ἡσυχίας. ἵνα γὰρ ἀπὸ τῶν νεαρῶν ἀρξώμεθα, τί οὐκ ἐνέβαλε ταῖς ψυχαῖς
 ὑμῶν ἡ παιδείσις τοῦ τῆς ἀγίας μνήμης ἐπισκόπου Ἰωάννου; οὐ ὁ λόγος εἰς πάντα τὸν
 κόσμον ἔξεχύθη οἰκοδομῶν τὴν καθολικὴν πίστιν, ὅς οὐδαμοῦ κατὰ διδασκαλίαν ἀπὴν· 30
 ὅπου γὰρ δῆποτε ἀνεγνώσθη, ἐκήρυξεν. τὴν δὲ ἐκείνου ἐπιμελὴ σύνεσιν στερρότης δια-
 βεβοημένη διεδέξατο· ἐκυβέρνησε γὰρ ὁ τῆς ἀγίας μνήμης ἐπίσκοπος Ἀττικὸς τὸν Χριστια-
 νὸν λαὸν τῷ τοῦ προηγησαμένου ὑποδείγματι καὶ ἐδίωξε τὰς ἱεροσύλους τῶν αἰρετικῶν
 35 μανίας. ἐσχῆκαμεν δὲ τούτου ἀπογενομένου κοινωνὸν τὸν τῆς ἀγίας μνήμης Σισίνιον,

V, M [usque ad 12 προσάπτων], P [= hk], S, D [= mn], AWA'Λ'Λ'Λ'Λ'

1 τοῦ θεοῦ om. SD τοῦ χυ S πανταχῇ S 2 ὑμῶν ex ἡμῶν corr. S om. A
 ἡγωνιάσαμεθα P 3 ὑμετέραν MhW [= Λ] ἡμετέραν VksDA πανταχῇ S 5 θειότητος A
 τοῦ χυ καὶ θυ V 8 μου om. SD 8/9 διὰ — διακόνου SDA [= Λ] om. VMPW 10 ἀσεβοῦς
 κηρύγματος διαστροφὴν A εὐρηκα S 11 καὶ θεῖαν A in Christo nostro Λ νῦν δὲ αὐτῷ SD
 12 ἀλλ' — p. 85, 10 διαμερίζεσθαι om. M, ponendo pro illis καὶ μεθ' ἕτερα 13 ἀκούση W ἀκούσει VPSDA
 14 ἐκτενῶ VSD [= Λ] ἐκτείνω PAW φησί τὴν χεῖρα μου SD [= Λ] τὴν χεῖρα μου φησὶν A φησί
 τὴν μάχαιράν μου VPW 15 κενὰ λαλούντων SD 15/16 οὔτε SDA 16 τοῦ om. SDA 19 ὅτι A
 19/20 ἐπέρχεσθαι D 20 ἐν ἐκείνῳ SD διασπαράσσονται A 21 προφέρεται — παραβάλλονται] προ-
 βάλλονται A προφέρονται W οὐχ αἱ] οὐχί A ἀλλ' αἱ] ἀλλὰ A βλάπτουσιν SDA [= Λ] λεπ-
 τύνουσιν VPW 22 ἡ om. SD παρείχεν P τομῆς PW ὡς SDA [= Λ] om. VPW 24 φανερά
 παρ' ὑμῖν ἐρηγορόσιν ἢ διαφορὰ SD καὶ om. A ἐπιμείνητε δὲ A 25 διδάσκοντες W 26 τε
 τῇ V τῇ DA 27 χυ S 29 ἡμῶν VS μακαρίας DA ἐπισκόπου om. DA 30 τὴν
 πίστιν τὴν καθολικὴν S ἀπὴ A 32 ἐπίσκοπος om. S 34 τὸν om. VPW σισίνιον D

εἰδότα ὅση δόξα αὐτοῦ ἔμενεν, εἰ φυλάξειεν ὁλόκληρα καὶ ἀβλαβῆ τὰ ἄχρις αὐτοῦ διαμεί-
ναντα τῆς καθολικῆς πίστεως κόσμια. ἐνόησαμεν ὅπως ἐκείνῳ οὐκ ἔλειψε καὶ ἀπλό-
της περιστερᾶς καὶ σύνεσις ἔρπετοῦ. ἐκλαύσαμεν, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, ὥσπερ προορῶντες Mt. 10, 16
6 τὰ μέλλοντα, τὸ ταχέως ὑμᾶς τῆς ἐκείνου βοηθείας ἀπεστερηθῆναι. ἐν τούτῳ γὰρ ἀγνοῶ
ποῖαν ἐλπίδα εὐρήσομεν, ὅς περὶ τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἄλλως διαλαμβάνει ἢ αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ 5
ἢ οἱ ἀπόστολοι περὶ αὐτοῦ παραδεδώκασιν· οὐ μόνον τοὺς συντετριμμένους οὐ συνδυσμεῖ, cf. Ezech. 34,
ἀλλὰ καὶ συντρίβει τοὺς συνδεδεμένους· οὐ μόνον τοὺς καταβεβλημένους οὐκ ἐγείρει, ἀλλὰ 4
καὶ τοὺς ἱσταμένους καταβάλλει ἐπιχειρεῖ· οὐ μόνον τὰ διεσπαρμένα οὐ συνάγει, ἀλλὰ καὶ cf. Mt. 12, 30
τὰ συνηγμένα διαμερίζει, εἰ καὶ τὰ μάλιστα οὔτε συντριβῆναι δύναται διάνοια ἀφιερωμένη M III 1040
θεῶι οὔτε καταβληθῆναι ἱστάμενος οὐρανίαι δυνάμει οὔτε τὸ ἱερὸν πλήθος διαμερίζεσθαι. 10
φανερῶς οὖν τῇ ἀγάπῃ ὑμῶν, ὅπερ χωρὶς δακρύων οὐ δυνάμεθα εἰπεῖν, ἀπαγγέλλομεν·
ἐκίνησεν ὁ διαλεκτικὸς ὑμῶν μάχην πρὸς τὴν ἀλήθειαν, τῇ ἀρχαίᾳ πίστει χεῖρας ἐπήνεγκεν,
πολεμεῖ πρὸς τοὺς ἀποστόλους, τοὺς προφῆτας ἐκβάλλει, αὐτοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν περὶ
7 ἑαυτοῦ λέγοντος τοῖς ῥήμασιν οὐκ ἀκολουθεῖ. ποῖας θρησκείας ἢ ποίοις νόμοις ἑαυτὸν
ἐπίσκοπον λέγει, ἀποχρησάμενος τῇ καινῇ καὶ τῇ παλαιᾷ διαθήκῃ; καὶ γὰρ καὶ τὸ νοητὸν 15
τοῦ σχήματος ἐκβάλλει καὶ οὐ δέχεται τὴν μεταξύ ἡμῶν ἀναστραφεῖσαν ἀλήθειαν καὶ
ἀπλῶς ἄλλως περὶ τοῦ μυστηρίου τοῦ Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν διαλαμβάνει ἢ ἀνέχεται τὸ L III 367
τῆς πίστεως τῆς ἡμετέρας ἀγίασμα, ὡς μετὰ σεβάσματος ἠκολούθησε πᾶς καθολικῶς δια-
λεγόμενος. οὐδεὶς γὰρ καλῶς τῇ θρησκείᾳ ἐκδεδομένος ἄλλως περὶ τοῦ Χριστοῦ
8 ἐφρόνησεν ἢ αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ φρονεῖσθαι ἠθέλησεν. ἐκίνησέ ποτε ἱερόσυλον ζήτησιν 20
ὁ Σαμοσατεὺς Παῦλος, ὅτε τῆς ἀγίας κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν ἐκκλησίας προΐστατο· ἀλλὰ
τούτον ἀπὸ τοῦ θρόνου, ἐν ᾧ μιαιῶς προουκαθέζετο, καθήρηκεν ἐνωθεῖσα τῶν καθολικῶν
ἱερέων ἀπόφασις. αἰεὶ γὰρ ἐκκόπτεσθαι ὀφείλουσιν οἱ τοιοῦτοι, οἵτινες τὴν ψυχὴν τοῦ
Χριστιανοῦ λαοῦ διαταράττοντες καὶ πρὸς τὴν γνῶμην τὴν ἰδίαν τὰ εὐαγγέλια διαστρέφοντες τῷ
θεῷ καρποφορεῖν οὐ δύνανται, καὶ γεωργητέα ἐστὶν ἢ ἄμπελος ἢ τὸ δίκαιον τοῦ κτήτορος 25
9 ἐπιγινώσκουσα. δῆλον δέ ἐστιν ὅτι αἱ τοιαῦται τῶν λόγων καινότητες ἀπὸ ματαιοῦ
ἔρωτος δόξης γεννῶνται· ὡς τινες ἐθέλουσι παρ' ἑαυτοῖς δοκεῖν ὀξεῖς, ὀπτικοὶ καὶ φρόνι-
μοι, ζητοῦσι τί προσενέγκωσι ξένον, ὅθεν παρὰ ταῖς ἀπαιδεύτοις ψυχαῖς πρόσκαιρον δόξαν
ὀξύτητος ἀπενέγκωνται. ἀλλὰ τίς πώποτε ἀληθῆ δόξαν ἐκέρδανεν ἑαυτῷ δοκῶν φρό-
νιμος; ὁ γὰρ θεὸς ἡμῶν τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου ἐπιλέγεται καὶ ἐκ τῶν ἐναντίων συγχέει 1 Cor. 1, 27
τὰ ἰσχυρὰ καὶ τοὺς φρονίμους διὰ τῶν τοῦ κόσμου μωρῶν. τίς ἐν τῇ τοῦ κόσμου 31
σοφίᾳ καυχᾶται, εἰ μὴ ὁ ὁμολογῶν ἑαυτὸν ἐκ τοῦ κόσμου εἶναι, εἰ μὴ ὁ ἀρνούμενος ἑαυ-

V, M [inde a 11 φανερώσ usque ad 20 ἠθέλησεν], P [= bk], S, D [= mn], AWA'ΛC'ΛV'Λ'Λ'

1 δόξα αὐτοῦ V αὐτοῦ δόξα PW δόξα αὐτὸν D δόξα αὐ . . S αὐτὸν δόξα A ἔμενεν SDA
ἔμεινεν VPW 1/2 μέιναντα SD 4 τῷ SD ὑμᾶς VPW [= A] ἡμᾶς SDA [= A^c] ἀπο-
στερηθῆναι V ἀποστερεῖσθαι PW γὰρ τούτῳ V τούτῳ δέ W ἀνοῶ S 5 αὐτοῦ P 6 οὐ
μόνον VPWSDA qui non solum A συνέδησεν A 7 ἡγείρεν A 8 καταβαλεῖν DA τὰ
διεσπαρμένα PWA [= A] τὰ διεστῶτα [διεστῶτα καὶ D] διεσπαρμένα S τοὺς διεσπαρμένους V συνάγειν
οὐ βούλεται W 9 τὰ συνηγμένα PWD [= A] τὰ συνηγμένα SA τοὺς συνηγμένους V καὶ μάλιστα
VPW 10 καταβληθῆναι δύναται A οὐδὲ A 12 ὑπήνεγκε S 13 πρὸς τοὺς ἀποστόλους
VMPSW τοὺς ἀποστόλους D τοῖς ἀποστόλοις A ἡμῶν om. S 14 αὐτοῦ S ποίου νόμου VW
15 ἀποταξάμενος A τῇ καινῇ καὶ τῇ παλαιᾷ VMAW [= A] τῇ παλαιᾷ καὶ τῇ [τῇ om. SD] καινῇ P γὰρ τὸ
VP γὰρ τὸν MW 17 τοῦ χϛ καὶ θϛ SD χϛ τοῦ θϛ W 19 καλῶς] ὅλως A ἐκδεδομένος VMPW
τοῦ om. SD 20—p. 86, 13 ἐκίνησε — ἐκβληθῆ om. M 21 τὴν om. DA ἐκκλησίας προ-
ΐστατο] πρωτοεκκλησίας S 22 προεκαθέζετο DA ἐκαθέζετο S προουκαθίζετο V 23 ἐκκόπτεσθαι
ὀφείλουσιν οἱ τοιοῦτοι SDA [= A] ἐκκόπτεσθαι ὀφείλουσι καιρῶς οἱ τοιοῦτοι V ὀφείλουσιν οἱ τοιοῦτοι
καιρῶς ἐκκόπτεσθαι P ἐκκόπτεσθαι ὀφείλουσιν οἱ τοιοῦτοι καιρῶς W 24 λαοῦ om. PW [= A]
τὴν ἰδίαν γνῶμην SD μεταστρέφοντες τὰ εὐαγγέλια SD τὰ εὐαγγέλια μεταστρέφοντες A 25 δίκαιον/
ἴδιον W 26 καὶ εὐθὲς ἐπιγινώσκουσα P κενότητες PSW 27 γενῶνται VS γίνονται A αὐτοῖς V
28 δοκοῦσι SD παρενέγκωσι A ξένον προσενέγκουσιν D ἐξ S 29 πώποτε SDA [= A]
τούτων ποτὲ VPW

- Ioh. 17, 16 τὸν ἐκείνου εἶναι μαθητὴν τοῦ εἰπόντος μὴ εἶναι ἑαυτὸν ἀπὸ τοῦ κόσμου; μία ἐστὶ δόξα
 1 Cor. 1, 31 10 ἵνα, ὡς φησιν ὁ ἀπόστολος, ὁ καυχώμενος ἐν κυρίῳ καυχάσθω. ἄρα οὐ τούτῳ τῷ
 ὑμετέρῳ ἐπισκόπῳ, ἀλλὰ ἄχρι νῦν ὑμετέρῳ, ἐὰν μὴ πιστεύσῃ ὅπερ πιστεύομεν, ὁρῶμεν
 Rom. 1, 22 ταύτην τὴν γνώμην πρέπουσαν; μωρὸς ἐγένετο, ὃς λέγει ἑαυτὸν σοφόν· ὡμολογημένη
 1 Cor. 1, 24 γὰρ ἐστὶ μωρία τὸ ἐκείνον ἀγνοεῖν, ὃν ἴσμεν θεοῦ σοφίαν εἶναι καὶ δύναμιν. ὁμολογεῖ 5
 γὰρ ἑαυτὸν ταῦτα ἀγνοεῖν ἅπερ ἀνακρίνει. καὶ μὴ θαυμάσῃ ἡ ἀγάπη ὑμῶν ἀπὸ τῆς
 Ioh. 14, 6 ὁδοῦ τῆς ἀληθείας ἀποπλανᾶσθαι τοῦτον, ὁρῶσα ὅτι τὸν Χριστόν, ὅστις ἡ ὁδὸς ἡμῶν
 τυγχάνει, ἀπώλεσε. κατειλήφαμεν αὐτὸν ἐνίστε σκαίῃ διαλέξει προδιδόμενον, ἐνίστε
 κρυπτόμενον τισι λανθανούσαις διόδοις καὶ σκέποντα τὰ ἴδια δηλητήρια. καὶ δέον ἡμᾶς
 Prou. 26, 4 ἀκολουθοῦντας τῇ γνώμῃ τοῦ σοφωτάτου Σολομῶντος μηδεμίαν διδόναι ἀπόκρισιν πρὸς τὴν 10
 ἄνοιαν αὐτοῦ, μὴ ὅμοιοι αὐτῷ γενώμεθα, ὅμως συμβουλευόμεν ἵνα μεθ' ἡμῶν τοῖς ἀπο-
 στόλοις καὶ τοῖς προφήταις ἀκολουθήσῃ, μὴ, ὡς πᾶσι μόνος ἀνθίσταται, μόνος παρὰ πάν-
 11 των ἐκβληθῇ. ὑμεῖς δὲ ἐπιμελέστερον ἐγρηγορέναι ὀφείλετε, ἵνα ἀντιστήτε τοῖς τοῦ
 ἐχθροῦ κηρύγμασι· μέζων γὰρ ὑμῖν ἐστὶ φροντίς, ὅταν ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας λέγηται
 M III 104: ὑμῖν τὰ τῇ ἐκκλησίᾳ ἐναντιούμενα. ἐχέτωσαν ἐκεῖνοι ἀνακωχὴν τῶν καμάτων, οὓς 15
 προκαλεῖται ὁ ἀντίδικος ἔξω διάγων, καὶ οἵτινες περὶ τοὺς προμαχῶνας διεσπαρμένοι ἀ-
 σφαλίζονται ἑαυτοὺς τῇ τῶν τειχῶν βοηθείᾳ· οἱ δὲ ἔχοντες ἔνδον τὸν πολέμιον ἀργίαν
 οὐκ ἴσασιν. ὅμως ἐν τούτῳ τῷ ἐμφυλίῳ πολέμῳ, ἐν ταύτῃ τῇ οἰκιακῇ μάχῃ εἴη
 ὑμῖν τείχος ἡ πίστις καὶ κατὰ τῆς ἀπιστίας αὐτὴ ἑαυτὴν ἐκδικήσῃ πνευματικοῖς ἀκοντίοις.
 Ps. 70, 3 φυλάξωμεν ταύτην, ὅτι φυλαττομένη φυλάττει ἡμᾶς· διὰ ταύτης ἡ ἀσφάλεια ἡμῶν ἐστίν 20
 ὁ θεὸς καὶ ἡ καταφυγή. ἀρπάζει ἐκ χειρὸς ἀμαρτωλοῦ· τούτῳ ὑμᾶς ἐν κλύδωνι κει-
 Mt. 8, 25 μένους πρέπει λέγειν· κύριε ἐλευθέρωσον ἡμᾶς, ἀπολλύμεθα.
 L III 370 12 Πρὸς ὑμᾶς νῦν, ὦ κληρικοὶ καὶ πάντες οἱ καθιερωμένοι ἐστὲ τῷ κυρίῳ, μεταστρε-
 πτέος ὁ παρ' ἡμῶν λόγος. ἐρεῖ τις τυχὸν τὴν τάξιν μὴ πεφυλάχθαι. ἠθελήσαμεν καὶ
 ἡμεῖς πρότερον, ὅπερ ἀπῆιτε ἡ ἀκολουθία, διαλεχθῆναι ὑμῖν· ἀλλ' ἐκράτησεν ἡ περὶ ἐκεί- 25
 νους μέζων φροντίς, οὓς θέλομεν εἰς τὸ κοινὸν σῶσαι. οὔτε γὰρ περὶ ὑμῶν ἀμφιβάλ-
 λειν ὀφείλομεν, ὧν δηλαδὴ ἡγεμονευόντων ἐκείνους ἐν τῇ πίστει ἐστάναι πιστεύομεν.
 ἡ ἀναφορὰ τοῦ ἀγίου καὶ θεοῦ ἐρασμίῳ τοῦ ἀδελφοῦ καὶ συνεπισκόπου μου Κυρίλλου,
 ἦν ἀπέστειλέ μοι διὰ τοῦ υἱοῦ μου Ποσειδωνίου τοῦ διακόνου ἑαυτοῦ, ταῦτα ἀνεδίδαξε
 πράττεσθαι καθ' ὑμῶν ἅπερ δύναται κατὰ τῶν μελῶν τῆς ἐκκλησίας ποιεῖν ὁ τῆς κεφαλῆς 30
 αὐτῆς μὴ φεισάμενος. ἀλλὰ ταῦτα ὑμᾶς μὴ βασανίζετω. μέζων γὰρ δόξα ἐστίν
 2 Tim. 2, 5 ἐν μέζονι καμάτῳ, ὅτι ἡ ποιότης τοῦ ἀγῶνος ποιεῖ τὴν τοῦ ἄθλου ποιότητα. ἀναγινώ-
 13 σκετε γὰρ μεθ' ἡμῶν ὅτι ὁ νομίμως ἀγωνισάμενος στεφανοῦται. ὁθεν ἡ προτροπὴ

V, M [inde a 13 ὑμεῖς — 32 ποιότητα], P [= hk], S [multa abscissa]. D [= mn], AWAΛCΛCΛCΛCΛ
 1 μαθητῆς A αὐτὸν A ἐκ SDW 2 καυχᾶται A οὐ A οὖν VPSDW 3 ἡμε-
 τέρω D [= ΛC] def. S 5 εἶναι θῷ σοφίαν SD εἶναι σοφίαν θῷ A 6 θραύση PW 7 τὸν om.
 D def. S ἡ A om. VPDW def. S 8 ἑαυτὸν D def. S σκαῖ PmW καὶ A 9 σκέποντα
 hDA def. S 10 σολομῶνος A 11 αὐτοῖς SD 12 καὶ τοῖς προφήταις om. D def. S
 μόνος πᾶσιν SD 13 ὀφείλετε ἐγρηγορέναι SD 14 ἐστὶν ὑμῖν PSD ὅταν VPW ὅτε MDA def. S
 λέγεται VMPW λέγεται SDA 15 ἡμῖν W οὐ M 16 προσκαλεῖται MDW def. S
 εἰ τινες P 17 τειχέων A ἔνδοθεν P πολέμιον D [= Λ] def. S πόλεμον VMPAW
 18 οἰκεία D def. S 19 τὰς ἀπιστίας P 21 ἀπὸ SD τούτῳ MDA [= Λ] def. S
 τοῦτο VPW ὑμᾶς VA [= Λ] def. S ἡμᾶς MPDW ἐν VPW [= Λ] τῷ SDA 21/22 κει-
 μένους VMPAW [= Λ] κινουμένους SD 23 νῦν VMPAW [= Λ] οὖν SD ὦ om. D πάντες
 PDA πάντας VMSW ὅσοι SD τῷ θῷ ἐστὲ D . . . ἐστὲ S 24 ἡμῖν V μὴ om. nA
 25 ἀπαιτεῖ A διαφυλαχθῆναι A 25/26 ἐκείνων VA 26 οὓς] οὐ A ἐθέλομεν V ἡμῶν P 27 ὧν]
 τῶν SD 28 θεῷ ἐρασμίῳ τοῦ VMPSDW quod in θεῷ ἐρασμιωτάτου emendat θεοφιλεστάτου A
 29 μου om. SD διὰ — ἑαυτοῦ SDA [= Λ] om. VMPW αὐτοῦ A ἐδίδαξε V 32 ἐν
 — καμάτῳ om. A 32—p. 89, 7 προσκαλεσαμένου om. M 32 αἰῶνος A 32/33 ἀναγινωσκεται S
 33 ὑμῶν S ἀγωνισάμενος SD [= Λ] ἀγωνιζόμενος VPAW τροπὴ VW βοτῇ P

ἡμῶν χρεωστεῖται ὑμῖν, ἢ καὶ τοῖς μικροψύχοις καὶ τοῖς ἀνδρείως ἀνθισταμένοις ἀναγκαῖα ἐστίν, ἵνα τοὺς πειρασμοὺς δυνηθῶσι φέρειν οἱ μὴ δυνάμενοι καὶ ἰσχυρότερον στῶσιν οἱ ἀνθιστάμενοι. οὐδέποτε τοῦ βασιλέως ἡμῶν τὰ ὄπλα ἡττᾶται. ἐλεγχός ἐστι πᾶς πειρασμός τῷ Χριστιανῷ· τοῦτον γάρ, ὡς ἀνέγνωμεν, ὑπομονὴ ἐργάζεται, ἐκ ταύτης ἐλπίς Rom. 5, 3. 4 γεννᾶται, ἣτις οὐδένα, τῆς γραφῆς ἐπαγγελλομένης, ἠπάτησεν. ὁθεν, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, 5 ἐπειδὴ ἡ παραμυθία ὑμῶν ἐκ θεοῦ ἐστίν, ὡς τὰ σώματα ὑμῶν, τουτέστιν ὑμᾶς αὐτοὺς ζώσας, ὡς φησιν ὁ ἀπόστολος, θυσίας προσφέρετε, μὴ ἀποκάμητε ἀνθιστάμενοι. παρε- 7 ξει ἐκεῖνος δύναμιν, ὃς διὰ τοῦ ἀποστόλου ἡμᾶς διδάσκων θέλει τὰ ἡμέτερα μέλη ὄπλα 2 Cor. 6, 7 εἶναι τῆς ἑαυτοῦ δικαιοσύνης. ἔχετε ὑποδείγματα τῶν ἁγίων, οἵτινές ποτε ἔσπειραν ἐν Ps. 125, 5 δάκρυσιν, ὕστερον δὲ ἐν χαρᾷ θεριοῦσιν. οὐ φιλεῖ ὁ ἡμέτερος δεσπότης δοῦλον, εἰ μὴ 10 τὸν ἐν πείρᾳ δεδοκιμασμένον· τὰς Χριστιανὰς ψυχὰς αἰεὶ ἡ τῶν πραγμάτων παλαιστρα γυμνάζει. τρέχετε, ἵνα ἀλλήλους ἐν ταῖς ὁδοῖς τοῦ κυρίου παρέλθῃτε· οὐ θέλω ὑμᾶς ὑπὸ cf. 1 Cor. 9, 24 τῶν ἀντιδίκων καταλαμβάνεσθαι. φησὶν [δὲ καὶ] ὁ ἀπόστολος χρῆναι γενέσθαι ἅπερ ὁρῶ- cf. 1 Cor. 11, 9 μεν· ἰσχύον καὶ πίστιν οὐ δοκιμάζει εἰ μὴ ὁ τόπος τῆς συμβολῆς. ἡσυχίαν στεφανοῦ- σθαι δυσχερές· τὰ ἔπαθλα εἰ μὴ τοῖς καμάτοις οὐ δίδονται. τὴν περικεφαλαίαν τῆς Eph. 6, 17. 14 ὑγείας αἱ κεφαλαὶ ὑμῶν μὴ ἀπόθωνται· μὴ ἐκδύσῃται τὸν θώρακα τῆς πίστεως ὁ ἐπαγ- 15 γελλόμενος στρατιώτην τοῦ Χριστοῦ ἀξιόχρεων. οἱ ἡμέτεροι καθ' ἡμῶν πόλεμον κεκινή- κασιν, εἰ ἄρα ἡμέτεροι λεκτέοι οὗτοι οὓς ἡισθόμεθα ῥαγέντος τοῦ τῆς φιλίας νόμου πρὸς τὸν ἐχθρὸν ἠτομοληκέναι. ὑμέτερόν ἐστιν ἰσταμένους ἔχειν τοὺς πόδας ἐν τοῖς πυλῶ- Ps. 121, 2 σιν Ἱερουσαλήμ. θέλομεν ὑμῶν τὰς βάσεις εἶναι τελείας, μὴ ποτε πρὸς ἴσον ὑπόδειγμα 20 τὰ ἴχνη τινὸς παρασαλευθῇ· ἀκολουθήσωσι τῷ διαβόλῳ μετὰ τοῦ κακοῦ οἱ ἐπιγινώσκοντες M III 1044 15 ἑαυτοὺς ἐξ ἐκείνου ὄντας. ὑμεῖς, οἵτινες υἱοὶ θεοῦ τοῖς ἔργοις φαίνεσθε, ἐπειδὴ ἐκ τῶν καρπῶν θέλει ἕκαστον διαγινώσκεσθαι, ἀμοιβαδὸν τὰς διανοίας τῶν μικροψύχων παραμυθί- Mt. 7, 20 σασθε καὶ ἕκαστον τῶν ἀσθενῶν ὑποδέξασθε βεβαιούντες αὐτούς. μὴ δὴ ἀπατήσῃ ὑμᾶς ἡ ἀσέβεια, ἀλλὰ περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ κατὰ τὴν ἐκάστου ποιότητα τὴν κρίσιν 25 κατέχετε, φεύγοντες τὰ διεστραμμένα καὶ τὰ ὀρθὰ ἐπαινοῦντες. ἀποβλητέος γάρ ἐστι τῷ θεῷ, λέγοντος Σολομῶντος, ὅστις ἢ τὸν δίκαιον ἀντὶ ἀδίκου ἢ ἀντὶ δικαίου δέχεται Prou. 17, 15 L III 371 ἀδικον. οὐδὲν ἐστίν ἡ πρόσκαιρος θλίψις, ἀλλὰ πρὸ ὀφθαλμῶν ἢ τὸ αἰώνιον ἔπαθλον, 16 οὐ οὐδὲν προκριτέον. βοᾷ ὁ ἡμέτερος ὑμνωδὸς ὅτι ἐὰν κατ' αὐτοῦ συστήῃ πόλεμος, Ps. 26, 3 ἐλπίδι ἐκείνου τοῦ φωτισμοῦ ὁλως οὐ φοβηθήσεται. εἰ ἀγῶνα πρὸς τὰ ἔθνη εἴχετε, 30

V, P [= hk], S [nonnulla abscissa], D [= mn], AWA:Λ^cΛ^aΛ^cΛ^a

1 ἡμῶν] ὑμῶν A 2 ἵνα VPW [= Λ^ch] ἵνα καὶ DA [= Λ^a] def. S ἰσχυρότεροι DA def. S

3 τὰ ὄπλα τοῦ βασιλέως ἡμῶν V ἐστὶ δὲ A 4 τοῦτον — ὑπομονή] *quippe quae patientiam* A

ἔγνωμεν VPW 5 ἠθέτησεν A ἀδελφοὶ ἀγαπητοὶ A 6 ὑμῶν W [= Λ] ἡμῶν VPSDA ἡμῶν

SDA ἡμᾶς SD 7 ὥσπερ P θυσίας om. D 8/9 εἶναι ὄπλα P 9 αὐτοῦ AW om. SD ὑπο-

δείγματα] ὑπόδειγμα τό A 10 ὕστερον δὲ ἐν χαρᾷ θεριοῦσιν VPW ὕστερον θεριοῦσιν ἐν χαρᾷ Sn

θεριοῦσιν ἐν χαρᾷ ὕστερον m θεριοῦσιν ὕστερον ἐν χαρᾷ A 12 δικάζει V γυμνάζει in mg. ἀλλή-

λοισ S ὑπὸ VP ἀπὸ W παρὰ SDA 13 δὲ καὶ VPWA καὶ om. S δὲ om. D δὲ καὶ om. A

ἅπερ PW [= Λ] ἅπερ VSDA 14 πίστιν VSDA [= Λ] τόπον W κόπον P συμβουλήσ W

ἡσυχίαν VW [= Λ] ἡσυχία P ἡσ δίχα SDA 16 ὑγείας PSDA ἐκδύσῃτε PS 17 στρα-

τιώτην A στρατιώτησ VPSDAW ἀξιόχρεων VPW [= Λ] ἀξιόχρεωσ SDA 18 ἡισθόμεθα VA

sentiamus A εἰσόμεθα W εὐξόμεθα P αἰσθανομαι SD φιλαίας P 19 ἡμέτερόν V ὕστερόν P

19/20 τῷ πυλῶνι SD 20 πρὸς — ὑπόδειγμα] προελθόντων ὑπὸ δῆγματος A 21 τινὸς

τὰ ἴχνη A τὰ ἴχνη VPW 21 ἀκολουθήσωσι A [= Λ] ἀκολουθήσουσι SD καὶ ἀκολουθήσωσι VPW

22 ὑμεῖς δὲ P 23 ἕκαστον VPS [= Λ] ἕκαστος DAW διαγινώσκεσθε W ἐπιγινώσκεσθαι PS

ὀλγοψύχων [sic] A 23/24 παραμυθεῖσθε P 24 μὴ δὲ S 25 ἡ om. V τοῦ κακοῦ καὶ

τοῦ καλοῦ VSD 26 ἐπαινοῦντες VPAW [= Λ] φρονούντες SD 27 τοῦ σολομῶντος V

28 οὐδὲν V [= Λ] οὐδὲν δὲ PDAW def. S ἀλλὰ VSDAW om. A^c ἂν P si A^c τό ἔπαθλον τὸ

αἰώνιον A 29 στή VPW 30 ἀγῶνιαν SDA ἔχετε DA def. S

- δηλαδή μεγίστης ἂν ἦν νίκης νικᾶν τοὺς αἰὶ ὑμῖν γενομένους ἐχθρούς· πηλίκη δὲ ἐκείνη ἢ νίκη λεκτέα ὅπου ὁ ἱερεὺς ἀλλαγέντος τοῦ κηρύγματος διώκτης τῶν καθολικῶν ἐγένετο; ἰδικῶς ἐν ἅπασι κατὰ Παύλου φρονῶν, ὅς τοῦ εὐαγγελίου τοῦ κυρίου, οὐ διώκτης ἦν πρότερον, ὕστερον ἐγένετο κήρυξ. κατελείφθη ὁ ἀσεβὴς διαλεκτικὸς παρὰ τοῦ θείου
- 17 πνεύματος, ὁπότε κατ' αὐτοῦ τοῦ θείου πνεύματος ἐφρόνησεν ἐναντία. δικαίως, ἐὰν 5 ἐπιμείνη, ἀκούσεται παρ' ἡμῶν τὰ ῥήματα τοῦ Σαμουὴλ ἅπερ τότε τῷ Σαοὺλ παρ' αὐτοῦ τοῦ
- 1 Reg. 15, 23 ἱερέως εἴρηται· ἐξουθενήσῃ σε κύριος, ἵνα μὴ βασιλεύσῃς ἐπὶ Ἰσραὴλ. ἐκείνος ἄξιος γέγονεν, ὅτι μόνον ἐν πράγμασιν ἅπερ ἔπραττε, κατεφρόνησε τῶν ἐντολῶν τοῦ θεοῦ· ποία τούτῳ χρεωσθησέται τιμωρία, ὅς ἑαυτὸν κατὰ τοῦ κυρίου τῆς θεϊότητος ὕψωσε; νῦν ὑμέτερόν ἐστι θεραπεῦσαι τὸ παρ' ἐκείνου τραῦμα καὶ ἰάσασθαι τοὺς τοῖς παρ' αὐτοῦ 10 ῥήμασι τετρωμένους. ἀσφαλῆσιν ἴχνεσιν ἴστασθε κατὰ τοῦ ἤδη πεσόντος, ὡς ὁ παρ' αὐτοῦ λόγος δείκνυσι, καὶ εἴ τι ὑμῖν ἐπήνεγκεν, ἀνεξικακῶς φέρετε. ἐμμηχανήσατο ὕβρεις, ἐμμηχανήσατο ἀφορισμούς· ἐκείνος αὐτὸν ἐν τοῖς ἰδίῳις πέπονθεν, ὃν ὑποδεδέχθαι ὑπὲρ ἡμῶν ἄνθρωπον ἀρνεί-
- 18 ται. ὅθεν μηδεὶς κλαύσῃ τὰ κατὰ τινος ὑμῶν ἐπινοηθέντα. τῆς ἀνεξικακίας καὶ τῆς ὑπο-
- Act. Ap. 7, 54-56 μονῆς τύπος εἶη Στέφανος ὁ πρῶτος τοῦ Χριστοῦ μάρτυς. ὁ ὄχλος τῶν ἀπίστων κατ' 15 αὐτοῦ ἔβρυχε, καὶ ὅμως ὁ συνοδοιπόρος τοῦ Χριστοῦ οὐκ ἐσιώπησεν ὅπερ ἑώρα. ἐβόα μεταξὺ μαινομένων, μεταξὺ τῶν τῆς θρησκείας ἐχθρῶν, λέγων ἑαυτὸν ὁρᾶν ἀνειωγμένους τοὺς οὐρανοὺς καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, δι' ὃν ταῦτα ἔπασχεν, ἰστάμενον πρὸς τῇ
- 19 δεξιᾷ τοῦ θεοῦ. μακρόν ἐστι χωρεῖν δι' ἐκάστου τῶν πριαμένων ἑαυτοῖς ζωὴν ἢ θανά- τωι ἢ ὁμολογίᾳ· ἔχετε ὑμεῖς, ὅσοι τῆς ἐκκλησίας ἐκβέβλησθε, σχεδὸν τῶν ἡμετέρων καιρῶν 20 ὑπόδειγμα τὸ τοῦ τῆς μακαρίας μνήμης Ἀθανασίου τοῦ σοφωτάτου ἱερέως τῆς Ἀλεξαν- δρέων ἐκκλησίας. τίτι οὐκ ἂν εἴη παραμυθία ἢ ἐκείνου ὑπομονή; τίτι οὐκ ἂν εἴη ὑπο- δειγμα ἢ ἐκείνου στερρότης; τίτι οὐκ ἂν ποιήσῃεν ἐλπίδα ἢ ἐκείνου πολυπόθητος ἐπάνοδος; ἐκβάλλεται Ἀρείου διώκοντος, ἀλλὰ ἀνακλητέος τοῦ κυρίου προπέμποντος. ἔπαθε φυλακὴν, ἔπαθε θλίψεις, καὶ οὐ θαυμαστὸν εἰ ὁ ἀποστολικὸς ἀνὴρ ταῦτα πέπον- 25
- M III 1045 θε δι' ὧν ἑαυτὸν γεγυμνάσθαι καυχᾶται ὁ ἀπόστολος, καὶ ἐν τούτους πᾶσιν ἐκείνῳ ἡ-
- 2 Cor. 11, 23 2 Col. 11, 23 sq. κολούθησε τῷ μαρτυρομένῳ ὅτι ἑαυτῷ ἐν ταῖς θλίψεσιν ἀρέσκει. ἐδιώχθη ἐκεῖθεν καὶ
- 2 Cor. 12, 10 ἐν τοῖς ἡμετέροις μέρεσιν ἀνεκτήσατο· ἀμέλει ἐνταῦθα αὐτοῦ ἢ κατάστασις ἀνεκαινίσθη καὶ ἐν τούτῳ τῷ θρόνῳ εὖρε κοινωνίας ἀνάπαυσιν, ἀφ' οὗ αἰὶ τοῖς καθολικοῖς γεννᾶται βοήθεια. καὶ ὅμως ἐν ταῖς θλίψεσιν οὐκ ἡσθήθη πόνου ὁ γενόμενος ἐν τῷ διωγμῷ 30
- 20 ὁμολογητής. ὅθεν οὐδεὶς τῶν Χριστιανῶν κλαῦσαι ὀφείλει τὴν ἐπενεχθεῖσαν αὐτῷ πρόσκαιρον ἐξορίαν, ὅτι ἐκείνων οὐδεὶς ἐξωρισμένος ἐστὶ θεῷ. μάλλον φοβηθῶμεν μὴ

V, P [= hk], S [pauca abscissa], D [= mn], AWA'AcAaA'Al

1 ἂν ἦν νίκης VPW [= A] ἢ ἀνάγκη S ἡμῖν ἀνάγκη DA ἡμῖν S γινομένους S
1/2 ἐκείνη ἢ νίκη SD ἢ νίκη ἐκείνη A uictoria A ἐκείνη VPW ἐκείνος ὁ ἱερεὺς A 2 ἐγένετο
ὕστερον SDA 4 κατελήφθη SDA 4/5 παρὰ — πνεύματος om, A ἀγίου P 5 κατ' A
[= A] καὶ VPSDW 6 τότε VPW [= A] om. SDA 7 ἐξουθενήσῃ SD σαλεύσης V
εἰ ἐκείνος V ἄξιος PAW [= A] ἀνδξιος VSD 8 ὅτι VPSW ἐπειδὴ D ὅτι ἐπειδὴ A 9 τῆς
θεότητος τοῦ κυ P θεϊότητος A [= A] θεότητος V(P)SDAW 10 ἡμέτερόν PSD [= Ac] 10/11 τοῖς
παρ' αὐτοῦ [ἐκείνου S] ῥήμασι τετρωμένους SDA [τετραυματισμένους A] eius sermonibus Acwf παρ' αὐτοῦ
ῥήματι τετρωμένους PW ῥήματι τετρωμένους παρ' αὐτοῦ V eius sermone A¹ 11 ἴστασθαι PW om. A
12 καὶ om. A praeter Ac 13 αὐτὸν SD [= A] αὐτὰς VPAW πέπουφεν SD ὃν om. A
ὑποδεδείχθαι A 14 ἐπινοηθέντα VPW ἐπενεχθέντα SDA 16 ἔβρυχε VPW [= A] ἐβρύχετο
S ἐβρυχάτο DA ἐβόα VAW [= A] ἀλλ' ἐβόα P καὶ ἀνεβόα D . . . νεβόα S 17 τῶν om. A
19 μικρόν A 20 ἐτύχετε D καιρῶν om. A ἡμερῶν D 21 ὑπόδειγμα τὸ scripsi ὑποδείγματα
τὸ A ὑποδείγματα SD ὑπόδειγμα VPW 22/23 τίτι — στερρότης VAW [= A¹(l)] τίτι οὐκ ἂν εἴη
παραμυθία — ὑπομονή om. PSD τίτι οὐκ ἂν εἴη ὑπόδειγμα — στερρότης om. Act(l)
24 πρέποντος S
25 ὁ om. A 26 ὃν VAW ἑαυτὸν om. P γεγυμνώσθαι A 27 μαρτυρουμένῳ P
αὐτῷ VA ἐν om. SD 30 τῇ θλίψει S ἡσθήθη VSA ἡσθετο P ἡσθη DW 31 ἐπαινεθεῖ-
σαν P 32 πρόσκαιρον] πρότερον P ἐκείνῳ V

ἀπὸ τῆς χώρας τῶν ζώντων, τουτέστιν ἀπ' ἐκείνης ἣν ἡμετέραν θέλομεν εἶναι πατρίδα, ἐξορισθῶμεν. ἐκείνὸ ἐστὶν ἡμέτερον, ἐκείνο διηνεκές, ἐκείνο αἰώνιον. οὐκ ἐστὶ γὰρ L III 374 ἐκείνο ἡμέτερον, δι' οὗ μόνη πάροδος· ἀλλὰ ταῦτα ἀληθῶς ἡμέτερα, ἅπερ ἀσφαλεστάτη ἐλπίς ἐπαγγέλλεται. ἔστι δὲ λέγοντος ἀκοῦσαι τοῦ ἀποστόλου· ἃ ὁ φθαλμὸς οὐκ 1 Cor. 2, 9 εἶδεν οὐδὲ ἀκοή ἤκουσεν οὐδὲ εἰς καρδίαν ἀνθρώπου ἀνῆλθεν, ταῦτα ἡ- 5

21 τοίμασεν ὁ θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. ἵνα δὲ μηδὲ πρὸς καιρὸν δοκῇ τούτου ἰσχύειν ἡ ἀπόφασις τοῦ ἤδη καθ' ἑαυτοῦ τὴν θεῖαν ἀπόφασιν προσκαλεσαμένου, φανερώς ἡ αὐθεντία τοῦ ἡμετέρου θρόνου ὠρίσατο μηδένα ἢ ἐπίσκοπον ἢ κληρικόν ἢ κατὰ τι ἐπάγγελμα Χριστιανὸν τῶν παρὰ Νεστορίου ἢ τῶν τούτου ὁμοίων, ἀφ' οὗ τοιαῦτα κηρύττειν ἤρξαντο, ἢ τοῦ ἰδίου τόπου ἢ τῆς κοινωνίας ἀποκινήθωντων δοκεῖν ἢ ἀποκεκινήσθαι ἢ 10 ἀποκοινώνητον γεγενῆσθαι· ἀλλ' οὗτοι πάντες ἐν τῇ ἡμέτραι κοινωνίαι καὶ ἐγένοντο καὶ ἄχρι τοῦ παρόντος εἰσὶν, ὅτι οὐδένα ἢ καθελεῖν ἢ ἀποκινήσαι ἡδύνατο δς ἐν τῷ κηρύττειν τοιαῦτα ἀσφαλῶς οὐχ εἰστήκει. πάντας τοίνυν ὁ παρῶν λόγος εἰς τὸ κοινὸν περιπλέκεται, ἵνα μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἰσχυροποιηθέντες καὶ θαρσαλέοι γενόμενοι ἐν κυρίῳ μὴ μετακινήθῃτε, ἀλλὰ μᾶλλον θεραπεύσῃτε τὰς ἀλλήλων ἀσθενείας. ἥδη γὰρ ὑμῖν ἐκεῖ 15

22 τοὺς ἀσθενεῖς παρατιθέμεθα, ὅπου ὀρώμεν αὐτὸν νοσοῦντα τὸν ἱατρόν. ὡς θέλομεν ὁμῶς, εἰ ἔτι δυνάμεθα, βοηθεῖν. ὥς γὰρ πρὸς τὸν ἅγιον ἀδελφὸν καὶ συνεπίσκοπον ἡμῶν Κύριλλον ἀρμοδίους ἀποκρίσεις ἐπέμπομεν, καὶ ὑμῖν ἐπεστείλαμεν διὰ τοῦ ποθεινοτάτου Ποσειδωνίου τοῦ διακόνου αὐτοῦ τὰ πεμπτέα παρὰ τοῦ αὐτοῦ ἀδελφοῦ μου καὶ πρὸς ἐκείνον περὶ οὗ ὁ λόγος. καὶ ἐπειδὴ ἐν τηλικούτῳ πράγματι ἡ ἡμέτερα σχεδὸν παρουσία 20 ἀναγκαῖα ἐφαίνετο, τὴν ἡμετέραν διαδοχὴν διὰ τὰ κατὰ θάλατταν καὶ γῆν διαστήματα αὐτῷ τῷ ἀγίῳ ἀδελφῷ μου Κυρίλλῳ ἀπενείμαμεν, μὴ αὕτη ἡ νόσος ἀφορμῇ τῆς μακρότητος ἐπιτριβῇ. μόνον ὑμεῖς τοὺς ἀποστολικοὺς πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχετε λόγους· 1 Cor. 1, 10 ἐν τῇ αὐτῇ διανοίᾳ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ γνώμῃ γίνεσθε τέλειοι, ἵνα, ὥς ἀνέγνωμεν, παρα- Mt. 10, 22 μένοντες ἄχρι τέλους δυνηθῇτε σωθῆναι. ἵνα δὲ γνῶτε ἐφ' οἷῳ ὄρωι τὰ γεγραμμένα 25 ἀπεστείλαμεν, αὐτὴν τὴν ἀπόφασιν ἐποιήσαμεν ταύτῃ τῇ ἐπιστολῇ ὑποταγῆναι.

Ὁ θεὸς ὑμᾶς ὑγιεῖς φυλάξει, ἀδελφοὶ ποθεινότατοι.

23 Σαφῶς τοιγαροῦν μαθήσῃ ταύτην ἡμετέραν εἶναι τὴν ἀπόφασιν, ὥς εἰ μὴ περὶ τοῦ M III 1048 θεοῦ τοῦ Χριστοῦ ἡμῶν ταῦτα ἐξηγήσῃ ἃ καὶ ἡ Ῥωμαϊκὴ καὶ ἡ Ἀλεξανδρῶν καὶ ἅπαντα καθολικὴ ἐκκλησία νοεῖ, καθὼς καὶ ἡ εὐαγεστάτη Κωνσταντινουπολιτῶν ἐκκλησία μέχρι σοῦ, 30

V, M [inde a 7 φανερώς], P [= hk], S [pauca abscissa], D [= tan], AWA'AcΛuA'Λ'

1 χαράς A ἡ ἀπ' A 1/2 ἡμετέραν — ἐστὶν om. P 2 οὐκ ἐστὶ ἐκείνο D γὰρ om. A
3 παράδοσις SD 4 ἐλπίδι SD ἀκοῦσαι om. SD 5 οὐς SD ἀνέβη SD 6 μηδὲ
VPW [= Λ] μὴ SDA 7 τοῦ om. A μεθ' S φανερώς] διωρίσατο δὲ φανερώς M 8 θρό-
νου om. A ὠρίσατο om. M ἡ¹ om. SDW ἡ¹ om. A 9 παρὰ om. P 10 ἤρξαντο
VM [= Λ] ἤρξατο PSDAW [= Λ'] 11 ἀκοινώνητον A 12 ἡ¹ om. A ἐδύνατο M 13 πάν-
τα D 13/14 περιπλέκει A 14 μᾶλλον καὶ μᾶλλον VMPSW [= Λ] μᾶλλον DA 15 κατακινή-
θῃτε W ἀλλήλων] *aliorum* Λ ὑμῶν A 17/18 ἀδελφόν καὶ ἐπίσκοπον ἡμῶν MW ἀδελφόν
ἡμῶν καὶ ἐπίσκοπον P 18 ἀπεστείλαμεν V 19 τὰ om. A παρ' αὐτοῦ τοῦ A παρὰ τοῦ SD
21 γῆν VMPW [= Λ] τὰ μακρὰ S μακρὰ D τὰ A 22 ἐνείμαμεν A 23 ἐπιτριβῆναι S 24 ἐν τῇ
αὐτῇ γνώμῃ VMPW [= Λ] τῇ αὐτῇ γνώμῃ A γνώμῃ SD 24/25 ἄχρι τέλους παραμένοντες SDA
25 γράμματα DA 26 ἀπεστείλαμεν SDA [= Λ] ἀπεστείλαμεν τῷ πρὸς δν ἡμῖν ὁ λόγος VMPW
ἀπόφασιν SDA [= Λ] ἀπόφασιν τὴν κατ' αὐτοῦ νεστορίου VMPW ταύτην MS τὴν ἐπιστολὴν S
ὑποταγῆναι SDA [= Λ] ὑποταγῆναι ἵνα γνῶτε τὸν περὶ αὐτοῦ δοθέντα τύπον VMPW 27 φυλάξει W
φυλάξει M διαφυλάξει SD inser. deest ia SA ἀπόφασιν DA ἐστὶ δὲ ὁ [ὁ om. VPW] ὅρος μεθ' ἑτέρα
οὕτως [οὕτος P] VMPW 28 τὴν om. PA 28/29 τοῦ θῦ τοῦ χῦ MW θῦ τοῦ χῦ P *de deo*
Christo A τοῦ χῦ τοῦ θῦ SDA χῦ τοῦ θῦ V 29 Ῥωμαίων DA ἡ² om. P ἀλεξανδρῶν VDA
def. S ἀλεξανδρική P ἀλεξανδρινή W ἀλεξανδρεινή M πάσα A 30 τῆς κωνσταντινουπολιτῶν
VMPW ἐκκλησίας MW

ὡ βέλπιντε, ἐνόησε [κατὰ τὴν ἐκτεθείσαν πίστιν ἐν τῇ Νικαέων συνόδῳ], καὶ εἰ μὴ ταύτην τὴν δύσπιστον καινότητα τῇ σεβαστῇ καὶ σεβασμίᾳ γραφῇ διαστήσεις ἐντὸς δέκα ἡμερῶν, ἀφ' ἧς γνωρίζονται σοι, ταύτης τῆς μεθοδείας τὴν ἡμέραν ἐναρίθμιον, τὰ φανερά καὶ γεγραμμένα τῆς καταδικασίμου αἱρέσεως, ἀπὸ πάσης καθολικῆς ἐκκλησίας ἀκοινώνητον.

12 = S 18 A 9. Latina epistula extat in Collectionibus Turonensi [Λ'], Casinensi [Λ'], Veronensi [Λ'], Frisingensi [Λ']

L III 375 1 Τῷ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ Ἰωάννῃ Κελεστίνῳ. Εὐχόμεθα μὲν, ὥσπερ μία ἐστὶ τῆς θεότητος ἡ οὐσία, οὕτω καὶ παρὰ πᾶσι τοῖς ὁπουδήποτε οὖσιν ἀνθρώποις μίαν τῆς ὀρθῆς πίστεως ἀλήθειαν ἔχειν· ἐλάττων δὲ ὅμως ὁ στεναγμός ἐστιν, ἐὰν τινὲς ἑαυτοὺς ἐκτὸς τῆς ἀγέλης τῆς δεσποτικῆς ἀποχωρίζοντες καὶ διὰ γυνῶν καὶ συσκίων τόπων λανθάνοντες 10 ἑαυτοῖς ἢ καὶ ὀλίγοις τισὶ συμβουλευώσιν ὁμονοοῦσιν ἑαυτοῖς ἐν τῇ λανθανούσῃ πλάνῃ. 2 ὅτε δὲ ἐν τῇ τοῦ θεοῦ ἱερᾷ ἐκκλησίᾳ ὁ προβεβλημένος ὑπὸ τῷ ὀνόματι τοῦ ἱερέως αὐτὸν τὸν τοῦ Χριστοῦ δῆμον ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀληθείας κατὰ κρημνῶν ἀποστρέφει τῇ οὐκ ὀρθῇ συμβουλῇ καὶ τοῦτο ἐν τῇ μεγίστῃ πόλει, εἰς ἣν διὰ τὴν τιμὴν τοῦ ἐνοικοῦντος βασιλείου ἀπὸ παντὸς τοῦ κόσμου συντρέχει τὸ πλῆθος, τότε δηλαδὴ διπλασιαστέος ἐστὶν 15 ὁ θρῆνος καὶ μείζων ἡ φροντίς, ἵνα μήτι ἡ ἀρπαγὴ τοῦ λύκου περιγενομένου κατισχύσῃ. ἐλάττων γάρ ἐστιν ἡ φροντίς πολιορκούντος τοῦ ἐχθροῦ ἢ ἐντὸς τειχῶν ἐκβακχεύοντος, καὶ κουφότερον παρενοχλεῖ ὁ λύκος ἐκτὸς τῶν ποιμνίων ἀποπλανώμενος ἢ περ ἐν αὐτῇ τῇ ἀγέλῃ τόπον ποιμένος ἐπιλαβόμενος, ἐπειδήπερ πλεον τοῦ ἐμφυλίου πολέμου ἐστίν, ὅταν ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας, τουτέστιν ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ δόρατα ἀκοντίζηται τῆς 20 3 ἀσεβοῦς θρησκείας. ὅθεν πάνυ συντετάρακται ἡμῶν τὰ σπλάγχνα, ὅτι οὗτος ὅστις δοκεῖ κατέχειν τὴν ἐκκλησίαν Κωνσταντινουπόλεως, τοῖς καθωσιωμένοις τοῦ Χριστοῦ δήμοις διεστραμμένα τινὰ ἐγχέει, ὑπεναντία τῆς τιμῆς καὶ αἰδοῦς τοῦ τοκετοῦ τῆς ἀγίας παρθένου καὶ ὑπεναντία τῆς ἐλπίδος τῆς ἡμετέρας σωτηρίας. ταῦτα εἰς ἡμᾶς ἦλθεν ὑποβαλλούσης τῆς ἀληθοδόνος τῶν πιστῶν, ἃ ἐγνωρίσθη διὰ τῶν βιβλίων ὑπερ αὐτὸς ἔπεμψε, καί, ὅπερ 25

VM, P [= hk], S [pauca abscissa], D [= mn], AWA'Λ'Λ'Λ'Λ'

1 κατὰ — συνόδῳ om. AA ἐν — συνόδῳ VMPW ἐν νικαία SDA 2 δύσπιστον A κενότητα MPW τῇ DA om. VMPSW διαστήσεις PWA διαστήσεις VMS διαστήσης D 3 γνωρίζονται σοι A cf. A γνωρίζονται σοι ταῦτα τὰ γράμματα P γνωρίζονται σοι τὰ γράμματα ταῦτα VMW ταῦτα γνωρίζονται σοι τὰ γράμματα SD 3/4 ταύτης — αἱρέσεως! γίνωσκε V 3 ἡμετέραν MPSW ἐναρίθμιον P 4 ἀκοινώνητον MPSW [= Λ] ἀκοινώνητον εἶναι V ἀκοινώνητον ἴσθι σεαυτὸν DA in fine add. καὶ ἀνενέργητον πρὸς πᾶν ὁτιοῦν τῶν ἐξ αὐθεντίας ἱερατικῆς VMPSW

VM, P [= hk], S [pauca abscissa], D [= mn], AWA'Λ'Λ'Λ'Λ'

inser. τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν ἀντιοχέα ἐπίσκοπον ἰῶ S τοῦ αὐτοῦ πρὸς ἰῶ τὸν ἀντιοχέα ἐπίσκοπον A deest VMPDW ἰβ VMP ἰζ D

7 ἀγαπητῷ om. S κελεστίνος ἐν κω χαίρειν n 7/8 ἐστὶ τῆς θεότητος [ὀρθότητος A] ἡ SDA ἐστὶ τῆς θεότητος VMW ἡ τῆς θεότητος ἐστὶν P 8 τοῖς om. S ὁπουδῆπου S 9 πίστεως om. S ἀληθείας ἔχειν S ἔχειν ἀλήθειαν DA ἐκτὸς ἑαυτοῦς DA 10 χωρίζοντες P 11 ἑαυτοῦς VA ἢ καὶ ὀλίγοις PW ἢ ὀλίγοις D [= Λ] . . . ἴγοις S εἰκαίοις λόγοις VA συμβουλευώσιν V συμβουλευώσιν MPSPDW συμβουλίας A ὁμονοοῦσιν PW ὁμονοεῖν VSD ὁμολογῶσιν A ἑαυτοῦς A 12 λαμπρά superscr. ἱερὰ V ἐπὶ V ἐν D ὀνόματι} ναῶ A αὐτὸν A αὐτοῦ VMPSDAW 13 ἀποστρέφη MSAW 15 βασιλείου MA [= Λ] βασιλείου γένους P βασιλέως VSDW παντὸς κόσμου S τὸ πλῆθος om. S 16/17 ἵνα — φροντίς om. P 16 μὴ S περιγενομένου D παραγενομένου VMSW παραγενομένη A 19 τόπων A 20 αὐτοῦ SDA [= Λ] om. VMPW οἴκου θύ S *Christi thalamum* Λ ἀκοντίζετε S ἀκοντίζῃ MPW 21 πάνυ SDA [= Λ] om. VMPW 23 τινὰ SDA [= Λ] om. VMPW ἐγχέει Λ ἐκχέει VMPSDAW ἐναντία DA 24 εἰς ἡμᾶς ἦλθεν [ἦλθεν DA] SDA εἰσῆλθεν VMPW ὑποβαλλούσης PSW 25 ὃ] hac Λ βιβλίων} πιστῶν V

μείζονος ἀποδείξεως ἦν, πεμφθεισῶν ἐπιστολῶν πρὸς ἡμᾶς ὑπογραφῇ αὐτοῦ τοῦ αὐθέν-
 4 του ὠχυρωμένων, ὡς ἀμφιβληθῆναι παρ' ἐτέρων μὴ ἐξὸν εἶναι. ὅθεν ἐπειδὴ ὑπὲρ τοι-
 οῦτων αἰτιῶν οὐκ ἐστὶν ἀσφαλὴς ἡ μακροτέρα παρενθύμησις (τοιούτον γάρ ἐστι σχεδὸν M III 1049
 ἔκκλημα παρενθυμῆσθαι τὰ τοιαῦτα ὁποῖόν ἐστι μύσος τοιαῦτα ἱερόσυλα λέγειν), καὶ τὸν
 ἐπίσκοπον Νεστόριον καὶ εἴ τις ἄλλος αὐτῷ ἀκολουθήσας τοιαῦτα λέγει, ἀπὸ τῆς ἡμετέρας 5
 κοινωνίας ἀποχωρίζομεν, ἕως οὗ δι' ἐγγράφου ὁμολογίας πεμφθείσης τὴν διαστροφὴν ἢ
 ἤρξατο διδάσκειν, κατακρίνῃ καὶ ταύτην ἑαυτὸν περὶ τοῦ παρθενικοῦ τόκου, τουτέστι
 περὶ τῆς σωτηρίας τοῦ τῶν ἀνθρώπων γένους τὴν πίστιν ὁμολογήσῃ κατέχειν, ἦντινα
 κατὰ τὴν ἀποστολικὴν διδασκαλίαν ἡ Ῥωμαίων καὶ ἡ Ἀλεξανδρέων καὶ ἡ καθολικὴ παν-
 ταχοῦ ἐκκλησία κατέχει, προσκυνήσῃ τε καὶ ὁμολογήσῃ. εἴ τις δὲ ἢ ἀπὸ Νεστορίου ἢ 10
 ἀπὸ τῶν ἄλλων τῶν αὐτῷ ἐξακολουθησάντων, ἀφ' οὗ τὰ τοιαῦτα ἤρξατο λαλεῖν, ἢ ἀκοινώνη-
 τος ἐγένετο ἢ ἐγυμνώθη τῆς τοῦ ἱερέως ἀξίας ἢ τῆς τοῦ κληρικοῦ, τοῦτον ἐν τῇ ἡμετέρᾳ
 κοινωνίᾳ καὶ μεμενηκέναι καὶ μένειν εἰς τὸ ἐξῆς ὡμολόγηται καὶ οὐδὲ λέγομεν αὐτὸν
 ἀποκεκινήσθαι, ἐπειδὴ περ οὐδὲ ἡδύνατό τινα ἢ τούτου ἀπόφασις ἀποκινεῖν, ὅστις ἑαυτὸν
 παρέσχεν ἤδη ἀποκινήτεον. 15

5 Ταῦτα, ἀδελφε ἐτιμώτατε, πρὸς τὴν σὴν ἀγιωσύνην ἐγράψαμεν, ἵνα ἐνδυναμωθείς ἐν L III 378
 τῷ δεσπότῃ καὶ τὸν οἰκείον τῷ σώῃ στήθῃ τοῦ Χριστοῦ θώρακα καὶ τὴν ἀσπίδα τῆς Eph. 6, 15. 16
 καθολικῆς ὁμολογίας ἐνδυσάμενος τὴν ἀγέλην τοῦ ἡμετέρου δεσπότη τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ,
 ὅστις ὑπὲρ ἡμῶν καὶ ἐγεννήθη καὶ ἔπαθεν, ὅστις καὶ ἀνοιγόντων τῶν καταχθονίων καὶ
 τοῦ θανάτου ἡττηθέντος ὑπὲρ ἡμῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀνέστη, ἀπὸ τῆς πονηρᾶς καὶ 20
 αἰσχίστης διδασκαλίας ἐλύσῃς. ὥσπερ δὲ καὶ πρὸς τὸν ἀγιώτατον ἀδελφὸν καὶ
 συνεπίσκοπον ἡμῶν Κύριλλον τὸν ἀκριβῆ τῆς καθολικῆς πίστεως ἔκδικον ἐγράψαμεν, ταύ-
 την περὶ τοῦ αὐτοῦ Νεστορίου γινωσκέτω ἡ σὴ ἀγιωσύνη παρ' ἡμῶν, μᾶλλον δὲ ὑπ' αὐ-
 τοῦ τοῦ δεσπότη τοῦ θεοῦ Χριστοῦ ἐξενηνεγμένην εἶναι τὴν ἀπόφασιν ἵνα ἢ ἐντὸς δέκα
 ἡμερῶν ἀριθμομένων ἀφ' ἧς ἂν ἡμέρας ὑπομνησθῇ, τὰς ἱεροσύλους αὐτοῦ διδασκαλίας 25
 περὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως ἐγγράφῳ ὁμολογίᾳ καταδικάσῃ καὶ ταύτῃ ἑαυτὸν
 ὁμολογήσῃ τῇ πίστει ἀκολουθεῖν ἦντινα καὶ ἡ Ῥωμαίων καὶ ἡ Ἀλεξανδρέων καὶ ἡ
 καθολικὴ φυλάττει ἐκκλησία, ἢ ἀπὸ τῆς συνόδου τῶν ἐπισκόπων ἀποκινήθῃς γινωσκέτω
 ἑαυτὸν οἰκείῳ βεβλάφθαι ὀλέθρῳ. ἵνα δὲ ταῦτα τὰ παρ' ἡμῶν ἀποφανθέντα σπου-
 δαιότερον ἐξανυσθεῖ, διὰ τοῦ ἡμετέρου υἱοῦ Ποσειδωνίου τοῦ διακόνου τῆς Ἀλεξανδρέων 30
 ἐκκλησίας τὰς ἡμετέρας ἐπιστολάς πρὸς τὴν σὴν διάθεσιν ἡβουλήθημεν πιστότερον διακομι-
 σθῆναι.

Ὁ θεὸς ὑγιαίνοντά σε διαφυλάξαι, ἀδελφε ἐτιμώτατε.

VM, P [= hk], S [paucissima abscissa]. D [= mn], ΛWAΛ'Α'ΑυΑ'

1 πρὸς ἡμᾶς ἐπιστολῶν P	ἐπιγραφῆς SD	2 οὐκ P	ἐπειδὴ μὴ D ἐπειδὴ μοι A
3 ἢ om. D	4 ἱερόσυλα λεγεῖν] ἱερέα συλλέγειν V	6 ὅτου A	7 κατακρίνει VW κατακρινεῖ A
ὑπὲρ A	8 ὁμολογήσῃ V ^{corr} D ὁμολογήσει VPSAW	ἦν W	9 ἢ om. P 9/10 ἐκκλησία
πανταχοῦ S	10 προσκυνήσῃ MPSDW	ὁμολογήσῃ MPSDW	11 τῶν ἄλλων om. S
τῶν υἱ P	ἀκολουθησάντων SW	ἤρξατο] <i>coeperunt</i> A	11/12 ἢ ἀκοινώνητος VMPW [= Λ]
ἀκοινώνητος SDA	13 κοινωνίαι om. VMPW	14 οὔτε ἡδύνατο SDA	17 σώ SDA [= Λ]
om. VMPW	τοῦ χυ SDA [= Λ] om. VMPW	ἀσπίδα A ἐλπίδα VMPSDAW	18 ὁμο-
λογίας VMPSAW [= Λ]	ἐκκλησίας τὴν ὁμολογίαν D ἐκκλησίας S	19 ἐγενήθη VS, corr. V	
21 δὲ A [= Λ] δὴ D om. VMPSW	22 τὸν DW om. VMPSA	ἐκκλησίας καὶ πίστεως V	
22/23 ταύτην S [= Λ] ταῦτα DA om. VMPW	23 γινωσκέτω καὶ DA	ἀπ' SDA	24 θυ χυ
SDA [= Λ] θυ καὶ χυ VMPW	εἰ SD	25 ἂν om. VDA, corr. A	ὑπομνησθῇ A ὑπομνησθεῖ
VMPSDW	26 καταδικάσει D καταφρονήσῃ S	αὐτὸν W	27 ὁμολογήσει SDW ἦντινα
ἢ SDA	ἢ ² om. A def. S	28 ἢ om. S	29 ἑαυτὸν οἰκείῳ P ἑαυτὸν τῷ οἰκείῳ DA οἰκείῳ
ἑαυτὸν VMW τῷ οἰκείῳ ἑαυτὸν S	βεβλήσθαι A	ὀλεθρίῳ MW	ἡμῶν] αὐτῶν P
33 Ὁ — τιμώτατε VMPWSD [= Λ ^c] om. A [= Λ ^u]	διαφυλάξει SD		
διαφυλάξει MW διαφυλάξειεν P διαφυλάττοι V			

13 = S 19 A 16. Latine extat in Collectione CT 16

Κυρίω μου ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ Ἰωάννῃ Κύριλλος ἐν κυρίῳ χαίρειν.
 Ἔγνω που πάντως καὶ διὰ πολλῶν ἢ σὴ θεοσέβεια τῆς ἀγίας Κωνσταντινουπολιτῶν ἐκκλησίας
 τὴν νῦν οὖσαν κατάστασιν ὅτι τεθορύβηται λίαν καὶ ἀποσύνακτοι μεμενήκασι πολλοὶ καὶ
 M III 1052 τῶν ἄγαν σπουδαίων καὶ ἐπιεικῶν, οὐ τὸν τυχόντα θόρυβον εἰς αὐτὴν ὑπομένοντες τὴν πί- 5
 στὴν ἐκ τῶν λεγομένων ἐπ' ἐκκλησίας αὐτῆς παρὰ τοῦ εὐλαβεστάτου ἐπισκόπου Νεστορίου,
 ep. 4 ὧι καὶ συνεβούλευσα διὰ γραμμάτων ἀποσχέσθαι τῶν τοιούτων σκαιῶν καὶ ἐξεστραμμένων
 ζητημάτων καὶ τῇ τῶν πατέρων ἀκολουθῆσαι πίστει. ἀλλ' ἐμὲ μὲν ὠιήθη ταῦτα γρά-
 φοντα δυσμενῇ καὶ τοσοῦτον ἀπέσχε τοῦ προσέχειν ὥς ἐξ ἀγάπης ἐκεῖνα γεγραφότι πρὸς
 τὴν αὐτοῦ εὐλάβειαν, ὥστε καὶ ὠιήθη τὰ τοιαῦτα φρονῶν καὶ λέγων καὶ τὰς Ῥωμαίων 10
 cf. Coll. Veron. ἀκοᾶς συναρπάσαι δύνασθαι· γέγραφε γὰρ ἔκτοπά τινα συνθεῖς ἐν ἐπιστολῇ μακρᾷ τῷ
 ep. 3-4 κυρίῳ μου τῷ θεοσεβεστάτῳ ἐπισκόπῳ τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας Κελεστίνῳ καὶ δὴ καὶ
 τοῖς ἰδίῳ ἐνέθηκε γράμμασι κατὰ τῶν ἐναντία δοξαζόντων αὐτῷ ὅτι τὴν ἀγίαν παρθένον
 L III 379 θεστόκον λέγοντες οὐ φρίττουσιν, εἴτα καὶ τετράδας ἰδίων ἐξηγήσεων ἀπέστειλεν, ὥς καὶ ἀνα-
 γνόντες οἱ κατὰ τὴν μεγάλην Ῥώμην εὑρεθέντες θεοσεβέστατοι ἐπίσκοποι καὶ συνεδρίων πολλῶν 15
 γενομένων κατεβόησαν αὐτοῦ φάσκοντες ἐναργῶς αἶρεσιν αὐτὸν καινοτομήσαι παγχάλεπον
 τὴν οὐδενὶ τῶν πάλαι γεγονότων ἐξευρημένην. ἐπειδὴ δὲ ἀνάγκη με γραψάσης αὐτοῦ
 ep. 4 τῆς εὐλαβείας ἐκέισε ταῦτα τὰ γεγονότα εἰπεῖν ἅπαντα, πέμψαι δὲ καὶ τὰ ἴσα τῶν παρ'
 ἐμοῦ γραφέντων πρὸς αὐτὸν γραμμάτων, ἐκδεδήμηκεν ἀναγκαίως κληρικὸς τῆς Ἀλεξανδρέ-
 ων, ὁ ἀγαπητὸς διάκονος Ποσειδώνιος. ἀναγνωσθέντων τοίνυν ἐν συνεδρίῳ τῶν τε ἐξηγή- 20
 σεων αὐτοῦ καὶ τῶν ἐπιστολῶν, μάλιστα ἐν οἷς οὐκ ἔστι συκοφαντίας τόπος (ἔχουσι γὰρ αὐτοῦ
 τὴν ὑπογραφήν), φανερά τετύπωκεν ἡ ἀγία Ῥωμαίων σύνοδος καὶ δὴ καὶ γεγράφηκε πρὸς τὴν
 ep. 12 σὴν θεοσέβειαν, οἷς καὶ ἀνάγκη πείθεσθαι τοὺς ἀντεχομένους τῆς πρὸς ἅπασαν τὴν Δύσιν κοινω-
 νίας· γεγράφασι γὰρ τὰ ἴσα καὶ πρὸς τὸν θεοσεβέστατον ἐπίσκοπον τῆς Θεσσαλονίκης
 Ῥοῦφον καὶ πρὸς ἑτέρους τινὰς τῶν κατὰ τὴν Μακεδονίαν θεοσεβεστάτους ἐπισκόπους, 25
 οἱ καὶ αἰεὶ συντρέχουσι ταῖς παρ' αὐτοῦ ψήφοις. γεγράφασι δὲ οὐδὲν ἦπτον καὶ πρὸς
 τὸν τῆς Αἰλιδίων θεοσεβέστατον ἐπίσκοπον Ἰουβενάλιον. τῆς σῆς τοίνυν θεοσεβείας ἐστὶ
 σκοπῆσαι τὸ συμφέρον· ἡμεῖς γὰρ τοῖς παρ' αὐτοῦ ἀκολουθήσομεν κρίμασι δεδοτές τὸ ἀπο-
 λισθεῖν τῆς τοσούτων κοινωνίας οὐκ ἐφ' ἑτέροις τισὶν ἡγανακτικῶν πράγμασιν οὐδὲ ἐπὶ

VM, P [= hk], S [haud pauca abscissa], D [= mn], AWUA¹A^c

inscr. om. VMPSDW τοῦ αὐτοῦ πρὸς Ἰωάννην τὸν ἀντιοχείας A τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολῇ Ἰωάννῃ ἐπισκόπῳ
 ἀντιοχείας U ἱγ VM 18 S 7 D

2 τῷ κυρίῳ VMD ἀγαπητῷ DAUA¹c om. VMPSW ἐν — χαίρειν om. S 4 τεθορύβηται καὶ
 τεθορύβηται V 5 θόρυβον] βόθυνον MPW 7 τοιούτων VMPSWUA¹c οὕτω DA καὶ ἐξεστραμμένων
 SDAUA¹c om. VMPW 9 προσχεῖν S ὡς SDAU τῷ VMPW γεγραφότα DA γράφοντι W
 γεγωνότι S 10 καὶ¹ om. V φρονῶν VMSWA¹c καὶ φρονῶν PDAU 11 γὰρ om. P
 12 τῷ SDAU καὶ VMPW θεοσεβάστω P 13 ἐνέθηκα A τὰ ἐναντία MPSWU αὐτῷ
 SDAUA¹c om. VMPW 15 εὐρεθέντες om. DA καὶ om. U 16 γενομένων D αὐτόν om. P
 17 ἐξευρημένην VMW με γραψάσης] μεταγραφάσης P 17/18 τῆς αὐτοῦ V 18 τὰ om. DU
 19 γραφέντων] γεγονότων S 20 ἀναγνωσθεισῶν VA τε om. Vks 21 καὶ μάλιστα DA αὐτοῦ
 μάλιστα S οὐκ om. A ἔχει W 22 φανερά [φανερὰν U] — σύνοδος DU¹A^c φανερὰν
 τετύπωκεν ἡ ἀγία σύνοδος A ἡ ἀγία Ῥωμαίων σύνοδος φανερά τετύπωκε S ἡ ἀγία Ῥωμαίων σύνοδος
 φανερὰν MPW ἡ ἀγία Ῥωμαίων σύνοδος φανερὰν τετύπωκεν ἡ ἀγία σύνοδος V καὶ² om. P
 24 τὰ ἴσα καὶ MPDWU καὶ τὰ ἴσα καὶ V τὰ ἴσα SA τῆς om. DA Θεσσαλονίκης S 25 τὴν
 om. SD θεοσεβεστάτους DAUA θεοσεβεστάτων S θεοσεβεῖς VMPW ἐπισκόπων S 26 δεῖ
 οἷα P περὶ P, corr. h in mg. ἦπτον om. W 27 Ἰουβενάλιον A ἐστὶ θεοσεβείας SDU
 28 τὸ συμφέρον σκοπῆσαι U αὐτοῦ οὐκ W ἀκολουθοῦμεν U τὸ om. VMPSW 28/29 ἀπολι-
 σθαίνειν V 29 ἡγανακτικῶν P

σμικροῖς πεποιημένων τὴν κίνησιν, ἀλλ' ὑπὲρ αὐτῆς τῆς πίστεως καὶ τῶν ἀπανταχοῦ κειμένων ἐκκλησιῶν καὶ τῆς οἰκοδομῆς τῶν λωῶν.

Πρόσειπε τὴν παρὰ σοὶ ἀδελφότητα· σὲ ἡ σὺν ἡμῖν ἐν κυρίῳ προσαγορεύει.

14 = S 41 A 20. Latine extat in Collectione CT 19

4

Ἀντίγραφον ἐπιστολῆς γραφείσης παρὰ Ἰωάννου
ἐπισκόπου Ἀντιοχείας πρὸς Νεστόριον

L III 387
M III 1061

1 Τῷ δεσπότῃ τῷ θεοφιλεστάτῳ καὶ ὀσιωτάτῳ ἐπισκόπῳ Νεστορίῳ Ἰωάννης ἐν κυρίῳ χαίρειν. Τὸν ἑαυτοῦ σκοπὸν περὶ τὴν σὴν θεοσέβειαν μετὰ πάσης ἀληθείας διὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ τὰ πάντα μεγαλοπρεπεστάτου κόμητος Εἰρηναίου ἐδήλωσα τῇ σῇ διαθέσει καὶ ἐπειδὴ, ὡς νομίζω, πάσης εἰμὶ λοιπὸν ὑποψίας ἐκτὸς ἀληθῆσιν ἀπολογίαις χρησάμενος, πεπαρρη- 10 σιασμένῃ λοιπὸν χρῶμαι πρὸς τὴν σὴν γνησιότητα συμβουλία. Ἐξεστὶν δέ σοι ἐξ αὐτῶν ὧν συμβουλευώ, ἐνέχυρα ἡμῶν λαβεῖν τῆς περὶ σὲ γνησιότητος καὶ ὡς φροντὶς ἡμῖν ἐστὶν οὐ μικρὰ τῆς κατὰ θεὸν ἀγάπης, ἣν οἱ μετιόντες τοὺς θεοὺς ἐκπληροῦσι νόμους, οἱ δὲ ἀμελοῦντες καὶ πανούργως προσφερόμενοι τοῖς οἰκείοις μέλεσιν ἑαυτοὺς πρότερον βλάπτου- 15 σιν ἢ καθ' ὧν ἐγχειροῦσιν.

15

Ἐπεὶ οὖν ταῦτά μοι καλῶς πεπροοιμιάσται, ὡς ἔγωγε οἶμαι, δέξαι με, παρακαλῶ, L III 390 ἀγαθὸν σοι ἐσόμενον σύμβουλον, μὴ παρωθούμενος τὸ ἐν τοῖς παρ' ἐμοῦ λεγομένοις χρήσιμον 2 καὶ μετὰ πάσης τῆς κατὰ θεὸν διαθέσεως λεγόμενον. ἔδει μὲν οὖν ἡμᾶς περὶ χρηστῶν πραγμάτων τὰ σκέμματα πρὸς ἀλλήλους ποιεῖσθαι· ἐπειδὴ δὲ αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν πολλὴν ἔξου- σίαν ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς ταραχαῖς ἐνεποίησαν, τούτου ἕνεκα ἠπείχθην τὰ πρόσφατον ἡμῖν γρα- 20 φέντα ἀπὸ τε Ῥώμης καὶ Ἀλεξανδρείας τῇ σῇ γνωρίσει ὀσιότητι. ἄθρόον γὰρ Ἀλεξανδρέων κληρικοὶ ἐπιστάντες ἐπιστολὰς ἡμῖν δεδώκασι διαφόρους περὶ τῆς σῆς φιλοθείας ἐκπεμ- φθείσας, τὴν μὲν τοῦ ἁγιωτάτου ἐπισκόπου Κελεστίνου, τὰς δὲ τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου 25 ἐπιστολῶν, ὧν τὰ ἀντίγραφα ἀποστείλας παρακαλῶ σου τὴν διάθεσιν οὕτως αὐτοῖς ἐντυχεῖν, ὥστε ἐρ. 12 Κυρίλλου, ὧν τὰ ἀντίγραφα ἀποστείλας παρακαλῶ σου τὴν διάθεσιν οὕτως αὐτοῖς ἐντυχεῖν, ὥστε ἐρ. 13 μῆτε τάραχόν τινα κατὰ διάνοιαν ὑποστῆναι, ἀφ' ἧς πολλάκις φιλονεικίαι καὶ ἐνστάσεις ἐπιβλα- 25 βεῖς συμβαίνουσι, μῆτε μὴν καταφρονῆσαι τοῦ πράγματος, εἰδότος τοῦ διαβόλου δι' ὑπερ- οψίας πολλὰ τῶν οὐ χρηστῶν πραγμάτων κορυφοῦν καὶ εἰς ὕψος αἶρειν, ὥστε ἀδιόρθωτα αὐτὰ ποιῆσαι γενέσθαι, ἀλλ' ἐμμελῶς αὐτοῖς ἐντυχεῖν, παραλαβεῖν δὲ τινὰς τῶν ὁμοψύχων

VM, P [= bk], S, D [= mn], AWUL^aAc

1 μικροῖς VMPW σμικρῷ U κρίσιν P κρίσιν καὶ κίνησιν V πανταχοῦ VMPW
1/2 κειμένων MPWUL^a κινουμένων DA κεινημένων καὶ κειμένων V de S non constat 3 ἡ om. M
ἐμοὶ D in fine add. ἐρῶσθαι σε καὶ μνημονεύειν ἡμῶν τῷ κῶ εὐχομαι ἀγαπητέ καὶ ποθεινότητε U

VM, P [= bk], S, D [= mn], AWRAL^aAc

5. 6 ἀντίγραφον — νεστόριον VMP cf. A Ἰωάννου — νεστόριον SD ἐπιστολὴ Ἰωάννου — νεστό-
ριον W Ἰωάννου — νεστόριον ἐν ἡ μακάριον ἀποκαλεῖ θεόδωρον τὸν αἰρετικόν A ἐπιστολὴ Ἰωάννου
θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου ἀντιοχείας πρὸς νεστόριον R id VMP mā S μβ' D 7/8 τῷ δεσπότῃ
— χαίρειν om. VMPR 7 τῷ¹² μου SD μου τῷ WUL^a καὶ ὀσιωτάτῳ om. A 10 εἰμὶ om. SW
ὑποψίας λοιπὸν παρ' ὑμῖν VMPR 11 συμβουλὴ W 12 ἐστὶν ἡμῖν R ἡμῶν P 13 μετιόντες
W τηροῦντες VMP 14 πανούργοι ψα W φερόμενοι D βέλεσιν D 16 προοιμιάσται
MPSDAR 17 καὶ μὴ P 18 οὖν om. SD ἡμᾶς om. R 19 σκέμματα R πρὸς
ἀλλήλους τὰ σκέμματα DA ἀλλήλους] πρὸς αὐτοὺς ex ποιούμενους corr. W ἔπει S μαρτυρίαι P
20 ἐποίησαντο V ἕνεκεν VA ἠπείχθη P 22 φιλοθείας SDR θεοσεβείας VMPAL^a θεοφι-
λείας W 23 τὰς] τὴν S; de quibus Cyrilli praeter eam quae praecedat epistulis loquatur, nescitur
θεοσεβεστάτου A 24 συντυχεῖν SDWR, corr. W 25 μὴ AR ταραχὴν VMPAR φιλονει-
κία AR ἐνστάσις ἐπιβλαβὴς ARA^a 26 συμβαίνει ARA^a τυγχάνουσι SD 26/27 δι' ὑπεροψίαν V al
ὑπεροψίαι S 27 κορυφοῦν τε καὶ D κορυφόνται καὶ S αἵρουσιν S 27/28 ἀδιόρθωτον αὐτὸν S
28 αὐτὰ om. P αὐτοῖς om. VMPW συντυχεῖν S παραλαβῶν R συμπαραλαβεῖν M

σοι πρὸς τὴν τῶν προκειμένων διάσκεψιν, δοῦναι δὲ αὐτοῖς καὶ ἐξουσίαν τὸ συμφέρον, ἀλλὰ μὴ τερπνὸν εἰσηγήσασθαι. πάντως γὰρ εἰ σχοίεν ἄδειαν πολλοί τε ὄντες καὶ γνήσιοι οἱ τοῦ σκέμματος κοινωνοῦντες, ραϊδίως ἐπὶ τὴν συμβουλίαν ἤξομεν καὶ τὸ νομιζόμενον ὑπάρχειν σκυθρωπὸν παραχρῆμα (ἄν) εἴη φαιδρόν. καὶ γὰρ εἰ καὶ προθεσμίαν στενο-
 3 **ερ.** 10 τάτην τοῖς γράμμασιν ἐνέθηκεν ὁ κύριός μου ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Κελεστίνος, δέκα 5
 μόναις ἡμέραις, ὡς τὰ γράμματα αὐτοῦ περιέχει, περιορίσας τὴν ἀπόκρισιν, ἀλλ' ἔξεστιν ἔργον αὐτὸ ποιῆσαι καὶ ἡμέρας μόνης μιᾶς, τάχα δὲ καὶ ὥρων ὀλίγων. τὸ γὰρ χρή-
 σασθαι προσφόρῳ ὀνόματι ἐν τῇ κατὰ τὸν παμβασιλέα Χριστὸν ὑπὲρ ἡμῶν οἰκονομία, τετριμμένῳ μὲν πολλοῖς τῶν πατέρων, ἐπαληθεύοντι δὲ καὶ τῇ σωτηρίῳ ἐκ παρθένου
 γεννήσει, τοῦτο ραϊδίων ὡς οὔτε ἐπικίνδυνον χρή παραιτήσασθαι τὴν σὴν ὁσιότητα οὔτε 10
 ἐκείνο ὑπολογίσασθαι ὡς οὐ χρή σε ἑαυτῷ ἐναντία ἐκθέσθαι. εἰ γὰρ ἡ διάνοιά σου τοῦ αὐτοῦ τοῖς πατράσιν καὶ τῆς ἐκκλησίας διδασκάλοις φρονήματος ἔχεται (τοῦτο γὰρ διὰ πολλῶν καὶ κοινῶν φίλων περὶ σοῦ, δέσποτα, μεμαθήκαμεν), τί λυπεῖ τὸ εὐσεβὲς φρό-
 νημα καταλλήλῳ ὀνόματι δημοσιεῦσαι, καὶ τοῦτο τοσαύτης προκειμένης ταραχῆς καὶ [τοσαύτης] ζητήσεως ἐκ σοῦ; τοῦτο γὰρ εὖ ἴσθι, θεοφιλέστατε· κεκίνηται τὸ κεφάλαιον 15
 καὶ τοῖς τε μακρὰν καὶ τοῖς ἐγγὺς σφόδρα αὐτὸ περιτεθρύληται καὶ πλείστη ὄση περὶ τού-
 του ζάλη ἀδοκῆτως τὰς ἐκκλησίας διέλαβεν, τῶν πανταχοῦ πιστῶν ταύτης ἕνεκα τῆς αἰτίας ἀλλήλοις καθ' ἑκάστην συρρηγνυμένων τὴν ἡμέραν. καὶ ὅτι τοῦτο ἐστὶν ἀληθές, ἀπ'
L III 39¹ αὐτῶν τῶν πραγμάτων εἴση σαφῶς. ἡ γὰρ Δύσις καὶ Αἴγυπτος, τάχα δὲ καὶ Μακε-
 δονία ἔκρινεν ἀπορραγῆναι τῆς ἐνώσεως, ἣν ἰδρῶσι πολλοῖς καὶ πόνοις ἀγίων καὶ ἐπισή- 20
 μων ἐπισκόπων καὶ μάλιστα τοῦ τὰ πάντα ἀγίου καὶ κοινοῦ ἡμῶν πατρὸς τοῦ μεγάλου Ἀκακίου ἢ τοῦ θεοῦ χάρις τῷ κοινῷ τῶν ἐκκλησιῶν κεχάρισται. τίς γὰρ ἂν μέμψαι-
 το, εἰ δόξεις λέγειν ἃ φρονεῖς; μᾶλλον δὲ τίς οὐκ ἂν ἀποδέξαιτο, εἰ δέξαιο προσηγορίαν, ἥς τὴν διάνοιαν, ὡς ἔγνωμεν, ἢ σὴ εὐλάβεια κέκτηται, καὶ τοῦτο ὑπὲρ εὐσταθείας καὶ
 εἰρήνης οἰκουμενικῆς; 25

Εἰ δοκεῖ δέ, καλοῦ παραδείγματος εἰς καιρὸν ὑπομνήσω σε, οὐ βούλομαί σε καὶ μεμνήσθαι· οὐδὲ γὰρ χρόνος πολὺς ἐστὶν ἐξ οὗ παρ' ἡμῖν συμβέβηκεν, ὥστε αὐτὸ καὶ λή-
 θη παραδοθῆναι. μέμνησαί που πάντως τοῦ μακαρίου Θεοδώρου τοῦ ἐπισκόπου ἐν ἐξη-
 γήσει εἰπόντος τι τῶν οὐ δοξάντων καλῶς εἰρῆσθαι πρώτῳ τε σοὶ τῷ καὶ παρρησιασα-

VM, P [= hk], S, D [= mn], AWRA¹A^c, cf. Innocentium [t. III 2 p. 71] et Facund. 10, 2
 1 σου S δέ] τέ D καὶ om. D πρὸς τὸ A 2 τὸ τερπνόν SDW εἰ om. R
 ἔχοιεν VMPR ἔχοιμεν A 3 πράγματα SDA συμβουλὴν SW ἤξομεν MPSDAWR *descendi-*
mus A^c ἤξουσι VA^c 4 ἡ ὑπάρχον R παραυτίκα DA ἂν addidi 4/5 στενωτάτην P
 5 ἐνέθηκεν] ἐνεκεν S ἐνέθηκε τοῖς γράμμασι DA 6 αὐτοῦ om. P 7 μόνης om. SD 8 ὑπὲρ
 om. D 9 τετριμμένῳ S 10 ὡς οὔτε MPSDWR ὅπερ οὔτε ὡς VAA^c locus conceptoris negligentia
 corruptus, uoluit τοῦτο οὔτε ὡς χρή om. R 11 ἐκείνου S ὑπολογίσασθαι P σε ἑαυ-
 τῷ AR σε σεαυτῷ MPW σεαυτῷ VSD ἑναντία SDAR τάναντία V τὰ ἐναντία MPW σου
 DARAA^c ἕως S om. VMPW 12 πατράσιν] πράγμασι S τοῖς διδασκάλοις τῆς ἐκκλησίας SD
 13 παρὰ P σέ W λυπῇ PDW 14 καὶ om. S τοῦτο SDA^c ταῦτα A τότε VMPW
 περικειμένης V 15 τοσαύτης VMPWR om. SDA^c ἔξου R καὶ τοῦτο S εὐ om. V θεοφι-
 λέστατε καλῶς V 16 τοῖς SDW οἷς VMP οἷς AR οἷς VMP οἷς AR αὐτὸ SDARA^c om. VMPW
 περιτεθρύλληται VPSD περιτεθρύλληται R περιτεθρύλληται A καὶ om. AR 16/17 ἀδοκῆτος ζάλη —
 διέλαβεν περὶ τούτου R 17 ἀδοκῆτος AR ἐνεκεν S 18 συρρηγνυμένων R ἀλήθεια S
 19 αὐτῶν VPDA^c αὐτῶν τούτων MSAWR εἴη V σαφές VW καὶ om. S ἡ αἴγυπτος DA
 20 ἔκρινεν SDARA^c ἔκριναν VMPW 21 τοῦ] καὶ AA^c 22 ὃν ἢ D γάρ] δ' V 23 δό-
 ξεις] δοξάζεις MPW ἀποδέξαιτο — δέξαιο om. S δέξαιο DAA^c δέξαιτο MPW δέξεται V 24 εὐσε-
 βεια S εὐσταθείας VR 25 οἰκουμενικῆς εἰρήνης M 26 ὑπομνήσεως οὐ βούλομαι S καὶ
 om. SA 27 οὐ παρ' VMPAW ὅπερ SD 27/28 καὶ λήθη αὐτὸ P λήθην S 28 παρα-
 δοῦναι SDW παραδραμεῖν A πῶς SR θεοδώρου] παύλου V 28/29 ἐξήγει S 29 τινα
 W^{corr} σοὶ καὶ τῷ SD 29—p. 95, 1 πεπαρρησιασμένῳ SDA παρρησιασμένῳ R

μένωι κατ' ἐκείνον τὸν καιρόν, ἔπειτα καὶ πᾶσιν τοῖς ἀκούσασιν, καὶ ὅπως ἐκεῖνος αἰσθό-
 μενος τῆς βλάβης καὶ τῆς ταραχῆς, ἣν ὁ μικρὸς ἐνεποίησε τονθορυσμός, ἐννοήσας ὡς ἡ
 ταραχὴ ποιήσει διάστασιν, μᾶλλον δὲ καὶ ἀντίστασιν, φιλοῦντων τῶν ἀνθρώπων, εἰ τοιαύ-
 της δρᾶζοιντο ἀφορμῆς, τῇδε κάκεισε διαιρείσθαι, καὶ τὴν ἀντίστασιν αὖτε τὸν δοκοῦντα
 βραχὺν εἶναι τοῦ σκανδάλου σπινθήρα (ὃ δὴ καὶ νῦν παρ' ἡμῖν γέγνηται), ὅπως ὁ γεν- 5
 ναῖος ἐκεῖνος ἀναστὰς οὐ μετὰ πολλὰς ἡμέρας τὸ παρ' αὐτοῦ λεχθὲν ἀνερυθριάστως ἐπὶ **M III 1065**
 χρησίμωι τῆς ἐκκλησίας διωρθώσατο, καὶ διορθωσάμενος, παραχρῆμα ἀπετρίψατο τὴν κατ'
 αὐτοῦ γεγονυῖαν διαβολήν, οὐ λογισάμενος εἶναι τι σαθρὸν τὴν διόρθωσιν, καὶ τοῦτο πάν-
 των εἰδόντων μὲν ὡς σαθρῶς παρ' αὐτοῦ ἐλέχθη τὸ λεχθὲν, ἀποδεξαμένων δὲ αὐτὸν τῆς
 παραυτίκα μεταστάσεως. 10

- 4 Ἐγὼ δέ σου τὴν θεοσέβειαν οὐκ ἐπὶ διαβεβλημένῃ μεταστάσει τοῦ λόγου προτρέπω
 οὔτε μὴν ἐναντιότητι μεираκιῶδει, ὡς ἂν τις εἴποι, ἀλλ' ἐπειδὴ σοι πολλάκις πρὸς πολλοὺς
 εἴρηται, ὡς μεμαθήκαμεν, ὡς οὐκ ἐκτρεπόμενος τὴν εὐσεβῆ ταύτην διάνοιαν μόνον τὸ ὄνομα
 παραιτῇ, εἰ δέ σοι τινὲς τῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐπισήμων καὶ τοῦτο ὑπόθωιντο, οὐκ ἂν
 παραιτήσαιο ἀνενδοιάστως καὶ θεοτόκον εἰπεῖν τὴν ἁγίαν παρθένον, τούτου ἕνεκα ἐπὶ τὸ 15
 σὸν σε προτρέπω, προενεγκεῖν ἐκκαλούμενος ὅπερ μεμαθήκαμεν, μὴ διασφάλλεσθαί σε φρο-
 νοῦντα, προστιθέντα δὲ ῥῆμα πράγματι καὶ ὄνομα πολλοῖς τῶν πατέρων καὶ συντεθὲν καὶ
 ῥηθὲν καὶ συγγραφὲν καὶ μὴ παραιτήσασθαι ὅλως ῥῆμα τὴν κατὰ ψυχὴν ἐλέγχον εὐσεβῆ
 διάνοιαν. τοῦτο γὰρ τὸ ὄνομα οὐδεὶς τῶν ἐκκλησιαστικῶν διδασκάλων παρήτῃται.
 οἱ τε γὰρ χρησάμενοι αὐτῷ πολλοὶ καὶ ἐπίσημοι οἱ τε μὴ χρησάμενοι οὐκ ἐπελάβοντο τῶν 20
 χρησαμένων, καὶ μάτην ἡμεῖς, ὡς ἔοικεν, δῆθεν ἀκριβείας περιττῆς ἕνεκα πρὸς αἰρετικὴν κακο-
 δοξίαν μόνον βλεπούσης τὰς συνειδήσεις τῶν ἀδελφῶν εἰς οὐδὲν δέον πληττομένας περιορῶ- **L III 394**
 μεν, ὄνομα παραιτούμενοι οὐ τὴν διάνοιαν εὖ καὶ καλῶς παραδεχόμεθα. εἰ γὰρ τὸ ἐξ αὐτοῦ
 σημαίνόμενον μὴ παραδεχοίμεθα, λείπεται περὶ πολλὰ ἡμᾶς διασφάλλεσθαι, μᾶλλον δὲ κιν-
 δυεύειν περὶ τὴν ἄρρητον οἰκονομίαν τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ. ἀκολουθήσει γὰρ 25
 εὐθὺς τῇ τοῦ ὀνόματος τούτου ἀναίρεσει εἴτ' οὖν τῷ ἐξ αὐτοῦ σημαينوμένῳ τὸ μήτε
 θεὸν εἶναι τὸν τὴν ἄρρητον οἰκονομίαν ὑπὲρ ἡμῶν ἀναδεξάμενον μήτε μὴν τὸν θεὸν λόγον
 κενώσαντα ἑαυτὸν εἰς τὴν τοῦ δούλου μορφήν ἄφατόν τι περὶ ἡμᾶς ἐπιδεδείχθαι φιλαν- **Phil. 2, 7**
 θρωπίας μέγεθος, ἅπερ αἱ θεῖαι γραφαὶ μάλιστα κυροῦσιν τὴν εἰς ἡμᾶς φιλανθρωπίαν, ὅταν
 τὸν προαιώνιον καὶ συναϊδίον καὶ μονογενῆ τοῦ θεοῦ υἱὸν ἐπὶ τὴν ἐκ παρθένου γέννησιν 30
 ἀπαθῶς τῷ λόγῳ καταγάγῃ κατὰ τὸ εἰρημένον τῷ θεῷ ἀποστόλῳ ἐξαπέστειλεν ὁ **Gal. 4, 4**
 θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ γενόμενον ἐκ γυναικός, ἀποδεικνύντι σαφῶς τὴν τοῦ μονο-
 γενοῦς ἐκ παρθένου, ὡς φθάσας ἔφην, ἄρρητον γέννησιν, ἀφ' ἧς γεννήσεως εἰ προσαγο-

VM, P [= hk], S, D [= mn], AWRAL^c, cf. Fac. 7, 5

1 κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον M 1/2 αἰσχόμενος A αἰσθανόμενος R 2 μικρὸς τότε AR Innoe.
 τονθορισμός P τῶν θρυσμῶν S τὸν θρυσμὸν R θόρυβος V 5 βραχὺν] μικρὸν W σπινθήρα
 παρ' ἡμῖν νῦν VMPSD ὑμῖν Innoe. Fac. 7 χρησῶν R διορθώσατο VDWL παραυτίκα V
 ἀπετρίψατο A 8 οὐ VMPSW Fac. om. DARAL^c λεγόμενος S σαθρὸν VMP Fac. ὀρθὸν SDAWRAL^c
 τὴν διόρθωσιν] ἢ τὴν ὀρθωσιν SW καὶ τοῦτο SDARAL^c καίτοι VMPW 10 μεταβολῆς DL
 12 ἐναντιότητα μεираκιῶδη PSDWR 13 ἐντρεπόμενος SD μόνον om. D 14 παραιτῇ
 VMPW παρητήσω SD παρήτῃσαι AR σοι om. A ἐν om. V 15 καὶ om. SDV
 τούτου ἕνεκα om. SD 15/16 τὸ σὸν σε] τοσόνδε A 16 προενεγκεῖν VMP διενεγκεῖν W
 ἐγκαλούμενος R 18 γραφὲν P ῥῆμα ὅλως V 21 δῆθεν om. D ἕνεκεν S 22 ὀρώ-
 σης M πλαττομένας S 23 εὖ καὶ καλῶς] εὐκόλως W 24 παραδεχοίμεθα ARL^c παραδεχόμεθα
 VMPSDW περὶ om. VS ἡμῖν S 25 γὰρ om. S 26 εἴτ' οὖν — σημαينوμένῳ om. V
 τῶν — σημαينوμένων A cf. Fac. 29 ἅπερ VMPSW ὅπερ DR καίπερ A cum AL^c τούτοις μάλιστα AL^c
 ταῦτα μάλιστα R τὴν — φιλανθρωπίαν conceptoris incuria addita 30 τῶν S πρὸ
 αἰώνων SDAR συναϊδίον μονογενῆ A 31 τούτῳ ἀπαθῶς VM τοῦτο ἀπαθῶς P τοῦ λόγου R
 τῷ — καταγάγῃ] λέγῃ κατελθεῖν A καταγαγεῖν R 32 γενόμενον MPSARAL^c γεννώμενον
 VD om. W 33 γέννησιν ἄρρητον ὡς φθάσας ἔφην VMP εἶπον R

ρεύοιτο ἡ παρθένος παρὰ τῶν πατέρων, ὥσπερ οὖν καὶ προσαγορεύεται, τούτῳ τῷ ὀνόματι, **M III 1068** οὐκ οἶδ' ὅτου χάριν τὴν οὐκ ἀναγκαίαν ταύτην ζήτησιν (καὶ μοι σύγγνωθι) καθ' ἑαυτῶν καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς εἰρήνης, ὡς ὁρᾷς, ἀναδεδέγμεθα. κίνδυνος γὰρ οὐδεὶς τὰ αὐτὰ λέγειν τε καὶ φρονεῖν τοῖς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ εὐδοκίμησας διδασκάλοις, ὧν περιττὸν μὲν τὰ ὀνόματα ἀπαριθμεῖσθαι· ἐπίστασαι γὰρ αὐτοὺς οὐδενὸς ἦττον, ἐπειδὴ τῷ εἶναι αὐτῶν μαθητῆς αὐτός 5 τε καὶ πάντες ἡμεῖς σεμνυνόμεθα.

Ταῦτα παρ' ἡμῶν συμβουλευθήτη, παρακαλῶ· ταῦτα πράξαι παρακλήθητι· μὴ δῶις χώραν καὶ νομὴν ἐρπούση διαστάσει. ἐννόησον γὰρ ὡς εἰ πρὸ τῶν νῦν ἀποσταλέντων γραμμάτων οἱ πολλοὶ ἄσχετοι ἦσαν καθ' ἡμῶν, νῦν δραξάμενοι τῆς ἀπὸ τῶν γραμμάτων τούτων παρρησίας τίνες οὐκ ἔσονται καὶ ποῖαι οὐ χρήσονται καθ' ἡμῶν τῇ παρρησίᾳ. 10 ταῦτα ἐγὼ πολλοὺς τῶν θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων καὶ τῶν τῆς σῆς φιλοθείας ἐραστῶν παρ' ἑμαυτὸν ἔχων, οἳ ἔτυχον παρεῖναι ἡμῖν τῶν γραμμάτων τούτων τῶν ἀπευκτῶν ἀποδοθέντων, νομίσας καὶ γνησίου ἔργον ποιεῖν κατὰ τὰς ἑμαυτοῦ ὑποσχέσεις καὶ ἀδελφικῇ συμβουλίᾳ ἀνορθοῦν κάμνουσάν σοι ἐπὶ τοῦ παρόντος τὴν ὑπόληψιν, ἐπέστειλα, εὐχόμενός σου τὴν φιλοθείαν ἀφιλονείκῃ τῇ γνώμῃ δέξασθαι, ἣν μετὰ φόβου θεοῦ καὶ φίλτρου τοῦ 15 περὶ σέ καὶ τοῦ ἀσφαλοῦς ἔνεκα τῆς ἐκκλησίας εἰσηγησάμην, οὐ μόνος ὢν, ὡς ἔφην, ἀλλὰ γὰρ παρόντων μοι τῶν περὶ τὸν κύριόν μου τὸν θεοφιλέστατον ἐπίσκοπον Ἀρχέλαον Ἀπρίγγιον Θεοδώρητον Ἠλιάδην Μελέτιον καὶ τὸν πρόσφατον τῇ τοῦ θεοῦ χάριτι προβληθέντα τῇ Λαοδικῶν τοῦ θεοῦ ἐκκλησίᾳ ἐπίσκοπον Μακάριον, οἳ καὶ δογμάτων ἐντὸς ὑπάρχουσιν καὶ περὶ σέ διαπύρως διάκεινται, μεθ' ἡμῶν σε εὐχόμενοι, δέσποτα, φρονήματι 20

L III 395 εὐπειθεῖ χρησάμενον στήσαι τῶν γραμμάτων τούτων καθάπερ λαίλαπος σφοδροτέραν φορὰν, ἱκανὴν, εἰ μὲν εἴξαιμεν, μὴ θολῶσαι μηδὲ ταράξαι, εἰ δὲ ἐνσταίημεν, λυπήσαι. ταῦτα οἰκείουμενοι τὰ σὰ ἡμεῖς μὲν ἐδηλώσαμεν, αὐτὸς δὲ καταδέξασθαι καὶ ἀσμενίσαι καταξίωσον, εἰ μὴ ἄρα τις οὐκ ἀγαπῶν ἡμᾶς παρασκευάσειεν ἐπὶ βλάβῃ ἑαυτοῦ τε καὶ τοῦ κοινοῦ καταφρονῆσαι τούτου τοῦ πράγματος. τὸ δοκοῦν, παρακαλῶ, παραχρῆμα ἀντιγράψαι καταξίωσον, 25 μάλλον δὲ μὴ τὸ δοκοῦν, ἀλλὰ τὸ συμφέρον.

15 = S 23 A 18. Latine extat in Collectione CT 17

L III 386 Κυρίῳ μου ποθεινοτάτῳ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ Ἰουβενάλι Κυρίλλος ἐν κυρίῳ
M III 1057 χαίρειν. Ὑπόχνην μὲν τοῖς τῶν εὐδοκίμησάντων ἵχνεσι καὶ τῇ ὀρθῇ πίστει κατακολου-

VM, P [= hk], S, D [= mn], AWRΛ'Λ'

1 οὖν] αὐ D 2 οὐκ² om. A 3 τὰ αὐτὰ SDAW^{corr}Λ' ταῦτα RA' τὸ ταῦτά P τῷ ταῦτα V
τὸ ταῦτα MW 5 τὸ MPSWR 7 δούσ V 8 καὶ νομὴν VMPWRΛ'ε καινοτομὴν A ἡ νομὴν SD
ἐρπούση τῇ A διαστάσει καινοτομεῖν D 10 τῇ om. VPW 11 πολλοῖς MDW τοῖς S
12 πρόσ R ἑμαυτῷ DA 13 ἔργου R 14 σου AW, corr. W ἀπέστειλα MPDR ἐχό-
μενος V 15 ἀφιλονείκῃ τῇ S ἀφιλονείκῃ D ἀφιλονεικήτῳ MPA R ἀφιλονεικοτάτῳ VW ἦν] ἃ A
16 ἀσφαλῶς S μόνον ὢν ἔφην S 17 μοι om. R τὸν θεοφιλέστατον κύριόν μου τὸν DA
18 ἀπριγγίου θεοδώρητου ἡλιάδου μελετίου καὶ τοῦ V ἀπριγγίου S θεοδώριτον MSDA μελί-
τιον AR τῇ τοῦ om. A τῇ om. R 18/19 προβληθέντος V 19 ἐπισκόπου μακαρίου V
20 ὑπάρχειν S διάκεινται] καίονται S εὐχόμενοι σε V εὐχόμενοι A 21 στήναι SD σφοδροτέ-
ραν — ἱκανὴν] σφοδρὰ τὰ σφοδρότερα τὴν κοινὴν S 22 μὴδὲ SD ἐνσταίημεν] ἐντείνομεν VMP
24 παρασκευάσει V 25 καὶ τούτου V παραγράματος R παραχρῆμα om. VA 26 εἰ
ante μάλλον adrasum S δὲ om. V

VM, P [= hk], S [paucā abscissa], D [= mn], AWRΛ'Λ'

inser. om. VMPSW κυρίλλου [κυρίλλου ἐπισκόπου ἀλεξανδρείας D] πρόσ Ἰουβενάλιον ἐπίσκοπον
[ἐπίσκοπον ἱεροσολύμων A] DA 15 VP numerus abscissus in S κδ' D

28 τῷ κυρίῳ VM μου om. P ἀδελφῷ ποθεινοτάτῳ P Flavianio Iuvenali Λ'
κύριλλος ἐπίσκοπος DA 29 μὲν om. DA probatissimorum patrum Λ' τῇ om. A

θεῖν τὸν εὐλαβέστατον ἐπίσκοπον Νεστόριον (τίς γὰρ τῶν εὖ φρονούντων οὐκ ἂν εὖξαιτο δοκιμωτάτους εἶναι τοὺς καθηγείσθαι λαχόντας τῶν τοῦ σωτῆρος ποιμνίων;)· ἐπειδὴ δὲ παρ' ἐλπίδας ἢ τῶν πραγμάτων ἡμῖν ἐκβέβηκε φύσις (ὃν γὰρ ἔσεσθαι προσεδοκῶμεν ποιμένα γνήσιον, τοῦτον τῆς ὀρθῆς πίστεως διώκτην εὐρήκαμεν), δεῖ λοιπὸν μνημονεύσαι τοῦ πάν- M III 1060
των ἡμῶν σωτῆρος Χριστοῦ λέγοντος οὐκ ἤλθον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν, Mt. 10, 34. 35
ἀλλὰ μάχαιραν. ἤλθον γὰρ διχάσαι ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, εἰ 6
δὲ δὴ καὶ πρὸς γονέας ἡμῖν ὁ πόλεμος ἀνέγκλητός τε καὶ ἀνεπίληπτος, μᾶλλον δὲ καὶ
παντὸς ἐπαίνου μεστός, ὅτε τῇ τοῦ Χριστοῦ δόξει συναθλεῖν ἐγνώκαμεν, πῶς οὐκ ἀνάγκη
πάσα, καίτοι δακρύοντας ὡς ἀδελφὸν ἀπολέσαντας, τὸν θεοφιλῆ περιζώσασθαι ζῆλον καὶ
μόνον οὐχὶ τοῖς ἀνὰ πάσαν τὴν γῆν ἐκεῖνο εἰπεῖν εἴ τις πρὸς κύριον, ἴτω πρὸς με. Exod. 32, 26
ἐγὼ μὲν γὰρ καὶ δι' ἐνὸς καὶ δευτέρου γράμματος ὡς ἀδελφὸν παρεκάλεσα μὴ ταῖς ἰδίαις ep. 2. 4
ἀκολουθεῖν ἐννοίαις, ἀλλὰ τῇ ὀρθῇ καὶ ἀποστολικῇ πίστει τῇ παραδοθείσῃ ταῖς ἐκκλησί- 12
αις, οἵηθεὶς ἀπαλλάξαι αὐτὸν τῆς τῶν αὐτοῦ γραμμάτων σκαιότητος· ἀλλ' οὐδὲν ὠνήσε
τὸ τῆς διαθέσεως φάρμακον, ἄπρακτος γέγονεν ἡ συμβουλή καὶ τοσοῦτον ἀπέσχε τοῦ
θέλειν τοῖς τῆς ἀληθείας ἐπεσθαι δόγμασιν, ὥστε καὶ ἐπιστολὴν ἀπέστειλε πρὸς με μεθ' ep. 5
ὑπογραφῆς ἰδίας, ἐν ἣ καὶ ἐπιπλήττει μὲν ὡς λυπούμενος, διωμολόγηκε δὲ σαφῶς θεοτό- 16
κον οὐκ εἶναι τὴν ἁγίαν παρθένον, ὅπερ ἐστὶν ἐναργῶς εἰπεῖν μὴ εἶναι θεὸν ἀληθῶς τὸν
'Εμμανουήλ, ἐφ' ᾧ τὰς τῆς σωτηρίας ἔχομεν ἐλπίδας. οἵηθεὶς δὲ ὅτι καὶ τὴν 'Ρωμαίων L III 387
ἐκκλησίαν συναρπάσαι δυνήσεται, ἔγραψε πρὸς τὸν κύριόν μου τὸν εὐλαβέστατον καὶ θεοσε- Coll. Veron.
βέστατον ἀδελφὸν καὶ συλλειτουργὸν Κελεστίνον τῆς 'Ρωμαίων ἐκκλησίας ἐπίσκοπον, ἐνθεὶς 3. 4
ταῖς ἐπιστολαῖς τῶν αὐτοῦ δογμάτων τὴν διαστροφήν. πέπομφε δὲ καὶ ἐξηγήσεις πολλὰς,
ἐξ ὧν ἐλήλεγκται φρονῶν τὰ διεστραμμένα, καὶ κατεγνώσθη λοιπὸν ἀραρότως ὡς αἰρετικός.
ἐπειδὴ τοίνυν ὁ μνημονευθεὶς εὐλαβέστατος καὶ θεοσεβέστατος τῆς 'Ρωμαίων ἐκκλησίας
ἐπίσκοπος Κελεστίνος φανερά γέγραφε περὶ αὐτοῦ καὶ πέπομφε πρὸς με τὰς ἐπιστολάς, ep. 9-12
δεῖν ὑμῶν ἀποστεῖλαι ταύτας καὶ ἀκονηθεῖσαν οἴκοθεν εἰς εὐσεβῆ ζῆλον τὴν σὴν θεοσε- PG 105
βειαν διαναστήσαι διὰ τοῦ γράμματος, ὅπως ἂν ἐκ μιᾶς ψυχῆς καὶ συντόνου προθυμίας 26
τὴν εἰς Χριστὸν ἀγάπην ζωώμεθα καὶ σώσωμεν λαοὺς κινδυνεύοντας καὶ στήσωμεν ἐκ-
κλησίαν τὴν οὕτω διαφανῇ, σύμφρονες δηλονότι γεγονότες ἐκάστοις ἅπαντες καὶ κατὰ τὸν
ὀρισθέντα τύπον ἐπιστέλλοντες αὐτῷ καὶ τοῖς λαοῖς. ἂν μὲν ὠφελήσωμεν καὶ μεταστή-
σωμεν κατὰ τὸ ἀληθές αὐτὸν ὧν πεφρόνηκεν, κεκερδάκαμεν ἀδελφὸν καὶ σεσώκαμεν ποι- 30
μένα· ἐάν δὲ ἄπρακτος ἡμῶν ἡ συμβουλή γένηται, αὐτὸς ἑαυτῷ ἐπιγράψας τὸ συμβὰν αὐτῷ
τῶν ἰδίων πόνων ἔδεται τοὺς καρπούς. δεῖ δὲ ἡμᾶς ἀναγκαίως καὶ τῷ φιλοχρίστῳ καὶ Ies. 3, 10
εὐσεβεστάτῳ βασιλεῖ, καὶ ἅπασιν δὲ τοῖς ἐν τέλει γράψαι καὶ συμβουλευῆσαι μὴ προτιμῆσαι
τῆς εἰς Χριστὸν εὐσεβείας ἄνθρωπον, ἀλλὰ χαρίσασθαι τῇ οἰκουμένῃ τὸ βέβαιον εἰς

VM, P [= hk], S [pauca abscissa], D [= mn], AWA'Λ^c

3/4 γνήσιον ποιμένα D 4 εὐρομεν DA διό δεῖ W 6 γὰρ om. S 7 ἡμῖν om. A^c
ἀνεπίληπτός τε καὶ ἀνέγκλητος S μᾶλλον δὲ om. P 8 τοῦ om. A δόξει P ἐδῶκαμεν P
9 ὀλέσαντας A *larsum* A^c θεοφιλεῖ P περισώζεσθαι P περισώσασθαι S 10 τοῖς] τὴν P
ἐκεῖ ἐκεῖνο MP, corr. k 12 ταῖς SDAΛ^c ταῖς ἁγίαις VMPW 13 ἀπαλλάξαι VMPW τῆς —
γραμματῶν om. S 14 συμβουλία V 15 ἐπιστολάς DA ἀποστεῖλαι VMPW 16 αἱς SD
μέν] με A 17 οὐκ] εἰπεῖν μὴ V ἀληθῶς om. V 18 ὅν W τῆς σωτηρίας] σωτηρίου V
19 εὐλαβέστατον καὶ om. P 19/20 θεοφιλέστατον D 22 ὡς om. A 23 καὶ θεοσεβέστατος
om. P θεοφιλέστατος DA 23/24 ἐπίσκοπος τῆς — ἐκκλησίας SDA 25 ταῦτας πρὸς
σέ W εἰς om. S 26 διαστήσαι D ψυχῆς μῖα M 27 ζῴωμεθα M 27/28 καὶ —
διαφανῇ om. V 28 διαφωνῇ M om. spatio rel. W γεγονότες δηλονότι V 29 αὐτῷ] et
clero A^c 30 πεφρόνηκας S *sapuit et docere praesumpsit* A^c τὸν ἀδελφὸν V 31 γίνηται M
ἑαυτοῦ MW ἐπιγράψας SDA^c γράψας VMPAW αὐτῷ MPAWA^c ἑαυτῷ V αὐτὸς SD et clero A^c
32 οἰκείων V κόπων S τοὺς καρπούς ἔδεται M 33 εὐλαβεστάτῳ S πᾶσι DA
δὲ om. S μὴ] καὶ M

πίστιν ὀρθὴν καὶ ποιμένος ἀπαλλάξαι πονηροῦ τὰ θρέμματα, εἰ μὴ ταῖς ἀπάντων εἴκει συμβουλαῖς.

Πρόσειπε τὴν παρὰ σοὶ ἀδελφότητα· σὲ ἡ σὺν ἡμῖν ἐν κυρίῳ προσαγορεύει.

16 = S 21 A 35. Latine extat in Collectione CT 14

- L III 379 Κυρίῳ μου ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ Ἀκακίῳ Κύριλλος ἐν κυρίῳ χαίρειν. 5
 M III 1053 Οἱ σφόδρα λυπούμενοι καὶ φροντίδι τετρωμένην ἔχοντες τὴν καρδίαν οὐ μικρῶς ἔχουσι
 PG 77, 97 παραψυχὴν, ὅταν τοῖς τῶν ὁμογνωμόνων τὰ ἐφ' οἷς λελύπηται, λέγωσι. τοιοῦτός τις
 γέγονα καὶ γὰρ· διὰ τοι τοῦτο τῇ σῇ τελειότητι γράψαι δεῖν ὠμήθην τὰς αἰτίας ἐφ' αἷς
 εἰκότως, ὥς γε οἶμαι, λελύπημαι, μᾶλλον δὲ καὶ ἔτι λυποῦμαι. οὐ γὰρ ἤρκεσε τῷ εὐλα-
 βεστάτῳ ἐπισκόπῳ Νεστορίῳ τὸ ἐπ' ἐκκλησίας εἰπεῖν ἃ ἐπ' ἐκκλησίας ἐσκανδάλισε καὶ 10
 παρέλυσεν πίστιν τὴν ἐπὶ τῷ πάντων ἡμῶν σωτῆρι Χριστῷ, ἀλλὰ γὰρ καὶ ἠνέσχετο Δωρο-
 θεοῦ τινὸς ἐπισκόπου τολμήσαντος ἐπ' ἐκκλησίας καὶ συνάξεως εἰπεῖν ἀναφανδόν· εἰ τις
 λέγει θεοτόκον τὴν Μαρίαν, ἀνάθεμα ἔστω. τί τοίνυν δράσομεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὀρθοδόξων
 L III 382 ἀναθεματισθέντες μετὰ τῶν ἁγίων πατέρων; εὕρισκω γὰρ ἐν συγγραφαῖς καὶ τὸν τῆς αἰοιδί-
 μου μνήμης ἐπίσκοπον Ἀθανάσιον πλειστάκις αὐτὴν ὀνομάσαντα θεοτόκον, καὶ τὸν μακά- 15
 ριον δὲ πατέρα ἡμῶν Θεόφιλον καὶ ἑτέρους πολλοὺς τῶν ἁγίων καὶ κατὰ καιροὺς ἐπισκό-
 πων, τοῦτο μὲν Βασίλειον, τοῦτο δὲ Γρηγόριον, καὶ αὐτὸν δὲ τὸν μακάριον Ἀππικόν. οὐ-
 δεῖς δὲ οἶμαι τῶν ὀρθοδόξων θεοτόκον αὐτὴν δέδιεν εἰπεῖν, εἴπερ ἔστιν ἀληθὲς ὅτι θεός
 ἔστιν ὁ Ἑμμανουήλ. γέγονασι τοίνυν ἀνάθεμα πρὸς θεὸν ὄντες ἅγιοι πατέρες, καὶ
 πάντες δὲ ὅσοι τοῖς ὀρθοῖς τῆς ἀληθείας ἐπόμενοι δόγμασι θεὸν ὁμολογοῦσι Χριστόν, 20
 καὶ οὐ μέχρι τούτων ἢ ἐκ τοῦ πράγματος ζημία, ἀλλὰ γὰρ καὶ διεστράφησαν αἱ τῶν λαῶν
 γγῶμαι. τεθρήνηκα γὰρ ἀκούων τοὺς μὲν εἰς τοῦτο πεσόντας ἀπιστίας ἤδη καὶ ἀμαθίας,
 ὥς μηδὲ θεὸν ὁμολογεῖν τὸν Χριστόν, τοὺς δὲ καὶ εἰ ἔλοιτο ὁμολογεῖν ὅλως αὐτὸν θεόν,
 μηδὲν ὑγιὲς ἐπ' αὐτῷ δοξάζειν, ἀλλ' εὐδοκίαι καὶ χάριτι μεθ' ἡμῶν κεκλησθαι πρὸς τοῦτο
 λέγοντας. ταῦτα θρήνου καὶ οἰμωγῆς ἄξια. ποῖα γὰρ ὅλως ἡ χρεῖα καὶ εἰς μέσον 25
 ἄγεσθαι τὰ οὕτως λεπτά καὶ κεκρυμμένα; διὰ τί δὲ μὴ μᾶλλον ἠθικαῖς ἐξηγήσεσιν ὠφε-
 λοῦμεν τοὺς λαοὺς, εἰ μὴ σφόδρα ἔχομεν ἱκανῶς εἰς ἀκρίβειαν τὴν δογματικὴν; ἐπειδὴ
 δὲ μονάζουσι τοῖς κατὰ τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν τεθορυβημένοις ἐκ τῶν τοιού-
 ep. 1 των ἀναγνωσμάτων ἢ γοῦν ἐξηγήσεων τὸν ὀρθὸν τῆς πίστεως ἐξηγησάμεθα λόγον, ἐκπε-
 πολέμῳ καὶ γέγονεν ἐχθρὸς καὶ συλλέγει τινὰς ἀγύρτας καὶ ἀπεγνωσμένους καὶ παρα- 30
 σκευάζει ψεύδεσθαι κατ' ἐμοῦ τινὰ ἐπὶ πολλῶν, καὶ τάχα δικαίως. εἰ γὰρ εἴχομεν ζῆλον

VM, P [= hk], S [pauca abscissa], D [= mn], AWA¹Ac

1 ὀρθὴν πίστιν M ἡκει V 2 συμβουλαῖς V συμβουλίας S 3 περὶ σὲ P παρὰ σοῦ M

VM, P [= hk], S [pauca abscissa], D [= mn], AWA¹Ac

inscr. κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου ἀλεξανδρείας [τοῦ αὐτοῦ A] πρὸς ἀκάκιον ἐπίσκοπον βερροῖας περὶ
 τοῦ αἵρετικοῦ νεστορίου DAA 15 VMP numerus abscissus S κβ' D

5 τῷ κυρίῳ V τῷ τῆς βερο . . . ἐπισκόπῳ κυρίῳ S μου om. M ἀγαπητῷ καὶ συλλειτουργῷ
 ἀδελφῷ MPW ἀγαπητῷ om. V 6 μικρὰν W 7 λέγουσι V 8 τοι om. P τε M
 9 ἠρέκεσθαι MPW 9/10 εὐλαβεστάτῳ καὶ θεοσεβεστάτῳ S 10 ἐκκλησίαις S ἐπ' VMAWA¹Ac
 πάσας P τὰς SD 11 παραλοῦσαι S ἡμῶν om. DA γὰρ om. SD καὶ om. P 12 ἀνα-
 φανδόν SDA¹ om. VMPAW 13 ἐκκλησίαις S ὀρθοδόξῳ V ὀρθόδοξοι Ac 14 γραφαῖς P
 15 ἐπίσκοπον om. DA ταύτην A 16 ἁγίων om. A καὶ om. DA 19 οἱ πρὸς W
 τὸν θῶ SD 20 δὲ SDA¹ om. VMPW τῆς ἀληθείας ὀρθοῖς A θεὸν om. A¹ τὸν χν SD
 21 ἐκ om. A γὰρ om. PS 23 θεὸν om. A¹ εἰ om. SDA ὅλως ὁμολογεῖν S
 24 μὴ δὲ S 25 ἡ MW ἢν M^{corr} P 27 εἴχομεν SDA ἀκριβῶς W 28 τὴν² om. VMPW
 τῶν om. VMPW 29/30 ἐκπεπολέμῳ — συλλέγει om. P 30 κατεγνωσμένους VMPW καὶ
 om. P 30/31 κατασκευάζει DA 31 τινὰ ἐπὶ πολλῶν κατ' ἐμοῦ S ἔχομεν P

θεοῦ καὶ τῆς τῶν πατέρων φιλοθείας ἐγινόμεθα μιμηταί, πάλοι ἂν ἤμεν κατὰ τῶν τετολ-
μηκότων φλυαρήσαι κατὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀναθεματισάντων ἡμᾶς τε τοὺς ζῶντας καὶ τοὺς M III 1056
πρὸς θεὸν ὄντας ἤδη πατέρας ἀγίους ψῆφον ὁσίαν ἐξενέγκαντες, δι' ἧς ἦν εἰκὸς θεραπεύε- PG 100
σθαι καὶ τοὺς εἰς πίστιν ἡδικημένους τῶν λαῶν.

Πρόσπειτε τὴν παρὰ σοὶ ἀδελφότητα· σέ ἡ σὺν ἡμῖν ἐν κυρίῳ προσαγορεύει. 5

17 = S 22 A 36. Latine extat in Collectione CT 15

Τῷ δεσπότῃ μου τῷ τὰ πάντα ἀγιωτάτῳ καὶ θεοφιλεστάτῳ ἐπισκόπῳ Κυρίλλῳ
Ἀκάκιος ἐν κυρίῳ χαίρειν. Ἐνέτυχον γράμμασι τῆς σῆς θεοσεβείας ἐκ τοῦ σύνεγγυς ἡμῖν
ἀποδοθεῖσιν ἀπευκτοῖς, δακρύων καὶ θρήνου μεστοῖς, τῶν κατὰ Κωνσταντινούπολιν θρυλου-
μένων ἔνεκεν, καὶ κρατεῖ τὸ βάθος τῆς κατὰ Χριστὸν πίστεως, καθὼς δεῖ, μετέχουσιν, ὡς 10
περιττὸν ἦν τοῦτο καὶ τὴν ἀρχὴν εἰς μέσον ἀχθῆναι. τί γὰρ ὤνησεν Ἀπολινάριος ὁ
Λαοδικεύς, εἰς ὃν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὁ μέγας ἀγωνιστὴς ὁ ὑπὲρ τῆς ὀρθῆς πίστεως κρα-
ταιῶς πρὸς τοὺς ἐχθροὺς μαχεσάμενος θαρσύνσας ἑαυτοῦ τῇ σοφίᾳ καὶ ἐθελήσας παρεια- L III 383
γαγεῖν ἐξ ἀπόρων πόρους τινὰς τῇ καθαρᾷ καὶ ἀδόλῳ τοῦ Χριστοῦ πίστει; οὐ πα-
ρεσκεύασεν ἐν τοῖς σχισματικοῖς ἑαυτὸν παρὰ τῇ καθόλου ἐκκλησίᾳ λογισθῆναι; οὐκ εἴρηται 15
τινὶ τῶν πρὸ ἡμῶν ἐπισκόπων ἀναστεῖλαι βουλομένῳ τὰ ὑπὲρ ἀνθρώπων μὴ περιεργάζεσθαι
τοὺς εὖ διακειμένους, ἐρρωμένῃ τῇ διανοίᾳ καὶ ἐντελεῖ συνέσει ταύτην ῥῆξαντι τὴν φω-
νὴν· «πῶς ὁ πατὴρ τὸν μονογενῆ ἐγέννησε, σιωπῇ τιμάσθω»; καὶ προϊόντος τοῦ λόγου
ἀπηριθμήσατο ὡς διαλανθάνει ἡδὲ ἡ ἔρευνα κατὰ μικρὸν πάσας ὁμοῦ τὰς κατ' οὐρανὸν
δυνάμεις, μήτι γε ἀνθρώπους καὶ ἔννοιαν ἀνθρώπων. πῶς δὲ οὐκ ἀναγκαῖα καὶ πρέπουσα 20
ἡ παραίνεσις τῶν θείων γραφῶν ἐκδιδάσκουσα· βαθυτέρα σου μὴ Ζῆτει καὶ ἰσχυρό- Sir. 3, 21
τέρα σου μὴ περιεργάζου· ἃ προσετάγη σοι, ταῦτα διανοοῦ, οὐ γὰρ ἔστι σοι
χρεῖα τῶν κρυπτῶν; οἱ δὲ ὑπεραπολογεῖσθαι ζητοῦντες τῶν ταῦτα ἐννοῆσαι καὶ
φράσαι ἐπιχειρησάντων παρόμοιόν τι λέγουσι πεπονθέναι ὃν ὑπέμεινεν ὁ μακάριος Παυ-
λῖνος ὁ ἐπίσκοπος, ὃς παρητιτεῖτο τρεῖς ὑποστάσεις λέγειν ῥητῶς, δυνάμει καὶ ἀληθῶς ταῦ- 25
τα φρονῶν, ταῦτα μετῶν, ἠκολούθησε δὲ τοῖς Δυτικοῖς θεοφιλέσιν ἐπισκόποις τῷ ἐστενω-
σθαι τὴν Ῥωμαικὴν φωνὴν καὶ μὴ δύνασθαι πρὸς τὴν ἡμετέραν τῶν Γραικῶν φράσιν
τρεῖς ὑποστάσεις λέγειν. πλὴν ὅτι χρὴ πάντας ἡμᾶς τοὺς δυναμένους συναλγεῖν καὶ PG 101

18—20 locum non inueni

V, M [usque ad 8], P [= bk], S [pauca abscissa], D [= mn], AWA¹Λ^c
1 ἐγενόμεθα A 2 ἀναθεματίσαντας S τοὺς τε D τοὺς VS 3 τὸν θῶ S ἐξενεγ-
κόντες SD ἧς ἦν VMPWΛ^c ἧς ἂν SD ἦν A 4 ἡδικημένους] ἡδὲ κειμένουσ P 5 πρόσπειτε
— προσαγορεύει om. AΛ^c σέ — προσαγορεύει om. V ἐμοὶ SD
inscr. ἀκακίου ἐπισκόπου [om. S] βεροίας [βερροίας D om. A] πρὸς κύριλλον SDA cf. Λ^c 17
VMP κβ S κγ' D
7 ἀγίῳ AΛ^c καὶ θεοφιλεστάτῳ om. M 8—p. 100, 15 om. M pro iis ponendo Ἡ τοι-
αύτη ἐπιστολὴ διαλαμβάνει ὅτι ἐδεξάμεθα τὴν σταλεῖσάν μοι ἐπιστολὴν τε καὶ τὰ ἐν αὐτῇ διδαχθέντα....
[fere 12 litterae oblitteratae] ἐποίησα δὲ κτλ. 9 θρήνου SDAΛ^c θρήνων VPW 9/10 θρυλουμέ-
νων VPSDW 10 ἔνεκεν PAWAΛ^c ἔνεκεν ἐν οἷς VSD πᾶθος V, ποί βάθος coniungere cum τῆς
πίστεως δεῖ VSW δὲ PDAΛ^c 12 ἐν om. PW ὁ ὑπὲρ] οὐ περὶ D 12/13 ὁ κραταιῶς SDAΛ^c
13 θαρρήσας DA 13/14 παραγαγεῖν A 14 ἀπόρου D 14/15 παρεσκευάσαμεν V 15 σχη-
ματιστικοῖς SD 16 ἀναγγεῖλαι VPW 17 ἐντελεῖ] ἐν τελείῳ P 18 μονογενῆ] υἱὸν PW
19 διαλανθάνοι P πάσας ὁμοῦ κατὰ μικρὸν S 20 μήτοι PD καὶ πρέπουσα om. S 21 βαρύτερά
VA 22 περιεργάζου SDA ἐξέταζε VPW προετάρη D 22/23 ἔστι σοι χρεῖα SDA χρεῖα σοι VPW
23 ἀπολογεῖσθαι ζητοῦντες ὑπὲρ S νοῆσαι S 23/24 καὶ φράσαι om. D 24 λέγει S 25 ἀλη-
θεία SDW 25/26 τὰ αὐτὰ SD 26 ταῦτα μετῶν om. W τὰ αὐτὰ SDA μετρών Λ^c
θεοφιλεστάτοις SDA 27 γραικῶν SDAΛ^c γραφῶν VPW 28 λέγειν ῥητῶς W

συνπάσχειν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι καταστεῖλαι τὴν ἐξαγγελθείσαν φωνήν, ὅπως μὴ πρόφασις δοθῇ τοῖς διασχίζεσιν καὶ διατέμνειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ ἐτοιμῶς ἔχουσι. διὸ χρὴ τὴν σὴν ἐντελὴ καὶ ἀπηρτισμένην σύνεσιν, εἰ καὶ τι τοιοῦτον τὴν ἀρχὴν ἐλέχθη
M III 1057 τὸ λυπεῖν καὶ διαταράττειν πολλοὺς τῶν εὐλαβῶν καὶ φιλοχρίστων δυνάμενον, καταστεῖλαι τὸ κινηθέν, εἰ καὶ τὰ μάλιστα, ὡς φθάσας ἔφην, πολλοὶ τῶν ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἀφικνουμένων, ἔτι μὴν καὶ πρὸς ἡμᾶς, τοῦτο μὲν κληρικῶν, τοῦτο δὲ λαικῶν, συνηγορεῖν δοκοῦσι τῷ ῥηθέντι ῥητῷ οὐκ ἐναντίως ἔχοντι κατὰ διάνοιαν τῇ ἀποστολικῇ πίστει, προσέτι δὲ καὶ τῇ τῶν ἁγίων πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ συνελθόντων περὶ τοῦ ὁμοουσίου θεοπισθείσῃ καὶ διαδοθείσῃ εἰς πᾶσαν τὴν καθόλου ἐκκλησίαν. τὸ τοίνυν συνετὸν καὶ συμπαθητικὸν καὶ ἐντελὲς τῆς σῆς ἱερωσύνης καιροῦ καλοῦντος ἐπιδείξασθαι καταξίωσον, μεσιτευούσης σου τῆς ἁγιωσύνης τῷ ῥηθέντι ῥητῷ πρὸς τοὺς ἀκούσαντας καὶ διαρραγέντας, ὥστε σου τὴν ἁγιωσύνην ἐκεῖνα φρονῆσαί τε καὶ ἐπιτελέσαι, ἃ δυνήσεται, χειμαζομένης ἐπὶ τοῦ παρόντος τῆς καθόλου ἐκκλησίας, ἔτι μᾶλλον καὶ μᾶλλον εἰς ὕψος ἀναπεμφθῆναι, δεσποτικῇ τινι φωνῇ χρώμενον καὶ ἐπιννοῦντα τῇ νοητῇ θαλάττῃ ἐπὶ τοῦ παρόντος δοκοῦσι
Mc. 4, 39 διαταράττεσθαι καὶ ἐπάγοντα τὸ σιῶπα, πεφίμωσο.

Ἐποίησα δὲ ἀναγνωσθῆναι τὴν ἐπιστολὴν τῆς σῆς θεοσεβείας τῷ τὰ πάντα ἀγιωτά-
L III 386 τω καὶ θεοφιλεστάτῳ Ἰωάννῃ τῷ τῆς Ἀντιοχείων ἐπισκόπῳ, καὶ κατακούσας μετὰ πολλῆς τῆς συναισθήσεως καὶ συμπαθείας, τὰ αὐτὰ ἡμῖν πρεσβυτικὴν ἄγουσιν ἡλικίαν νεωστὶ εἰς ἐπισκοπὴν ἐληλυθώς (ὅς τῇ τοῦ θεοῦ χάριτι ἀκμάζει ἐν τοῖς τῇ ἐπισκοπῇ προσεῖναι ὀφείλουσιν ἐπάθλοις, ὡς μέγα ἐπ' αὐτῷ φρονεῖν καὶ σεμνύνεσθαι πάντας τοὺς τῆς Ἀνατο-
2 Cor. 10, 8 λικῆς διοικήσεως θεοφιλεστάτους ἐπισκόπους) παρακαλῶν σου τὴν θεοσέβειαν καταλαμβάνεται ὥστε σου τὴν ἁγιωσύνην τῇ προσούσῃ αὐτῇ συνέσει χρησαμένην μεταχειρίσασθαι τὸ ἐπισυμβάν οὐκ ἀνεκτὸν ῥῆμα, ὡς δι' ὧν λαλεῖς, δι' ὧν πράττεις, τὸ ἀποστολικὸν καιροῦ
2 Cor. 10, 8 καλοῦντος ἐπιδείξει τὸ φάσκον· ἐάν γὰρ θέλω χρήσασθαι τῇ ἐξουσίᾳ, ἣ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ θεὸς εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν, οὐκ αἰσχυνθήσομαι. τὸν δὲ πο-
2 Cor. 10, 8 θεινότατον τὸν τὰ γράμματα ἡμῶν ἐπαγόμενον πιστὸν ὄντα καὶ Χριστιανὸν ἐκ προγόνων καταξίωσον τῇ ἐνοούσῃ καὶ ἐνυπαρχούσῃ σοι φιλαγαθίᾳ προσέσθαι καὶ ἐν οἷς ἂν δεηθείη, προνοίας αὐτὸν ἀξιῶσαι τῆς σοι πρεπούσης.

Πᾶσαν τὴν σὺν σοὶ ἀδελφότητα ἐγὼ τε καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ πλείστα προσαγορεύομεν.

V, M [inde a 16 ἐποίησα], P [= bk], S [paucā abscissa], D [= mn], AWAΛC

1 ποιῆσαι VPW 2 τέμνειν S 3 τοιοῦτο W 4 λυποῦν VPW τοὺς πολλοὺς P
 5/6 εἰς τὴν [τὴν om. D] ἀντιόχειαν — καὶ SDA ἀφικνουμένων εἰς ἀντιόχειαν καὶ VPW 7 οὐκ
 om. P 8/9 θεοπισθείσαν καὶ διαδοθείσαν W 9 δοθείση P 10 καὶ ἐντελὲς om.
 VPW 11 καὶ ὡς PW 12 φρονῆσαί τε καὶ om. VPW 13 καθόλου om. VPW 14 τινι]
 τῇ P χρώμενον φωνῇ DA ἐπιννοῦντα SDWA^c ἐπιτιμῶντα VA ἐπιφωνοῦντα P θαλάσση SD
 15 καὶ ἐπάγοντα om. PW καὶ ἐπάδοντα V 16 θεοσεβείας] ἁγιωσύνης WA^c 16/17 τὰ — θεοφιλοστάτω
 SDAWA^c ἁγιωτάτῳ VMPSW 17 Ἰωάννη — ἐπισκόπῳ DAA^c ἐπισκόπῳ Ἰωάννῃ τῷ τῆς ἀντιοχείας
 VMPSW 17—29 καὶ κατακούσας — προσαγορεύομεν om. M 17/18 μετὰ — συμπαθείας om. VPW
 ἡμῖν VPWA ἡμῖν βούλεται SD ἡμῖν φρονεῖ A 19 ὅς — χάριτι VW ὅς ἐν τῇ — χάριτι P ὅστις
 [ὅς S] χάριτι θῷ SDA τῆς ἐπισκοπῆς SA προσεῖναι A 20 καὶ σεμνύνεσθαι om. VPW
 20/21 ἀνατολικῆς διοικήσεως SDA ἀνατολῆς VPW θεοφιλεστάτους om. VPDW θεοσέβειαν ὡς DA
 21/22 καταλαμβάνεται VPWA λαμβάνεται SD 22 τῇ — χρησαμένην om. VPW αὐτῇ D
 23 ὥστε SD om. A 23/24 καιροῦ καλοῦντος om. VPW 24 γὰρ om. VPW 25—28 τὸν
 δὲ — πρεπούσης om. VPW 26 ἡμῖν A 27 προσέσθαι scripsi suscipere A προσέσθαι A προσήσσεσθαι
 S προστήσσεσθαι D 28 καταξίωσαι A 29 σὺν] ἐν W ἡμῖν P πλείστα om. VI'W

18 = S 10 A 21. Latina uersio extat in Collectione CT 4

Διαμαρτυρία προτεθείσα ἐν δημοσίῳ κατὰ τῶν κληρικῶν Κωνσταντινουπόλεως καὶ κατὰ ἐκκλησίαν ἐμφανισθεῖσα ὡς ὅτι ὁμόφρων ἐστὶ Νεστόριος Παύλου τοῦ Σαμοσατέως τοῦ ἀναθεματισθέντος πρὸ ἐτῶν ρξ ὑπὸ τῶν ὀρθοδόξων ἐπισκόπων

L III 338
M III 1008

Ὅρκίζω τὸν λαμβάνοντα τόδε τὸ χαρτίον κατὰ τῆς ἀγίας τριάδος ὥστε φανερόν αὐτὸ ποιῆσαι ἐπισκόποις πρεσβυτέροις διακόνοις ἀναγνώσταις λαϊκοῖς οἰκοῦσι Κωνσταντινούπολιν ἔτι τε καὶ τὸ ἴσον αὐτοῖς ἐκδοῦναι πρὸς ἔλεγχον τοῦ αἰρετικοῦ Νεστορίου ὅτι ὁμόφρων ἐστὶ τοῦ ἀναθεματισθέντος Παύλου τοῦ Σαμοσατέως πρὸ ἐτῶν ἑκατὸν ἐξήκοντα ὑπὸ τῶν ὀρθοδόξων πατέρων ἐπισκόπων. ἔστι δὲ τὰ παρ' ὁποτέρων εἰρημένα οὕτως

M III 1009

Παῦλος εἶπε· Μαρία τὸν λόγον οὐκ ἔτεκε. Νεστόριος συμφώνως εἶπεν· οὐκ ἔτεκεν, ὦ βέλτιστε, Μαρία τὴν θεότητα.

Loofs, Nestoriana p. 252, 5. 6
ibid. p. 245, 18. 19

Παῦλος· οὐδὲ γὰρ ἦν πρὸ αἰώνων. Νεστόριος· καὶ μητέρα χρονικὴν τῇ δημιουργίᾳ τῶν χρόνων ἐφιστῶσι θεότητι.

Παῦλος· Μαρία τὸν λόγον ὑπεδέξατο καὶ οὐκ ἐστὶ πρεσβυτέρα τοῦ λόγου. Νεστόριος· πῶς οὖν Μαρία τὸν ἑαυτῆς ἀρχαιότερον ἔτεκεν;

ibid. p. 373, 17
15

Παῦλος· Μαρία ἔτεκεν ἄνθρωπον ἡμῖν ἴσον. Νεστόριος· ἄνθρωπος ὁ τεχθεὶς ἐκ παρθένου.

ibid. p. 373, 11

Παῦλος· κρείττονα δὲ κατὰ πάντα, ἐπεὶ ἐκ πνεύματος ἁγίου καὶ ἐξ ἐπαγγελιῶν καὶ ἐκ τῶν γεγραμμένων ἢ ἐπ' αὐτῷ χάρις. Νεστόριος· τεθέαμαι γὰρ φησὶ, τὸ πνεῦμα καταβαῖνον ὡσεὶ περιστεράν καὶ μένον ἐπ' αὐτόν, τὸ τὴν ἀνάληψιν αὐτῷ χαρισάμενον (ἐντειλάμενος, φησί, τοῖς ἀποστόλοις οὓς ἐξελέξατο, διὰ πνεύματος ἁγίου ἀνελήφθη), τοῦτο δὴ τὸ τηλικαύτην Χριστῷ χαρισάμενον δόξαν.

ibid. p. 293, 20-294, 2
Ioh. 1, 32
Act. 1, 2

Παῦλος· ἵνα μήτε ὁ ἐκ Δαυὶδ χρισθεὶς ἀλλότριος ἢ τῆς σοφίας μήτε ἡ σοφία ἐν ἄλλῳ οὕτως οἰκῇ. καὶ γὰρ ἐν τοῖς προφήταις ἦν, μᾶλλον δὲ ἐν Μωσεί, καὶ ἐν πολλοῖς κυρίοις, μᾶλλον δὲ ἐν Χριστῷ ὡς ἐν ναυῖ. καὶ ἀλλαχοῦ λέγει ἄλλον εἶναι τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ ἄλλον τὸν λόγον. Νεστόριος· μὴ ἐγχωρεῖ τὸν πρὸ πάντων τῶν αἰώνων γεννηθέντα ἄλλο ἅπαξ γεννηθῆναι, καὶ ταῦτα θεότητι;

ibid. p. 378, 18. 19
Cassian. c. Nest. 6, 9^a

2-27 θεότητι adfert Anastasius Sinaita in Hodego 20, lectiones adfero, sed non omnes ex codice Monacensi 467 [H] et excerptorum codice Parisino 1115 [X]

VM, P [= bk], S [pauca abscissa], D [= mn], AWA^aΛ^c

ιῆ VMP Ἰ S ια' D

2-4 δημοσίῳ — ἐπισκόπων] κωνσταντινουπόλει A 2 δημοσία P

κατὰ VMPWA παρὰ SDHX 3 ἐκκλησίαν SDHA τὴν ἐκκλησίαν X ἐκκλησίαν VPW propter scripturam

abbreviatam de M non constat 4 τοῦ ἀναθεματισθέντος — ἐπισκόπων om. HX ἑκατὸν ἐξήκοντα PA

ἐξήκοντα V ἀπὸ PSW 5 μεταλαμβάνοντα X λαβόντα SDAW 6 ποιῆσαι αὐτὸ S 6/7 κωνσταν-

τινουπόλει S 7 αὐτοῦ HXΛ^c 8 πρὸ — ἐξήκοντα om. V ρξ MSnWHX 9 ἀπὸ PSWHX

πατέρων om. DAA δὲ καὶ S καὶ D παρ' ὁποτέρων SD παρὰ ὁποτέρων H ab utrisque Λ^c παραποτέρων X

παρὰ πρῶν MPW om. VA 10 ὁ σαμοσατεὺς παῦλος DA τὸν om. DA σύμφωνα A 12 παῦλος

[ὁ σαμοσατεὺς παῦλος DA] εἶπεν DAHXΛ γὰρ ἦν] παρὴν S νεστόριος εἶπε DAHXΛ 13 ἐφίστησι

P ἐφιστῶν W ἐφεστῶση X 14 παῦλος εἶπε DAHXΛ 14/15 νεστόριος εἶπε DAHXΛ 15 ἀρχαι-

ότερον αὐτῆς S 16 παῦλος [ὁ σαμοσατεὺς παῦλος A] εἶπε DAHA παῦλος λέγει X ἡμῖν ἄνδρ S

νεστόριος εἶπεν DAHXΛ 18 παῦλος [ὁ σαμοσατεὺς παῦλος A] εἶπε DAHXΛ ἐπεὶ καὶ ἐκ Λ^c

ἐξ om. S ἀγγελων A 19 ἡ] ἦν Λ^c νεστόριος εἶπε DAHXΛ γὰρ SHXΛ om. VMPDAW 20 ὡς A

τὸ om. P 21 τοῖς ἀποστόλοις φησὶν DA 22 δὲ P τῷ χῶ SD αὐτῷ Λ^c χαρισάμενον

χῶ A 23 παῦλος [ὁ σαμοσατεὺς A] εἶπεν DAHXΛ ἡ om. SHX 24 οἰκεῖ MAHX

μωυσῇ SD μωσῇ H 25 ναῷ MPWXΛ ναῷ θῶ VDA οὐρανῷ H 26 νεστόριος εἶπε VDAHXA

om. MPW ἐγχωρεῖν PA πρὸ om. D πάντων om. S τῶν om. DHX 27 γεννη-

θέντα om. S ἄλλον P καὶ τοῦτο D om. A θεότητι MPWHX τῇ θεότητι V divinitate Λ^c

θεότητος S θεότητα D κατὰ τὴν θεότητα AΛ^c

3 Ἰδοὺ δέδεικται σαφῶς λέγων ὁ παραβάτης· οὐκ ἐτέχθη ἀπὸ Μαρίας ὁ γεννηθεὶς ἐκ
 L III 339 τοῦ πατρὸς· ἰδοὺ συναινεί τῷ αἵρετικῷ Παύλῳ τῷ λέγοντι ἄλλον εἶναι τὸν λόγον καὶ
 ἄλλον τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ οὐκ ἐστὶν εἰς ὡς ἡ ὀρθοδοξία κηρύττει. διὰ τοῦτο
 ἐσημειωσάμην σοι, ὦ Ζηλωτὰ τῆς ἀγίας πίστεως, καὶ μέρος τοῦ μαθήματος τῆς ἐκκλησίας
 Act. 11, 26 Ἀντιοχείων, ἐξ ἧς καὶ τὴν τῶν Χριστιανῶν ἐπὶ κλήσιν ἐν πρώτοις ἔσχομεν, ὅτι οὐκ οἶδεν
 ἄλλον καὶ ἄλλον υἱὸν τοῦ θεοῦ, ἀλλ' ἓνα τὸν πρὸ πάντων αἰώνων γεννηθέντα θεὸν ἐκ
 θεοῦ ἀπὸ τοῦ πατρὸς, ὁμοούσιον τῷ πατρὶ καὶ τὸν αὐτὸν ἐπὶ Αὐγούστου Καίσαρος ἐκ
 Μαρίας τῆς παρθένου γεννηθέντα. ἔχει γὰρ ῥητῶς

θεὸν ἀληθινὸν ἐκ θεοῦ ἀληθινοῦ, ὁμοούσιον τῷ πατρὶ, δι' οὗ καὶ οἱ αἰῶνες κατηρ-
 τίσθησαν καὶ τὰ πάντα ἐγένετο, τὸν δι' ἡμᾶς ἐλθόντα καὶ γεννηθέντα ἐκ Μαρίας τῆς ἀγίας 10
 παρθένου καὶ σταυρωθέντα ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου καὶ τὰ ἐξῆς τοῦ συμβόλου

4 Συνάει δὲ τούτοις καὶ ὁ μακάριος ἐπίσκοπος Εὐστάθιος ὁ τῆς αὐτῆς Ἀντιοχείας,
 εἰς ὧν ἐκ τῶν τριακοσίων δεκαοκτὼ ἐπισκόπων ἐπὶ τῆς ἀγίας καὶ μεγάλης συνόδου, λέγων
 οὕτως

τὸ μὴ μόνον ἄνθρωπον, ἀλλὰ καὶ θεόν, καθὼς καὶ Ἱερεμίας ὁ προφήτης λέγει· 15
 Bar. 3, 36-38 οὗτος ὁ θεὸς ἡμῶν, οὐ λογισθήσεται ἕτερος πρὸς αὐτόν. ἐξεῦρε πᾶσαν
 ὁδὸν ἐπιστήμης καὶ ἔδωκεν αὐτὴν Ἰακώβ τῷ παιδὶ αὐτοῦ καὶ Ἰσραὴλ τῷ
 ἡγαπημένῳ ὑπ' αὐτοῦ. μετὰ ταῦτα ἐπὶ τῆς γῆς ὤφθη καὶ τοῖς ἀνθρώποις
 συνανέστραφη. πότε δὲ συνανέστραφη ἀνθρώποις, εἰ μὴ ὅτε συνεγεννήθη μετ' αὐ-
 τῶν ἐκ παρθένου καὶ συνενηπίασε καὶ συνηξήθη καὶ συνέφαγε καὶ συνέπιε καὶ τὰ ἄλλα; 20

Εἴ τις οὖν τολμήσειε λέγειν ἄλλον εἶναι υἱὸν τὸν πρὸ τῶν αἰώνων μονογενῆ τὸν
 ἀπὸ τοῦ πατρὸς γεννηθέντα καὶ ἄλλον τὸν ἐκ Μαρίας τῆς παρθένου τεχθέντα καὶ οὐ τὸν
 αὐτὸν ἓνα κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ἔστω ἀνάθεμα.

9—11 plura ex symbolo Antiocheno adfert Cassian. c. Nestor. 6, 3^a. 4^a. 9^a

αὕτη ἡ διαμαρτυρία προετέθη ἐν δημοσίῳ τόπῳ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπέχοντος ἔτι Νεστορίου
 τὸν θρόνον τῆς αὐτῆς πόλεως subscr. A, cf. A

V, M [inde a 12 μακάριος deficiunt phototypa], P [= hk], S, D [= mn], AWA^a

1 ὁ παραβάτης λέγων DA 2 τοῦ om. SDA παύλῳ VMPSWA παύλῳ τῷ σαμοσατεί
 [σαμοσατέων D] DA 5 ἔσχομεν VMPSWA^a ἔχομεν DAA^c 6 θῦ υἱὸν V αἰώνων om. V
 6/7 θῦ — τοῦ VMPSWA cf. Cass. 6, 6^a ἐκ θῦ [τοῦ θῦ A] καὶ DA 8 τεχθέντα VMPW 10 ἐγένοντο DA
 ἐλθόντα SDA Cass. 11. cc. et 6, 8 κατελθόντα VMPAW 10/11 ἀγίας παρθένου VMPSWA ἀειπαρθένου DA
 παρθένου Cass. 12 δὲ om. DA ἐπίσκοπος εὐστάθιος [εὐστάθιος om. S] ὁ τῆς αὐτῆς [αὐτῆς
 ἐκκλησίας P] VPSW εὐστάθιος ὁ γενομένης ἐπίσκοπος [ἐπίσκοπος om. D] DAA ἀντιοχείων P
 13 ἐκ om. SA τῇ D 15 τὸν S καὶ^a om. DA ὁ προφήτης Ἱερεμίας S 18 μετὰ δὲ P
 τῆς om. S 19 ὅτι ὅτε P 20 συνενηπίασε DA συνέφαγε καὶ συνέπιε SDAA συνέφαγεν
 ἀνοῖσ^a καὶ συνέπιε P συνέπιε καὶ συνέφαγε VW καὶ τὰ ἄλλα [τάλλα D] PSDAA om. V καὶ τὰ ἄλλα
 ἀπλῶς ἀνθρώπινα καὶ ἀδιάβλητα τῆς φύσεως ἡμῶν κατεδέξατο πάθη W 21 λέγειν ἄλλον — μονο-
 γενῆ] ἄλλον — μονογενῆ εἰπεῖν S τὸν υἱὸν τὸν W τῶν VPWA^a πάντων τῶν SDAA^c
 22 ἐκ V τεχθέντα] γεννηθέντα S

19 = S 93 A 19. Latina uersio extabat in cod. Vat. 3836, sed fere tota periit

Ὁμιλία Πρόκλου ἐπισκόπου Κυζίκου λεχθεῖσα καθεζομένου Νεστορίου ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ Κωνσταντινουπόλεως

L III 9
M III 577
PG 65, 680

1 Παρθενική πανήγυρις σήμερον τὴν γλῶτταν, ἀδελφοί, πρὸς εὐφημίαν καλεῖ καὶ ἡ παροῦσα ἑορτὴ τοῖς συνελθοῦσιν ὠφελείας γίνεται πρόξενος. καὶ μάλα εἰκότως· ἀγνείας γὰρ ἔχει ὑπόθεσιν, καὶ τοῦ γένους τῶν γυναικῶν καύχημα τὸ τελούμενον καὶ δόξα τοῦ ἁ θήλεος διὰ τὴν ἐν καιρῷ μητέρα καὶ παρθένον. ἐπέραστος ἡ σύνοδος· ἰδοὺ γὰρ PG 681 γῆ καὶ θάλαττα δορυφορεῖ τῇ παρθένῳ, ἡ μὲν τὰ νῦτα ταῖς ὀλκάσιν γαληνῶς ὑφαπλώσασα, ἡ δὲ τὰ ἴχνη τῶν βαδιζόντων ἀκωλύτως παραπέμπουσα. σκιρτάτω ἡ φύσις, καὶ γυναῖ-⁹ κες τιμῶνται· χορευέτω ἡ ἀνθρωπότης, καὶ παρθένοι δοξάζονται. ὅπου γὰρ ἐπλεόνα-^{L III 12} σεν ἡ ἁμαρτία, ὑπερεπερίσσευσεν ἡ χάρις. συνεκάλεσεν ἡμᾶς ἡ ἁγία Μαρία, Rom. 5, 20 τὸ ἀμόλυντον τῆς παρθενίας κειμήλιον, ὁ λογικὸς τοῦ δευτέρου Ἀδὰμ παράδεισος, τὸ ἐργαστήριον τῆς ἐνότητος τῶν φύσεων, ἡ πανήγυρις τοῦ σωτηρίου συναλλάγματος, ἡ 13 παστὰς ἐν ἧ ὁ λόγος ἐνυμφεύσατο τὴν σάρκα, ἡ ἔμψυχος τῆς φύσεως βάτος, ἦν τὸ τῆς Exod. 3, 2 θείας ὠδίνος πῦρ οὐ κατέκαυσεν, ἡ ὄντως κούφη νεφέλη ἡ τὸν ἐπὶ τῶν χερουβὶμ μετὰ σώ-¹ ματος βαστάσασα, ὁ τοῦ ἔξ οὐρανῶν ὑετοῦ καθαρώτατος πόκος ἔξ οὗ ὁ ποιμὴν τὸ πρόβα-¹ τον ἐνεδύσατο, ἡ δοῦλη καὶ μήτηρ, ἡ παρθένος καὶ οὐρανός, ἡ μόνη θεῷ πρὸς ἀνθρώπους γέφυρα, ὁ φρικτὸς τῆς οἰκονομίας ἱστός ἐν ᾧ ἀρρήτως ὑφάνθη ὁ τῆς ἐνώσεως χιτῶν,¹⁸ οὐπὲρ ἱστουργὸς μὲν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἔριθος δὲ ἡ ἔξ ὕψους ἐπισκιάσασα δύναμις, M III 580° ἔριον δὲ τὸ ἀρχαῖον τοῦ Ἀδὰμ κώιδιον, κρόκη δὲ ἡ ἐκ παρθένου ἀμόλυντος σάρξ, κερκὶς^{Lc. 1, 35} δὲ ἡ ἀμέτρητος τοῦ φορέσαντος χάρις, τεχνίτης δὲ ὁ δι' ἀκοῆς εἰσπηδήσας λόγος.

Τίς εἶδεν, τίς ἤκουσεν ὅτι μήτρان ὁ θεὸς ἀπεριγράπτως ὠίκησεν; ὃν οὐρανὸς οὐκ² ἐχώρησεν, γαστήρ οὐκ ἐστενοχώρησεν, ἀλλ' ἐγεννήθη ἐκ γυναικὸς θεὸς οὐ γυμνὸς καὶ ἀνθρωπος οὐ φιλόσ, καὶ πύλην σωτηρίας ὁ τεχθεὶς τὴν πάλαι τῆς ἁμαρτίας ἔδειξεν θύραν. ὅπου γὰρ ὁ ὄψις διὰ τῆς παρακοῆς τὸν ἰὸν ἐνέχεεν, ἐκεῖ ὁ λόγος διὰ τῆς ἀκοῆς εἰσελθὼν²⁵ τὸν ναὸν ἐζωοπλάστησεν· ὅθεν ὁ πρῶτος μαθητὴς τῆς ἁμαρτίας Κάιν προέκυψεν, ἐκεῖθεν

23 cf. Nestorium in Collectione Palatina 22 p. 38, 10

V, P [= bk], S, D [= mn], AWR, A [deficit in 14 ἔμψυχος]

2/3 Ὁμιλία — ἐπισκόπου] τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία R 2 κυζίκου om. PSWR 2/3 καθεζο-
μένου — κωνσταντινουπόλεως VPSW ἐν κωνσταντινουπόλει καθεζομένου νεστορίου εἰς τὴν ἐναν-
θρῶπῃσιν τοῦ κυ ἡμῶν ιϛ χϛ ὅτι θεοτόκος ἐστὶν ἡ ἁγία παρθένος μαρία καὶ ὅτι ὁ τεχθεὶς οὔτε
θῶ γυμνὸς οὔτε ἀνῶς φιλόσ ἀλλ' ἐμμανουὴλ τυγχάνει θῶ καὶ ἀνῶς ἀσυγχύτως καὶ ἀμεταβλήτως ὑπάρχων
DA περὶ τῆς γεννήσεως τοῦ κυ ἡμῶν ιϛ χϛ R in fine add. εἶπε δὲ αὐτὴν [αὐτὴν ἐν κωνσταντινουπόλει
εἰς τὴν ἁγίαν μαρίαν συνάξεως οὔσης R] ὅτε ἦν ἐπίσκοπος νεστόριος προτραπεῖς παρ' αὐτοῦ AR
10 VP 7 D

4 γλῶτταν ἡμῶν ARA 5/6 ἔχει γὰρ ἀγνείας W 6 τοῦ κοινοῦ τῶν γυναικῶν γένους AR
7 ἐπέραστος αὕτη καὶ ἐξαίσιος D 8 δορυφορεῖ DA ὑφαπλώσασα VDAA ἐφαπλώσασα R συν-
πλώσασα PSW 9 ἀναλόγως W σκιρτᾷ τὲ W 10 καὶ — δοξάζονται om. ARA καὶ
VPW αἱ SD 10/11 ἐπερίσσευσεν W 11 ὑπὲρ περὶσσευσεν R ἡμᾶς DARA μὲν ἡμᾶς ἐνταῦθα
VPSW ἁγία ARA ἁγία θεοτόκος D ἁγία καὶ θεοτόκος παρθένος VPS ἁγία παρθένος καὶ
θεοτόκος W 13 ἐνώσεως DA 14 ἔμψυχος DARA ἔμψυτος VPSW 15 τῶν] τὸν mW
17 ἀνεδήσατο W μαρία ἡ δοῦλη DAR θῶ DAWR 18 ὑφάνθη ὁ τῆς ἐνώσεως PSW ὑφαν-
θεὶς τῆς ἐνώσεως V ὁ τῆς ἐνώσεως [ἐνανθρωπήσεως A γρ καὶ ἐνώσεως A^{ms} ἐνσαρκώσεως K] ὑφάνθη DAK
19 ἱστουργία V 20 ἀμόλυντος ἐκ παρθένου S 21 δὲ om. VPSW ὑπακοῆς R 22 ὁ om.
AR καὶ ὃν VAR 23 γαστήρ VPSW γαστήρ παρθένου AR ἡ γαστήρ τῆς παρθένου D
οὐκ ἐστενοχώρησεν| ἐχώρησεν R ἐκ γυναικὸς ἐγεννήθη VS 24 πύλη SD πύλη ἦν R
25 ὁ ὄψις| ἡ ὄψις W ἐξέχεεν VR ἐκεῖθεν PSDW ἀκοῆς AR ὑπακοῆς VPSDW 26 τὸν
ναὸν| τὸ κοινὸν A ἐζωοπλάστησεν S μαθητὴς om. VPSDW ἐκεῖθεν γὰρ S

- ὁ τοῦ γένους λυτρωτὴς Χριστὸς ἀσπόρως ἐβλάστησεν. οὐκ ἠσχύνθη ὁ φιλόανθρωπος
τὴν ἐκ γυναικὸς ὠδῖνα· ζωὴ γὰρ ἦν τὸ πραγματευόμενον. οὐκ ἐμίανθη οἰκήσας μόρια,
PG 684 ἅπερ αὐτὸς ἀνυβρίστως ἐδημιούργησεν. εἰ μὴ παρθένος ἔμεινεν ἡ μήτηρ, φιλὸς ἄνθρω-
πος ὁ τεχθεὶς καὶ οὐ παράδοξος ὁ τόκος· εἰ δὲ καὶ μετὰ τόκον ἔμεινεν παρθένος, ἐκεῖνος
Ioh. 20, 26. 28 ἀφράστως ἐγεννήθη ὁ καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ἀκωλύτως εἰσελθών, οὗ τὴν συζυγίαν 5
3 τῶν φύσεων ὁ Θωμᾶς ἀνακεκράγει λέγων ὁ κύριός μου καὶ ὁ θεός μου. μὴ
ἐπαισχυνθῆς τὴν ὠδῖνα, ὦ ἄνθρωπε· αὕτη γὰρ ἡμῖν γέγονε σωτηρίας ἀφορμή. εἰ μὴ
Hebr. 2, 14 ἐκ γυναικὸς ἐγεννήθη, οὐκ ἂν ἀπέθανεν· εἰ μὴ ἀπέθανεν, οὐκ ἂν διὰ τοῦ θανάτου
κατήργησεν τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τουτέστι τὸν διάβολον.
οὐχ ὕβρις ἀρχιτέκτονι μέναι ἐν οἷς ὠικοδόμησεν, οὐ μαιίνει πηλὸς τὸν κεραμέα ἀνακαινίζοντα 10
ὅπερ ἔπλασεν· οὕτως οὐδὲ μαιίνει τὸν ἄχραντον τὸ ἐκ παρθενικῆς γαστρὸς προελθεῖν.
ἦν γὰρ πλάσσων οὐκ ἐμολύνθη, διὰ ταύτης προελθὼν οὐκ ἐμίανθη. ὦ γαστήρ ἐν ἡ
τὸ τῆς κοινῆς ἐλευθερίας γραμματεῖον συνετάγη· ὦ κοιλία ἐν ἡ τὸ κατὰ τοῦ θανάτου
ὄπλον ἐχαλκεύθη· ὦ ἄρουρα ἐν ἡ ὁ τῆς φύσεως γεωργὸς Χριστὸς ὡς στάχυς ἀσπόρως
Hebr. 6, 20 ἐβλάστησεν· ὦ ναὸς ἐν ὧ ὁ θεὸς γέγονεν ἱερεὺς, οὐ τὴν φύσιν μεταβαλὼν, ἀλλὰ τὸν 15
L III 13 κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ δι' οἶκτον ἐνδυσάμενος. ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο, κἂν
Ioh. 1, 14 Ἰουδαῖοι ἀπιστῶσιν εἰπόντι τῷ κυρίῳ· ὁ θεὸς μορφὴν ἀνθρώπου ἐφόρεσεν, κἂν Ἕλληνες
1 Cor. 1, 23 κωμωιδῶσι τὸ θαῦμα. διὰ γὰρ τοῦτο Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον, ἔθνεσιν δὲ μωρία
M III 58: τὸ μυστήριον, ἐπειδὴ ὑπὲρ λόγον τὸ θαῦμα. εἰ μὴ ὁ λόγος ὠίκησεν γαστέρα, οὐκ ἂν ἐκαθέ-
Mt. 4, 11 σθη ἡ σὰρξ ἐπὶ τοῦ θρόνου· εἰ τῷ θεῷ ὕβρις εἰς μήτραν εἰσελθεῖν, [ἄρα] καὶ τοῖς ἀγγέλοις ὕβρις 20
4 ἀνθρώπῳ διακονεῖν. ὁ οὖν κατὰ φύσιν ἀπαθὴς γέγονε δι' οἶκτον πολυπαθῆς. οὐκ
PG 685 ἐκ προκοπῆς γέγονε θεὸς ὁ Χριστός, μὴ γένοιτο, ἀλλὰ δι' οἶκτον γέγονεν ἄνθρωπος, ὡς
πιστεύομεν. οὐκ ἄνθρωπον ἀποθεωθέντα κηρύττομεν, ἀλλὰ θεὸν σαρκωθέντα ὁμολογοῦ-
μεν. τὴν οἰκείαν δούλην ἐπεγράψατο μητέρα ὁ κατ' οὐσίαν ἀμήτωρ καὶ κατ' οἰκono-
Hebr. 7, 3 μίαν ἀπάτωρ. ἐπεὶ πῶς ὁ αὐτὸς κατὰ Παῦλον ἀμήτωρ καὶ ἀπάτωρ; εἰ φιλὸς ἄνθρω- 25
πος, οὐκ ἀμήτωρ· ἔχει γὰρ μητέρα. εἰ γυμνὸς θεός, οὐκ ἀπάτωρ· ἔχει γὰρ πατέρα.
5 νῦν δὲ ὁ αὐτὸς ἀμήτωρ μὲν ὡς πλάστης, ἀπάτωρ δὲ ὡς πλάσμα. αἰδέσθητι κἂν τὴν
προσηγορίαν τοῦ ἀρχαγγέλου. ὁ τὴν Μαρίαμ εὐαγγελισάμενος Γαβριὴλ ἐλέγετο. τί
δὲ ἐρμηνεύεται Γαβριήλ; θεὸς καὶ ἄνθρωπος. ἐπεὶ οὖν ὁ παρ' αὐτοῦ εὐαγγελιζόμενος
θεὸς καὶ ἄνθρωπος, προέλαβεν ἡ προσηγορία τὸ θαῦμα, ἵνα πιστώσῃται τὴν οἰκονομίαν. 30
- V, P [= hk], S, D [= mn], AWR
- 2 ταμειυόμενον W ἐμολύνθη AR μόρια] μαρία P 4 τὸν τόκον A 6 ἐκέκραγε AR
7 ὦ om. VPSW γέγονεν ἡμῖν DA μή AR γὰρ μὴ S μὴ γὰρ VPDW 8 ἂν om. SW εἰ μὴ
ἀπέθανεν om. PSWR διὰ τοῦ θανάτου om. W 10 οἷς αὐτὸς AR ὦ W ὁ πηλὸς R 11 ὁ A
ἔπλασεν PSWR ἔπλασε σκεῦος V ἐποίησε σκεῦος D ἐποίησε πλάσμα καὶ ὅπερ ἔπλασε σκεῦος A οὕτως
— προελθεῖν om. P μολύνει R ἄνων S ἄχραντον θῶν D παρθένου D 12 παρελθὼν AR
13 καινήσ VP om. W διαγραμμάτιον P κοιλίας S 14 χς ὡς στάχυς R om. VPSDAW
15 ὁ om. A τὸν om. VP 16 τάξιν τοῦ AR δι' οἶκτον] οἶκον W οἶκτω S 17 οἱ ἰουδαῖοι V
ἀπιστοῦσιν S εἰπόντι om. AR ἄνῳ μορφὴν R οἱ Ἕλληνες V 18 κωμωδοῦσι R
κακῶς κωμωδῶσι P τουτο γὰρ R τουτο W μὲν] τέ W ἔλλησι VD 18/19 μωρία [μωρίας
R] — θαῦμα AR ὁ παῦλος ἐβόα τοῦ γὰρ μυστηρίου τὴν δύναμιν οὐκ ἔγνωσαν A^{mg} μωρίαν ὁ παῦλος βοᾷ
τοῦ γὰρ μυστηρίου τὴν [τὴν γὰρ τοῦ μυστηρίου S] δύναμιν οὐκ ἔγνωσαν ἐπειδὴ ὑπὲρ λόγον τὸ θαῦμα εἰ
γὰρ ἔγνωσαν [ἐπειδὴ — ἔγνωσαν om. S] οὐκ ἂν τὸν κν τῆς δόξης ἐσταύρωσαν VPSDW μὴ γὰρ
VPDW γὰρ μὴ S τὴν γαστέρα AR εἰ σὰρξ ἐκαθέσθη R 20 ἁγίου θρόνου VPSDW μήτραν
ἦν ἔπλασεν VPSDW ἄρα om. AR ὕβρις om. S 21 ἀνθρώπῳ om. W οὖν] ὦν R
φύσιν ὡς θς R 22 ἄνῳ ὁ θς A 23 τὸν γὰρ χν οὐκ SW 24 ἐπεγράψατο P 24/25 οἰκono-
μίαν ἐπὶ γῆς VPSDW 25 ὁ om. D τὸν παῦλον VD καὶ om. PSW ἀπάτωρ καὶ
ἀμήτωρ R 26 εἰ γυμνός — πατέρα om. PA ἔχει — πατέρα om. S εἰ δὲ S 27 μὲν om. A
πλάσμα] ἄνῳ D καὶ S 28 ὁ γὰρ D μαρίαν PSDAW λέγεται R 29 post ἐρμηνεύεται
superscr. τὰ R γαβριὴλ μᾶθε ἀκούσας VPSDW 29/30 ἐπεὶ — ἄνθρωπος om. S 29 οὖν
om. VPW 30 θς DA θς ἐστι VPW ἦν R προσέλαβεν W τὸ θαῦμα om. AR

Μάθε τὴν αἰτίαν τῆς παρουσίας καὶ δόξασον τὴν δύναμιν τοῦ σαρκωθέντος. πολλὰ ὤφειλεν τῶν ἀνθρώπων τὸ γένος καὶ πρὸς τὸ χρέος ἠπόρει. διὰ τοῦ Ἀδάμ πάντες τὴν ἁμαρτίαν ἐχειρογραφήσαμεν· δούλους ἡμᾶς κατεῖχεν ὁ διάβολος· τὰς ὠνὰς ἡμῶν προέφε-
 ρεν, χάρτη κεκρημένος τῷ πολυπαθεῖ σώματι. εἰστίκει ὁ κακὸς πλαστογράφος, ἐπι-
 σείων ἡμῖν τὸ χρέος καὶ ἀπαιτῶν ἡμᾶς τὴν δίκην. ἔδει τοίνυν δυοῖν θάτερον, ἢ πᾶσιν ὁ
 ἐπαχθῆναι τὸν ἐκ τῆς δίκης θάνατον, ἐπειδὴ καὶ πάντες ἡμαρτον, ἢ τοιοῦτον δοθῆναι Rom. 3, 23
 πρὸς ἀντίδοσιν ᾧ πᾶν ὑπῆρχεν δικαίωμα πρὸς παραίτησιν. ἄνθρωπος μὲν οὖν σῶσαι
 οὐκ ἠδύνατο· ὑπέκειτο γὰρ τῷ χρέει. ἄγγελος ἐξαγοράσαι οὐκ ἴσχυεν· ἠπόρει γὰρ τοι-
 οῦτου λύτρου. ἀναμάρτητος ὑπὲρ τῶν ἡμαρτηκόντων ἀποθανεῖν ὤφειλεν· αὕτη γὰρ ἐλεί- 9
 6 πετο μόνῃ τοῦ κακοῦ ἡ λύσις. τί οὖν; αὐτὸς ὁ πᾶσαν φύσιν εἰς τὸ εἶναι παραγαγὼν, ᾧ M IIII 584
 μηδὲν πρὸς παροχὴν ἄπορον, ἐξεῦρε τοῖς κατακρίτοις ζωὴν ἀσφαλεστάτην καὶ τῷ θανάτῳ
 λύσιν εὐπρεπεστάτην, καὶ γίνεται ἄνθρωπος ὡς οἶδεν αὐτός (λόγος γὰρ ἐρμηνεύσαι τὸ L III 16
 θαῦμα οὐ δύναται), καὶ ἀποθνήσκει ᾧ ἐγένετο, καὶ λυτροῦται ᾧ ὑπῆρχεν κατὰ Παῦλον
 τὸν λέγοντα ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν δια τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἄφεσιν Eph. 1, 7
 τῶν παραπτωμάτων. ὦ τῶν πραγμάτων· ἄλλοις ἐπραγματεύσατο τὸ ἀθάνατον, 15
 αὐτὸς γὰρ ὑπῆρχεν ἀθάνατος. τοιοῦτος γὰρ ἄλλος κατ' οἰκονομίαν οὔτε ἦν οὔτε γέγο-
 νεν οὔτε ἔστιν οὔτε ἔσται ἢ μόνος ὁ ἐκ παρθένου τεχθεὶς θεὸς καὶ ἄνθρωπος, οὐκ ἀντιτα-
 λαντεύουσιν μόνον ἔχων τὴν ἀξίαν τῷ πλήθει τῶν ὑποδίκων, ἀλλὰ καὶ πᾶσαις ψήφοις PG 688
 ὑπερέχουσιν, ἐν μὲν τῷ υἱὸς εἶναι τὸ ἀπαράλλακτον σώζων πρὸς τὸν πατέρα, ἐν δὲ τῷ
 δημιουργὸς τὸ τῆς δυνάμεως ἀπροσδεὲς ἔχων, ἐν δὲ τῷ φιλοκτίρμων τὸ εἰς συμπάθειαν 20
 ἀνυπέρβλητον δημοσιεύων, ἐν δὲ τῷ ἀρχιερεὺς τὸ πρὸς παραίτησιν ἀξιόπιστον φέρων, Hebr. 3, 1
 ὧν οὐδὲν εὔροι τις ἂν ἐπ' οὐδενὶ ἴσον ἢ παραπλήσιον πώποτε. ὅρα γὰρ αὐτοῦ τὴν
 φιланθρωπίαν· ἐκὼν κατακριθεὶς τὸν κατὰ τῶν σταυρωσάντων ἔλυσεν θάνατον καὶ ἀπέστρε-
 φεν τὴν τῶν ἀποκτεινάντων ἀνομίαν εἰς τὴν τῶν ἀνομησάντων σωτηρίαν.

7 Ἀνθρώπου τοίνυν ψιλοῦ τὸ σῶσαι οὐκ ἦν· καὶ γὰρ αὐτὸς ἐδεῖτο τοῦ σώζοντος κατὰ 25
 Παῦλον τὸν λέγοντα πάντες γὰρ ἡμαρτον. ἡ ἁμαρτία τῷ διαβόλῳ προσήγεν, ὁ διάβο- Rom. 3, 23
 λος τῷ θανάτῳ παρέπεμπε, ἐν μεγίστῳ κινδύνῳ τὰ καθ' ἡμᾶς προήγεν, ὑπῆρχεν ἐν ἀπόροις

V, M [inde a 2 ἀνθρώπων], P [= hk], S, D [= mh], AWR

1 μάθε πρῶτον D καὶ τότε D 2 ὤφειλεν ἐξ ἁμαρτιῶν VPSDW τῶν — γένος R
 ἢ τῶν ἀνῶν φύσις VMPSDWA ἠπόρει πρὸς τὸ χρέος VMPSW τοῦ AR γὰρ τοῦ VMPSD
 γὰρ W 3 ἐχειρογράφησαν VMPSW δούλους δὲ S 4 χάρτη DAR γραφὴ VMPW γραφεὶ S
 ἡμῶν σώματι VMPSDW πλαστογράφος VMPSW τῶν παθῶν πλαστογράφος DAR 5 ἡμᾶς om. R
 ἔδει τοίνυν] ἢ δὲ ἦν P 6 ἐκ om S δίκης R καταδίκησ VMPSDAW post ἡμαρτον rel. spat. XX
 litt. W 7 ἀντίδοσιν τίμημα D οὖν] γὰρ DA σῶσαι] σώμα A 8 χρεὶ τῆς ἁμαρτίας
 VMPSDW ἐξαγοράσαι [ἐξαγοράσασθαι VMPSW] τὴν ἀνθρωπότητα VMPSDW 8/9 τοῦ τοιοῦτου
 AR 9 ἀναμάρτητος] λοιπὸν οὖν ὁ ἀναμάρτητος D γὰρ om. DA 10 τί οὖν om. VMPSW
 ἐκ μὴ ὄντων εἰς τὸ εἶναι D παραγαγὼν ὡς θς R ᾧ] δ S 11 παροχὴν ἀγαθῶν R
 ἐξῆλθεν καὶ R ἐκπρεπεστάτην R 12 ἐκπρεπεστάτην W ἀσφαλεστάτην R ὡς AR ἐκ
 παρθένου ὡς VMPSDW 13 δ D ὡς W δ D 13/14 τὸν λέγοντα παῦλον VMPSDW
 τὸν παῦλον A 15 παραπτωμάτων] ἁμαρτιῶν R ὦ τῶν πραγμάτων VMSAR ὦ τῶν μεγάλων
 πραγμάτων D om. PW 16/17 ἦν οὔτε γέγονεν R γέγονεν οὔτε ἦν VMPSDWA 17 οὔτε ἔστιν
 SmWAR om. VMPn ἔσται ποτέ DA τε καὶ D 18 μόνον ἔχων VMPR μόνῃ ἔχων W
 ἔχων μόνον SDA δέξαν] ἐξουσίαν D πᾶσαις ψήφοις] παντάπασιν W 19 πρὸς τὸν πρᾶ
 σώζων R 21 δημοσιεύων R ἐδημοσίευσεν A ἐδημοσίευσεν VMPSDW τῷ] τὸ AR πρὸς
 παραίτησιν AR εἰς παράστασιν VMPSDW 22 εὔροι — ἐπ' ἂν εὔροι τίς ἐν R ὅρα] ὁ MPS
 23/24 ἀπέστρεψεν R ἀντέστρεψε VMPSDAW ἀνέτρεψε P 25 ψιλοῦ τὸ om. MPSW οὐκ ἦν σώ-
 σαι M σῶσαι] σώμα R γὰρ αὐτὸς SWR γὰρ καὶ αὐτὸς VMP αὐτὸς γὰρ DA 26 πάντες
 γὰρ ἡμαρτον R ὅτι πάντες ἡμαρτον MPSW ὅτι πάντες ἡμαρτον καὶ ὑστεροῦνται τῆς δόξης τοῦ θῦ καὶ
 τὰ ἐξῆς [καὶ τὰ ἐξῆς om. D] ἐπειδὴ οὖν VDA τῷ διαβόλῳ R τῷ διαβόλῳ τὸν ταύτησ [αὐτῆσ DA]
 ὑπεύθυνον PMPSDAW τὸν ταύτησ ὑπεύθυνον τῷ διαβόλῳ V 26/27 διὰβολος R διὰβολος τοῦτον
 VMPSDAW 27 παρέπεμπε R παρέπεμπε τοιγάρτοι VMPSDAW προήγεν ὑπῆρχεν scriptis
 προήγεν VMPSA προήγε καὶ D ὑπῆρχεν WR

ἡ λύσις, οἱ πεμφθέντες ἱατροὶ κατηγοροῦν. τί οὖν; ὡς εἶδον οἱ προφήται κρείττον τέχνης
 ἀνθρωπείας τὸ τραῦμα, τὸν ἐξ οὐρανῶν ἐπεβόων ἱατρόν. καὶ ὁ μὲν ἔλεγεν κλίνον
 Ps. 143, 5 οὐρανοὺς σου καὶ κατάβηθι· ἄλλος ἴασαι με, κύριε, καὶ ἰαθήσομαι· ἕτερος
 1er. 17, 14 ἐξέγειρον τὴν δυναστείαν σου καὶ ἐλθὲ εἰς τὸ σῶσαι ἡμᾶς· ἄλλος εἰ ὄντως
 Ps. 79, 3 κατοικήσει θεὸς μετὰ ἀνθρώπων; ἄλλος ταχὺ προκαταλαβέτωσαν ἡμᾶς
 3 Reg. 8, 27 οἱ οἰκτιρμοὶ σου, κύριε, ὅτι ἐπτωχεύσαμεν σφόδρα· ἕτερος οἴμοι ψυχῇ, ὅτι
 Ps. 78, 8 ἀπόλωλεν εὐλαβὴς ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ὁ κατορθὼν ἐν ἀνθρώποις οὐχ ὑπάρχει·
 Mich. 7, 1, 2 ἄλλος ὁ θεὸς εἰς τὴν βοήθειάν μου πρόσχες, κύριε, εἰς τὸ βοηθησαί μοι
 Ps. 69, 2 σπεῦσον· ἄλλος ὅσον ὅσον ὁ ἐρχόμενος ἥξει καὶ οὐ χρονιεῖ· ἄλλος ἐπλανή-
 Hab. 2, 3 θὴν ὡς πρόβατον ἀπολωλός· Ζήτησον τὸν δοῦλόν σου τὸν ἐλπίζοντα ἐπὶ σέ·
 Ps. 118, 176 ἄλλος· ὁ θεὸς ἐμφανῶς ἥξει, ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ οὐ παρασιωπήσεται. οὐ
 Ps. 49, 3 περιεῖδεν τοίνυν ἐπὶ πολὺ τὴν φύσιν τυραννουμένην ὁ φύσει βασιλεὺς, οὐκ ἀφῆκεν εἰς τέλος
 M III 585 εἶναι τῷ διαβόλῳ ὑπεύθυνον ὁ φιλοκτίρμων θεός, ἀλλ' ἦλθεν ὁ αἰὶ παρὼν καὶ κατέβαλεν
 λύτρον τὸ οἰκίον αἷμα καὶ ἔδωκεν ὑπὲρ τοῦ γένους ἀντάλλαγμα τῷ θανάτῳ ὃ ἐκ παρθέ-
 νου ἐφόρεσεν σῶμα, καὶ ἐξηγοράσατο τὸν κόσμον ἐκ τῆς τοῦ νόμου κατάρας θανάτῳ
 Gal. 3, 13 τὸν θάνατον καταργήσας καὶ βοᾷ Παῦλος Χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς κατάρ-
 8 ρας τοῦ νόμου. ὁ τοίνυν ἀγοράσας οὐ φίλος ἀνθρωπος, ὡ Ἰουδαῖε· ἡ γὰρ τῶν ἀνθρώ-
 πων φύσις τῇ ἀμαρτίᾳ δεδούλωτο. ἀλλ' οὐδὲ θεὸς γυμνὸς ἀνθρωπότητος· σῶμα γὰρ
 εἶχεν, ὡ Μανιχαῖε· εἰ μὴ γὰρ ἐνεδύσατο ἐμέ, οὐκ ἂν ἔσωσεν ἐμέ· ἀλλ' ἐν τῇ γαστρὶ
 L III 17 τῆς παρθένου ὁ ἀποφηνάμενος τὸν κατάδικον ἐνεδύσατο καὶ ἐκεῖ τὸ φρικτὸν γέγονεν συν-
 PG 689 ἀλλαγμα. δοὺς γὰρ πνεῦμα ἔλαβεν σάρκα· ὁ αὐτὸς μετὰ τῆς παρθένου καὶ ἐκ τῆς
 Lc. 1, 35 παρθένου· ὡ μὲν ἐπεσκίασεν, μετ' αὐτῆς· ὡ δὲ ἐσαρκώθη, ἐξ αὐτῆς. εἰ ἄλλος ὁ Χριστὸς
 καὶ ἄλλος ὁ θεὸς λόγος, οὐκέτι τριάς, ἀλλὰ τετράς. μὴ σχίσῃς τὸν τῆς οἰκονομίας
 χιτῶνα τὸν ἄνωθεν ὑφαντόν· μὴ μαθητεύσης Ἀρείῳ. ἀσεβῶς ἐκεῖνος τὴν οὐσίαν τέ-
 Lc. 1, 79 μνεί· σὺ τὴν ἔνωσιν μὴ μέριζε, ἵνα μὴ μερισθῇς ἀπὸ τοῦ θεοῦ. τίς ἐπέφανεν τοῖς
 ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις; ἀνθρωπος; καὶ πῶς; ὅς γε ἐν σκότει
 Col. 1, 13 διῆγεν κατὰ Παῦλον τὸν λέγοντα ὅς ἐρρύσατο ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ σκότους
 Eph. 5, 8 καὶ πάλιν ἦτε γὰρ ποτε σκότος. τίς οὖν ἐπέφανεν; Δαυὶδ σε διδάσκει λέγων

VM, P [= bk], S, D [= mn], AWR

1 ἦν ἡ λύσις τοῦ θανάτου VA οἱ — κατηγοροῦν om. MPSW μεῖζον VMPSDAW
 2 ἀνθρωπίνης DW ἀνω V οὐρανοῦ M ἱατρόν ἐπεβόων R ἔλεγε κύριε VDA 3 οὐρα-
 νοὺς] τὸ οὐσ A σου om. VDW ἕτερος δὲ W 4 σου κύριε A 4—8 ἄλλος οἴμοι —
 τῆς γῆς ἄλλος εἰ — σου κύριε ἄλλος ὁ θς R 4/5 εἰ — ἀνθρώπων ἄλλος om. P 5 ὄντως]
 οὕτως MSW θς κατοικήσει R οἰκήσει ὁ [δ om. A] θς VMPSDAW ἡμᾶς om. R 6 ὅτι — σφόδρα
 om. AR ψυχῇ om. VMPSDAW 7 καὶ ὁ — ὑπάρχει om. AR οὐκ ἔστιν D 8 ὁ θεός om. MPSAW
 9 καὶ ἄλλος A ὅσον — ἄλλος om. W ὅσον ὅσον ὁ VMPSD ὁ R om. A 10/11 τὸν ἐλπίζοντα
 — παρασιωπήσεται om. AR 10 τὸν ἐλπίζοντα ἐπὶ σέ om. V 12 παρεῖδε VMPSDAW ἐπὶ
 πολὺ R om. VMPSDAW τὴν φύσιν τὴν ἀνθρωπίνην VMPSDAW βασιλεὺς ὑπάρχων D βασι-
 λεὺς καὶ θς R 12/13 οὐκ — θεός om. AR 13 καὶ om. kA 14 λύτρον ὑπὲρ ἡμῶν D
 ἴδιον VMPSDW γένους] γενέσθαι W 14/15 τῷ — σῶμα om. MP δ — σῶμα] ἦν ἐκὼν
 ἐφόρεσε σάρκα D 15/16 θανάτῳ — καταργήσας om. AR 16 τὸν om. D 16/17 καὶ βοᾷ —
 νόμου om. MPSW 17 ἀγοράσας ἡμᾶς VMPSDW Ἰουδαῖοι M τῶν om. V 18 δεδούλωται S
 οὐδὲ AR οὐτε μὴν VMPSDW θεός om. V 19 με DA ἔσωσέ με DA 19/20 ἀλλ' —
 παρθένου δ] ἄλλο — παρθένου R 20 παρθενίας S 21 δοὺς] οὐ MPS μετὰ — καὶ om.
 VMPS 22 ὡ R ὁ SW ἀλλ' ὁ DA τὸ VMP μὲν γὰρ VMPSW μετ' αὐτῆς R αὐτὴν DA
 om. VMPSW ὡ R ὁ VMPSDAW 23 καὶ om. S 23—25 μὴ — μέριζε om. D 24 μα-
 θητευθῇς VA ἀσεβῶς ἐκεῖνος R ἐκεῖνος γὰρ ἀσεβῶς A ἐκεῖνος γὰρ ἀσεβῶν VMPS ἐκεῖνος γὰρ
 ἀσεβῆς ὢν W 25 ἔνωσιν R συνάφειαν VMPSAW ἵνα — θεοῦ om. AR ἵνα om. S τοῦ om.
 MSDW ἐπέφανεν εἰπέ μοι VMPSDW 26/27 ἀνθρωπος — ὅς] ἡ τίς MPSW 26/27 ὅς — διῆ-
 γεν] ἡδύνατο ἐν σκότει διάγων D ὡς γε R οὐ γὰρ VA 28 καὶ πάλιν ἦτε AR ἡμεν VMPSDW
 σκότος κατὰ τὸ γεγραμμένον VMPSDW τίς — ἐπέφανεν om. MPSW ἐπέφανεν ἡμῖν D

εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου. εἶπε φανερώς, ὦ Δαυὶδ, ἀναβόησον Ps. 117, 26
 τῇ ἰσχύϊ καὶ μὴ φείσῃ· ὡς σάλπιγγα ὕψωσον τὴν φωνήν σου, εἶπε τίς οὗτος; Ies. 58, 1
 κύριος ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων· θεὸς κύριος, καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν. συνήλθον αἱ φύσεις καὶ Ps. 117, 27
 9 ἀσύγχυτος ἔμεινεν ἡ ἑνώσις. ἦλθεν σῶσαι, ἀλλ' ἐχρῆν καὶ παθεῖν. πῶς ἦν δυνατόν ἐκάτερα;
 ἄνθρωπος ψιλὸς σῶσαι οὐκ ἴσχυεν· θεὸς γυμνὸς παθεῖν οὐκ ἠδύνατο. τί οὖν; αὐτὸς 5
 ὦν θεὸς [ὁ Ἐμμανουὴλ] γέγονεν ἄνθρωπος, καὶ ὦι μὲν ἦν, ἔσωσεν, ὦι δὲ γέγονεν, ἔπαθεν.
 διὰ τοῦτο ὡς εἶδεν ἡ ἐκκλησία στεφανώσασαν αὐτὸν ταῖς ἀκάνθαις τὴν συναγωγὴν,
 θρηνοῦσα τὴν τόλμαν ἔλεγεν· θυγατέρες Ἱερουσαλήμ, ἐξέλθατε καὶ ἴδετε Cant. 3, 11
 τὸν στέφανον, ὦι ἐστεφάνωσεν αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ. αὐτὸς γὰρ καὶ
 τὸν ἐξ ἀκανθῶν ἐφόρεσεν στέφανον καὶ τὴν τῶν ἀκανθῶν ἔλυσεν ἀπόφασιν. ὁ 10
 αὐτὸς ἐν κόλποις πατρὸς καὶ ἐν γαστρὶ παρθένου, ἐν ἀγκάλαις μητρὸς καὶ ἐπὶ πτερύγων Ioh. 1, 18
 ἀνέμων, ὑπ' ἀγγέλων προσεκυνεῖτο καὶ τελώναις συνανέκειτο· τὰ σεραφίμ οὐ προσέβλεπεν Ps. 103, 3
 καὶ Πιλάτος ἡρώτα· ὁ δοῦλος ἐράπιζεν καὶ ἡ κτίσις ἔφριπτεν. ἐπὶ σταυροῦ ἐπήγνυτο 13
 καὶ ὁ θρόνος οὐκ ἐγυμνοῦτο· ἐν τάφῳ κατεκλείετο καὶ τὸν οὐρανὸν ἐξέτεινεν ὥσεί δέρριν· Ps. 103, 2
 ἐν νεκροῖς ἐλογίζετο καὶ τὸν αἶδην ἐσκύλευεν. κάτω πλάνος ἐσυκοφαντεῖτο καὶ ἄνω ἅγιος Mt. 27, 63
 ἐδοξολογεῖτο. ὦ τοῦ μυστηρίου· βλέπω τὰ θαύματα καὶ ἀνακηρύττω τὴν θεότητα· ὁρῶ M III 588
 τὰ πάθη καὶ οὐκ ἄρνούμαι τὴν ἀνθρωπότητα, ἀλλ' ὁ Ἐμμανουὴλ φύσεως μὲν πύλας ἀνέωι- PG 692
 ξεν ὡς ἄνθρωπος, παρθενίας δὲ κλείθρα οὐ διέρρηξεν ὡς θεός, ἀλλ' οὕτως ἐκ μήτρας ἐξήλ-
 theoretical, ὡς δι' ἀκοῆς εἰσῆλθεν· οὕτως ἐτέχθη, ὡς συνελήφθη. ἀπαθῶς εἰσῆλθεν, ἀφρά- 19
 στως ἐξῆλθεν κατὰ τὸν προφήτην Ἰεζεκιὴλ τὸν λέγοντα· ἐπέστρεψέν με, φησί, κύριος Ezech. 44, 1. 2
 κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῶν ἁγίων τῆς ἐξωτέρας τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνα-
 τολάς, καὶ αὕτη ἦν κεκλεισμένη. καὶ εἶπεν κύριος πρὸς με· υἱὲ ἀνθρώπου,
 ἡ πύλη αὕτη κεκλεισμένη ἔσται, οὐκ ἀνοιχθήσεται. οὐδεὶς οὐ μὴ διέλθῃ
 δι' αὐτῆς, ἀλλ' ἡ κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, μόνος αὐτὸς εἰσελεύσεται καὶ
 ἐξελεύσεται, καὶ ἔσται ἡ πύλη κεκλεισμένη. ἰδοὺ ἀπόδειξις ἐναργῆς τῆς ἁγίας 25
 καὶ θεοτόκου Μαρίας· ἡλεῦσθω λοιπὸν ἀντιλογία πάσα, καὶ τῇ τῶν γραφῶν φωτιζώμεθα L III 20
 διδασκαλίας, ἵνα καὶ βασιλείας οὐρανῶν τύχωμεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, αὐ-
 τῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

VM, P [= hk], S, D [= mn], AWR

1 εἶπε VMPSW τίς οὗτος εἶπε DAR 1—3 ἀναβόησον — δυνάμεων om. AR 2 ἰσχύϊ σου SD
 3 ἡμῖν AR ἡμῖν ὁ γὰρ λόγος σὰρξ ἐγένετο VMPSDW 4 παθεῖν] ἀποθανεῖν A ἦν δυνατόν]
 ἐδύνατο A ἐκάτερα] ἀμφότερα γενέσθαι D 5 ἴσχυεν R τί οὖν om. AR 5/6 αὐτὸς —
 θεός] ὁ αὐτὸς οὖν ὡς θς φύσει R 6 θς ὦν D θεὸς δ] ὁ θς W ὁ Ἐμμανουὴλ om. AR
 ἐγένετο R ὦ — ὦ SAW δ — δ VMPSDA^{corr} R ἦν om. P 7 ταῖς om. W 8 θρηνω-
 δοῦσα V ἐξέλθατε VMPSDA 9 ὦ DAR δν VMPSW 10 ἐξ ἀκανθῶν R ἀκάνθινον VMPSDAW
 11 ἐν] AR ὁ αὐτὸς ἐν VMPSDW 12 ὑπ' R ὑπὸ A ὁ αὐτὸς ὑπ' VMPSDW συνανέκειτο R συνα-
 νεκλίνετο VPSDAW συνεκλίνετο M δν τὰ PMSW προέβλεπε S 13 καί] ὁ P ἔτρεμεν A
 14 θρόνος τῆς δόξης VMPSDW ἐγυμνοῦτο DAR ἐγεγύμνωτο VPSW ἐγύμνωτο M κατέκειτο R
 τοὺς οὐρανοὺς A ὡς περ A 15 ἐσκύλευσεν MPS κάτω AR ὡς VMPSDW ἄνω
 AR ἐκεῖ VMPSDW ὁ ἅγιος PSW, de M non constat 18/19 ἄνθρωπος — ἐξῆλθεν ὡς om. W
 ἠνέωξεν S 18 παρθένου S οὕτως om. A 19 ἐτέχθη] ἐγεννήθη V συνελήμφθη R
 19/20 ἀπαθῶς — ἐξῆλθεν om. W ἀφράστως MDR ἀφθάρτως VPS 20 με om. M φησί
 om. VD 22 ἦν om. R 23 καὶ οὐκ R οὐκ ἀνοιχθήσεται om. A καὶ οὐδεὶς SDW
 διέλθοι P 24 κύριος om. W Ἰσραὴλ om. R superscr. W μόνος om. D αὐτὸς τέ
 S om. AR 25 καὶ ἔσται om. P καὶ ἰδοὺ R 25/26 τῆς ἁγίας θεοτόκου παρθένου μαρίας S
 26 ἡλεῦσθω λυπὸν R λυέσθω τοίνυν VMPSDAW πάσα ἀντιλογία R τῶν ἁγίων γραφῶν R
 26/27 φωτιζώμεθα διδασκαλία R καταφωτιζώμεθα γνώσει VMPSDAW 27 καὶ om. R 27/28 ἐν
 — δόξα om. VMPSW αὐτῷ — αἰώνων om. DA 28 τῶν αἰώνων om. R

20 = S 8 A 15. Latine extat in Collectione CT 18

L III 330
M III 1000
PG 77, 61

Κυρίλλου πρὸς τινὰ Ζηλωτὴν περὶ Νεστορίου

Οἶδα μὲν τῆς σῆς ἀγάπης τὸ εἰλικρινὲς καὶ οὐκ ἡγνόηκα τὴν σπουδὴν. καὶ εἰ μὲν ἔγραφον πρὸς τινὰς τὸν ἐμὸν οὐκ εἰδὼτας τρόπον, πολλοῖς ἂν ἐχρησάμην λόγοις ἀναπεύθων ὅτι σφόδρα εἰμί τις εἰρηνικὸς καὶ οὔτε δύσερις οὔτε φιλόμαχος, ἀλλ' εὐχόμενος καὶ φιλεῖν ἅπαντας καὶ φιλεῖσθαι παρ' ἁπάντων· ἐπειδὴ δὲ πρὸς εἰδὼτα γράφω, βραχυλογήσας ἐκείνο διδάσκω ὅτι εἰ πραγμάτων ἦν ἢ χρημάτων ἀφαίρεσιν ὑπομεῖναι καὶ παῦσαι λύπην ἀδελφοῦ, ἐποίησα ἂν ἡδέως ὑπὲρ τοῦ μὴ δοκεῖν τι τῆς ἀγάπης ἡγεῖσθαι προτιμότερον· ἐπειδὴ δὲ ὁ τῆς πίστεως ἐστὶ λόγος καὶ ἐσκανδαλίσθησαν καὶ αἱ κατὰ πάσαν ὡς ἔπος εἰπεῖν τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν ἐκκλησίαι (οὐ γὰρ ἔστι τις τῶν ἐξ οἰασθησομένων πόλεως ἢ 10 χώρας ἐρχόμενος καὶ μὴ λέγων ὅτι τί ταῦτ' ἐστὶ τὰ θρυλούμενα καὶ ποῖα καινὴ μάθησις ταῖς ἐκκλησίαις ἐπιφέρεται), πρὸς ταῦτα τί δράσομεν οἱ πεπιστευμένοι παρὰ θεοῦ τὸν τοῦ μυστηρίου λόγον; πρὸς οὓς ἐν ἡμέραι κρίσεως δικάσονται οἱ μυσταγωγούμενοι πάντως. ἐροῦσι γὰρ οὕτως τηρῆσαι τὴν πίστιν, ὡς μεμυσταγώγηται παρ' ἡμῶν. καὶ εἰ μὲν ὀρθῶς τοῦτο πεπράχαμεν, ἀποληψόμεθα καὶ μισθόν, τευξόμεθα δὲ καὶ ἐπαίνων· εἰ δὲ ἐτέρως καὶ 15

Ies. 14, 20 διεστραμμένως, ποῖαι φλόγες ἡμῖν ἀρκέσουσιν; ἀκουσόμεθα γὰρ ὅτι τὴν γῆν μου ἀπώλεσας καὶ τὸν λαόν μου ἀπέκτεινας κατὰ τὸ γεγραμμένον. καὶ ἕκαστος μὲν τῶν ἐν τάξει λαϊκῶν τῆς ἑαυτοῦ ζωῆς ὑπεραπολογήσεται, ἡμεῖς δὲ οἱ ταῖς τῆς ἱερωσύνης λειτουργίαις πεφορτισμένοι οὐχ ὑπὲρ μόνων ἑαυτῶν, ἀλλ' ὑπὲρ πάντων τῶν πιστευόντων 20

L III 331 τῶν εἰς Χριστὸν ἀπολογησόμεθα. ἐμοὶ τοίνυν οὐδεὶς ἐστὶ λόγος οὐ λύπης, οὐχ ὕβρεως, οὐ λοιδορίας τῆς οὕτω πολλῆς ἥς πεποιήνται κατ' ἐμοῦ τῶν ἀνυπολήπτων πνέες, ἀλλ' οἰχέσθω ταῦτα πάντα πρὸς λήθην, δικάσει δὲ καὶ τοῖς πεφλυαρκόσι θεός. μόνον σωιζέσθω τὰ τῆς πίστεως, καὶ φίλος εἰμί καὶ ἀγαπητὸς καὶ οὐδενὶ παραχωρῶν πρὸς τὸ χρῆναι μεζόνως φιλεῖν τὸν θεοφιλέστατον ἐπίσκοπον Νεστόριον, ὃν, ὡς ἐπὶ τοῦ θεοῦ φημί, καὶ εὐδοκίμειν ἐν Χριστῷ βούλομαι καὶ τὸν ἐπὶ τοῖς παρελθοῦσιν ἀφανίσαι μῶμον 25 καὶ δεῖξαι συκοφαντίαν καὶ οὐ πάντως ἀλήθειαν τὰ παρὰ τινων ἐπὶ τῇ πίστει θρυλούμενα.

Mt. 5, 44 εἰ δὲ προστετάγμεθα παρὰ Χριστοῦ καὶ τοὺς μισοῦντας ἀγαπᾶν, πῶς οὐ μᾶλλον ἀκόλουθον ἀδελφοῖς τε καὶ συνιερεῦσι τοῦτο ποιεῖν; ὅτι γὰρ εἰ παραλύοιτο παρὰ τινων ἡ πίστις, 30

PG 64 τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς οὐ προδώσομεν, κἂν εἰ προκέοιτο παθεῖν καὶ αὐτὸν τὸν θάνατον, οὐκ ἐστὶν ἀμφίβολον. εἰ γὰρ δεδίαμεν ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ θεοῦ τὴν ἀλήθειαν εἰπεῖν, ἵνα 30

VM, P [= hk], S, D [= mn], AUA¹Ac

2 κυρίλλου VMP ἄλλη ἐπιστολὴ S ἄλλη ἐπιστολὴ τοῦ αὐτοῦ κυρίλλου D τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ A κυρίλλου ἐπιστολὴ γραφεῖσα U πρὸς — νεστορίου VDA, add. Scott, πρὸς — τοῦ αὐτοῦ νεστορίου U πρὸς τοὺς ἐγγράφωσιν αὐτὸν αἰτιασαμένους ὅτιπερ οὐ σεσιώπηκεν ἐξ ἀκοῆς μαθὼν ἔρπειν ἐπὶ τὸ χεῖρον τὴν δυσσεβῆ νεστορίου διδασκαλίαν [cf. 21] MP κ VMP ἢ S θ' D

3 οἶδαμεν AL σῆς] ὑμετέρας σῆς P ἡγνόηκαμεν A 4 ἐγράφομεν A λόγοις] τρόποις λέγων P 5 εἰμί] εἰ μὴ U οὔτε] οὐ V ἀλλ' εὐχόμενος om. A 6 εἰδὼτας P 7 ἢ χρημάτων ἦν U ἢ] καὶ S 7/8 λύπην παῦσαι S 8 ἐποίησάμην VMP τῆς ἀγάπης ἡγεῖσθαι τι P τῆς ἀγάπης ἡγεῖσθαι M 9 λόγος ἐστὶ V καὶ om. U 11 ἐρχόμενος καὶ MSDAUA ἐρχομένων καὶ V ἐρχομένων δ P τί ταῦτ' S ταῦτα VMPDAUA θρυλούμενα VMPSDAU ποῖα om. A 14 ἐροῦσι γάρ] καὶ ἐροῦσιν P 15 καὶ om. S 16 ποῖα M 17 ἀπέκτεινας — ἀπώλεσας P δ καὶ S 18 αὐτοῦ U ταῖς om. P superscr. S 19 ἑαυτῶν μόνον ἀλλὰ καὶ PA 21 οὐδὲ λοιδορίας D τῆς — ἥς VMPD τῆς — οἷς S ἥς οὕτω πολλῆς A τῆς — ἦν U 22 πεφλυαρκόσι P 23 καὶ om. MDA εἰμί καὶ om. MP καὶ om. DA οὐδεν M παραχωρῶν MPDA 24 τοῦ om. PDA 25 τοῖς AUA τοῖς ἡδὴ VMPSD ἀφανίσαι μῶμον VMPD μῶμον ἀφανίσαι DA ἀφανίσαι γέλωτα UA¹ maculam et risum Ac 26 θρυλούμενα VPSDAU 27 προσσταττόμεθα U Χριστοῦ] θῷ MP 28 τηρεῖν MP τινων VMPDA τινος SAU 29 οὐ om. V προδώσομεν] prodemus taciturnitate contenti Ac 30 ἀμφίβολον] dubium non est Christo dominante virtutem Ac

μη περιπέσωμεν ἀηδίαῖς, ποίωι λοιπὸν προσώπωι τὰ τῶν ἀγίων μαρτύρων ἐγκώμια ποιη-
σόμεθα πρὸς τοὺς λαούς; οὓς ἐπαινοῦμεν ὅτιπερ τετηρήκασι τὸ εἰρημένον ἕως θανάτου Sir. 4. 28
ἀγώνισαι ὑπὲρ τῆς ἀληθείας.

21 = S 7 A 14. Latine extat in Collectione CT 4

Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἐγγράφως αὐτὸν αἰτίασαμένους ὅτιπερ οὐ σεσιώπηκεν ἐξ
ἀκοῆς μαθὼν ἔρπειν ἐπὶ τὸ χεῖρον τὴν δυσσεβῆ τοῦ Νεστορίου διδασκαλίαν

4

L III 327
M III 1000
PG 77, 60

Ἐπειδὴ μοι γέγραφεν ἡ εὐλάβεια ὑμῶν ὡς λυπούμενου τοῦ θεοσεβεστάτου Νεστο-
ρίου ὅτι τὴν πρὸς μονάζοντας ἐποίησα ἐπιστολὴν ἀνασειράζειν βουλόμενος τοὺς ἐπὶ τῷ ἐρ. 1
θρύλῳ σκανδαλισθέντας, ἀναγκαιῶς τοῦτο φημι ὅτιπερ οὐ τοσοῦτον γέγονε παρ' ἡμῶν,
ὅσον παρὰ τῆς αὐτοῦ θεοσεβείας. ἐγὼ μὲν γὰρ σκανδαλισθεῖσιν ἀνθρώποις ἀπὸ τῶν 10
ἐξηγήσεων αὐτοῦ τὸν τῆς ὀρθῆς πίστεως ἐξεθέμην λόγον, αὐτὸς δὲ ἠνέσχετο ἐν ἐκκλησίαι
τῇ καθολικῇ καὶ τῇ τῶν ὀρθοδόξων τοῦ καλοῦ Δωροθέου τοῦ ἐπισκόπου φανερώς λέγον-
τος· ἀνάθεμα εἴ τις εἶναι λέγει θεοτόκον τὴν Μαρίαν. καὶ οὐ μόνον τοῦτ' ἀκούσας
σεσίγηκεν ἐκείνου λέγοντος, ἀλλὰ γὰρ καὶ εἰς κοινωνίαν αὐτὸν εὐθὺς τὴν μυστικὴν ἐδέξατο L III 330
καὶ κοινωνὸν ἐποίησεν. ἰδοὺ τοίνυν ἀνεθεματίσθημεν ἐπ' αὐτοῦ, ἵνα τέως μὴ λέγοιμι 15
παρ' αὐτοῦ· οὐ γὰρ ἂν ἐκεῖνος ἐπ' ἐκκλησίας ἐφθέγγετο τοιαῦτα παρὰ γνώμην αὐτοῦ.
τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς οἱ ζῶντες καὶ κατὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην ἐπίσκοποι καὶ οἱ πρὸς
θεὸν ἀποδημήσαντες πατέρες ἡμῶν ἀνεθεματίσθημεν. τί οὖν ἐκώλυε καὶ ἡμᾶς ταῖς
ἐκείνου φωναῖς γράψαι τὰ ἐναντία καὶ εἰπεῖν· ἀνάθεμα εἴ τις οὐ λέγει θεοτόκον εἶναι τὴν
Μαρίαν; ἀλλ' οὐ πεποίηκα τοῦτο δι' αὐτὸν τέως, ἵνα μὴ λέγωσί τινες ὅτι ἀνεθεμάτισεν 20
αὐτὸν ὁ Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπος ἦτοι σύνοδος ἡ Αἰγυπτιακή. ἐὰν δὲ μάθωσιν οἱ τε
κατὰ τὴν Ἀνατολὴν καὶ Δύσιν θεοσεβέστατοι ἐπίσκοποι ὅτι ἀνεθεματίσθησαν πάντες (πάν-
τες γὰρ λέγουσι καὶ ὁμολογοῦσιν ὅτι θεοτόκος ἐστὶν ἡ ἁγία Μαρία), πῶς ἄρα διατεθήσον-
ται; ἢ πῶς οὐχ ἅπαντες λυπηθήσονται, κἂν εἰ μὴ δι' ἑαυτοὺς, ἀλλ' οὖν διὰ τοὺς ἀγίους πατέ-
ρας, ὧν ἐν τοῖς συγγράμμασιν εὐρίσκομεν αἰεὶ θεοτόκον ὀνομαζομένην τὴν ἁγίαν παρθένον 25
Μαρίαν; εἰ δὲ μὴ ἐδόκει φορτικὸν εἶναι τὸ ἐσόμενον, πολλὰς ἂν ἔπεμψα βίβλους πολλῶν
ἀγίων πατέρων, ἐν αἷς ἔστιν εὐρεῖν οὐχ ἅπαξ, ἀλλὰ πλειστάκις κειμένην τὴν φωνήν, ἐν PG 61
ἣ ὁμολογοῦσιν εἶναι θεοτόκον τὴν ἁγίαν παρθένον Μαρίαν.

VM, P [= bk], S, D [= mn], AUA^c

2/3 ἕως — ἀγώνισαι] ἕως ἀγώνισαι M ἕως ἀγωνίσαιτο, in mg. οἶμαι ἕως ἀγών ἦν περὶ τῆς
ἀληθείας P 3 περὶ MP

VM, P [= bk], S, D [= mn], AA^c

5 τοῦ αὐτοῦ VMP κυρίλλου A τοῦ αὐτοῦ [om. S] κυρίλλου [κυρίλλου ἐπισκόπου ἀλεξανδρείας S]
ἐπιστολὴ α̅ β̅ καὶ γ̅ SD 5/6 πρὸς — διδασκαλίαν om. MP, sed cf. quæ ad inscriptionem ep. 20 ad-
notata sunt 6 τοῦ om. SDA κα̅ VMP ζ̅ S η̅ D

7 γεγράφηκεν DA εὐλαβεστάτου A^c 8 ἐποιήσαμην DA 9 θρύλλω VPSDA το-
σοῦτο A ἡμῶν VMPAA^c ἐμοῦ SDA^c 10/11 τῆς ἐξηγήσεως S 11 ἑαυτοῦ P 12/13 λέγοντος
φανερώς A 13 εἴ τις om. S λέγει [λέγοι M] θεοτόκον τὴν μαρίαν MP λέγειν θεοτόκον τὴν μαρίαν
S θεοτόκον λέγειν τὴν μαρίαν D θεοτόκον λέγοι τὴν μαρίαν A λέγει τὴν ἁγίαν μαρίαν θεοτόκον V
τοῦτ' [τοῦτο D] SDA ταῦτα VMP 14 γὰρ om. VMP 15 ἐπ' VPS^{com} D ὑπ' SA μὴ τέως
λέγω M 19 ἐγγράψαι A τὰναντία V ἐναντία S 19/20 εἴ τις — μαρίαν ἀνάθεμα VMP
20 λέγωσι καὶ ἡμᾶς P 21 ἡ σύνοδος ἡ V σύνοδος D 22 τὴν ἀνατολὴν καὶ δύσιν DAA^c δύσιν
[τὴν δύσιν MS] καὶ ἀνατολὴν VMPSA^c 23 καὶ ὁμολογοῦσιν om. S 24 καὶ εἰ VM εἰ καὶ P
αὐτοῦ P 25 παρθένον om. S 27 ἀλλὰ PAA ἀλλὰ καὶ VMSD

22 = S 9 A 137. alia recensio epistulae seruata est uersione Marii Mercatoris in
Collectione Palatina 28

L III 331

M III 1004

PG 77, 64 1

Τοῦ αὐτοῦ

Ἀνέγνων τὸ ὑπομνηστικὸν τὸ ἀποσταλὲν παρ' ὑμῶν, δι' οὗ ἐμάνθανον ὅτι Ἀναστά-
σιος ὁ πρεσβύτερος συντυχῶν ὑμῖν προσεποιεῖτο ζητεῖν καὶ φιλίαν καὶ εἰρήνην καὶ ἔλεγεν
ep. 1 ὅτι ὡς ἔγραψεν τοῖς μονάζουσιν, οὕτως φρονοῦμεν· εἴτα πρὸς ἴδιον σκοπὸν βλέπων ἔλεγε
περὶ ἐμοῦ ὅτι καὶ αὐτὸς εἰρήκε τὴν ἀγίαν σύνοδον μὴ μεμνήσθαι τῆς λέξεως, τῆς θεοτό-
cf. ep. 1, 5 κου φημί. ἐγὼ δὲ γέγραφα ὅτι εἰ καὶ μὴ ἐμνήσθῃ ἡ σύνοδος τῆς λέξεως, καλῶς
ἐποίησεν· οὔτε γὰρ ἐκινήθη τοιοῦτόν τι κατ' ἐκείνο καιροῦ, δι' ὃ οὔτε ἦν ἀνάγκη τὰ μὴ
ζητούμενα φέρειν εἰς μέσον, εἰ καὶ τὰ μάλιστα τῇ δυνάμει τῶν ἐννοιῶν οἶδε θεοτόκον
τὴν ἀγίαν παρθένον. αὐτὸν γὰρ λέγει τὸν γεννηθέντα ἐκ τοῦ πατρός, τὸν δι' οὗ τὰ
πάντα ἐγένετο, σαρκωθῆναι ἐνανθρωπήσαι παθεῖν ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν. ἀνελθεῖν εἰς
οὐρανοὺς, ἥξειν δὲ καὶ κριτὴν ζώντων καὶ νεκρῶν καὶ οὐχ ὅτι πάντως αὐτὸς ὁ ἐκ θεοῦ
Ioh. 19, 34 κατὰ φύσιν γεννηθεὶς λόγος ἀπέθανεν ἢ ἐνύχθη τῇ λόγῃ εἰς τὴν πλευρὰν (ποῖαν γὰρ
ἔχει πλευρὰν τὸ ἄσωματον ἢ πῶς ἂν ἀπέθανεν ἢ ζωῇ;), ἀλλ' ὅτι ἐνωθεὶς τῇ σαρκί, εἴτα
πασχούσης αὐτῆς, ὡς τοῦ ἰδίου πάσχοντος σώματος, αὐτὸς πρὸς ἑαυτὸν οἰκειοῦται τὸ πάθος.
L III 334 σοφιζόμενοι τοίνυν καὶ ἀπατῶντες ἑαυτοὺς ταῦτα λέγουσιν· ὅτι γὰρ ψεύδονται καὶ τὸν ἴδιον
2 ἴον ἔχουσιν εἰς τὴν καρδίαν, ἔστιν καὶ διὰ τούτου ἰδεῖν. ἀπεστάλησαν γὰρ τῷ Βουφᾷ
Μαρτυρίῳ τῷ διακόνῳ τῷ φροντίζοντι τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων δύο χαρτῖα, ἐν
ep. 1 μὲν συνταχθὲν παρὰ Φωτίου ἢ παρ' ἐτέρου τινὸς κατὰ τοῦ τόμου τοῦ πρὸς τοὺς μονάζοντας, 20
PG 65 ἐν δὲ ὡς ἐν σχήματι τετράδος, ἀλλόκοτον ἔχον τὴν ἐπιγραφὴν, ἔχει δὲ οὕτως· Πρὸς τοὺς
Loofs Nestor. διὰ τὴν συνάφειαν ἢ τὴν θεότητα τοῦ μονογενοῦς νεκροῦντας ἢ ἀποθεοῦντας τὴν ἀνθρω-
p. 265, 3-5 πότητα. τὸ δὲ προοίμιον εἰς τὰς παρὰ τῶν αἰρετικῶν λοιδορίας ὡς ἐπὶ σκληρῶν
γενομένας· εἴτ' ἀποτείνεται καὶ δῆθεν πειράται δεικνύειν ὅτι τὸ σῶμά ἐστι τὸ πεπονθὸς
καὶ οὐχ ὁ θεὸς λόγος, ὡς τινῶν λεγόντων ὅτι ὁ ἀπαθὴς τοῦ θεοῦ λόγος παθητὸς ἐστίν. 25
ἀλλ' οὐδεὶς οὕτω μαίνεται· ὡς δὲ πολλάκις εἵπομεν, ἡ ἀγία σύνοδος αὐτὸν ἔφη παθεῖν
1 Petr. 4, 1 τὸν λόγον τὸν δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο, παθεῖν δὲ σαρκὶ κατὰ τὰς γραφάς. παθόντος
γὰρ τοῦ σώματος αὐτοῦ αὐτὸς λέγεται παθεῖν, ὅτι καὶ ἡ τοῦ ἀνθρώπου ψυχὴ, καίτοι πά-
M III 1005 σχουσα μὴδὲν εἰς ἰδίαν φύσιν, πάσχειν λέγεται τοῦ αὐτῆς παθόντος σώματος. ἀλλ'
ἐπειδὴ σκοπὸς ἐκείνοις δύο λέγειν Χριστοὺς καὶ δύο υἱοὺς καὶ τὸν μὲν ἄνθρωπον ἰδικῶς, 30
Ps. 140, 4 τὸν δὲ θεὸν ἰδικῶς, εἴτα μόνων τῶν προσώπων ποιοῦσιν τὴν ἐνωσιν, διὰ τοῦτο ποικίλλον-
3 ται καὶ προφάσεις πλάττονται ἐν ἁμαρτίαις, καθὰ γέγραπται. συντυχόντες τοίνυν αὐτοῖς

VM, P [= hk], S, D [= mp], AWOA

κβ VMP θ S 1' D

τοῦ αὐτοῦ VMP Τοῦ ἀγίου κυρίλλου A κυρίλλου ἐπισκόπου ἀλεξανδρείας
πρὸς τοὺς κληρικοὺς τοὺς στασιάζοντας ἐν κωνσταντινουπόλει S τοῦ αὐτοῦ κυρίλλου ἑτέρα ἐπιστολὴ
πρὸς τοὺς κληρικοὺς τοὺς στασιάζοντας ἐν κωνσταντινουπόλει D τοῦ αὐτοῦ ἀγίου κυρίλλου πρὸς τοὺς
ἐν κωνσταντινουπόλει ὄντας κληρικοὺς αὐτοῦ W τοῦ ἀγίου κυρίλλου ἐπισκόπου ἀλεξανδρείας ἐκ τῆς
βίβλου τῆς τρίτης συνόδου ἐπιστολὴ πρὸς τοὺς οἰκείους ἀποκρισιarioύς O 5 ἡμῖν S καὶ om. D
7 μὴ om. VMPAWO, μεμνησθαι in μεμνησθαι corr. O 9 μὴ om. S 11 παρθένον! μαρίαν V
13 εἶπεν O οὐχ ὅτι VMPAW ουκ ὅτι O οὐχὶ SD αὐτὸς — θεοῦ om. P 15 ἔχει πλευρὰν
WA ἔχει εἰπέ μοι πλευρὰν VPAO ἔχει πλευρὰν εἰπέ μοι MSD ἂν om. SD 16 πρὸς VPAW
εἰς MSDO 17 γὰρ SDA δὲ VPWO om. MA τό A 18 ἔχουσιν ἴον V ἐν τῇ καρδίᾳ SD
καὶ PSD δὴ καὶ V δὲ καὶ MAO τοῦτο M 20 τοὺς om. SD 21 ἔχον om. SD ὑπογρα-
φήν W 22 σμικροῦντας V 23 σκληρῶν VMPSDAW σκληρον O durissime A; Nestorium λήρῳι
[λήρων Loofs] dixisse sequitur ex Coll. Palat. 21 [uol. V p. 31, 2] 24 γινομένας W εἴτ' ἀποτείνε-
ται VMPAW εἴτ' ἀποτείνεται O ἐπαποτείνεται SD 25 ἀπαθὴς τοῦ θεοῦ VMPSDAOA θεός W
26 αὐτὸν om. O εἶπε W 28 αὐτοῦ MSDOA om. VPAW αὐτὸς om. M τοῦ om. V καίτοι
καὶ SD 29 αὐτοῦ P 30 ἄνθρωπον! θάνατον O 31 μόνην MPA τὴν om. V 32 καθὼς 1)

ἐκεῖνα λέγετε ὅτι ποιεῖτε μὲν κακῶς εἰσβάλλοντες τινὰς καταφλυαρεῖν τοῦ ἐπισκόπου ἡμῶν καὶ τούτους θάλλοντες καὶ συγκροτοῦντες καὶ ὄργανα τῆς ἐαυτῶν μοχθηρίας ποιούμενοι. πλὴν οὐχ αὕτη τῆς λύπης ἐστὶν ἢ πρόφθοις, ἀλλ' οὐδὲ ὅλως ἐχθρὸς ἐστὶν ὁ ἐπίσκοπος ἡμῶν τοῦ ἐνταῦθα· λυπεῖ δὲ πάντας τοὺς κατὰ τὴν Ἀνατολὴν καὶ Δύσιν ἐπίσκοπους τὸ μὴ γίνεσθαι ὀρθῶς τὸν περὶ Χριστοῦ λόγον, ἀλλὰ διεστραμμένως. ἀρκεῖ δὲ πρὸς ἀπό- 5 δειξιν καὶ ἔλεγχον αὐτῶν τὸ μὴδὲ πώποτε ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ταῦτα παρὰ τινος εἰρῆσθαι οἶον δὴ τὸ κείμενον ἐν ταῖς αὐτοῦ ἐξηγήσεσιν, ἔχει δὲ οὕτως·

- 4 Οὐ ταῖς κραυγαῖς κρίνω τὴν περὶ ἐμὲ φιλοστοργίαν, ἀλλὰ τῷ περὶ τὰ δόγματα πό-
θωι καὶ τῷ μεμνήσθαι τῆς τοῦ δεσπότου καὶ θεότητος ἅμα καὶ ἀνθρωπότητος
καὶ μετ' ὀλίγα

Loofs Nesto-
riana p. 282,
19-21

10

Καὶ προσέχω τοῖς ἡμετέροις δήμοις εὐλάβειαν μὲν πολλὴν κεκτημένοις καὶ θερμότητι
εὐσέβειαν, ὑπὸ δὲ τῆς περὶ τὸ δόγμα θεογνωσίας ἀγνοίας πεπηρωμένοις. τοῦτο δὲ οὐκ
ἐγκλημα τῶν λαῶν, ἀλλὰ (πῶς ἂν εὐπρεπῶς εἴποιμι;) τῷ μὴ ἔχειν τοὺς διδασκάλους και-
ρὸν καὶ τι τῶν ἀκριβεστέρων ὑμῖν παραθέσθαι δογμάτων.

ibid. p. 283,
2-8

Exc. Eph.
XXV

- 5 Πῶς γὰρ οὐκ ἐσχόλασαν οἱ πρὸ αὐτοῦ; ἀρά γε εὐστομώτερός ἐστιν Ἰωάννου, ἴσος 15
δὲ τοῦ μακαρίου Ἀττικοῦ ἢ συνετώτερος; τίς ἢ ὀφρὺς αὕτη; μᾶλλον δὲ πῶς οὐχ
ὠμολόγησεν ἐναργῶς ὅτι ξένην καὶ ἀσυνήθην διδασκαλίαν εἰσήγαγεν καὶ τοῖς πρὸ αὐτοῦ
μὴ ἐγνωσμένην διὰ τὴν ἀτοπίαν μήτε ἐν συλλόγῳ πιστῶν μήτε ἐν ἀγίαις ἐκκλησίαις;
ἐμοὶ τοίνυν πρὸς αὐτὸν περὶ πραγμάτων τέως λόγος οὐδὲ εἰς, γένοιτο δὲ μᾶλλον μετανοή- L III 335
σαι αὐτὸν καὶ τὴν ὀρθὴν ὁμολογήσαι πίστιν, καὶ ὑπὲρ ὧν εἰς ἐμὲ πεποίηκεν ἐρεθίζων καὶ 20

- 6 ἐπαλείφων κατ' ἐμοῦ τοὺς ἐχθρούς, ἀπολογήσεται τῷ θεῷ. οὐδὲν δὲ θαυμαστὸν εἰ
κακῶς ἡμᾶς λέγουσιν αἱ κοπρίαι τῆς πόλεως, Χαϊρήμων Οὐίκτηρ Σωφρονᾶς καὶ τὸ τοῦ φυ- PG 68
ρατοῦ Φλαυιανοῦ παιδαρῦλλον· αἰεὶ γὰρ γεγόνασιν καὶ περὶ ἐαυτοὺς καὶ περὶ πάντας κακοί.
ἴστω δὲ ὁ εἰσβαλὼν αὐτοὺς ὅτι οὔτε ἀποδημίαν φοβούμεθα οὔτε ἀπολογίαν τὴν πρὸς ἐκεί-
νους, καὶ εἰ γένοιτο τούτου καιρὸς (συμβαίνει γὰρ ὅτι ἡ τοῦ σωτῆρος οἰκονομία διὰ μικρῶν 25
καὶ εὐτελεστάτων πραγμάτων συνάγει σύνοδον, ἵνα καθαρῶς τὴν ἐαυτοῦ ἐκκλησίαν ἀσπι-
λον καὶ ἀσύγχυτον ἔχουσιν τὴν εὐγενῆ πίστιν), μὴ προσδοκάτω [δὲ] ὁ δέιλαιος [ὅτι] εἰ
καὶ πλείους καὶ ἀξιόλογοι εἶεν οἱ διὰ τῆς αὐτοῦ σπουδῆς κατηγορεῖν ἡμῶν μέλλοντες,
δικαστὴς ἔσεσθαι τῶν καθ' ἡμᾶς, κἂν τοῦτο προσταχθῇ ἐξ ἀμβιτίωνος, παραιτησόμεθα

- 7 ἐκεῖσε ἐλθόντες καί, σὺν θεῷ φάναι, ταῖς ἐαυτοῦ δυσφημίαις ἀπολογήσεται. ὅθεν φεύγο- 30
μεν τὴν εἰρήνην οὐδαμῶς, ἀλλὰ μᾶλλον ἀρπάζομεν, ἐὰν ὁμολογηθῇ ἡ πίστις ὀρθὴ καὶ M III 1008
παύσωνται τοῦ λέγειν τοιαῦτα ἅπερ ξενοεποῦντες ἐπικαλοῦνται θάνατον· τοσαύτην γὰρ διαστρο-
φὴν ἔχει τὸ ἀποσταλὲν τετράδιον τῶν αὐτοῦ δυσφημιῶν, ὥς μολύνεσθαι τὸν ἀναγινώσκοντα.
ἐπειδὴ δὲ αἰτιάται ὡς λέξιν ἀσυνήθην εἶρηκεν ἡ γραφὴ ἢ γοῦν ἡ ἀγία σύνοδος θεοτόκον
ὀνομάσασα τὴν ἁγίαν παρθένον, ἐρωτάσθωσαν αὐτοὶ ποῦ Χριστοτόκον ἢ θεοδόχον εὔρον 35

VM, P [= hk], S, D [= mn], AWOA

1 ὡμῶν VM	3 οὐκ αὐτὴ VMPAWO	4 ὡμῶν VMP	τοῦ τὸν M	τούς τε SD
τῷ MPW	5 γενέσθαι SDO	το O	6 τὸ VAA τοῦ MSPDWO	παρὰ — εἰρῆσθαι VPAW
ρηθῆναι παρὰ τινος SDO	παρὰ τινος M	8 ante Οὐ ins. νεστορίου D, in mg. S	9 καὶ τῷ om. MO	
καὶ om. SD	11 ὑμετέροις D	12 ὑπό] ἐπὶ V	ἀγνείας M	πεπηρωμένοις A
μέντοις VPDA	πεπηρωμένους MSWO	ὀλισθαίνουσι Exc. Eph.	13 τὸ SDO	14 ὑμῖν VPSAOA
ἡμῖν Scott DW	15 γε om. P	ἴσως P	19 τέως SDO om. VMPAWA	20 ὑπὲρ VA om.
MPSDWO	22 βίκτηρ SD	23 φλαβιανοῦ VPD	γὰρ om. SD	παρ' ἐαυτοῖς W
26 συλλέγει MPAWO	27 τὴν VMPAWO καὶ SD	προσδοκάσθω SD	δὲ deleui	ὅτι deleui
28 καὶ ¹] εἰ καὶ P	σπουδῆς] πίστεως P	ἡμᾶς W	29 ἔσεσθαι MSDWO	ἔσεται VA
κἂν VMPAWOA καὶ SD	προσταχθῇ om. SD	ἀμβιτίωνος MPAW	ἀμβιτίωνος O	ἀμμιτίωνος V
ἀμμιτίωνος SD	παραιτησόμεθα γὰρ SD	30 αὐτοῦ V	31 μᾶλλον βαθῶς P	32 ἔξενοε- ποῦντες S
ἐξενοποιοῦντες P	γὰρ] δὲ SD	32/33 ἔχει διαστροφὴν SD	33 καὶ τὸν V	34/35 εἶρηκεν
— ὀνομάσασα confusa, videtur esse uerborum eὔρον γεγεγραμμένον (35) et scribendum esse τὸ θεοτόκον ὀνομάσαι, cf. A				
34 τῇ γραφῇ SD	35 ὀνομάζουσα M	ἡῶν W		

Coll. Pal. 21 γεγραμμένον. πρὸς τούτῳ κακείνο ἐνέθηκεν αὐταῖς λέξεσιν οὕτως· τὴν θεοδόχον τῷ
 P. 37, 9. 11-12 θεῷ μὴ συνθεολογῶμεν παρθένον, οὐκ εἰδῶς ὃ λέγει. εἰ γὰρ μὴ τέτοκε θεὸν μηδὲ
 ἔσχεν ἐν τῇ κοιλίᾳ θεὸν ὄντα Χριστόν, πῶς ἔτι θεοδόχος ἐστίν; καὶ αὐτὸς δὲ τὸν
 πατέρα εἶπεν θεοτόκον. ποῦ τοίνυν ἀνέγνω τὰς λέξεις ταύτας, ἀγνοῶ· πλὴν ἐπειδὴ καὶ
 ἄλλα πολλὰ ἐπισύρονται ἐγκλήματα ἐκ τῶν ἐξηγήσεων αὐτοῦ, φυλαχθήσονται ἕως καιροῦ, εἰ μὴ τις 5
 8 γένηται μετὰ γνῶσιν. τὸ δὲ γε σχεδάριον τῆς δεήσεως τὸ παρ' ὑμῶν ἀποσταλὲν ὡς
 ὀφείλον ἐπιδοθῆναι μὲν βασιλεῖ, οὐκ ἄνευ δὲ γνώμης ἡμῶν, λαβὼν ἀνέγνω· ἐπειδὴ δὲ
 πολλὴν εἶχεν καταδρομὴν κατὰ τοῦ ἐκείσε ἢ ἀδελφοῦ ἢ πῶς ἂν εἴποιμι; τέως ἐπέσχον, ἵνα
 μὴ ἐπέρχοιτο ἡμῖν λέγων· κατηγορήσατέ μου ἐπὶ τοῦ βασιλέως ὡς αἰρετικοῦ. ὑπηγορεύ-
 σαμεν δὲ ἑτέρως μετὰ τοῦ καὶ παραιτεῖσθαι τὴν αὐτοῦ κρίσιν, εἰπόντες καὶ τῆς ἔχθρας 10
 τὸν τρόπον, καὶ τὴν δίκην μετασπάσαι, εἰ ἐνίστανται ὅλως ἐκείνοι, εἰς ἑτέρους ἄρχοντας.
 ἀναγνόντες τοίνυν τὸ σχεδάριον ἐπίδοτε, εἰ καλέσειεν χρεῖα, κἂν ἴδητε ὅτι ἐπιβουλεύων
 ἐμμένει καὶ ἀληθῶς πάντα κινεῖ τρόπον τὸν καθ' ἡμῶν ὀρῶντα, σπουδαίως γράψατε καὶ
 L III 338 ἐπιλεξάμενος ἄνδρας εὐλαβεῖς καὶ φρονίμους ἐπισκόπους τε καὶ μονάζοντας ἑξαποστελῶ
 Ps. 131, 4 πρῶτῳ καιρῷ. οὐ γὰρ μὴ δώσω ὑπνον κατὰ τὸ γεγραμμένον τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ 15
 PG 69 τοῖς βλεφάροις μου νυσταγμὸν καὶ ἀνάπausιν τοῖς κροτάφοις μου, ἕως οὐ
 ἀγωνίσωμαι τὸν ὑπὲρ τῆς ἀπάντων σωτηρίας ἀγῶνα. τοιγάρτοι μεμαθηκότες τὴν ἡμῶν
 γνώμην, ἀνδρίσασθε· ἥδη γὰρ καὶ γενήσονται παρ' ἡμῶν γράμματα ἃ δεῖ καὶ πρὸς οὓς
 δεῖ. σκοπὸς γὰρ μοι διὰ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν καὶ καμῖν καὶ ὑποστῆναι πᾶν ὀτιοῦν τῶν
 νομιζομένων εἶναι δεινῶν ἐν βασάνοις, ἕως οὐ καὶ τὸν ἡδὺν μοι διὰ τοῦτο ὑπομείνω θάνατον. 20

23 = S 94 A 138

L III 1087 Ἰσον σάκρας γραφείσης πρὸς Ἀκάκιον τὸν τῆς Βεροιαίων καὶ Συμεῶνα τὸν Ἀντιο-
 M V 284 χείας ἀναχωρητὴν καὶ ἄλλας ἐπαρχίας ἰδίαί ἐκάστωι

Οὐδὲν παντελῶς ἡμῖν παραλείπεται τῶν ὑπὲρ τῆς ἑαυτῶν ὀφειλόντων σπουδασθῆναι
 θρησκείας καὶ τοῦτο ἀκριβῶς εἴσεται σου ἡ ὁσιότης παρὰ τοῦ εὐλαβεστάτου ἐπισκόπου 25
 Ἀντιοχείων καὶ τῶν λοιπῶν μαθοῦσα τῶν σὺν αὐτῷ ἀγίων ἐπισκόπων. γεγέννηται δὲ
 τινες περὶ τὸ πρᾶγμα φιλονεικίαι καὶ δυσκολίαι, ἃς ἐξαλείψαι πειραθέντες ὑπὸ τῶν πολλῶν
 τέως πραγμάτων διεκωλύθημεν· οὐ μὴν ἀποστήναι ταύτης τῆς σπουδῆς αἰρησόμεθα, πρὶν
 ἂν ἡμῖν ὁ ἀγαθὸς θεὸς τὴν τῶν ἀγίων ἐκκλησιῶν ἑνωσιν χαρίσῃ δι' ὑμετέρων εὐχῶν,
 ὥστε προσήκει μετὰ πάσης σπουδῆς ταῦτα παρὰ τοῦ θεοῦ τὴν σὴν αἰτεῖν ἀγιότητα, τῆς 30
 Ῥωμαικῆς θρησκείας ἱερέας ἐπιδείξαντα εὐδοκίμους.

6—11 adfert Nestorius in Libro Heraclidae p. 154. 155

12—17 adfert Nestorius l. c. p. 155. 156

VM, P [= hk], S [paucā abscissa], D [= mn], AWOA

1 γεγραμμένην V	τοῦτο D	2 εἰδῶς VMPAWO	εἰδῶς ὅλως SD	3 αὐτός SDA	αὐτὸν
VMPAWO	δέ] τοίνυν P	4 εἶρηκε SD	ταύτας VPAWOA	πάσας SD	5 πολλά VPAWO
τινά SD	αὐτῶν MAW	6 ἀποσταλὲν παρ' ὑμῶν SD	ἡμῶν O	7 ὀφείλον] φιλον O	
ἡμῶν SDWO	ὑμῶν VPS ^{corr} A	9 ὡς om. PW, corr. W	10 τοῦ καὶ VAWO	τοῦτο καὶ SD	καὶ
τοῦ P	12 καλέσοι VP	καλέσειεν O	ἴδοιτε V	13 τὸν om. SD	14 ἑξαποστελῶ P
ἑξαποστελῶ MAW	15/16 ὀφθαλμοῖς μου SD	17 ἀγωνίσομαι VSm, corr. S			τοιγαροῦν SD
μεταμεμαθηκότες W	18 ἀνδριζεσθαι O ex corr.	19 ὁ σκοπὸς M			υπομείναι O

VM, P [= hk], S, D [= mn], AW

22 τῆς om. A	βεροιαίων VA	καὶ om. W	22/23 ἐν ἀντιοχείᾳ P om. SD	23 ἄλλας
ἐπαρχίας VA	ἄλλαις ἐπαρχίαις MPSDW	ἐκάστη V	κγ VMP γα' D	26 τῆς ἀντιοχείων SD
λοιπῶν — τῶν om. W	δέ] καὶ S	27 περὶ τὸ πρᾶγμα om. S	τραῦμα P	28 γραμμάτων P
29 ὁ θς ἡμῖν ὁ ἀγαθός S	ἡμῖν om. V	ἀγίων om. D	30 προσήκειν MPSD	30 τοῦ om. V
αἰτεῖν τὴν σὴν P	31 ἐπιδείξαντα VPW	ἐπιδείξαντας SD	ἐπιδείξαντας A	

24 = S 14 A 22. Latine extat in Collectione CT 9

L III 419
M III 1093
PG 77, 124

Τοῦ ἁγίου Κυρίλλου ἐπιστολὴ γραφεῖσα πρὸς τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν Κωνσταντι-
νουπόλεως ἐν ἣ ἡ γράφει ὥστε μὴ προσέχειν αὐτοὺς τῇ δυσσεβεῖ διδασκαλίᾳ τοῦ αἰρετικοῦ
Νεστορίου μήτε μὴν κοινωνεῖν αὐτῷ, εἰ μένει λύκος ἀντὶ ποιμένος, ἀλλὰ μάλλον ἀνδρί-
ζεσθαι ἐν κυρίῳ καὶ τὴν ἑαυτῶν πίστιν τηρεῖν ἀπαρακόμιστον, ἔτι τε γράφει κοινωνικοὺς 6
εἶναι τοὺς ἐκβληθέντας παρὰ Νεστορίου ἀντειπόντας αὐτοῦ τῇ διδαχῇ

Τοῖς ἀγαπητοῖς καὶ ποθεινοτάτοις πρεσβυτέροις καὶ διακόνοις καὶ λαῷ Κωνσταντινου-
πόλεως Κύριλλος ἐπίσκοπος καὶ ἡ συνελθοῦσα σύνοδος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐκ τῆς Αἰγυπτιακῆς
διοικήσεως ἐν κυρίῳ χαίρειν. Ὅψε μὲν καὶ μόλις ἤλθομεν ἐφ' ὅπερ ἦν ἄμεινον ἐν
ἀρχαῖς ἐλθεῖν, τὸ φροντίδα θέσθαι φαμέν τῆς ἀπάντων ὑμῶν σωτηρίας καὶ τοῦ μὴ χρῆναι 10
παθεῖν τὸν ἐπὶ τῇ πίστει θόρυβον· ἀπολογούμεθα δὲ ταῖς ἀπάντων ὑμῶν διὰ τοῦτο λύ-
παις. διετελέσαμεν γὰρ οὐκ ἄδακρυτὶ τὸν παρῳηχότα καιρὸν, προσεδοκῶμεν δὲ ὅτι
συμβουλαῖς καὶ παραινέσεσιν ἐκκλησιαστικαῖς καὶ τοῖς παρὰ πάντων ὑμῶν ἐλέγχοις μετα-
στήσεται μὲν τῶν ἀπηχεσάτων ἑαυτοῦ δογμάτων ὁ εὐλαβέστατος ἐπίσκοπος Νεστόριος,
τιμῆσει δὲ μεθ' ἡμῶν τὴν πίστιν τὴν παραδοθείσαν ταῖς ἐκκλησίαις παρὰ τε τῶν ἁγίων 15
ἀποστόλων καὶ εὐαγγελιστῶν καὶ παρὰ παντὸς ἱεροῦ γράμματος καὶ ταῖς διὰ τῶν ἁγίων
προφητῶν φωναῖς εἰς τὸ ἔχειν ὀρθῶς κατεσφραγισμένην. ἐπεὶ δὲ καὶ ἔξ ὧν παρ' ὑμῖν ἐπ'
ἐκκλησίας λαλῶν οὐ παύεται καὶ ἐκ τῶν ἐγγράφων ἐξηγήσεων αὐτοῦ πεπλανημένον εὐρί-
σκομεν καὶ οὐ μετρίως δυσσεβούντα περὶ τὴν πίστιν, λοιπὸν ἀναγκαίως ἤλθομεν ἐπὶ τὸ 19
χρῆναι διὰ συνοδικοῦ γράμματος αὐτῷ διαμαρτύρασθαι ὡς εἰ μὴ ἀπόσχοιτο τὴν ταχίστην ἐρ. 6
τῶν ἑαυτοῦ καινοτομιῶν καὶ κατὰ τὴν ὀρισθείσαν προθεσμίαν παρὰ τοῦ ὀσιωτάτου καὶ
θεοσεβεστάτου τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας ἐπισκόπου Κελεστίνου ἀναθεματίσειε μὲν ἐκεῖνα M III 1096
ἐγγράφως ἅπερ εἶρηκε τε παρ' ὑμῖν καὶ βίβλοις ἐνέθηκεν ἡ γοῦν ἐντεθῆναι παρεσκευάσεν,
αἱ καὶ παρ' ἡμῖν εἰσιν, οὐδένα κοινωνίας ἔχει τόπον πρὸς τοὺς ἱερέας τοῦ θεοῦ, ἀλλ' ἔσται
πάντων ἀλλότριος. αἰτιάσθω δὲ μηδεὶς τὴν μέλλησιν· οὐ γὰρ ἐνυστάξαμεν θορυβουμένης 25
οὕτω μεγάλης ἀγέλης, μάλλον δὲ καὶ τῶν ἀπανταχόθεν λαῶν καὶ ἐκκλησιῶν, ἐμμησάμεθα
δὲ τοὺς ἱατρικὴν ἔχοντας ἐμπειρίαν, οἱ τὰ ἐν τοῖς σώμασι γινόμενα τῶν παθῶν οὐκ εὐθὺς
ταῖς διὰ σιδήρου καὶ πυρὸς ὑποφέρουσιν ἀνάγκαις, ἀλλ' ἡπίοις ἐν ἀρχαῖς φαρμάκοις κατα-
μαλάσσουσι περιμένοντες τὸν ταῖς τομαῖς πρέποντα καιρὸν. PG 125

Ἀνδρίζεσθε τοίνυν ἐν κυρίῳ καὶ τὴν ἑαυτῶν πίστιν τηροῦντες ἀπαρακόμιστον εὐαρε- 30
στεῖν σπουδάζετε τῷ Χριστῷ τῷ ἐνὶ καὶ μόνῳ καὶ ἀληθῶς υἱῷ τοῦ θεοῦ, μεμνημένοι καὶ τῶν

VM, P [= hk], S [paucā abscissa], D [= mn], AWA¹Λ^c
2—6 τοῦ — διδαχῇ om. S 2 ἁγίου VMP αὐτοῦ DAWA^c Κυρίλλου om. W ἐπιστολὴ
γραφεῖσα VMPWA om. DA 3—6 ἐν ἣ — διδαχῇ VMPWA om. DA 5 ἀπαράθραυστον W καὶ
κοινωνιούσ V
κδ VP κε M numerus abscissus S 1ε' D 7 ποθεινοτάτοις ἀδελφοῖς DA πρεσβυτέροις διακόνοις
VMPW 8 ἐπίσκοπος om. W 9 μὲν om. M 10 ἀρχῇ S φαμέν om. P ὑμῶν om. A
11 ἐν W πάντων DA 13 καὶ¹ ἡ S ἡμῶν S 15 ταῖς ἁγίαις ἐκκλησίαις P 16 παρὰ
om. A τάγματος VS 17 ἀποστόλων καὶ προφητῶν S κατεσφραγισμένην P ἐπεὶ δὲ
SD ἐπεὶ P ἡμῖν S 17/18 in ecclesiis A^c 18 ἐγγράφως VMP, corr. M, oblitteratum in W
19 δυσσεβούντα — πίστιν om. P 20 χρῆναι¹ χρῆμα A ἀπόσχηται A τὴν ταχίστην ἀπό-
σχοιτο SD 21 καὶ om. D 22 κελεστίνου ἐπισκόπου S ἀναθεματίσειε A^c ἀναθεματίσει VM
καὶ ἀναθεματίσει PSWA^c καὶ ἀναθεματίσει D 23 τε παρ' ὑμῖν καὶ SDA^c ταῖς παρ' ὑμῖν δὲ VMPW
εἶτ' οὖν S τεθῆναι D 24 αἶ — τόπον om. S ὑμῖν W τόπον ἔχει P ἔχει τρόπον DA
25 μέλησιν VPDWA 26 οὕτω om. S ἀγέλης¹ πόλεως S ἀπανταχόσε SD πανταχόσε A
27 ἱατρικῇ W γινόμενα om. V 28 ἀρχῇ S 28/29 καταμαλάσσουσι A 29 τῶν om. P
30 τηροῦντες πίστιν DA

L III 422 ἁγίων ἡμῶν πατέρων τῶν ἱερατευσάντων ὀρθῶς καὶ ἁγίως παρ' ὑμῖν, οἱ καὶ ἔτι περιόντες [καὶ] θεοτόκον ὠνόμαζον τὴν ἁγίαν παρθένον (τέτοκε γὰρ τὸν Ἑμμανουήλ, ὃς ἐστὶ θεὸς ἀληθῶς· γέγονε γὰρ σὰρξ ὁ λόγος καὶ γεγέννηται σαρκικῶς ἐκ γυναικὸς, ἵνα ἡμεῖς εὐρεθῶμεν ἄδελφοὶ τοῦ ὑπὲρ πάσαν τὴν κτίσιν), ἐκήρυσσον δὲ οὐ δύο παρ' ὑμῖν Χριστοὺς, ἀλλ' ἓνα τὸν αὐτὸν θεὸν λόγον καὶ ἄνθρωπον κατὰ σάρκα ἐκ γυναικὸς οὐ συναφείαι ψιλῇ 5 καὶ ὡς ἐν ἰσότητι μόνῃ τῶν ἀξιωμάτων συνημμένον ἄνθρωπον θεῷ (ταῦτα γὰρ ἐκείνου τὰ ψυχρά καὶ ἀνωφελῆ καὶ γραῶδη δόγματα), τὸν αὐτὸν δὲ καὶ παθεῖν ἔφασκον σαρκικῶς ὑπὲρ ἡμῶν τὸν θάνατον καὶ ἀναστῆναι θεικῶς πατήσαντα τοῦ θανάτου τὸ κράτος ἥξειν τε ἔφασκον τῶν ὅλων κριτὴν. ταύτην ἑαυτοῖς ἀναζωπυροῦντες αἰεὶ τὴν πίστιν, ἀσπίλους καὶ ἀμώμους ἑαυτοὺς τηρήσατε, μήτε κοινωνοῦντες τῷ μνημονευθέντι μήτε μὴν ὡς δι- 10 δασκάλῳ προσέχοντες, εἰ μένοι λύκος ἀντὶ ποιμένος καὶ μετὰ ταύτην ἡμῶν τὴν ὑπόμνησιν τὴν πρὸς αὐτὸν γενομένην φρονεῖν ἔλοιτο τὰ διεστραμμένα. τοῖς δὲ γε τῶν κληρικῶν ἥτοι λαικῶν διὰ τὴν ὀρθὴν πίστιν κεχωρισμένοις ἢ καθαιρεθείσι παρ' αὐτοῦ κοινωνοῦμεν ἡμεῖς, οὐ τὴν ἐκείνου κυροῦντες ἄδικον ψήφον, ἐπαινοῦντες δὲ μᾶλλον τοὺς πεπονθότας 1 Petr. 4, 14 κἀκεῖνο λέγοντες αὐτοῖς· εἰ ὀνειδίξεσθε ἐν κυρίῳ, μακάριοι, ὅτι τὸ τῆς δυνάμεως 15 καὶ τὸ τοῦ θεοῦ πνεῦμα ἐφ' ὑμᾶς ἀναπέπαυται.

24^a Latine extat in Collectione CT ante Caelestini epistulam ad Nestorium [10]

L III 351
M III 1023

Δεξάμενος δὲ ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ῥώμης Κελεστίνος τετράδας ἐξηγήσεων παρ' αὐτοῦ Νεστορίου διὰ Ἀντιόχου καὶ εὐρῶν αὐτὰς πεπληρωμένας δυσφημιῶν ἔτι τε ὑπομνησθεῖς καὶ παρὰ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κυρίλλου ὡς μὴ καταδεχομένου τοῦ αὐτοῦ Νεστορίου τὰ 20 τῆς συμβουλῆς ἢ παραινέσεως εἰς τὸ τὰ ὀρθὰ φρονεῖν καὶ μὴ τὰ ἐναντία, ἔγραψεν αὐτῷ καὶ αὐτὸς Κελεστίνος ἀκοινώνητον ἐπιστολὴν, ὀρίσας καὶ δέκα ἡμερῶν προθεσμίαν, ἥτις ep. 10 ἐστὶν αὕτη ἡ ἐπιστολή· Ἐφ' ἡμέρας τινὰς τῆς ζωῆς ἡμῶν καὶ τὰ λοιπά.

25 = S 24 A 30. Latinae versiones extant duae, altera in Collectione CT 22, altera in Collectione Veronensi 12

25

L III 435
M III 1112

Θεῖον γράμμα ἀποσταλὲν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Κυρίλλῳ ἀρχιεπισκόπῳ καὶ τοῖς κατὰ χώ-
ραν τῶν μητροπόλεων ἐπισκόποις

1 Αὐτοκράτορες Καίσαρες Θεοδόσιος καὶ Οὐαλεντινιανὸς νικηταὶ τροπαιοῦχοι μέγιστοι
ἀεισεβαστοὶ αὔγουστοι Κυρίλλῳ ἐπισκόπῳ. Ἦρτηται τῆς εἰς θεὸν εὐσεβείας· ἡ τῆς

VM, P [= bk], S [pauca abscissa], D [= mn], AWA^aAc
1 πρῶν ἡμῶν S ὡμῶν πρῶν M 2 καὶ om. VDA^ac ὀνομάζοντες PW 3 γὰρ om. MDW
δὲ V γεγέννηται MP 4 παρ' ὑμῖν οὐ δύο DA 5 καὶ ἐκ S 7 δὲ] γὰρ A καὶ om. S
σαρκικῶς ἔφασκον παθεῖν S 8/9 θάνατον — τῶν om. S 8 ἀθάνατον V τὸ τοῦ θανάτου V
9 τε VMPW A^ac δὲ SDA ἐν ἑαυτοῖς DA 10 ἑαυτοῦς καὶ ἀμώμους DA 11 μένει VP ὡμῶν VM
12 τὴν om. S γινομένην A γεγεννημένην SD τὰ om. A γε om. S 13 ἢ S 14 κηρύτ-
τοντες A 15 ἐκεῖνο A 16 τὸ τοῦ om. V εἰς VMPW ἡμᾶς SD

24^a suo loco inter epistulam Cyrilli ad clerum Constantinopolitanum et Caelestini ad Nestorium ponit
A, sine intervallo ep. 24 adiungunt VMPW om. SDA

18 δὲ καὶ M 19 βλασφημιῶν V 21 τὰναντία V 22 ἀκοινώνητον VMPA τὴν προγραφείσαν W
22/23 ἥτις — λοιπὰ] ἐν αὐτῇ W est enim A^a quae est ista A^c, utrobique sequitur ipsa epistula ἡ om. P
VM, P [= bk], S, D [= mn], AWA^aAcA^a

26/27 θεῖον — ἐπισκόποις VMP περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ θῷ λόγου τοῦ υἱοῦ τοῦ πρῶ [περὶ
— πρῶ om. SW]: ἴσον ὑπομνήματα τῶν πραχθέντων ἐν τῇ ἐν ἐφέσῳ συνόδῳ [ἀγία συνόδῳ D]: Ἀρχὴ
τῆς συνόδου SDW ἀρχὴ τῆς συνόδου: σάκρα βασιλική A κὲ VMD κὲ PS

28 οὐαλεντιανὸς D 29 ἐπισκόπῳ AWA^ac ἀρχιεπισκόπῳ VMP ἐπισκόπῳ ἀλεξανδρείας SDW

ἡμετέρας πολιτείας κατάστασις καὶ πολὺ ταύταις ἔνεστι τὸ συγγενές τε καὶ προσφυές. ἔχονται γὰρ ἀλλήλων καὶ ἑκατέρα τῇ τῆς ἐτέρας συναύξεται προκοπῇ, ὥστε τὴν μὲν ἀληθῆ θρησκείαν τῇ δικαιοπραγίᾳ, τὴν δὲ πολιτείαν ὑπ' ἀμφοτέρων συγκροτουμένην ἐκλάμπειν. βασιλεύειν οὖν τεταγμένοι παρὰ θεοῦ σύνδεσμοί τε τῆς τῶν ὑπηκόων εὐσεβείας τε καὶ 4 εὐπραγίας τυγχάνοντες, ἀρραγές αἰετὸ προσφυές τούτων φυλάττομεν, τῇ τε προνοίᾳ καὶ M III I 113 ἀνθρώποις μεσιτεύοντες ἐκείνῃ μὲν ὑπουργοῦμεν εἰς τὴν τῆς πολιτείας αὐξήσιν, διὰ πάν- L III 438 των δὲ ὡς εἰπεῖν τῶν ὑπηκόων γινόμενοι τούτους εὐσεβεῖν τε καὶ πολιτεύεσθαι κατὰ τὸ εὐσεβέσι πρέπον παρασκευάζομεν. ἑκατέρου δεόντως ἐπιμελούμενοι (οὐδὲ γὰρ ἔνεστι τὸν θατέρου μεταποιοῦμενον μὴ ὁμοίως καὶ τοῦ ἐτέρου φροντίσαι) σπουδὴν τιθέμεθα πρὸ τῶν ἄλλων τὴν ἐκκλησιαστικὴν κατάστασιν θεῶι πρέπουσαν καὶ τοῖς ἡμετέροις καιροῖς 10 πρόσφορον διαμένειν ἔχειν τε ἐκ τῆς τῶν πάντων ὁμονοίας τὸ ἀτάραχον καὶ διὰ τῆς ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς πράγμασιν εἰρήνης τὸ ἀστασίαστον προσεῖναι τε τῇ εὐσεβεῖ θρησκείᾳ τὸ ἀνεπίληπτον καὶ τοὺς εἰς τὸν κληρον τὴν τε μεγάλην ἱερωσύνην τελούντας πάσης 2 τῆς κατὰ τὸν βίον μέμψεως ἀπηλλάχθαι. ταῦτά τε συνορῶντες διὰ τῆς εἰς θεὸν ἀγάπης καὶ τῆς φιλαλλήλου γνώμης τῶν εὐσεβοῦντων κρατύνεσθαι, πολλάκις μὲν ἤδη διὰ τὰ κατὰ 16 καιρὸν συμπεσόντα ἀναγκαίαν τὴν τῶν ἀπανταχόθεν ἀγιωτάτων ἐπισκόπων θεοφιλῆ συνοδὸν ἡγησάμεθα, ὀκνηρότεροι δὲ ὅμως περὶ τὸν σκυλμὸν τῆς αὐτῶν θεοσεβείας γεγόναμεν. ἀλλ' ἡ τῶν νῦν ἀναγκαίων ἐκκλησιαστικῶν τε καὶ τῶν ταύταις συνημμένων δημοσίων χρειῶν ζήτησις χρειωδεστάτην τε καὶ ἀπαραίτητον ταύτην ἀπέδειξεν· ὅθεν ὡς ἂν μὴ τὰ τῆς προ- κειμένης τῶν οὕτω χρησίμων ἐξετάσεως ἀμελούμενα τὴν ἐπὶ τὸ χεῖρον λάβοι ῥοπήν, ὅπερ 20 ἐστὶ τῆς τῶν ἡμετέρων καιρῶν εὐσεβείας ἀλλότριον, φροντίσει ἡ σὴ θεοσεβεία μετὰ τὸ ἐπιόν, σὺν θεῶι δὲ εἰρήσθω, ἅγιον πάσχα εἰς τὴν Ἑφρεσίαν τῆς Ἀσίας παραγενέσθαι κατ' αὐτὴν τῆς ἀγίας πεντηκοστῆς τὴν ἡμέραν, ὀλίγους οὖς ἂν δοκιμάσειεν, ἐκ τῆς ὑπ' αὐτὴν 431 d. 19. m. Apr. 431 d. 7. m. Iun. 431 τεταγμένης ἐπαρχίας ἀγιωτάτους ἐπισκόπους εἰς τὴν αὐτὴν συνδραμεῖν παρασκευάσασα, ὥστε καὶ τοὺς ἀρκούντας ταῖς κατὰ τὴν αὐτὴν ἐπαρχίαν ἀγιωτάταις ἐκκλησίαις καὶ τοὺς τῇ 25 3 συνόδῳ ἐπιτηδεύουσιν μηδαμῶς ἐλλεῖναι. γέγραπται γὰρ τὰ ἴσα παρὰ τῆς ἡμετέρας θεϊότητος περὶ τῆς προλεχθείσης ἀγιωτάτης συνόδου τοῖς θεοφιλέσιν ἐπισκόποις τῶν ἀπανταχοῦ μητροπόλεων, ὥστε τούτου γενομένου τὴν τε ἐκ τῶν ἀμφισβητούμενων συμβαίνουσιν ταραχὴν κατὰ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς κανόνας διαλυθῆναι καὶ τὴν ἐπὶ τοῖς οὐ δεόντως γενομένοις δοθῆναι διόρθωσιν τῇ τε περὶ θεὸν εὐλαβείᾳ καὶ τῇ τῶν δημοσίων λυσιτελείᾳ ὑπάρξει τὸ βέβαιον, 30 δηλαδὴ μηδεμιᾶς πρὸ τῆς ἀγιωτάτης συνόδου καὶ τοῦ μέλλοντος παρ' αὐτῆς κοινῇ ψήφῳ ἐφ' ἅπασιν δίδοσθαι τύπου καινοτομίας ἰδίᾳ παρὰ τινων γινομένης. καὶ πεπεσμέθα μὲν ἕκαστον τῶν θεοφιλεστάτων ἱερέων γνόντας ἐκκλησιαστικῶν τε καὶ οἰκουμενικῶν πραγμάτων χάριν τὴν ἀγιωτάτην σύνοδον τούτῳ ἡμῶν τῷ θεσπίσματι κατεπείγεσθαι συνδραμεῖν σπουδαίως τοῖς οὕτως ἀναγκαίοις καὶ εἰς θεοῦ ἀρέσκειαν φθάνουσι τὰ δυνατὰ 35

VM, P [= hk], S [pauca abscissa], D [= mn], AWA'Λα

1 ταύταις VMPSA¹⁰⁰ ταύτησ DAW 2 ἔχονται VAA¹⁰⁰ ἔχεται MPSDW τῇ om. M
τὴν μὲν] μὴν τὴν A 3 συγκροτουμένην P 4 θεῶ MP 6 τοῖς ἀνὸς DA κακείνη V
7 γινόμενοι D γενόμενοι A τούτους VMPSWA¹⁰⁰ τουτέστιν DA εὐσεβεῖς P 8 ἑκατέρου
SWA¹⁰⁰ ἑκατέρου τὲ VMP ἑκατέρου γε D ἑκατέρου δὲ A ἐπιμελόμενοι W 9 θατέρου SD
10 τὸ τὴν V καὶ τὴν W κατάστασιν om. MP θῶ τε SDW 10/11 πρόσφορον διαμένειν
καιροῖς V πρόσφορον διαμένειν MP 11 τε καὶ W 11/12 ἐν τοῖς om. A 13 τὸ] καὶ τὸ WA¹⁰⁰,
de S non constat 15 φιλαλήθους SD 18 οὐ συνημμένων MP 19 τε om. VMP ἀπέδειξαν D
21 ἐστὶ] ἐπὶ VMP κατὰ P 22 δὲ om. A 23 τὴν τῆς — πεντηκοστῆς ἡμέραν VM¹⁰⁰, τὴν om. M
οὖς DAWA¹⁰⁰ δούσας VMP de S non constat αὐτὸν P 24 παρασκευάσας MP 25 ταῖς om. P
25/26 τῆς συνόδου VMP 26 ἐκλείπει A γαληνότητος V 27 πρότερον λεχθείσης V
29 διαλεχθῆναι S γινόμενοις S γιγνομένοις W 30 εὐλαβεῖα MPSWA¹⁰⁰ εὐσεβεῖα VDA 31 αὐτῇ
SW αὐτοῖς V 32 δίδοσθαι ἐφ' ἅπασιν S δεδοσθαι P γενομένης VMP 33 γνόντας
VMPSDA¹⁰⁰ γνόντας AWA¹⁰⁰ 34/35 συνδραμεῖν δὲ V 35 ἀναγκαίως S δυνατὰ] δοκοῦντα A

M III 1116 συμβαλλόμενον· καὶ ἡμεῖς δὲ τούτων πολλὴν ποιούμενοι φροντίδα ἀπολιμπάνεσθαι οὐδένα φορητῶς ἀνεξόμεθα οὐδεμίαν τε ἔξει πρὸς θεὸν οὐδὲ πρὸς ἡμᾶς ἀπολογίαν ὃ μὴ παρα-
χρῆμα κατὰ τὸν προειρημένον καιρὸν εἰς τὸν ἀφορισθέντα τόπον σπουδαίως παραγενόμενος.

L III 439 καὶ γὰρ ὁ καλούμενος εἰς ἱερατικὴν σύνοδον καὶ μὴ προθύμως συντρέχων οὐκ ἀγαθὴς εἶναι δείκνυται συνειδήσεως.

5

d. 19. m. Nou. 430 Ὁ θεὸς σε διαφυλάξαι πολλοῖς χρόνοις, πάτερ ὁσιώτατε καὶ εὐλαβέστατε.
Ἐδόθη τῇ πρὸ δεκατριῶν Καλανδῶν Δεκεμβρίων ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπατείας τῶν
δεσποτῶν ἡμῶν Θεοδοσίου τὸ τρισκαιδέκατον καὶ Οὐαλεντινιανοῦ τὸ τρίτον τῶν αἰωνίων
αὐγούστων.

26 = S 95 A 139

10

Πρὸ τῆς συνόδου ἐπιστολὴ πρώτη ἀπὸ Ῥόδου

PG 77, 128 Κύριλλος πρεσβυτέροις καὶ διακόνοις καὶ λαῷ Ἀλεξανδρείας ἀγαπητοῖς καὶ ποθεινοτά-
τοις ἐν κυρίῳ χαίρειν. Χάριτι καὶ φιλανθρωπία τοῦ πάντων ἡμῶν σωτῆρος Χριστοῦ
τὸ πλατὺ καὶ μέγα διενηξάμεθα πέλαγος ἀπαλοῖς τε καὶ ἡμερωτάτοις πνεύμασιν, ὥστε
δίχα φόβου καὶ κινδύνου παντὸς τὸν πλοῦν ἐξανύσαντας ἀφικέσθαι εἰς τὴν Ῥοδίῳ 15
Ps. 88, 10 δοξολογοῦντας θεὸν καὶ λέγοντας μετὰ τῆς τοῦ ψάλλοντος φωνῆς σὺ δεσπόζεις τοῦ
κράτους τῆς θαλάσσης καὶ τὸν σάλον τῶν κυμάτων αὐτῆς σὺ καταπραύνεις.
Col. 2, 5 ἐπειδὴ δὲ ἦν ἀναγκαῖον ἀπόντας τῷ σώματι, παρόντας δὲ τῷ πνεύματι περιπτύξασθαι
PG 129 διὰ τοῦ γράμματος ὡς τέκνα, δεῖν ὠλήθη ἐπιστεῖλαι τέως ταῦτα ὑμῖν καὶ ἐναργῆ κατα-
στήσαι. πιστεύω γὰρ ὅτι προσθήσει θεὸς τὰ λοιπὰ καὶ διὰ τῆς ἀπάντων ὑμῶν προ- 20
σευχῆς παρακεκλημένος. δεῖξτε τοίνυν εἰς τὸν παρόντα μάλιστα καιρὸν ὡς καρπὸν
ἀγάπης τὰς ὑπὲρ ἡμῶν προσευχάς· καγὼ γὰρ τοῦτο ποιῶν οὐ διαλιμπάνω, ἵνα πάλιν ὁ
Judith 16, 2 πάντας συντρίβων πολέμους ὁ τῶν δυνάμεων κύριος καταστήσας τὰ μεταξὺ καὶ πάντα
βράϊσας θόρυβον χαίροντας ἡμᾶς χαίρουσιν ὡς τέκνοις ἀποδώ. πάντα γὰρ δύναται κατὰ
Lc. 1, 37 τὸ γεγραμμένον, ἀδυνατεῖ δὲ αὐτῷ παντελῶς οὐδέν. τῆς δὲ ὑμῖν συντροφίου καὶ πρε- 25
πούσης ἐπεικειάς ἀντέχεσθε· τοῦτο γὰρ ὑμᾶς ἀποφανεῖ μάλιστα δοκιμωτάτους, οἳ καὶ ἀπόν-
τος καὶ παρόντος τοῦ κατὰ πνεῦμα πατρὸς τὸν εὐγενῆ καὶ ἀξιόληπτον τιμάτε βίον.
Rom. 16, 16 Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἁγίῳ. ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ σὺν ἐμοὶ
ἀδελφοί. ἐρρῶσθαι ὑμᾶς ἐν κυρίῳ εὐχομαι, ἀγαπητοὶ καὶ ποθεινότατοι.

VM, P [= hk], S [pauca abscissa], D [= mn], AWA'AcAu

1 συμβαλλόμενον P 2 τε] τὸ S οὔτε SW 3 εἰρημένον P ἀφωρισμένον SW
παραγινόμενος A 4 τρέχων A ὀρθῆς V 5 δείκνυσι S 6 ὁ θεός — εὐλαβέστατε om. AAcu
διαφυλάξαι SD διαφυλάξει W διαφυλάττοι VMP χρόνους πολλοῖς VMP 7—9 ἔδόθη — αὐγού-
στων om. V 7 ιγ MW δεκεμβρίου M νοεμβρίων A 8 ιγ M οὐαλεντιανοῦ D γ M
in fine add. καὶ ἀναγνωσθεῖσιν πράττεται τὰ ὑπομνήματα πραχθέντα ἐν ἐφέσω παρὰ τῆς ἁγίας καὶ
οἰκουμένης συνόδου ἕνεκεν [ἕνεκα W] τοῦ δυσσεβοῦς νεστορίου SDW

V, P [= hk], S, D [= mn], AW

11 πρὸ — Ῥόδου VPSD κυρίλλου ἐπιστολαὶ πρὸς τοὺς ἀλεξανδρεῖς πρὸ — Ῥόδου W κυρίλλου
ἐπιστολὴ πρώτη ἀπὸ Ῥόδου στα(τιῶνος) πρὸ τοῦ ἀπαντῆσαι εἰς τὴν σύνοδον A κς V κς P 9β' D
12/13 ποθεινοτάτοις ἀδελφοῖς SD 14 ἡμερωτάτοις D 16 τὸν θν SDA 17 καὶ τὸν
VPWA τὸν δὲ SD 18 ἦν om. A 19 ἡμῖν S 20 προσθήσει θς PA προσθήσει ὁ θς VW θς
προσθήσει SD ἡμῶν SD 22 πάλιν om. V 23 πάντα — πόλεμον SDW θς ὁ V
τὰ om. A 24 ὑμᾶς P τέκνα P 25 δὲ om. A ἐν ὑμῖν V 26 ὑμᾶς ἀποφανεῖ PAW
ὑμᾶς ἀποφανεῖ SD ἀποφανεῖ ὑμᾶς V δοκιμωτάτοις D

27 = S 96 A 140

Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ δευτέρα

M III 1117

Κύριλλος πρεσβυτέροις καὶ διακόνοις καὶ λαῷ Ἀλεξανδρείας ἀγαπητοῖς καὶ ποθεινοτάτοις ἐν κυρίῳ χαίρειν. Διψῶντί μοι πάλιν τῆς ὑμῶν ἐπικείας τὴν πρόσρησιν δέδοται τοῦ γράφειν καιρὸς καὶ τόπος. ἔσμεν τοιγαροῦν ἐν τῇ Ἐφεσίῳ, διὰ τὰς πάντων ὑμῶν εὐχὰς ἐν εὐρωστίαι διατελοῦντες καὶ λοιπὸν ἐγγὺς ἔχοντες τὸν τῆς συνόδου καιρὸν. πιστεύομεν δέ οἱ Χριστὸς ὁ πάντων σωτὴρ καθαρὰς ἀποφανεῖ διεστραμμένων ἐννοιῶν τὰς ἑαυτοῦ ἐκκλησίας καὶ τὴν ὀρθὴν πίστιν φανοτάτην ἅπασι καταστήσει, ὥστε πάντας πανταχῇ καθαρὰς καὶ ἀμώμους, ἀκατήλετον ἔχοντας αὐτήν, ὅσας αἶρειν χεῖρας εἰς προσευχὰς, ἐκείνο λέγοντας τὸ διὰ φωνῆς τοῦ μακαρίου Δαυὶδ κατευθυνθήτω ἡ προσευχή μου ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου· ἔπαρσις τῶν χειρῶν μου θυσία ἐσπερινή. 11 περιέρχεται γὰρ ὁ πονηρὸς, τὸ ἀκοίμητον θηρίον, ἐπιβουλεύων τῇ δόξῃ Χριστοῦ, ἰσχύει δὲ ὅλως οὐδέν, ἀργούσης αὐτοῦ τῆς σκαιότητος καὶ ἀπρακτοῦσης τῆς πονηρίας. ἐπιβουλεύει γὰρ οὐκ ἀνθρώπῳ κοινῇ οὐδὲ ἐνὶ τῶν καθ' ἡμᾶς ἀπλῶς κατὰ τὸ δοκοῦν τοῖς νέοις δογματισταῖς, ἀλλὰ θεῷ τῷ πάντα ἰσχύοντι. οὐκοῦν ἀκουέτω παρὰ παντὸς ἀγαπῶντος Χριστὸν σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν. πλήττει γὰρ ἑαυτὸν ὁ δέιλαιος καὶ ὁμοῦ τοῖς ἰδίῳ τέκνοις πεσεῖται πρὸς ὄλεθρον. οἱ γὰρ τὰ ὀρθὰ τῶν ἁγίων ἐκκλησιῶν διαστρέφοντες δόγματα τῆς ἐκείνου μερίδος εἰσὶν, οὐ φεύξονται δὲ τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ. προσεύχεσθε τοίνυν ὑπὲρ ἡμῶν ἵνα ὁ θεὸς ὁ πάντων σωτὴρ δοίῃ πάλιν χαίρουσι χαίροντας ἀποδοθῆναι· πάντα γὰρ δύναται καὶ ἀδυνατεῖ παντελῶς οὐδὲν αὐτῷ. 19 Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἁγίῳ. ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ σὺν ἐμοὶ ἀδελφοί. ἐρῶσθαι ὑμᾶς ἐν κυρίῳ εὐχομαι, ἀγαπητοὶ καὶ ποθεινότατοι.

28 = S 97. Latine extat in Collectione CT 29

Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ τρίτη

L III 573
M III 1241

Κύριλλος πρεσβυτέροις καὶ διακόνοις καὶ λαῷ Ἀλεξανδρείας ἀγαπητοῖς καὶ ποθεινοτάτοις ἐν κυρίῳ χαίρειν. Εἰ καὶ πλατύτερον ἔδει τὰ γεγενημένα τῇ ὑμετέρᾳ θεοσεβείᾳ γνωρίσαι, ἀλλὰ διὰ τὸ κατεπείγεσθαι τοὺς τοῦ γράμματος διακομιστὰς συντόμως ἐπέστειλα. ἴστε τοίνυν ὅτι κατὰ τὴν ὁγδόην καὶ εἰκάδα τοῦ Παυλὶ μηνὸς ἡ ἁγία σύνοδος γέγονεν ἐν τῇ Ἐφεσίῳ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ τῆς πόλεως, ἥτις καλεῖται Μαρία θεοτόκος, δια-

V, P [= bk], S, D [= mn], AW

2 τοῦ — δευτέρα Pm τοῦ — δευτέρα ἐπιστολὴ SnW om. V τοῦ αὐτοῦ δευτέρα πρὸς τοὺς αὐτοὺς μεθὸ κατήντησεν A κζ V κς P 4γ' D

3 καὶ' om. P ἀγαπητοῖς] ἀγαθοῖς W 4/5 δέδονται SD 5 τοῦ γράφειν om. W

6 εὐρωστία S χρόνον P 7 ἀπὸ τῶν διεστραμμένων D 8 φανοτάτην — καταστήσει] ἀπο-

καταστήσει φανοτάτην V 8/9 πανταχῇ πάντας W 9 καὶ ἀκατήλετον A 12 ἐπιβουλεύων]

ἐπιζητῶν τίνα καταπίη καὶ ἐπιβουλεύων P τοῦ χϛ VP 13—15 ἐπιβουλεύει — παρὰ om. D

15 τὰ πάντα W 16 τὸν χϛ PA τὸ πρὸς V 17 ὁμοῦ] ἡμῖν W ἁγίων om. SD

18 ἐκείνων A 20 παντελῶς — αὐτῷ] αὐτῷ οὐδέν SD 21 καὶ οἱ S 22 ἀγαπητοὶ καὶ]

ἀδελφοὶ V

VM, P [= bk], S, D [= mn], WJAΛc

præmittit Τοῦ ἁγίου κυρίλλου ἐπιστολαὶ β' πρὸ τῆς συνόδου προσαγορευτικαὶ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους καὶ διακόνους καὶ τὸν λαὸν ἀλεξανδρείας ἡ μὲν μία σταλεῖσα ἀπὸ τῆς ῥόδου ἡ δὲ ἑτέρα ἀπὸ τῆς ἐφέσου: — Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τοὺς αὐτοὺς τρίτη ἐπιστολὴ M 24 τοῦ — τρίτη om. V ἐπιστολὴ τρίτη om. S κη V κζ MP 4δ' D

25/26 Κύριλλος — χαίρειν om. M 25 καὶ' om. P 26 καὶ om. V 27 συντόμως om. DJ ἀπέστειλα V ἐπέστειλεν S 28 πανέμου MP 29 ἐφέσω VMPS ἐν] μεν M 29/p. 118, 1 διατελέσαντες M

τελέσαντες δὲ πᾶσαν τὴν ἡμέραν τελευταῖον καταγνωσθέντα καὶ οὐδὲ τολμήσαντα παρα-
βαλεῖν ἐν τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ τὸν δύσφημον Νεστόριον καθαιρέσει ὑποβεβλήκαμεν καὶ
ἐξεβάλομεν τῆς ἐπισκοπῆς. ἡμεν δὲ οἱ συνελθόντες ἐπίσκοποι ὑπὲρ τοὺς διακοσίους.
ἐπέμεινε δὲ πᾶς ὁ λαὸς τῆς πόλεως ἀπὸ πρωτὶ ἕως ἑσπέρας περιμένων τὸ κρίμα τῆς ἁγίας
συνόδου· ὡς δὲ ἤκουσαν ὅτι καθιρέθη ὁ δύσφημος, πάντες μιᾷ φωνῇ ἤρξαντο εὐφημεῖν 5
τὴν ἁγίαν σύνοδον καὶ δοξολογεῖν τὸν θεὸν ὅτι πέπτωκεν ὁ τῆς πίστεως ἐχθρὸς. ἐξελθόν-
τας δὲ ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐκκλησίας προέπεμψαν μετὰ λαμπάδων ἕως τοῦ καταγωγίου (λοιπὸν
γὰρ ἦν ἑσπέρα) καὶ γέγονε πολλὴ θυμηδία καὶ λυχναφία ἐν τῇ πόλει, ὥστε καὶ τὰς γυναῖ-
κας θυμιατήρια κατεχούσας προηγείσθαι ἡμῶν. καὶ ἔδειξεν ὁ σωτὴρ τοῖς δυσφημοῦσι
M III 1244 τὴν δόξαν αὐτοῦ ὅτι πάντα δύναται. μέλλομεν οὖν τοὺς χάρτας τελειώσαντες τοὺς 10
γενομένους ἐπὶ τῇ καθαιρέσει αὐτοῦ, λοιπὸν ἐπιταχύνειν πρὸς ὑμᾶς σὺν θεῷ.

Πάντες ἐσμέν ἐν εὐθυμίᾳ καὶ ὑγείᾳ διὰ τὴν τοῦ σωτῆρος χάριν. ἐρρῶσθαι ὑμᾶς
ἐν κυρίῳ εὐχομαι, ἀγαπητοὶ καὶ ποθεινότατοι.

29 = S 98 A 141

Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ τετάρτη

15

- L III 576 Κύριλλος πρεσβυτέροις καὶ διακόνοις καὶ λαῷ Ἀλεξανδρείας ἀγαπητοῖς καὶ ποθεινοτά-
τοις ἐν κυρίῳ χαίρειν. Τὰ λαμπρά καὶ μεγάλα τῶν κατορθωμάτων οὐ δίχα πόνων εἰς
πέρας ἄγεται, δεῖ δὲ δὴ πάντως ἀγαθοῦ παντὸς ἰδρῶτα προανατεῖλαι καὶ οὐ θαυμαστὸν
PG 140 εἰ ἐν τοῖς μεγάλοις ἀκολουθοῦν ὁρῶμεν τὸ τοιοῦτον, ὅτε καὶ τὰ κοινὰ καὶ τὰ κάτωθεν καὶ
μερίμνης γέμει καὶ διὰ πόνων ἔρχεται. ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ πονεῖν δεδιδάγμεθα λέγειν 20
Ps. 26, 14 ἀνδρίζου καὶ κραταιούσθω ἡ καρδία σου καὶ ὑπόμεινον τὸν κύριον. τε-
θαρσῆκαμεν γὰρ ὅτι καρπὸς εὐκλεῆς τοῖς εἰς ἀρετὴν σπουδάσμασιν ἔπεται καὶ πνευματικῆς
ἀνδρείας ξένιον εὐρίσκομεν τὸν παρὰ θεοῦ μισθόν. αἵρεσιν τοίνυν μιαιωνάτων ἐπιχειρή-
Ps. 74, 6 σασαν ἡδὴ κατὰ πάσης αἵρεσθαι τῆς ὑπ' οὐρανὸν καὶ ἀνιστῶσαν εἰς ὕψος τὸ κέρας καὶ
λαλοῦσαν ἀδικίαν κατὰ τοῦ θεοῦ καθεῖλεν αὐτὸς καὶ οἵαπερ φλόγα κατεμπρήσαι θέλουσαν 25
τὰ ὀρθὰ τῆς ἐκκλησίας δόγματα κατέσβεσεν ὁ μονογενὴς τοῦ θεοῦ λόγος, τὸν ταύτης
εὐρετὴν καὶ πατέρα καταργήσας τε ὁμοῦ καὶ παύσας τῆς ἱερωσύνης ψήφῳ τῆς ἁγίας
Ps. 125, 3 συνόδου, ὥστε καὶ χαίροντας ἡμᾶς λέγειν ἐμεγάλυνε κύριος τοῦ ποιῆσαι μεθ' ἡμῶν·
ἐγενήθημεν εὐφραινόμενοι. εὐθυμία γὰρ διδασκάλοις καὶ τοῖς λαῶν ἡγουμένοις τὸ
τὴν ὀρθὴν κρατύνεσθαι πίστιν καὶ δοξάζεσθαι πανταχοῦ τὸν τῶν ὅλων σωτῆρα θεόν, 30
καταργουμένου τοῦ σατανᾶ καὶ ἀνηρημένων τῶν παρ' αὐτοῦ σκανδάλων καὶ τῶν τῆς
ἀληθείας δογμάτων κατισχυόντων τοῦ ψεύδους, ἵνα πάντες ἐξ ἐνὸς στόματος ὁμοφώνως
Eph. 4, 5 λέγωμεν εἰς κύριος, μία πίστις, ἐν βάπτισμα. ταῦτα καὶ νῦν ὡς τέκνοις γράφω,

VM, P [= hk], S, D [= mn], A [inde a 15], W, JΛ'Λε [usque ad 13]
1 οὐ SDJ τολμήσαντες S 2 ἐν om. S 3 δὲ om. P οἱ om. W ὑπὲρ τοὺς
διακοσίους [διακοσίους ὡσεὶ τριακοσίους ἤττω ἢ πλείω S] SDWJA ὡσεὶ τριακοῖοι ἤττους ἢ πλείους
VMP 4 ἐπέμεινε W περιμένων om. SW 5 ἤκουσεν S δύσφημος DJA δύστηνος VMPSW
πάντα S ἤρξαντο πάντες μιᾷ φωνῇ P φωνῇ μιᾷ VM 6 δοξάζειν VMPSW 7 δὲ
om. W ἐκ om. W τοῦ om. J 9 πῆρ S τοῖς om. S 11 ἐπὶ τῇ — αὐτοῦ γενομένου P
ἐπὶ ἐν V 12 ὑγεία DJ 13 εὐχομαι ἐν κω W καὶ om. MP
15 Τοῦ αὐτοῦ κυρίλλου δ' ἐπιστολὴ πρὸς τοὺς αὐτοὺς τῆς αὐτῆς ἐχομένη ἐννοία: — M, ipsa
epistula omīssa τοῦ — τετάρτη om. V ἐπιστολὴ om. P τοῦ αὐτοῦ πρὸς τοὺς αὐτοὺς ἀπὸ ἐφέσου A
κθ V κθ P 9ε' D 16 καὶ om. P ἀγαπητοῖς ἀγαθοῖς W 17 εἰς ὡς S 18 δὴ om. DW
19 ἀκολουθοῦντες W τὸ om. W κάτωθεν VPA κατὰ τὸ θεῖον SD κατὰ τὸν βίον W καὶ
om. P 23 ἀνδρίας VD 24 ἀνιστάσαν P τὸ ὕψος A 26 κατέσβεσεν om. SD 28 καὶ
om. SDW 30 δέξασθαι SDW πανταχοῦ om. P θεόν] κω SD καὶ θν V

τὰ παράδοξα τοῦ σωτῆρος διηγούμενος, ἵνα ἐκτενεστέρας ποιήσθε τὰς προσευχάς, ὥστε ἰσχύσαι μετὰ τῆς τοῦ θεοῦ βουλῆς χαίροντας χαίρουσιν ἀποδοθῆναι μετ' εὐρωστίας.

Ἐρρωσθαι ὑμᾶς ἐν κυρίῳ εὐχομαι.

30 = S 20 A 17 Latine extat in Collectione CT 21

Ἐπιστολὴ Ἰωάννου Ἀντιοχείας πρὸς Κύριλλον

4
L III 443
M III 1121

Τῷ δεσπότῃ μου τῷ θεοφιλεστάτῳ καὶ ἀγιωτάτῳ συλλειτουργῷ Κυρίλλῳ Ἰωάννης PG 77, 132
ἐν κυρίῳ χαίρειν. Οὐδὲ ἐμὲ μετρίως δάκνει τὸ ὅλως τῆς ὑμετέρας ὁσιότητος εἰς τὴν
Ἐφεσον παραγενομένης τὰς μικρὰς ταύτας ὑστερῆσαι ἡμέρας. τῆς γὰρ χρείας ὁ περὶ L III 446
τὴν σὴν ἀγιωσύνην πόθος πλέον μοι ἔγκειται συντόνως τὴν ὁδὸν ἐξανύσαι. εἰμὶ γοῦν
εὐχαῖς τῆς σῆς ὁσιότητος ἐπὶ θύραις λοιπόν, πολλὴν ὑποστάς τὸν τῆς ὁδοιπορίας πόνον. 10
ἡμέρας γὰρ ἔχω τριάκοντα (τοσοῦτον γὰρ ὁ κύκλος τῆς ὁδοῦ ἔχει) ὁδεύων, οὐδαμοῦ οὐδ'
ὅλως ἐνδιδοὺς ἑμαυτῷ, ἐνίων τῶν κυρίων τῶν θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων ἀνωμαλίας κατὰ
τὴν ὁδὸν χρησαμένων, ζώων δὲ πολλῶν πεπτωκότων ἀπὸ τῆς συντόνου ὁδοιπορίας.
εὐχου οὖν, δέσποτα, καὶ ταύτας τὰς πέντε ἢ ἕξ μονὰς καὶ ἀλύπως ἡμᾶς ὁδεῦσαι καὶ δρα-
μεῖν καὶ περιπτύξασθαι τὴν ἱερὰν ἡμῖν καὶ ὁσίαν κεφαλὴν. 15

Οἱ περὶ τὸν κύριόν μου τὸν θεοφιλέστατον ἐπίσκοπον Ἰωάννην Παῦλον Μακάριον
προσφθέγγονται σου τὴν ὁσιότητα. πᾶσαν τὴν σὺν σοὶ ἀδελφότητα ἐγὼ τε καὶ οἱ σὺν
ἐμοὶ πλείστα προσαγορεύομεν. ἔρρωμένος ὑπερευχόμενος ἡμῶν διατελοίης, δέσποτα
θεοφιλέστατε καὶ ὁσιώτατε.

30^a Πρὸ τῆς ἐπιστολῆς Ἰωάννου ἡ σάκρα προαπεστάλη <ῆ> ἐξῆς· ἀλλ' ἐπειδὴ συνεδρε- 20
υσάντων τῶν εὐλαβεστάτων ἐπισκόπων αὕτη ἡ σάκρα προλαμβάνει τῶν ὑπομνημάτων, προ-
ετάξαμεν τὴν ἐπιστολὴν, ἵνα μὴ ἐκ δευτέρου γραφῇ ἡ αὕτη σάκρα ἡ καλοῦσα πάντας εἰς
τὸ συνέδριον.

Πάντων συνεδρευσάντων ἐν Ἐφέσῳ ἀπεστάλη ἐν Ἐφέσῳ τὸ ἐξῆς θεῖον γράμμα
περιέχον οὕτως 25

30 maximam epistolae partem adfert Cyrillus in apologetico [V 118, 20 uol. I 3 p. 84]

V, P [= hk], S, D [= mn], AW

1 ποιείσθε S 2 εὐχαριστίας VP

VM, P [= hk], S [pauca abscissa], DAA^aΛ^c

5 ἐπιστολὴ Ἰωάννου [Ἰωάννου ἐπισκόπου MP] ἀντιοχείας πρὸς κύριλλον VP Ἰωάννου ἐπισκόπου
ἀντιοχείας πρὸς τὸν ἀγιωτάτον κύριλλον DA om. SA^c ἄ V κθ P κη M κα' D numerus abscissus S
6 τῷ — Κυρίλλῳ om. A τῷ² om. SD ἀγίῳ S 7 τὴν om. VMP 9 ἐξανύσας
MP διανύσαι S γοῦν] τοίνυν A 10 ἀγιότητος VMP ἐπὶ — λοιπὸν τῆς σῆς — εὐχαῖς V
11 τοσοῦτο A τοσοῦτος VP οὐδαμῶς V om. SD 11/12 οὐδέ ὅλως SD μηδὲ ὅλως A 12 ἐαυ-
τῷ SD ἑμαυτῷ ἐν μηδενὶ A τῶν κυρίων om. SD 13 δέ] τέ P 14 μονὰς] ἡμέρας D
καί² om. M 14/15 δραμεῖν καὶ SDA^aΛ^c ἀλύπως VMP 15 ὑμῖν D 16 τὸν² SDA καὶ VP
καὶ μακάριον VP 17 προπροσφθέγγονται Λ^c πᾶσαν SDA^aΛ^c καὶ πᾶσαν VMP σὺν σοί]
σὴν P σοὶ M τε om. A 18 διατελοίης ἡμῶν S 19 ὁσιώτατε] ἀγιώτατε A

VM, P [= hk]

30^a falsa narrat collector; neque enim ep. 31, sed ep. 25 in gesta relata est. melius res exponitur in
ea praefatione quae in Collectione Casinensi huic epistolae praemittitur, cf. Candidiani contestationem in uol. III p. 32

20 ἡ addidi ἄλλ' om. V 24 ἐν Ἐφέσῳ² om. P

31 = 147 [V₁] S 44 A 31. Latine extat in Collectione C 23

L III 442 Αὐτοκράτορες Καίσαρες Θεοδόσιος καὶ Οὐαλεντινιανὸς νικηταὶ τροπαιοῦχοι μέγιστοι
M III 1117 αἰσέβαστοι αὐγουστοὶ τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ. Πάντων μὲν τῶν κοινῇ λυσιτελούντων πολ-
λὴν φροντίδα ποιούμεθα, διαφερόντως δὲ τῶν εἰς εὐσέβειαν ἡκόντων, δι' ὧν καὶ τῶν λοιπῶν
ep. 25 ἀγαθῶν ἡ χορηγία τοῖς ἀνθρώποις προσγίνεται. διὰ τοι τοῦτο πρώην μὲν περὶ τοῦ συ- 5
νελθεῖν τὴν ὑμετέραν θεοσέβειαν εἰς τὴν Ἐφεσίων μητρόπολιν τὰ εἰκότα γεγραφήκαμεν· ἐπει-
δὴ δὲ ἐχρῆν καὶ τῆς πρεπούσης εὐταξίας τε καὶ ἡσυχίας τῇ διασκέψει τῆς ἀγιωτάτης
M III 1120 ὁμῶν συνόδου δεόντως φροντίσαι, οὐδὲ τοῦτο παρήκαμεν ὥστε αὐτῇ πανταχόθεν ὑπάρξει
τὸ ἀτάραχον. καὶ πεπεῖσμεθα μὲν ὡς οὐδεμιᾶς τῆς ἔξωθεν βοηθείας εἰς τὸ καὶ ἑτέροις
εἰρήνην παρασχεῖν δεῖται ὁμῶν ἡ θεοσέβεια, ἣν δὲ καὶ τοῦτο τῆς ἐμμελοῦς ἡμῶν περὶ 10
τὴν εὐσέβειαν προνοίας μὴ παριδεῖν. ἐντέταλται τοίνυν Κανδιδιανὸς ὁ μεγαλοπρεπέστατος
κόμης τῶν καθωσιωμένων δομεστίκων ἄχρι τῆς ἀγιωτάτης ὁμῶν διαβῆναι συνόδου καὶ μη-
δὲν μὲν ταῖς περὶ τῶν εὐσεβεστάτων δογμάτων γινομέναις ζητήσεσιν ἢ γοῦν εἰσηγήσεσι
L III 443 κοινωνῆσαι (ἀθέμιτον γὰρ τὸν μὴ τοῦ καταλόγου τῶν ὁσιωτάτων ἐπισκόπων τυγχάνοντα
τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς σκέμμασιν ἐπιμίγνυσθαι), τοὺς κοσμικοὺς δὲ καὶ μονάζοντας τοὺς τε 15
ἤδη διὰ τοῦτο συνηγμένους καὶ τοὺς συνάγεσθαι μέλλοντας τῆς αὐτῆς παντὶ τρόπῳ χωρί-
σαι πόλεως, ἐπειδὴ περ οὐ χρὴ τοὺς κατ' οὐδὲν ἀναγκαίους ὄντας τῇ μελλούσῃ τοῦ δόγ-
ματος διασκέψει κινεῖν θορύβους καὶ διὰ τοῦτο ἐμποδίζειν τοῖς εἰρηνικῶς τυπωθῆναι παρὰ
τῆς ὑμετέρας ἀγιωσύνης ὀφείλουσι, καὶ φροντίσαι τοῦ μὴ τινα διχόνοιαν ἐξ ἀντιπαθείας
ἐπὶ πλεον παραταθῆναι, ὡς ἂν μὴ ἐκ τούτου ἡ τῆς ἀγιωτάτης ὁμῶν συνόδου παρεμπο- 20
δίζοιτο διάσκεψις καὶ ἡ ἀκριβὴς τῆς ἀληθείας ζήτησις ἐκ τῆς ἐγγινομένης τυχὸν ἀτάκτου
περιηγήσεως διακρούηται, ἀνεξικάκως δὲ τῶν λεγομένων ἕκαστον ἀκροώμενον προστιθέναι
τὸ δοκοῦν ἢ ἀντιτιθέναι καὶ οὕτως πᾶσαν κατὰ πρότασιν τε καὶ λύσιν τὴν περὶ τοῦ ἀληθοῦς
δόγματος ἔρευναν δίχα τινὸς ταραχῆς διακριθῆναι καὶ κοινῇ τῆς ὑμετέρας ἀγιότητος ψήφῳ
ἀστασίαστόν τε καὶ τὸν πᾶσιν ἀρέσκοντα τύπον λαβεῖν. πρωτοτύπως δὲ παρὰ τῆς ἡμε- 25
τέρας θειότητος ὁ αὐτὸς μεγαλοπρεπέστατος ἀνὴρ Κανδιδιανὸς ἐντέταλται παντὶ τρόπῳ

post formulam salutationis ins. Οὐκ ἐνεφανίσθη αὕτη τῇ ἁγίᾳ [om. V₁] συνόδῳ κατὰ τὸν δέοντα καιρὸν, ἀλλ' ὑπεκρόβη διὰ Κανδιδιανοῦ κόμητος Νεστορίῳ χαριζομένου, μετὰ δὲ [δὲ om. S καὶ μετὰ D] τὴν ἀπόφασιν ἀνεγνώσθη ὡς τὰ κεκριμένα ἀργῆσαι V₁SD

31 VV, M, P [= hk], S, D [= mn], AA

inser. Θεῖον γράμμα ἀποσταλὲν [σταλὲν SD] τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ διὰ κανδιδιανοῦ κόμητος δομεστίκων τοῦ καὶ τὴν εὐταξίαν τῆς συνόδου ἐγχειρισθέντος V₁SD ἴσον θεῖου γράμματος ἀναγνωσθέντος τῇ συνόδῳ παρὰ τοῦ κόμητος κανδιδιανοῦ A om. VMPA λα V κθ MP ρμζ V₁ μδ S με' D

2/3 Αὐτοκράτορες — συνόδῳ V₁SD cf. A Θεοδόσιος ἐνδοξος θριαμβευτὴς αἰεὶ αὐγουστος πρὸς τὴν ἁγίαν τοῦ θῦ [τοῦ θῦ om. P] σύνοδον VMP om. A 3 λυσιτελούντων SDA συντελούντων VMPV₁
4 διὰ A 5 γίνεται VMP 6 θεοσέβειαν V₁SDAA εὐλάβειαν VMP ἐπὶ VM τῶν ἐφεσίων V₁
πόλιν VMP 7 ἐχρῆν V₁SDAA χρῆ VMP τε om. VMP ἡσυχίας] εὐκσμία S 8 ὁμῶν om. A
ὑπαρχθῆναι MP περιφυλαχθῆναι V 9 μὲν om. D 10 δέεται VMP θεοσέβεια V₁SDAA
εὐσέβεια VMP ἐντελοῦς SD ὁμῶν V 11 οὐ A τοιγαροῦν VM 12 κόμης — δομε-
στίκων V₁SDAA καὶ καθωσιωμένος κόμης τῶν δομεστίκων VMP ἀγιωτάτης V₁SDAA ἀγίας VMP
13 εὐσεβεστάτων VMPA om. V₁SDA συζητήσεσι V₁ ἡγουν εἰσηγήσεσι VA εἰτ' οὖν [ἡτουν M]
γινομέναις εἰσηγήσεσι MP om. V₁SDA 14 μὴ VMPA ἔξω V₁SDA ὁσιωτάτων V₁SDA ἀγιωτάτων VMP
15 τοὺς V₁SDA om. VMP δέ] τε A καὶ om. S 16 συνηγμένους VMP συνειλεγμένους V₁SDA
καὶ τοὺς VMPA ἢ καὶ V₁SDA συνεῖναι A 16/17 χωρίσει MP 17 ἀναγκαῖον P 20 πλεῖον VMP
ἐπιτεθῆναι DA 22 προτιθέναι SDA προταθῆναι MP 23 τὸ δοκοῦν ἢ ἀντιτιθέναι V₁SD τὸ δοκοῦν
ἢ ἀνατιθέναι A τὴν ἀντιτιθέναι τὸ δοκοῦν V τὴν ἀντιτεθῆναι [ἀντιταθῆναι P] πρὸς τὸ δοκοῦν MP
πᾶσαν κατὰ VMPAA κατὰ V₁ κατὰ πᾶσαν SD τὴν περὶ om. VMP 24 διακριθῆναι V₁SDAA
διαλυθῆναι VMP καὶ κοινῇ VPV₁SA τῇ D om. A ὁσιότητος VMP 25 τε] δὲ SD 25/26 ὑμετέ-
ρας V₁ 26 ἀγιότητος S

παραφυλάττειν μηδένα τῶν τῆς ἀγιωτάτης ὑμῶν συνόδου, ὡς οἵκαδε ἐπανιόντα ἢ καὶ τὸ
θεῖον ἡμῶν στρατόπεδον καταλαβεῖν βουλόμενον ἢ καὶ ἀλλαχοῦ που ἀφικνεῖσθαι προηρη-
μένον, ἀπολιπεῖν τὸν ἀφορισθέντα τῇ διασκέψει τόπον μήτε μὴν ἑτέραν τὸ παράπαν προτε-
θῆναι ἐκκλησιαστικὴν Ζήτησιν ἢ τινῶν ἔξαιτούντων ἢ ὅπως οὖν ἐκ τινος ἀνακύπτουσιν
ὑποθέσεως μὴ συντείνουσιν εἰς τὴν προκειμένην τοῦ ἀγίου δόγματος διάσκεψιν, πρὶν ἂν
πᾶσα ἡ περὶ τούτου κινουμένη λυθῇ ἀμφισβήτησις καὶ τὰ εἰς τὴν ἀληθῆ αὐτοῦ ἔρευναν
συντελοῦντα πρὸς ἀκρίβειαν ζητηθέντα τέλους τύχῃ τοῦ τῇ ὀρθοδόξῳ θρησκείᾳ συμ-
βαίνοντος.

Γινωσκέτω δὲ ὑμῶν ἡ θεοσέβεια δεδόχθαι τῇ ἡμετέρᾳ γαληνότητι μηδεμίαν ἢ ἐπὶ
τῆς ἀγιωτάτης ὑμῶν συνόδου ἢ καὶ ἐν δημοσίῳ αὐτόθι δικαστηρίῳ χρηματικὴν ἢ ἐγκλη-
ματικὴν κατὰ τινος κινήθῃν αἰτίασιν, εἴ τιτι τυχὸν ταύτην εἶναι συμβαίνοι, πᾶσαν δὲ τὴν
περὶ τούτων διάγνωσιν συγκροτηθῆναι κατὰ ταύτην τὴν μεγαλῶνυμον πόλιν· Εἰρηναῖον δὲ
τὸν μεγαλοπρεπέστατον ἄνδρα φιλίας μόνης χάριν συνεκδεδημηκέναι τῷ ἀγιωτάτῳ καὶ
θεοφιλεστάτῳ ἐπισκόπῳ τῆσδε τῆς μεγαλῶνυμου πόλεως Νεστορίῳ μήτε τοῖς σκέμμασι
τῆς ἀγιωτάτης ὑμῶν συνόδου μήτε μὴν τοῖς ἐγχειρισθείσι τῷ παρ' ἡμῶν ἀποσταλέντι ἐν-
δοξοτάτῳ ἀνδρὶ Κανδιδιανῷ κατὰ τινα λόγον κοινωνήσοντα.

32 Καὶ μετὰ τὸ ἀναγνωσθῆναι ἐν Ἐφέσει τοῦτο αὐτὸ τὸ προγεγραμμένον θεῖον γράμμα
πράττεται παρὰ τῶν ἀγίων πατέρων καὶ ἐπισκόπων τὰ τῇ ὑποθέσει ἡρμοσμένα, ἅτινα καὶ
ὑποτέτακται.

VV₁M, P [= hk], S, D [= mn], AA

1 φυλάττειν S καὶ om. S 2 καὶ om. MP 2/3 προειρημένον V₁A 3 ἀπολείπειν A
δρισθέντα V₁SDA σκέψει A τόπον VMP τύπον V₁SDA 3/4 προταθῆναι MP₁SDA
5 ὑποθέσεως A ὑπόθεσιν VPV₁SDA, de M propter scripturam abbreviatam non constat δόγματος]
πᾶσ A διάσκεψιν V₁SDA διάγνωσιν MP Ζήτησιν καὶ διάγνωσιν V 6 περὶ om. V₁ τούτου
κινουμένη VMPA τοῦ ζητουμένου V₁SDA λυθείη V₁SDA τὰ om. MP αὐτοῦ ἔρευναν V
ἔρευναν αὐτοῦ MP *eius inquisitionem* A ἔρευναν V₁SDA 7 λυσιτελοῦντα V τὰ λυσιτελοῦντα MP
καὶ πρὸς VMP πρὸς ἀκρίβειαν συντελοῦντα S Ζητηθέντα om. S τύχοι P τοῦ τῇ
PMV₁A τοῦ V τῇ SD 9 ἡ ὑμῶν V₁SDA ἢ om. VMP 10 ἀγιωτάτης VMPA ἀγίας V₁SDA
καὶ om. S 11 ἡ M τινα MP ταύτη MP συμβαίνει MP πᾶσι P 12 τούτων
VMPA τούτου V₁SDA ταύτην VMPA om. V₁SDA μεγαλῶνυμον πόλιν VMPV₁AA μεγαλόπολιν SD
13 μόνης SDAA μόνην V₁ μόνον VMP χάριν ἤδη VP ἀγιωτάτῳ [ἀγίῳ S] καὶ V₁SDAA om. VMP
14 μήτε V₁SDAA μὴ VMP 15 ἀγιωτάτῳ V₁SDAA ἀγίας VMP μὴν om. VMPA τῆς
ἐγχειρισθείσης M 15/16 ἐνδοξοτάτῳ V₁DAA μεγαλοπρεπεστάτῳ VMP om. S 16 κοινωνήσαντα M

VM, P [= hk]

32 cf. quæ ad 30^a adnotata sunt

λβ V λ M λα P

INDICES

I

IN HAC VOLVMINIS I PARTE I CONTINENTVR

Capitulatio Collectionis Vaticanae	p. 3—9
Sacra ad Cyrillum	8 p. 73, 74
Sacra ad Cyrillum et metropolitas qua synodus Ephesum conuocatur.....	25 p. 114—116
Imperatorum scriptum ad synodum	31 p. 120, 121
Sacra ad Acacium Beroeensem et Symeonem styliten	23 p. 112
Acacii Beroeensis ep. ad Cyrillum	17 p. 99, 100
Caelestini ep. ad Constantinopolitanos [Coll. Veron. 5]	11 p. 83—90
Caelestini ep. ad Cyrillum [Coll. Veron. 1]	9 p. 75—77
Caelestini ep. ad Iohannem Antiochenum [Coll. Veron. 6]	12 p. 90, 91
Caelestini ep. ad Nestorium [Coll. Veron. 2]	10 p. 77—83
Cyrilli oratio ad Theodosium	7 p. 42—72
Cyrilli epistolae III ad Alexandrinos [ep. 20, 21, 24, 25]	26—29 p. 116—119
Cyrilli ep. ad Acacium Beroeensem [ep. 14]	16 p. 98, 99
Cyrilli ep. ad Constantinopolitanos [ep. 18]	24 p. 113, 114
Cyrilli ep. ad Iohannem Antiochenum [ep. 13]	13 p. 92, 93
Cyrilli ep. ad Iuvenalem [ep. 16]	15 p. 96—98
Cyrilli ep. ad Nestorium I [ep. 2]	2 p. 23—25
Cyrilli ep. ad Nestorium II [ep. 4]	4 p. 25—28
Cyrilli ep. ad Nestorium III [ep. 17]	6 p. 33—42
Cyrilli ep. ad monachos [ep. 1]	1 p. 10—23
Cyrilli ep. ad apocrisiarios Constantinopoli constitutos [ep. 10]	22 p. 110—112
Cyrilli ep. ad uituperatores [ep. 8].....	21 p. 109
Cyrilli ep. ad zeloten quendam [ep. 9].....	20 p. 108, 109
Iohannis Antiocheni ep. ad Cyrillum	30 p. 119
Iohannis Antiocheni ep. ad Nestorium.....	14 p. 93—96
Nestorii ep. ad Cyrillum I [Loofs, Nestor. p. 169].....	3 p. 25
Nestorii ep. ad Cyrillum II [Loofs, Nestor. p. 173—180].....	5 p. 29—32
Procli sermo	19 p. 103—107
obtestatio Constantinopoli proposita.....	18 p. 101, 102
narratio de Caelestini ep. ad Nestorium [10].....	24 ^a p. 114
notae collectoris.....	30 ^a p. 119, 32 p. 121

II

ADFERVNTVR

Caelestini epistularum ratio habita non est

Gen.	3, 16	40, 12	2 Reg.	3, 1	32, 17
Exod.	3, 2	103, 14	3 Reg.	8, 27	106, 4
	3, 14	52, 8	Ps.	2, 7	58, 22
	7, 20	20, 20		13, 3	50, 5
	14, 21	20, 21		26, 14	118, 21
	17, 6	20, 22		44, 8	14, 24, 17, 3
	32, 26	97, 10		46, 6—9	23, 6
Deut.	6, 13	13, 18		49, 3	106, 11
Iud.	6, 37-38	103, 16		69, 2	106, 8
1 Reg.	24, 7	14, 11		74, 6	50, 25, 118, 24

	78, 8	106, 5		Zach.	12, 1	15, 16
	79, 3	106, 4		Mal.	3, 6	17, 11. 35, 23
	80, 10	13, 20		Mt.	1, 1	31, 4
	88, 7	70, 25			1, 16	31, 5
	88, 10	116, 16			1, 18	31, 7
	101, 27. 28	49, 6			1, 20	31, 12
	103, 2	107, 14			2, 13	31, 12
	103, 3	107, 11			3, 3	19, 30
	104, 15	14, 9			3, 11	66, 18
	109, 1	17, 29			4, 11	104, 20
	113, 8	20, 23			5, 44	108, 27
	117, 26	107, 1			8, 3	19, 22
	117, 27	57, 5. 107, 3			10, 1	72, 9
	118, 176	106, 9			10, 20	12, 27
	125, 3	118, 28			10, 34. 35	33, 15. 97, 5
	131, 4	112, 15			10, 37	33, 6
	140, 2	117, 10			11, 27	46, 4
	140, 4	110, 32			14, 33	63, 8
	143, 5	106, 2			17, 5	66, 6
Prou.	8, 11	44, 24			17, 25. 26	18, 30
	8, 15	43, 2			17, 27	18, 28
	9, 12	13, 22			18, 6	26, 13
	9, 18	45, 1			18, 40	61, 6
Cant.	3, 11	107, 8			22, 29	46, 17
Sir.	3, 21	99, 21			22, 42—44	31, 21
	4, 28	109, 2			29, 9. 8	65, 32
Judith	16, 2	116, 23			27, 63	107, 15
Ies.	1, 4	23, 15			28, 19	46, 22
	3, 10	97, 32			28, 20	61, 8
	6, 3	42, 18		Mc.	4, 39	100, 15
	7, 14	49, 19		Lc.	1, 2	34, 2. 71, 20
	11, 9	32, 13			1, 30. 31	46, 8. 49, 21
	14, 20	108, 16			1, 30	61, 20
	19, 1	103, 15			1, 35	103, 19. 106, 22
	25, 8	40, 13			1, 37	116, 25. 117, 20
	33, 20	11, 9			1, 41	12, 10
	35, 3—6	19, 4			1, 79	106, 25
	37, 36	44, 8			2, 11. 12	46, 30
	40, 9—11	19, 14			2, 14	46, 28
	45, 23	42, 16			7, 14	19, 22
	49, 9	56, 9		Ioh.	1, 1—3	50, 8. 69, 12
	50, 6	47, 6			1, 1	40, 5
	53, 12	20, 7. 22, 10			1, 12. 13	65, 22
	55, 8	53, 17			1, 14	13, 32. 16, 34. 21, 30. 28, 13.
	61, 10	66, 28				36, 8. 41, 9. 63, 25. 72, 27.
	62, 2	61, 23				104, 16
Ier.	1, 5	12, 10			1, 18	64, 32. 107, 11
	17, 14	106, 3			1, 30	70, 15
	58, 1	107, 1			1, 32	101, 19
Baruch	3, 3	48, 28			1, 50	72, 7
	3, 36—38	102, 16			2, 1. 2	40, 16
	3, 38	54, 1. 57, 6			2, 1	31, 11
Ezech.	44, 1. 2	107, 20			2, 19	30, 29
Mich.	5, 2	70, 31			3, 9	56, 27. 68, 10
	7, 1. 2	106, 6			3, 11	56, 29
Habac.	2, 3	106, 9			3, 12. 13	68, 10
	3, 13	14, 14			3, 34	36, 5. 67, 8

4, 22 63, 12
6, 31. 30 67, 29
6, 32. 33 67, 32
6, 51. 56. 57 68, 1
6, 53 37, 31. 67, 25
6, 61. 62 68, 14
8, 39. 40 59, 7
8, 40 38, 13
8, 57 50, 15
8, 58 70, 13
9, 35—38 64, 28
9, 37 65, 1
10, 15. 16 19, 24
10, 18 22, 29
10, 30 38, 10. 60, 23. 64, 5
10, 37 64, 9
11, 25 37, 13
12, 44. 45 64, 16
13, 13 72, 8
14, 6 39, 22. 52, 5
14, 8 51, 19
14, 9. 10 51, 23
14, 9 38, 10. 60, 22. 64, 4
14, 23 16, 24
14, 28 60, 23
16, 13 39, 22
16, 14 39, 15. 26
17, 1 63, 20
17, 11—13 60, 33
19, 34 47, 9. 110, 14
20, 17 36, 26
20, 22 67, 7
20, 26. 28 104, 5
20, 30. 31 65, 6
Act. 1, 2 101, 21
1, 14 31, 11
2, 29—31 55, 25
2, 38 67, 2
3, 6. 2 72, 11
4, 8-10. 12 65, 11
9, 5 117, 16
9, 34 72, 14
10, 38 14, 22
11, 26 102, 5
17, 31 37, 20
Rom. 1, 1—4 58, 11
1, 1 60, 29
1, 3 31, 13
1, 22. 23 62, 21
1, 25 62, 19
3, 14 26, 9
3, 23 39, 7. 105, 6. 26
4, 25 20, 6
5, 20 103, 10
6, 3 22, 23
8, 3. 4 54, 22
8, 3 31, 15

8, 9. 10 67, 11
8, 15 21, 26
8, 29 52, 27. 61, 26. 62, 1. 63, 26
8, 31. 32 19, 34
12, 3 52, 18
14, 7—9 71, 23
14, 9 55, 22
16, 16 116, 28. 117, 21
1. Cor. 1, 23 104, 18
1, 24 40, 1
2, 2 58, 16
2, 4 57, 3
2, 6—8 59, 21
2, 8 63, 18
2, 16 21, 19
4, 7 49, 3
6, 17 36, 19
8, 6 38, 22. 52, 28
10, 2—4 70, 34
11, 16 32, 19
11, 24 31, 17
12, 3 44, 30
13, 12 11, 16. 44, 27. 54, 31
15, 3—8 47, 14
15, 3 31, 16
15, 12—15 47, 20
15, 17 22, 22
15, 20 37, 15
15, 21 37, 18
15, 22 22, 17
15, 49 55, 8
2. Cor. 4, 5. 6 63, 32
4, 5 58, 16
5, 16 61, 15
6, 16 21, 15
10, 8 100, 24
13, 3 54, 17
13, 5 26, 18
Gal. 1, 1 61, 10
1, 11. 12 61, 12
2, 16 65, 35
3, 13 106, 16
3, 27 66, 30
4, 4 18, 23. 37, 2. 48, 8
4, 8. 9 62, 31
Eph. 1, 7 22, 24. 105, 14
3, 17 21, 24
4, 5 63, 20. 118, 33
4, 7 44, 28
4, 10 23, 9
4, 13 11, 2
5, 2 39, 1. 41, 22
5, 5 14, 32
5, 8 106, 28
Phil. 1, 19 44, 28
2, 5. 6 30, 8
2, 6—8 16, 4

	2, 6	51, 12
	2, 7	48, 7
	2, 8. 7	18, 11
	3, 5	60, 29
Col.	1, 12—20	68, 24
	1, 13	106, 27
	1, 16	42, 16
	1, 18	37, 13
	2, 5	116, 18
	2, 9	36, 9
	3, 5. 3	60, 30
1. Tim.	1, 7	45, 2
	2, 5	20, 23. 39, 1. 52, 19. 69, 23
	2, 8	117, 9
	3, 16	46, 18. 54, 4
	4, 1	49, 29
	4, 13. 16	29, 17
	4, 15	32, 6
Hebr.	1, 3. 4	59, 26
	1, 3	13, 29. 38, 12. 51, 13
	1, 6	17, 31. 62, 10. 107, 12
	2, 9	27, 20. 37, 12. 60, 5
	2, 14. 15	48, 8
	2, 14	28, 15. 41, 6. 54, 17. 104, 8
	2, 16. 14	18, 12
	2, 16. 17	47, 1
	2, 16	49, 26
	2, 17	18, 14. 27
	2, 18	47, 4
	3, 1—6	20, 30
	3, 1	38, 23. 41, 21. 105, 21
	4, 12	52, 4
	5, 7. 8	59, 10
	6, 20	104, 16
	7, 3	104, 25
	7, 7	17, 19
	10, 5—7	39, 2
	11, 35	33, 20
	12, 2	21, 33
	13, 4	65, 29
	13, 8	69, 25
1. Petr.	2, 22	55, 4
	2, 24	20, 7
	3, 17—20	56, 11
	3, 18	22, 21
	4, 1	31, 17. 37, 10. 110, 27
	4, 14	114, 15
	5, 8	117, 12
2. Petr.	1, 5—8	10, 18
1. Ioh.	1, 1—3	50, 10
	1, 1. 2	71, 13
	2, 20. 27	14, 19
	2, 22. 23	50, 30
	4, 1—3	47, 29
	4, 15	72, 24
	5, 9. 10	66, 10
	5, 20	72, 28

Iuda	17—19	57, 25
V 1		24, 2. 98, 29. 109, 8. 110, 6. 8. 20
V 2. 4		97, 11
V 4		29, 12. 92, 7. 18
V 5		97, 15
V 6		113, 20
V 7		73, 23
V 9—12		97, 24
V 10		34, 3. 94, 5. 114, 23
V 12		92, 22. 93, 23
V 13		93, 24
V 16		100, 16
V 25		120, 5
V 149		73, 24
Coll. Veron. 3. 4		92, 11. 97, 18
Coll. Veron. 3, 2		34, 12
[Nestorius]		
Coll. Palat. 21 p.		112, 1
37, 9. 11. 12		
[Nestorius p. 276,		
4. 5. 7]		
symbolum Nicaenum		12, 32. 35, 1
μέρος του μαθήμα-		
τος της ἐκκλησίας		
Ἀντιοχείων		102, 9
Athanasius ἐν τῷ		
τρίτῳ λόγῳ περὶ		
τῆς τριάδος [c.		
Arian. 3, 29. 33]		12, 5. 9
Cyrilli βιβλίον περὶ		
τῆς ἁγίας καὶ		
ὁμοουσίου τριά-		
δος, ἐν ᾧ καὶ λό-		
γος περὶ τῆς ἐναν-		
θρωπήσεως τοῦ		
μονογενοῦς		24, 30
Eustathius Antioche-		
nus		102, 15
Nestorius [cf. supra]		
p. 217, 18. 19		46, 1
p. 217, 20—218, 7		46, 3
p. 245, 18. 19		101, 12
p. 252, 5. 6		101, 10
p. 262, 3. 4. 11. 12		37, 3
p. 265, 3—5		110, 21
p. 282, 19—21		111, 8
p. 283, 2—8		111, 11
p. 293, 20—294, 2		101, 19
p. 373, 11		101, 16
p. 373, 17		101, 15
p. 378, 18. 19		101, 26
Paulus Samosatenus		101, 10. 12. 14. 16. 18. 23
episcopus aliquis		99, 15

ceteri indices in calce voluminis proponuntur